

Gmina Płużnica

Załącznik nr 1 do
Uchwały nr VII/50/2015
Rady Gminy Płużnica
z dnia 29 kwietnia 2015 r.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA

Zespół autorski zmiany studium:

 GRUPA PROJEKTOWA
Z O O M s.c.
M.Dąbrowski, J.Małuj, P.Szafranowicz

ul. Grunwaldzka 205/209 pok. 1
80-266 Gdańsk
e-mail: gpzoom@gpzoom.com.pl
tel: (58) 345 83 16
fax: (58) 345 53 16

główny projektant:

mgr inż. arch. Joanna Małuj
nr rej. Północnej Okręgowej Izby Urbanistów:
G – 047/2002

współpraca:

mgr inż. arch. Piotr Szafranowicz
nr rej. Północnej Okręgowej Izby Urbanistów:
G – 089/2002

mgr inż. Tomasz Rabeszko

mgr inż. arch. Rafał Więcek

środowisko przyrodnicze:

mgr Sławomir Flanz

Zespół autorski

ul. Grunwaldzka 205/209 pok. 24
80-266 Gdańsk
e-mail: gpzoom@gpzoom.com.pl
tel: (58) 345 83 16
fax: (58) 345 53 16

główny projektant:

mgr inż. arch. Joanna Małuj
nr rej. Północnej Okręgowej Izby Urbanistów:
G – 047/2002

współpraca:

mgr inż. arch. Piotr Szafranowicz
nr rej. Północnej Okręgowej Izby Urbanistów:
G – 089/2002

mgr inż. arch. Agnieszka Trepczyk
mgr inż. arch. Piotr Orzechowski

problematyka gospodarcza i społeczna i infrastrukturalna:

dr Mariusz Czepczyński
dr Magdalena Szmytkowska
mgr Grzegorz Masik
mgr Kamila Mędrzycka
inż. Liliana Chołuj

środowisko przyrodnicze:

mgr Sławomir Flanz

dziedzictwo kulturowe:

mgr inż. arch. Piotr Szulc

gospodarka turystyczna:

CMT CONSULTING
ul. Kilińskiego 31, 80-542 Gdańsk
office@cmtconsulting.pl
mgr Krystyna Hartenberger-Pater
Tomasz Nadolny

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA**

Wstęp	9
I. UWARUNKOWANIA PONADLOKALNE	11
1. UWARUNKOWANIA LOKALIZACYJNE GMINY	11
1.1. CECHY POŁOŻENIA GMINY	11
1.2. REGIONALNE UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE	11
1.3. HISTORYCZNE PRZEKSZTAŁCENIA NA TERENIE GMINY	11
1.4. ZEWNĘTRZNE POWIĄZANIA FUNKCJONALNE, KOMUNIKACYJNE I INFRASTRUKTURALNE	12
2. GMINA PŁUŻNICA W KRAJOWYM, REGIONALNYM I GMINNYM SYSTEMIE PLANOWANIA	13
2.1. ZAŚADY WYNIKAJĄCE Z KONCEPCJI PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU.....	13
2.2. USTALENIA STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO - POMORSKIEGO	15
2.3. USTALENIA PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO- POMORSKIEGO	19
2.4. STUDIUM MOŻLIWOŚCI ROZWOJU ENERGETYKI WIATROWEJ W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM	21
2.5. STRATEGIA ROZWOJU POWIATU WĄBRZESKIEGO.....	21
2.6. PROGRAMY ROZWOJU POWIATU WĄBRZESKIEGO	22
2.6.1. Program ochrony środowiska powiatu wąbrzeskiego. Aktualizacja na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019.	22
2.6.2. Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych	23
2.7. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	24
2.8. STRATEGIA ROZWOJU GMINY PŁUŻNICA	25
2.8.1. Streszczenie strategii rozwoju.....	25
2.8.2. Analiza SWOT	25
2.8.3. Analiza problemów.....	27
2.8.4. Analiza celów.....	27
2.8.5. Przegląd planowania strategii (miernik)	28
2.8.6. Harmonogram działań.....	29
2.9. INNE PLANY I PROGRAMY ROZWOJOWE GMINY PŁUŻNICA.....	34
2.9.1. Program ochrony środowiska na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2016.	34
II. UWARUNKOWANIA LOKALNE	35
3. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	35
3.1. STRUKTURA I BUDOWA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	35
3.1.1. Położenie geograficzne, struktura fizycznogeograficzna	35
3.1.2. Budowa geologiczna i zasoby geologiczne	35
3.1.2.1 Budowa geologiczna.....	35
3.1.2.2 Zasoby geologiczne	35
3.1.3 Rzeźba terenu	36
3.1.4 Warunki klimatyczne	36
3.1.5. Wody powierzchniowe	36
3.1.6. Wody podziemne	37
3.2. CHARAKTERYSTYKA ELEMENTÓW PRZYRODY OŻYWIONEJ GMINY	38
3.2.1 Obszary rolne	38
3.2.2 Obszary leśne.....	39
3.2.3 Wybrane elementy flory i fauny	40
3.3. FORMY PRAWNEJ OCHRONY PRZYRODY I OCHRONA GATUNKOWA ROŚLIN I ZWIERZĄT	41
3.3.1 Obszary Chronionego Krajobrazu	41
3.3.2 Użytki ekologiczne	43
3.3.3 Pomniki przyrody.....	43
3.3.4 Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt.....	43
3.4. DIAGNOZA I OCENA STANU ANTROPIZACJI ŚRODOWISKA.....	44
3.4.1 Rzeźba terenu i przyczyny jej przekształceń	44
3.4.2 Czystość powietrza atmosferycznego i przyczyny zmian jego jakości	44
3.4.3 Źródła wibracji i promieniowania elektromagnetycznego	44
3.4.4 Czystość wód powierzchniowych i jakość wód podziemnych	44
Informacje o sieci wodociągowej gminy:.....	44
3.4.5 Odprowadzenie ścieków nieoczyszczonych do wód powierzchniowych, gruntowych i gleby	45
3.4.6 Kanalizacja gminy i oczyszczalnia ścieków	45

3.4.7 Składowanie odpadów	45
3.4.8 Przeobrażenia gleb i przyczyny ich degradacji.....	45
3.4.9 Degradacja szaty roślinnej i jej przyczyny.....	45
3.4.10 Negatywne zjawiska zaobserwowane w faunie.....	46
3.4.11 Tereny o obniżonych walorach estetyczno-widokowych krajobrazu	46
3.4.12 Inne przejawy degradacji środowiska występujące w gminie	46
4. LUDNOŚĆ.....	47
4.1. SIEĆ OSADNICZA I PRZESTRZENNE ROZMIESZCZENIE LUDNOŚCI.....	47
4.2. STRUKTURA I PRZEMIANY DEMOGRAFICZNE I SPOŁECZNE.....	48
Tab. 4.2a Dynamika przemian demograficznych gminy Płużnica w latach 2000-2012.....	48
4.2.1 Ruch naturalny	49
4.2.2 Struktura płci i wieku.....	50
4.2.3 Struktura wykształcenia	51
4.2.4 Migracje.....	52
4.2.5 Prognoza demograficzna	53
4.3. MIESZKALNICTWO	56
4.3.1 Warunki mieszkaniowe.....	56
4.3.2 Budownictwo mieszkaniowe	60
5. STRUKTURA FUNKcjONALNO - PRZESTRZENNA GMINY	63
5.1. STRUKTURA UŻYTKOWANIA TERENÓW	63
5.2. ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA	65
5.2.1 Zasoby rolne gminy	65
5.2.1.1 Użytkowanie gruntów rolnych	65
5.2.2 Gospodarka rolna	68
5.2.2.1 Struktura upraw.....	68
5.2.2.2 Chów i hodowla zwierząt gospodarskich	69
5.2.2.3 Organizacja produkcji rolnej	70
5.3. DZIAŁALNOŚĆ PRZEMYSŁOWA.....	70
5.3.1 Wydobycie surowców mineralnych	70
5.3.2 Energetyka odnawialna.....	70
5.3.3 Przemysł przetwórczy	71
5.4. ZAGOSPODAROWANIE TURYSTYCZNE	71
5.4.1 Walory turystyczne i wypoczynkowe	72
5.4.1.1 Region turystyczny.....	72
5.4.1.2 Walory środowiska przyrodniczego gminy.....	73
5.4.1.4 Obiekty rekreacyjne i ośrodki kultury:	75
5.4.1.5 Imprezy lokalne	75
5.4.2 Infrastruktura turystyczna	75
5.4.2.1. Baza noclegowa i gastronomiczna:	76
5.4.2.2 Agroturystyka.....	76
5.5. USŁUGI.....	77
5.5.1 Ośrodki usługowe, sieć handlowa i usługi materialne.....	77
5.5.2 Miejsce Obsługi Podróżnych.....	78
5.5.3 Oświata, służba zdrowia i pomoc społeczna	78
5.5.3.1 Oświata	78
5.5.3.2 Służba zdrowia	80
5.5.3.3 Pomoc społeczna	80
5.5.4 Administracja i bezpieczeństwo	81
5.5.4.1 Policja.....	81
5.5.4.2 Straż gminna	81
5.5.4.3 Straż pożarna	81
5.5.5 Kultura i rekreacja	82
5.5.5.1 Kościoły i parafie	82
5.5.5.2 Biblioteki	82
5.6. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	84
5.6.1 Zaopatrzenie w wodę.....	84
5.6.2 Kanalizacja sanitarna.....	85
5.6.3 Melioracje	86
5.6.4 Gospodarka odpadami	87

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA

5.6.5	Zaopatrzenie w gaz	87
5.6.6	Zaopatrzenie w ciepło	88
5.6.7	Zaopatrzenie w energię elektryczną	88
5.6.8	Telekomunikacja	89
5.7.	SYSTEM TRANSPORTOWY GMINY	89
5.7.1	Stan istniejący	89
5.7.2.	Transport zbiorowy	92
6.	ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA	93
6.1.	STRUKTURA WŁASNOŚCI	93
6.1.1	Struktura własności gruntów w gminie	93
6.1.2	Gminny zasób nieruchomości	95
6.2.	RYNEK PRACY W GMINIE	96
6.2.1	Struktura zatrudnienia	97
6.2.2	Bezrobocie	98
6.3.	AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA	100
6.3.1	Najważniejsze podmioty gospodarcze gminy	101
6.4.	RUCH INWESTYCYJNY	104
6.5.	WARUNKI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	106
6.5.1	Dostęp do infrastruktury społecznej i technicznej	106
6.5.1.1	Edukacja	106
6.5.1.2	Ochrona zdrowia	107
6.5.1.3	Handel i usługi	107
6.5.1.4	Infrastruktura techniczna	107
6.6.	KONKURENCYJNOŚĆ GMINY PŁUŻNICA	108
6.6.1	Położenie	108
6.6.2	Społeczność lokalna	108
6.6.3	Gospodarka	110
6.6.4	Infrastruktura gminy	111
6.6.5	Działalność samorządów	114
7.	DZIEDZICTWO KULTUROWE GMINY PŁUŻNICA	115
7.1.	UWARUNKOWANIA PRAWNE OCHRONY WARTOŚCI DZIEDZICTWA KULTUROWEGO	115
7.2.	ZARYS HISTORII GMINY	117
7.3.	RYS HISTORYCZNY MIEJSCOWOŚCI	119
7.4.	OBIEKTY I TERENY PRAWNIE CHRONIONE	134
7.5.	INNE TERENY, OBIEKTY I ZESPOŁY ZNACZĄCE DLA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO GMINY	146
7.5.1	Założenia pałacowo – folwarczne i dworsko – folwarczne	147
7.5.2	Kościół	159
7.5.3	Zabytki architektury przemysłowej i techniki	160
7.5.4	Budynki mieszkalne i inne	162
7.5.5	Cmentarze i miejsca pamięci	164
7.5.6.	Dziedzictwo archeologiczne	166
8.	KRAJOBRAZ GMINY PŁUŻNICA	166
8.1.	KRAJOBRAZ NATURALNY	167
8.2.	KRAJOBRAZ KULTUROWY	168
8.2.1	Regionalne układy rozplanowania wsi	168
8.2.3	Regionalne formy zabudowy	172
8.3.	NIEMATERIALNE SKŁADNIKI LOKALNEGO DZIEDZICTWA KULTUROWEGO	177
8.3.1	Organizacje społeczne	177
8.3.2	Imprezy i wydarzenia kulturalne	177
8.3.3	Tradycja	178
8.3.3.1	Tradycje twórczości rzemieślniczej i ludowej	178
8.3.3.2	Tradycje kulinarne	178
8.3.3.3	Tradycje dożynkowe	179
8.3.4	Gwara oraz podania, opowieści i przysłowia	180
	Analiza SWOT - Diagnoza stanu istniejącego i możliwości rozwojowych gminy	183
III.	ZAŁOŻENIA	186
IV.	KSZTAŁTOWANIE STRUKTURY PRZESTRZENNEJ GMINY PŁUŻNICA	189

1. STRUKTURA FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNA GMINY	189
1.1. OBSZARY PREDYSPONOWANE DO LOKALIZACJI NOWYCH FUNKCJI STRATEGICZNYCH	190
1.2. OBSZARY ISTNIEJĄCYCH FUNKCJI STRATEGICZNYCH	190
1.3. TERENY JEDNOSTEK OSADNICZYCH	191
1.4. SYSTEM OSNOWY PRZYRODNICZO - KRAJOBRAZOWEJ	191
1.5. TERENY KOMUNIKACJI	191
ROZDZIAŁ 2	191
2. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNEJ GMINY.....	191
2.1. ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA	191
2.2. LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA	193
2.3. TERENY KONCENTRACJI FUNKCJI KOMERCYJNYCH	194
2.4. TERENY FARM ELEKTROWNI WIATROWYCH	195
2.5. TERENY FARM FOTOWOLTAICZNYCH	195
2.6. TERENY KONCENTRACJI FUNKCJI TURYSTYCZNYCH I OBSŁUGI RUCHU TURYSTYCZNEGO.....	196
2.7. TERENY EKSPLOATACJI ZŁÓŻ SUROWCÓW NATURALNYCH	197
2.8. JEDNOSTKI OSADNICZE	198
2.9. SYSTEM OSNOWY – PRZYRODNICZO - KRAJOBRAZOWEJ	200
2.10. TERENY KOMUNIKACJI	201
3. KIERUNKI I WSKAŹNIKI ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW	202
3.1. ROLNICZA I LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA	202
3.2. TERENY FARM ELEKTROWNI WIATROWYCH	203
3.3. TERENY FARM FOTOWOLTAICZNYCH	203
3.4. TERENY EKSPLOATACJI ZŁÓŻ SUROWCÓW NATURALNYCH	203
3.5. TERENY ZURBANIZOWANE I ZABUDOWANE.....	203
3.6. PARAMETRY I WSKAŹNIKI URBANISTYCZNE.....	206
3.7. WYTYCZNE OKREŚLANIA WYMAGAŃ ŁADU PRZESTRZENNEGO W MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	207
4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK	210
4.1. OBSZARY I OBIEKTY OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ.....	210
4.2. UTRZYMANIE RÓWNOWAGI PRZYRODNICZEJ	210
5. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	213
5.1. OGÓLNE KIERUNKI OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO I KRAJOBRAZU	213
5.2. TERENY I OBIEKTY OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	214
5.3. OBSZARY I OBIEKTY WSKAZANE DO OBJĘCIA OCHRONĄ W MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	215
5.4. WYTYCZNE OKREŚLANIA ZASAD OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ W MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	217
5.4.9. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla stanowisk archeologicznych:.....	218
5.4.10. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla historycznego układu przestrzennego w granicach stref:.....	218
5.4.11. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla kształtowania historycznych układów przestrzennych wsi poza strefami ochrony:	219
5.4.12. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla kształtowania historycznych form zabudowy wsi, w szczególności budynków mieszkalnych:	219
5.5. DZIAŁANIA NIEZBĘDNE DO ZAPOBIEGANIA ZAGROŻENIOM DLA ZABYTKÓW, ZAPEWNIENIA IM OCHRONY PRZY REALIZACJI INWESTYCJI ORAZ PRZYWRACANIA ZABYTKÓW DO JAK NAJLEPSZEGO STANU	220
6. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	221
6.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ	221
6.2. ODPROWADZENIE ŚCIEKÓW SANITARNYCH	222
6.3. ODPROWADZENIE ŚCIEKÓW DESZCZOWYCH	223
6.4. GOSPODARKA ODPADAMI	224
6.5. ZAOPATRZENIE W GAZ	225
6.6. ZAOPATRZENIE W CIEPŁO	226
6.7. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ	227

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA

6.8. TELEKOMUNIKACJA.....	228
6.9. KOMUNIKACJA DROGOWA	229
7. INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO	235
8. OBIEKTY I OBSZARY PODLEGAJĄCE OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW SZCZEGÓLNYCH 235	
9. OBSZARY PROBLEMOWE	236
9.1. DROGA WOJEWÓDZKA A ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW SĄSIADUJĄCYCH	236
9.2. FUNKCJE PRZYRODNICZE A INNE ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW	236
9.3. FARMY WIATROWE, FUNKCJE PRZEMYSŁOWE A KRAJOBRAZ GMINY.....	236
9.4. KONCENTRACJE FUNKCJI KOMERCYJNYCH A ZABUDOWA O WARTOŚCIACH HISTORYCZNO - KULTUROWYCH	237
9.5. POPRAWA WARUNKÓW ZAMIESZKANIA W MAŁYCH DOMACH MIESZKALNYCH TZW. „PONIATÓWKACH” A WYMOGI OCHRONY WARTOŚCI HISTORYCZNO - KULTUROWYCH	237
10. POTRZEBY OBRONNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA	237
11. OBSZARY OBOWIĄZKOWYCH I ZALECANYCH PLANÓW	238
11.1. OBSZARY OBOWIĄZKOWYCH PLANÓW MIEJSCOWYCH.....	238
11.2. OBSZARY ZALECANYCH PLANÓW MIEJSCOWYCH.....	238
11.3. TERENY WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY	239

SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ W ZMIANIE STUDIUM

ANEKSY :

- **Nr 1** - Wykaz użytków ekologicznych w gminie Płużnica
- **Nr 2** - Wykaz pomników przyrody w gminie Płużnica
- **Nr 3** - Zabytki architektury i budownictwa oraz archeologiczne na terenie gminy Płużnica, wpisane do rejestru zabytków
- **Nr 4** - Zabytki architektury i budownictwa na terenie gminy Płużnica, postulowane do objęcia ochroną na podstawie wpisu do rejestru zabytków
- **Nr 5** - Zabytki architektury i budownictwa na terenie gminy Płużnica, wpisane do ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
- **Nr 6** - Zabytki architektury i budownictwa na terenie gminy Płużnica, postulowane do objęcia ochroną na podstawie wpisu do gminnej ewidencji zabytków
- **Nr 7** - Zabytki architektury i budownictwa na terenie gminy Płużnica, postulowane do skreślenia z gminnej ewidencji zabytków
- **Nr 8** - Wykaz parków zabytkowych na terenie gminy Płużnica
- **Nr 9** - Wykaz cmentarzy zabytkowych na terenie gminy Płużnica
- **Nr 10** - Ewidencja stanowisk archeologicznych na terenie gminy Płużnica
- **Nr 11** - Inwestycje celu publicznego

ZAŁĄCZNIKI MAPOWE :

uwarunkowania

- U-01 Położenie gminy
- U-02 Synteza analiz i koncepcji
- U-03 Analiza sytuacji planistycznej
- U-04 Wnioski do studium
- U-05 Struktura własności gruntów
- U-06 Uwarunkowania przyrodnicze
- U-07 Struktura funkcjonalno - przestrzenna
- U-08 Infrastruktura techniczna
- U-09 Układ drogowy- komunikacja
- U-10 Dziedzictwo kulturowe
- U-11 Stanowiska archeologiczne

kierunki

- K-01 Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Płużnica

Wstęp

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy nie jest dokumentem prawnym – zgodnie z art. 9 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.) studium nie jest aktem prawa miejscowego. Nie jest więc przepisem gminnym i nie stanowi podstawy do wydania jakichkolwiek decyzji administracyjnych. Merytorycznie jednakże studium jest ważną częścią lokalnego systemu planowania. Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy opracowuje się je w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

Opracowywana powszechnie, choć nie stanowiąca obligatoryjnego (tzn. wymaganego prawem) dokumentu „Strategia rozwoju gmin” stanowi określenie przez lokalną społeczność kierunków jej społeczno - gospodarczego rozwoju. Jest swego rodzaju określeniem jej woli.

Strategia określa „co” należy zrobić dla rozwoju lokalnego, a studium odpowiadać winno poniekąd na pytanie „gdzie” należy realizować (lub realizowane będą) działania rozwojowe określone w strategii. Oba te dokumenty wzajemnie winny się uzupełniać. Studium, podobnie jak strategia, określa politykę gminy, tyle że w zakresie zagospodarowania przestrzennego - istnieją bowiem bezpośrednie zależności pomiędzy rozwojem społeczno - gospodarczym i rozwojem zagospodarowania przestrzennego obszaru gminy.

Studium, jako dokument określający politykę gminy, powinno być najważniejszym punktem odniesienia i źródłem informacji koordynujących jej rozwój przestrzenny. Nie chodzi tu tylko o formalną spójność dokumentów planistycznych w gminie, ale o racjonalną zgodność działań i konsekwencję w realizacji obranych kierunków rozwoju przestrzennego.

Opracowanie niniejsze stanowi zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płużnica, które zostało przyjęte przez Radę gminy Płużnica uchwałą Nr XXXVII/243/2010 z dnia 18 października 2010 r. Rada Gminy Płużnica przystąpiła do zmiany studium Uchwałą Nr XXIII/197/2013 z dnia 30 stycznia 2013 r.

Niniejsze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płużnica opracowane zostało w oparciu o obowiązujące przepisy, a w szczególności:

- Ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r. Nr 118 poz. 1233).

Przedstawiono tekst studium w formie ujednocionej z wyróżnionymi na niebiesko zmianami w kierunkach zagospodarowania przestrzennego.

DZIAŁ I UWARUNKOWANIA PONADLOKALNE

ROZDZIAŁ 1 UWARUNKOWANIA LOKALIZACYJNE GMINY

PODROZDZIAŁ 1.1 CECHY POŁOŻENIA GMINY

Wiejska gmina Płużnica położona jest w województwie kujawsko-pomorskim, w zachodniej części powiatu Wąbrzeskiego, w skład którego wchodzi jeszcze trzy gminy wiejskie: Wąbrzeźno, Książki i Dębowa Łąka oraz gmina miejska Wąbrzeźno. Gmina Płużnica sąsiaduje z następującymi gminami:

- Chełmża (powiat toruński);
- Stolno i Lisewo (powiat chełmiński);
- Grudziądz i Radzyń Chełmiński (powiat grudziądzki);
- Wąbrzeźno (powiat wąbrzeski).

Położenie oraz ogólną strukturę przestrzenną gminy przedstawia *Ryc nr U-01 Gmina Płużnica na tle otoczenia*.

Miejscowość gminna - Płużnica - położona jest w jej południowej części, przy drodze wojewódzkiej, pomiędzy Lisewem a Wąbrzeźnem. Miejscowość ta odległa jest od:

- Wąbrzeźna – o około 10 km.;
- Grudziądz – o około 20 km.;
- Torunia – o około 35 km.

PODROZDZIAŁ 1.2 REGIONALNE UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE

Pod względem fizycznogeograficznym teren gminy Płużnica leży w obrębie makroregionu Pojezierze Chełmińsko-Dobrzyńskie, w mezoregionie Pojezierze Chełmińskie. Jedynie niewielki fragment północnej części gminy znajduje się w mezoregionie Kotlina Grudziądzka należącego do makroregionu Doliny Dolnej Wisły. W północnej części gminy ze względu na dwudzielność położenia fizycznogeograficznego zaznacza się zróżnicowanie wszystkich komponentów środowiska geograficznego. Jednak przeważająca część obszaru gminy położona jest na polodowcowej wysoczyźnie morenowej.

Na obszarze gminy Płużnica występuje stosunkowo niewiele obszarów objętych formami ochrony przyrody. Większe obszary cenne przyrodniczo położone są:

- na północny – zachód od gminy – Obszar Chronionego Krajobrazu „Strefa Krawędziowa Doliny Wisły” (którego niewielki fragment położony jest w granicach gminy Płużnica, w jej północnej części);
- na południowy – wschód od gminy – Obszar Chronionego Krajobrazu Kompleksu Torfowiskowo – Jezioro – Leśnego „Zgniłka-Wieczno-Wronie”, którego fragmenty znajdują się w gminie Płużnica w rejonie jezior: Płużnickie oraz Wieczno Północne i Południowe, w południowej części gminy oraz w części wschodniej gminy.

Na terenie gminy, ani w bliskim jej sąsiedztwie, nie występują obszary Natury 2000. Najbliżej zlokalizowane obszary Natura 2000 to dolina Dolnej Wisły PLB040003, obszar oddalony o około 20 km. (Dalsze informacje patrz rozdział II, 3. Środowisko przyrodnicze.)

PODROZDZIAŁ 1.3 HISTORYCZNE PRZEKSZTAŁCENIA NA TERENIE GMINY

Ziemia, na której obecnie znajduje się gmina Płużnica, ma bogatą historię. Świadczą o tym między innymi znaleziska archeologiczne z okresu schyłkowego paleolitu i mezolitu. Teren gminy

objęty został badaniami powierzchniowymi w ramach „Archeologicznego Zdjęcia Polski”, które doprowadziły do działań wykopaliskowych, głównie na stanowiskach z epoki neolitu (4300-pocz. II tys. p.n.e.). Pierwotna ludność rolnicza tworzyła tutaj kulturę ceramiki wstęgowej. Ślady grup tej kultury odkryto podczas badań w Płużnicy, Orłowie, Nowej Wsi Królewskiej, Uciażu, Bartoszewicach.

Krajobraz kulturowy gminy ukształtował się w sposób zdecydowany w okresie 1226 – 1466, podczas panowania zakonu Krzyżackiego na Ziemi Chełmińskiej, kiedy to nastąpił znaczny rozwój gospodarczy ziem między innymi gminy Płużnica. Lokowane na prawie niemieckim wsie, rozwijały się jako folwarki rycerskie i kościelne. Układy przestrzenne, powstałych za rządów krzyżackich wsi, stanowią o charakterze krajobrazu gminy Płużnica. (Dalsze informacje patrz rozdział II, 8.2 Krajobraz kulturowy)

PODROZDZIAŁ 1.4

ZEWNETRZNE POWIAZANIA FUNKCJONALNE, KOMUNIKACYJNE I INFRASTRUKTURALNE

Lokalizację gminy Płużnicy w strukturze funkcjonalno – przestrzennej województwa kujawsko - pomorskiego można uznać za peryferyjną, jednak ze względu na położenie przy autostradzie A1 jej usytuowanie jest korzystne. Gmina położona jest przy jednym z najważniejszych szlaków transportowych Polski, łączącym w układzie północ - południe teren całego kraju. Węzeł komunikacyjny autostrady z drogą wojewódzką zlokalizowany jest w bezpośrednim sąsiedztwie gminy, w gminie Lisewo, co wpływa w istotny sposób na dostępność komunikacyjną gminy Płużnica i może się stać impulsem dla jej rozwoju i wykreowania nowych funkcji. Droga wojewódzka nr 548 klasy G prowadząca do autostrady przebiega przez gminę Płużnica w układzie wschód – zachód.

Miejscowość gminna Płużnica zlokalizowana jest w południowo-zachodniej części terytorium gminy i położona jest przy drodze wojewódzkiej nr 548, łączącej drogę krajową nr 1 z drogą krajową nr 15. Droga ta prowadzi do położonej zaledwie 7 km na zachód od Płużnicy gminy Lisewo. W kierunku wschodnim droga wojewódzka nr 548 prowadzi bezpośrednio do Wąbrzeźna, siedziby starostwa powiatowego i największego ośrodka miejskiego powiatu.

W kierunku południkowym przebiega przez gminę oraz samą miejscowość Płużnica droga powiatowa, która na południe prowadzi do Torunia, natomiast na północy łączy się z drogą wojewódzką nr 543, którą można dotrzeć do tzw. Trasy Toruńskiej (droga nr 55) oraz do Radzyna Chełmińskiego. Droga ta ma mniejsze znaczenie dla gminy.

Układ komunikacyjny złożony z dróg wojewódzkich i części dróg powiatowych stanowi systemem dróg prowadzących do autostrady dla pojazdów jadących z rejonu Radzyna Chełmińskiego, Wąbrzeźna a nawet Brodnicy.

Aktualnie najkorzystniejsze połączenia drogowe miejscowości Płużnica z:

- Toruniem – autostradą A1 do Torunia (45 km ok. 30 min)
- Bydgoszczą – dr.woj. 548 do Stolna, dr.kr. 1 do Świecia, dr.kr. 5 Bydgoszcz (76 km ok. 1h 20 min)
- Grudziądem – autostradą A1 do Grudziądza (25 km ok. 20 min) lub dr.pow. 1703 do Błędowa, dr. woj. 543 do Paprzyna, dr. kr. 55 do Grudziądza (32 km ok. 37 min)
- Radzyniem Chełmińskim – dr. woj.548 do Wąbrzeźna, dr. woj.534 do Radzyna Chełmińskiego
- Chełmnem - dr. woj.548 do Stolna, dr. kr. 1 do Chełmna (31 km ok. 40 min)

Najbliższe stacje kolejowe to Wąbrzeźno leżące na szlaku kolejowym Olsztyn – Toruń, oraz Wałdowo Szlacheckie na szlaku Malbork – Toruń. Ze stacji Wałdowo Szlacheckie dojazd do Gdańska trwa około 3h i 30 min, do Bydgoszczy 1h 50 min. Ze stacji w Wąbrzeźnie dojazd do Bydgoszczy zajmuje około 2h.

W zakresie infrastruktury technicznej powiązania zewnętrzne gminy Płużnica kształtują się następująco:

- **zaopatrzenie w wodę** – gmina Płużnica jest dobrze zaopatrzona w wodę z własnych ujęć

i nie korzysta z ujęć zewnętrznych; z ujęć wody na terenie gminy Płużnica korzystają gminy: Wąbrzeźno, Radzyń Chełmiński, Lisewo;

- **zaopatrzenie w gaz** – gmina nie posiada dostępu do urządzeń gazowniczych; Ewentualna gazyfikacja gminy może być realizowana indywidualnie lub wspólnie z gminami sąsiednimi. Źródło zasilania dla wymienionych wariantów stanowić może gazociąg wysokiego ciśnienia DN 300 relacji Lisewo - Wąbrzeźno.
- **elektroenergetyka** – na obszarze gminy trwają przygotowania do wykorzystania energii wiatrowej; przez obszar gminy przebiegają linie energetyczne wysokiego napięcia: 110 kV, 220 i 400 kV. Planowana jest rozbudowa sieci elektroenergetycznej wysokiego napięcia 220 kV.
- **gospodarka odpadami** – na obszarze gminy Płużnica nie ma składowiska odpadów. Gmina korzysta ze składowiska o zasięgu ponadlokalnym, zlokalizowanego na terenie gminy Dębowa Łąka w miejscowości Niedźwiedź.
- **telekomunikacja** – sieć telekomunikacyjna w gminie Płużnica jest dobrze rozwinięta; na terenie gminy, zlokalizowane są 4 maszty telekomunikacyjne, a przez obszar gminy przebiegają: kabel optotelekomunikacyjny strefowy; dalekosiężny kabel telefoniczny, trasy radiolinii.

Na obszarze gminy nie występują obiekty ani strefy ochronne obiektów należących do infrastruktury obronnej kraju.

Opracowanie graficzne PODROZDZIAŁU 1.4 – załącznik U-01

ROZDZIAŁ 2 GMINA PŁUŻNICA W KRAJOWYM, REGIONALNYM I GMINNYM SYSTEMIE PLANOWANIA

PODROZDZIAŁ 2.1

ZASADY WYNIKAJĄCE Z KONCEPCJI PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU

Uchwałą Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 roku (M.P. z 2012 r. poz. 252) została przyjęta koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. Zmieniając Studium uwzględniało „Koncepcję polityki przestrzennego zagospodarowania kraju” (KPPZK) opracowaną przez nieistniejące już Rządowe Centrum Studiów Strategicznych. Koncepcja ukazała się drukiem w 2001 roku (Monitor Polski z 2001 r., Nr 26, poz. 432). W związku z tym w rozdziale dotyczącym Zasad wynikających z koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju treść została skreślona i zapisana nowa, wynikająca z aktualnej koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

Celem strategicznym koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZP 2030) jest:

„Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększania zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie”

Drogą do zapewnienia realizacji celu strategicznego są następujące cele polityki przestrzennego zagospodarowania kraju w horyzoncie roku 2030:

Cel 1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.

Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozpowszechniania się czynników rozwoju, **wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich** oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.

Kierunki działania polityki przestrzennej umożliwiające realizację celu w skali lokalnej obejmują między innymi:

- 2.1.5. Wspomaganie restrukturyzacji obszarów wiejskich.
- 2.2.1. Zwiększanie dostępności transportowej wewnątrz regionów.
- 2.2.3. Integracja przestrzenna i funkcjonalna obszarów wiejskich.
- 2.2.4. Wspomaganie rozwoju specjalizacji terytorialnej.

Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.

Kierunki działania polityki przestrzennej umożliwiające realizację celu w skali lokalnej obejmują między innymi:

- 3.1.3. Poprawa dostępności ośrodków subregionalnych oraz obszarów wiejskich.
- 3.2.2. Poprawa dostępności wewnątrz obszarów funkcjonalnych z preferencją dla rozwoju transportu publicznego.

Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcia i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.

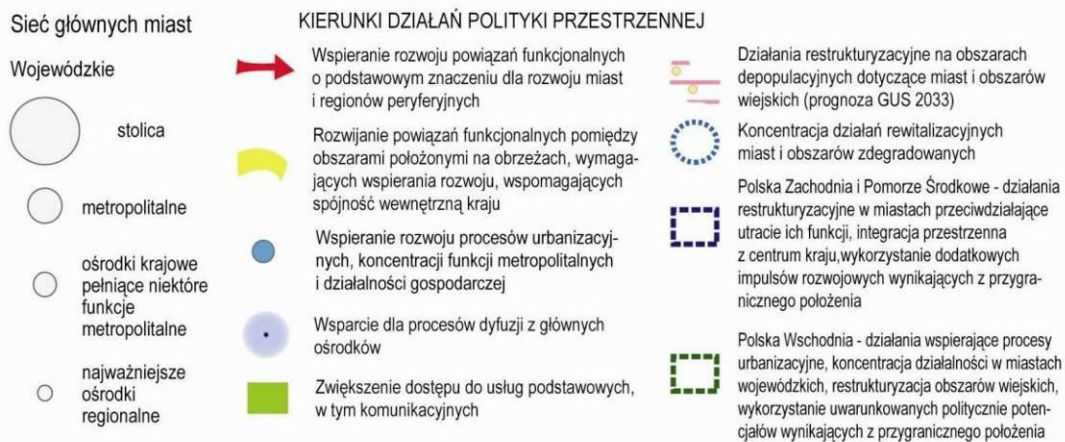
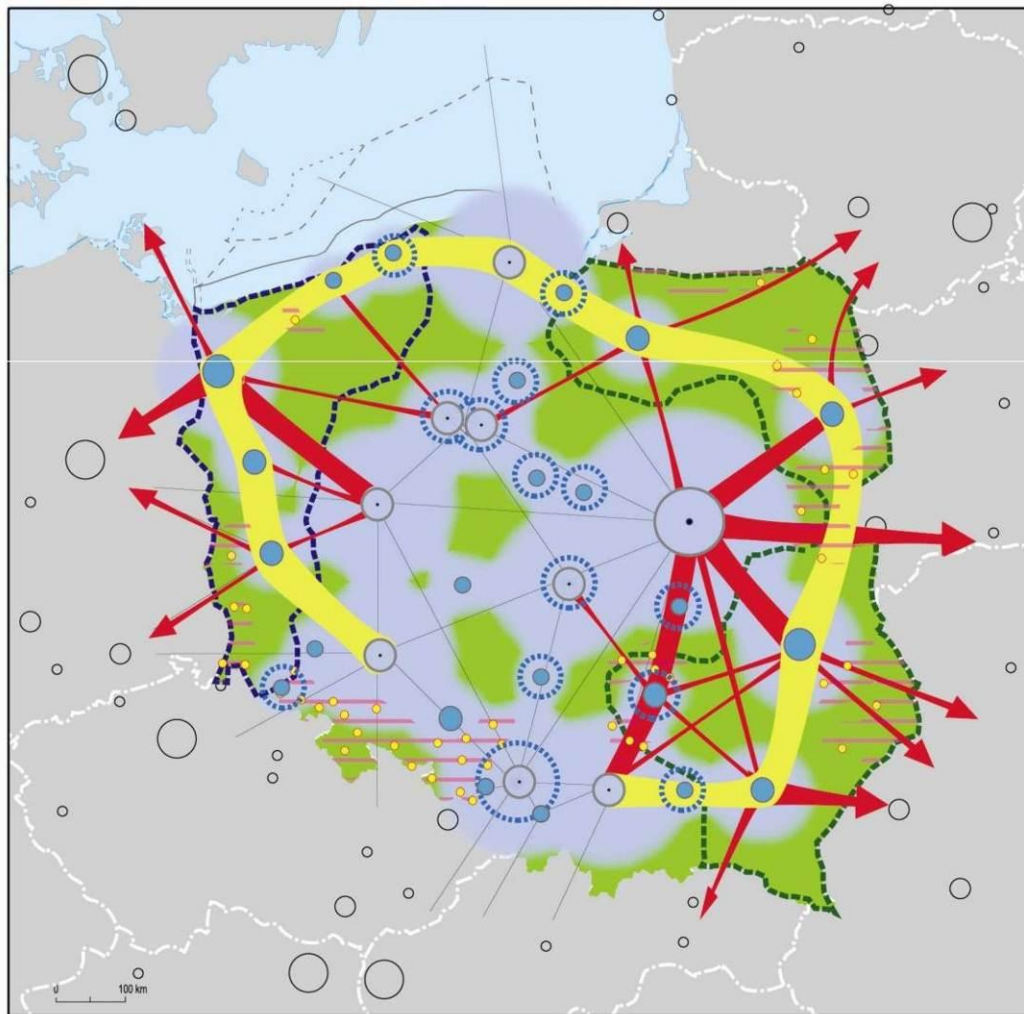
Kierunki działania polityki przestrzennej umożliwiające realizację celu w skali lokalnej obejmują między innymi:

- 4.2. Przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej.

Cel 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.

Cel 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA

Ryc. 2.1.1. Kierunki działań polityki przestrzennej na rzecz poprawy spójności wewnętrznej kraju.

Źródło: Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowaniu Kraju 2030.

PODROZDZIAŁ 2.2

USTALENIA STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO - POMORSKIEGO

Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko - Pomorskiego przyjęta została uchwałą nr XLI/693/13 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 21 października 2013 r.

Strategia obejmuje 8 celów strategicznych ujętych w ramach 4 priorytetów. Cele strategiczne mają charakter ogólny i określają pożądane stany lub procesy. Są one doprecyzowane poprzez opis kierunków działań.

Nadrzędnym celem rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego:

„Kujawsko-pomorskie – człowiek, rodzina, społeczeństwo”.

Każdy z priorytetów może być realizowany za pomocą kilku celów strategicznych. Wyróżniono następujące priorytety:

- **Konkurencyjna gospodarka** – bezpośrednią podstawą identyfikacji priorytetu „Konkurencyjna gospodarka” jest dążenie do unowocześniania gospodarki, skutkującego znacznym zwiększeniem liczby miejsc pracy na terenie województwa.
- **Modernizacja przestrzeni wsi i miast** – bezpośrednia podstawa identyfikacji priorytetu „Modernizacja przestrzeni wsi i miast” jest dążenie do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich oraz aktywizacji społeczno-gospodarczej miast przy uwzględnieniu ich pozycji w sieci osadniczej i dostosowaniu potencjału do oczekiwan stawianych przed nimi w zakresie stymulowania rozwoju regionu, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego.
- **Silna metropolia** – potrzebę rozwoju ośrodków stołecznych w zakresie usług wyższego rzędu oraz katalizowania rozwoju gospodarczego podkreślają wszystkie dokumenty strategiczne szczebla krajowego.
- **Nowoczesne społeczeństwo** – priorytet ma wpłynąć na rozwój społeczny w jego różnych aspektach.

Cele strategiczne dzielą się na:

cel strategiczny: gospodarka i miejsca pracy

- Kierunki działań:
 - Wzrost zatrudnienia
 - Rozwój przestrzeni inwestycyjnej
 - Rozwój infrastruktury technicznej dla potrzeb rozwoju gospodarczego
 - Rozwój potencjału logistycznego regionu
 - Rozwój powierzchni biurowych Bydgoszczy i Torunia
 - Rozwój sektora instytucji otoczenia biznesu
 - Rozwój organizacyjnych form współpracy podmiotów gospodarczych
 - Rozwój gospodarczy w sektorze odnawialanych źródeł energii
 - Rozwój uzdrowisk i sektora związanego z poprawą stanu zdrowia
 - Rozwój turystyki
 - Rozwój sektora „srebrnej gospodarki”
 - Rozwój nowoczesnego wzornictwa przemysłowego
 - Promocja społecznej odpowiedzialności biznesu
 - Rozwój funkcji konferencyjno-wystawieniczo-targowej
 - Rozwój eksportu
 - Promocja gospodarcza regionu
 - Rozwój i wzmocnienie współpracy i konkurencyjności międzynarodowej

cel strategiczny: dostępność i spójność

- Kierunki działań:
 - Zapewnienie dostępności zewnętrznej województwa za pomocą dróg krajowych i wojewódzkich
 - Zapewnienie skomunikowania węzłów dróg ekspresowych i autostrady A1 z siecią dróg niższych kategorii
 - Realizacja regionalnego systemu transportu publicznego „60/90” dla zapewnienia spójności wewnętrznej województwa
 - Rozwój zintegrowanego systemu transportu publicznego w obszarze metropolitalnym

- Rozwój sieci drogowych o podstawowym znaczeniu dla spójności wewnętrznej województwa
- Tworzenie warunków dla budowy i modernizacji dróg lokalnych
- Usprawnienie systemów transportowych największych miast i obszarów podmiejskich Bydgoszczy-Torunia, Włocławka, Grudziądz i Inowrocławia.
- Budowa obwodnic miejscowości w przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich
- Poprawa dostępności kolejowej województwa w transporcie pasażerskim i towarowym
- Poprawa infrastruktury stacji i przystanków kolejowych dla zdolności przeładunkowych
- Poprawa infrastruktury stacji i przystanków kolejowych dla obsługi pasażerskiej oraz rozwój ich zdolności do pełnienia roli węzłów multimodalnych w transporcie pasażerskim
- Rozwój Portu Lotniczego w Bydgoszczy
- Wsparcie inicjatyw na rzecz rozwoju małych lotnisk dla celów biznesowych, sportowych, turystycznych w zakresie rozbudowy bazy noclegowej, szkoleniowej, hangarowej, sprzętowej
- Rewitalizacja dróg wodnych dla celów transportowych i turystycznych
- Budowa zintegrowanego systemu towarowego transportu multimodalnego
- Rozwój sieci dróg rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych o znaczeniu transportowym

cel strategiczny: aktywne społeczeństwo i sprawne usługi

- Kierunki działań:
 - Wzmacnianie relacji i więzi społecznych
 - Promocja aktywności społecznej, samorozwoju i idei kształcenia przez całe życie
 - Kreowanie lokalnych liderów w dziedzinie społecznej i gospodarczej
 - Kształtowanie więzi międzypokoleniowej jako podstawy solidarności wszystkich pokoleń
 - Tworzenie warunków rozwoju społecznego osób niepełnosprawnych, przewlekłe chorych i niesamodzielnych
 - Promocja i rozwój ekonomii i przedsiębiorczości społecznej oraz spółdzielczości
 - Promocja i wsparcie wolontariatu oraz działalności non-profit
 - Promocja aktywności fizycznej
 - Rozwój oferty kulturalnej o znaczeniu lokalnym
 - Rozwój lokalnych centrów rozwoju społecznego poprzez poszerzanie zakresu działalności istniejącej bazy usług
 - Dostosowanie funkcjonowania usług publicznych oraz przestrzeni publicznych do potrzeb wszystkich pokoleń
 - Rozwój form opieki dla realizacji potrzeb starzejącego się społeczeństwa i ludności niesamodzielnej
 - Realizacja infrastruktury dla rozwoju rekreacji, sportu masowego i amatorskiego
 - Rewitalizacja miast, wsi i obszarów zdegradowanych
 - Budowa systemu wspierania rodziny
 - Rozwój bazy i promocja wychowania żłobkowego
 - Rozwój współpracy jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych skierowany m.in. na przejmowanie przez obywateli i organizacje pozarządowe zadań publicznych
 - Wzrost zdolności sektora NGO do realizacji zadań z zakresu rozwoju lokalnego, współpracy międzynarodowej
 - Inicjowanie, realizacja i wspieranie działań sprzyjających zwiększeniu partycypacji społecznej poprzez rozbudowę wspomaganych elektronicznie systemów konsultacji społecznych
 - Promowanie filantropii jako niezinstytucjonalizowanej formy pomocy
 - Zapewnienie wysokiego poziomu nauczania na wszystkich poziomach edukacji
 - Zapewnienie wysokiego standardu bazy oświatowej
 - Rozwój szkolnictwa zawodowego oraz kształcenia ustawicznego
 - Rozwój i promocja edukacji nieformalnej

- Rozwój edukacji przedszkolnej
- Promocja wykształcenia
- Rozwój edukacji doświadczalnej nauk ścisłych na wszystkich poziomach kształcenia
- Rozwój zdolności edukacyjnych szkół wyższych
- Wprowadzenie systemów stypendialnych
- Kształcenie kadr dla opieki zdrowotnej dla potrzeb ludności starszej
- Kształcenie kadr dla opieki społecznej dla potrzeb ludności starszej
- Rozwój współpracy międzynarodowej instytucji edukacji formalnej i nieformalnej
- Poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców województwa
- Rozwój profilaktyki zdrowotnej
- Promocja zdrowia
- Rozwój technologii telemedycznych
- Rozwój potencjału medycznego uzdrowisk
- Dostosowanie systemu ochrony zdrowia dla potrzeb starzejącego się społeczeństwa

cel strategiczny: innowacyjność

- Kierunki działań:
 - Rozwój badań naukowych
 - Poprawa zdolności naukowo-badawczych szkół wyższych
 - Rozwój niezależnych instytucji badawczo-rozwojowych
 - Rozwój współpracy pomiędzy sektorem naukowo-badawczym a gospodarką
 - Stworzenie systemu finansowania badań naukowych
 - Rozwój Instytucji otoczenia biznesu (IOB) ukierunkowanych na rozwój przedsiębiorstw innowacyjnych
 - Rozwój innowacyjnych aspektów i rozwiązań w ramach inteligentnych specjalizacji
 - Pozyskiwanie dla gospodarki regionu przedsiębiorstw działających w sektorach wysokich technologii
 - Promocja postaw i rozwiązań innowacyjnych
 - Rozwój sieci szerokopasmowych służących rozwojowi technologii informatycznych
 - Wspieranie aplikacji produktów innowacyjnych do środowiska międzynarodowego
 - Wspieranie i promocja współpracy międzynarodowej instytucji naukowo-badawczych i szkół wyższych

cel strategiczny: nowoczesny sektor rolno-spożywczy

- Kierunki działań:
 - Rozwój badań naukowych w zakresie produkcji rolnej
 - Rozwój badań naukowych w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego
 - Rozwój doradztwa rolniczego
 - Rozwój szkolnictwa praktycznego dla stworzenia podstaw do rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego
 - Rozwój produkcji biomasy na cele energetyczne
 - Poprawa przyrodniczych warunków realizacji produkcji rolnej, w tym poprawa gospodarki wodnej w rolnictwie
 - Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej
 - Rozwój bazy przechowalnictwa płodów rolnych
 - Promocja regionalnych produktów żywnościowych
 - Rozwój przedsiębiorczości związanej z przetwórstwem rolno-spożywczym
 - Rozwój produkcji i eksportu żywności ekologicznej
 - Rozwój i promocja rybactwa śródlądowego
 - Promocja idei spółdzielczości w rolnictwie
 - Promocja i wspieranie współpracy międzynarodowej w sektorze rolno-spożywczym, szczególnie w celach eksportowych
 - Rozwój kształcenia ustawicznego, w tym szkolenia i staże za granicą dla

przedsiębiorców branży rolno-spożywczej

cel strategiczny: bezpieczeństwo

- Kierunki działań:
 - Kompleksowe zagospodarowanie doliny Wisły
 - Zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego
 - Rozwój systemów monitoringu, ostrzegania i reagowania na zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego
 - Poprawa sprawności funkcjonowania służb ratownictwa medycznego, straży pożarnej, policji i innych służb publicznych i społecznych bezpieczeństwa życia i mienia
 - Poprawa bezpieczeństwa transportu
 - Wzmacnianie i promowanie postaw obywatelskich
 - Rozwój inteligentnych systemów transportowych (ITS)
 - Rozwój badań dotyczących opracowania innowacyjnych systemów identyfikacji zagrożeń i zarządzania bezpieczeństwem.

cel strategiczny: sprawne zarządzanie

- Kierunki działań:
 - Poprawa jakości funkcjonowania instytucji administracji publicznej
 - Rozwój współpracy pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego
 - Promocja i wspieranie współpracy międzynarodowej instytucji kultury, rynku pracy, pomocy społecznej, ekonomii społecznej oraz organizacji sportowych
 - Rozwój organizacji pozarządowych
 - Poprawa zarządzania przestrzenią województwa
 - Zwiększenie partycypacji społecznej w procesach rozwoju lokalnego i regionalnego
 - Wspieranie rozwoju budownictwa mieszkaniowego
 - Poprawa dostępności mieszkań dla młodych rodzin w największych miastach
 - Rozwój współpracy ponadregionalnej i międzynarodowej
 - Poprawa efektywności energetycznej
 - Propagowanie zrównoważonego „zielonego” budownictwa
 - Wspieranie rozwoju sieci gazowych istotnych dla zaopatrzenia województwa
 - Poprawa jakości i ochrona wód powierzchniowych i podziemnych
 - Rekultywacja oraz renaturyzacja jezior
 - Odtwarzanie cennych siedlisk przyrodniczych, w tym nieistniejących i przekształconych
 - Restytucja rodzimych gatunków grzybów, roślin i zwierząt
 - Reintrodukcja i odtwarzanie populacji gatunków zwierząt łownych narażonych na wyginięcie
 - Rozwój całościowego systemu selektywnego zbierania odpadów i recyklingu odpadów

cel strategiczny: tożsamość i dziedzictwo

- Kierunki działań:
 - Budowa tożsamości regionalnej województwa
 - Zachowanie oraz promocja dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego regionu
 - Wsparcie działań ratowniczych tradycyjnej kultury wiejskiej, ginących zawodów, cudów architektury, przyrody, powstających drobnych kolekcji, zbiorów muzealnych i skansenów, będących częścią środowiska kulturowego województwa
 - Rozwój oferty kulturalnej o znaczeniu regionalnym, krajowym i międzynarodowym
 - Promocja marki województwa.

PODROZDZIAŁ 2.3

USTALENIA PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA
KUJAWSKO- POMORSKIEGO

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko - Pomorskiego został uchwalony uchwałą Sejmiku Województwa Pomorskiego Nr XI/135/03 z dnia 26 czerwca 2003 roku.

Głównym celem zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego jest „Zbudowanie struktur funkcjonalno – przestrzennych podnoszących konkurencyjność regionu i jakość życia mieszkańców”. Rozwinięciem jest wyznaczenie pochodnych celów szczegółowych tj.:

1. Zwiększenie atrakcyjności regionu w wymiarze europejskim jako pochodnej jego walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego, wysokich standardów życia mieszkańców, wysoce sprawnych systemów infrastruktury technicznej, dogodnych powiązań ze światem zewnętrznym.
2. Przyspieszenie rozwoju największych miast regionu jako aktywnych biegunów wzrostu, stymulującego wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich w ich otoczeniu.
3. Modernizacja struktury przestrzenno – funkcjonalnej regionu osiągnięta w następstwie rozwoju miast średnich, a także pozostałych miast powiatowych, jako węzłów systemów transportowych i teleinformacyjnych oraz obszarów z unikatowymi walorami środowiska przyrodniczego i predyspozycjami do użytkowania rekreacyjnego.

W planie zagospodarowania przestrzennego województwa obszar gminy Płużnica zaliczony został prawie z całości do III (Wschodniej) strefy polityki przestrzennej. Przeznaczona ona została pod intensywną gospodarkę rolną, oraz wielokierunkowy rozwój obejmujący gospodarkę rolną, turystyczną i leśną.

W planie określone także zostały kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa tj.: wzmocnienia potencjału głównych ośrodków miejskich poprzez zapewnienie przez ośrodki wiejskie obsługi mieszkańców gmin, w zakresie edukacji, służby zdrowia, pomocy społecznej i obsługi rolnictwa. Zakłada się także zwiększenie wzrostu aktywności społecznej i sportowej mieszkańców poprzez rozwój lokalnej infrastruktury w każdej z gmin.

Główne kierunki działań planistycznych odnoszące się do środowiska przyrodniczego i kulturowego jest ich ochrona i zachowanie w jak najlepszym stanie dla przyszłych pokoleń. Działania te, mają korzystnie wpływać na poprawę jakości życia mieszkańców, zwiększenie atrakcyjności turystycznej powiatu, a co za tym idzie, przyspieszenie rozwoju aktywności związanych z obsługą ruchu turystycznego.

Gospodarowanie zgodnie z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju, niezbędne dla ochrony zasobów i walorów przyrodniczych i krajobrazowych pozwoli na funkcjonowanie systemów przyrodniczych poprzez:

- tworzenie nowych rezerwatów przyrody i powiększanie istniejących,
- zachowanie terenów korytarzy ekologicznych – stanowiących łączniki między obszarami chronionymi,
- ochronę zasobów wodnych przez opracowanie spójnego, kompleksowego programu ochrony wód powierzchniowych,
- likwidację punktowych źródeł zanieczyszczeń wód poprzez budowę kolejnych oczyszczalni ścieków, modernizację istniejących oczyszczalni w kierunku chemicznego unieszkodliwiania ścieków oraz dostosowania przepustowości do przyszłych potrzeb, kontynuowanie rozbudowy systemów kanalizacji sanitarnej w celu dociążenia oczyszczalni ścieków, a tym samym zwiększenia ich efektywności. Porządkowanie gospodarki ściekowej należy w miarę możliwości, jak najszybciej zakończyć w zlewniach: Brdy, Drwęcy i Wełny. Pozwoli to na poprawę jakości wód wymienionych rzek i wykorzystywanie ich na cele komunalne,
- ochronę zasobów glebowych i leśnych przed przeznaczaniem na cele nierolnicze gleb wysokoprodukcyjnych,
- eliminację czynników degradacji (zmniejszania żyzności i produktywności gleb) i zanieczyszczenia gleb oraz naruszania stosunków wodnych. Szczególnie należy chronić zwarte kompleksy najlepszych gleb położonych m.in. na Pojezierzu Chełmińskim,
- przeciwdziałanie procesom erozji gleb, w szczególności na terenie Kujaw, Pojezierza Chełmińskiego i Dobrzyńskiego oraz na terenach położonych w strefach przykrawędziowych dolin rzecznych: Wisły, Drwęcy, Wdy i Noteci,

- ograniczenie deficytu wody na Kujawach, Pojezierzu Chełmińskim i Dobrzyńskim,
- prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej wg zasad powszechnej ochrony lasów, trwałości utrzymania lasów, ciągłości i zrównoważonego wykorzystania wszystkich funkcji lasów i powiększenia zasobów leśnych,
- zwiększenie zasobów zieleni na obszarach wykorzystywanych rolniczo (zalesianie i wprowadzanie zadrzewień) w szczególności w sąsiedztwie cieków i w zlewniach jezior, w tym na najslabiej zalesionych terenach Pojezierzy: Chełmińskiego, Dobrzyńskiego i Kujawskiego oraz Równiny Inowrocławskiej,
- wprowadzanie zadrzewień, zarówno szpalerowych wzdłuż dróg, cieków i na miedzach oraz kępowych np., w obniżeniach terenowych, na bezleśnych obszarach intensywnie użytkowanych rolniczo, na których przeważają gleby wysokich klas bonitacyjnych, co pozwoli na zwiększenie walorów krajobrazowych i przeciwdziałanie erozji gleb zwłaszcza na terenach Równiny Inowrocławskiej oraz Pojezierza Chełmińskiego i Dobrzyńskiego,
- umieszczanie w planach budowy i modernizacji ciągów komunikacyjnych tzw. biologicznej zabudowy dróg, w szczególności kontaktujących się z terenami rolniczymi i osadniczymi,
- edukację ekologiczną na terenach parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

Według obwieszczenia Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 30 listopada 2007 r. Sejmik Województwa Kujawsko – Pomorskiego podjął uchwałę nr VII/91/07 z dnia 23 kwietnia 2007 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko – pomorskiego, w jego granicach administracyjnych. Aktualnie prowadzone są prace nad zmianą do planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko – pomorskiego, których opublikowanie planowane jest na 2010r.

Opracowanie graficzne PODROZDZIAŁU 2.3 – załącznik U-02

PODROZDZIAŁ 2.4 STUDIUM MOŻLIWOŚCI ROZWOJU ENERGETYKI WIATROWEJ W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM

Dla województwa kujawsko-pomorskiego zostały sporządzone dwa nie stanowiące przepisów prawa opracowania eksperckie:

- Odnawialne źródła energii – zasoby i możliwości wykorzystania na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu 2010,
- Energetyka wiatrowa w kontekście ochrony krajobrazu przyrodniczego i kulturowego w województwie kujawsko-pomorskim, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania Polskiej Akademii Nauk im. Stanisława Leszczyckiego, styczeń 2012.

Z uwagi na niewiążący charakter dokumentów nie zostały one przytoczone i uwzględnione w studium. Gmina Płużnica nie jest ujęta w żadnym studium możliwości rozwoju energetyki wiatrowej, które stanowiłoby przepis prawa.

PODROZDZIAŁ 2.5 STRATEGIA ROZWOJU POWIATU WĄBRZESKIEGO.

Uchwałą Nr XXV/142/2013 Rada Powiatu w Wąbrzeźnie z dnia 21 lutego 2013 roku uchwaliła Strategię Rozwoju Powiatu Wąbrzeskiego na lata 2013-2020.

Wizja powiatu wąbrzeskiego to:

„Powiat Wąbrzeski rozwija się w sposób zrównoważony, wspiera przedsiębiorczość, dba o rozwój stref ekonomicznych oraz promuje aktywność i integrację społeczną. Wykorzystując naturalne walory krajobrazowe jezior sprzyja rozwojowi turystyki.

Mały Powiat Wielkich Szans.”

cel strategiczny:

1. Rozwój przedsiębiorczości i nowoczesnego rolnictwa.

cele operacyjne:

- 1.1. Rozwój stref ekonomicznych.
- 1.2. Poprawa i rozbudowa infrastruktury technicznej.
- 1.3. Wspieranie inicjatyw otoczenia biznesu.
- 1.4. Przygotowanie kadr.
- 1.5. Promocja nowoczesnych form działalności rolniczej i przetwórczej.

cel strategiczny:

2. Rozwój turystyki, agroturystyki oraz sportu i rekreacji.

cele operacyjne:

- 2.1. Rozbudowa infrastruktury turystycznej.
- 2.2. Zwiększanie ruchu turystycznego.
- 2.3. Kształcenie świadomości ekologicznej mieszkańców.
- 2.4. Rozwój sportu i rekreacji.

cel strategiczny:

3. Wzrost aktywności i integracji mieszkańców.

cele operacyjne:

- 3.1. Rozwój organizacji pozarządowych i grup społecznych.
- 3.2. Aktywizacja środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym i wsparcie rodziny
- 3.3. Rozwój oferty dla dzieci i młodzieży.
- 3.4. Rozwój oferty dla seniorów.
- 3.5. Podejmowanie działań na rzecz integracji mieszkańców.

cel strategiczny:

4. Poprawa warunków życia.

cele operacyjne:

- 4.1. Poprawa bezpieczeństwa
- 4.2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej.

PODROZDZIAŁ 2.6.

PROGRAMY ROZWOJU POWIATU WĄBRZESKIEGO

2.6.1. Program ochrony środowiska powiatu wąbrzeskiego. Aktualizacja na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019.

Jako podstawowy cel ekologiczny na obszarze powiatu wąbrzeskiego do 2015 r. przyjęto *kształtowanie wysokich walorów środowiska przyrodniczego powiatu w celu poprawy jakości życia mieszkańców powiatu oraz zwiększenia jego atrakcyjności i możliwości rozwoju gospodarczego.*

Celami cząstkowymi są:

- zachowanie i kształtowanie różnorodności biologicznej,
- dalsza poprawa jakości wód powierzchniowych, zwłaszcza jezior,
- dalsze rozwijanie nowoczesnego systemu gospodarki odpadami (objęcie selektywną zbiórką 100% gospodarstw),
- ochrona gruntów przed erozją i przeciwdziałanie degradacji gleb,
- kształtowanie systemu obszarów chronionych,
- zwiększenie lesistości powiatu,
- dalsza poprawa jakości powietrza atmosferycznego,
- ochrona złóż kopalin przed nieracjonalną eksploatacją i rekultywacja terenów poeksploatacyjnych,
- zachowanie jakości wód podziemnych i ich ochrona przed degradacją,
- poprawa warunków klimatu akustycznego.

W kategorii obszarów o wysokich, bądź znaczących walorach przyrodniczych, wymagających koncentracji działań ochronnych, wytypowano 5 obszarów, m.in. okolice jezior Wieczno Pn. i Pd. wchodzące w skład obszaru chronionego krajobrazu.

Podstawowe kierunki działań w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych obejmują:

- przeprowadzanie inwentaryzacji przyrodniczej w celu szczegółowego rozpoznania i udokumentowania zasobów przyrodniczych,
- działanie na rzecz utrzymania różnorodności biologicznej na obszarze powiatu,
- kształtowanie systemu powiązań ekologicznych,
- uznawanie kolejnych pomników przyrody, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i stanowisk dokumentacyjnych przyrody nieożywionej,
- zwiększenie lesistości powiatu,
- rewaloryzacja parków podworskich, w szczególności zabytkowych,
- wprowadzanie zadrzewień i rozwój terenów zielonych,
- ograniczenie trwałych zmian rzeźby terenu.

2.6.2. Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych

Celem strategicznym niniejszego programu jest : *podjęcie działań, które doprowadzą do stworzenia warunków do pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, oraz upowszechnienie im dostępu do różnorodnych form rehabilitacji zawodowej i społecznej.* By osiągnąć przedstawiony wyżej cel strategiczny utworzona została lista zadań, znanych i dostrzeganych dzisiaj przez specjalistów szeroko rozumianej pomocy społecznej na terenie powiatu, które należy podjąć w ramach pięciu szczegółowych celów operacyjnych.

Cel operacyjny I: Tworzenie rynku pracy dla osób niepełnosprawnych.

Zadania :

- utworzenie zakładu aktywności zawodowej przy Wąbrzeskim Stowarzyszeniu Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski,
- wypracowanie standardu współpracy z pracodawcami w zakresie zatrudniania osób niepełnosprawnych,
- pomoc pracodawcom w wyposażeniu nowych miejsc pracy przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych,
- doskonalenie systemu udzielania pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- rozwijanie systemu szkoleń sprzyjających samo zatrudnieniu,
- tworzenie banku informacji o miejscach pracy dla osób niepełnosprawnych.

Cel operacyjny II: Rozwój instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Zadania :

- utworzenie centrum integracji osób niepełnosprawnych,
- stworzenie systemu dofinansowywania działalności instytucji i organizacji pozarządowych,
- powstanie punktu informacyjnego dla organizacji pozarządowych,
- powołanie sejmiku organizacji pozarządowych powiatu wąbrzeskiego,
- utworzenie placówki wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka niepełnosprawnego przy specjalnym ośrodku szkolno – wychowawczym w Dębowej Łące,
- opracowanie systemu pomocy rodzinie od urodzenia dziecka do osiągnięcia wieku szkolnego przy ścisłej współpracy ze służbą zdrowia i poradnią psychologiczno – pedagogiczną,
- organizacja infrastruktury do prowadzenia zajęć rewalidacyjno – pedagogicznych.

Cel operacyjny III: Wzrost zaangażowania społeczeństwa na rzecz osób niepełnosprawnych.

Zadania:

- utworzenie centrum wolontariatu,

- pomoc w realizacji inicjatyw obywatelskich w obszarze niepełnosprawności,
- wypracowanie zasad przepływu informacji pomiędzy organizacjami pozarządowymi,
- organizowanie cyklicznych imprez integracyjnych dla lokalnych środowisk,
- redagowanie i wydawanie kwartalnika dotyczącego problematyki osób niepełnosprawnych,
- utworzenie ośrodka integracji społecznej.

Cel operacyjny IV: Uczestnictwo w życiu społecznym osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier: architektonicznych, mentalnych, w komunikowaniu się i innych.

Zadania:

- wypracowanie standardów współpracy z samorządami lokalnymi i administratorami lokali mieszkalnych i użytkowych w zakresie likwidacji barier architektonicznych,
- doskonalenie systemu dofinansowania likwidacji barier,
- organizowanie imprez kulturalnych, sportowych,
- nawiązanie kontaktów i współpracy ze środowiskiem osób niepełnosprawnych z kraju i zagranicy,
- umożliwienie dostępu niepełnosprawnym do rehabilitacji zawodowej i społecznej poprzez likwidację barier transportowych,
- stworzenie systemu edukacji integracyjnej (przedszkola, szkoły),
- dostosowanie budynków szkół, placówek ochrony zdrowia do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Cel operacyjny V: Ciągłe monitorowanie środowisk i potrzeb osób niepełnosprawnych.

Zadania:

- wprowadzanie do programu miejskiej telewizji kablowej stałej audycji poświęconej środowisku osób niepełnosprawnych,
- stała współpraca z lokalną prasą w zakresie problematyki osób niepełnosprawnych
- cykliczna organizacja konferencji dotyczących potrzeb i problemów środowisk osób niepełnosprawnych z udziałem przedstawicieli tych środowisk,
- organizacja forum środowisk osób niepełnosprawnych,
- stałe pozyskiwanie danych statystyczno – analitycznych obejmujących problemy osób niepełnosprawnych,
- opracowanie narzędzia badawczego w formie ankiety dotyczącej ustalenia liczby osób niepełnosprawnych i przeprowadzenie badań,
- pozyskanie środków finansowych na przeprowadzenie badań.

Rada Gminy w Płużnicy w dniu 18 czerwca 1998r. uchwałą nr XXXIII/227/98 przyjęła Strategię Rozwoju Gminy Płużnica. Jest ona dostępna w Urzędzie Gminy w Płużnicy.

PODROZDZIAŁ 2.7.

MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W gminie Płużnica obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- 1) na obszarze części wsi Dąbrówka (Uchwała Nr XXX/212/1998 Rady Gminy w Płużnica z dnia 24 kwietnia 1998 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Płużnica w części dotyczącej jednostki bilansowej obejmującej działkę oznaczoną numerem geodezyjnym 15 we wsi Dąbrówka (Dz. U. Woj. Kuj. – Pom. Nr 30 z dnia 4 maja 1999 r. poz. 205));
- 2) na obszarze położonym wokół jeziora Wielzijdz (Uchwała Rady Gminy Płużnica Nr XII/96/99 z dnia 29 października 1999r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania obrzeży jeziora Wielzijdz (Dz. U. Woj. Kuj – Pom. Nr 36 z dnia 3 lipca 2000 r.));
- 3) na obszarze części wsi Czaple (Uchwała Nr XXXIV/243/06 Rady Gminy Płużnica z dnia 31 sierpnia 2006 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Płużnica, Czaple, działka nr 188, z przeznaczeniem na agroturystykę i działalność gospodarczą (Dz. U. Woj. Kuj. – Pom. Nr 14 z dnia 12 lutego 2007 r. poz. 194));
- 4) na obszarze części wsi Ostrowo, Płużnica i Bartoszewice (Uchwała Rady Gminy Płużnica Nr XV/114/08 z dnia 18 sierpnia 2008 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu

zagospodarowania części wsi Ostrowo, Płużnica i Bartoszewice (Dz. U. Woj. Kuj. – Pom. Nr 136 z dnia 29 października 2008 r.);

- 5) na obszarze wsi Płużnica i Czaple (Uchwała Nr XXIX/195/2009 Rady Gminy Płużnica z dnia 29 grudnia 2009 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru obejmującego wsie Płużnica i Czaple (Dz. U. Woj. Kuj. – Pom. Nr 123 z dnia 30 lipca 2010 r. poz. 123)).

Powyższe plany przeznaczają tereny na funkcje mieszkaniowe, rekreacyjne i turystyczne.

W opracowaniu znajdują się miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- 1) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący teren położony we wsiach: Bagart, Mgowo, Nowa Wieś Królewska z przeznaczeniem na lokalizację elektrowni wiatrowych (Uchwała Nr IX/74/2007 Rady Gminy Płużnica z dnia 30 listopada 2007 r.);
- 2) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Płużnica w części miejscowości Płużnica (Uchwała Nr VII/53/2011 Rady Gminy Płużnica z dnia 29 czerwca 2011 r.);
- 3) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Płużnica w części miejscowości Józefkowo (Uchwała Nr VII/54/2011 Rady Gminy Płużnica z dnia 29 czerwca 2011 r.);
- 4) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Płużnica w części zachodniej miejscowości Płużnica (Uchwała Nr XIII/110/2012 Rady Gminy Płużnica z dnia 1 lutego 2012 r.);
- 5) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Płużnica obejmujący część wsi Wieldządz, Kotnowo, Czaple, Józefkowo, Płużnica i Wiewiórki (Uchwała Nr XIV/113/2012 Rady Gminy Płużnica z dnia 28 marca 2012 r.);
- 6) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie geodezyjnym Czaple w gminie Płużnica (Uchwała nr XXVIII/233/2013 Rady Gminy Płużnica z dnia 28 sierpnia 2013 r.);
- 7) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru, obejmującego części wsi Dąbrówka, Płachawy, Błędowo, Goryń, Wiewiórki w Gminie Płużnica (Uchwała nr XXXIX/314/2014 Rady Gminy Płużnica z dnia 12 sierpnia 2014 r.).

PODROZDZIAŁ 2.8.
STRATEGIA ROZWOJU GMINY PŁUŻNICA

2.8.1. Streszczenie strategii rozwoju.

Czas realizacji strategii.

Strategia rozwoju dla gminy Płużnica opracowana została na lata 2012 – 2020.

Cel strategiczny.

Cel strategiczny dla gminy Płużnica został określony przez grupę planowania strategicznego jako:

ROZWINIĘTA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA LOKALNA

Jest to cel główny strategii rozwoju, do którego realizacji będą dążyć wszystkie zaangażowane podmioty.

Grupa ekspertów lokalnych zdefiniowała do realizacji następujące cele cząstkowe:

- wysoki poziom inwestycji w gminie
- innowacyjne i racjonalne wykorzystanie zasobów w gminie
- duża ilość mieszkańców uczestnicząca w życiu społecznym i gospodarczym gminy

Wartość zadań określonych do realizacji zawartych w rozdziale „Harmonogram działań” została podana w cenach IV kwartału 2003 r., bez uwzględnienia inflacji narastające wraz z upływem czasu, a obecnie niemożliwej do określenia.

2.8.2. Analiza SWOT

Zbiorcza analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Dobre położenie geograficzne gminy:	• Niska podaż miejsc pracy

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA**

<ul style="list-style-type: none"> • autostrada A1, bliskość miast • Mocno rozwinięty III sektor • Wysokiej jakości surowce rolne • Powszechny dostęp do Internetu • Pozytywne postrzeganie gminy na zewnątrz • Atrakcyjne tereny pod inwestycje wiatrowe • Niski poziom zadłużenia samorządu gminy • Rolnictwo na wysokim poziomie technologicznym • Odnawialne źródła energii: wiatraki, biogazownie • Współpraca międzynarodowa • Utworzenie Młodzieżowej Rady Gminy • Atrakcyjne tereny pod budownictwo mieszkaniowe • Rozbudowana infrastruktura techniczna • 4 jeziora • Uchwalone miejscowe plany terenów nad jeziorami • Opracowywanie 5 planów zagospodarowania przestrzennego • Funkcjonujące instytucje wspierające przedsiębiorczość • Wysoki poziom bezpieczeństwa • Dobra sieć dróg • Dobre rolniczo gleby • Rosnący poziom wykształcenia wśród młodych mieszkańców gminy • Silne, duże indywidualne gospodarstwa rolnicze • Funkcjonowanie kilku średniej wielkości przedsiębiorstw • Skoncentrowana sieć szkół • Aktywna społeczność lokalna-organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak specjalistów i inżynierów produkcji • Słabo rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna • Słabe wykorzystanie potencjału przetwórstwo produktów rolnych, niewykorzystany potencjał ludzki) • Wysoki udział wydatków socjalnych w budżecie gminy • Duża liczba bezrobotnych o niskich kwalifikacjach • Słaba jakość dróg • Rozproszona zabudowa • Niski poziom dochodów własnych gminy • Spuścizna po państwowych gospodarstwach rolnych • Brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych • Wysokie bezrobocie wśród młodych ludzi • Mała przepustowość łączy internetowych • Zły stan sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i dróg • Słabe wykorzystanie zasobów kultury materialnej • Słabe zaangażowanie ludzi w życie społeczności lokalnej • Słaba oferta zagospodarowania czasu wolnego dla młodzieży • Odpływ młodych ludzi z gmin
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój infrastruktury turystycznej • Dostępność funduszy zewnętrznych • Bliskość węzła autostradowego A1 • Moda na osiedlanie się na wsi • Moda na ekologię • Możliwości inwestycyjne firm • Istniejące wsparcie małej przedsiębiorczości, w tym w gospodarstwach rolnych • Moda na odnawialne źródła energii 	<ul style="list-style-type: none"> • Emigracja młodych wykształconych • Malejąca liczba osób w wieku przed produkcyjnym • Wysokie koszty przekwalifikowania gruntów • Spadek aktywności osób długotrwale bezrobotnych • Emigracja zarobkowa • Słabe dostosowanie edukacji do oczekiwań rynku pracy • Mała różnica między najniższym wynagrodzeniem, a wysokością świadczeń socjalnych • Rosnąca biurokracja

	<ul style="list-style-type: none">• Rosnące koszty pracy• Wiatraki generują hałas i infradźwięki• System pomocy społecznej utrwalający bezrobocie• Starzenie się społeczeństwa• Częste zmiany przepisów prawa
--	---

2.8.3. Analiza problemów.

Grupa ekspertów lokalnych przyjęła, że problemem kluczowym jest:

SŁABE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW GMINY

Grupa ekspertów lokalnych określiła następujące problemy występujące na terenie gminy Płużnica:

- duża liczba osób wymagających wsparcia,
- słabo rozwinięty rynek pracy,
- odpływ młodych ludzi z gminy,
- niski poziom dochodów własnych gminy,
- słabo rozwinięta gospodarka lokalna,
- rozproszona zabudowa gminy,
- znaczna część mieszkańców gminy nieaktywna społecznie i gospodarczo,
- zły stan infrastruktury technicznej,
- niski poziom inwestycji,
- deficyt samodzielnych mieszkań,
- słabo rozwinięta infrastruktura rekreacyjna,
- niedostosowanie wykształcenia mieszkańców do potrzeb rynku pracy,
- brak przygotowanych terenów inwestycyjnych.

Strukturę „drzewa problemów” wraz z powiązaniem przyczynowo – skutkowymi przedstawia tablica 1.

2.8.4. Analiza celów.

Grupa planowania strategicznego jako cel strategiczny określiła:

ROZWINIĘTA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA LOKALNA

Grupa ekspertów lokalnych określiła do realizacji następujące cele cząstkowe:

- wysoki poziom inwestycji w gminie
- innowacyjne i racjonalne wykorzystanie zasobów w gminie
- duża ilość mieszkańców uczestnicząca w życiu społecznym i gospodarczym gminy

Strukturę „drzewa celów” przedstawia tablica 2.

2.8.5. Przegląd planowania strategii (miernik)

Tablica 3. Przegląd planowania strategii (mierniki)

CELE	MIERNIK/ WSKAŹNIK		
CEL STRATEGICZNY			
DOBRCZE ROZWINIĘTA I STRATEGICZNA GMINA			
CELE CZĄSTKOWE		Stan obecny 2011 r.	Stan docelowy 2020 r.
1. Wysoki poziom inwestycji w gminie	1. Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych	0	15 ha
	2. Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach	0	5 szt.
	3. Ilość energii elektrycznej wytwarzanej z OZE	4,5 MW	90 MW
2. Innowacyjne i racjonalne wykorzystanie zasobów gminy	1. Liczba przedsiębiorstw zlokalizowanych w inkubatorze przedsiębiorczości	0	8 szt.
	2. Liczba miejsc noclegowych dla turystów	10	90
	3. Liczba zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego	2	4
3. Duża ilość mieszkańców uczestnicząca w życiu społecznym i gospodarczym gminy	1. Liczba osób pracujących	551	633
	2. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	317	285
	3. Liczba dzieci w przedszkolach	15	75

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Płużnica na lata 2012-2020, Regionalne Centrum Przedsiębiorczości Sp. z o. o., Płużnica 2012 r.

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA**

2.8.6. Harmonogram działań.

Pełen zakres harmonogramu działań przedstawia Tablica 4.

Tablica 4. Harmonogram działań. Okres realizacji strategii 2012 – 2020.

CELE / DZIAŁANIA	OD KIEDY	DO KIEDY	ŹRÓDŁO FIANSOWANIA DZIAŁANIA	JEDNOSTKA ODPOWIEDZIALNA
1. WYSOKI POZIOM INWESTYCJI W GMINIE	2012	2020		
1.1 Wysoka atrakcyjność inwestycyjna gminy	2012	2020		
<i>1.1.1 Uporządkowana i efektywna gospodarka przestrzenna gminy</i>	2012	2020		
1.1.1.1 Uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	2012	2020	Budżet gminy	Rada Gminy Wójt
1.1.1.2 Promowanie bardziej skupionej zabudowy	2012	2015		Rada Gminy Wójt
<i>1.1.2 Uzbrojone tereny inwestycyjne</i>	2012	2020		
1.1.2.1 Utworzenie Parku Przemysłowego w gminie Płużnica	2012	2017	Budżet gminy Inwestorzy Środki pomocowe	Wójt
1.1.2.2 Przygotowanie terenów pod budownictwo jedno i wielorodzinne	2013	2017	Budżet gminy Inwestorzy Środki pomocowe	Wójt
1.1.2.3 Uzbrojenie terenów atrakcyjnych turystycznie	2012	2020	Budżet gminy Inwestorzy Środki pomocowe	Wójt
<i>1.1.3 Zachęty dla inwestorów</i>	2013	2020		
1.1.3.1 Promocja terenów inwestycyjnych	2012	2018	Budżet gminy Środki pomocowe	Wójt
1.1.3.2 System ulg podatkowych	2013	2020	Budżet gminy	Rada Gminy
1.2 Efektywna infrastruktura techniczna	2012	2020		
<i>1.2.1 Modernizacja infrastruktury technicznej</i>	2012	2020		
1.2.1.1 Zastąpienie rur azbestowych sieci wodociągowej	2013	2020	Budżet gminy Środki pomocowe	Wójt
1.2.1.2 Zastąpienie skorodowanych rur sieci wodociągowych	2013	2020	Budżet gminy Środki pomocowe	Wójt
1.2.1.3 Modernizacja sieci kanalizacyjnej	2013	2020	Budżet gminy Środki pomocowe	Wójt
1.2.1.4 Poprawa istniejącej nawierzchni asfaltowej	2013	2020	Budżet gminy	Wójt
1.2.1.5 Budowa nowych nawierzchni asfaltowych	2012	2020	Budżet gminy	Wójt
1.2.1.6 Poprawa jakości dróg gruntowych	2012	2020	Budżet gminy	Wójt
1.2.1.7 Poprawa jakości chodników	2012	2020	Budżet gminy	Wójt
1.2.1.8 Zwiększenie przepustowości łączy internetowych	2012	2020	Operatorzy sieci Środki pomocowe	Operator
1.2.1.9 Modernizacja oświetlenia ulicznego	2013	2020	Budżet gminy Budżet zarządców dróg Energia oświetlenie	Wójt Zarząd dróg Energia Oświetlenie
<i>1.2.2 Rozbudowa infrastruktury technicznej</i>	2013	2020		
1.2.2.1 Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	2013	2020	Budżet gminy Osoby fizyczne Środki pomocowe	Wójt

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA**

1.2.2.2 Rozbudowa sieci kanalizacyjnej	2014	2020	Budżet gminy Osoby fizyczne Środki pomocowe	Wójt
1.2.2.3 Budowa chodników	2013	2020	Budżet gminy	Wójt
1.2.2.4 Budowa sieci gazowej	2013	2020	Budżet gminy Inwestorzy Osoby fizyczne Środki pomocowe	Wójt Operator sieci
1.2.2.5 Budowa sieci internetowej o dużej przepustowości (światłowody)	2013	2020	Budżet gminy Operatorzy sieci Środki pomocowe	Wójt Operatorzy sieci
<i>1.2.3 Modernizacja budynków użyteczności publicznej</i>	2012	2020		
1.2.3.1 Termomodernizacja	2012	2015	Budżet gminy Środki pomocowe	Wójt
1.2.3.2 Wykorzystanie ekologicznych źródeł energii	2012	2020	Budżet gminy Środki pomocowe	Wójt
<i>1.2.4 Rozbudowa infrastruktury edukacyjnej i sportowej</i>	2012	2020		
1.2.4.1 Modernizacja budynków szkół	2012	2020	Budżet gminy Środki pomocowe	Wójt
1.2.4.2 Budowa sali gimnastycznej	2014	2018	Budżet gminy Środki pomocowe	Wójt
1.2.4.3 Modernizacja i rozbudowa boisk i placów zabaw	2012	2016	Budżet gminy Środki pomocowe	Wójt
1.3 Inwestycje w odnawialne źródła energii	2012	2020	Budżet gminy Inwestorzy Środki pomocowe	Wójt Inwestorzy
2. INNOWACYJNE I RACJONALNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW GMINY	2012	2020		
2.1 Rozwój turystyki i agroturystyki	2012	2020		
2.1.1 Zagospodarowanie jezior i terenów wokół jezior	2012	2020	Budżet gminy Inwestorzy Środki pomocowe	Wójt Inwestorzy
2.1.2 Budowa szlaku turystycznego łączącego jeziora	2014	2018	Budżet gminy Środki pomocowe	Wójt
2.1.3 Rozwój bazy noclegowej i gastronomicznej	2012	2020	Budżet gminy Inwestorzy Środki pomocowe	Wójt Inwestorzy
2.1.4 Opracowanie i oznakowanie szlaków turystycznych	2013	2018	Budżet gminy Organizacje pozarządowe Środki pomocowe	Wójt Organizacje pozarządowe
2.1.5 Promocja walorów turystycznych gminy	2012	2020	Budżet gminy Organizacje pozarządowe Sponsorzy Środki pomocowe	Wójt Organizacje pozarządowe
2.1.6 Organizacja imprez promujących region	2012	2020	Budżet gminy	Wójt

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA**

			Organizacje pozarządowe Sponsorzy Środki pomocowe	Organizacje pozarządowe
2.2 Rozwój przedsiębiorczości	2012	2020		
<i>2.2.1 Rozwój instytucji otoczenia biznesu</i>	2012	2020		
2.2.1.1 Dokapitalizowanie funduszu poręczeniowego	2017	2020	Budżety gmin Budżety powiatów Środki pomocowe	Wójtowie Burmistrzowie Starostowie Towarzystwo Rozwoju Gminy Płużnica
2.2.1.2 Utworzenie i funkcjonowanie funduszu pożyczkowego	2012	2020	Budżety gmin Budżety powiatów Środki pomocowe	Wójtowie Burmistrzowie Starostowie Towarzystwo Rozwoju Gminy Płużnica
2.2.1.3 Utworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości	2013	2018	Budżet gminy Organizacje pozarządowe Środki pomocowe	Wójt Organizacje pozarządowe
2.2.1.4 Zwiększenie dostępności usług szkoleniowo-doradczych	2012	2020	Firmy Organizacje pozarządowe Środki pomocowe	Organizatorzy
<i>2.2.2 Promowanie postaw przedsiębiorczych</i>	2012	2020	<i>Budżet gminy Organizacje pozarządowe Środki pomocowe</i>	<i>Dyrektorzy szkół</i>
2.3 Zagospodarowanie produktów rolnych	2012	2020		
2.3.1 Rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego	2012	2020	Inwestorzy Środki pomocowe	Inwestorzy
<i>2.3.2 Nowe formy zbytu produktów rolnych</i>	2012	2020	Członkowie grup Środki pomocowe	Zarządy grup
2.3.2.2 Utworzenie targowiska i innych miejsc sprzedaży produktów lokalnych	2013	2015	Budżet gminy Inwestorzy Środki pomocowe	Wójt Inwestorzy
2.3.2.3 Promocja produktów lokalnych i regionalnych	2012	2020	Organizacje pozarządowe Grupy producentów Środki pomocowe	Organizacje pozarządowe Zarządy grup
3. DUŻA ILOŚĆ MIESZKAŃCÓW UCZESTNICZĄCA W ŻYCIU SPOŁECZNYM I GOSPODARCZYM	2012	2020		
3.1. WZROST KWALIFIKACJI I UMIEJĘTNOŚCI MIESZKAŃCÓW	2012	2020		
3.1.1 Rozwój bazy edukacyjnej	2012	2020	Budżet gminy Firmy Organizacje pozarządowe Środki pomocowe	Wójt Firmy Organizacje pozarządowe
3.1.2 Rozwój żłobków i przedszkoli	2012	2020	Budżet gminy	Wójt

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA**

			Firmy Organizacje pozarządowe Środki pomocowe	Firmy Organizacje pozarządowe
3.1.3 Podnoszenie poziomu jakości kształcenia w szkołach	2012	2020	Budżet gminy Organizacje pozarządowe Środki pomocowe	Dyrektorzy szkół Organizacje pozarządowe
3.1.4 Zwiększenie dostępności usług szkoleniowo-doradczych	2012	2020	Firmy Organizacje pozarządowe Środki pomocowe	Organizatorzy
3.1.5 Aktywizacja seniorów	2012	2020	Budżet gminy Organizacje pozarządowe Środki pomocowe	Organizacje pozarządowe
3.1.6 Organizacja wizyt studyjnych i wymian międzynarodowych	2012	2020	Budżet gminy Organizacje pozarządowe Środki pomocowe	Wójt Organizacje pozarządowe
3.2. WZROST MOTYWACJI I ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ MIESZKAŃCÓW	2012	2020		
3.2.1 Promowanie postaw społeczeństwa obywatelskiego	2012	2020	Organizacje pozarządowe Środki pomocowe	Dyrektorzy szkół Organizacje pozarządowe
3.2.2 Poprawa systemu przepływu informacji	2012	2020	Budżet gminy Organizacje pozarządowe Środki pomocowe	Wójt Organizacje pozarządowe Parafie
3.2.3 Upowszechnianie konsultacji społecznych	2012	2012		Rada Gminy Wójt Młodzieżowa Rada Gminy
3.2.4 Działalność Młodzieżowej Rady Gminy	2012	2012	Budżet gminy Środki pomocowe	Opiekun Młodzieżowej Rady Gminy Zarząd Młodzieżowej Rady Gminy
3.2.5 Aktywizacja osób bez pracy	2012	2020	Budżet gminy Powiatowy Urząd Pracy Organizacje pozarządowe Środki pomocowe	Organizacje pozarządowe Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
3.2.6 Promowanie pracy jako wartości	2012	2020	Budżet gminy Organizacje pozarządowe Środki pomocowe	Wójt Dyrektorzy szkół Organizacje pozarządowe
3.2.7 Pobudzanie potrzeb kontaktu z kulturą	2012	2020	Budżet gminy Organizacje pozarządowe Środki pomocowe	Wójt Dyrektorzy szkół Organizacje pozarządowe
3.2.8 Promowanie postaw proekologicznych	2012	2020	Budżet gminy	Wójt

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA**

			Organizacje pozarządowe Środki pomocowe	Dyrektorzy szkół Organizacje pozarządowe
3.2.9 Promocja zdrowego trybu życia	2012	2020	Budżet gminy Organizacje pozarządowe Środki pomocowe	Dyrektorzy szkół Organizacje pozarządowe Kierownik SPZOZ
3.2.10 Poszerzenie oferty świetlic	2012	2020	Budżet gminy Organizacje pozarządowe Środki pomocowe	Wójt Organizacje pozarządowe
3.2.11 Utworzenie i funkcjonowanie klubów młodzieżowych	2013	2020	Budżet gminy Wkład własny organizacji pozarządowych Środki pomocowe	Młodzieżowa Rada Gminy
3.3. ROZWÓJ ORGANIZACJI SPOŁECZNYCH	2012	2020		
3.3.1 Promowanie i rozwój wolontariatu	2012	2020	Budżet gminy Organizacje pozarządowe Środki pomocowe	Wójt Dyrektorzy szkół Organizacje pozarządowe
3.3.2 Wzmocnienie centrum wspierania organizacji pozarządowych	2012	2020	Budżet gminy Organizacje pozarządowe Środki pomocowe	Wójt Organizacje pozarządowe
3.3.3 Prowadzenie uniwersytetu III wieku	2012	2020	Organizacje pozarządowe Środki pomocowe	Organizacje pozarządowe
3.3.4 Utworzenie Rady Pożytku Publicznego	2012	2013		Rada Gminy Organizacje pozarządowe
3.3.5 Rozwój współpracy krajowej i międzynarodowej	2012	2020	Budżet gminy Organizacje pozarządowe Środki pomocowe	Organizatorzy
3.3.6 Utworzenie funduszu zabezpieczającego wkład własny do projektów	2013	2014	Budżet gminy	Rada Gminy
3.3.7 Utworzenie inkubatora organizacji pozarządowych	2012	2013	Organizacje pozarządowe Środki pomocowe	Organizacje pozarządowe
3.3.8 Utworzenie lokalnej organizacji grantodawczej	2012	2014	Firmy Organizacje pozarządowe Środki pomocowe	Organizacje pozarządowe

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Płużnica na lata 2012-2020, Regionalne Centrum Przedsiębiorczości Sp. z o. o., Płużnica 2012 r.

PODROZDZIAŁ 2.9
INNE PLANY I PROGRAMY ROZWOJOWE GMINY PŁUŻNICA

2.9.1. Program ochrony środowiska na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2016.

Jako podstawowy cel ekologiczny na obszarze gminy Płużnica do 2016 r. przyjęto „Ochronę i kształtowanie środowiska przyrodniczego w celu poprawy jakości życia mieszkańców oraz zapewnienia zrównoważonego rozwoju gospodarczego gminy”.

Realizacja celu głównego jest możliwa pod warunkiem przyjęcia jako powszechnie obowiązującej zasady zrównoważonego rozwoju, identyfikacji określonych priorytetów ochrony środowiska oraz realizacji celów cząstkowych. Ocena aktualnego stanu środowiska na obszarze gminy i identyfikacja najważniejszych problemów ekologicznych upoważniają do stwierdzenia, że celami tymi są:

- ochrona gruntów przed erozją i przeciwdziałanie degradacji gleb,
- poprawa jakości wód powierzchniowych, zwłaszcza jezior,
- zachowanie jakości wód podziemnych i ich ochrona przed degradacją,
- zachowanie i kształtowanie różnorodności biologicznej,
- kształtowanie systemu obszarów chronionych,
- ochrona powierzchni ziemi przed niekontrolowaną eksploatacją surowców naturalnych,
- dalsza poprawa jakości powietrza atmosferycznego,
- poprawa warunków klimatu akustycznego,
- rozbudowa sieci kanalizacji zbiorczej,
- wdrożenie nowoczesnego systemu gospodarki odpadami.

DZIAŁ II UWARUNKOWANIA LOKALNE

ROZDZIAŁ 3. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

W Ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przyjęto *rozwój zrównoważony* za podstawę działań dotyczących kształtowania polityki przestrzennej. Przez „zrównoważony rozwój” rozumie się według ustawy Prawo ochrony środowiska¹:

taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

Uwarunkowania ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego zrealizowano na podstawie:

- prac terenowych przeprowadzonych w czerwcu i lipcu 2008 r.,
- materiałów archiwalnych Urzędu Gminy Płużnica dotyczących stanu i funkcjonowania środowiska,
- materiałów archiwalnych Kujawsko - Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego dotyczących aktualnych i projektowanych form ochrony przyrody oraz zasobów przyrodniczych gminy;
- materiałów publikowanych dotyczących środowiska przyrodniczego obszaru gminy Płużnica,
- aktów i przepisów związanych z miejscowym prawem ochrony środowiska.

PODROZDZIAŁ 3.1 STRUKTURA I BUDOWA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

3.1.1. Położenie geograficzne, struktura fizycznogeograficzna

Pod względem **fizycznogeograficznym** teren gminy Płużnica leży w obrębie makroregionu Pojezierze Chełmińsko-Dobrzyńskie, w mezoregionie Pojezierze Chełmińskie. Jedynie niewielki fragment północnej części gminy znajduje się w mezoregionie Kotlina Grudziądzka należącego do makroregionu Doliny Dolnej Wisły. W północnej części gminy ze względu na dwudzielność położenia fizycznogeograficznego zaznacza różnicowanie wszystkich komponentów środowiska geograficznego. Jednak przeważająca część obszaru gminy położona jest na polodowcowej wysoczyźnie morenowej.

3.1.2. Budowa geologiczna i zasoby geologiczne

3.1.2.1 Budowa geologiczna

Położenie obszaru w obrębie wysoczyzny morenowej powoduje, że budowa geologiczna i litologia osadów powierzchniowych jest mało zróżnicowana. Na całej powierzchni obszaru gminy znajdują się osady czwartorzędowe. Ich miąższość jest zróżnicowana i waha się od kilkudziesięciu do ponad 100 m. W serii czwartorzędowej przeważają piaski i gliny morenowe akumulowane przez topniejący łądolód. W rejonie Nowej Wsi Królewskiej i Półka znajduje się początek tzw. „sandru wąbrzeskiego” związanego z odpływem wód z topniejącego łądolodu.

Wysoczyznę morenową od dna doliny Wisły w rejonie Wiewiórek, Błędowa i Płachaw rozdziela strefa krawędziowa o wysokości do 30 m i nachyleniu stoków do 40°. W strefie tej zachodzą intensywne procesy erozji na stokach, dzięki czemu jest porozcinana licznymi dolinkami bocznymi. Jednak według informacji ze Starostwa Powiatowego w Wąbrzeźnie na terenie gminy Płużnica nie zarejestrowano zagrożeń związanych z występowaniem osuwisk.

3.1.2.2 Zasoby geologiczne

¹ Art. 3 pkt 50 ustawy z dnia 17 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150)

Z danych Państwowego Instytutu geologicznego wynika, że na obszarze gminy Płużnica znajduje się pięć udokumentowanych złóż kopalin:

- 1) złóż „Józefkowo 1”, ID: KN 12458 – złóż kopaliny pospolitej;
- 2) złóż „Józefkowo 2”, ID: KN 13869 – złóż kopaliny pospolitej;
- 3) złóż „Józefkowo 3”, ID: KN 13870 – złóż kopaliny pospolitej;
- 4) złóż „Józefkowo 4”, ID: KN 13871 – złóż kopaliny pospolitej;
- 5) złóż „Kotnowo”, ID: KN 13747 – złóż kopaliny pospolitej.

Złóża kruszywa (nieudokumentowane) znajdują się w obrębie strefy krawędziowej wysoczyzny w rejonie Wiewiórek, a kredy jeziornej w rejonie Płachaw. Eksploatacja tych zasobów nie jest prowadzona ze względu na potrzeby ochrony krajobrazu, obecne użytkowanie ziemi (przeważnie tereny leśne Lasów Państwowych) i brak opłacalności.

Na terenie gminy wydane zostały koncesje na poszukiwanie i rozpoznanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego.

3.1.3 Rzeźba terenu

Dominującą formą rzeźby terenu jest polodowcowa wysoczyzna morenowa, przeważnie płaska, a miejscami (np. w rejonie Działowa i Dąbrówki) falista. Zalega zazwyczaj w poziomie 100-110 m n.p.m. Wysoczyznę morenową urozmaicają pagórki i wzgórza morenowe należące do formy krajeńsko-wąbrzeskiej ostatniego zlodowacenia. Swoją kumulację (123,1 m n.p.m.) osiągają na południe od Nowej Wsi Królewskiej. Ponadto wysoczyznę morenową urozmaicają niewielkie rynny polodowcowe i doliny wód roztopowych oraz zagłębienia wytopiskowe, najczęściej niewielkich rozmiarów. Najniższy położony punkt na terenie gminy znajduje się w rejonie Płachaw (68,3 m n.p.m.) i w dolinie Wisły. Maksymalna deniwelacja wynosi więc ponad 55 m, a lokalne deniwelacje najwyższe są w rejonie strefy krawędziowej wysoczyzny w północnej części gminy i sięgają 30 m.

Dna największych wytopisk wypełniają jeziora: Wieczno Północne i Południowe oraz Płużnickie, a dna pozostałych są często podmokłe lub wypełnione wodą w postaci niewielkich „oczek” wodnych. Dno rynny polodowcowej wypełnia Jezioro Wielzijdzkie.

Obszar gminy Płużnica jest w niewielkim stopniu przekształcony antropogenicznie. Na przeważającym obszarze jedynymi przekształceniami są zabiegi agrotechniczne stosowane na terenach upraw polowych. Koncentracja zabudowy, a tym samym największe przekształcenia powierzchni ziemi występują na terenach największych wsi: Płużnica, Mgowo, Nowa Wieś Królewska i Orłowo. Pewną ingerencję w rzeźbę terenu stanowi istniejąca zainwestowana z zakresu infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Przekształcenia powierzchni ziemi na niewielką skalę miały także miejsce podczas budowy ciągów infrastrukturalnych, w tym sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowniczej.

3.1.4 Warunki klimatyczne

Klimat omawianego terenu nie różni się zdecydowanie od reszty Polski. Charakteryzuje go przejściowość i zmienność ze średnią roczną temperaturą 6,5°C i średnią roczną sumą opadów w granicach 530 mm. Okres wegetacji roślin trwa ok. 215 dni.

Na terenie gminy Płużnica w ostatnich latach nie odnotowano wystąpienia zjawisk atmosferycznych o charakterze katastrofalnym. Nie ma na ten temat także danych archiwalnych. Teren ten w skali kraju i regionu nie jest specjalnie podatny na tego typu zjawiska, lecz nie można wykluczyć wystąpienia wiatru o znacznej sile np. huraganu, orkanu itp.

3.1.5. Wody powierzchniowe

Pod względem hydrograficznym obszar gminy Płużnica znajduje się, w przeważającej części, w zlewni Strugi Toruńskiej uchodzącej do Wisły w Toruniu, za wyjątkiem północnej części gminy należącej do zlewni Kanału Głównego.

Osią hydrograficzną obszaru gminy jest Struga Toruńska biorąca swój początek z niewielkich cieków w rejonie Wronia. Powszechnie jednak niesłusznie uznaje się, że Struga wypływa z jeziora Wielzijdzkiego. Jej długość wynosi 54,4 km, a powierzchnia zlewni około 338,7 km². Struga jest niewielkim ciekim o przepływie nie przekraczającym 0,1 m³/s. Na znacznych odcinkach wykazuje charakter rowu melioracyjnego, skrajnie nawet o okresowo zanikającym przepływie powierzchniowym (np. między jeziorami Wieczno Północne i

Południowe). Struga zasilana jest przede wszystkim wodami opadowymi za pośrednictwem licznych rowów melioracyjnych. Rolniczy charakter zagospodarowania zlewni (90% powierzchni stanowią użytki rolne) decyduje o wysokim poziomie zanieczyszczenia wód Strugi oraz jezior, przez które przepływa. Badania jakości wód Strugi przeprowadzone na terenie gminy Płużnica w roku 2007 na stanowisku w Płużnicy wykazały V klasę czystości (wody złej jakości), a na stanowisku poniżej jeziora Wieczno Południowe IV klasę czystości (wody niezadowolającej jakości). Na stanowisku w Płużnicy aż 6 parametrów (na 16 badanych) zakwalifikowano do V klasy, a minimalny przepływ wody w Strudze przez większą część roku zapewniały oczyszczone ścieki z oczyszczalni w Płużnicy. Poniżej jezior Wieczno odnotowano niewielką poprawę jakości wód Strugi.

Na terenie gminy Płużnica znajdują się dwa duże i dwa średniej wielkości jeziora. Jezioro Wieczno Północne o powierzchni 147,6 ha i objętości wody 5420 tys. m³ oraz Wieczno Południowe (leżące jedynie w części na terenie gminy) o powierzchni całkowitej 199,4 ha i objętości wody 4358 tys. m³ to potężne akweny wypełniające dna rozległych polodowcowych obniżzeń wytopiskowych. Mają owalny kształt, mało urozmaiconą linię brzegową. Przed kilkudziesięciu laty stanowiły jeden akwen, lecz na skutek obniżenia lustra wody w wyniku prac melioracyjnych, dziś stanowią osobne zbiorniki wodne. Wieczno Północne w jednym głębozku wykazuje aż 18,3 m głębokości, jednak obydwie jeziora znajdują się w stadium zaawansowanej eutrofizacji (zarastania) i ich głębokość średnia jest niewielka (2,2 m – Południowe i 3,7 m – Północne). Brzegi jezior są przeważnie niskie, miejscami podmokłe, przez co dostępność brzegów jest utrudniona.

Jeziora Płużnickie i Wielzijdzkie są znacznie mniejsze. Jezioro Płużnickie o powierzchni 43,4 ha i objętości wody 439 tys. m³ jest akwenem znajdującym się w stadium zaawansowanego zarastania (średnia głębokość wynosi 1,0 m). Jezioro Wielzijdzkie wyróżnia się największą głębokością średnią (5,5 m), a maksymalna sięga 13,0 m. Powierzchnia jeziora wynosi 43,5 ha, a objętość wody 2385 tys. m³. Jezioro jest wydłużone równoleżnikowo, a brzegi są stosunkowo łatwo dostępne. Nad brzegami jeziora rozwija się budownictwo turystyczne i rekreacyjne.

Jezioro Wielzijdzkie jest akwenem o stosunkowo dobrej dostępności brzegowej. Brzegi są płaskie lub średnio wysokie. Niewiele jest brzegów podmokłych. Pozostałe trzy jeziora charakteryzują się występowaniem brzegów niskich i podmokłych, co znacznie utrudnia ich dostępność. Poza tym dostęp utrudnia szeroki pas trzcin sięgający nawet 100 m szerokości. Pod tym względem wyróżnia się korzystnie zachodni brzeg jeziora Wieczno Północne.

Ponadto na terenie gminy występuje duża ilość niewielkich oczek wodnych o powierzchni rzadko przekraczającej 1 ha. Szczególnie licznie występują w dnach rynien polodowcowych oraz zajmują dna zagłębień wytopiskowych. Stanowią obiekty retencji wód na terenach rolnych i decydują o bioróżnorodności tych terenów.

3.1.6. Wody podziemne

Obszar gminy Płużnica jest zasobny w wody podziemne. Występują tu zarówno wody czwartorzędowe jak i trzeciorzędowe. Wody czwartorzędowe o zasobach dyspozycyjnych rzędu 1000 m³/d zalegają jednak głęboko - na głębokości od 40 m w dolinach do 90 m na wysoczyźnie. Nie ma tu głównych zbiorników wód podziemnych.

Skoncentrowany spływ powierzchniowy powodujący nasilenie procesów erozji wodnej występuje głównie w strefie krawędziowej Kotliny Grudzijdzkiej oraz lokalnie w strefach krawędziowych jezior. Osady gliniaste, które budują większość obszaru gminy wykazują słabą przepuszczalność. Dlatego występują tu warunki sprzyjające do tworzenia się lokalnych zastoisk i podmokłości. Szczególnie wiosną niektóre drogi gruntowe są trudno przejezdne.

Wody gruntowe na obszarze gminy zalegają na zmiennych głębokościach. Na przeważającej części obszaru stanowiącej wysoczyznę morenowa wody zalegają głęboko – ponad 5 m poniżej powierzchni terenu. Płytko i bardzo płytko zalegają wody na terenach zagłębień wytopiskowych, den dolin i rynien.

Należy zwrócić uwagę, że przy wprowadzaniu nowej zabudowy mieszkaniowej na tereny dotychczas użytkowane rolniczo zmianie ulegają stosunki wodne. W szczególności należy zwrócić uwagę na fakt potencjalnej możliwości utraty drożności systemów melioracyjnych. Konieczne jest zapewnienie odprowadzania nadmiaru wód w szczególności wód opadowych poprzez stosowanie odpływu podziemnego, w miejsce dotychczasowego systemu rowów powierzchniowych. Wody opadowe z terenów utwardzonych powinny być ujmowane do kolektorów i podczyszczane, jeśli wymagają tego przepisy szczególne.

PODROZDZIAŁ 3.2
CHARAKTERYSTYKA ELEMENTÓW PRZYRODY OŻYWIONEJ GMINY

3.2.1 Obszary rolne

Obszar gminy Płużnica jest w przeważającej części użytkowany rolniczo. Rodzaj wytworzonych gleb uwarunkowany jest budową geologiczną i litologią osadów powierzchniowych. Na obszarze gminy Płużnica na powierzchni przeważają osady gliniaste i gliniasto-piaszczyste. Na takiej skale macierzystej wykształciły się urodzajne gleby są jednym z najcenniejszych zasobów przyrodniczych na terenie gminy.

Zgodnie z podziałem, dokonany przez IUNG w Puławach, gmina położona jest w zasięgu dwóch regionów glebowo-rolniczych, a mianowicie Regionu Radzyńskiego – przeważająca część gminy i w Regionie Dolnej Wisły – skrajnie północna część gminy.

W Regionie Radzyńskim zdecydowanie przeważają gleby kompleksu pszennego dobrego (2) i żytniego bardzo dobrego (4). Wykształcone gleby to przeważnie gleby brunatne powstałe z lekkich i średnich glin zwałowych. Rzeźba terenu jest niskofalista i niskopagórkowata. Występują tu korzystne warunki dla intensywnej uprawy wymagających roślin.

Na terenie gminy Płużnica przeważają gleby o wysokiej przydatności rolniczej. Ilustruje to poniższa tabela

Tab. Gleby według klas bonitacyjnych (wg danych Urzędu Gminy Płużnica)

Użytki rolne			
Grunty orne (ha)		Użytki zielone (ha)	
I	2	I	0
II	64	II	1
IIIa	1436	III	40
IIIb	3707	IV	201
IVa	3377	V	153
IVb	747	VI	45
V	243	VIz	1
VI	53		
VIz	4		
Razem	9633		441

Pod względem wartości rolniczej największą powierzchnię zajmują gleby wysokich i średnich klas bonitacyjnych (IIIb, IVa), stanowią one łącznie 67% ogólnej powierzchni gruntów ornych. Analiza udziału poszczególnych klas bonitacyjnych gleb w strukturze użytków rolnych wskazuje na przewagę gruntów III klasy (53,4% powierzchni gruntów ornych) oraz IV klasy (42,8%). Pozostałe klasy mają niewielki udział, a grunty V i VI klasy zajmują łącznie tylko 3,1% powierzchni gruntów ornych. Wśród trwałych użytków zielonych zajmujących 5,5% powierzchni użytków rolnych przeważają użytki IV i V klasy.

Należy zauważyć, że zmiana przeznaczenia zwartych kompleksów gleb klas I-III na cele nierolnicze wymaga zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych zgody ministra właściwego do spraw rolnictwa.

Analiza kompleksów rolniczej przydatności gleb, które uwzględniają takie właściwości jak: miąższość poziomu orno-próchniczego, skład mechaniczny gleby, stosunki wilgotnościowe, rzeźbę terenu i kulturę potwierdza wysoką rolniczą przydatność gleb na obszarze gminy, co ilustruje poniższe zestawienie (wg IUNG Puławy – 1982 r.).

Tab. Kompleksy rolniczej przydatności gleb (wg IUNG Puławy)

Kompleksy rolniczej przydatności gleb	ha	%
grunty orne:		
(1) pszenney bardzo dobry	50	0,5
(2) pszenney dobry	5704	57,3
(3) pszenney wadliwy	856	8,6
(4) żytni bardzo dobry	1623	16,3
(5) żytni dobry	677	6,8
(6) żytni słaby	328	3,3
(7) żytni bardzo słaby	70	0,7
(8) zbożowo-pastewny mocny	599	6,0
(9) zbożowo-pastewny słaby	52	0,5
RAZEM GRUNTY ORNE	9959	83,1*
użytki zielone:		
(1z) bardzo dobre i dobre	0	0,0
(2z) średnie	274	55,1
(3z) słabe i bardzo słabe	223	44,9
RAZEM UŻYTKI ZIELONE	497	4,1*
Razem użytki rolne	10456	87,2*

* w stosunku do ogólnej powierzchni gminy

Z analizy powyższego zestawienia wynika, że na terenie gminy zdecydowanie przeważają grunty należące do kompleksu pszenney dobrego (łącznie 57,3% powierzchni gruntów ornych) oraz żytniego bardzo dobrego (16,3%). Należy zauważyć także stosunkowo wysoki udział gruntów kompleksu pszenney wadliwego (8,6%). Natomiast bardzo niski jest udział kompleksów o niskiej przydatności rolniczej, tj. żytniego słabego (3,3%) i żytniego bardzo słabego (0,7%). Przestrzennie na obszarze gminy grunty o wysokiej przydatności rolniczej dominują na wysoczyźnie morenowej, natomiast o niskiej przydatności rolniczej – w północnej części gminy, w strefie krawędziowej doliny Wisły, w rejonie Płachaw, Błędowa i Wiewiórek.

Warunki przyrodnicze produkcji rolnej oceniane metodą bonitacji punktowej, wg IUNG Puławy (1982 r.) wskazują na bardzo wysoki sumaryczny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynoszący 83,1 pkt, co jest wartością najwyższą spośród gmin powiatu wąbrzeskiego i jedną z najwyższych w województwie kujawsko-pomorskim.

3.2.2 Obszary leśne

Lasy i grunty leśne na terenie gminy Płużnica zajmują powierzchnię około 363 ha, co stanowi 3,0% ogólnej powierzchni gminy, a wskaźnik lesistości gminy należy do najniższych na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego.

Rozmieszczenie kompleksów leśnych jest nierównomierne z uwagi na wysoką rolniczą przydatność gleb. W otoczeniu jezior Wieczno Północne i Południowe oraz Płużnickiego znajdują się lasy na siedliskach boru mieszanego i olsu, z większym udziałem wyższych klas wiekowych. W północnej części gminy – w strefie krawędziowej doliny Wisły - występują lasy na siedliskach boru mieszanego świeżego i lasu mieszanego. Dominują tutaj drzewostany sosnowe z udziałem gatunków liściastych, przeważnie młodszych klas wiekowych. Szczegółowe zasady gospodarki leśnej, w której oprócz funkcji gospodarczych lasu dużą rolę odgrywa ich znaczenie ekologiczne zawarte są w planach urządzenia lasu Nadleśnictw Golub-Dobrzyń i Jamy.

Większość lasów to lasy publiczne (190 ha), w tym Skarbu Państwa 188 ha i gminy 2 ha. Lasy prywatne zajmują 172 ha.

Część lasów na obszarze gminy została uznana za ochronne. Są to głównie lasy wodochronne w rejonie zachodniego brzegu jeziora Wieczno Południowe oraz między jeziorami Wieczno Północne a Płużnickim, jak również lasy glebochronne położone w strefie krawędziowej doliny Wisły, na północ od wsi Błędowo i Wiewiórki.

3.2.3 Wybrane elementy flory i fauny

Szatę roślinną obszaru gminy Płużnica stanowią agrocenozy pól uprawnych, niewielkie kompleksy leśne, parki podworskie oraz zadrzewienia przydrożne, śródpolne i przywodne oraz nieużytki.

Przeważająca część obszaru gminy Płużnica pod względem rodzaju roślinności wykazuje cechy charakterystyczne dla terenów użytkowanych rolniczo. Jest w większości uboga w zieleń wysoką. Z elementów roślinności dominują tutaj agrocenozy pól uprawnych. Przeważa uprawa zbóż i buraków cukrowych. Występują także murawy z roślinnością zielną na powierzchniach nieużytkowanych rolniczo. Występują lokalnie miejsca z roślinnością segetalną (chwasty) i ruderalną (zwłaszcza przy drogach). Wzdłuż większości dróg występują aleje i szpalery drzew. Podlegają one ochronie przed degradacją ze względu na pełnione funkcje: wiatrochronną i krajobrazotwórczą.

Oprócz zasobów leśnych na uwagę zasługują także parki podworskie. Oprócz znaczenia historycznego parki te pełnią ważną funkcję ekologiczną wzbogacając i urozmaicając środowisko przyrodnicze krajobrazu rolniczego na obszarach wiejskich. Niestety większość parków jest zaniedbana, drzewostan jest zaniedbany a układ przestrzenny parku rzadko czytelny. Na terenie gminy Płużnica znajdują się parki podworskie w następujących miejscowościach: Bartoszewice – 3,8 ha, Błędowo – 1,5 ha, Czaple – 1,2 ha, Czaple-Cholewice – 1,0 ha, Działowo – 1,4 ha, Goryń – 1,4 ha, Józefkowo – 6,3 ha, Mgowo – 5,4 ha, Orłowo – 3,7 ha, Płużnica – 1,3 ha, Uciąż – 1,1 ha i Wieldzadz – 0,53 ha. Na szczególną uwagę ze względu na znaczną powierzchnię lub wyjątkowo cenny drzewostan zasługują parki w: Bartoszewicach, Józefkowie, Mgowie i Orłowie.

Parki w Bartoszewicach i Orłowie są wpisane do rejestru zabytków i podlegają ochronie na mocy przepisów o ochronie zabytków. Ochrona parków polega na: zakazie dokonywania wszelkich zmian naruszających układ przestrzenny parku, zakazie wznoszenia budowli i wykonywania robót szkodliwych dla parku, niezbędnej pielęgnacji roślinności urządzeń parkowych. Parki jako tereny pokryte drzewostanem są często jedynymi enklawami zieleni na bezleśnych obszarach rolniczych. Oprócz znaczenia historycznego, architektonicznego i naukowego – dydaktycznego pełnią też funkcję ekologiczną wzbogacając i urozmaicając środowisko przyrodnicze. Są często jedynymi enklawami zieleni na bezleśnych obszarach wysoczyzny morenowej. Jednak w większości parki są zaniedbane, mają nieczytelny układ przestrzenny i nie funkcjonujący system wodny. Wymagają rewaloryzacji, niekiedy wręcz rekonstrukcji oraz fachowej pielęgnacji.

Ponadto tereny zieleni urządzonej stanowią cmentarze. Poza funkcją społeczną i historyczną cmentarze spełniają funkcję ekologiczną wzbogacając środowisko przyrodnicze i urozmaicając krajobraz.

Pod względem faunistycznym obszar gminy Płużnica jest zróżnicowany. Środkowa i północna część gminy pod tym względem jest uboga. Na terenach użytkowanych rolniczo jest to fauna typowa dla odkrytych terenów pól, łąk i nieużytków. Na terenach jezior i otaczających je terenów podmokłych świat zwierząt jest bardziej bogaty i urozmaicony. Bogato są reprezentowane gatunki drobnej fauny: płazy oraz gady. Większe bogactwo fauny, w tym ptactwa, występuje w rejonie jezior: Wieczno Północne i Południowe oraz Płużnickiego. Występujące tu znaczne powierzchnie nieużytków w większości podmokłych stanowią doskonałą bazę pokarmową i dogodne tereny do bytowania i rozrodu zwierząt. W rejonie wymienionych jezior pojawiają się ptaki drapieżne takie jak: jastrząb, błotniak stawowy, rybołów, bielik, sokół wędrowny i myszołów zwyczajny. Jeziora Wieczno stanowią miejsce lęgowe m.in. dla perkozka, perkoza rdzawoszyjnego, gęgawy, głowienki i kormorana. Między innymi z tego względu wyspę na jeziorze Wieczno Północne uznano za pomnik przyrody (miejsce lęgowe ptaków).

W świetle danych literaturowych przez obszar gminy Płużnica nie przebiegają żadne ważne krajowe i regionalne korytarze ekologiczne, które stanowiłyby trasy przemieszczania się ptactwa. Nie ma na tym terenie także żadnych istniejących ani proponowanych obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Na terenie gminy Płużnica udokumentowano 27 gniazd bociana białego. Od 2004 r. uczniowie szkoły podstawowej w Płużnicy przeprowadzają inwentaryzację liczebności tego chronionego gatunku. W okresie letnim w szczególności na terenach nadjeziornych oraz na terenach mokradeł i podmokłości bogaty jest świat owadów.

Na terenie gminy Płużnica spotyka się ssaki drapieżne takie jak: lisy, jenoty, borsuki,

kuny leśne, kuny domowe, tchórze i wydry. Na terenie całej gminy, w tym głównie na terenach leśnych i sąsiadujących z nimi pól uprawnych i łąk występują gatunki łowne: jeleń, daniel, sarna, zając.

PODROZDZIAŁ 3.3

FORMY PRAWNEJ OCHRONY PRZYRODY I OCHRONA GATUNKOWA ROŚLIN I ZWIERZĄT

Na terenie gminy Płużnica nie występują i nie są planowane ani proponowane obszary do objęcia ochroną w ramach **europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000**. W gminie Płużnica występują formy prawnej ochrony przyrody:

- obszary chronionego krajobrazu
- pominki przyrody
- użytki ekologiczne

3.3.1 Obszary Chronionego Krajobrazu

Część obszaru gminy Płużnica położona jest w granicach dwóch obszarów chronionego krajobrazu. Część południowa gminy w otoczeniu jezior: Płużnickie oraz Wieczno Północne i Południowe, a także niewielki teren w części wschodniej gminy leży w Obszarze Chronionego Krajobrazu Torfowiskowo-Jeziorno-Leśny „Zgniłka-Wieczno-Wronie”. Celem ochrony tego obszaru jest racjonalna gospodarka leśna polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk, ochrona roślin metodami biologicznymi, melioracje odwadniające, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, dopuszczalne tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględnym zachowaniem w stanie nienaruszonym terenów podmokłych, w tym torfowisk i obszarów wodno-błotnych oraz obszarów źródłiskowych cieków, w przypadku stwierdzonego obniżenia poziomu wód gruntowych niekorzystnego dla racjonalnej gospodarki rolnej - zaleca się melioracje nawadniające. Powierzchnia obszaru na terenie gminy wynosi 1324 ha.

Północna część gminy Płużnica znajduje się w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Strefy Krawędziowej Doliny Wisły. Celem ochrony obszaru jest ochrona istniejących form geomorfologicznych i naturalnego ukształtowania skarpy wiślanej w obrębie Kotliny Grudziądzkiej, Doliny Kwidzyńskiej, Pojezierza Chełmińskiego, ochrona roślin metodami biologicznymi, ochrona zieleni wiejskiej oraz kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego przez ochronę istniejących oraz formowanie nowych zadrzewień śródpolnych i przydrożnych, propagowanie nasadzeń gatunków rodzimych drzew i krzewów liściastych. Powierzchnia obszaru na terenie gminy wynosi 514 ha.

Łączna powierzchnia obszarów chronionego krajobrazu na terenie gminy Płużnica wynosi 1838 ha, co stanowi 15,4% jej ogólnej powierzchni. Jest to wartość niższa niż średnia dla powiatu wąbrzeskiego i województwa kujawsko-pomorskiego.

W granicach wymienionych obszarów chronionego krajobrazu obowiązują zakazy zawarte w Uchwale Nr VI/106/11 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 marca 2011 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego nr 99, poz. 793):

1. zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką,
2. realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
3. likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,

4. wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
5. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwoświszkowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych,
6. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka,
7. likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych,
8. lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Od powyższych zakazów możliwe są jednak określone odstępstwa:

- zakaz *realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* nie dotyczy realizacji nowych lub rozbudowy i modernizacji istniejących przedsięwzięć, mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona procedura oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę obszarów.
- zakazy *wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu* oraz *wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwoświszkowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych*, nie dotyczy wydobywania piasku i żwiru z udokumentowanych złóż wyznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na obszarze do 2 ha i przy wydobywaniu nie przekraczającym 20 tys. m³ rocznie,
- eksploatacja piasku i żwiru nie może powodować zmian stosunków wodnych i zagrożeń dla chronionych ekosystemów, a brak negatywnego oddziaływania na środowisko został wykazany w sporządzonym raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- zakaz *lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej* nie dotyczy zbiorników antropogenicznych o powierzchni do 1 ha, cieków wodnych stanowiących budowle i urządzenia melioracyjne, terenów przeznaczonych pod zabudowę, dla których szerokość strefy zakazu zabudowy wyznacza się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, przypadków budowy obiektów budowlanych, gdy w wyznaczonej strefie znajduje się zespół istniejącej zabudowy, które mają uzupełniać, bądź do których będą przylegać nowo planowane objekty,

Ponadto z mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zakazy, o których mowa wyżej nie dotyczą:

1. wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa,
2. prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym,
3. realizacji inwestycji celu publicznego.

Należy zwrócić uwagę, że wprowadzenie zakazu lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych ogranicza w znacznym stopniu możliwość wprowadzenia zainwestowania turystycznego i rekreacyjnego w sąsiedztwie brzegów jezior: Płużnickiego, Wieczno Północne i Południowe.

Należy także zwrócić uwagę, że zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko skutkuje niemożliwością realizacji inwestycji związanych m.in. z gospodarką rolną na części gminy. W części gminy chronionej jako obszar chronionego krajobrazu obowiązuje także zakaz lokalizacji elektrowni wiatrowych.

3.3.2 Użytki ekologiczne

Na obszarze gminy Płużnica znajdują się następujące użytki ekologiczne:

Tab. Użytki ekologiczne na terenie gminy Płużnica

Leśnictwo / oddział leśny	Działka ewidencyjna	Powierzchnia [ha]	Opis powierzchni
Wronie / 15 a, 15 b	15/2	2,98	rynna porośnięta zaroślami
Wronie / 39 d	90/22	1,50	zagłębienie terenu
Nielub / 49 B b	49/5	2,15	zatorfiona nisza jeziorna
Nielub / 49 B f	49/5	2,78	zatorfiona nisza jeziorna
C a	Nielub / 49 B h, 49	49/5	zatorfiona nisza jeziorna
	Nielub / 49 C j	49/4	zatorfiona nisza jeziorna
	Nielub / 49 C o	49/4	zatorfiona nisza jeziorna

Użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 16,53 ha znajdują się na terenie Lasów Państwowych.

Ochrona użytków ekologicznych polega na wprowadzeniu zakazów m.in.: pozyskiwania, niszczenia lub uszkodzenia drzew i innych roślin, wysypywania i wylewania odpadów oraz innych nieczystości, zmiany stosunków wodnych, wydobywania minerałów i torfu, niszczenia gleby oraz zmiany sposobu jej użytkowania.

3.3.3 Pomniki przyrody

Na terenie gminy Płużnica znajdują się następujące uznane pomniki przyrody:

- grupa 3 drzew w parku w Józefkowie,
- grupa 7 drzew w parku w Józefkowie,
- dąb w oddz. 39a leśnictwa Wronie,
- aleja 361 drzew, w tym 309 jesionów i 25 kasztanowców wzdłuż drogi Płużnica-Orłowo,
- grupa 10 dębów szypułkowych w oddz. 39a leśnictwa Wronie,
- wyspa na jeziorze Wieczno – odnoga bartoszewicka – miejsce lęgowe ptaków,
- grupa 2 drzew: głóg jednoszyjkowy i wiąz szypułkowy w oddz. 49c leśnictwa Nielub,
- dąb szypułkowy w parku w Czaplach.

W stosunku do znajdujących się na terenie gminy pomników przyrody (drzew) wprowadzono ochronę polegającą na stosowaniu zakazów:

- wycinania, niszczenia lub uszkodzenia drzew,
- zrywania pączków, kwiatów, owoców i liści,
- zanieczyszczania terenu i wniecania ognia w pobliżu drzew,
- umieszczania tablic, napisów i innych znaków,
- wchodzenia na drzewa,
- wznoszenia budowli w pobliżu drzew.

W stosunku do pomniki przyrody - wyspy na jeziorze Wieczno Północne wprowadzono zakaz pobytu na wyspie w okresie lęgowym ptactwa, niszczenia roślinności wodnej, palenia ognisk oraz płoszenia bytujących ptaków.

3.3.4 Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt

Na terenie gminy Płużnica nie udokumentowano dotychczas skupisk gatunków zwierząt chronionych. Nie wyznaczono tu np. stref ochronnych wokół gniazd ptaków. Jedyny cenny pod tym względem teren stanowią jeziora: Wieczno Południowe, . Wieczno Północne i Płużnickie. Dla potrzeb ochrony ptaków ustanowiono pomnik przyrody – wyspa na jeziorze Wieczno Północne. Moim zdaniem nie ma potrzeby wyznaczania innych obszarów dla ochrony fauny. Przez ten teren

nie prowadzi także żadne korytarze ekologiczne wykorzystywane dla przelotów ptaków..

PODROZDZIAŁ 3.4
DIAGNOZA I OCENA STANU ANTROPIZACJI ŚRODOWISKA

3.4.1 Rzeźba terenu i przyczyny jej przekształceń

Generalnie można stwierdzić, że występujące na terenie gminy warunki morfometryczne i geologiczno-gruntowe nie stanowią większego ograniczenia dla rozwoju urbanizacji. Lokalizacja zabudowy jest wykluczona bądź ograniczona na terenach skarp rynien i dolin oraz podmokłych zagłębień wytopiskowych. Ewentualną lokalizację budownictwa należy poprzedzić tu badaniami geologicznymi podłoża. Są to przede wszystkim tereny o dużych spadkach, występowania gruntów organicznych, jak również tereny o płytkim poziomie zalegania wód podziemnych.

Obszar gminy Płużnica jest w niewielkim stopniu przekształcony antropogenicznie. Na przeważającym obszarze jedynymi przekształceniami są zabiegi agrotechniczne stosowane na terenach upraw polowych. Koncentracja zabudowy, a tym samym największe przekształcenia powierzchni ziemi występują na terenach największych wsi: Płużnica, Mgowo, Nowa Wieś Królewska i Orłowo. Pewną ingerencję w rzeźbę terenu stanowi istniejąca zainwestowana z zakresu infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Przekształcenia powierzchni ziemi na niewielką skalę miały także miejsce podczas budowy ciągów infrastrukturalnych, w tym sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowniczej.

Warunki topoklimatyczne czyli tzw. klimatu lokalnego, uzależnione są od wielu czynników, do których przede wszystkim należą: ukształtowanie terenu, ekspozycja zboczy, użytkowanie i sposób zagospodarowania terenów oraz intensywność zabudowy. Jako najbardziej korzystne dla zabudowy należy uznać tereny płaskie lub nieznacznie nachylone w kierunku południowym i zachodnim zbocza. Najmniej korzystne warunki topoklimatyczne panują na terenach podmokłych, o płytkim poziomie zalegania wód gruntowych oraz tereny o ekspozycji w kierunku północnym. Na tych terenach nie należy planować nowej zabudowy.

3.4.2 Czystość powietrza atmosferycznego i przyczyny zmian jego jakości

Gmina jako cała jednostka administracyjna została zaliczona do klasy „A” tj. stężenia nie przekraczają poziomów dopuszczalnych. Uciążliwości mają jedynie charakter lokalny i dotyczą obiektów produkcyjnych rolnictwa oraz tzw. „niskiej emisji”.

3.4.3 Źródła wibracji i promieniowania elektromagnetycznego

Na terenie gminy nie ma znaczących obiektów i urządzeń generujących wibracje i promieniowanie elektroenergetyczne. Jedynie napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia mogą stanowić źródła promieniowania elektromagnetycznego.

3.4.4 Czystość wód powierzchniowych i jakość wód podziemnych

Informacje o sieci wodociągowej gminy:

Badania jezior na terenie województwa kujawsko – pomorskiego przeprowadzone w 2012 rok wskazują jeziora z terenu gminy Płużnica – Wieczno Północne i Wieczno Południowe jako odpowiednio jezioro głębokie i płytkie o dużej zlewni. Wartość wskaźnika makrofitowego dla Jeziora Wieczno Północne odpowiadała dobremu stanowi wód (II klasa), Jezioro Wieczno Południowe ze względu na wartość wskaźnika było poniżej wymagań Ramowej Dyrektywy Wodnej (III klasa). (Biblioteka Monitoringu Środowiska, Bydgoszcz 2013).

Badania czystości wód jezior z 2005 r. wskazują, iż w dalszym ciągu głównym źródłem zanieczyszczeń wszystkich jezior są zanieczyszczenia obszarowe generowane przez rolnictwo. Stanowią one źródło migracji biogenów do wód jezior. Jednak od 1995 r. obserwuje się niewielki lecz stały spadek migracji substancji biogenych. Ograniczeniu uległ dopływ związków fosforu. Wyniki badań z 2005 r. wykazały, że wody Jeziora Płużnickiego miały stan II klasy, co stanowi znaczną poprawę w stosunku do poprzednich badań, gdy notowano stan pozaklasowy. Wody jeziora Wielądźskiego wykazują niezmiennie stan pozaklasowy. Ilustruje to poniższa tabela.

Tab. Jakość wód jezior na terenie gminy Płużnica (wg WIOŚ Bydgoszcz)

Jezioro	Powierzchnia	Objętość wody	Głębokość	Klasa czystości
---------	--------------	---------------	-----------	-----------------

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA**

	(ha)	(tys. m ³)	maksymalna	wód
Płużnickie	43,4	438,0	1,7	II
Wieczno Południowe*	199,4	4358,0	4,1	II
Wieczno Północne	147,6	5420,0	18,3	III
Wieldządzkie	43,5	2385,0	13,0	poza klasą

* część jeziora znajduje się na terenie gminy Wąbrzeźno

Należy zaznaczyć, że badania monitoringowe pozwoliły dać pozytywne przesłanki do wyłączenia terenu gminy Płużnica w rejonie jezior Wieczno Północne, Wieczno Południowe i Płużnickiego z obszarów wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (OSN) - Rozporządzenie nr 2/2008 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku z dnia 29 kwietnia 2008 r. w sprawie określenia wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 77, poz. 1277).

Na terenie gminy Płużnica nie prowadzono badań czystości wód podziemnych. Woda ujmowana na potrzeby wodociągów publicznych posiada zwiększoną zawartość żelaza, manganu oraz wysoką twardość ogólną. Wahania składu chemicznego wód wystąpiły ponadto w największym w gminie ujęciu w Mgowie, gdzie notowano zwiększoną zawartość manganu.

Na obszarze gminy Płużnica sfera gospodarki komunalnej jest niewielkim źródłem zanieczyszczeń wód. Największe miejscowości na terenie gminy są skanalizowane, a ścieki oczyszczane w oczyszczalni gminnej w Płużnicy i miejskiej w Wąbrzeźnie. Rozbudowę kolektorów ściekowych należy jednak sukcesywnie uzupełniać.

Gmina Płużnica zwodociągowana jest w 100%

3.4.5 Odprowadzenie ścieków nieoczyszczonych do wód powierzchniowych, gruntowych i gleby

Zanieczyszczenia z terenów rolnych nie różnią się od innych gmin powiatu. Stan w tym zakresie uległ poprawie i gmina została wyłączona z terenów „wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych”.

3.4.6 Kanalizacja gminy i oczyszczalnie ścieków

Gmina Płużnica jest skanalizowana w 45%.

3.4.7 Składowanie odpadów

Dziki wysypiska występują na terenie gminy podobnie jak na terenie całego kraju. Nie występują tu składowiska odpadów niebezpiecznych dla zdrowia i życia ludzi.

3.4.8 Przeobrażenia gleb i przyczyny ich degradacji

Gleby na obszarze gminy Płużnica narażone są na procesy degradacji. Zjawiska te związane są z tzw. erozją wietrzną, która polega na wywiewaniu cząstek próchnicznych głównie na odkrytych i pozbawionych roślinności obszarach. Natomiast w strefach krawędziowych dolin i rynien występują procesy erozji wodnej powierzchniowej i wązowej polegające na wymywaniu wierzchnich warstw gleby na terenach o wysokich spadkach. Zjawiska te występują głównie w strefach krawędziowych rynien i dolin polodowcowych. Według danych zawartych w Programie kompleksowej ochrony gruntów przed erozją (Instytut Planowania i Urządzania Obszarów Wiejskich, Olsztyn, 1990) zagrożenie erozją na terenie gminy Płużnica dotyczy ok. 1,4 tys. ha, tj. 13% użytków rolnych.

Brak istotnych źródeł zagrożeń, głównie ze strony przemysłu powoduje, że gleby gminy nie są ponadnormatywnie zanieczyszczone.

Gleby są narażone na niewielkie emisje zanieczyszczeń komunikacyjnych, które notuje się w bezpośrednim sąsiedztwie dróg wojewódzkich – o największym natężeniu ruchu.

3.4.9 Degradacja szaty roślinnej i jej przyczyny

Na terenie gminy nie występują żadne znaczące nietypowe procesy wpływające na stan szaty roślinnej. Na terenach leśnych i w obrębie zadrzewień śródpolnych nie zauważono wycinki drzewostanu czy innych sposobów dewastacji.

3.4.10 Negatywne zjawiska zaobserwowane w faunie

W gminie Płużnica nie mają miejsca zarówno w odniesieniu do zwierząt dziko żyjących, jak i łownych żadne negatywne zjawiska.

3.4.11 Tereny o obniżonych walorach estetyczno-widokowych krajobrazu

Do terenów o obniżonych walorach estetyczno – widokowych krajobrazu mogą być zaliczone tereny zabudowy produkcyjnej rolnictwa, oraz zabudowa wielorodzinna po-PGR-owska typu „klocki” z lat 70-tych jak również napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia. Niemniej jednak nie są to zjawiska o bardzo istotnym znaczeniu dla postrzegania środowiska, przy założeniu, że na terenie gminy nie występują obszary o wysokich i bardzo wysokich walorach krajobrazu chronionych prawem.

3.4.12 Inne przejawy degradacji środowiska występujące w gminie

Na terenie gminy Płużnica nie występują uciążliwe źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Najistotniejsze zanieczyszczenia to emisje energetyczne z gospodarstw domowych korzystających z tradycyjnych źródeł energii, z zakładów przemysłowych i obiektów komunalnych. Uciążliwe mogą być emisje odorów z ferm tuczu przemysłowego zwierząt sąsiadujących z zabudowa mieszkaniową.

Pożądana jest modernizacja kotłów i palenisk, stosowanie paliw wysokiej jakości, a w szczególności stosowanie proekologicznych źródeł energii (olej opałowy, biomasa, energia słoneczna, gaz).

Na terenie gminy nie występuje problem nadmiernego zanieczyszczenia powietrza, bowiem według dokonanych klasyfikacji (Raporty WIOŚ) gmina Płużnica niezmiennie znajduje się w najkorzystniejszej klasie A, tak w klasyfikacji ogólnej, jak i w klasyfikacjach dokonanych dla poszczególnych zanieczyszczeń. Nie ma więc potrzeby podejmowania szczególnych działań ochronnych.

Przez obszar gminy przebiega autostrada A1, a jej węzeł zlokalizowany jest w bezpośrednim sąsiedztwie gminy, na terenie gminy Lisewo. Zgodnie z Mapą akustyczną Autostrady A1 sporządzoną przez firmę Labotest, Toruń 2014 średnie dobowe natężenie ruchu na autostradzie na węźle Lisewo pomiędzy Wrześniem 2012, a Sierpniem 2013 wynosiło w obu kierunkach 10799 pojazdów. Największą ilość przejeżdżających pojazdów odnotowano w miesiącach lipiec – sierpień (średnie dobowe natężenie pojazdów w obu kierunkach 20 457), a najmniejszą ilość przejeżdżających pojazdów odnotowano w styczniu (średnie dobowe natężenie pojazdów w obu kierunkach 7 016). Zgodnie z Mapą akustyczną Autostrady A1 uciążliwość akustyczna od autostrady na terenie gminy Płużnica zamyka się w odległości 200 – 300 m od autostrady i nie wpływa na zabudowę na terenie gminy. Na wysokości zabudowy znajdującej się w mniejszej odległości od autostrady zlokalizowane są ekrany akustyczne.

Przez obszar gminy Płużnica prowadzą ponadto dwie drogi wojewódzkie. Na drodze wojewódzkiej nr 548 relacji Stolno – Wąbrzeźno – Płachoty według pomiarów z 2010 r. średnie dobowe natężenie ruchu na odcinku Lisewo – Wąbrzeźno wyniosło 2155 pojazdów. Na drodze nr 543 relacji Paparzyn - Radzyń Chełmiński – Szabda odnotowano na odcinku Radzyń Chełmiński – Paparzyn 1187 pojazdów na dobę. Na drogach tych ze względu na niewielkie natężenia ruchu nie prowadzono pomiarów natężenia hałasu. Można jednak stwierdzić, że poziomy te nie przekraczają wartości dopuszczalnych.

Drogi powiatowe na terenie gminy Płużnica tworzą podstawowy układ sieci drogowej, gdyż łączą one największe miejscowości na terenie gminy. Są to drogi o nawierzchni bitumicznej o szerokości jezdni około 4-5 m. Na żadnych drogach powiatowych na terenie gminy nie były dotychczas prowadzone pomiary hałasu ani pomiary natężenia ruchu pojazdów. Należy jednak zaznaczyć, iż natężenie ruchu na drogach powiatowych jest stosunkowo niewielkie i z pewnością nie przekracza 500 pojazdów na dobę. Największe natężenie ruchu ma miejsce na drogach powiatowych w rejonie Płużnicy i Nowej Wsi Królewskiej. Ruch na drogach gminnych jest niewielki. Są to przeważnie drogi o złej jakości nawierzchni. Pojazdy poruszające się z niewielką prędkością, w tym maszyny rolnicze, emitują dźwięk o znacznym natężeniu. Na drogach gminnych także nie były prowadzone badania poziomów natężenia dźwięku, jak również nie wykonywano tu pomiarów natężenia ruchu.

Opracowanie graficzne do ROZDZIAŁU 3 – załącznik U-06

ROZDZIAŁ 4
LUDNOŚĆ

PODROZDZIAŁ 4.1

SIEĆ OSADNICZA I PRZESTRZENNE ROZMIESZCZENIE LUDNOŚCI

Ogólna liczba ludności gminy wynosi 5124 osób (według BiP). Jak wynika z ryc. 4.1b, jest to najniższa liczba ludności od 1995 roku.

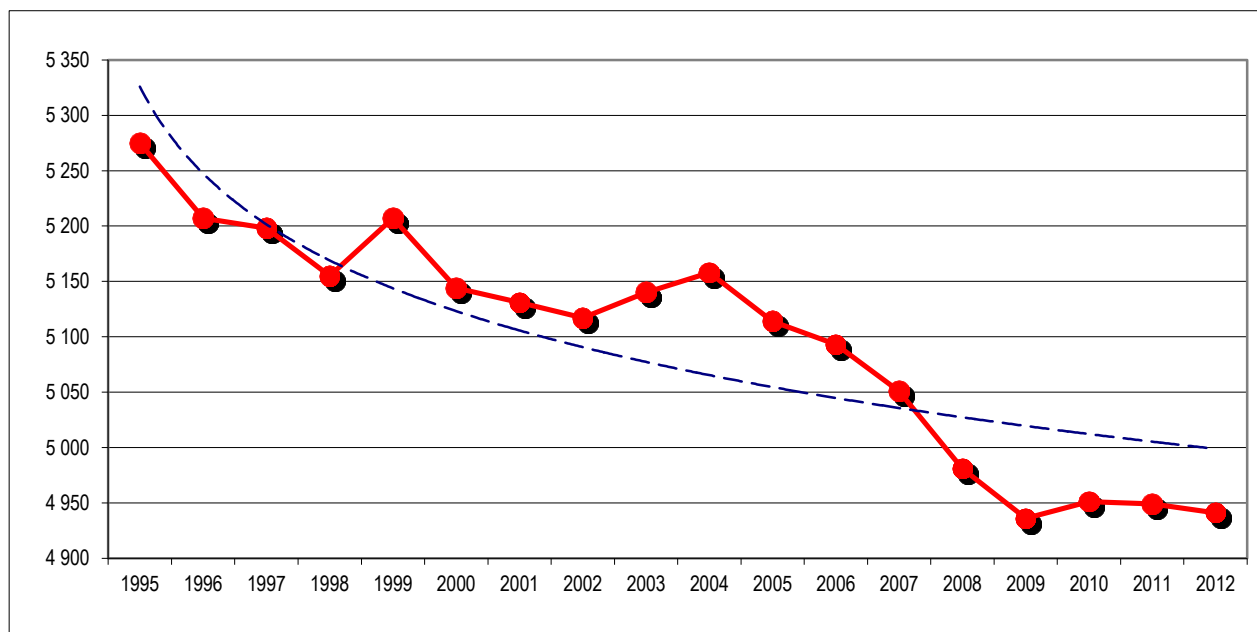
Sieć osadnicza gminy jest bardzo zrównoważona. Nie występuje tu typowa dla gmin wiejskich hierarchizacja miejscowości. Nie ma bowiem miejscowości dominującej pod względem ludnościowym. Największe miejscowości gminy: Płużnica, Nowa Wieś Królewska, Orłowo, Wiewiórki i Błędowo zlokalizowane są w różnych częściach gminy, decydując o równomiernym rozmieszczeniu ludności gminy. Największą miejscowością pod względem zaludnienia jest wieś Płużnica, będąca zarazem siedzibą władz gminnych, obecnie zamieszkiwana przez 612 osoby (wg BiP)

Tab. 4.1a Analiza przestrzennego rozmieszczenia ludności w gminie Płużnica

Lp.	miejscowość	razem
1.	Bartoszewice	169
2.	Bągart	76
3.	Bielawy	82
4.	Błędowo	321
5.	Czaple	235
6.	Dąbrówka	119
7.	Działowo	294
8.	Goryń	168
9.	Józefkowo	235
10.	Kotnowo	121
11.	Mgowo	489
12.	Nowa Wieś Królewska	484
13.	Orłowo	385
14.	Ostrowo	175
15.	Płachawy	248
16.	Płużnica	612
17.	Pólko	100
18.	Uciąż	177
19.	Wieldzadz	313
20.	Wiewiórki	301

Źródło: bip.pluznica.pl

Ryc. 4.1b Zmiany liczby ludności w gminie Płużnica w latach 1995-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W okresie tym spadek liczby ludności gminy wyniósł 6,7% i sądząc po trendzie, będzie kontynuowany. Spadkowa tendencja liczby ludności gminy jest wywołana odpływem migracyjnym mieszkańców i w mniejszym stopniu bardzo niskim przyrostem naturalnym.

PODROZDZIAŁ 4.2 STRUKTURA I PRZEMIANY DEMOGRAFICZNE I SPOŁECZNE

Od połowy lat 90. XX wieku ludność gminy Płużnica ulega systematycznemu zmniejszaniu. Poza jednorazowym wzrostem liczby ludności w 1999 roku oraz krótkotrwałym trendem wzrostowym odnotowanym w latach 2002-2004, gmina zmagająca się z problemem spadku liczby ludności, co jest dość powszechnym zjawiskiem w obszarach wiejskich, oddalonych od wielkomiejskich ośrodków i nie ogarniętych procesami suburbanizacji. Od kilku lat można zauważyć ustabilizowanie liczby ludności na poziomie ok. 4950 mieszkańców.

Wskaźnik feminizacji² wykazuje pełną stabilność od połowy lat 90. po dziś oscyluje wokół wartości 97-99, co oznacza względną równowagę między liczbą kobiet i mężczyzn. Średni krajowy wskaźnik feminizacji na poziomie 106, podobnie jak i średni dla województwa kujawsko-pomorskiego – 107, wykazują tendencję wzrostową. To oznacza, iż dokonują się przemiany funkcjonalne w postaci odchodzenia od gospodarki tradycyjnej, opartej na rolnictwie i przemyśle, na rzecz rozwoju sektora usługowego. Fakt, iż w gminie Płużnica notuje się równowagę w liczbie kobiet i mężczyzn, może świadczyć o rozwoju miejsc pracy w usługach, które zatrzymują na obszarach wiejskich kobiety. Zazwyczaj bowiem analizowany wskaźnik jest dużo niższy dla wsi i jest spowodowany odpływem kobiet ze wsi do miast w poszukiwaniu pracy. Stopniowe odchodzenie od działalności rolniczej i rozwój usług na obszarach wiejskich może oznaczać lekki wzrost współczynnika feminizacji.

Tab. 4.2a Dynamika przemian demograficznych gminy Płużnica w latach 2000-2012

Wskaźniki demograficzne	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
liczba ludności	5 144	5 131	5 117	5 140	5 158	5 114	5 093	5 051	4918	4936	4951	4949	4941
liczba kobiet na 100 mężczyzn	99	99	98	99	99	99	99	98	98	97	97	97	97
liczba małżeństw	28	27	23	29	33	28	31	32	44	32	36	28	26

² Wskaźnik feminizacji określa liczbę kobiet przypadających na 100 mężczyzn w danej jednostce przestrzennej

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA

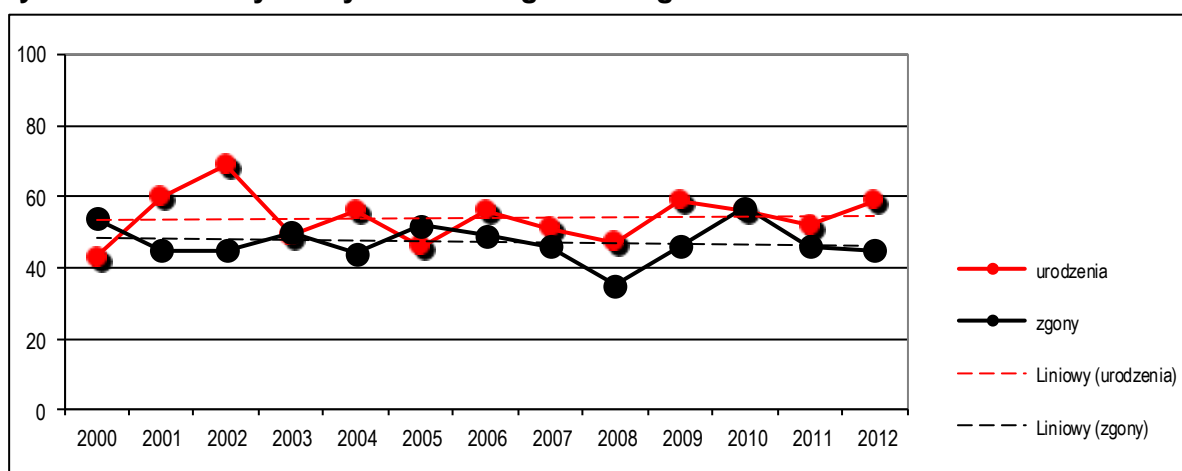
urodzenia	43	60	69	49	56	46	56	51	47	59	56	52	59		
zgony	54	45	45	50	44	52	49	46	35	46	57	46	45		
migracje ogółem	napływ		45	46	57	90	78	51	48	54	49	50	54	52	42
migracje ogółem	odpływ		97	74	95	66	72	89	76	101	63	67	73	60	65
saldo migracji			-52	-28	-38	24	6	-38	-28	-47	-14	-17	-19	-8	-23

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

4.2.1 Ruch naturalny

Saldo ruchu naturalnego jest jednym z ważniejszych wskaźników obrazujących przemiany demograficzne w danej przestrzeni. Stanowi ono różnicę pomiędzy liczbą urodzeń i zgonów w pewnym okresie czasu, zazwyczaj w ciągu roku kalendarzowego. Odniesienie salda ruchu naturalnego do liczby ludności (ruch naturalny na 1000 mieszkańców) pozwala na porównywalność tego wskaźnika z innymi jednostkami przestrzennymi. Ryc. 4.2.1a przedstawia zmiany liczby urodzeń i zgonów w latach 2000-2012. Liczba urodzeń i zgonów dla badanego przedziału czasowego utrzymuje się na stałym poziomie.

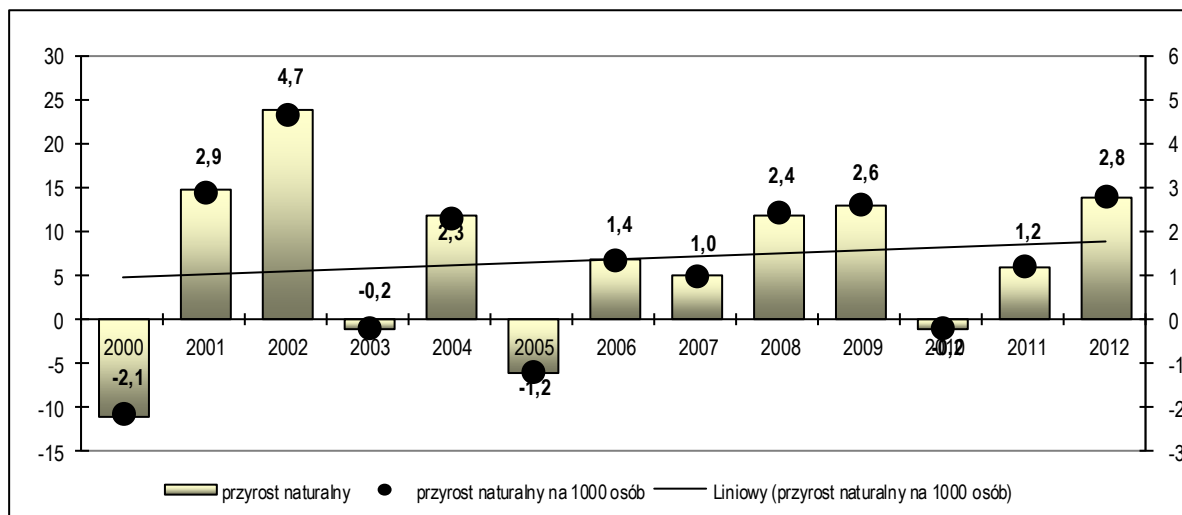
Ryc. 4.2.1a Zmiany liczby urodzeń i zgonów w gminie Płużnica w latach 2000-2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zwraca również uwagę fakt, że w wyniku dużych wahań liczby urodzeń, istotnym zmianom ulega współczynnik przyrostu naturalnego (ryc.4.2.1b), co utrudnia jednoznaczne wskazanie trendów demograficznych w gminie. W ostatnich latach liczba urodzeń kształtuje się na poziomie 40-60, co oznacza, że przeciętny wskaźnik płodności waha się między 9 a 11 urodzeń na 1000 mieszkańców gminy. W tym samym czasie wskaźnik zgonów osiągał wartości od 9 do 10 zgonów na 1000 ludności ogółem, co sprawia, że współczynnik przyrostu naturalnego osiąga bardzo niskie – oscylujące wokół zera – wartości.

Ryc. 4.2.1b Przyrost naturalny w gminie Płużnica w latach 2000-2012

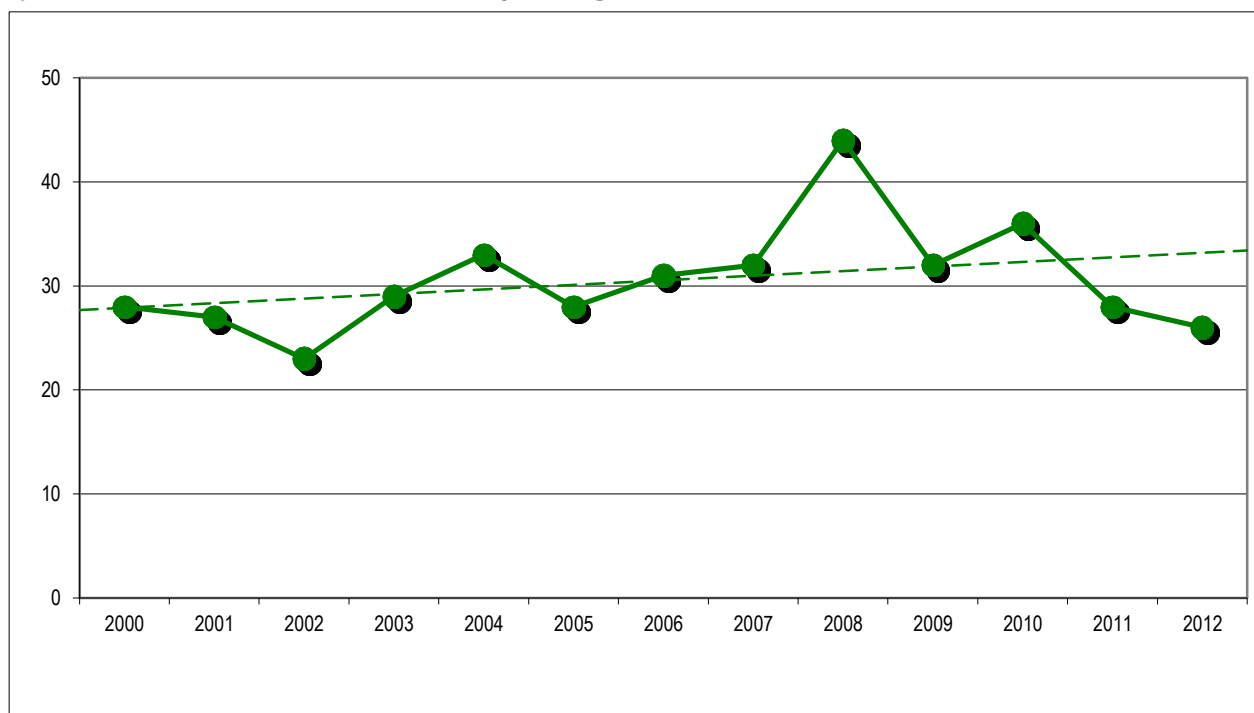

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Notowany ostatnio w gminie przyrost naturalny na średnim poziomie 1,8 na 1000 ludności jest wyższy niż wskaźnik dla województwa kujawsko-pomorskiego (0,2) i dla powiatu wąbrzeskiego, (0,7). W obrębie powiatu wąbrzeskiego wszystkie gminy wiejskie notują niewielki przyrost naturalny. Z uwagi na jego wahający w latach charakter jest on trudny do jednoznacznego wskazania. W gminie zaznacza się niewielki wzrost w ruchu naturalnym, będącym podstawowym czynnikiem kształtującym liczbę ludności gminy, wiąże się jednak w głównej mierze ze spadającą liczbą ludności.

Małżeństwa należą również do podstawowych mierników ruchu naturalnego. Z danych o ilości zawartych małżeństw w latach 2000-2012 (ryc. 4.2.1c) wynika, że jest to bardzo stabilny miernik, co potwierdza przebieg linii trendu. Poza jednorazowym wzrostem liczby zawartych związków małżeńskich w 2008 roku, w pozostałych latach zawieranych było średnio 30 małżeństw (czyli średnio 6 związków na 1000 osób).

Ryc.4.2.1c Liczba małżeństw zawartych w gminie Płużnica w latach 2000-2012

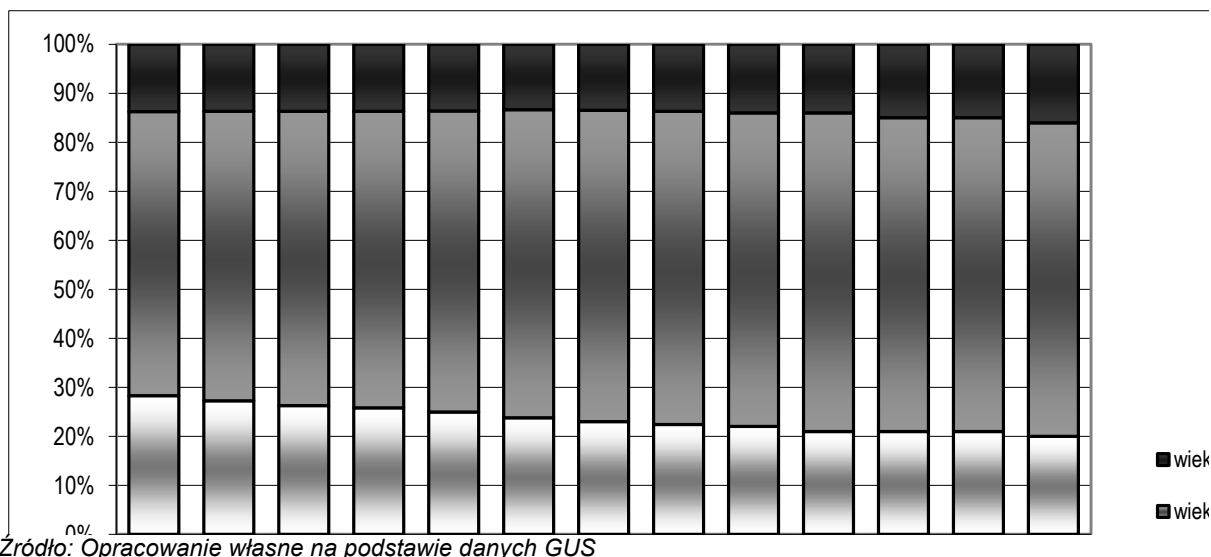

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

4.2.2 Struktura płci i wieku

W strukturze wieku mieszkańców gminy Płużnica zwraca uwagę zmniejszająca się systematycznie liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, kosztem rosnącej grupy ludności w wieku poprodukcyjnym (ryc.4.2.2a). Oznacza to, starzenie się społeczności gminy Płużnica. Znaczny odsetek ludności w wieku produkcyjnym powoduje, że ważnym problemem staje się lokalny rynek pracy, który powinien by przygotowany na przyjęcie tak znacznej liczby osób zdolnych podjąć pracę zawodową. Jednocześnie szczególnie istotna staje się dostępność komunikacyjna gminy, umożliwiającą podjęcie pracy poza obszarem gminy i działania na rzecz pobudzania lokalnej przedsiębiorczości.

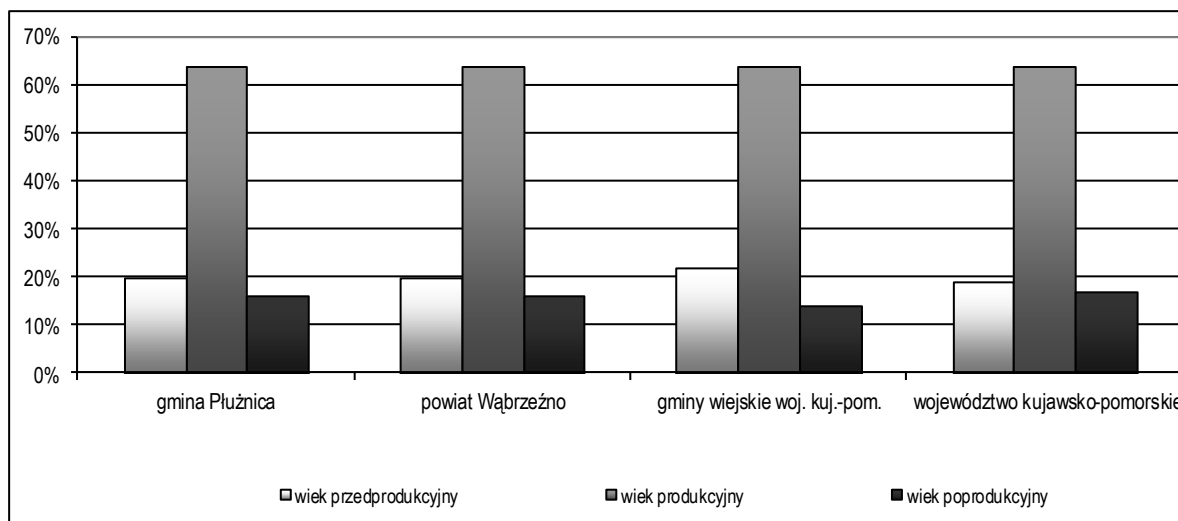
Ryc. 4.2.2a Struktura wieku ludności w gminie Płużnica w latach 1995-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na tle danych dla powiatu wąbrzeskiego oraz województwa kujawsko - pomorskiego gmina Płużnica ma korzystniejszą strukturę wieku (ryc. 4.2.2b), ale należy zauważyć, że różnice w poszczególnych grupach wiekowych są bardzo niewielkie.

Ryc. 4.2.2b Struktura wieku ludności gminy Płużnica na tle innych jednostek administracyjnych w roku 2012

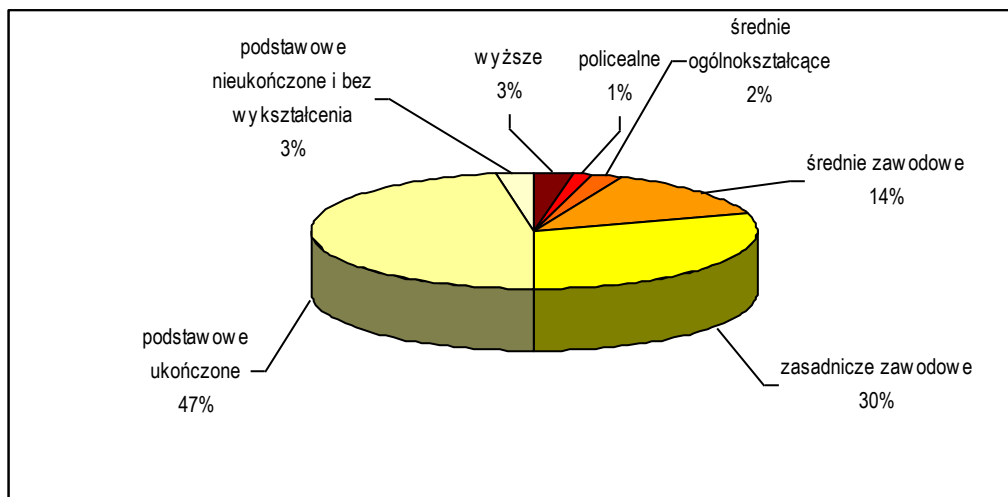

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

4.2.3 Struktura wykształcenia

Z danych uzyskanych w wyniku przeprowadzonego w 2002 roku Narodowego Spisu Powszechnego wynika, iż w strukturze wykształcenia dominują osoby słabo wykształcone (ryc. 4.2.3a). Połowa mieszkańców gminy Płużnica w wieku powyżej 13 lat legitymuje się co najwyżej wykształceniem podstawowym, a kolejne 30% – wykształceniem zasadniczym zawodowym. Zaledwie co piąta osoba ma wykształcenie co najmniej średnie, a tylko 3% ogółu posiada dyplom studiów wyższych. Rozwój obszarów wiejskich w XXI wieku będzie związany ze stopniowym odchodzeniem od tradycyjnego sposobu gospodarowania (w tym przede wszystkim od małoobszarowych rodzinnych gospodarstw) do sektora produkcyjno-usługowego. Taka sytuacja wymaga bezwzględnej poprawy poziomu edukacji i permanentnego wzrostu poziomu wykształcenia mieszkańców.

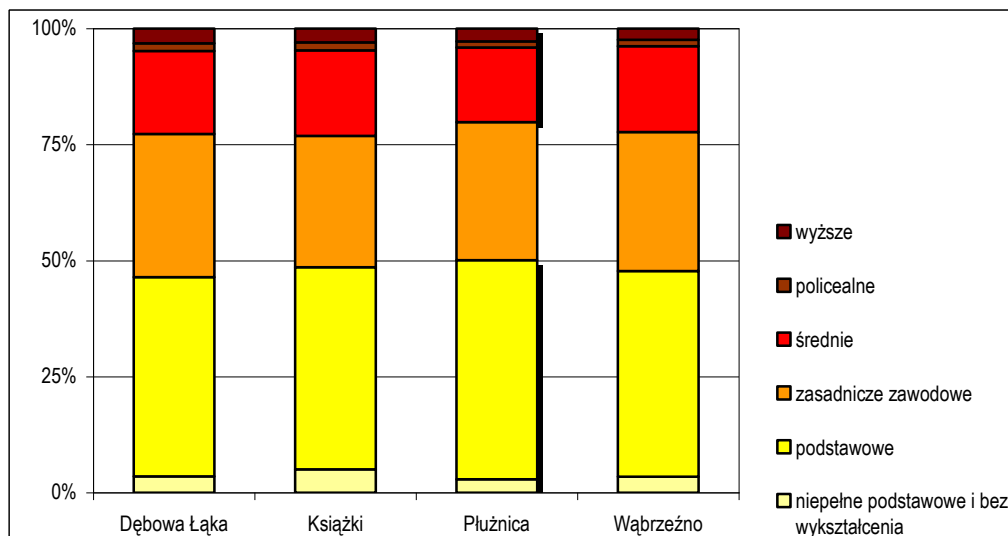
Ryc.4.2.3a Struktura wykształcenia mieszkańców gminy Płużnica w 2002 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Podstawowe informacje ze spisów powszechnych. Gmina wiejska Płużnica, 2003, US Bydgoszcz

Na tle innych gmin wiejskich powiatu wąbrzeskiego (ryc. 4.2.3b) struktura wykształcenia mieszkańców gmina Płużnica jest bardzo podobna. Omawiane gminy mają charakter typowo rolniczy i w dobie strukturalnych przemian społeczno-gospodarczych zmagają się z różnymi problemami i notują najmniejszy udział osób dobrze wykształconych. Należy zatem zwrócić szczególną uwagę na kwestie kształcenia, szczególnie w zakresie zdobywania wykształcenia na poziomie średnim oraz zdobywania kwalifikacji zawodowych poprzez kontynuację edukacji na poziomie ponadpodstawowym.

Ryc.4.2.3b Poziom wykształcenia ludności gminy Płużnica na tle pozostałych gmin wiejskich powiatu wąbrzeskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

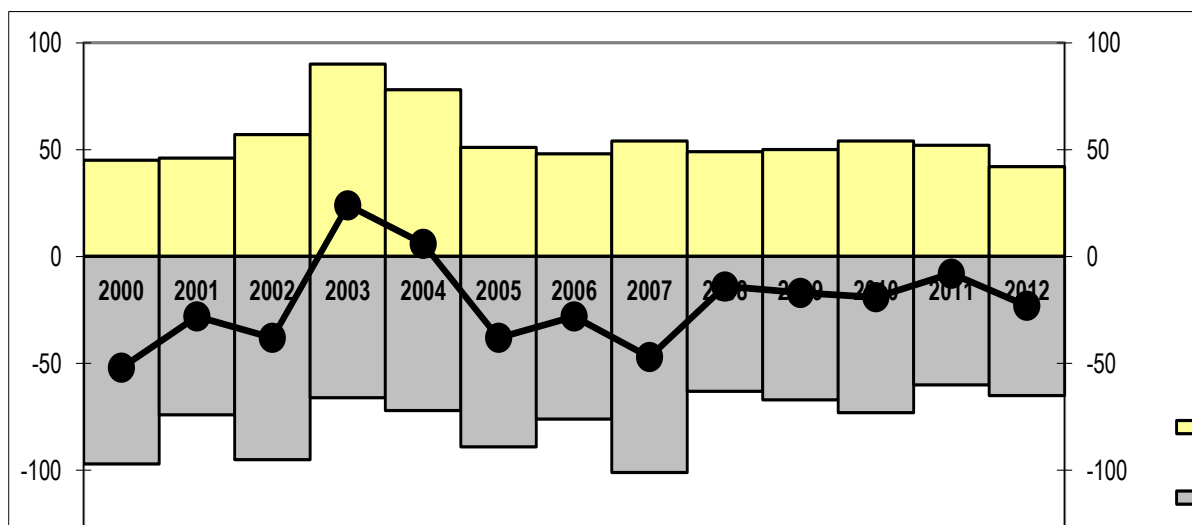
4.2.4 Migracje

Gmina Płużnica, podobnie jak większość gmin wiejskich notuje ujemne saldo migracji (ryc.4.2.4a). W analizowanym okresie 2000 - 2012 liczba osób migrujących była zbliżona do liczby osób, które przybyły i osiedliły się w gminie. Od roku 2008 przeciętnie o 15 osób migrujących z Płużnicy maleje liczba ludności gminy. W latach wcześniejszych liczba ta była większa, wyjątek stanowią lata 2003 i 2004, gdzie napływ migracyjny przekroczył wielkość odpływu.

W przypadku gminy Płużnica nie można mówić o jakimkolwiek związku pomiędzy ujemnym saldem migracji a faktem otwierania rynków pracy dla Polaków przez kolejne kraje Unii Europejskiej od roku 2004. Migracje zagraniczne dotyczą jednostkowych przypadków, o czym

świadczy fakt, że w ciągu ostatnich pięciu lat (2008-2012) za granicę wyjechały raptem 6 osoby, podczas gdy w tym czasie tyle samo osób powracających z zagranicy osiedliło się w gminie. Jest to trend całkowicie odmienny od tego, który szczególnie w ciągu kilku ostatnich lat jest obserwowany w Polsce.

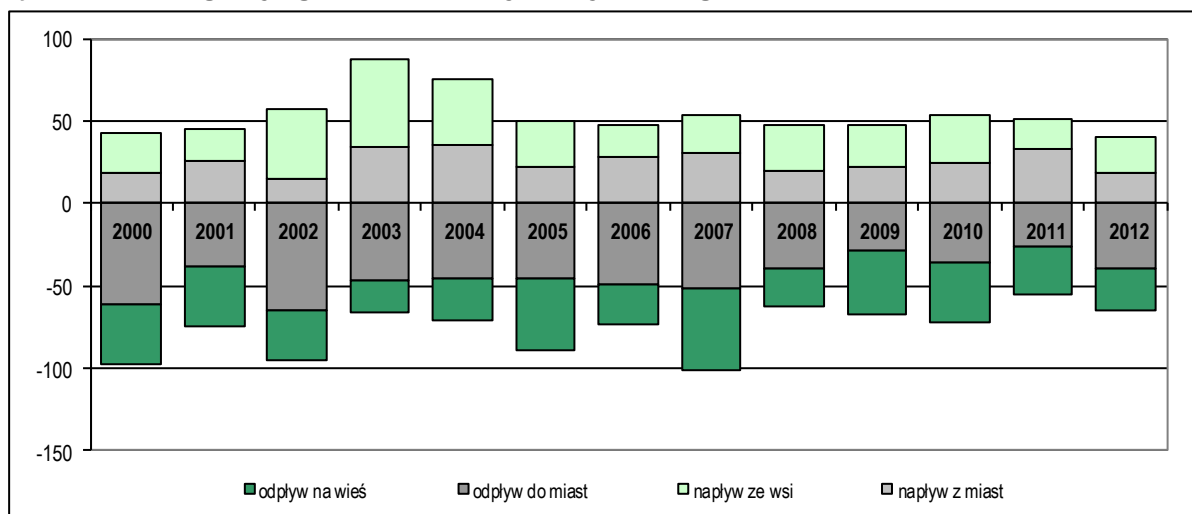
Ryc.4.2.4a Migracje w gminie Płużnica w latach 2000-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

Analiza kierunków migracji prowadzi do wniosku, że odpływ migracyjny dotyczy w większym stopniu obszarów miejskich aniżeli wiejskich (w latach 2000-2012 wyemigrowało do miast 572 osób, natomiast na wieś – 416 osób).

Ryc. 4.2.4b Migracje gminne na pobyt stały według kierunku w latach 2000-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

Z kolei wielkość napływu migracyjnego jest dużo bardziej zbilansowana, z minimalną przewagą przybywających z obszarów wiejskich, przy czym w ostatnich latach nasila się fala migracji z obszarów miejskich.

4.2.5 Prognoza demograficzna

Przygotowywanie prognoz demograficznych, zarówno przygotowywane dla dużych obszarów, jak kraj czy województwo, jak i dla relatywnie niewielkich obszarów, takich jak gminy wiejskie, jest zawsze obciążone znaczną możliwością błędu. O ile ze znaczną dozą prawdopodobieństwa można interpolować istniejące tendencje przyrostu naturalnego, o tyle przewidywanie kierunków i natężeń ruchów migracyjnych jest znacznie bardziej utrudnione i zależne od szeregu czynników, zarówno wewnętrznych, jak i niezależnych od gminy. Do tych czynników należy ogólna sytuacja gospodarcza regionu i kraju, warunki kredytowania

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA

budownictwa mieszkaniowego, rozwój regionalnych i krajowych sieci infrastruktury komunikacyjnej, rozwój i konkurencyjność sąsiednich obszarów, które mogą w zasadniczy sposób zmienić założenia prognozy demograficznej, a przez to i wyniki tych prognoz. Należy przy tym pamiętać, że zmiany liczny ludności większości współczesnych miast i gmin zależą przede wszystkim z natężenia i kierunków migracji. Osoby migrujące, przede wszystkim młode, bezpośrednio wpływają na wskaźniki przyrostu naturalnego, obniżając go w miejscowościach, skąd wyjechali i podnosząc w miejscach nowego osadnictwa.

Prognoza liczby mieszkańców gminy Płużnica została wykonana w sposób dwuwariantowy, przyjmując za podstawę wyłącznie wskaźnik przyrostu liczby mieszkańców gminy w okresie ostatnich 5 lat. Podział na prognozy 'bezmigracyjne' i 'pomigracyjne', często stosowane przez niektórych demografów uznano za bezcelowy, z uwagi na fałszywe z gruntu i zbyteczne metodologicznie eliminowanie migracji, która bez wątpienia będzie miała miejsce i będzie odgrywała zasadniczą rolę w kształtowaniu ogólnej liczny ludności, a co za tym idzie prognoza 'bezmigracyjna' staje się jedynie czczym akademickim dyskursem. Dodatkowo także za bezzasadne uznano obliczanie precyzyjnej liczby mieszkańców, z dokładnością do jednej osoby, stosowane przez niektórych nadgorliwych demografów, którą w niniejszej prognozie zaokrąglono do dziesiątek mieszkańców, z uwagi na znaczą płynność założeń analitycznych i z zasady przybliżony charakter prognoz.

Przyjęto następujące możliwe warianty kształtowania się liczby mieszkańców gminy Płużnica do roku 2026, w dwuletnich interwałach czasowych:

- **Wariant A**, który zakłada utrzymanie się w ciągu najbliższych lat istniejących od 2004 roku negatywnych tendencji przemian liczby mieszkańców gminy, wynikających głównie z odpływu mieszkańców gminy Płużnica do innych ośrodków, głównie miejskich, zarówno w kraju i za granicą. Rosnący poziom emigracji jest dodatkowo wzmacniany przez spadek liczby urodzeń, będący konsekwencją odpływu roczników w wieku reprodukcyjnym. Należy także zakładać, że wraz z ubytkiem liczby mieszkańców, będzie gwałtownie wzrastał udział osób starszych oraz spadek dzieci, w tym wieku szkolnym. Przewidywany możliwy spadek liczby mieszkańców gminy może sięgnąć niemal 1 000 osób do roku 2026.

Rok	2012	2014	2016	2018	2020	2022	2024	2026
Prognozowana liczba mieszkańców	4 950	4 860	4760	4650	4530	4400	4250	4090

Wariant A1 jest możliwy przy zaniechaniu działań podnoszących atrakcyjność oraz możliwości osadnicze gminy Płużnica, a także przy dynamicznym wzroście konkurencyjności gmin sąsiednich. Dodatkowo, wzrasta obecnie mobilność młodych ludzi, który coraz to łatwiej i szybciej decydują się na wyjazd z miejsca zamieszkania w poszukiwaniu lepszych możliwości życia i rozwoju. Przy założeniu nawarstwienia się negatywnych zjawisk demograficznych liczba gminy ludności do roku 2026 może spaść nawet poniżej 4 000 mieszkańców.

Wariant A2 zakłada utrzymanie się negatywnych tendencji, lecz w mniej drastycznej skali, bazującej na założeniu, że utrzymane zostaną średnie tendencje spadku liczby mieszkańców od 1995 roku. W tym wariantcie, choć mało realistycznie, nie zakłada się pogłębienia negatywnych tendencji przyrostu naturalnego przez migracje młodych osób w wieku reprodukcyjnym, zaś przybliżoną liczbę ludności gminy w 2026 roku można oszacować na ok. 4 500.

- **Wariant B** zakłada, że przewidywany obecnie spadek liczby ludności zostanie w ciągu najbliższych 2-3 lat przełamany i nastąpi wzrost liczby ludności, będący bezpośrednią konsekwencją wzrostu atrakcyjności osadniczej gminy Płużnica. Zakłada się, że ograniczona emigracja z terenu gminy zostanie dodatkowo wzmocniona napływem nowych migrantów z okolicznych gminy, zaś napływ ten będzie wynikał z dalszego wzrostu przedsiębiorczości i liczby atrakcyjnych miejsc pracy oraz dostępu terenów pod

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA

budownictwo mieszkaniowe, zwłaszcza w najbardziej atrakcyjnej osadniczo miejscowości gminy, czyli wsi Płużnica. Wzrost liczby mieszkańców odbije się także na strukturze wieku: nastąpi wzrost liczby dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym. Przy przełamaniu negatywnych tendencji demograficznych można założyć, że do roku 2026 liczba mieszkańców gminy wzrośnie o około 1 000 osób.

Rok	2012	2014	2016	2018	2020	2022	2024	2026
Prognozowana liczba mieszkańców	4950	4950	5 020	5 140	5 270	5 420	5 600	5 800

W **Wariancie B1** można także założyć, że przy dalszym rozwoju przedsiębiorczości oraz rozwoju budownictwa wielorodzinnego, co może przyczynić się do zmiany charakteru miejscowości Płużnica z wiejskiej na wyraźnie zurbanizowaną, zarówno społecznie, jak i przestrzennie oraz ekonomicznie, wzrost ten może być jeszcze większy i Płużnica może stać się konkurencyjnym i dominującym ośrodkiem gospodarczym i osadniczym powiatu wąbrzeskiego. Dodatkowo, dalszy proces rozlewania się (*urban sprawl*) obszarów zurbanizowanych Torunia i Grudziądza, poparty świetną dostępnością komunikacyjną, wynikającą z bliskości węzła autostrady A1 może spowodować, że liczba ludności gminy może przekroczyć 6500 w 2026 roku.

Współczesne procesy urbanizacji i globalizacji cechują się tendencją do koncentracji ludności w największych zespołach miejskich i metropoliach, które w ciągu najbliższych lat będą rozwijały się najbardziej dynamicznie i przyciągały młodych, dynamicznych emigrantów z innych regionów. Będzie przy tym następowała peryferyzacja innych obszarów, w tym wiejskich oraz położonych z dala od dużych miast, do których można zaliczyć teren gminy Płużnica. Proces peryferyzacji może także obejmować najbliższe duże ośrodki miejskie, w tym Toruń, a zwłaszcza Grudziądz. Jednocześnie rozwój korytarza transportowego łączącego największą w Polsce północnej i dynamicznie się rozwijającą metropolię Trójmiejskiej z południem kraju, wzdłuż autostrady *Amber One* może stać się szansą długofalowego rozwoju regionu, a w szczególności gminy Płużnica i gmin ościennych.

Przed gminą Płużnica będzie zatem postawiony szereg konkurencyjnych wyzwań, których rezultatem będzie bądź gwałtowny spadek lub wzrost liczby mieszkańców. Trudno jest przy tym wskazać jeden, najbardziej prawdopodobny wariant rozwoju. Przy niepodjęciu konkretnych i skutecznych działań, zmierzających do zahamowania postępujących tendencji depopulacji, najbardziej możliwy wydaje się pesymistyczny Wariant A. Natomiast zakładając podjęcie działań o charakterze strategicznym, zwiększających możliwości osadnicze na terenie gminy, głównie, jak się wydaje, poprzez wspieranie budownictwa, w tym dostępnego dla młodych i mniej zamożnych mieszkańców, czyli wielorodzinnego, wzrasta prawdopodobieństwo optymistycznego Wariantu B. Jak się wydaje, przy zaniechaniu pro-aktywnej polityki mającej na celu wzrost atrakcyjności i konkurencyjności gminy, spadek liczby ludności wydaje się bardzo prawdopodobny, a po osiągnięciu pewnej masy krytycznej może być wręcz lawinowy.

Miejski styl życia, nowe, atrakcyjne miejsca pracy oraz urbanizacja wsi Płużnica wydają się być zasadniczymi czynnikami, które mogą zahamować peryferyzację gminy oraz odpływ najbardziej aktywnych gospodarczo i demograficznie mieszkańców. Należy się także spodziewać zwiększenia dysproporcji przestrzennych w rozmieszczeniu ludności. Najbardziej prawdopodobne wydaje się dalsze zagęszczanie się populacji w pobliżu najbardziej atrakcyjnej komunikacyjnie zachodniej części gminy, a zwłaszcza w samej wsi Płużnica, która najprawdopodobniej będzie nabierała charakteru osady charakterze miejskim z uwagi na koncentrację infrastruktury i łatwiejszy do niej dostęp. Pozostałe zaś tereny gminy, a w szczególności gorzej skomunikowane, mogą wykazywać cechy depopulacji.

Należy także zwrócić uwagę na daleko idące konsekwencje zmian liczby ludności dla planowania rozwoju gminy, zwłaszcza infrastruktury społecznej i technicznej. Przy założeniu Wariantu A, a zwłaszcza A1, wiele inwestycji może okazać się nieopłacalnych, w tym gazyfikacja wsi czy rozbudowa przedszkoli, szkół i infrastruktury kultury, gmina zaś powinna się przygotować na roztoczenie opieką znacznej liczby osób starszych. Sytuacja może ulec drastycznej zmianie przy założeniu Wariantu B czy B1. Wzrost liczby mieszkańców, wynikający z migracji ludzi młodych, w

wieku reprodukcyjnym, będzie stawać nowe wyzwania dla władz gminy, w tym zapewnienie opieki przedszkolnej i szkolnej, placówek kultury. Dodatkowo zakładana koncentracja mieszkańców w pobliżu węzła autostrady czy wsi Płużnica może, jak wspomniano, przyczynić się do urbanizacji społecznej i przestrzennej wsi, ze wszystkimi jej konsekwencjami, zarówno planistycznymi, jak i kulturowymi, społecznymi oraz gospodarczymi.

PODROZDZIAŁ 4.3
MIESZKALNICTWO

Zgodnie z prawem do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej, do których należą elementarne ze społecznego punktu widzenia potrzeby mieszkaniowe. Zapewnienie godziwego poziomu warunków mieszkaniowych winno być równie istotne jak rozwój gospodarczy gminy. Należy mieć bowiem na uwadze, że o atrakcyjności gminy jako miejsca zamieszkania świadczy nie tylko sytuacja na rynku pracy, ale także sytuacja na rynku mieszkaniowym.

4.3.1 Warunki mieszkaniowe

Poziom życia mieszkańców określa się między innymi na podstawie warunków mieszkaniowych, jakie oferuje dana gmina. W poniższej tabelicy (tab. 4.3.1a) przedstawiono zasoby mieszkaniowe oraz wybrane mierniki warunków mieszkaniowych gminy Płużnica na tle pozostałych wiejskich gmin powiatu wąbrzeskiego.

Tab. 4.3.1a Zasoby mieszkaniowe i podstawowe mierniki warunków mieszkaniowych w gminie Płużnica na tle gmin wiejskich powiatu wąbrzeskiego w 2010 roku

Gmina	Liczba mieszkań	Liczba izb	Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	Przeciętna				
				liczba izb w mieszkaniu	liczba osób na		powierzchnia użytkowa w m ²	
					1 mieszkanie	1 izbę	1 mieszkania	na 1 osobę
Dębowa Łąka	885	3496	70 471	3,95	3,67	0,93	79,6	21,7
Książki	1190	4767	94 603	4,01	3,60	0,90	79,5	22,1
Płużnica	1406	5497	110 993	3,91	3,52	0,90	78,9	22,4
Wąbrzeźno	2413	9321	188 235	3,86	3,55	0,92	78,0	22,0

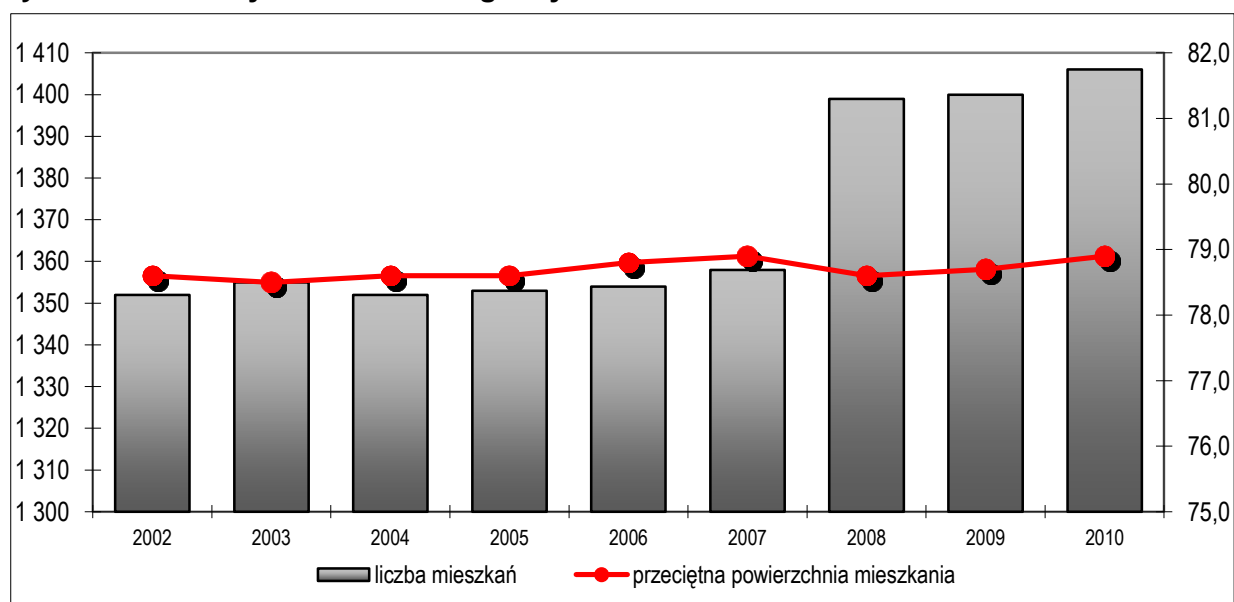
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

Gmina Płużnica pod względem posiadanych warunków mieszkaniowych posiada bardzo podobne warunki w porównaniu z pozostałymi gminami wiejskimi powiatu wąbrzeskiego. Dotyczy to wszystkich podstawowych mierników mieszkaniowych: ilości izb w mieszkaniu, liczby osób przypadających na jedno mieszkanie czy też przeciętnej powierzchni mieszkania przypadającej na jedną osobę.

Z kolei ich odniesienie do danych dla województwa kujawsko-pomorskiego, ogółu gmin wiejskich województwa oraz do całego powiatu wąbrzeskiego prowadzi do wniosku, iż w Płużnicy warunki mieszkaniowe są relatywnie słabsze aniżeli w województwie: przeciętne zagęszczenie w mieszkaniach (3,53 osób przypadających na jedno mieszkanie) jest wyższe aniżeli odnotowane dla województwa i powiatu (odpowiednio 3,0 i 3,15 osób/mieszkanie). Z kolei przeciętna powierzchnia mieszkania przypadająca na jedną osobę (22,4 m²) jest niższa niż średnia dla wszystkich gmin wiejskich województwa (22,5 m²), co również potwierdza, iż warunki mieszkaniowe w gminie są gorsze aniżeli w regionie.

Przeciętna powierzchnia jednego mieszkania (78,9 m²) jest wyższa aniżeli liczona dla całego województwa i powiatu (odpowiednio 67 m² i 70 m²). Natomiast wskaźnik ten jest zarazem wyraźnie niższy aniżeli przeciętna dla ogółu gmin wiejskich województwa, gdzie wynosi on 83 m². Porównanie ze wskaźnikiem dla ogółu gmin wiejskich w Polsce wypada jeszcze bardziej niekorzystnie, bowiem w tym przypadku przeciętna powierzchnia mieszkania wynosi 86,5 m².

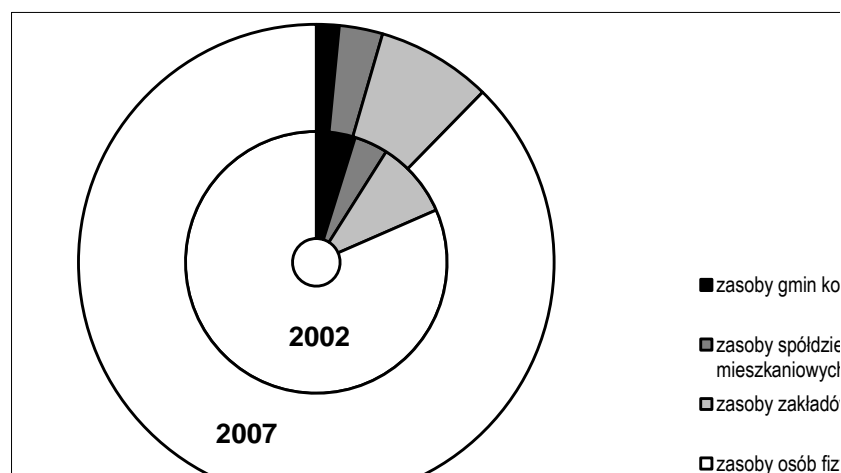
Ryc. 4.3.1b Zasoby mieszkaniowe gminy Płużnica w latach 2002-2007

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

Pod względem struktury własnościowej dominują mieszkania indywidualne, które według danych z 2007 roku stanowią już 87% ogółu mieszkań w gminie. W porównaniu z rokiem 2002, najbardziej zmalały zasoby komunalne (z 5% do 2%). Ponadto zmniejszają się zasoby zakładów pracy (z 9% do 8%) oraz spółdzielni mieszkaniowych (z 4% do 3%), zazwyczaj na skutek uwłaszczenia na rzecz użytkujących je lokatorów (ryc.4.3.1b).

Ryc. 4.3.1c Zasoby mieszkaniowe gminy Płużnica według form własności w latach 2002 i 2007

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

Dla obszarów wiejskich dominującą jest zabudowa indywidualna, choć w pewnych okresach znaczenia nabierały inwestycje mieszkaniowe podejmowane przez inne podmioty, co było wyrazem kondycji gospodarczej oraz sytuacji politycznej kraju. I tak w latach 1945-1970 realizowano mieszkania przez gminę, Państwo oraz zakłady pracy. W latach 70. XX w., podobnie jak w całym kraju, dominującym podmiotem w gospodarce mieszkaniowej stały się spółdzielnie mieszkaniowe, natomiast od początku transformacji generalnie jedynymi inwestorami zostały osoby prywatne (tab. 4.3.1d).

Jak wynika z danych o czasie oddania do użytku poszczególnych budynków mieszkaniowych (ryc. 4.3.1e), niemal 70% zabudowy mieszkaniowej gminy powstało do roku 1970. Czwartą część ogółu budynków zrealizowano w latach 1970-1988, czyli w czasie znacznych niedoborów materiałów budowlanych, co odbijało się na jakości powstającej zabudowy. Od początku lat 90. XX wieku aktywność budowlana jest niewielka i podejmowana jedynie przez inwestorów indywidualnych.

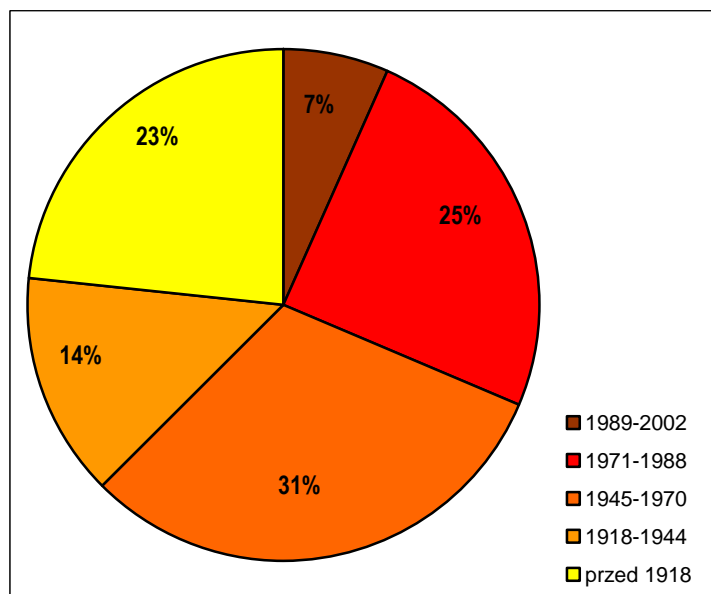
Tab. 4.3.1d Mieszkania w gminie Płużnica według okresu budowy budynku i rodzaju podmiotów będących właścicielami mieszkań

Lata budowy	Ogółem	Mieszkania stanowiące własność					
		osób fizycznych	spółdzielni mieszkaniowych	gminy	Skarbu Państwa	zakładów pracy	pozostałych podmiotów
przed 1918	303	241	1	5	32	22	2
1918-1944	182	152	0	21	5	4	0
1945-1970	404	323	1	27	26	26	1
1971-1988	320	251	52	6	8	3	0
1989-2002	86	83	0	3	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Podstawowe informacje ze spisów powszechnych. Gmina wiejska Płużnica, 2003, Urząd Statystyczny, Bydgoszcz

Wobec starzejącej się substancji mieszkaniowej oraz bardzo słabej aktywności inwestycyjnej w budownictwie mieszkaniowym w gminie Płużnica, należy zwrócić szczególną uwagę na sens przygotowania oferty gminnej pod zabudowę mieszkaniową na obszarze gminy. Brak inwestycji w budownictwo mieszkaniowe jest impulsem dla odpływu ludności z gminy do innych obszarów.

Ryc. 4.3.1e Struktura mieszkań w gminie Płużnica według okresu budowy budynku

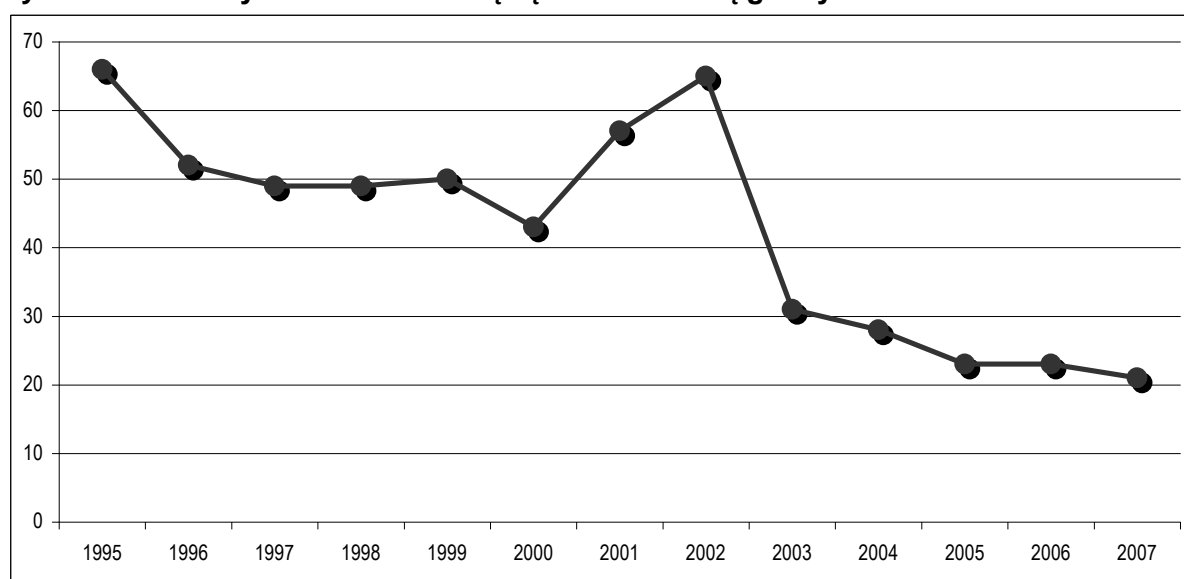

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Podstawowe informacje ze spisów powszechnych. Gmina wiejska Płużnica, 2003, Urząd Statystyczny, Bydgoszcz

Zasadność podjęcia szerszego planu inwestycji w budownictwo mieszkaniowe zdaje się potwierdzać bliskość autostrady A1 i bezpośredniego sąsiedztwa jej węzła autostradowego w Lisewie. Położenie gminy pomiędzy węzłem autostrady a miastem Wąbrzeźno, posiadającej w swej ofercie nowe budynki mieszkaniowe, może stanowić ważny impuls rozwojowy oraz napływ nowych mieszkańców na jej obszar.

Jak wynika z ryc. 4.3.1f mieszkaniowe zasoby komunalne uległy niemal wyraźnemu uszczupleniu (z 5% do 2%). Istotny spadek liczby mieszkań stanowiących własność gminy, przy braku jakichkolwiek inwestycji mieszkaniowych, jest niekorzystny z punktu widzenia społecznych interesów gminy, która powinna mieć pewną rezerwę mieszkań na wypadek zdarzeń losowych i doraźnych potrzeb mieszkańców. W 2013 roku Gmina Płużnica posiadała 4 lokale mieszkalne i 7 lokali socjalnych.

Ryc.4.3.1f Zasoby mieszkaniowe będące własnością gminy Płużnica

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

Stan wyposażenia mieszkań w instalację techniczno-sanitarną można uznać za dobry. Gmina Płużnica notuje bowiem nieco lepsze wskaźniki aniżeli inne gminy powiatu wąbrzeskiego. (tab.4.3.1g). Szczególnie korzystnie sytuacja wygląda w zakresie podłączeń wodociągowych,

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA

gdzie już niemal wszystkie mieszkania mają dostęp do bieżącej wody (niemal 97% ogółu mieszkań) oraz wyposażenia w łazienkę (79,9%). Trzeba przy tym zaznaczyć, iż wskaźniki te są lepsze aniżeli notowane dla ogółu obszarów wiejskich województwa kujawsko-pomorskiego (odpowiednio 92,4% i 78,1%). Nieco gorzej sytuacja wygląda w przypadku podłączeń do instalacji centralnego ogrzewania, które według stanu z końca 2006 roku posiadało niespełna 60% mieszkań. Jest to wskaźnik porównywalny do innych gmin powiatu wąbrzeskiego i zarazem wyraźnie ustępujący przeciętnej dla gmin wiejskich całego województwa (67,1%).

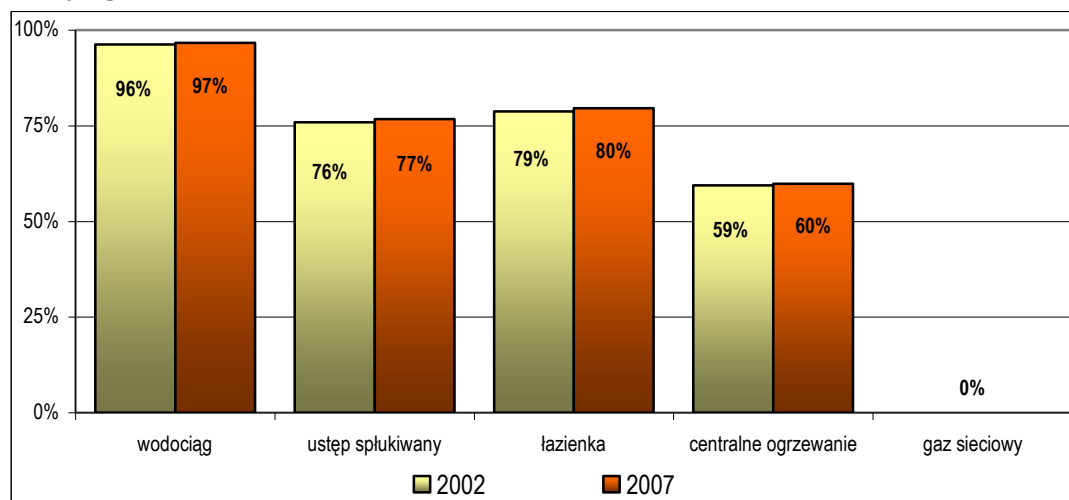
Tab. 4.3.1g Udział mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno-sanitarne w gminach wiejskich powiatu wąbrzeskiego wg stanu na koniec 2007 roku

	Mieszkania wyposażone w instalacje w % ogółu mieszkań		
	wodociąg	łazienka	centralne ogrzewanie
Dębowa Łąka	95,1	76,0	56,0
Książki	89,7	72,1	59,7
Płużnica	96,6	79,6	59,9
Wąbrzeźno	90,5	75,4	63,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

Należy zauważyć, że w ciągu ostatnich lat (2002-2007) wskaźniki wyposażenia w instalację sanitarno-techniczną ulegają minimalnej poprawie (ryc.4.3.1h). Gmina Płużnica nie posiada sieci gazowej, co sprawia, że dominującym źródłem gazu jest dostarczany do gospodarstw domowych gaz z butli.

Ryc.4.3.1h Mieszkania zamieszkane wg wyposażenia w wodociąg, ustęp, łazienkę, ciepłą wodę i gaz w latach 2002 i 2007

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

4.3.2 Budownictwo mieszkaniowe

Tempo rozwoju budownictwa mieszkaniowego na obszarze gminy, w porównaniu do innych gmin powiatu wąbrzeskiego, należy do najsłabszych (tab.4.3.2a i ryc.4.3.2b).

Tab.4.3.2a Mieszkania oddane do użytku w gminach wiejskich powiatu wąbrzeskiego w latach 2008-2012

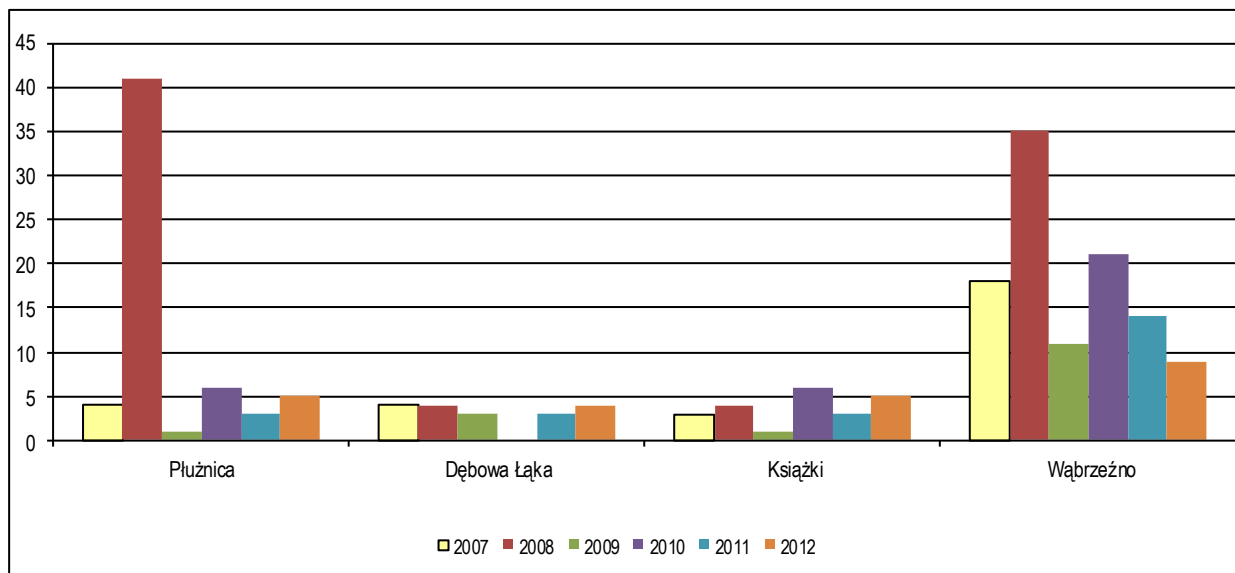
Gmina	Liczba mieszkań	Liczba izb	Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
Dębowa Łąka	14	81	2 192	157
Książki	12	68	1 521	127
Płużnica	56	172	7 782	139
Wąbrzeźno	90	506	13 144	146

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA

Największa ilość inwestycji w budownictwo mieszkaniowe jest podejmowanych w gminie wiejskiej Wąbrzeźno, otaczającej bezpośrednio gminę miejską Wąbrzeźno. Położenie wokół większego ośrodka miejskiego daje przylegającym obszarom wiejskim przewagę i zazwyczaj stanowią rezerwy terenów pod ewentualne inwestycje gospodarcze oraz budownictwo mieszkaniowe dla mieszkańców pracujących w mieście. W gminie Płużnica oddawane jest do użytku około 5 mieszkań rocznie, za wyjątkiem roku 2008 kiedy zostało oddane do użytku 41 mieszkań.

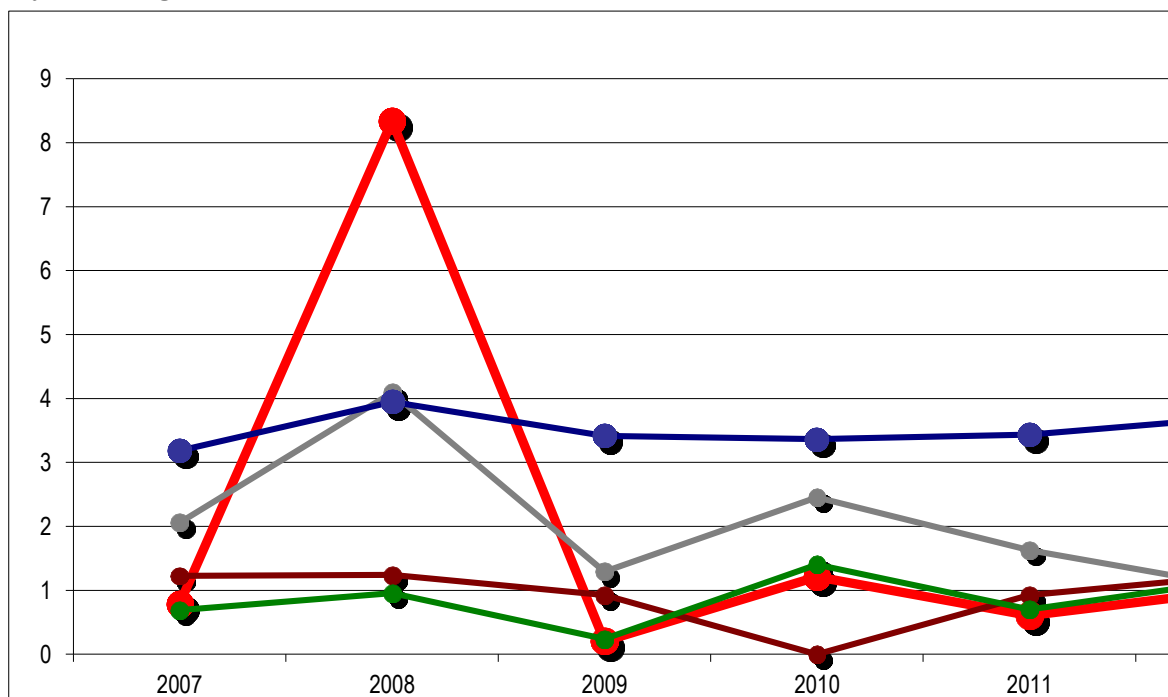
Ryc. 4.3.2b Liczba mieszkań oddanych do użytku w gminach wiejskich powiatu wąbrzeskiego w latach 2007-2012

ródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

Za wyjątkiem roku 2008, kiedy oddano do użytku 41 mieszkań tj. 8,1 mieszkania na 1000 osób, gmina Płużnica w przypadku mieszkań oddanych na 1000 mieszkańców wypada podobnie jak pozostałe gminy wiejskie powiatu wąbrzeskiego. Wskaźnik ten jest jednak zdecydowanie mniejszy niż średnia dla gmin wiejskich w Polsce (ryc. 4.3.2c).

Ryc.4.3.2c Mieszkania oddane do użytku na 1000 osób w gminach wiejskich powiatu wąbrzeskiego

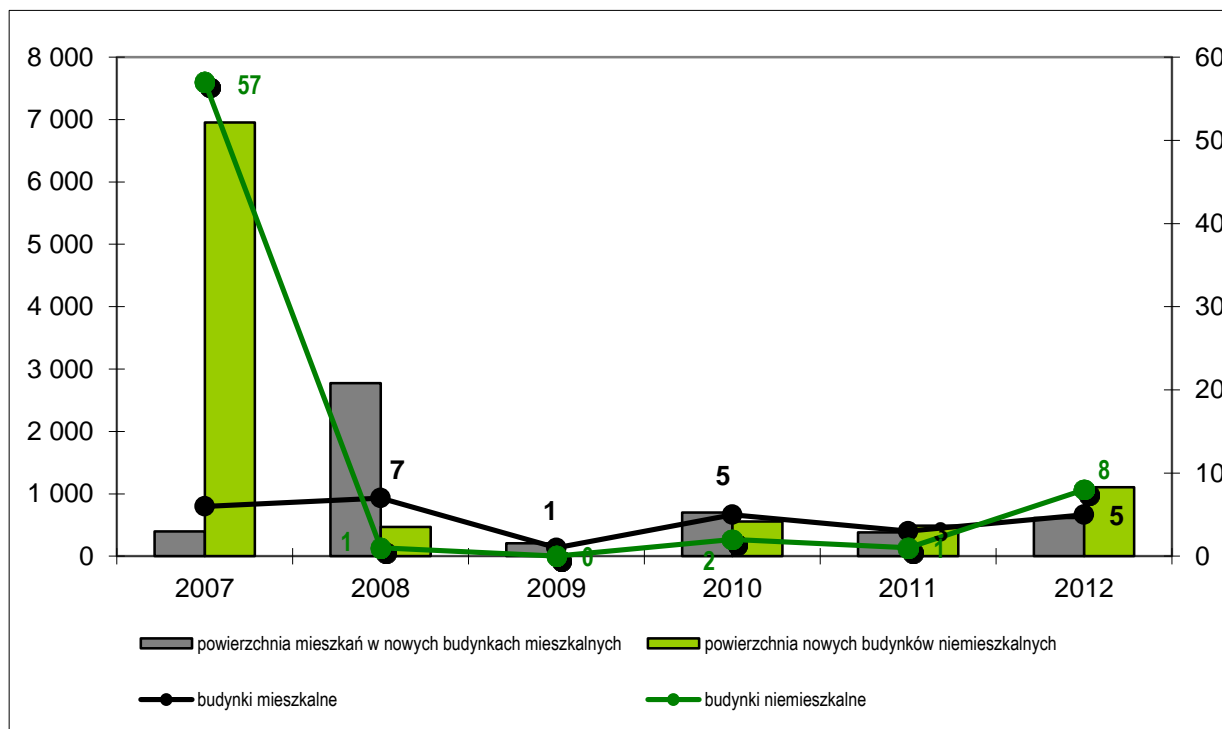
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA

Analiza wskaźników obrazujących rozwój budownictwa mieszkaniowego oraz diagnoza stanu zasobów mieszkaniowych prowadzą do wniosku, że w gminie Płużnica problem budownictwa mieszkaniowego winien być potraktowany priorytetowo i ujęty jako zasadniczy w kreowaniu strategii rozwoju gminy.

Podobna sytuacja jak dla budynków mieszkalnych jest dla nowo oddanych budynków niemieszkalnych. Za wyjątkiem 2007 roku, kiedy oddano do użytku 57 budynków niemieszkalnych, wskaźnik oddania nowych budynków niemieszkalnych jest na niskim poziomie (ryc. 4.3d)

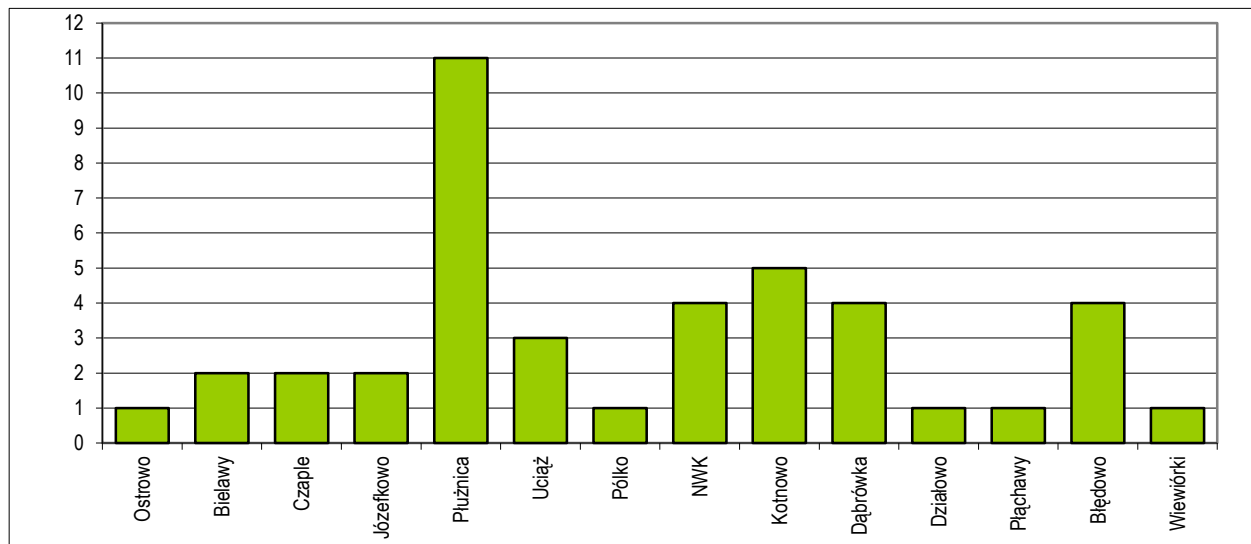
Ryc. 4.3.2d Nowe budynki mieszkalne i niemieszkalne oddane do użytkowania w latach 2007-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

Na podstawie analizy nowej zabudowy w układzie wewnątrzgminnym można stwierdzić, że nowa zabudowa mieszkaniowa jest mocno rozproszona i niestety pojawia się jednostkowo w poszczególnych sołectwach (ryc. 4.3.2e)

Ryc.4.3.2e Budynki mieszkalne oddane do użytku w latach 2009-2013 w gminie Płużnica według poszczególnych miejscowości

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Płużnicy

Położenie gminy Płużnica w bezpośrednim sąsiedztwie przebiegającej autostrady A1, lokalizacja w odległości zaledwie kilku kilometrów węzła autostradowego w Lisewie, położenie przy drodze wojewódzkiej prowadzącej do Wąbrzeźna oraz bliskość Torunia są tymi wskaźnikami, które powinny wpłynąć na decyzję o rozwoju budownictwa mieszkaniowego w gminie. Dostępność zasobów mieszkaniowych winna być nie tylko skutkiem atrakcyjności danego obszaru, ale również – impulsem dla rozwoju społeczno-gospodarczego gminy.

ROZDZIAŁ 5 STRUKTURA FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNA GMINY

PODROZDZIAŁ 5.1 STRUKTURA UŻYTKOWANIA TERENÓW

Gmina Płużnica zajmuje obszar o powierzchni ponad 118 km², co pod względem wielkości, daje jej drugie miejsce spośród pięciu gmin powiatu wąbrzeskiego.

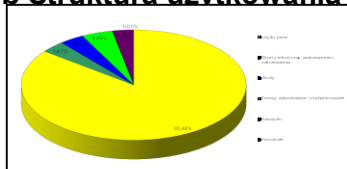
Strukturę użytkowania gruntów w gminie przedstawia tab. 5.1a i ryc. 5.1b Zdecydowaną większość gruntów gminy zajmują obszary użytkowane rolniczo (87,08%). W okresie lat 2006-2008 powierzchnia tych terenów uległa powiększeniu o 0,61%. Lasy obejmują 243,2 ha, co stanowi zaledwie 2,05% ogólnej powierzchni. W skali regionu obszar gminy Płużnica, podobnie jak teren całego powiatu wąbrzeskiego, należy do najslabiej zalesionych. Powierzchnia lasów w gminie była jednak w ostatnich latach stopniowo powiększana. W 2006 roku zajmowały one 229,6 ha. W okresie lat 2006-2008 na terenie gminy przybyło więc ponad 13 ha lasów, co daje wzrost ich powierzchni o prawie 6%.

Tab. 5.1a Struktura użytkowania gruntów gminy Płużnica

Rodzaj użytku	Powierzchnia (ha)	Struktura użytkowania gruntów
Użytki rolne	10158,8736	85,44%
Grunty nieużytkowane rolniczo: w tym:	1731,7734	14,56%
Grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia	412,1761	3,47%
Wody	422,7737	3,56%
Tereny zabudowane i zurbanizowane w tym: tereny komunikacyjne	532,6134 303,5348	4,47% 2,55%
Nie użytki	363,6530	3,06%
Pozostałe	0,5752	0,005%
Powierzchnia gminy ogółem	11890,6470	100,00%

Źródło: Według danych Urzędu Gminy Płużnica – stan na sierpień 2013 r.

Ryc. 5.1b Struktura użytkowania gruntów gminy Płużnica

Źródło: Według danych Urzędu Gminy Płużnica – stan na sierpień 2013 r.

Większe kompleksy leśne mieszczą się poza granicami gminy Płużnica. Niewielkie obszary leśne zlokalizowane są w południowej części gminy w pobliżu trzech jezior: Wieczno Północne, Wieczno Południowe oraz jeziora Płużnickiego (głównie na siedliskach boru mieszanego i olsu) oraz w strefie krawędziowej Wysoczyzny Chełmińskiej (na siedliskach boru mieszanego świeżego i lasu mieszanego) w jej północnej jej części. Zdecydowana część gminnego terytorium, w szczególności jej centralna część, pozbawiona jest zalesień (zob. Program ochrony środowiska... 2004).

W strukturze użytkowania terenów zabudowanych i zurbanizowanych znaczny procent powierzchni zajmują tereny mieszkaniowe (216,1 ha). Najmniejszy udział w strukturze terenów zabudowanych oraz w strukturze użytkowania wszystkich gruntów gminy Płużnica mają tereny przemysłowe. Świadczy to o bardzo małym znaczeniu przemysłu w gospodarce gminy, co jednakże wiąże się np. z korzyściami płynącymi z niewielkiego zagrożenia zanieczyszczeniami przez niego generowanymi. W latach 2008 – 2013 zauważalny jest spadek powierzchni zurbanizowanych terenów niezabudowanych o ok. 0,8 ha. Świadczy to o efektywniejszym zagospodarowaniu terenów w gminie.

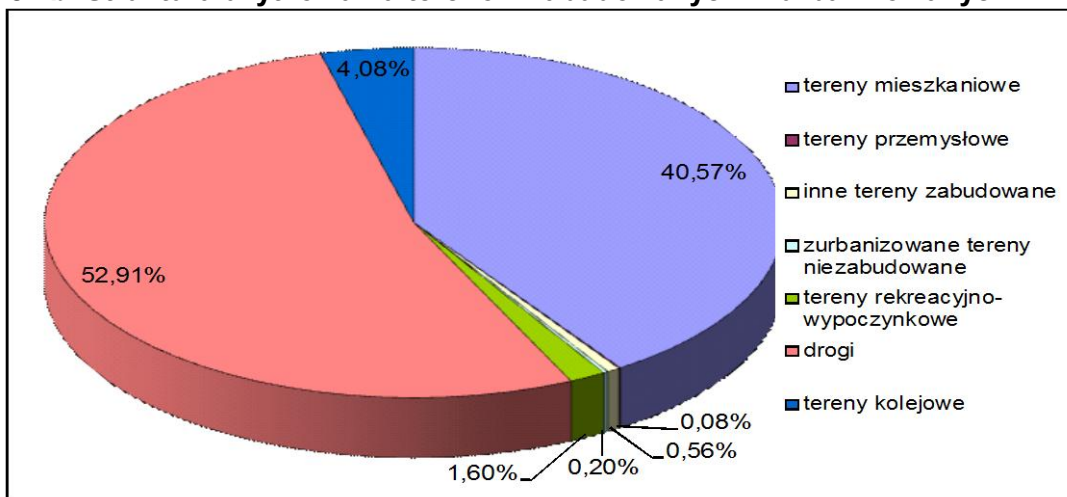
Interesujący jest procent powierzchni przeznaczonych na tereny komunikacyjne. Powierzchnię ponad 300 ha (tab. 5.1a i ryc. 5.1b), zajmują obszary (zdominowane przez tereny dróg) służące obsłudze, porównywalnych po względem powierzchni, terenów zurbanizowanych.

Tab. 5.1a Struktura użytkowania terenów zabudowanych i zurbanizowanych

Rodzaj użytkowania	Powierzchnia (ha)	Struktura użytkowania terenów zabudowanych i zurbanizowanych
Tereny mieszkaniowe	216,0874	40,57%
Tereny przemysłowe	0,4124	0,08%
Inne tereny zabudowane	2,9959	0,56%
Zurbanizowane tereny niezabudowane	1,0684	0,20%
Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	8,5145	1,60%
Tereny komunikacyjne, w tym: Drogi	281,8298	52,91%
Tereny kolejowe	21,7050	4,08%
Tereny zabudowane i zurbanizowane ogółem	532,6134	100,00%

Źródło: Według danych Urzędu Gminy Płużnica – stan na sierpień 2013 r.

Rys. 5.1b Struktura użytkowania terenów zabudowanych i zurbanizowanych

Źródło: Według danych Urzędu Gminy Płużnica – stan na sierpień 2013 r.

PODROZDZIAŁ 5.2
ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Na rolniczą przestrzeń produkcyjną składają się wszelkie zasoby przyrodnicze, infrastruktura techniczna oraz usługi nastawione na wspomaganie produkcji rolnej. Mianem rolniczej przestrzeni produkcyjnej określa się również uwarunkowania przyrodnicze wpływające na wielkość produkcji rolnej. Do elementów mających wpływ na rolnictwo zalicza się gleby, agroklimat, rzeźbę oraz warunki wodne terenu. Syntetyczny wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej opracowany przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach dla gminy Płużnica wynosi 83,1 pkt. i jest wyższy od średniej krajowej (66,6 pkt.) a także średniej dla województwa kujawsko-pomorskiego (69,1 pkt.).

Gmina Płużnica należy do gmin o przeważającej funkcji rolniczej. Na polodowcowej wysoczyźnie morenowej wykształciły się urodzajne gleby, stąd warunki produkcji rolnej należą do dobrych. Użytki rolne stanowią 85,44% ogółu powierzchni. Według danych z października 2008 r. na terenie gminy Płużnica funkcjonowało 807 gospodarstw rolnych i było to o 47 mniej gospodarstw niż w roku 2005, przy czym powierzchnia użytków rolnych uległa niewielkiemu powiększeniu.

5.2.1 Zasoby rolne gminy

5.2.1.1 Użytkowanie gruntów rolnych

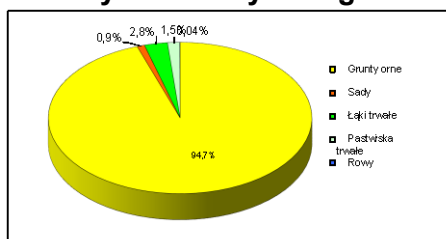
Spośród użytków rolnych największą powierzchnię zajmują grunty orne - ponad 94%. Użytki zielone (łąki i pastwiska) zajmują dużo mniejszą powierzchnię i stanowią nieco ponad 4% ogółu użytków rolnych (tab. 5.2.1.1a i ryc. 5.2.1.1b).

Tab. 5.2.1.1a Struktura użytków rolnych w gminie Płużnica.

Rodzaj użytku	Powierzchnia [ha]	Struktura użytków rolnych [%]	Struktura użytkowania gruntów w gminie [%]
Użytki rolne łącznie	10158,87	100,00	85,44
<i>Grunty orne</i>	<i>9621,11</i>	<i>94,71</i>	<i>80,91</i>
<i>Sady</i>	<i>93,36</i>	<i>0,92</i>	<i>0,79</i>
<i>Łąki trwałe</i>	<i>287,67</i>	<i>2,83</i>	<i>2,42</i>
<i>Pastwiska trwałe</i>	<i>152,62</i>	<i>1,50</i>	<i>1,28</i>
<i>Rowy</i>	<i>4,11</i>	<i>0,04</i>	<i>0,3</i>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Gminy Płużnica. Stan na 13.10. 2008 r.

Ryc. 5.2.1.1b Struktura użytków rolnych w gminie Płużnica.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Gminy Płużnica. Stan na 13.10. 2008 r.

Z informacji udostępnionych przez Urząd Gminy w Płużnicy wynika, że w okresie październik 2008 – sierpień 2013 powierzchnia użytków rolnych prawie nie zmieniła się. W okresie tym dał się jednak zauważyć spadek powierzchni gruntów ornych o ok. 200 ha, oraz niewielki spadek powierzchni pozostałych użytków.

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA**

Grunty orne w gminie Płużnica przeznaczone są głównie pod uprawę zbóż, które stanowiły w 2008 r. 2/3 ogółu zasiewów. Mniejsze znaczenie miały rośliny okopowe, pastewne oraz przemysłowe (po ok. 9% zasiewów).

5.2.1.2 Jakość gleb

Gleby w gminie Płużnica należą do dobrych na tle powiatu jak i województwa. Urodzajne gleby zostały wykształcone na polodowcowej glinie zwałowej, mniej urodzajne na utworach piaszczystych. Do gleb występujących na terenie gminy należy zaliczyć gleby brunatne, płowe i rdzawe a także pseudobielicowe i brunatne wylugowane wytworzone z piasków naglinowych i glin spiaszczonych.

Gmina Płużnica znajduje się na terenie Regionu Radzyńskiego (północna część gminy) a także Regionu Wąbrzeskiego (południowa część). W Regionie Radzyńskim przeważają gleby kompleksu pszenego dobrego (2) i żytniego bardzo dobrego (4). Gleby tego obszaru należą głównie do gleb brunatnych powstałych z lekkich i średnich glin zwałowych. Rzeźba terenu jest w niewielkim stopniu urozmaicona stąd też na obszarze tym występują korzystne warunki dla intensywnej uprawy wymagających roślin. Region Wąbrzeski odznacza się znacznym zróżnicowaniem środowiska geograficznego, a tym samym warunków glebowych. Pokrywą glebową stanowią głównie gleby pseudobielicowe i brunatne wylugowane. Przeważają gleby kompleksy żytniego dobrego (5) i żytniego bardzo dobrego (4). W obniżeniach terenowych występują powszechnie gleby kompleksu pastewnego mocnego (8). Region ten należy do żyznoziemniaczanego z możliwością intensywnej uprawy roślin (zob. Program ochrony... 2004).

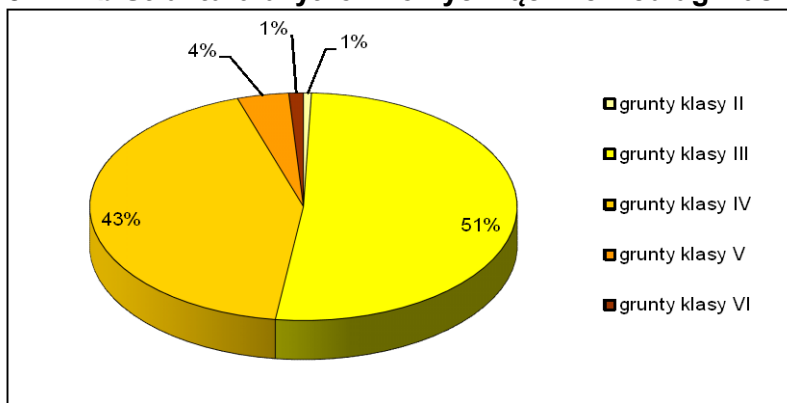
Na terenie gminy Płużnica przeważają gleby III klasy bonitacyjnej, które stanowią 51,5% użytków rolnych. Nieco mniejszy udział stanowią gleby klasy IV (42,9% użytków rolnych). Gleby klasy V stanowią 3,9% użytków rolnych, pozostałe klasy gleb nie przekraczają łącznie 2% powierzchni użytków rolnych (tab. 5.2.1.2a oraz ryc. 5.2.1.2b). Spośród trwałych użytków zielonych przeważają użytki IV a następnie V klasy bonitacyjnej.

Tab. 5.2.1.2a Struktura użytków rolnych według klas bonitacyjnych.

Grunty orne			Użytki zielone			Użytki rolne razem (łącznie z sadami)	
Użytek	Powierzchnia		Użytek	Powierzchnia		Powierzchnia	
	[ha]	% użytków rolnych		[ha]	% użytków zielonych	[ha]	% łącznej powierzchni
R I	1,95	0,0	Ł I, Ps I	0,00	0	1,95	0,0
R II	63,97	0,7	Ł II, Ps II	1,33	0,3	65,3	0,6
R IIIa	1435,88	14,9	Ł III, Ps III	39,32	9,22	5182,16	51,5
R IIIb	3706,96	38,5					
R Iva	3376,90	35,0	Ł IV, Ps IV	195,95	45,9	4320,77	42,9
RIVb	747,92	7,8					
RV	242,79	2,5	Ł V, Ps V	146,06	34,3	388,85	3,9
RVI	53,21	0,6	Ł VI, Ps VI, Ps VIz	43,88	10,3	100,63	1,1
RVz	3,54	0,0					
Razem	9633,12	100,0	-	426,54	100,0	10059,66	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Gminy Płużnica. Stan na 28.08.2013 r.

Ryc. 5.2.1.2b Struktura użytków rolnych łącznie według klas bonitacyjnych.

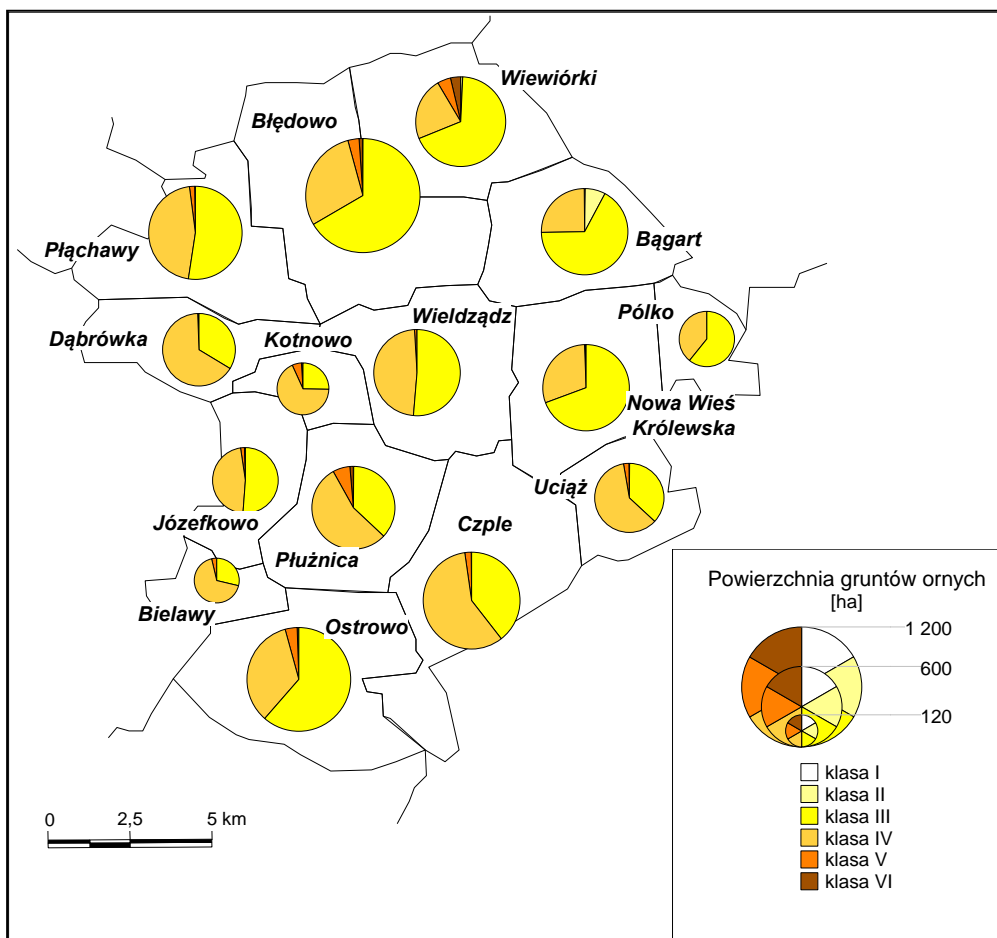

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Gminy Płużnica.

Powyższa tabela pozwala stwierdzić, że w gminie Płużnica w strukturze gruntów rolnych dominują gleby klasy IIIb oraz IVa. Stosunkowo duży udział gleb klasy IIIa umożliwia intensywną gospodarkę rolną, stąd region w którym leży gmina zaliczono do obszarów o korzystnych uwarunkowaniach przyrodniczych dla rozwoju rolnictwa (zob. Program potrzeb...2005). Potwierdzeniem korzystnych warunków przyrodniczych są wydzielone kompleksy glebowo-rolnicze. Na terenie gminy Płużnica dominuje kompleks pszenno-dobry (57% powierzchni gruntów ornych) oraz żytni bardzo dobry i dobry (23% powierzchni).

Najbardziej korzystne warunki glebowe na terenie gminy występują w sołectwie Bągart, gdzie ponad 50 ha gruntów ornych stanowią gleby klasy II. Duże powierzchnie gleb klasy IIIa również występują w obrębie Bągart a także w obrębach Błędowo i Ostrowo, nieco mniejsze w rejonach wsi Płachawy, Wieldzadz i Wiewiórki. Wymienione sołectwa a także sołectwo Czaple posiadają najlepsze warunki glebowe dla rozwoju rolnictwa – w tych jednostkach występuje najwięcej urodzajnych gleb klasy IIIa i IIIb na gruntach ornych (ryc. 5.2.1.2c).

Ryc. 5.2.1.2c Powierzchnia gruntów ornych oraz ich klasy bonitacyjne według obrębów geodezyjnych.

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Gminy Płużnica.

5.2.2 Gospodarka rolna

Na gospodarkę rolną składa się struktura upraw, produkcja zwierzęca oraz organizacja produkcji rolnej. Struktura upraw pozwala stwierdzić, jakie dominują zasiewy na terenie danego obszaru oraz jakie mają miejsce tendencje w tym zakresie.

5.2.2.1 Struktura upraw

W strukturze zasiewów w gminie Płużnica dominują zboża, które zajmują ponad 66% gruntów ornych. Spośród zbóż najczęściej spotyka się zasiewy pszenicy ozimej (prawie 24% ogółu zasiewów), a następnie jęczmienia jarego oraz mieszanek zbożowych (po ponad 11%). Nieco mniejszy udział w zasiewach zajmują pszenżyto ozime oraz pszenica jara (po 5% zasiewów). Ważną pozycję w strukturze upraw mają rośliny okopowe, pastewne oraz przemysłowe (rzepak), który obszar obejmuje po 9% zasiewów. Strukturę upraw szczegółowo przedstawia tab. 5.2.2.

Tab. 5.2.2.1a Struktura zasiewów w gminie Płużnica

Wyszczególnienie	2000	2008
	%	
Zboża ogółem, w tym:	73,7	66,2
żyto	5,1	2,8
pszenica ozima	27,7	23,8
pszenica jara	8,5	5,3
jęczmień ozimy	1,2	3,8
jęczmień jary	9,9	11,8
owies	0,6	0,5
pszenżyto ozime	5,3	5,5
pszenżyto jare	0,3	0,4

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA**

mieszanka zbożowa	14,9	11,3
Rośliny okopowe, w tym:	8,2	9,3
ziemniaki	2,3	2,0
buraki pastewne	0,9	0,6
Rośliny strączkowe	5,2	1,1
Rośliny pastewne	3,1	9,3
Rośliny przemysłowe (rzepak)	8,3	9,8
Grunty odłogowane	2,1	0,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Gminy Płużnica.

Z powyższej tabeli wynika, iż w latach 2000-2008 zmniejszyła się powierzchnia zbóż, w tym najbardziej powierzchnia pszenicy ozimej, jarej oraz żyta. Zwraca uwagę również zmniejszenie upraw roślin strączkowych. W omawianym okresie zwiększono powierzchnię zasiewów jęczmienia dla przemysłu piwowarskiego, a także roślin pastewnych, co wskazuje na zwiększenie znaczenia chowu zwierząt w produkcji rolnej gminy. Grunty odłogowane stanowiły bardzo niewielki odsetek, co wskazuje na intensywne gospodarowanie gruntami w gminie Płużnica.

5.2.2.2 Chów i hodowla zwierząt gospodarskich

Przemiany produkcji roślinnej omówione wyżej sugerować mogą zachodzące zmiany w produkcji zwierzęcej. Z dostępnych danych z Powszechnego Spisu Rolnego z 1996 oraz z 2002 roku wynika, że w okresie tym nastąpił znaczny wzrost produkcji trzody chlewnej oraz nieco mniejszy wzrost pogłowia bydła. W porównaniu do produkcji zwierząt w Polsce dodatnia dynamika w gminie Płużnica była znacząca. Nieco mniejszy przyrost zanotowano natomiast w produkcji drobiu (tab. 5.2.2.2a).

Tab. 5.2.2.2a Pogłowia zwierząt gospodarskich.

Zwierzęta	Gmina Płużnica			Polska
	1996	2002	Dynamika w okresie 1996-2002	Dynamika w okresie 1996-2002
	szt.		1996=100	1996=100
Bydło	2 942	3 081	105	79
Krowy	1 162	1 330	114	85
Trzoda chlewna	15 330	23 481	153	105
Konie	58	45	78	58
Owce	19	3	16	63
Kury	9 224	12 763	138	397
Kury nioski	8 319	6 866	83	132

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powszechnego Spisu Rolnego 1996 i 2002 (Bank Danych Regionalnych 2009).

Pomimo braku nowszych danych dotyczących zmian w pogłowiu zwierząt należy sądzić, iż zmiany w strukturze zasiewów (wzrost udziału buraków pastewnych w latach 2000-2008) wskazują na coraz większe znaczenie produkcji zwierzęcej w gospodarce rolnej gminy Płużnica. Potwierdzeniem tezy o coraz większym znaczeniu chowu trzody chlewnej jest zestawienie pogłowia zwierząt na 100 ha użytków rolnych w gminie, województwie oraz w Polsce (tabl. 5.2.2.2b). Spadek obsady bydła w gminie Płużnica był podobny jak w Polsce, natomiast wskaźniki pogłowia trzody chlewnej były dużo wyższe niż w kraju a także w województwie kujawsko-pomorskim, co wyraźnie wskazuje kierunek produkcji rolnej.

Tabl. 5.2.2.2b Obsada bydła i trzody chlewnej.

Zwierzęta	Gmina Płużnica		Województwo kujawsko-pomorskie		Polska	
	szt./100 ha użytków rolnych					
	19	2	19	2	1	20
	96	0	96	0	9	02
		2		2	6	
Bydło	38	31	39	38	38	33

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA**

Trzoda chlewna	197	235	168	202	96	110
-----------------------	-----	-----	-----	-----	----	-----

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powszechnego Spisu Rolnego 1996 i 2002 (Bank Danych Regionalnych 2009).

5.2.2.3 Organizacja produkcji rolnej

Z danych Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r. wynika, że wszystkie gospodarstwa jak i cała powierzchnia użytków rolnych w gminie Płużnica należą do rolników indywidualnych. W ostatnich latach ich liczba sukcesywnie maleje. Z informacji uzyskanych z Urzędu Gminy Płużnica wynika, że w okresie lat 2005-2008 ubyło prawie 50 gospodarstw rolnych (tab. 5.2.2.3a), co przy prawie niezmienionej powierzchni użytków rolnych oznacza zwiększenie średniej powierzchni gospodarstwa (12,4 do 13,2 ha). Kierunek zmian należy uznać za właściwy, gdyż umożliwiają one coraz wydajniejszą produkcję towarową gospodarstw gminy.

Tab. 5.2.2.3a Liczba i struktura obszarowa gospodarstw rolnych w gminie Płużnica.

Wielkość gospodarstw	Powierzchnia gospodarstw [ha]		Liczba gospodarstw		Udział gospodarstw w ogólnej liczbie [%]	
	2005	2008	2005	2008	2005	2008
1-2 ha	171	180	277	251	33	32
2-5 ha	369	372	115	115	14	15
5-7 ha	304	271	52	46	6	6
7-10 ha	897	733	105	85	13	11
10-15 ha	1462	1434	116	115	14	15
Pow. 15 ha	7169	7368	173	175	21	22
Razem	10372	10358	838	787	100	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Gminy Płużnica.

Analiza powyższej tabeli pozwala stwierdzić, że zmniejszyła się liczba i powierzchnia gospodarstw średnich w przedziale 5-10 ha na korzyść gospodarstw największych liczących powyżej 15 ha, które zwiększyły powierzchnię o blisko 200 ha. Nie uległy większym przemianom gospodarstwa małe liczące poniżej 5 ha. Z informacji udzielonych przez Urząd Gminy w Płużnicy wynika, że dużymi gospodarstwami były Państwowe Gospodarstwa Rolne. Spośród byłych pięciu PGRów, dwa gospodarstwa mają obecnie prywatnych właścicieli, grunty pozostałych trzech są dzierżawione od Skarbu Państwa.

PODROZDZIAŁ 5.3 DZIAŁALNOŚĆ PRZEMYSŁOWA

5.3.1 Wydobycie surowców mineralnych

Na obszarze gminy występują ograniczone ilości surowców kopalnych, na które składają się zasoby piasku i żwiru z utworów polodowcowych i wodnolodowcowych, a także osady rzeczne i jeziorne. Zasoby te mogą być potencjalnie wykorzystane w budownictwie.

Złoża kopalin pospolitych tj. piasku i żwiru znajdują się w obrębie strefy krawędziowej wysoczyzny w okolicach wsi Wiewiórki, natomiast kredy jeziornej w rejonie Płachaw. Najbliższe miejsce eksploatacji kredy znajduje się w sąsiedniej gminie Wąbrzeźno (Wojewódzki Inspektorat...2009). Eksploatacja zasobów we wskazanych obszarach gminy Płużnica nie jest prowadzona ze względu na ochronę krajobrazu (zob. Program ochrony...2004).

5.3.2 Energetyka odnawialna

Na podstawie mezoskalowej rejonizacji Polski opracowanej przez IMiGW³, można stwierdzić, że pod względem zasobów energii wiatru województwo kujawsko-pomorskie znajduje się w II (bardzo korzystnej) i III (korzystnej) strefie (Program ochrony środowiska z planem...2007). Z analizy mapy wynika, że obszar gminy Płużnica znajduje się w III - korzystnej strefie, a więc na jej terenie istnieją sprzyjające warunki wiatrowe dla uzyskiwania energii z tego źródła. Na wysokości 30 metrów nad poziomem gruntu o klasie szorstkości od 0 do 1, energia użyteczna wiatru mieści się w granicach 1000-1250 kWh/m²/rok (powierzchnia dotyczy skrzydeł siłowni).

Oprócz uwarunkowań charakterystycznych dla mezoskali, ważne są również uwarunkowania mikroskalowe lub też topograficzne. Istniejące na terenie gminy otwarte przestrzenie oraz wyniesienia moreny falistej wpływają korzystnie na wydajność siłowni wiatrowych. Z tego też względu można szacować, iż duża część terenów posiada pierwszą klasę szorstkości. Obszary takie, które znajdują się w gminie, cechują się otwartymi polami uprawnymi z niskimi pojedynczymi zabudowaniami oraz lekko pofalowanym terenem. Z uwagi na przedstawione wyżej korzystne uwarunkowania przyrodnicze należy rozważyć możliwość budowy siłowni na terenie gminy.

Zakłady energetyczne posiadają możliwości do włączenia farm wiatrowych w system energetyczny. Zgodnie z ustawą istnieje obowiązek tworzenia źródeł energii odnawialnej, niemniej jednak ilości włączanych farm zależą od poszczególnych lokalizacji i umów.

Przez teren gminy Płużnica nie przepływają cieki, które mogłyby stanowić źródło energii wykorzystywane dla potrzeb ludności. Stąd też spośród odnawialnych źródeł energii, wody płynące nie stanowią potencjalnego ich zasobu.

5.3.3 Przemysł przetwórczy

Ze względu na rolniczy charakter gminy Płużnica nie dziwi fakt, że znaczący udział w miejscowym przemyśle mają zakłady zajmujące się produkcją i sprzedażą środków związanych z rolnictwem, jak np.: nawozy, środki ochrony roślin, pasze, materiał siewny, czy też produkty związane z funkcjonowaniem maszyn rolniczych oraz obsługą zwierząt gospodarskich. Rozwija się również przetwórstwo owoców i warzyw. Oprócz tego produkuje się też m.in.: tworzywa sztuczne, artykuły reklamowe, materiały budowlane, sprzęt ogrodniczy, artykuły z branży meblarskiej.

Do ważniejszych zakładów przemysłowych na terenie gminy należą m.in.:

- "Gran-Fol" FPH – produkcja tworzyw sztucznych;
- FPHU PLAST-FARB Czaple – produkcja toreb reklamowych, opakowań, kopert;
- FPHU "DAMIROL" Płużnica – środki do produkcji rolnej, materiały budowlane, sprzęt ogrodniczy;
- PPHU "SECO" Wielgądz – produkcja stelaży meblowych;
- Przetwórstwo Rolno-Spożywcze "REMEDIUM" Płużnica;
- Zakład PHU NITEX Płużnica - produkcja wkładów meblowych.

PODROZDZIAŁ 5.4 ZAGOSPODAROWANIE TURYSTYCZNE

Turystyka uważana jest za jedną z najbardziej dochodowych i również dynamicznie rozwijających się gałęzi gospodarki. Ma to szczególne znaczenie w odniesieniu do skali lokalnej. Rozwój turystyki (w sposób pośredni i bezpośredni) zależy od wielu różnych dziedzin gospodarki i życia społecznego, wchodzących zarówno w zakres sfery publicznej (np. infrastruktura, bezpieczeństwo, ochrona zdrowia, zieleń publiczna, komunikacja, gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, telekomunikacja) jak i prywatnej (szeroko rozumiane usługi np.: transport, gastronomia, zakwaterowanie, handel, rozrywka i rekreacja, informacja itp.). Wymienione wyżej elementy mają wpływ na tworzenie się wizerunku danego obszaru (np. gminy) i determinują rozwój na jego terenie zagospodarowania turystycznego.

Dla rozwoju turystyki niezbędne są przede wszystkim dwa następujące elementy: atrakcje turystyczne i infrastruktura turystyczna. Głównym magnesem przyciągającym turystów do gminy lub miejscowości są atrakcje. Brak odpowiedniej infrastruktury uniemożliwić jednak może

³ na podstawie okresu obserwacyjnego z lat 1971-2000

uzyskanie kompleksowego, pozytywnego wrażenia. Skutkować to będzie zahamowaniem tempa rozwoju turystyki w danym miejscu, a w konsekwencji i niepełnym wykorzystaniem potencjału turystycznego.

5.4.1 Walory turystyczne i wypoczynkowe

Walory turystyczne to specyficzne cechy i elementy środowiska naturalnego oraz przejawy działalności człowieka, które są przedmiotem zainteresowań turystów. Wśród walorów turystycznych wyróżnia się walory wypoczynkowe, które służą regeneracji sił fizycznych i psychicznych osób wypoczywających a także walory krajoznawcze – stanowiące przedmiot zainteresowań turystów (Geografia turystyki Polski, Lijewski, Mikułowski, Wyrzykowski 1998).

Gmina Płużnica jest przede wszystkim gminą rolniczą, co potwierdza m.in. struktura użytkowania gruntów. Mimo to, może być ona również atrakcyjna jako teren służący rekreacji i turystyce. Piękne krajobrazy, miejscami zróżnicowane ukształtowanie terenu, jeziora oraz bogata przeszłość kulturowa stwarzają warunki do rozwoju funkcji turystycznej. Wzrost natężenia ruchu turystycznego w dużej mierze zależy jednak od odpowiednio przygotowanej oferty i skutecznej promocji. Związane jest z tym również wykształcenie marki i prestiżu miejscowości. Oferta turystyczna powinna opierać się na dokonanej inwentaryzacji walorów i atrakcji turystycznych oraz powinna uwzględniać aktualne trendy i zapotrzebowania turystów.

5.4.1.1 Region turystyczny

Współczesne warunki komunikacyjne (dogodne połączenia między gminami i powiatami) oraz mobilność turystów dają gminie możliwości przyciągnięcia i zatrzymania u siebie większej liczby odwiedzających, poprzez wykorzystanie do swojej promocji pakietu atrakcji turystycznych dostępnych w całym regionie. Granice administracyjne tracą obecnie znaczenie na rzecz konkurencyjności oferty uwzględniającej preferencje turystów. Analizując potencjał terenów sąsiednich można wskazać na niektóre ważniejsze atrakcje turystyczne regionu zlokalizowane w niewielkiej odległości od gminy Płużnica, do których należy zaliczyć:

- Wąbrzeźno – miasto powiatowe, jedna z najstarszych miejscowości Pomorza Gdańskiego, z zachowanym historycznym układem urbanistycznym, przyciągające takimi atrakcjami jak: relikty zamku biskupiego, Sanktuarium Matki Bożej Brzemiennej, kościół pod wezwaniem Matki Boskiej Królowej Polski (cenne dzieła sztuki sakralnej z XVI-XIX w.), liczne secesyjne kamienice, muzeum w dziewiętnastowiecznym gmachu tzw. starego młyna ze stałą ekspozycją zbiorów etnograficznych oraz wystawami czasowymi;
- grodzisko średniowieczne w Ryńsku z okresu VIII –XIV wieku oraz dwa kurhany w Małych Radowiskach (gmina wiejska Wąbrzeźno); wpisane do rejestru zabytków;
- Kościół p.w. św. Marii Magdaleny w Orzechowie – wzniesiony w XIV wieku w stylu gotyckim, z kamienia polnego i cegły; drewniana dzwonnica z XIX w. obok kościoła; w wystroju m.in.: barokowy ołtarz boczny św. Rocha, rzeźba św. Marii Magdaleny z XVI w., średniowieczna granitowa kropielnica;
- Kościół gotycki p.w. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Zieleniu (gmina wiejska Wąbrzeźno) – wzniesiony w pierwszej połowie XIV w. z cegły i kamienia polnego; we wnętrzu polichromia gotycka z drugiej połowy XIV w., granitowa kropielnica z przełomu XIII i XIV w.;
- Zabytkowy kościółek gotycki we Wroniu – zbudowany z kamienia polnego i cegły w I połowie XIV wieku; po wojnach szwedzkich zamieniony na spichlerz;
- Zabytkowy kościółek drewniany w Jarantowicach pochodzący z 1785r. – dawniej ewangelicki, obecnie katolicki; w roku 1956 wpisany do rejestru zabytków;
- Zespół pałacowo-parkowy w Wałyczu – pałac otoczony parkiem krajobrazowym z połowy XIX wieku (okazały ponad 100 letni drzewostan i niewielki staw); zabudowania gospodarcze: budynek gospodarczy, gorzelnia, kuźnia i obora; dwa czworaki z XIX wieku; obiekt wpisany do rejestru zabytków;
- Chełmno – miasto ze zachowanym średniowiecznym układem urbanistycznym, uznane za jeden z najwartościowszych zespołów architektonicznych w Polsce (kościół, zespół klasztorny, ratusz, liczna zabudowa mieszkalna i obiekty użyteczności publicznej, zachowane okazałe mury obronne) (Strategia rozwoju... 2004);
- Golub-Dobrzyń – średniowieczny zamek krzyżacki, zwiedzanie, dodatkowe atrakcje: jazda konna, strzelanie z kuszy lub wiatrówki, organizacja imprez – pokazy walk, biesiada rycerska;

- Grudziądz – zespół fortyfikacyjny, zabytkowe kościoły (m.in. barokowy zespół poklasztorny benedyktynek, kościół św. Mikołaja), pozostałości zamku krzyżackiego, mury miejskie z tzw. Bramą Wodną, średniowieczny układ urbanistyczny Starego Miasta, planetarium i obserwatorium astronomiczne a także nowa inicjatywa – Miasteczko Westernowe Kansas City;
- Toruń – miasto średniowieczne, jedno z najpiękniejszych i najbogatszych w zabytki miast polskich; w 1997 roku Stare i Nowe Miasto wpisane zostało na listę Światowego Dziedzictwa Kultury UNESCO; muzea: Etnograficzne (skansen), Okręgowe (Ratusz Staromiejski, Dom Mikołaja Kopernika, Dom Eskenów, Kamienica pod Gwiazdą), Przyrodnicze, Podróżników im. Toniego Halika (Strategia rozwoju..., 2004);
- Radzyń Chełmiński – nie zniekształcone przebudową ruiny zamku krzyżackiego (siedziba komturii) z wieżą widokową na okolicę; ceglany gotycki kościół św. Anny – drewniane stropy pokryte polichromią;
- Szlak cysterski – szlak turystyczny biegnący przez klasztory zakonu cystersów; na terenie woj. kujawsko-pomorskiego przez miejscowości: Chełmno, Koronowo, Byszewo, Toruń;
- Szlak Kopernikowski – szlak turystyczny biegnący przede wszystkim przez miejsca związane z życiem Mikołaja Kopernika; rozciąga się między Olsztynem a Toruniem (woj. warmińsko-mazurskie, pomorskie i kujawsko-pomorskie); na terenie woj. kujawsko-pomorskiego zajmuje ok. 85 km i przebiega przez takie miejscowości jak: Grudziądz, Świecie, Chełmno, Chełmża, Toruń;
- Chełmiński Park Krajobrazowy;
- Brodnicki Park Krajobrazowy.

W otoczeniu gminy Płużnica znajdują się trzy ważne ze względu na rozwój turystyki ośrodki: dwa regionalne (Grudziądz, Golub-Dobrzyń) i jeden podnadregionalny (Toruń), generujące przede wszystkim ruch turystyczny związany z krajoznawstwem jak również z organizacją imprez (Golub-Dobrzyń, Toruń) czy nawet obsługą biznesu (Toruń) (Plan zagospodarowania... 2003).

5.4.1.2 Walory środowiska przyrodniczego gminy

- rzeźba polodowcowa – pagórki i wzgórza morenowe, kemowe oraz rynny polodowcowe i obniżenia wytopiskowe urozmaicające krajobraz;
- trzy naturalne jeziora polodowcowe: jezioro Wieldzadzkie (43,5 ha), jezioro Płużnickie (43,4 ha) i jezioro Wieczno Północne i Południowe (całkowita powierzchnia 347 ha, na terenie gminy Płużnica 232,1 ha). Łączna powierzchnia jezior na terenie gminy wynosi 319 ha. Sprzyja to rozwojowi turystyki i różnych form rekreacji. Daje możliwość tworzenia warunków korzystnych dla dobrego wypoczynku. Najlepsze warunki do rozwoju turystyki posiada jezioro Wieczno. Wpływ na to ma stosunkowo dobra dostępność (długa linia brzegowa), duża powierzchnia, znaczna głębokość (maksymalnie 18,3 m – Wieczno Płn., 4,1 – Wieczno Płd., średnio 2,9 m) oraz dobra jakość wód (Wieczno Północne – III klasa wód, Wieczno Południowe – II klasa wód); (Załącznik graficzny do opracowania ekofizjograficznego...);
- parki podworskie (12), które w istotny sposób przyczyniają się do wzbogacenia i urozmaicenia środowiska przyrodniczego krajobrazu rolniczego w obszarze gminy. Pod względem powierzchni lub wyjątkowo cennego drzewostanu wyróżniają się m.in. parki w Bartoszewicach (3,8 ha), Orłowie (3,7 ha), Józefkowie (5,4 ha), Mgowie (5,4 ha). Trzy pierwsze zostały wpisane do rejestru zabytków i podlegają ochronie prawnej na podstawie przepisów o ochronie dóbr kultury;
- pomniki przyrody (8), np. „aleja jesionowa” przy drodze Płużnica – Orłowo, obejmująca około 361 drzew, dęb szypułkowy o obwodzie 390 cm (Czaple), wyspa na jeziorze Wieczno Północne (miejsce lęgowe ptaków – 18 gatunków, głównie kormorana czarnego, ale również rybitwy zwyczajnej, rybitwy czarnej, gęgawy, mewy śmieszki), okazy drzew w parku w Józefkowie;
- fragmenty dwóch obszarów chronionego krajobrazu, których łączna powierzchnia na terenie gminy Płużnica wynosi 1838 ha, co stanowi 15,4% jej powierzchni. Do obszarów tych należy zaliczyć:
 - „Obszar kompleksu torfowiskowo-jeziorno-leśnego Zgniłka-Wieczno-Wronie” – powierzchnia na terenie gminy – 1324 ha; położony w południowej części gminy; ochrona kompleksu torfowiskowego ze zbiorowiskami roślinnymi i szeregiem

rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt, największego na terenie Pojezierza Chełmińskiego jeziora Wieczno oraz kompleksów leśnych.

- „Obszar strefy krawędziowej doliny Wisły” – powierzchnia 514,0 ha; położony w północnej części gminy; ochrona wysokiej, stromej i małowniczej strefy krawędziowej Doliny Dolnej Wisły wraz z terenami przyległymi (Program ochrony środowiska... 2004).

Wymienione wyżej trzy jeziora, tj. Płużnickie, Wieczno Północne oraz Wieczno Południowe zostały uznane przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku za wrażliwe na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych. Badania monitoringowe z lat 1994, 1998 i 2002 wykazały w tych jeziorach przekroczenia granicznych wartości wskaźników eutrofizacji (Program ochrony środowiska... 2007). W ostatnich latach poprawie uległ jednak stan jeziora Płużnickiego. Obecnie jego wody zaliczane są do II klasy czystości (wcześniej sklasyfikowane jako pozaklasowe). Najbardziej zanieczyszczone jest jezioro Wielzijdzkie (wody pozaklasowe). Ma to przede wszystkim związek z rolniczym wykorzystaniem okolicznych terenów. Wszystkie jeziora gminy Płużnica (również Wieczno) są w znacznym stopniu podatne na degradację, w związku z czym należy zwiększyć uwagę przykładaną do wykorzystywania terenów z nimi sąsiadujących, a także wciąż kłaść nacisk na działania sprzyjające poprawie jakości tych wód (Program ochrony środowiska... 2004; Plan zagospodarowania... 2003; Załącznik graficzny do opracowania ekofizjograficznego...)

5.4.1.3 Walory środowiska kulturowego gminy

Walory środowiska kulturowego należą również do znaczących elementów (obok walorów przyrodniczych) przyczyniających się do rozwoju turystyki. Walory architektoniczne, zabytkowe obiekty budownictwa ludowego, zachowane układy ruralistyczne w połączeniu z układami zieleni tworzą całokształt wizerunku miejscowości i gmin oraz stają się ich ważnym elementem identyfikacyjnym. Harmonijny krajobraz, który sam w sobie jest sporą atrakcją turystyczną, tworzą m.in. właściwie utrzymane, estetycznie zagospodarowane i odpowiednio wyeksponowane walory kulturowe. Łączy się to też z poczuciem szacunku i troski mieszkańców gminy o własne dziedzictwo kulturowe.

Do najważniejszych kulturowych atrakcji gminy Płużnica można zaliczyć:

- obiekty i tereny wpisane do rejestru zabytków (wg danych z Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków, stan na 31 grudnia 2008):
 - Bartoszewice: zespół dworski i folwarczny (XIX-XX); dwór (willa) (1913-1917); park (1 poł. XIX); folwark (k. XIX): rządówka, spichrz (XIX/XX), obora, chlewnia, kuźnia (XIX);
 - Błędowo: kościół par. p.w. św. Michała Archanioła (pocz. XIV, 1923-1924); cmentarz przykościelny; zespół dworski (1 poł. XIX): dwór, 2 oficyny, browar;
 - Józefkowo: zespół dworski: dwór (poł. XIX, 3 ćw. XIX, ok. 1915); park (poł. XIX) – cenny różnogatunkowy drzewostan;
 - Mgowo: kaplica dworska p.w. św. Barbary (1734);
 - Nowa Wieś Królewska: kościół par. p.w. św. Jana Chrzciciela (XIII/XIV);
 - Orłowo: zespół dworski i folwarczny (1870-80, 1908, 1972): dwór (dec. pałac) (1855-1874), oficyna (4 ćw. XIX), park (XIX), folwark (z terenem podwórza gospodarczego i ogrodu) (1870-1880) – 2 stodoły, obora (1877), chlewnia (1898), spichrz (4 ćw. XIX), stajnia (1897);
 - Płużnica: kościół p.w. św. Małgorzaty, k. XIV;
- zabytkową drewnianą chatę krytą trzciną z XVIII wieku w Nowej Wsi Królewskiej, funkcjonującą do dziś jako budynek mieszkalny;
- zabytkowe, choć nie wpisane do rejestru zabytków założenia pałacowo – parkowe lub dworsko – parkowe w miejscowościach:
 - Działowo,
 - Mgowo,
 - Czaple,
 - Goryń,
 - Uciąż,
 - Wielzijdz;
- kapliczkę pochodzącą z początku XX wieku w Działowie;
- X – wieczny okop wznoszący się na wzgórzu nad jeziorem Wieczno;

- "Górze Zamkową" w Wielądzu;
- pieszy szlak turystyczny Grudziądz – Ryńsk (41,0 km), znaki czerwone – zachęta do podziwiania niezwykłych zakątków Ziemi Chełmińskiej (piękne wiejskie, gotyckie kościoły, liczne dwory i pałace oraz szereg pamiątek związanych z architekturą obronną); na terenie gminy Płużnica ma długość ok. 7,5 km, prowadzi przez Nową Wieś Królewską i Czaple do Przydwórza (PTTK Toruń).

Część walorów kulturowych gminy Płużnica nie jest jednak właściwie utrzymana i wyeksponowana. Niektóre zespoły pałacowo-parkowe zostały zaniedbane, w wyniku czego ich stan uległ pogorszeniu, zagrożeniu uległa część drzewostanu a układ przestrzenny stał się w nich mało czytelny (zob. Program ochrony środowiska... 2004).

Przez obszar gminy Płużnica przebiega nieczynna już linia kolejowa Mełno-Chełmża (miejscowości Mgowo, Wielądź, Płużnica, Ostrowo), która mogłaby zostać zagospodarowana na użytek np. tras rowerowo-konnych.

5.4.1.4 Obiekty rekreacyjne i ośrodki kultury:

- stadnina koni „Joker” w Działowie – nauka jazdy konnej, wyjazdy w plener, przejażdżki konne w siodle i bryczkami, kuligi z pochodniami (w zimie);
- Gminna Biblioteka Publiczna w Płużnicy oraz Biblioteka Publiczna w Nowej Wsi Królewskiej;
- Centrum Kulturalno-Turystyczne w Płużnicy, w którym funkcjonują m.in.: Stowarzyszenie Hodowców i Miłośników Koni, Stowarzyszenie Klubów Pracy i Pomocy Rodzinie, Stowarzyszenie Kobiet Gminy Płużnica, Stowarzyszenie Artystów Nieprofesjonalnych w Gminie Płużnica oraz Stowarzyszenie Młodych;
- Galeria Płużnicka – lokalizacja w budynku „starej poczty” w Płużnicy; prezentuje dorobek lokalnych artystów (rzeźbione w drewnie obrazy, zwierzęta, zegary i świątki, malowane obrazy, kompozycje z suszonych kwiatów, haftowane obrusy, serwetki i inne wyroby); możliwość zakupu wyrobów;
- Centrum Animacji Kultury w Błędowie;
- Hala sportowa i boisko wielofunkcyjne w Nowej Wsi Królewskiej;
- Sala gimnastyczna w Płużnicy;
- świetlice wiejskie i świetlice przy OSP – Bielawy, Czaple, Bartoszewice, Orłowo, Ostrowo, Józefkowo, Błędowo, Dąbrówka, Kotnowo, Nowa Wieś Królewska, Uciąż, Mgowo, Płużnica, Działowo, Wielądź – wykorzystywane na różne cele – zajęcia dla dzieci i młodzieży, organizacja imprez okolicznościowych (wesela, komunie, pogrzeby), spotkań sołeckich i zabaw tanecznych;
- plaża w Wielądzu.

5.4.1.5 Imprezy lokalne

Lokalne imprezy w postaci festiwali, festynów czy jarmarków przyciągają gości nie tylko z okolic gminy. Unikatowość i oryginalność przedsięwzięcia przyciąga zainteresowanych z dalszych regionów (nawet z zagranicy) i prowadzi do wzmożenia ruchu turystycznego. Udział w imprezach plenerowych jest dla wielu turystów często pretekstem do ponownego przybycia lub okazją do pozostania w miejscowości i skorzystania z oferty turystycznej gminy.

Turystyka na terenie gminy Płużnica stwarza możliwość poznania lokalnej kultury oraz lokalnych zwyczajów, w związku z tym bardzo dużą popularnością cieszą się imprezy kulturalne, w których uczestniczą mieszkańcy gminy Płużnica oraz goście.

Gmina Płużnica corocznie organizuje kilka imprez, które mają jednak raczej lokalny charakter. Do imprez tych należą:

- „Święto Konia” - prezentacja konnych tradycji;
- „Dożynki Gminne” - uwieńczenie zakończenia prac rolnych, promocja walorów wsi;
- „Święto Rodziny” – coroczna czerwcową tradycja.

5.4.2 Infrastruktura turystyczna

Podstawą rozwoju funkcji turystycznej jest infrastruktura turystyczna, czyli ogół obiektów

oraz urzędzeń mających na celu zaspokajanie potrzeb odwiedzających. Zaniedbania w tym zakresie prowadzą do wyłączenia miejscowości spośród docelowych obszarów turystycznych i wypoczynkowych, a to w konsekwencji może przyczynić się do obniżenia dochodów gminy i niszczenia obiektów turystyki kulturowej. Rozpatrując zasoby gminy Płużnica należy stwierdzić, iż teren ten charakteryzuje się stosunkowo słabo rozwiniętą bazą usług turystycznych.

5.4.2.1. Baza noclegowa i gastronomiczna:

- Lokal gastronomiczny „Gospoda przy piecu” w Płużnicy;
- Tanie noclegi w Działowie i Mgowie, głównie z przeznaczeniem dla pracowników firm;
- lokal szkoleniowy wyposażony w bazę noclegową w Orłowie - Zielona Szkoła; możliwość organizacji biwaków, zjazdów dla dzieci i młodzieży.

Według Planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego okolice jezior Wieczno i Płużnickiego są obszarami predysponowanymi do rozwoju funkcji krajoznawczej i specjalistycznej. W związku z tym okolice te są również odpowiednie dla funkcjonowania miejscowości wypoczynkowych generujących ruch turystyczny (Plan zagospodarowania przestrzennego... 2003). Aktualnie brak jest jednak praktycznie bazy noclegowej i gastronomicznej na tym obszarze. Dla obszarów wokół w pobliżu jezior istnieje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przeznaczający tereny pod funkcje między innymi turystyczne. Daje to szansę rozwoju infrastruktury turystycznej w przyszłości.

5.4.2.2 Agroturystyka

Przemiany zachodzące w rolnictwie stwarzają zapotrzebowanie na alternatywne bądź uzupełniające źródła dochodu dla ludności zamieszkującej obszary wiejskie, pochodzące z innej, niż produkcja rolna, działalności gospodarczej. Elementem wzbogacania działalności na terenach wiejskich może być agroturystyka, związana z funkcjonującym gospodarstwem rolnym oraz jego otoczeniem np. walorami przyrodniczymi, zabytkami kultury materialnej, bazą rekreacyjno – wypoczynkową. Prowadzi ona do pełniejszego wykorzystania różnorodnych walorów środowiska wiejskiego. Gospodarstwa agroturystyczne powinny oferować swoim gościom nie tylko pokoje gościnne i wypoczynek na łonie natury ale również ciekawe atrakcje.

Czyste środowisko, wysokie walory krajobrazowe, a także urokliwe wsie to elementy, które stwarzają duże możliwości do rozwoju agroturystyki. Ta forma działalności gospodarczej na terenie gminy występuje jednakże w szcątkowej formie w postaci jednego gospodarstwa w Płużnicy. Dodatkową atrakcją tego miejsca jest ferma strusi afrykańskich i możliwość zakupu związanych z nią pamiątek (malowane ręcznie wydmuszki, jaja konsumpcyjne, pióra), czy też konsumpcji np. jajecznicy z jaj strusich.

Promocją agroturystyki, m.in. w gminie Płużnica, zajmuje się Lokalna Grupa Działania WIECZNO. Wykorzystuje do tego celu różnego rodzaju szkolenia i warsztaty (np. promocja usług agroturystycznych, rękodzieło jako produkt turystyczny). Organizuje ona również liczne konkursy związane z tematem lokalnej tradycji, historii, kultury i przyrody. Być może jej działalność przyczyni się w przyszłości do poszerzenia bazy agroturystycznej gminy.

PODROZDZIAŁ 5.5
USŁUGI

5.5.1 Ośrodki usługowe, sieć handlowa i usługi materialne

Na obszarze gminy Płużnica działalność usługowa koncentruje się przede wszystkim w miejscowości gminnej. Usługi oferowane w niej można zakwalifikować do następujących branż:

- handel artykułami spożywczymi,
- handel artykułami przemysłowymi,
- usługi gastronomiczne,
- usługi remontowo-budowlane,
- usługi weterynaryjne,
- usługi szkoleniowe,
- transportowe.

Miejscowość ta stanowi gminne centrum usługowe, w którym poza firmami z wymienionych powyżej branż, funkcjonują również m.in.: placówka bankowa (oddział Banku Spółdzielczego z Chelmna), ośrodek zdrowia, punkt apteczny, urząd pocztowy, zakłady fryzjerskie, kwiaciarnia, stacja paliw.

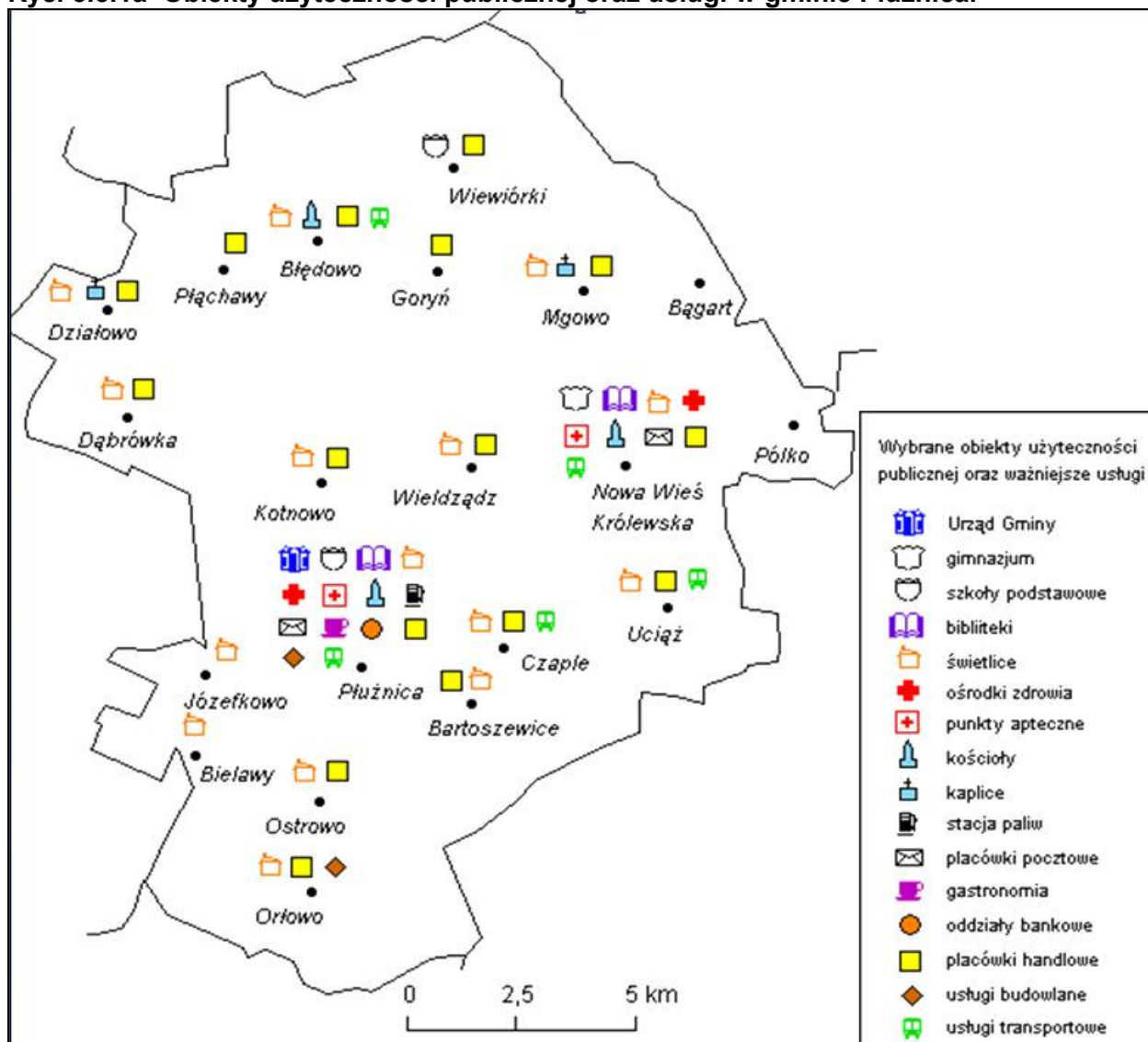
Kolejnym ośrodkiem w gminie Płużnica oferującym szerszy zakres usług jest Nowa Wieś Królewska (trzecia pod względem liczby mieszkańców). Do dyspozycji ludności dostępne są w niej takie placówki jak: punkt apteczny, ośrodek zdrowia. Funkcjonują tu również firmy z branży usług transportowych oraz handlu spożywczego i przemysłowego (materiały dla rolnictwa, węgiel, materiały budowlane).

Inne miejscowości, które zasługują na uwagę, ze względu na zlokalizowane w nich usługi to:

- Orłowo – handel, usługi remontowo-budowlane;
- Czaple – handel, usługi transportowe;
- Błędowo – handel, usługi transportowe;
- Wieldządz – handel, usługi stolarskie;
- Uciąż – handel, usługi transportowe;
- Dąbrówka – piekarnia-ciastkarnia;
- Goryń – handel;
- Płachawy – handel;
- Wiewiórki – handel;
- Działowo – handel, noclegi;
- Mgowo – handel, noclegi;
- Ostrowo – handel;
- Bartoszewice – handel.

Pośród działalności usługowych, biorąc pod uwagę wszystkie miejscowości gminy, przeważają firmy handlowe, w tym przede wszystkim sklepy spożywczo-przemysłowe oraz wielobranżowe. Obiekty użyteczności publicznej oraz usługi na terenie całej gminy zostały przedstawione na ryc. 5.5.1a

Ryc. 5.5.1a Obiekty użyteczności publicznej oraz usługi w gminie Płużnica.

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów rozproszonych.

5.5.2 Miejsce Obsługi Podróżnych

Na terenie gminy, przy autostradzie A1, funkcjonuje Miejsce Obsługi Podróżnych (MOP) Malankowo. Jest to MOP III kategorii o funkcji wypoczynkowej i usługowej⁴. Obecnie zrealizowane są obiekty stacji paliw (Lotos) i restauracji (McDonald's) w obu kierunkach autostrady.

5.5.3 Oświata, służba zdrowia i pomoc społeczna

5.5.3.1 Oświata

Szkolnictwo podstawowe w gminie Płużnica realizowane jest przez Szkołę Podstawową w Płużnicy i filię szkoły podstawowej w Wiewiórkach. Edukację ponadpodstawową umożliwia Gimnazjum Publiczne zlokalizowane w Nowej Wsi Królewskiej. Zgodnie z danymi Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy organem prowadzącym wszystkie ww. placówki jest Urząd Gminy Płużnica.

Przegląd liczby uczniów szkół podstawowych wskazuje, iż w ostatnich latach nastąpił ich spadek - w latach 2007-2012 o prawie 24%. (tab. 5.5.2.1a). Może być to skutek po części niżu demograficznego, jak również ujemnego salda migracji w gminie. Spadek liczby uczniów był większy niż w kraju, który dla wspomnianego okresu wyniósł ok. 10% (Bank Danych Regionalnych 2012). W gminie zmniejszyła się również liczba uczniów gimnazjum. Zostało

⁴ Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. z 1999 r. Nr 43, poz. 430).

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA**

również zlikwidowane liceum ogólnokształcące w Nowej Wsi Królewskiej, a także dwa oddziały szkoły podstawowej.

Wskaźnik skolaryzacji brutto⁵ w 2012 roku wyniósł dla szkoły podstawowej 95,24% a dla gimnazjum 102,34%. Wskaźnik dla gimnazjum był zbliżony do wskaźnik obliczonego dla całego powiatu wąbrzeskiego – 102,66%, województwa kujawsko-pomorskiego – 100,25%, czy też kraju – 99,71% (Bank Danych Regionalnych 2012).

Tab. 5.5.3.1a Uczniowie szkół podstawowych, gimnazjum i liceum ogólnokształcącego w gminie Płużnica w latach 2003, 2005, 2007 i 2012.

Wyszczególnienie	Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży				Gimnazja dla dzieci i młodzieży				Licea ogólnokształcące dla młodzieży			
	2003	2005	2007	2012	2003	2005	2007	2012	2003	2005	2007	2012
Ogółem	3	3	3	1	1	1	1	1	1	1	1	0
Pomieszczenia szkolne	29	29	36	18	18	18	22	16	b.d.	6	5	0
Oddziały	27	22	19	14	11	11	12	8	3	4	3	0
Uczniowie	500	450	372	300	243	260	259	175	71	53	46	0
Absolwenci	70	91	87	50	101	78	94	64	b.d.	b.d.	b.d.	0

b.d. – brak danych

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych 2012

W szkole podstawowej w Płużnicy (wraz z filią w Wiewiórkach) w roku szkolnym 2011/2012 uczy się 300 dzieci w klasach 1-6, w 14 oddziałach. W szkole jest zatrudnionych łącznie 30 pracowników na stanowiskach nauczycielskich. Uczniowie mają dostęp do logopedy i pedagoga szkolnego. W każdej placówce szkoły funkcjonuje świetlica oraz biblioteka, którą obsługuje jeden dojeżdżający nauczyciel bibliotekarz. Szkoła podstawowa w Płużnicy dysponuje salą gimnastyczną oraz posiada dobrze przygotowaną pracownię komputerową, w której zorganizowano 12 stanowisk roboczych dla uczniów i jedno stanowisko nauczycielskie. Wszystkie stanowiska mają dostęp do internetu oraz wyposażone są dodatkowo w mikrofon i słuchawki. W skład wyposażenia pracowni wchodzi również rzutnik multimedialny i laptop.

Gimnazjum w Nowej Wsi Królewskiej powstało na bazie istniejącej wcześniej szkoły podstawowej. Obecnie uczy się w nim 175 uczniów w ośmiu oddziałach. Nauka jest prowadzona przez kadrę nauczycielską liczącą 20 osób. W skład kadry wchodzi pedagog i psycholog szkolny. Szkoła jest wyposażona w nową salę gimnastyczną oraz dwie sale komputerowe z dostępem do internetu, łącznie 38 stanowisk z dostępem do internetu. Cztery ogólnodostępne stanowiska komputerowe funkcjonują dodatkowo w bibliotece szkolnej. Biblioteka i czytelnia szkolna czynne są od poniedziałku do piątku. W szkole nie ma stołówki, ale funkcjonuje punkt wydawania posiłków obsługiwany przez firmę zewnętrzną oraz sklepik uczniowski.

Zajęcia w gimnazjum zaczynają się o godzinie 7.30. Oprócz lekcji uczniowie mogą korzystać ze spektrum zajęć pozalekcyjnych. Dostępne jest dla nich m.in. koło polonistyczne, matematyczne, fizyczne, historyczne, biologiczne, informatyczne, muzyczne, teatralne i sportowe (SKS). Gimnazjum w Nowej Wsi Królewskiej uzyskało certyfikat „Szkoła z klasą”. Uzyskują go szkoły, które uczestniczą w ogólnopolskim konkursie i w jego ramach wykonują różne zadania sprzyjające lepszemu, aktywnemu uczeniu się.

Oprócz projektu „Pracownia internetowa w każdej szkole” w liceum w Płużnicy zostały zrealizowane następujące projekty:

1. „Cudze chwalcie swego nie znacie” – przygotowanie projektów widokówek z zabytkami gminy (dotacja z programu „Pożyteczne ferie”).

⁵ relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

2. „Młodzi Aktywni” – organizacja treningów gry w siatkówkę dla uczniów szkoły (projekt grupy „Czempiony” w ramach Akademii Umiejętności dofinansowany z Akademii Rozwoju Filantropii).
3. „Zatańcz z nami” – organizacja warsztatów tanecznych dla uczniów szkoły (projekt grupy „Brykające Pierwszaki” w ramach Akademii Umiejętności dofinansowany z Akademii Rozwoju Filantropii; w ramach projektu zakupiono odtwarzacz płyt z głośnikami).
4. „Taka gmina bis” – wyposażenie siedziby radiowęzła szkolnego oraz przeprowadzenie warsztatów dziennikarskich (projekt dofinansowany z Akademii Rozwoju Filantropii).

Dzięki staraniom Towarzystwa Rozwoju Gminy Płużnica do roku 2006 funkcjonowało w Płużnicy Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych o uprawnieniach szkoły publicznej. Obecnie ze względu na brak chętnych liceum to zostało zlikwidowane. Oferta kształcenia dla dorosłych jest jednak bogata. Przede wszystkim realizowana jest ona przez Centrum Kształcenia na Odległość, którego oferta skierowana jest do osób zainteresowanych podniesieniem swoich kwalifikacji, zdobyciem nowych umiejętności, przekwalifikowaniem zawodowym, zwiększeniem swoich szans na rynku pracy, aktywnością w środowisku lokalnym, czy też wykorzystaniem nowoczesnych technik w rozwoju osobistym. Adresatami są również osoby o utrudnionym dostępie do edukacji (np. osoby niepełnosprawne). Centrum jest efektem projektu „Centra kształcenia na odległość na wsiach” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i budżetu państwa, a realizowanego przez konsorcjum złożone z: Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Zielonej Górze, 4system Polska Sp. z o.o., Ecorys Polska Sp. z o.o. oraz Fundację Pomocy Matematykom i Informatykom Niepełnosprawnym Ruchowo. Centrum rozpoczęło działalność z początkiem marca 2008 roku. W ramach oferty kształcenia dostępne są kursy e-learningowe m.in. z zakresu: przygotowania zawodowego (np. opiekunka dziecięca domowa, agent ubezpieczeniowy, grafik komputerowy, organizator agrobiznesu), obsługi komputera i informatyki (np. podstawy technik komputerowych, bazy danych, grafika menedżerska i prezentacyjna), zarządzania zasobami ludzkimi (np. zarządzanie kadrami, ocena pracowników), rozwoju osobistego (np. zawody przyszłości - nowe formy zatrudnienia, jak zdobyć i utrzymać pracę), a także kursy przygotowujące do matury (np. język angielski, język polski, matematyka). Uczestnicy, którzy ukończą dane szkolenie uzyskują certyfikaty poświadczające zdobytą wiedzę w określonej dziedzinie.

5.5.3.2 Służba zdrowia

Usługi medyczne na obszarze gminy świadczy Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Płużnicy, który w swojej ofercie medycznej posiada usługi w zakresie: poradni K, poradni stomatologicznej, poradni lekarza POZ oraz gabinetu rehabilitacji. W Nowej Wsi Królewskiej funkcjonuje Ośrodek Zdrowia, w którego skład wchodzi poradnia lekarza POZ i poradnia stomatologiczna. Ośrodek jest oddziałem SP ZOZ z Płużnicy. Na terenie gminy nie ma żadnych prywatnych praktyk lekarskich.

5.5.3.3 Pomoc społeczna

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Płużnicy, będący jednostką organizacyjną gminy, realizuje zadania własne oraz zlecone przez administrację rządową. Do najważniejszych zadań polegających na udzielaniu pomocy społecznej przez gminę należy zaliczyć:

- ... wypłacanie świadczeń społecznych;
- ... opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre ubezpieczenia z pomocy społecznej;
- ... wypłacanie zasiłków i pomoc w naturze;
- ... opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne;
- ... wypłacanie dodatków mieszkaniowych;
- ... świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych opiekuńczych;
- ... dożywianie osób wymagających wsparcia, w tym dzieci i młodzieży;
- ... wspieranie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Płużnicy organizuje posiłki oraz wypłaca zasiłki na posiłki dla dzieci, młodzieży i dorosłych. W roku 2009 pomocą w zakresie wyżywienia objętych

jest 900 osób. Posiłki wydawane są m.in. dla 350 dzieci i młodzieży (ponad połowa uczniów). Z deklaracji dyrektora GOPS w Płużnicy wynika, że zainteresowanie posiłkami organizowanymi przez ośrodek w latach 2007-2008 malało o ok. 100 osób rocznie. Jako przyczyny tej tendencji wskazuje się w równym stopniu zarówno wzrost zamożności mieszkańców jak i niewłaściwe nawyki żywieniowe oraz złą opinię jaką przypisuje się osobom korzystającym z pomocy ośrodka. Wsparciem dla dzieci i młodzieży są również stypendia socjalne wypłacane przez Urząd Gminy Płużnica. W okresie od września do grudnia 2008 roku wypłacono 186 stypendiów dla osób uczących się między 7 a 24 rokiem życia. W ostatnich latach liczba wypłacanych stypendiów systematycznie malała.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest również organem prowadzącym Hostel dla bezdomnych w Wieldżądzu. Jest to obiekt całoroczny i całodobowy. Zapewnia nocleg, pełne wyżywienie, kompleksową pomoc opiekuńczo-wspomagającą (pomoc finansowa, pomoc rzeczowa i socjalna, odzież, art. higieny osobistej, leki, wsparcie psychologiczne, praca socjalna, aktywizacja osób bezdomnych - współpraca z KIS/CIS (Klub Integracji Społecznej/Centrum Integracji Społecznej, praca socjalna). Hostel przeznaczony jest dla pozostających w potrzebie mieszkańców gminy Płużnica. Dysponuje ośmioma miejscami (4 dla kobiet i 4 dla mężczyzn). Maksymalny możliwy czas przebywania w Hostelu wynosi 6 miesięcy. Oprócz tego na terenie gminy prowadzone są trzy Punkty Wydawania Posiłków: w Mgowie (działający przez cały rok) oraz w Orłowie i Wieldżądzu (działające w okresie od września 2008 do czerwca 2009 roku). (Informator..., 2008).

Przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej działa również „Punkt Konsultacyjny”, który służy pomocą terapeutyczną oraz prawną dla osób uzależnionych (alkohol, narkotyki i inne) oraz dla osób doświadczających przemocy domowej. Umowę na świadczenie usług w zakresie Punktu podpisano z Wąbrzeskim Centrum Profilaktyki, Terapii i Integracji Społecznej. (Sprawozdanie z działalności..., 2008)

Na terenie gminy działają również świetlice środowiskowe dla dzieci z miejscowości po byłych państwowych gospodarstwach rolnych: w Orłowie, Działowie, Mgowie i Bartoszewicach. Prowadzeniem świetlic zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W świetlicach organizowane są zajęcia dla dzieci i młodzieży, w tym m.in. pomoc w nauce i odrabianiu lekcji, konkursy, gry i zabawy. Dzieci mają ponadto możliwość skorzystania z wyjazdów (np. do kina, teatru, na basen) i różnych form wypoczynku podczas ferii i wakacji (np. kolonie wyjazdowe) (Sprawozdanie z działalności..., 2008).

5.5.4 Administracja i bezpieczeństwo

Nad bezpieczeństwem publicznym w gminie Płużnica czuwają funkcjonariusze Policji, Straży Gminnej oraz jednostki Straży Pożarnej.

5.5.4.1 Policja

Nad ładem i porządkiem publicznym czuwają funkcjonariusze Powiatowej Komendy Policji w Wąbrzeźnie. W celu ułatwienia kontaktu mieszkańcom z dzielnicowymi uruchomiony został Punkt przyjęć interesantów w Płużnicy w budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Płużnicy. Gmina jest podzielona na dwa rewiry, na każdy rewir przypada jeden dzielnicowy.

Według danych z 2013 roku na terenie gminy Płużnica z 73 stwierdzonych czynów wykryto 57 (w roku 2012 z 77 wykryto 59) – wskaźnik wykrywalności 78,0% (wykrywalność w roku 2012 to 74,7%, czyli niższa o 3,3%) Wskaźnik wykrywalności kształtuje się na trzecim miejscu w powiecie wąbrzeskim (w mieście Wąbrzeźno 81,9%, w gminie Książki 79,1%, w gminie Dębowa Łąka – 66,6%, w gminie Wąbrzeźno – 70,2%).

Na terenie gminy Płużnica popełniane są głównie przestępstwa o charakterze kryminalnym, prowadzenie pojazdów mechanicznych i nie mechanicznych pod wpływem alkoholu oraz kradzieże.

5.5.4.2 Straż Gminna

Na terenie gminy funkcjonuje Straż Gminna powołana Uchwałą Nr X/82/2011 Rady Gminy Płużnica z dnia 9 listopada 2011 r. Obecnie w Straży jest dwóch strażników i jedna osoba na stanowisku pomocniczym. W 2013 roku Straż Gminna ujawniła 2676 wykroczeń (z czego 2655

wykroczeń stanowiły wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji), nakładając 2402 mandaty. Podjęto również 51 interwencji. Oprócz tego Straż Gminna przeprowadzała akcję informacyjną i kontrolę posesji pod kątem stosowania się do regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy. Straż gminna aktywnie uczestniczyła w zabezpieczaniu uroczystości i imprez organizowanych na terenie gminy. (Sprawozdanie z działalności Straży Gminnej w Płużnicy za 2013 rok)

5.5.4.3 Straż pożarna

Na terenie gminy funkcjonuje 11 Ochotniczych Straży Pożarnych: w Ostrowie, Bielawach, Józefkowie, Kotnowie, Błędowie, Działowie, Nowej Wsi Królewskiej, Czaplach, Uciążu, Płużnicy i Wielzijdzu. Tylko trzy z nich są odpowiednio wyposażone, wyszkolone i uprawnione do brania udziału w akcjach gaśniczych (i in. związanych z działalnością straży jak np. pomoc ofiarom wypadków drogowych, akcje porządkowe tj. usuwanie zwalonych drzew itp.) nie tylko w gminie, ale również poza jej obszarem. Są to jednostki z Płużnicy, Nowej Wsi Królewskiej i Błędowa. Dwie pierwsze wpisane są do Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego. Zgodnie z wywiadem udzielonym przez komendanta Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Wąbrzeźnie jednostki te są bardzo aktywne i swoją działalnością wyróżniają się na terenie powiatu. Należy mianowicie podkreślić, że Ochotnicza Straż Pożarna w Płużnicy ma już ponad stuletnią tradycję.

Pozostałe jednostki OSP na terenie gminy zrzeszone w Gminnym Zarządzie OSP (Nowa Wieś Królewska) działają na zasadzie stowarzyszeń i zajmują się prowadzeniem działalności kulturalno-oświatowej wśród lokalnej społeczności. Oprócz działalności prowadzonej w świetlicach (uruchomionych w remizach) jednostki te uczestniczą w różnego rodzaju konkursach (np. sprawnościowych).

5.5.5 Kultura i rekreacja

5.5.5.1 Kościoły i parafie

W gminie Płużnica funkcjonują jedynie kościoły związane z wyznaniem rzymskokatolickim. Cały obszar gminy należy do Diecezji Toruńskiej. Prawie wszystkie miejscowości leżą w obrębie dekanatu Wąbrzeźno (wyjątek stanowią Bielawy należące do dekanatu Chełmno do parafii pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego i Najświętszej Marii Panny Śnieżnej w Lisewie). Kościoły parafialne znajdują się w Płużnicy, Nowej Wsi Królewskiej i Błędowie.

Parafia Rzymsko-Katolicka pod wezwaniem św. Małgorzaty w Płużnicy obchodzi odpust w niedzielę przed lub po 20 lipca. Miejscowości należące do parafii to: Płużnica, Bartoszewice, Czaple, Józefkowo, Kotnowo, Ostrowo, Orłowo.

W parafii Rzymsko-Katolickiej pod wezwaniem Św. Jana Chrzciciela w Nowej Wsi Królewskiej odpust ma miejsce w pierwszą niedzielę po 24 czerwca, czyli po święcie patrona parafii. Do miejscowości należących do parafii zaliczają się: Nowa Wieś Królewska, Bągart, Czaple, Mgowo, Pólko, Uciąż, Wielzijdz oraz wieś Stanisławki z gminy Wąbrzeźno. Parafia jest właścicielem kaplicy świętej Barbary w Mgowie, w której też odprawiane są msze święte.

W parafii Rzymsko-Katolickiej pod wezwaniem św. Michała Archanioła w Błędowie odpust jest obchodzony w ostatnią niedzielę września. Miejscowości zaliczane do parafii to: Dąbrówka, Działowo, Goryń, Płachawy, Wiewiórki oraz Wielzijdz (dwa gospodarstwa). Parafia zajmuje się prowadzeniem nabożeństw w kaplicy w Działowie.

Kościół i parafie zajmują się, choć w ograniczonym zakresie, organizacją cyklicznych imprez dla ludności. Przede wszystkim przybierają one formę dożynek parafialnych. Parafia w Płużnicy we współpracy z gminą zajmuje się organizacją Dożynek Gminnych oraz corocznego „Spotkania dla Ludzi Chorych i Niepełnosprawnych”.

5.5.5.2 Biblioteki

Na terenie gminy funkcjonują dwie biblioteki publiczne: w Nowej Wsi Królewskiej oraz w Płużnicy. Biblioteka w Nowej Wsi Królewskiej mieści się przy szkole gimnazjalnej, lecz jest biblioteką publiczną dostępną dla wszystkich (dzieci, młodzieży i dorosłych). W bibliotece znajduje się ok. 10 tys. woluminów, a korzysta z niej 450 czytelników. Biblioteka ta funkcjonuje 8 godzin dziennie. Biblioteka w Płużnicy jest Gminną Biblioteką Publiczną. Według stanu na koniec

2008 roku znajdowało się w niej 12207 woluminów a zarejestrowanych było 190 osób. Wskaźnik liczby czytelników bibliotek publicznych na 1000 ludności w 2007 roku wyniósł 128,42 i był najwyższy wśród wszystkich gmin wiejskich w powiecie Wąbrzeskim (wg Banku Danych Regionalnych 2009).

W obu bibliotekach wydzielone są określone działy np. dla dzieci i młodzieży (bajki, lektury, popularno-naukowe), literatura piękna (zagraniczna, polska) i uporządkowane według Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej. Obie placówki posiadają również stanowiska komputerowe z dostępem do internetu (Nowa Wieś Królewska – 4, Płużnica – 3). W obu jest również możliwość skorzystania z wybranej książki na miejscu.

Biblioteka Publiczna w Nowej Wsi Królewskiej jest przystosowana dla osób niepełnosprawnych. Oprócz udostępniania książek zajmuje się ona również organizacją różnego rodzaju konkursów dla dzieci i młodzieży (np. czytelniczy, rysunkowy), a także dla dorosłych, przygotowaniem programów artystycznych z okazji rocznic związanych ze znanymi pisarzami (np. Rok Herberta).

W Gminnej Bibliotece w Płużnicy istnieje możliwość organizacji warsztatów dla dzieci i młodzieży w czasie ferii zimowych lub wakacji. Ze względu na niewielkie rozmiary biblioteki grupy nie mogą być większe niż 10 osób. Obie placówki biorą chętnie udział w konkursach powiatowych i wojewódzkich.

5.5.5.3 Organizacje społeczne

Na obszarze gminy widoczna jest również aktywność społeczna mieszkańców, szczególnie na polu działalności na rzecz lokalnej społeczności, a także sportu i rekreacji. Obecnie w gminie funkcjonują następujące organizacje społeczne:

- Centrum Technologii Informacyjnych e-Misja – upowszechnianie dostępu do Internetu wśród ludności gminy, bezpłatne szkolenia, zakładanie stron www dla lokalnych firm i organizacji społecznych oraz organizacja spotkań informacyjnych, wsparcie sprzętowe dla instytucji i organizacji;
- Lokalna Grupa Rybacka „Rybak” - wspomaganie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów zależnych od rybactwa oraz działalność wspomagająca technicznie, szkoleniowo, informacyjnie, finansowo organizacje pozarządowe, samorządy i podmioty gospodarcze realizujące zadania zgodnie z LSROR⁶
- Stowarzyszenie Hodowców i Miłośników Koni w Gminie Płużnica
- Stowarzyszenie Kobiet w Wiewiórkach - organizacja zajęć integracyjnych dla mieszkańców wsi Wiewiórki, w szczególności kobiet, dzieci i młodzieży;
- Stowarzyszenie Artystów Nieprofesjonalnych w Gminie Płużnica - prowadzenie i obsługa Galerii Gminnej w Płużnicy;
- Stowarzyszenie Klubów Pracy i Pomocy Rodzinie w Gminie Płużnica - organizacja zajęć aktywizujących i integrujących dla mieszkańców gminy Płużnica dotkniętych ubóstwem i zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także pomocy żywnościowej, odzieżowej i sprzętowej dla ubogich mieszkańców gminy Płużnica;
- Stowarzyszenie „Jesień Życia” w Nowej Wsi Królewskiej – wsparcie działań na rzecz podniesienia aktywności seniorów z terenu Nowej Wsi Królewskiej w środowisku lokalnym, aktywizacja społeczności lokalnej, organizacja spotkań wigilijnych i konkursów;
- Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów w Gminie Płużnica - wspieranie działań edukacyjnych i integracyjnych na rzecz osób w podeszłym wieku z terenu gminy Płużnica, w szczególności z miejscowości Mgowo;
- Stowarzyszenie Młodych Gminy Płużnica
- Towarzystwo Rozwoju Gminy Płużnica – prowadzenie i obsługa Centrum Wspierania Przedsiębiorczości w Płużnicy – przede wszystkim wszelka pomoc dla mieszkańców w zakresie tematu przedsiębiorczości (punkt konsultacyjny, pomoc przy zakładaniu firmy, informacje o dotacjach);
- Stowarzyszenie Kobiet Gminy Płużnica „Płużniczanki” - działalność na rzecz integracji i aktywizacji środowiska kobiet, promocja i wspieranie lokalnego środowiska kobiet oraz ochrona i promocja zdrowia;

⁶ <http://www.lgr-rybak.org.pl/o-nas>

- Gminne Koło Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych w Płużnicy (Wieldzadz)
- Akcja Katolicka (Płużnica);
- Uczniowski Klub Sportowy;
- Stowarzyszenie Nowoczesność Edukacja Rozwój Współpraca;
- Stowarzyszenie Nasza Wieś;
- Stowarzyszenie Wieldzadz Łączy Pokolenia.

Silne organizacje społeczne, które prowadzą szereg działań na rzecz swoich członków, czy też (bardziej aktywne) na rzecz społeczności lokalnej całej gminy, lub nawet regionu stają się jej znakiem rozpoznawczym.

Do cyklicznych imprez promocyjnych w gminie zależą wspomniane już w rozdziale 5.4.1. Dożynki Gminne, Święto Rodziny i Święto Konia. W gminie jest ponadto wydawany bezpłatny miesięcznik „Informator Płużnicki” w nakładzie 1400 egzemplarzy. Miesięcznik jest rozprowadzany wśród mieszkańców gminy, jak również jest dostępny w internecie.

5.5.6 Cmentarze

W gminie Płużnica funkcjonują trzy cmentarze parafialne zlokalizowane w Płużnicy, Nowej Wsi Królewskiej i Błędowie. Na cmentarzu w Płużnicy znajdują się stuletnie monumenty grobowe księży oraz nagrobek hrabiego Śląskiego, właściciela pałacu w Orłowie, i jego rodziny. Na cmentarzu w Nowej Wsi Królewskiej oraz Błędowie również znajduje się kilka starszych nagrobków, przy czym najczęściej są to miejsca pochówku księży. Niekiedy śladem po nie istniejącym już grobie są krzyże i ich pozostałości.

W gminie nie funkcjonuje żadna firma zajmująca się świadczeniem usług pogrzebowych. W razie potrzeby mieszkańcy korzystają z ofert miejscowości sąsiednich.

Opracowanie graficzne PODROZDZIAŁU 5.5 – załącznik U-07

PODROZDZIAŁ 5.6 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

5.6.1 Zaopatrzenie w wodę

Łączna długość sieci wodociągowej na terenie gminy Płużnica w latach 2009-2012 wynosiła 192 km i była większa o 1 km niż w latach 2005-2008. Długość sieci wodociągowej obsługiwanej przez stację w Płużnicy wyniosła 60,5 km, natomiast obsługiwanej przez stację w Mgowie – 130,5 km (stan na 17.10. 2008 r.).

Stacja w Mgowie posiada trzy ujęcia wody wraz z punktami jej uzdatniania - studnia oznaczona Nr 4 o głębokości 75 m, studnia oznaczona Nr 5 o głębokość 78 m, oraz studnia awaryjna oznaczona Nr 3 o głębokości 75 m. Łączna wydajność eksploatacyjna ujęcia wody wynosi 129 m³/h. Dla studni został wyznaczony teren ochrony bezpośredniej ujęcia wody podziemnej obejmujący grunty, na których usytuowane jest ujęcie wody, oraz otaczający je pas gruntu o szerokości 9 m licząc od zarysu budowli i urządzeń służących do poboru wody.⁷ Stacja w Mgowie pozwala zasilić w wodę całą gminę a także gminy sąsiednie.

Trzy ujęcia znajdujące się w Płużnicy dostarczają wodę do wsi gminnej. Pobór wody z tych ujęć jest niewielki – jednak stanowić one mogą w razie potrzeby dodatkowe źródło wody dla ludności.

Większość sieci wodociągowej na terenie gminy Płużnica wykonana jest z PCV, część z rur żeliwnych, jednak 13km sieci wodociągowej wykonana jest z użyciem azbestu. Planowana jest wymiana starych instalacji azbestowych. W 2012 r. stacje w Płużnicy i Mgowie dostarczyły ludności 202,3 dam³ wody, przy czym jej zużycie z wodociągów wyniosło 40,9 m³/odbiorcę (Bank Danych Regionalnych 2012).

Na terenie gminy istnieją 920 połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych, z których według danych z 2012 r. korzystało 100% ludności gminy (na podstawie danych z Urzędu Gminy). Spośród 20 miejscowości na terenie gminy, wszystkie posiadają sieć wodociągową.

⁷ Na podstawie Decyzji Pozwolenie wodnoprawne dla ujęcia wody w miejscowości Mgowo Nr WR.wt.6223-35/2005

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA**

Żadne z gospodarstw produkcyjnych nie korzystało z własnego ujęcia wody. Zaletą systemu wodociągów w gminie jest jej pierścieniowy charakter. Umożliwia on przypadku awarii rurociągu między wsiami przesyłanie wody w sposób nieprzerwany do pozostałych mieszkańców gminy.

W ostatnich latach nastąpiła poprawa jakości wody pitnej w gminie. Zgodnie z informacjami zawartymi w Programie ochrony środowiska gminy Płużnica (2004) w dwóch przypadkach w 2002 roku stwierdzono złą jakość wody w wodociągu publicznym w Józefkowie i Działowie. Woda posiadała zwiększoną zawartość żelaza, manganu oraz wysoką twardość ogólną. Wahania składu chemicznego wód wystąpiły ponadto w największym w gminie ujęciu w Mgowie, gdzie notowano zwiększoną zawartość manganu. Zgodnie z raportem Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej (PSSE) w Wąbrzeźnie (Stan sanitarny... 2008) wodociągi na obszarze gminy dostarczają wodę dobrej jakości. Informacje uzyskane z Urzędu Gminy pozwalają stwierdzić, że 100% wody pitnej z ujęć na terenie gminy spełnia normy w zakresie parametrów fizykochemicznych.

5.6.2 Kanalizacja sanitarna

Długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy w 2012 r. wyniosła 70,8 km. Z dostępnych danych dla roku 2012 wynika, że ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej (ok. 45% mieszkańców gminy) odprowadziła 70 dm³ ścieków (Bank Danych Regionalnych 2012). Budowę sieci kanalizacji sanitarnej rozpoczęto w roku 1996, natomiast ostatnie odcinki zostały oddane do użytku w roku 2011 (stan na 08.2013 r.). Etapy budowy sieci kanalizacyjnej przedstawia tab. 5.6.2a

Tab. 5.6.2a Realizacja systemu kanalizacji sanitarnej w gminie Płużnica w latach 1996-2006.

L.p.	Nazwa zadania i miejsce	Rok realizacji	Długość kanalizacji w km	Skumulowana długość kanalizacji w km	Liczba przyłączy	Liczba sieciowych przepompowni ścieków	Liczba przydomowych przepompowni ścieków
1	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Płużnicy	1996	8,0	8,0	121	3	-
2	Budowa kanalizacji w Orłowie	2000	1,5	9,5	-	2	-
3	Budowa kanalizacji w Bartoszewicach i Czaplach	2001	4,5	14,0	29	2	11
4	Budowa kanalizacji w Mgowie	2001	1,3	15,4	-	2	-
5	Budowa kanalizacji sanitarnej Nowa Wieś Król.-Wronie-tranzyt	2001	5,0	20,4	-	1	-
6	Budowa kanalizacji sanitarnej relacji Mgowo-Goryń-Wiełdządź-Nowa Wieś Królewska-tranzyt	2001	13,0	33,4	-	3	-
7	Budowa kanalizacji w Goryniu	2002	2,8	36,1	39	2	-
8	Budowa kanalizacji Dąbrówka-Działowo	2002	3,1	39,2	18	4	-
9	Budowa kanalizacji w Nowej Wsi Królewskiej	2003	3,3	42,5	62	5	1
10	Budowa tłocznej i grawitacyjnej kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w Wiełdządzu	2005	10,1	52,6	58	9	15
11	Budowa kanalizacji Działowo-Dąbrówka-Kotnowo-Wiełdządź	2006	6,9	59,5	23	5	5
12	Budowa kanalizacji relacji Orłowo-Nowa Wieś Królewska	2006	10,9	70,4	-	9	-
13	Sieć kanalizacyjna Płużnica – osiedle za bankiem	2011	0,5	70,8			
-	Łącznie	-	-	70,8	350	47	32

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji udostępnionych przez Urząd Gminy Płużnica.

Pomimo intensywnego rozwoju sieci kanalizacyjnej część miejscowości gminy Płużnica nie posiada takiej sieci. Do miejscowości tych należą: Płachawy, Błędowo, Wiewiórki, Bağart, Pólko, Uciąż, Ostrowo, Bielawy oraz Józefkowo. W najbliższym czasie planowana jest kanalizacja wsi Błędowo. W 2013 roku zostały zbudowane 64 przydomowe oczyszczalnie

ścieków. W 2014 roku planowana jest budowa ok. 50 sztuk przydomowych oczyszczalni ścieków.⁸

Ścieki z większej części gminy Płużnica odprowadzane są do oczyszczalni w Wąbrzeźnie, która to przyjmuje 65% ścieków z terenu powiatu. Obiekt w Wąbrzeźnie należy do oczyszczalni mechaniczno-biologiczno-chemicznych, która w 2013 r. oczyściła 728 tys. m³ ścieków. Stosunkowo niewielka mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia znajduje się w Płużnicy, która obsługuje wyłącznie miejscowość gminną. W 2013 r. oczyszczalnia przyjęła i oczyściła 15,6 tys. m³ ścieków, z których woda została odprowadzona do jeziora Płużnickiego (informacje udostępnione przez Urząd Gminy Płużnica).

Na terenie gminy w zasadzie nie istnieje kanalizacja deszczowa. Nieliczne jej stare fragmenty wymagające gruntownej modernizacji nie tworzą spójnego systemu kanalizacji, z którego woda byłaby odprowadzana do oczyszczalni ścieków.

5.6.3 Melioracje

Melioracje wodne, zgodnie z Prawem wodnym⁹, polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby, ułatwienia jej uprawy oraz na ochronie użytków rolnych przed powodzią. Melioracje dzielą się na podstawowe oraz szczegółowe. Do tych pierwszych zalicza się budowle piętrzące, upustowe, obiekty służące do ujmowania wód, stopnie wodne, zbiorniki wodne, kanały, rurociągi o średnicy co najmniej 0,6 m, budowle regulacyjne oraz przeciwpowodziowe a także stacje pomp, z wyjątkiem stacji wykorzystywanych do nawodnień ciśnieniowych. Do urządzeń melioracji szczegółowych zalicza się z kolei rowy, drenowania, rurociągi o średnicy poniżej 0,6 m, stacje pomp do nawodnień ciśnieniowych, ziemne stawy rybne, groble na obszarach nawadnianych oraz systemy nawodnień ciśnieniowych i grawitacyjnych.

Spośród zidentyfikowanych urządzeń melioracji podstawowych należy wymienić ciek naturalny jakim jest Rów Ostrowski, który na terenie gminy Płużnica przebiega w dwóch odcinkach. Oba odcinki cieku mierzące łącznie 4328 metrów na całej długości są uregulowane. Poza wymienionym rowem do systemu melioracji podstawowej zaliczono jeziora, z których największą powierzchnię posiada jezioro Wieczno (tab. 5.6.3a).

Tab. 5.6.3a Jeziora w gminie Płużnica

Nazwa jeziora	Powierzchnia ewidencyjna [ha]	Obręb
Wieczno	290,21	Ostrowo, Czaple
Wieldządz	45,64	Wieldządz
Płużnickie	35,08	Płużnica
Razem	370,93	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ewidencji Biura Terenowego w Chełmnie; Kujawsko-Pomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we Włocławku

Poza wymienionym ciekim naturalnym oraz jeziorami do urządzeń melioracji podstawowych należy zaliczyć rurociągi o średnicy powyżej 0,6 m, których łączna długość w 2007 r. na terenie gminy wyniosła 3411 m.

Do urządzeń melioracji szczegółowych znajdujących się na terenie gminy Płużnica należy zaliczyć rowy, rurociągi o średnicy poniżej 0,6 m, zastawki, przepusty, studzienki itp. Liczba tych urządzeń oraz ich długość nie zmieniła się w latach 2005-2007; ich stan przedstawiono w tab. 5.6.3b

⁸ Na podstawie danych uzyskanych w Urzędzie Gminy.

⁹ Dz. U. z 2012 r., poz. 145

Tab. 5.6.3b Urządzenia melioracji szczegółowych w gminie Płużnica

Nazwa urządzenia	Długość lub liczba urządzeń
Rowy	130300 m
Rurociągi z wyjątkiem deszczownianych	39789 m
Budowle na rowach i rurociągach, w tym:	177 szt.
zastawki, wpusty, przepustozastawki	2 szt.
przepustki, mostki, brody	120 szt.
studzienki	55 szt.
Budowle należące do sieci drenarskiej, w tym:	1035 szt.
studzienki drenarskie	567 szt.
wyloty ze zbieraczy	468 szt.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ewidencji Biura Terenowego w Chełmnie; Kujawsko-Pomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we Włocławku

Na terenie wszystkich obrębów gminy znajdują się rowy melioracyjne, których łączna powierzchnia wynosi ponad 57 ha. Obszar zmeliorowany urządzeniami melioracji wodnych szczegółowych wyniósł w 2007 r. 4858,2 ha (bez zmian od 2005 r.). Powierzchnia zmeliorowanych gruntów ornych wyniosła 4488,8 ha, natomiast użytków zielonych 369,4 ha. Sieć drenarska z budowlami wymienionymi w tab. 5.6.3.2 zajmowała powierzchnię 3922,7 ha, w tym w większości powierzchnię gruntów ornych (3914,6 ha). Co jednak istotne, na zmeliorowanych gruntach o powierzchni 650 ha (w tym 355 ha gruntów ornych i 295 ha użytków zielonych) urządzenia wymagały odbudowy i modernizacji.

Stopień zaspokojenia potrzeb melioracyjnych w gminie Płużnica należał do średnich w województwie - w 2004 r. wyniósł 58%. W porównaniu do średniej województwa (67%) wskaźnik ten był niższy, lecz wyższy niż dla Polski (41%). Powierzchnia użytków wymagających melioracji wynosiła w 2004 r. 3523 ha (Program potrzeb...2005)¹⁰, co oznacza, że istnieje duża przestrzeń dla podnoszenia produktywności rolniczej w gminie Płużnica.

5.6.4 Gospodarka odpadami

Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych i Mieszkaniowych „Ekosystem” Sp. z o. o. z Wąbrzeźna realizuje zadania związane ze składowaniem stałych odpadów komunalnych z terenu całego powiatu, więc obejmuje swym zasięgiem również gminę Płużnica. Przedsiębiorstwo zarządza wysypiskiem jak również zajmuje się odbiorem i przewozem odpadów. Wysypisko odpadów (innych niż niebezpieczne) zajmujące 17,9 ha i wyposażone w piezometry znajduje się na terenie gminy Dębowa Łąka w miejscowości Niedźwiedź.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1399 z późn. zm.) od 1 lipca 2013 r. Gmina Płużnica przejęła zagospodarowanie odpadami komunalnymi i wprowadziła segregację w 5 frakcjach: papier, tworzywo sztuczne, szkło, bioodpad, odpad mieszany). Działanie to podwoiło ilość zbieranych odpadów.

Odbiór odpadów na terenie gminy Płużnica odbywa się na podstawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Płużnica.¹¹

5.6.5 Zaopatrzenie w gaz

Przez teren gminy przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia o średnicy 400 mm relacji Gustorzyn – Pruszcz Gdański i 500 mm relacji Gustorzyn - Reszki. Z zachodu na wschód przebiega kolejny gazociąg wysokiego ciśnienia o średnicy 300 mm stanowiący odgałęzienie od ww. magistrali, który łączy z nią miasta Wąbrzeźno, Brodnicę, Nowe Miasto Lubawskie,

¹⁰ zgodnie z wymienionym opracowaniem w 2004 r. powierzchnia gruntów zmeliorowanych w gminie była bardzo podobna jak w roku 2007, stąd powierzchnia gruntów wymagających zmeliorowania również w zasadzie nie uległa zmianom

¹¹ Uchwała Nr XXI/166/2012 Rady Gminy Płużnica z dnia 28 listopada 2012 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Płużnica.

Jabłonowo Pomorskie oraz Łasin. Mieszkańcy gminy nie korzystają z gazu ziemnego z sieci ani do ogrzewania domów, ani do przygotowywania posiłków. Mieszkańcy używają natomiast gazu propan-butan dostarczanego w butlach.

5.6.6 Zaopatrzenie w ciepło

Budynki użyteczności publicznej w gminie Płużnica ogrzewane są olejem opałowym prawie w 100%, co w porównaniu do źródła energii jakim jest węgiel sprawia, że emisja pyłów z ogrzewania tych budynków jest stosunkowo niewielka. Do pozytywnych działań ze strony Urzędu Gminy należy zaliczyć również działania termomodernizacyjne, bowiem większość budynków użyteczności publicznej zostanie docieplonych w 2014 r.

Inaczej sytuacja wygląda w przypadku budynków mieszkańców gminy Płużnica. Z informacji uzyskanych z Urzędu Gminy wynika, że zaledwie 15% mieszkań ogrzewanych jest olejem opałowym. Pozostałe 85% mieszkań korzysta z ogrzewania na węgiel. Podobne relacje źródeł energii można zauważyć jeśli weźmie się pod uwagę wyłącznie budynki wielorodzinne – bloki byłych Państwowych Gospodarstw Rolnych. Udział mieszkań ogrzewanych olejem opałowym wynosi 14%, węglem kamiennym 86%.

Mieszkańcy gminy do ogrzewania budynków korzystają z węgla oraz oleju opałowego. Zaledwie kilka gospodarstw domowych wykorzystuje w tym celu gaz.

5.6.7 Zaopatrzenie w energię elektryczną

Krajowy System Elektroenergetyczny (KSE) o napięciach 220 i 400 kV jest podstawą pracy systemu elektroenergetycznego województwa kujawsko-pomorskiego. Dodatkowo w województwie tym funkcjonują elektrociepłownie i elektrownie wodne wytwarzające własne źródła energii. Linie najwyższych napięć (220 i 400 kV) zasilają sieć elektroenergetyczną 110 kV poprzez układ transformacji. Stacje transformatorowe 110/15 kV lokalizowane są w większych miejscowościach. Ich zadaniem jest zasilanie stacji transformatorowych 15 kV/0,4 kV na terenie tych miejscowości i ich okolic. Tego typu źródłami zasilania dla gminy Płużnica są GPZ-y (Główne Punkty Zasilania) 110 kV/15 kV zlokalizowane w Wąbrzeźnie, Chełmży, Węgrowie k/Grudziądza, Chełmnie i Lisewie. Zakład energetyczny i jego posterunki dbają o to by wszystkie stacje transformatorowe WN posiadały pewne rezerwy mocy pozwalające na wzrost jej poboru. W razie potrzeby rezerwy te są zwiększane.

Gmina Płużnica znajduje się na obszarze działania Zakładu Energetycznego Toruń, Rejonu Energetycznego Grudziądz i Posterunku Energetycznego w Lisewie. Zaopatrzenie w energię jest realizowane przede wszystkim liniami kablowo-napowietrznymi.

Na terenie gminy zlokalizowane są odcinki następujących linii wysokiego napięcia:

- elektroenergetyczna linia 400 kV relacji Grudziądz Węgrowo - Płock, ze strefą ochronną 2x 55 m licząc od osi linii,
- elektroenergetyczna linia 220 kV relacji Jasieniec k/Bydgoszczy – Grudziądz Węgrowo, ze strefą ochronną 2x40 m licząc od osi linii,
- elektroenergetyczna linia 220 kV relacji Toruń Elana - Grudziądz Węgrowo, ze strefą ochronną 2x40 m licząc od osi linii,
- elektroenergetyczna linia 110 kV relacji Wąbrzeźno – Lisewo, ze strefą ochronną 2x20 m licząc od osi linii,
- elektroenergetyczna linia 110 kV relacji Lisewo – Węgrowo k/Grudziądza, ze strefą ochronną 2x20 m licząc od osi linii.

W pasie technologicznym linii 220 kV i 400 kV:

- nie należy lokalizować budynków mieszkalnych lub innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi,
- należy uzgadniać z właścicielem linii warunki lokalizacji wszelkich obiektów w pobliżu pasa technologicznego,
- teren w pasie technologicznym linii nie może być kwalifikowany jako teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową ani jako teren związany z działalnością gospodarczą właściciela linii,

- wszelkie zmiany w kwalifikacji terenu w obrębie pasa technologicznego linii i w jego najbliższym sąsiedztwie powinny być zaopiniowane przez właściciela linii.

W oparciu o stacje transformatorowe WN na terenie gminy pracuje sieć średniego napięcia (15 kV), którą stanowi 7 linii magistralnych o przekrojach AFL 3x70 i AFL 3x50 oraz sieć rozgałęźna 15 kV wraz z 91 stacjami transformatorowymi o napięciu 15 kV/0,4 kV, głównie napowietrznymi o mocy 160-250 kVA. Z tego zasilana jest sieć 0,4 kV prowadzona bezpośrednio do odbiorców energii elektrycznej.

Na terenie gminy zaobserwowano znikomą obecność obszarów o nadmiernie wydłużonych liniach 15 kV, które mogłyby przyczyniać się do zwiększonej awaryjności. Obszar gminy Płużnica nie został też zaliczony do obszarów o wysokim stopniu niepewności zasilania. (Plan zagospodarowania przestrzennego..., 2003). W porównaniu ze stanem sprzed 2000 roku przerwy w dostawie prądu oraz awaryjność sieci zostały znacząco zmniejszone i ograniczają się praktycznie do sytuacji wyjątkowych lub planowanych konserwacji.

Sieć elektroenergetyczna w istniejącym kształcie zabezpiecza istniejące tereny zurbanizowane. Istnieją moce na istniejącej sieci umożliwiające obsługę pojedynczych inwestycji. Inwestycje o zwiększonym zapotrzebowaniu na prąd, w szczególności obiekty przemysłowe wymagają rozbudowy istniejącej sieci. Takie możliwości istnieją, i w miarę potrzeby zakład energetyczny jest w stanie zapewnić rozbudowę

5.6.8 Telekomunikacja

Na terenie gminy istnieją dwa maszty przekaźnikowe. Jeden maszty firmy T-mobile znajduje się w Płużnicy, natomiast drugi firmy Orange w Błędowie. Planuje się ponadto budowę trzeciego masztu firmy Polkomtel w Nowej Wsi Królewskiej.

Przez teren gminy nie przebiegają światłowody ani inne przewody, które umożliwiałyby dostęp do szerokopasmowego Internetu. Natomiast w zasadzie wszyscy mieszkańcy wszystkich miejscowości mogą korzystać natomiast z Internetu przesyłanego drogą radiową.

Urząd Gminy uruchomił darmowy, bezprzewodowy dostęp do Internetu w technologii Wi-Fi wokół Urzędu. Strefa Hotspotu obejmuje swym zasięgiem budynek Urzędu oraz teren do niego przylegający.

Opracowanie graficzne PODROZDZIAŁU 5.6 – załącznik U-08¹²

PODROZDZIAŁ 5.7 SYSTEM TRANSPORTOWY GMINY

5.7.1 Stan istniejący

System dróg publicznych tworzą drogi wojewódzkie, powiatowe oraz gminne. Ponadto przez teren gminy Płużnica przebiega odcinek autostrady A1, przy którym znajduje się Miejsce Obsługi Podróżnych (MOP Malankowo). Kluczową rolę w dostępności komunikacyjnej gminy Płużnica stanowi węzeł autostrady A1, zlokalizowany w gminie Lisewo. Duże znaczenie dla gminy mają również dwie drogi wojewódzkie, w tym szczególnie droga nr 548 klasy G ze Stolna przez Płużnicę do Wąbrzeźna o długości 7,8 km w granicach gminy. Planuje się przebudowę tej drogi na odcinku prawie 29 kilometrów (Stolno-Lisewo-Płużnica-Wąbrzeźno), w tym na całym odcinku przebiegającym przez gminę Płużnica. Modernizacja tej drogi wpłynie na poprawę sytuacji komunikacyjnej przedmiotowej gminy. Druga droga wojewódzka nr 543 klasy Z o długości 9,3 km w granicach gminy przebiega w północnej jej części. W roku 2008 powierzchniowo utrwalono jej nawierzchnię na odcinku Gorzuchowo-Zielnowo, a więc na całym odcinku przebiegającym przez gminę Płużnica. Droga nr 543 ma mniejsze znaczenie dla gminy o czym świadczą pomiary ruchu pojazdów przeprowadzone w 2005 r. (tabl. 5.7.1a).

¹² Schamt kanalizacji na podstawie Analizy hydraulicznej istniejącego układu gminnej sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Płużnica, Opracowanie: Sanexim, Pracownia Projektów Inżynierii Środowiska, mgr inż. Adam Gowiński, Toruń 2013.02

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA**

Tabl. 5.7.1a Pomiar ruchu na drogach wojewódzkich w 2005 r.

Numer drogi	Nr punktu pomiarowego	Nazwa odcinka	Rodzaj pojazdu						Pojazdy ogółem
			motocykle	samochody osobowe, mikrobusy	samochody dostawcze	samochody ciężarowe	autobusy	ciągniki i rolnicze	
543	04111	Paparyn-Radzyń Chelmiński	31	401	46	28	37	55	598
548	04073	Lisewo-Wąbrzeźno	9	1188	132	123	15	18	1485

Źródło: Rejon Dróg Wojewódzkich w Wąbrzeźnie, 2009

Nieco mniejsze znaczenie dla tranzytowego ruchu samochodowego, lecz większe znaczenie dla ruchu lokalnego ma dwanaście dróg powiatowych (tabl. 5.7.1b), z których na terenie gminy Płużnica 46,3 km posiada nawierzchnię twardą a 8,5 km nawierzchnię gruntową.

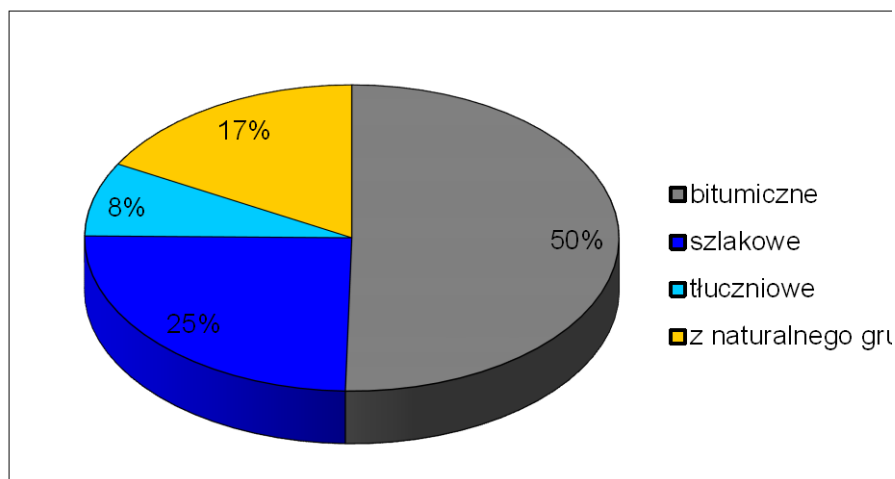
Tabl. 5.7.1b Drogi wojewódzkie i powiatowe na terenie gminy Płużnica.

Kategorie dróg	Przebieg dróg	Numer	Klasa techniczna
Drogi wojewódzkie	Paparyn-Radzyń Chelmiński-Jabłonowo Pomorskie-Grzybno-Szabda	543	Z
	Stolno-Płużnica-Wąbrzeźno	548	G
Drogi powiatowe	Działowo-Stanisławki	1701	Z
	Płużnica-Józefkowo	1702	L
	Błędowo-Płużnica	1703	Z
	Goryń-Wieldządz	1704	L
	Wiewiórki-Nowa Wieś Królewska	1705	L
	Nowa Wieś Królewska-Czaple	1706	L
	Nowa Wieś Królewska-Trzecianek	1707	L
	Mgowo-Gawłowice	1421	L
	Płużnica-Bocień-Dźwierzno	1716	Z
	Czaple-Ryńsk	1717	L
	Czaple-Bartoszewice-Trzciano	1718	L
	Lisewo-Działowo	1617	L

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji udostępnionych przez Urząd Gminy w Płużnicy.

Drogi wojewódzkie a szczególnie powiatowe w gminie Płużnica nie należą do dróg o wysokiej klasie technicznej. Najszerszą i najbardziej przepustową jest wspomniana droga wojewódzka nr 548. Drogi gminne również nie należą do dróg o wysokiej klasie technicznej oraz wysokiej jakości. Wszystkie 34 drogi gminne posiadają klasę L i w zasadzie na większości odcinków wymagają modernizacji. Drogi gminne o nawierzchni twardej ulepszonej-bitumicznej posiadają łącznie długość 33,022 km (50% ogólnej długości dróg gminnych), przy czym w ostatnich latach ich długość uległa podwojeniu. Spośród wszystkich dróg gminnych, których długość w 2013 r. wyniosła 65,54 km (w 1999 r. 63,85 km), drogi o nawierzchni gruntowej miały długość 11,136 km, natomiast o nawierzchni szlakowej 16,258 km (łącznie długość dróg gruntowych na koniec 2013 r. wyniosła 27,394 km tj. stanowiła 42% dróg gminnych; ryc. 5.7.1c). Pełne zestawienie dróg gminnych przedstawia natomiast tabl. 5.7.1d

Ryc. 5.7.1c Gminne drogi publiczne według nawierzchni

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji udostępnionych przez Urząd Gminy w Płużnicy.

Tabl. 5.7.1d Drogi gminne na terenie gminy Płużnica.

Przebieg drogi	Numer	Przebieg drogi	Numer
Płachawy-granica gminy Grudziądz	070101C	Orłowo-Ostrowo Wybud.-gr. gm. Chełmża	070120C
Płachawy-Błędowo do drogi powiatowej nr 1703	070102C	Płużnica-granica gminy Lisewo	070121C
Wiewiórki-Błędowo od drogi wojewódzkiej nr 543	070103C	Józefkowo-Płużnica od dr. woj. 548 do dr. pow. 1716	070122C
Wiewiórki-granica gminy Grudziądz	070104C	Józefkowo-Bielawy gr. gm. Lisewo	070123C
Błędowo-Goryń od drogi wojewódzkiej nr 543	070105C		
Błędowo-Granica gminy Grudziądz	070106C	Wieldząd-Wieldz. Wybud. od dr. pow. 1701	070124C
Mgowo-Wieldząd od drogi powiatowej nr 1705	070107C	Kotnowo-granica gminy Lisewo	070125C
Nowa Wieś Królewska-Wieldząd od dr. pow. 1705	070108C	Błędowo-Kotnowo-Wieldząd	070126C
Nowa Wieś Królewska-gr. gm. Radzyń Chełmiński	070109C	Dąbrówka-od dr. pow.1701 do dr. pow. 1703	070127C
Nowa Wieś Królewska-Uciąż	070110C	Dąbrówka-granica gminy Lisewo	070128C
Nowa Wieś Królewska-granica gm. Wąbrzeźno	070111C	Czaple-Michałki od dr.woj.548 do dr.pow.1717	070129C
Bągart-Pólko do drogi powiatowej nr 1701	070112C	Wiewiórki-granica gminy Radzyń Chełmiński	070130C
Nowa Wieś Król. od dr. pow.1707 do dr. gm. 070110	070113C	Czaple-od dr. pow. 1706 do dr. gm. 070114	070131C
Czaple-Nowa Wieś Królewska od drogi woj. nr 548	070114C	Józefkowo-granica gminy Lisewo	070132C
Wieldząd-Czapelki	070115C	Błędowo-granica gminy Grudziądz	070133C
Czapelki-Czaple od dr. pow. 1706 do dr. gm. 070114	070116C	Płużnica od drogi pow. 1706C do dr. woj. 548	070134C
Uciąż-Wronie od dr. pow. 1707 do dr. gm. 070110	070117C	Dąbrówka od drogi pow. 1701C w kierunku zachodnim	070135C
Uciąż – od dr. pow. 1707 do dr. woj. 548	070118C	Wieldząd od drogi pow. 1706C do drogi gminnej 070115C	070136C
Orłowo-granica gminy Lisewo	070119C	Józefkowo od drogi powiatowej 1702C do drogi gminnej 010134C	070137C

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji udostępnionych przez Urząd Gminy w Płużnicy oraz Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej we Wrocławiu (2014).

Na terenie gminy w zasadzie we wszystkich miejscowościach zlokalizowane są chodniki. Poza terenami wsi brakuje chodników (bądź ścieżek rowerowych), którymi niezmotoryzowani mieszkańcy mogliby przemieszczać się między miejscowościami.

W zasadzie w gminie nie ma dróg przeznaczonych wyłącznie dla rowerów. Istnieją wstępne plany w tym zakresie; jedna ze ścieżek będzie przebiegała przez dawne torowisko kolei. Opracowanie graficzne punktu 5.7.1 – załącznik U-09

5.7.2. Transport zbiorowy

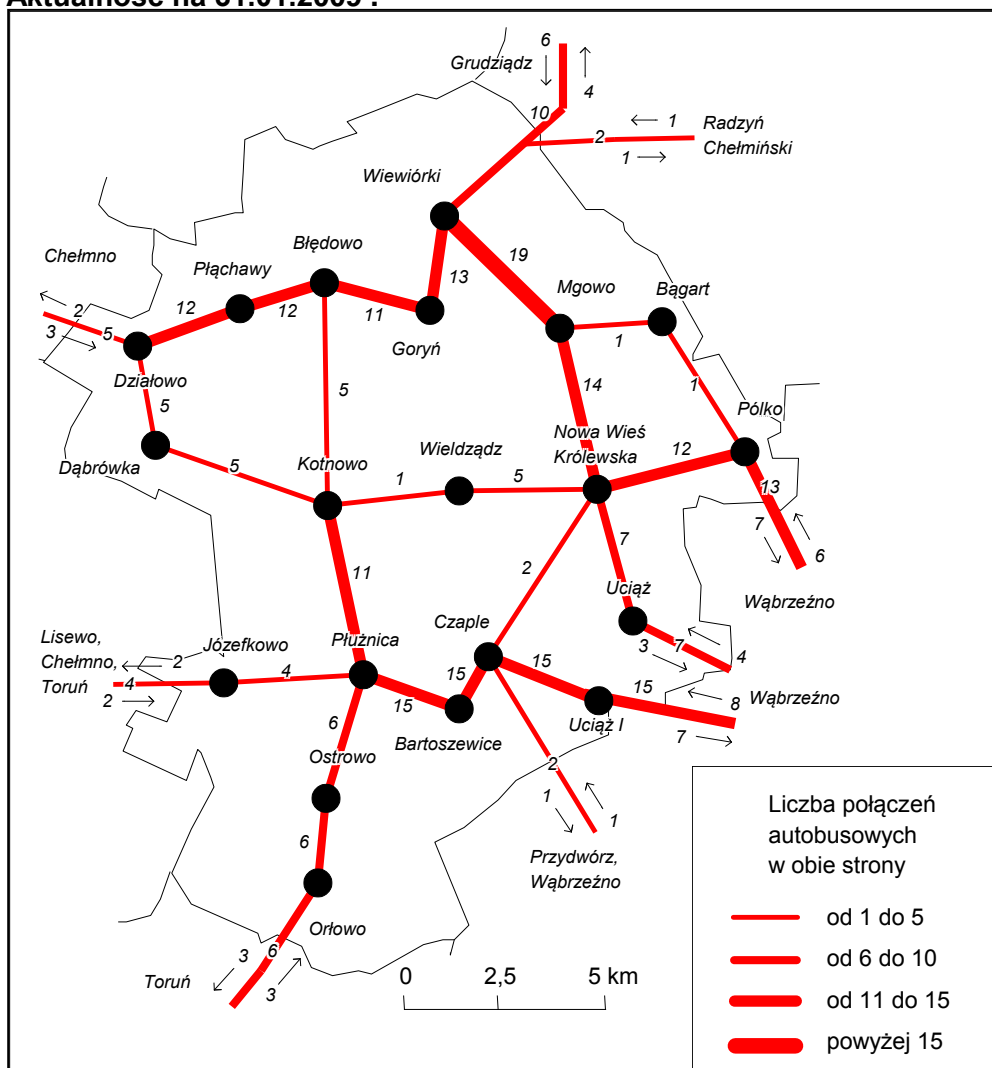
Gmina obsługiwana jest przez PKS Grudziądz sp. z o.o. oraz przedsiębiorstwo Veolia Transport Kujawy sp. z o.o. z Torunia.

Na terenie gminy funkcjonują następujące przystanki: Bartoszewice, Błędowo, Błędowo I, Czaple, Czaple I, Dąbrówka, Dąbrówka I, Dąbrówka Wyb., Działowo, Płachawy, Goryń, Józefkowo I, Józefkowo Skrzy., Kotnowo, Mgowo, Nowa Wieś Królewska, Nowa Wieś Królewska I, Płużnica, Płużnica I, Pólko, Pólko I, Uciąż, Uciąż I, Wieldzadz, Wieldzadz I, Wiewiórki, Wiewiórki I.

Główne kierunki połączeń gminy Płużnica do miejscowości znajdujących się poza gminą to Wąbrzeźno (przez Łabędź, Stanisławki lub Wronie) – 18 połączeń, Chełmno (przez Działowo lub Lisewo) – 3 połączenia, Grudziądz (przez Dębiniac) – 6 połączeń, Toruń (przez Bocień, Chełmżę lub Lisewo) – 4 połączenia, a także Radzyń Chełmiński (przez Dębiniac) – 1 połączenie. Wyraźnie zarysowuje się więc ciężenie w stronę Wąbrzeźna, jako miejscowości leżącej poza granicami gminy, ale jednocześnie będącej ośrodkiem powiatowym.

Najwięcej połączeń jest autobusowych jest z Nowej Wsi Królewskiej i Wiewiórek (po 23). Inne miejscowości o znacznej liczbie połączeń to Mgowo, Płużnica, Czaple i Uciąż dysponujące możliwościami ponad 15 kursów dziennie. (PKS Grudziądz, Veolia Transport). Najbardziej uczęszczane odcinki to trasy między: Działowem a Wiewiórkami, Wiewiórkami a Nową Wsią Królewską, Nową Wsią Królewską a Wąbrzeźnem przez Pólko, Płużnicą a Kotnowem oraz Płużnicą a Wąbrzeźnem (ryc. 5.7.2.1.).

Ryc. 5.7.2a Połączenia autobusowe w ciągu doby w dni robocze w gminie Płużnica. Aktualność na 31.01.2009 .

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozkładu jazdy autobusów PKS Grudziądz sp. z o.o. i Veolia Transport Kujawy sp. z o.o. (2009)

Znacząca ilość kursów wykonywana jest w dni powszednie od poniedziałku do piątku lub

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA

w dni nauki szkolnej. Niewiele jest natomiast połączeń oferowanych w soboty, czy też niedziele i święta.

Czasy dojazdu bezpośrednimi połączeniami z wybranych miejscowości wynoszą:

- Płużnica – Wąbrzeźno (przez Czaple) – ok. 20 min.;
- Płużnica – Toruń: przez Bocień – ok. 75 min., przez Chełmżę – ok. 85 min.;
- Płużnica – Chełmno: przez Działowo – ok. 55 min., przez Lisewo – ok. 65 min.;
- Wiewiórki – Chełmno (przez Działowo) – ok. 75 min.;
- Wiewiórki – Grudziądz (przez Dębiniec) – ok. 30min.;
- Wiewiórki – Radzyń Chełmiński (przez Dębiniec) – ok. 15 min.;
- Wiewiórki – Wąbrzeźno: przez Uciąż – ok. 30 min., przez Pólko – ok. 35 min.;
- Nowa Wieś Królewska – Wiewiórki (przez Mgowo) – ok.12 min.;
- Nowa Wieś Królewska – Płużnica: przez Czaple – 10 min., przez Kotnowo – ok. 15 min.;
- Nowa Wieś Królewska – Wąbrzeźno: przez Uciąż – ok. 20 min., przez Pólko – ok. 23 min.;
- Nowa Wieś Królewska – Toruń (przez Bocień) – ok. 85 min.;
- Nowa Wieś Królewska – Grudziądz (przez Dębiniec) – ok. 30 min.

ROZDZIAŁ 6 ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA

PODROZDZIAŁ 6.1 STRUKTURA WŁASNOŚCI

6.1.1 Struktura własności gruntów w gminie

Łączna powierzchnia ewidencyjna gminy Płużnica wynosi 11 890 ha. Poniżej (tab. 6.1.1a i rys.6.1.1b) przedstawiono strukturę władania gruntami według stanu z 1 stycznia 2013 roku.

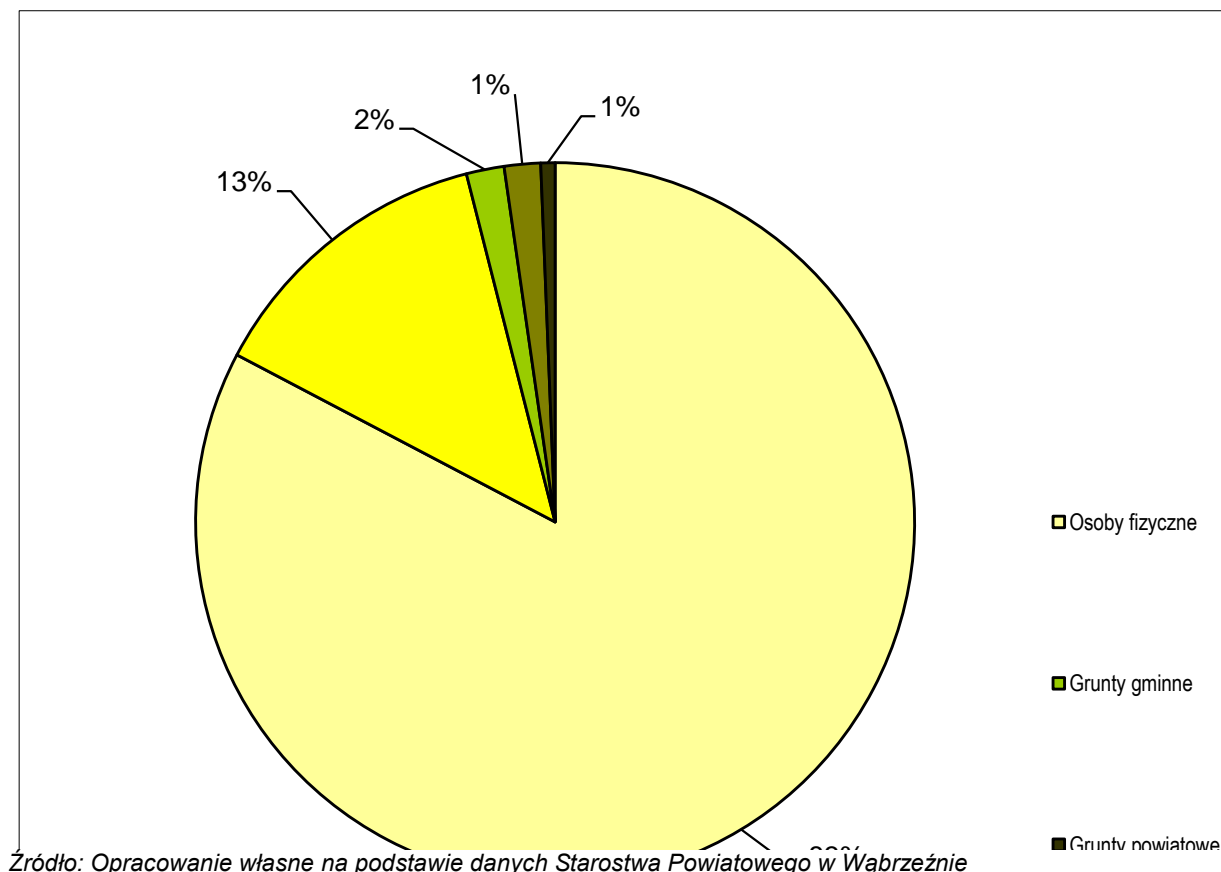
Tab. 6.1.1a Struktura władania gruntami w gminie Płużnica (stan z 1 stycznia 2013 roku)

Władający	Powierzchnia gruntów	
	ha	%
Skarb Państwa, w tym:	1585	22,1%
<i>Zasób Własności Rolnej SP</i>	1397	19,5%
<i>Lasy Państwowe</i>	188	1,7%
Gmina Płużnica	202	1,8%
Osoby fizyczne	9702	73,6%
Kościoły i związki wyznaniowe	194	1,6%
Powiat wąbrzeski	76	0,6%
Inne	105	0,2%
Razem	11 890	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Wąbrzeźnie

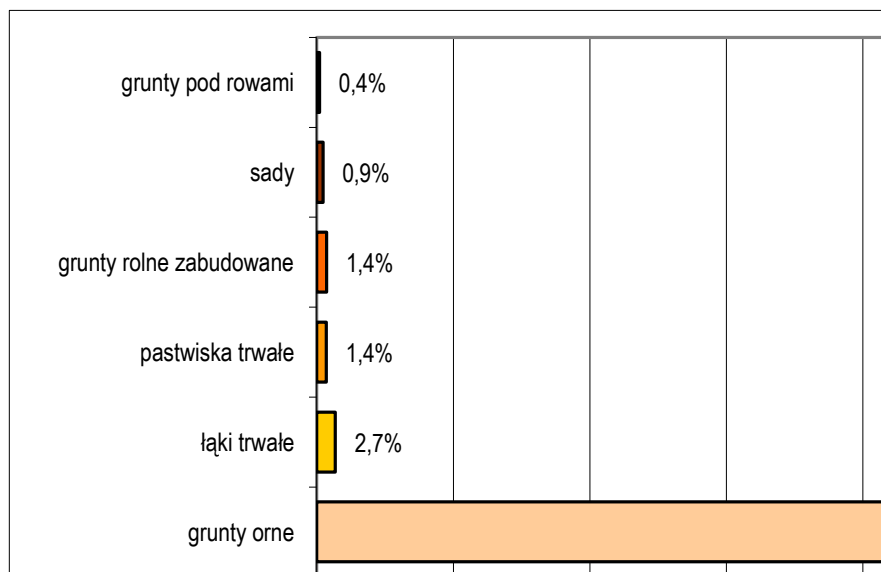
Płużnica jest gminą o dominującej własności osób fizycznych, posiadających ponad 83% ogółu gruntów w gminie (10% więcej niż w 2007 roku). Skarb Państwa włada 13% gruntów (9% mniej niż w 2007 roku), natomiast zasób gminny stanowi niespełna 2%. W zasobach prywatnych, poza osobami prywatnymi, istotnym podmiotem w strukturze własnościowej gruntów są kościoły, które dysponują 1,6% obszaru gminy.

Ryc. 6.1.1b Struktura władania gruntami w gminie Płużnica (stan z 1 stycznia 2013 roku)

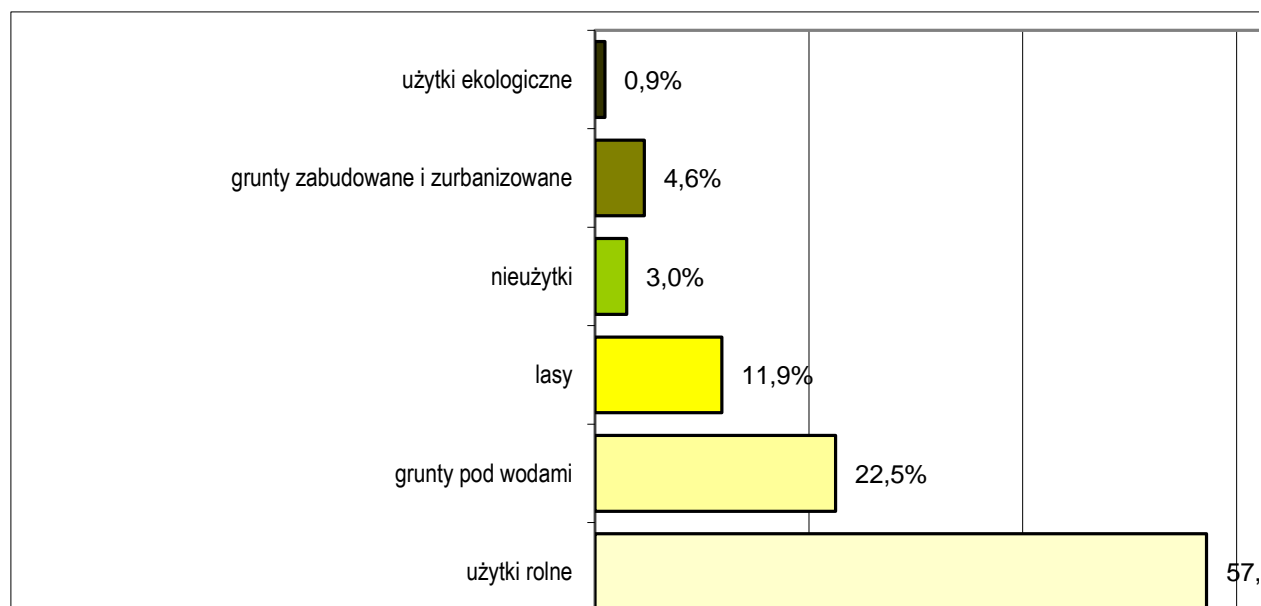
W strukturze użytkowania gruntów będących w rękach osób fizycznych dominują grunty orne (93,1%). Pozostałe formy użytkowania terenu, związane przede wszystkim z rolniczym wykorzystaniem terenów, stanowią marginalną część (ryc. 6.1.1c).

Ryc. 6.1.1c Struktura użytkowania gruntów osób fizycznych w gminie Płużnica

W strukturze gruntów państwowych dominują użytki rolne, które stanowią około 57% ogółu (ryc. 6.1.1). Ponadto 22,5% terenów to grunty pod wodami, a prawie 12% to obszary leśne i zadrzewione. Spadek udziału gruntów rolnych z 72% w 2008 roku do 57% w 2013 roku wynika ze sprzedaży ok. 1000 ha gruntów w tym czasie.

Ryc. 6.1.1d Struktura użytkowania gruntów Skarbu Państwa w gminie Płużnica

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Wąbrzeźnie
Można zakładać, że część najsłabszych pod względem rolniczym użytków rolnych może z czasem zostać przekwalifikowana na inne cele niż tylko rolnicze, a następnie sprzedana bądź wdzierżawiona. To dawałoby szansę na rozwój budownictwa mieszkaniowego w gminie.
Opracowanie graficzne punktu 6.1.1 - załącznik U-05

6.1.2 Gminny zasób nieruchomości

W zasobach gminy znajduje się 202 hektary gruntów, czyli niespełna 2% ogółu terenu. Zaledwie 1,5% z tej powierzchni stanowią grunty komunalne przekazane w użytkowanie wieczyste, natomiast pozostałe tereny wchodzą w skład gminnego zasobu nieruchomości (tab. 6.1.2a).

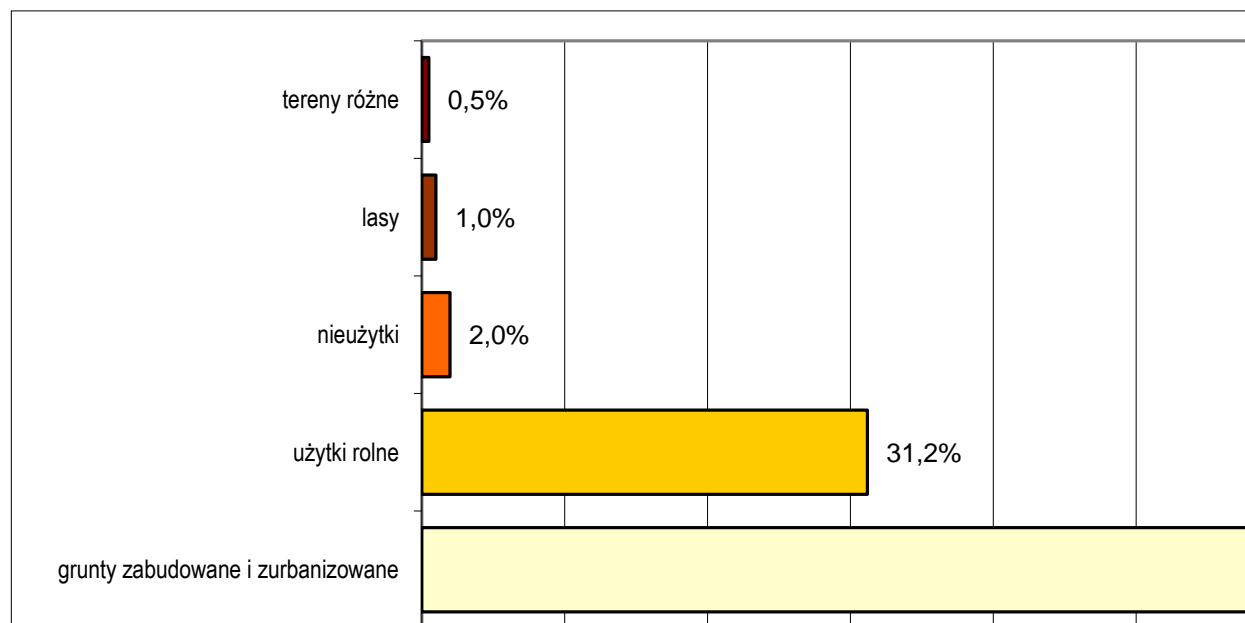
Tab. 6.1.2a Struktura gruntów komunalnych w gminie (stan 1 stycznia 2013 roku)

Wyszczególnienie	Powierzchnia gruntów	
	ha	%
Grunty komunalne wchodzące w skład gminnego zasobu nieruchomości	199	98,5%
Grunty komunalne przekazane w trwały zarząd gminnym jednostkom organ.	0	0,0%
Grunty komunalne przekazane w użytkowanie wieczyste	3	1,5%
Grunty komunalne ogółem	202	100,0%

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Wąbrzeźnie

W strukturze użytkowania gruntów komunalnych dominują grunty zabudowane i zurbanizowane, stanowiąc ponad 65% ogółu zasobów gminy. Pośród nich znakomita część terenów jest wykorzystana na cele komunikacyjne (drogi). Natomiast trzecia część gruntów, które należą do gminy Płużnica, stanowią użytki rolne.

Ryc. 6.1.2b Struktura użytkowania gruntów komunalnych w gminie Płużnica

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Wąbrzeźnie

PODROZDZIAŁ 6.2
RYNEK PRACY W GMINIE

Według danych GUS w roku 2012 w gminie Płużnica było zatrudnionych 486 osób (tab.6.2a). To oznacza, że 15,3% osób w wieku produkcyjnym pracujących zawodowo. Jest to wskaźnik wyraźnie niższy, zarówno od przeciętnego dla gmin wiejskich Polski, jak i gmin wiejskich województwa kujawsko-pomorskiego (odpowiednio 32,4% i 34,9%).

Tab. 6.2a Podstawowe mierniki rynku pracy gminy Płużnica w latach 2003-2012

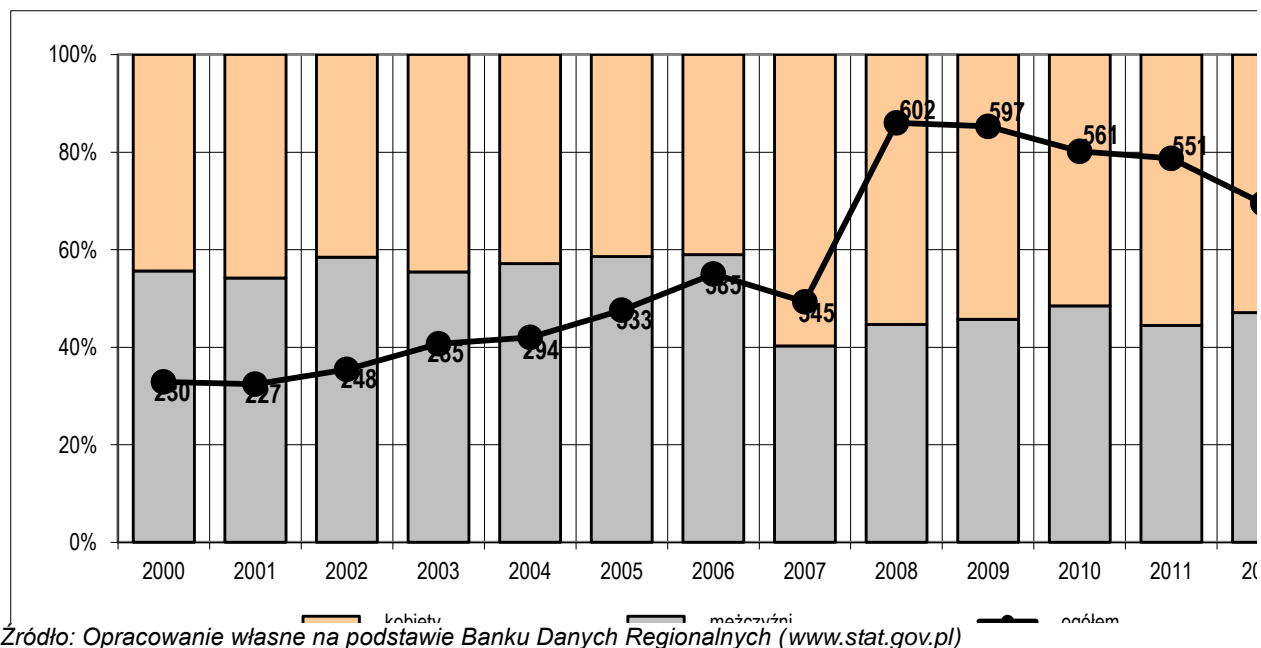
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Pracujący	285	294	333	385	345	602	597	561	551	486
mężczyźni	158	168	195	227	139	269	273	272	245	229
kobiety	127	126	138	158	206	333	324	289	306	257
Bezrobotni	692	660	616	495	332	287	380	401	402	442
mężczyźni	326	304	295	206	128	140	199	207	199	213
kobiety	366	356	321	289	204	147	181	194	203	229
Odsetek bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	22,8 %	21,4 %	19,6 %	15,6 %	10,5 %	9,1%	11,9 %	12,7 %	12,7 %	13,9

Zródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

Od 2007 roku notuje się przewagę pracujących kobiet (53% ogółu pracujących w 2012 roku), na co ma wpływ gwałtowny spadek liczby zatrudnionych mężczyzn (z 227 osób w 2006 do 139 w 2007 roku), a także znaczący wzrost liczby zatrudnionych kobiet w 2008 roku.

Liczba osób pracujących znacząco wzrosła z 345 w 2007 roku do 602 w 2008 roku. Od tego czasu notuje się spadek liczby osób zatrudnionych (do 486 w 2012 roku).

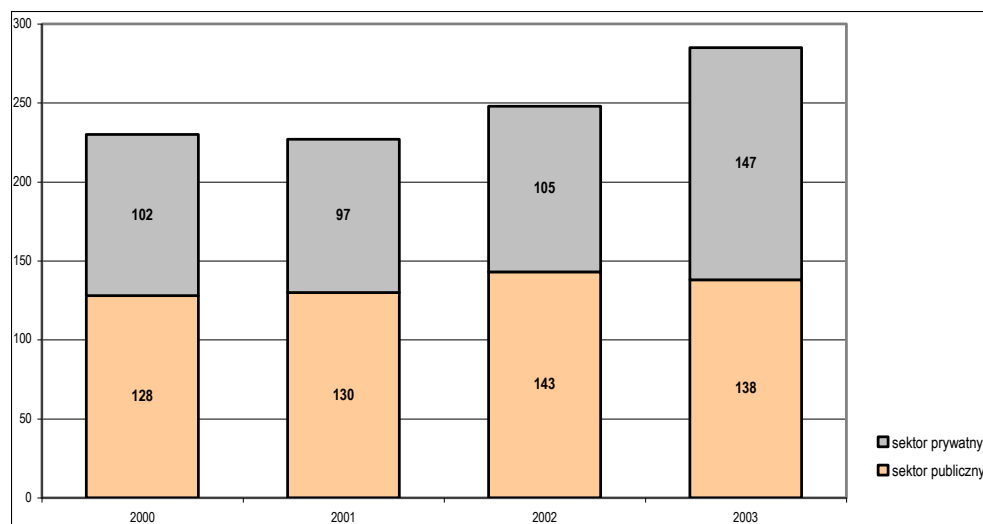
Ryc. 6.2b Pracujący ogółem według płci w Płużnicy w latach 2000-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

Ostatnie dostępne dane na temat zatrudnienia według sektorów własności podmiotów gospodarczych dotyczą roku 2003. Od 2000 roku wraz ze wzrostem zatrudnienia, notowano systematyczny wzrost udziału pracujących w sektorze prywatnym na rzecz publicznego (ryc.6.2c). O ile w 2000 roku pracujący w sektorze publicznym stanowili 44% ogółu zatrudnionych, o tyle w 2003 roku – 52%.

Ryc. 6.2c Pracujący według sektorów własności w Płużnicy w latach 2000-2003

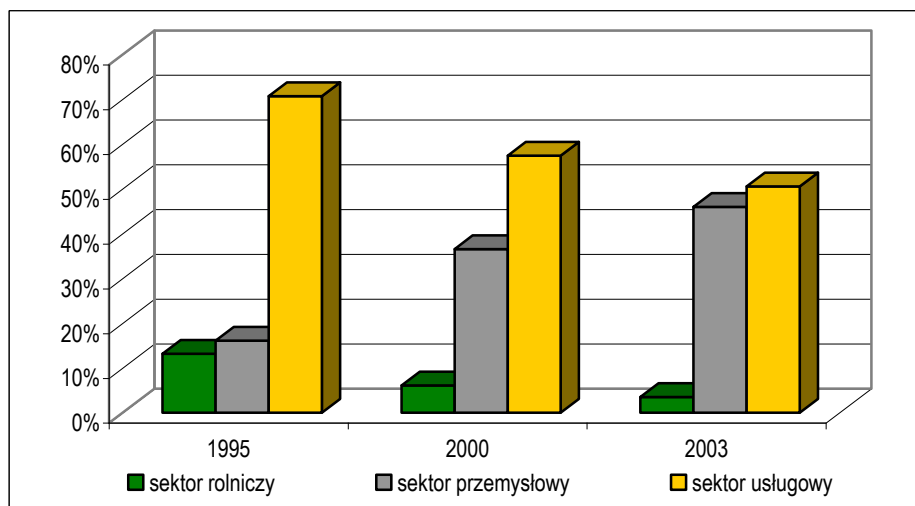

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

6.2.1 Struktura zatrudnienia

Z dostępnych danych na temat struktury zatrudnienia według sektorów ekonomicznych z lat 1995-2003 wynika, że w przeciwieństwie do ogólnych trendów w polskiej gospodarce, spada tu zatrudnienie w sektorze usługowym, natomiast rośnie – w przemyśle. To oznacza, że gmina ma mocny i wart wsparcia segment działalności gospodarczej. Niski odsetek pracujących w rolnictwie i jego dalszy systematyczny spadek (zaledwie 4% ogółu pracujących) oznaczają, że gmina typowo wiejska odchodzi od tradycyjnych form zatrudnienia i potrzebne będą miejsca pracy w pozostałych sektorach, w tym szczególnej uwagi będzie wymagał sektor usługowy. (ryc.6.2.1a).

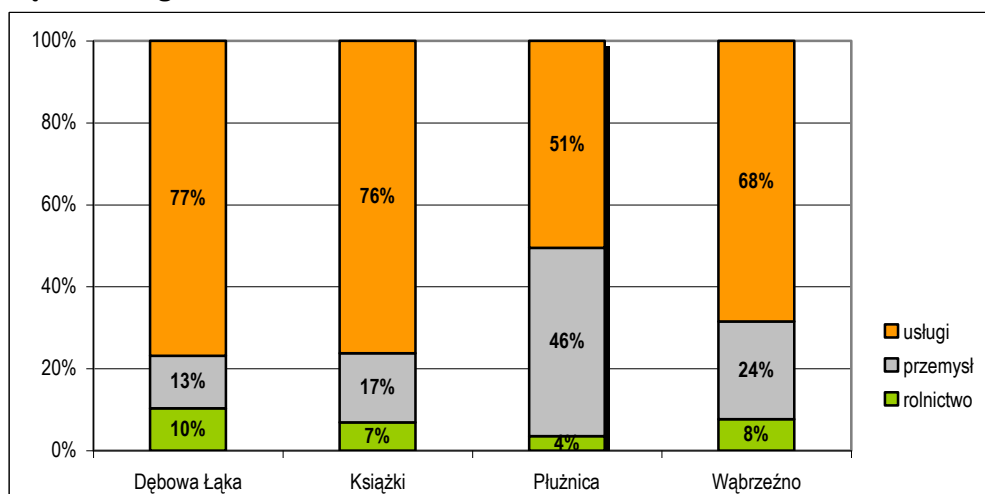
Ryc. 6.2.1a Pracujący według sektorów ekonomicznych w Płużnicy w latach 1999-2003

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

Odmienność struktury zatrudnionych w Płużnicy potwierdza też porównanie z pozostałymi gminami wiejskimi powiatu wąbrzeskiego (ryc.6.2.1b), w których wyraźnie dominuje funkcja usługowa (od 68% pracujących w usługach w Wąbrzeźnie do 77% w Dębowej Łące). Gminy te notują niewielki udział rolnictwa(7%-10%), choć i tak jest on wyższy aniżeli w Płużnicy. Zdecydowanie odróżnia je również dużo niższa ranga funkcji przemysłowej.

Ryc.6.2.1b Struktura zatrudnienia w gminie Płużnica na tle pozostałych gmin powiatu wąbrzeskiego w 2003 roku

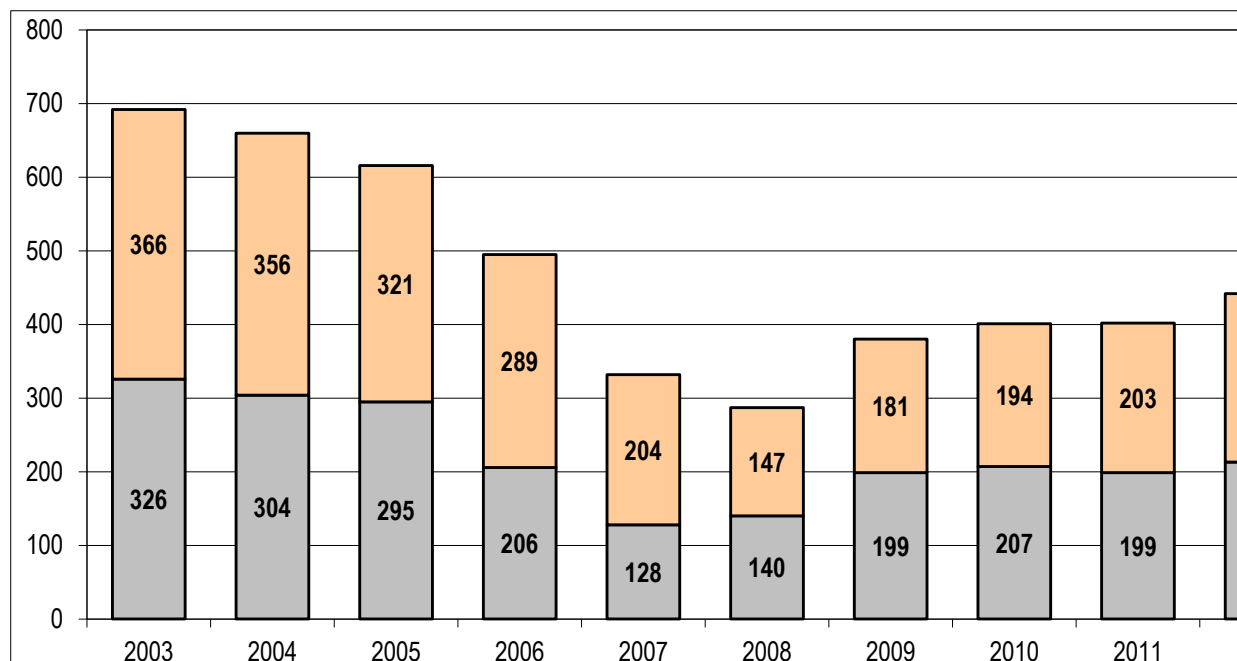

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

6.2.2 Bezrobocie

Bezrobocie w gminie od 2008 roku wzrasta (ryc.6.2.2a). Według stanu na koniec roku 2012, zarejestrowane jako pozostające bez pracy były 442 osoby (w tym 229 kobiety, co stanowi 61% ogółu bezrobotnych). Pozytywny trend spadku bezrobocia podkreśla obniżający się wskaźnik osób bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym, który jeszcze w 2003 kształtował się na poziomie niemal 23%, a w roku 2012 wyniósł 13,9%. Należy przy tym zaznaczyć, że na pod tym względem gmina wypada podobnie jak gminy wiejskie w województwie kujawsko – pomorskim (12,1%) i korzystnie na tle powiatu wąbrzeskiego, gdzie zanotowano wskaźnik bezrobocia na poziomie 13,9%.

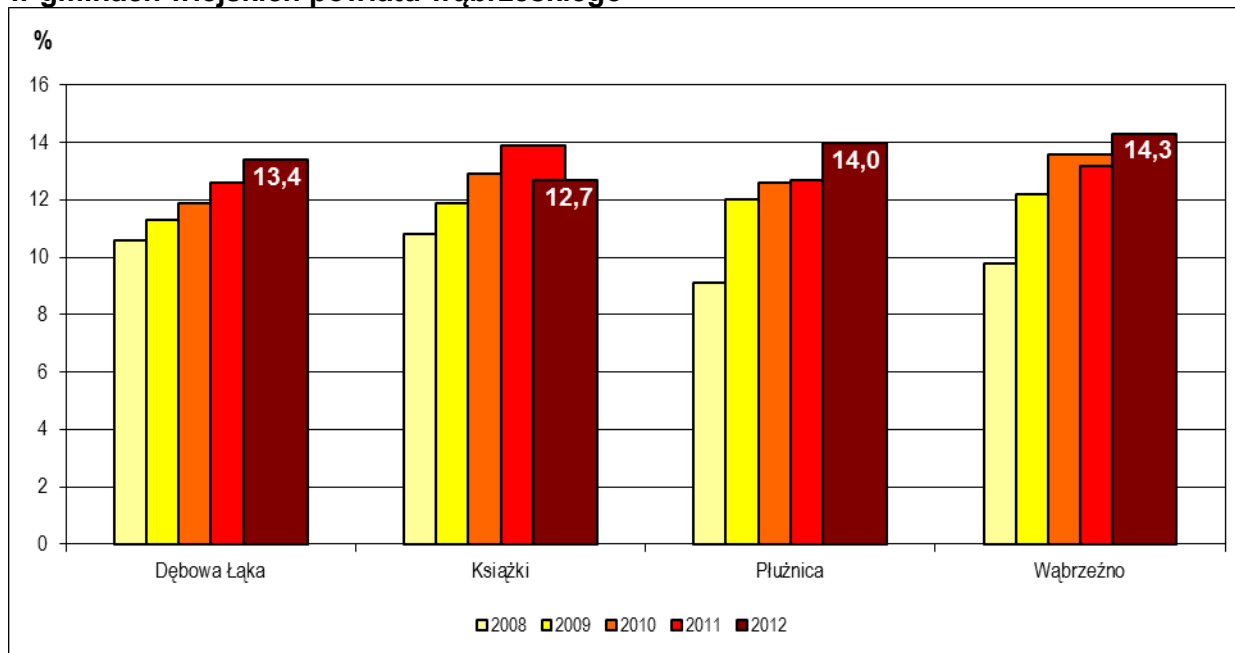
Ryc.6.2.2a Bezrobotni zarejestrowani według płci w gminie Płużnica w latach 2003-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

Na tle wiejskich gmin powiatu wąbrzeskiego Gmina Płużnica wypada podobnie (ryc.6.2.2b), notuje wartość wskaźnika niższą niż dla gminy wiejskiej Wąbrzeźno i wyższą niż dla gmin Książki i Dębowa Łąka.

Ryc. 6.2.2b Udział bezrobotnych zarejestrowanych do ludności w wieku produkcyjnym w gminach wiejskich powiatu wąbrzeskiego

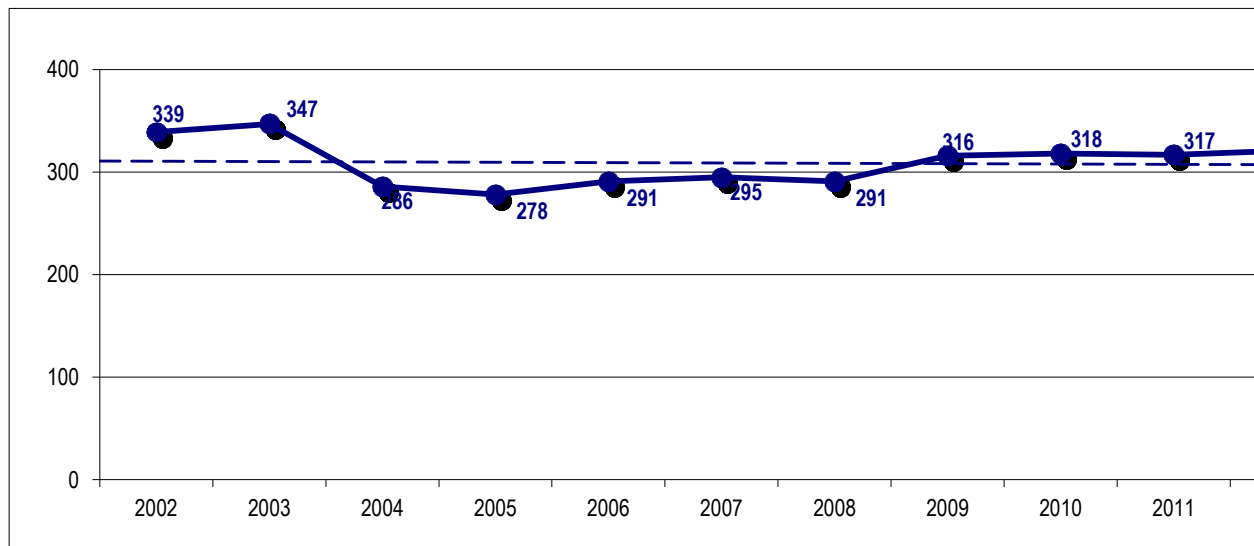
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

Spadek liczby zatrudnionych, połączony ze wzrostem liczby bezrobotnych wskazuje na potrzebę aktywizacji mieszkańców gminy. Liczba zatrudnionych jest jednak dalej prawie dwukrotnie większa niż w latach 2000-2007. Tak samo z liczbą osób bezrobotnych. Po znacznym spadku bezrobocia w 2007 roku, obecnie notuje się tylko jego nieznaczny wzrost.

PODROZDZIAŁ 6.3
AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA

Jak wynika z danych publikowanych przez GUS (ryc. 6.3a), w gminie Płużnica liczba podmiotów gospodarczych wykazuje lekki trend spadkowy. Największy spadek miał miejsce w latach 2004-2005 i od tego czasu zaznacza się niewielki wzrost liczby podmiotów.

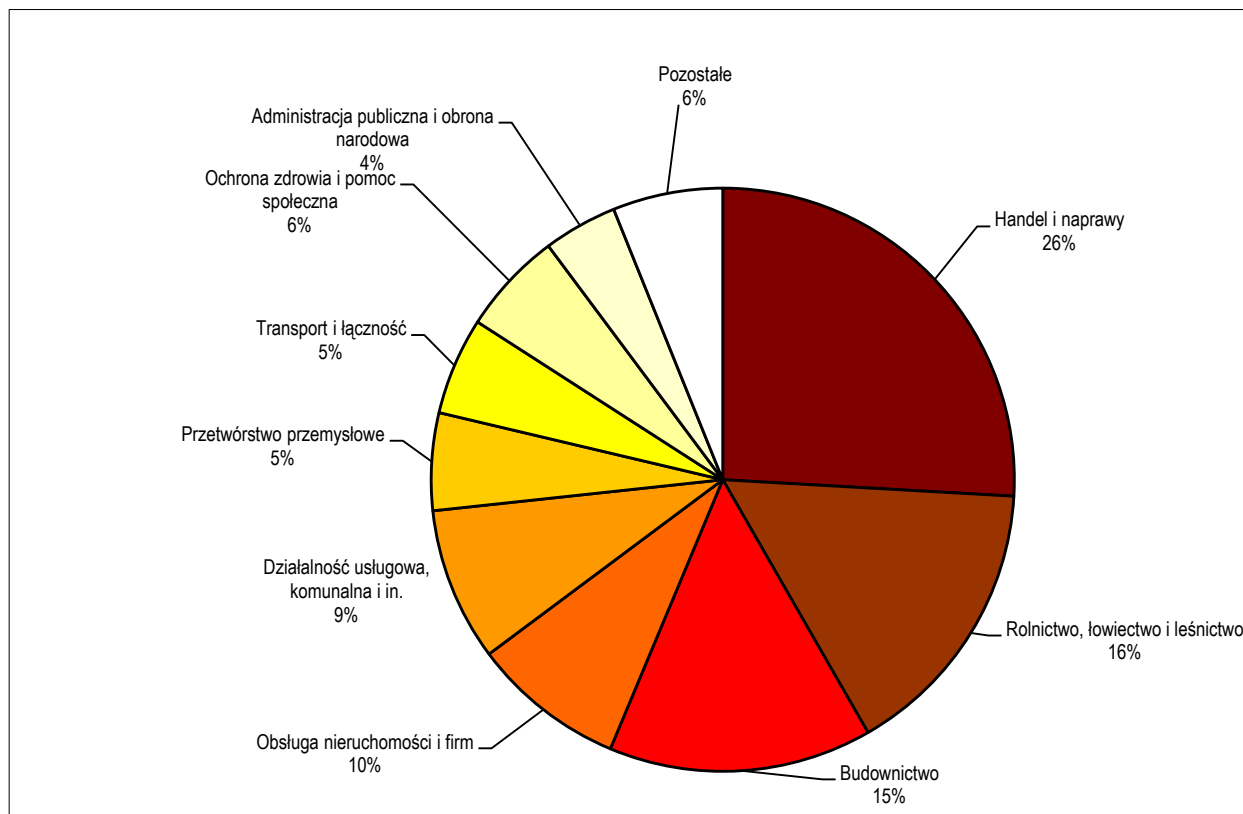
Ryc. 6.3a Liczba podmiotów gospodarczych w Płużnicy w latach 2002-2007

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

Pośród funkcjonujących firm dominuje własność prywatna (98% ogółu w 2009 roku). Zmiany liczby firm dotyczą sektora prywatnego, bowiem sektor publiczny wykazuje stabilizację na poziomie 6-7 podmiotów w latach 2002-2009).

Ryc. 6.3b Struktura podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON wg sekcji PKD w gminie Płużnica (stan z 2009 roku)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

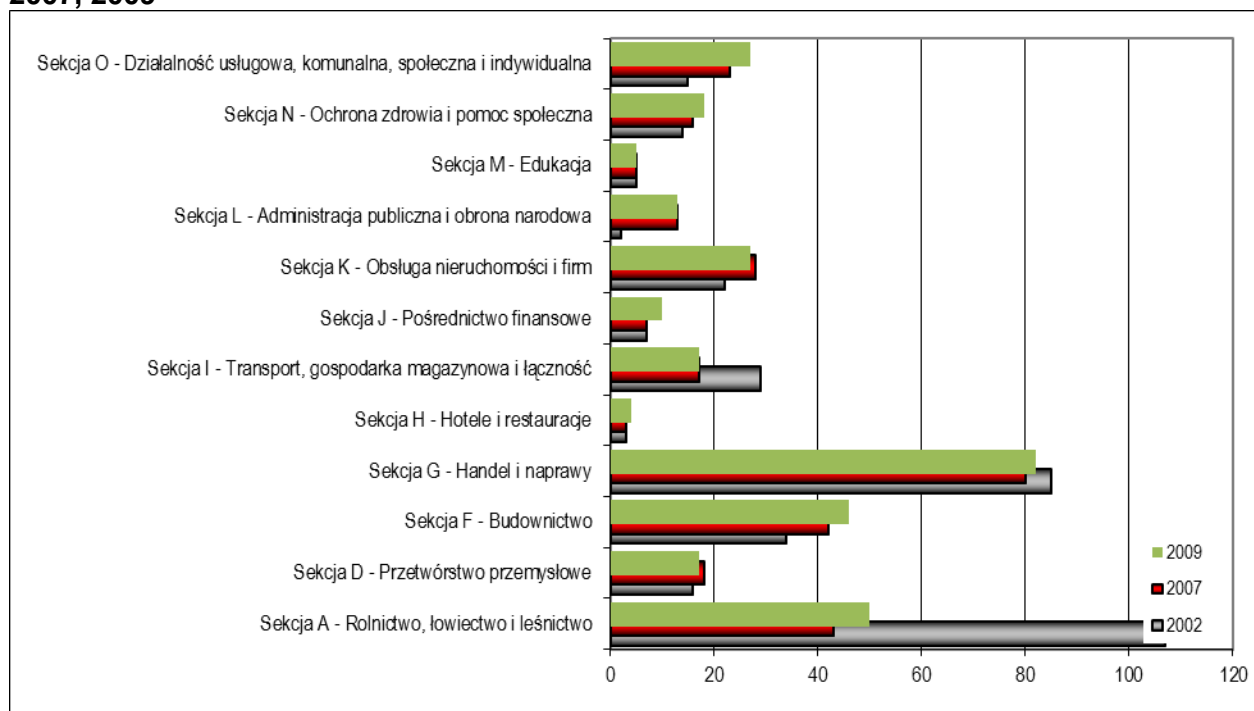
W strukturze zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (ryc.6.3b) najwięcej jest firm

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA

handlowych, które stanowią 26% ogółu. Ponadto w gminie funkcjonują firmy związane z rolnictwem i budownictwem (odpowiednio 16% i 15%). Istotnym jest, że profil 10% firm jest związany z obsługą nieruchomości i firm i jest zbliżony do wskaźników notowanych dla ośrodków miejskich. Ze względu na niewielką zmianę liczby podmiotów gospodarczych po 2009 roku, uznano dane z 2009 roku za wystarczające.

W latach 2002-2009 największe zmiany w strukturze branżowej podmiotów gospodarczych dokonały się w rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie. O ile w 2002 roku stanowiły one niemal 32% ogółu podmiotów, o tyle w roku 2009 ich udział spadł do 16%. Zmniejszenie udziału w strukturze branżowej zanotowano jeszcze w sekcji transport, gospodarka magazynowa i łączność (z 8,6% do 5%). Z kolei największy wzrost liczby podmiotów odnotowano w przypadku budownictwa, administracji publicznej oraz działalności usługowej, komunalnej i in. (ryc. 6.3c).

Ryc. 6.3c Zmiany liczby podmiotów gospodarki narodowej wg sekcji PKD w latach 2002, 2007, 2009

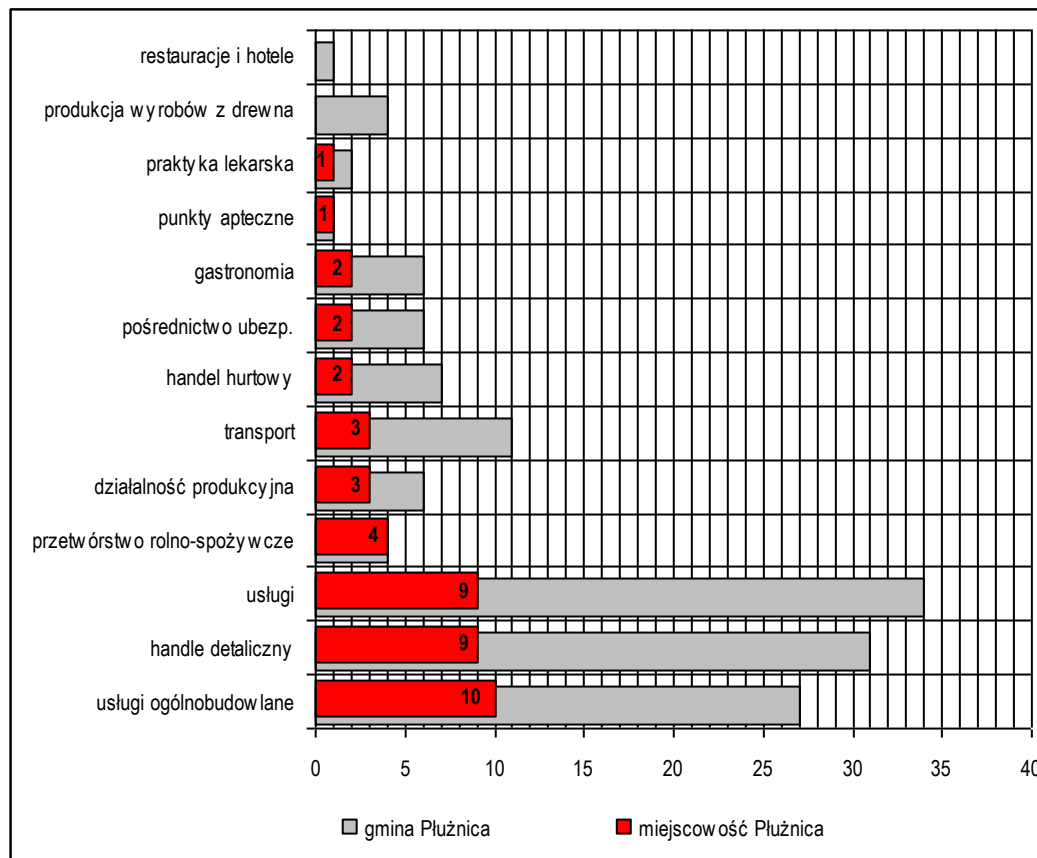
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

6.3.1 Najważniejsze podmioty gospodarcze gminy

Z analizy danych Urzędu Gminy w Płużnicy wynika, że centrum gospodarczym gminy jest siedziba władz gminnych – miejscowość Płużnica (ryc. 6.3.1a). Z ogólnej liczby 139 zarejestrowanych tam ważniejszych podmiotów, 46 firm (33%) jest prowadzonych przez mieszkańców tego ośrodka. Dwoma kolejnymi ważnymi ośrodkami koncentrującymi działalność gospodarczą są miejscowości Błędowo i Nowa Wieś Królewska (odpowiednio 9,3% i 8% ogółu firm).

Z kolei z analizy profili działalności podmiotów funkcjonujących w gminie wynika, że największą grupę stanowią podmioty prowadzące działalność usługową (34 firmy, 25% ogółu), placówki handlu detalicznego (31 firm, 22% ogółu) oraz firmy oferujące usługi ogólnobudowlane (27 firm, 19% ogółu).

Ryc. 6.3.1a Przedsiębiorczość mieszkańców sołectwa Płużnica na tle gminy według profilu działalności firmy

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji Urzędu Gminy w Płużnicy

Należy przy tym podkreślić, że podmioty te wykazują koncentrację w Płużnicy, co potwierdza nadrzędność tego ośrodka w sieci osadniczej gminy.

Ważnym ośrodkiem handlowo-usługowym gminy jest ponadto Błędowo. Dostępność do tego typu placówek jest jednym z ważnych wyznaczników jakości życia mieszkańców. Poza Płużnicą, która koncentruje na swoim obszarze najliczniejsze i najbardziej zdywersyfikowane działalności, pewne miejscowości wykazują specjalizację gospodarczą. Zwraca uwagę szczególnie sołectwo Wielządz, w którym zlokalizowane są wszystkie firmy związane z produkcją i sprzedażą wyrobów z drewna. Z kolei usługi budowlane są domeną – obok Płużnicy – sołectw Mgowo, Orłowo, Goryń i Nowa Wieś Królewska. Wszystkie gminne firmy związane z przetwórstwem rolno-spożywczym są zlokalizowane w Płużnicy.

Pośród pozostałych branż działalności, jakie są prowadzone w gminie, zwraca uwagę liczebność firm transportowych oraz hurtowni (odpowiednio 11 i 7 firm), a także w pośrednictwie ubezpieczeniowym i działalności produkcyjnej – po 5 podmiotów gospodarczych.

W poniższym zestawieniu (tab. 6.3.1c) przedstawiono najważniejsze i zarazem zatrudniające największą liczbę przedsiębiorstwa prowadzące działalność gospodarczą.

Tab. 6.3.1c Wykaz największych przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w gminie Płużnica

Nazwa, siedziba i właściciel firmy	Profil działalności	Zatrudnienie
Zakład Produkcyjno-Handlowo-Usługowy „Nitex”, Płużnica, Beata Mucha	produkcja włóknin, produkcja przemysłowych wyrobów tekstylnych, produkcja wkładów meblowych, materaców i poduszek ozdobnych	180 osób

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA**

„Plast-farb” Czaple, Józef Głowiński	produkcja opakowań z tworzyw sztucznych	164 osoby
Zakład Produkcyjno- Handlowo-Uslugowy „Magtex” Płużnica/Radzyń Chełmiński, Wojciech Mucha	produkcja i sprzedaż hurtowa odzieży i wyrobów włókienniczych	80 osób
Firma Handlowo-Uslugowa „Zakierski” Nowa Wieś Królewska, Marcin Zakierski	hurtowa zboża, nasion i paszy dla zwierząt, sprzedaż hurtowa żywności, sprzedaż hurtowa innych towarów, usługi ogólnobudowlane	50 osób
Przedsiębiorstwo Handlowo- Uslugowe „Solo” Płużnica, Bożena Wiśniewska	sprzedaż paliw, pomoc drogowa, sprzedaż części samochodowych, wynajem samochodów i maszyn i in.	22 osoby
Zakład Przetwórstwa Rolno- Spożywczego „Remedium” Płużnica, G.W. Oleśniewicz	przetwórstwo i konserwowanie owoców i warzyw, działalność agentów zajmujących się sprzedażą płodów rolnych i artykułów spożywczych, sprzedaż hurtowa żywności i in.	20 osób
„Lemar” Wielżądź, Marcin Skonieczka	produkcja wyrobów tartacznych, produkcja wyrobów stolarskich i ciesielskich, produkcja opakowań drewnianych, produkcja mebli, wykonywanie robót budowlanych i in.	15 osób
PPH „Seco” Wielżądź, Beata Zarzeczna	produkcja wyrobów tartacznych, produkcja wyrobów stolarskich i ciesielskich, produkcja opakowań drewnianych, produkcja mebli, wykonywanie robót budowlanych i in.	15 osób
Międzynarodowy Transport Drogowy „Hermes” Płużnica, Zbigniew Liszaj	transport drogowy towarów pojazdami specjalistycznymi i uniwersalnymi	13 osoby
Kruk Transport Międzynarodowy Czaple, Zbigniew Kruk	transport drogowy towarów pojazdami specjalistycznymi i uniwersalnymi	13 osoby
Firma Produkcyjno-Handlowa „Gran-fol” Wiewiórki, Krzysztof Fałkowski	produkcja wyrobów i opakowań z tworzyw sztucznych, produkcja wyrobów sztucznych dla budownictwa	10 osób
„Pactor”, Płużnica, Marcin Oleśniewicz	przetwórstwo rolno-spożywcze, sprzedaż hurtowa żywności	bd

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji Urzędu Gminy w Płużnicy

Największym przedsiębiorstwem w gminie jest Zakład Produkcyjno-Handlowo-Uslugowy „Nitex”, który powstał w 1994 roku. Właściciele firmy zainwestowali w nową halę produkcyjną (ryc.6.3.1d) oraz w nowoczesny park maszynowy. Szwalnia wyposażona jest w nowoczesne maszyny, które obsługiwane są przez wykwalifikowane szwaczki. Dodatkowym atutem firmy NITEX jest własna baza transportowa. Zakład jest bardzo ważnym podmiotem z punktu widzenia lokalnego rynku pracy, bowiem daje on zatrudnienie kobietom, co obszarach wiejskich jest szczególnie istotne.

Ryc. 6.3.1d Nowa hala produkcyjna Zakładu PHU „Nitex” w Płużnicy

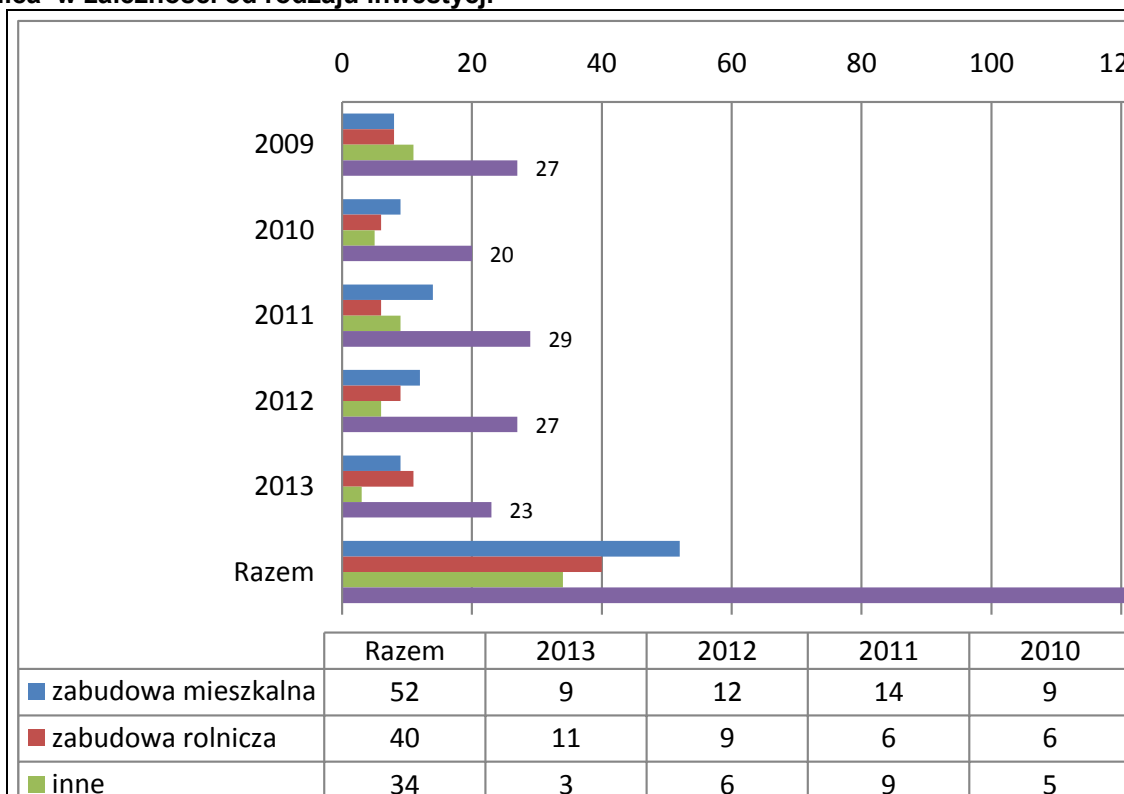
Źródło: strona internetowa firmy „Nitex” (www.nitex.net.pl)

PODROZDZIAŁ 6.4 RUCH INWESTYCYJNY

Aktywność inwestycyjna na obszarze gminy jest bardzo czytelnym wskaźnikiem rozwoju gospodarczego i społecznego. Zdecydowana większość inwestorów to inwestorzy prywatni, zaś inwestycje infrastrukturalne są generowane przez podmioty publiczne.

Łączna liczba decyzji o pozwoleniu na budowę w skali rocznej waha się ze względu na zróżnicowane zainwestowanie w obiekty rolnicze i gospodarcze. W zależności od roku jest to od 20 do 29 decyzji. W 2010 najmniejsza liczba decyzji o pozwoleniu na budowę – 20, w 2011 największa – 29. Wpływ na to miały głównie decyzje o pozwoleniu na budowę budynków mieszkalnych. Wysoki udział decyzji o pozwoleniu na budowę budynków mieszkalnych jest szczególnie istotnym i pozytywnym wskaźnikiem, potwierdzającym atrakcyjność osadniczą gminy Płużnica.

Tab. 6.4a – Ilość decyzji o pozwoleniu na budowę wydane dla inwestycji na obszarze gminy Płużnica w zależności od rodzaju inwestycji

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Płużnica

Jak wynika z danych zawartych w *Tab. 6.4a* na obszarze gminy Płużnica dominują

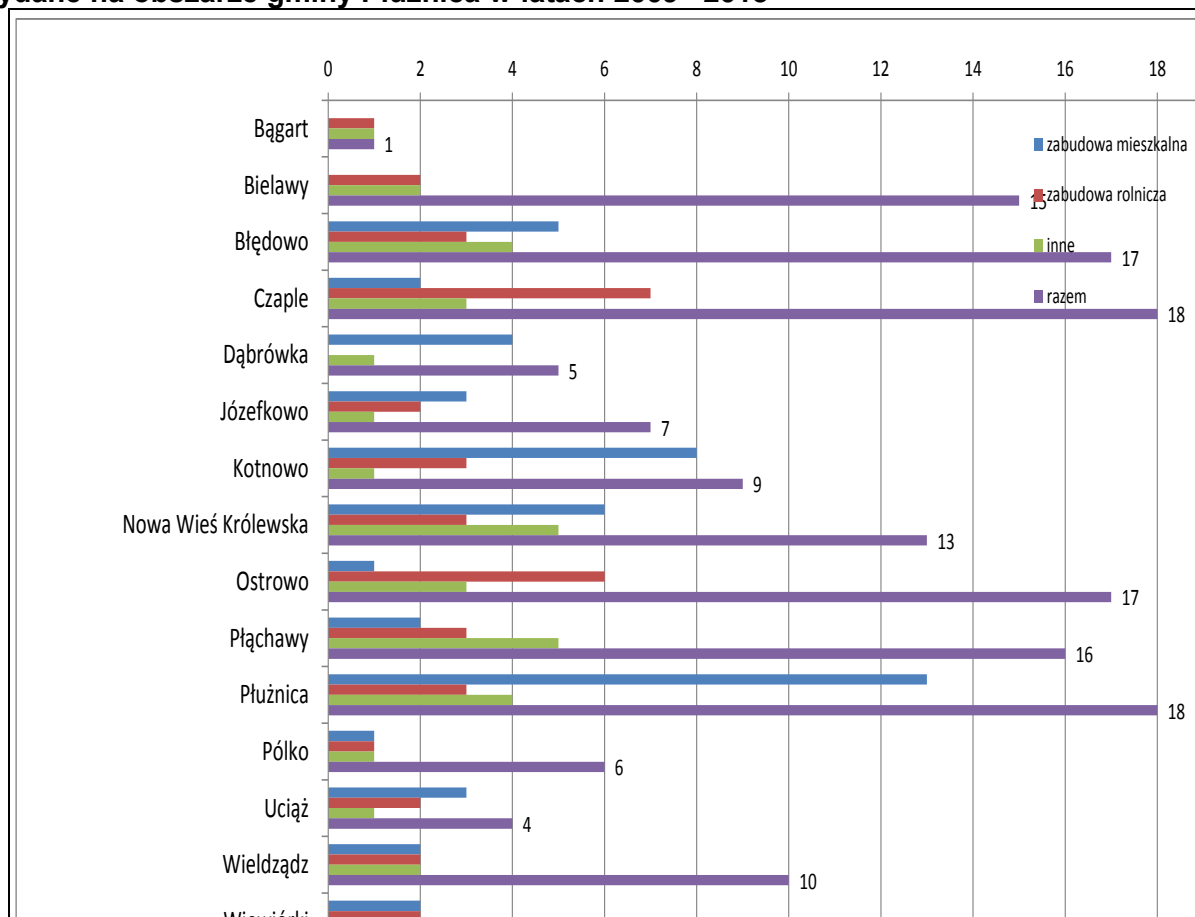
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA

inwestycje o charakterze mieszkalnym. Decyzje dotyczące tego typu inwestowania stanowią 42% wszystkich decyzji. Przy 30% udziale decyzji o pozwoleniu na budowę zabudowy rolniczej obrazuje to dominującą funkcję mieszkaniowo - rolniczą w zagospodarowaniu i kierunkach inwestowania.

Z analizy przestrzennego rozmieszczenia wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę (Ryc. 6.4b.) oraz decyzji o warunkach zabudowy (Ryc. 6.4c) wynika, że ruch inwestycyjny najsilniejszy jest w miejscowościach: Płużnica i Nowa Wieś Królewska. Pozostałe wsie, w których ilość decyzji dochodzi do ok. 12 to: Kotnowo, Czaple, Błędowo.

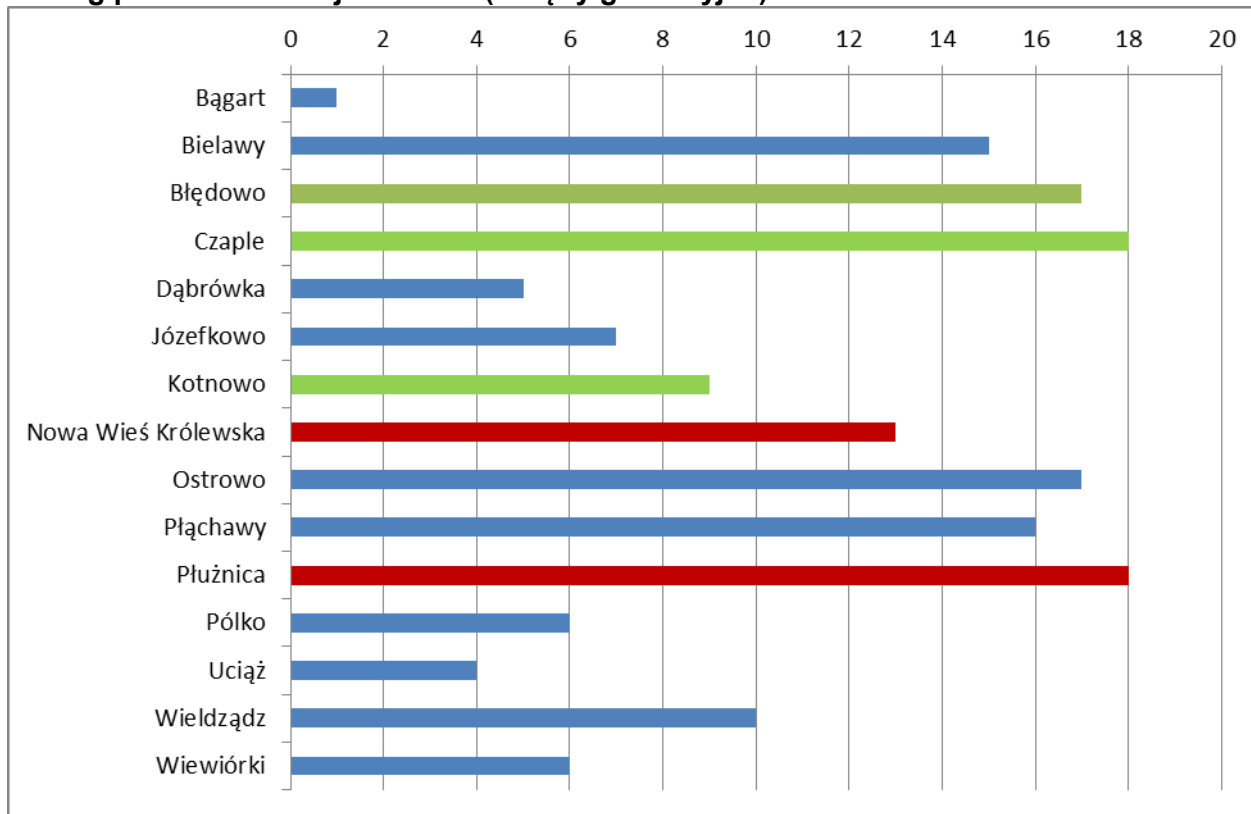
Przestrzenne rozmieszczenie wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę oraz decyzji o warunkach zabudowy przedstawiono na załączonym rysunku.

Ryc. 6.4b – Decyzje o pozwoleniu na budowę według rodzaju inwestycji wydane na obszarze gminy Płużnica w latach 2009 –2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Płużnica, 2013.

Ryc. 6.4c – Liczba decyzji o warunkach zabudowy wydanych w latach 2009 – 2013 według podziału na miejscowości (obręby geodezyjne).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Płużnica, 2013.

W najbliższych latach można spodziewać się dalszej koncentracji zarówno zabudowy, jak i inwestycji. Koncentracji inwestycji spodziewać można się wzdłuż dróg prowadzących do Lisewa, w pobliżu którego znajduje się zjazd z autostrady A1.

Opracowanie graficzne PODROZDZIAŁU 6.4 – załączniki : U-03, U-04.

PODROZDZIAŁ 6.5 WARUNKI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

6.5.1 Dostęp do infrastruktury społecznej i technicznej

6.5.1.1 Edukacja

Szkolnictwo podstawowe w gminie Płużnica realizowane jest przez Szkołę Podstawową w Płużnicy i jej filię w Wiewiórkach. Edukacja na poziomie ponadpodstawowym jest prowadzona przez Gimnazjum Publiczne zlokalizowane w Nowej Wsi Królewskiej. Gimnazjum w Nowej Wsi Królewskiej powstało na bazie istniejącej wcześniej szkoły podstawowej.

Placówki szkolne gminy są bardzo dobrze wyposażone oraz posiadają szeroką ofertę zajęć pozalekcyjnych dla uczniów. Wszystkie szkoły podstawowe posiadają świetlicę oraz bibliotekę, natomiast salę gimnastyczną posiada jedynie szkoła w Płużnicy. Warto podkreślić, że szkoła w Płużnicy posiada dobrze wyposażoną pracownię komputerową, w której wszystkie stanowiska mają dostęp do Internetu. Również filia szkoły posiadają sale komputerowe, jednak sprzęt wymaga modernizacji i brakuje dostępu do sieci internetowej.

Edukację przedszkolną prowadzą oddziały przyszkolne szkół podstawowych w Płużnicy i Wiewiórkach. Szkoły te prowadzą również trzy grupy sześciolatków z nauczaniem na poziomie zerowym.

Gimnazjum zlokalizowane w Nowej Wsi Królewskiej dysponuje nową salą gimnastyczną oraz dwiema salami komputerowymi z dostępem do Internetu. Szkoła prowadzi gabinet pedagogiczno-psychologiczny.

Problemem jest brak we wszystkich placówkach oświatowych gminy stołówek uczniowskich. W

przypadku szkół podstawowych funkcjonują tam jedynie sklepiki, natomiast gimnazjaliści korzystają z punktu wydawania posiłków, obsługiwane przez firmę zewnętrzną oraz sklepik uczniowski.

Na podstawie powyższego oraz dokładnej analizy gminnej edukacji (patrz rozdział 5.5.2) można stwierdzić, iż dostępność placówek edukacyjnych, a zwłaszcza ich oferta kształcenia i wyposażenie infrastrukturalne są na dobrym poziomie. Warunki edukacji ulegają systematycznej poprawie, bowiem następuje zwiększenie liczby pomieszczeń szkolnych przy jednoczesnym spadku liczby uczniów. Trzeba ponadto podkreślić aktywność władz szkolnych i gminnych w zakresie aplikowania o środki europejskie na rzecz poprawy infrastruktury oraz zwiększenia oferty ponadprogramowych zajęć szkolnych, które nie tylko służą lepszej jakości kształcenia, ale dają szansę na pozytywne i ciekawe spędzanie czasu wolnego przez dzieci.

6.5.1.2 Ochrona zdrowia

Usługi medyczne na obszarze gminy są świadczone przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Płużnicy oraz jego filię zlokalizowaną w Nowej Wsi Królewskiej. W gminie prowadzone są jednostkowe praktyki lekarskie oraz prywatne usługi pielęgniarskie, prowadzone zazwyczaj w pomieszczeniach wymienionych ośrodków zdrowia oraz w formie wizyt domowych.

6.5.1.3 Handel i usługi

Na terenie gminy można wskazać trzy ośrodki, które poza placówkami handlowymi oferują dość zróżnicowane usługi. Bezsprzecznie najważniejszą miejscowością jest siedziba władz gminnych – Płużnica, w której funkcjonują placówki handlowe, ale także różnego rodzaju usługi (np. fryzjerstwo i kosmetyka, sprzątanie obiektów, wypożyczalnia sprzętu rekreacyjnego, nauka gry na instrumentach, naprawa i konserwacja maszyn, agencja reklamowa i in.), firmy ogólnobudowlane, pośrednictwo i doradztwo finansowe i ubezpieczeniowe, obiekty gastronomiczne, punkt apteczny i in. Drugim ważnym ośrodkiem handlowo-usługowym jest Błędowo, w którym skoncentrowany jest handel detaliczny oraz drobne usługi. Również Nowa Wieś Królewska, która jest ważnym w gminie ośrodkiem oferującym usługi z zakresu oświaty i ochrony zdrowia, staje się atrakcyjnym ośrodkiem dla lokalizacji placówek handlowo-usługowych. Do innych miejscowości, w których można się zaopatrzyć w podstawowe produkty i posiadających zarazem pojedyncze firmy usługowe, należą ponadto: Uciąż, Wiewiórki, Goryń i Działowo. Większość miejscowości sołeckich ma lokalne sklepy spożywczo-przemysłowe.

6.5.1.4 Infrastruktura techniczna

Na terenie gminy istnieje ponad 900 przyłączy sieci wodociągowej prowadzących do budynków mieszkalnych. Korzysta z nich 100% ludności gminy. Spośród 20 miejscowości na terenie gminy, wszystkie posiadają pierścieniową sieć wodociągową. Cały rezerwuuar wody pitnej z ujęć na terenie gminy spełnia normy w zakresie parametrów fizykochemicznych.

Według danych z 2013 roku długość sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy wyniosła 70,8 km. 45% ludności gminy korzysta z sieci kanalizacyjnej i pomimo jej intensywnego rozwoju, część miejscowości gminnych nadal nie jest do tej sieci przyłączona. Do miejscowości tych należą: Płachawy, Wiewiórki, Bągart, Pólko, Uciąż, Bielawy oraz Józefkowo. Na terenie gminy w zasadzie nie istnieje kanalizacja deszczowa, a jej nieliczne stare fragmenty wymagają gruntownej modernizacji.

Składowaniem stałych odpadów w powiecie wąbrzeskim, a tym samym również w Płużnicy, zajmuje się Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych i Mieszkaniowych „Ekosystem” Sp. z o. o. W zasadzie wszyscy mieszkańcy gminy Płużnica są objęci selektywną zbiórką odpadów.

Przez obszar gminy przebiegają trzy gazociągi wysokiego ciśnienia. Jednak mieszkańcy gminy nie korzystają z gazu ziemnego z sieci ani do ogrzewania domów, ani do przygotowywania posiłków. Korzystają natomiast z gazu dostarczanego w butlach.

Budynki użyteczności publicznej w gminie Płużnica ogrzewane są olejem opałowym prawie w 100%. Inaczej sytuacja wygląda w przypadku budynków mieszkalnych, w których 15% mieszkań ogrzewanych jest olejem opałowym, natomiast reszta jest ogrzewana węglem. Zaledwie kilka gospodarstw domowych wykorzystuje w tym celu gaz.

PODROZDZIAŁ 6.6
KONKURENCYJNOŚĆ GMINY PŁUŻNICA

Ważnym uwarunkowaniem rozwoju lokalnego, bezpośrednio wpływającym na kierunki dalszego rozwoju gminy jest otoczenie gminne. Gminy tego samego powiatu oraz te leżące poza jego granicami, ale sąsiadujące z badaną jednostką przestrzenną, posiadające zbliżony potencjał i podobne warunki przyrodnicze, mogą być najbliższymi i naturalnymi partnerami w kształtowaniu rozwoju społeczno-gospodarczego danego regionu, ale też mogą ze sobą bezpośrednio konkurować. Poniższa analiza porównawcza ma na celu ocenę i weryfikację lokalnych uwarunkowań rozwoju gminy Płużnica w porównaniu z ościennymi jednostkami administracyjnymi.

Dla oceny możliwości dalszego rozwoju gminy Płużnica, analizie strukturalnej poddano osiem gmin wiejskich. Trzy z nich: Dębowa Łąka, Książki i Wąbrzeźno należą wraz z Płużnicą do powiatu wąbrzeskiego, natomiast pięć pozostałych leży w jej bezpośrednim sąsiedztwie: Chełmża (powiat toruński), Chełmno i Lisewo (powiat chełmiński), Grudziądz (powiat grudziądzki) oraz wiejska gmina Wąbrzeźno (powiat wąbrzeski).

Analizę porównawczą oparto przede wszystkim na danych względnych, przeliczonych na 1 bądź 1000 mieszkańców, przez co, przy zróżnicowanym potencjale gmin, mierzonym najpełniej liczbą ludności, można dokonywać pewnych uogólnień i analiz, unikając przy tym błędów powierzchniowych opisów kwantyfikatywnych.

6.6.1 Położenie

W sensie warunków przyrodniczych porównywane gminy mają dość podobny potencjał rozwojowy, który opiera się głównie na działalności rolniczej. Walory turystyczne, w tym przede wszystkim powierzchnie leśne oraz obszary pojezierne stanowią również ważny czynnik w formułowaniu planów rozwojowych tych gmin. Natomiast warunki społeczno-gospodarcze, w tym przede wszystkim położenie geograficzne i dostępność komunikacyjna tych gmin są czynnikami dość mocno je różnicującymi. Szczególnie ważna dla rozwoju jest autostrada A1, której przebieg przez konkretne obszary (Lisewo) bądź w ich bezpośrednim sąsiedztwie (Płużnica) może generować dynamiczny rozwój gospodarczy. Pomiedzy gminami leżącymi w typowo wiejskiej przestrzeni oraz tymi, które bezpośrednio otaczają gminy miejskie, ujawniają się różnice w potencjale rozwojowym na rzecz tych drugich. Funkcja naturalnego zaplecza dla miasta, jak i postępujące procesy suburbanizacji generują znacznie szybszy rozwój tych obszarów, które tracą swój wiejski charakter, tworząc zwarty przestrzennie obszar tzw. kontinuum miejsko-wiejskiego, czyli typową strefę podmiejską.

6.6.2 Społeczność lokalna

Mieszkańcy, będący podmiotem działań samorządu terytorialnego, stanowią najcenniejszą część danego obszaru. Poziom ich aktywności społecznej oraz ekonomicznej wpływa na rozwój danego obszaru oraz jego przewagi konkurencyjne nie tylko w najbliższym otoczeniu, ale również w innych regionach.

Analizowany obszar ośmiu gmin wiejskich północno-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego jest zróżnicowany pod względem zarówno demograficznym, jak i społecznym. Średnia liczba ludności w wybranych gminach wynosi 6 tys. mieszkańców, zatem pięć z nich (w tym Płużnica) notuje niższą niż przeciętna liczbę mieszkańców i są to gminy o typowo wiejskim charakterze. Natomiast trzy pozostałe: Chełmża, Grudziądz i Wąbrzeźno, otaczające ośrodki miejskie, wyraźnie tę liczbę przekraczają (tab. 6.5.2a). Największa z nich, gmina Grudziądz, o wyraźnie podmiejskim charakterze, jest zamieszkiwana przez ok. 12 tys. osób i wyraźnie odbiega charakterem od większości gmin. Wszystkie gminy cechuje zbliżona gęstość zaludnienia: od 38 osób/km² w gminie Dębowa Łąka do 72 osób/km² w gminie Grudziądz.

Tab. 6.5.2a Sytuacja demograficzna gminy Płużnica na tle wybranych gmin w 2012 roku

	Dębowa Łąka	Książki	Płużnica	Wąbrzeźno	Chełmno	Lisewo	Chełmża	Grudziądz
Powierzchnia gminy	86	86	120	201	114	86	179	165
Ludność ogółem	3 242	4 276	4 941	8 656	5 576	5 303	9 738	11 930

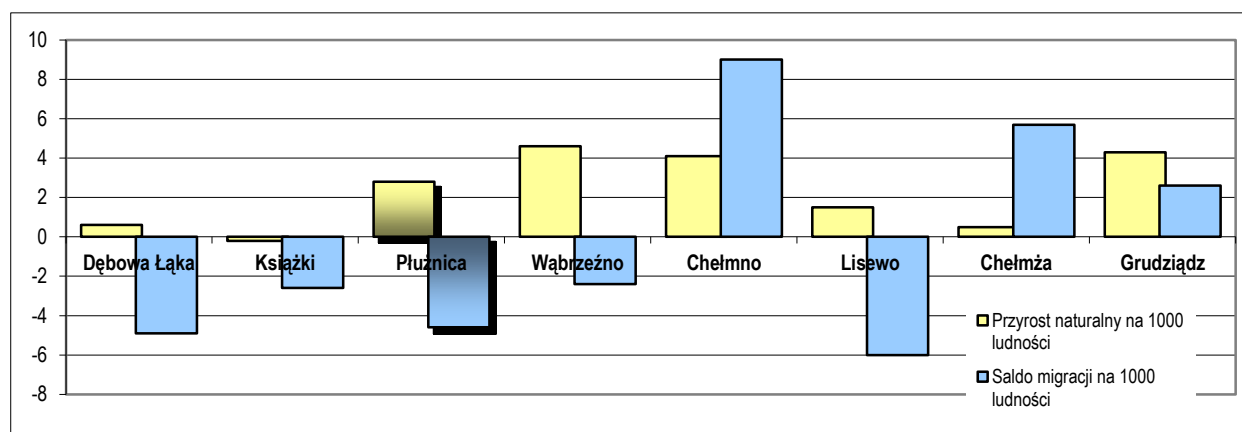
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA

Ludność na 1 km ²	38	49	41	43	49	62	54	72
Liczba kobiet na 100 mężczyzn	98	99	97	100	97	103	100	99
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	62	55	56	57	57	54	56	54
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,6	-0,25	4,9	4,6	4,1	1,6	0,5	4,3
Liczba małżeństw na 1000 ludności	5,6	5,8	5,3	4,6	6,3	4,7	5,1	5,8
Saldo migracji na 1000 ludności	-4,9	-2,5	-4,6	-2,4	9,0	-6,0	5,7	2,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

Do podstawowych wskaźników demograficznych, charakteryzujących sytuację ludnościową należą przede wszystkim przyrost naturalny oraz migracje (ryc.6.5.2b). Przyrost naturalny, będący różnicą między liczbą urodzeń i zgonów, jest bezpośrednio związany ze strukturą wieku mieszkańców i w mniejszym stopniu ze społecznymi cechami populacji, w tym poziomem wykształcenia.

Ryc. 6.5.2.b Przyrost naturalny i saldo migracji na 1000 ludności w wybranych gminach w 2007 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

Zarówno przyrost naturalny, jak i saldo migracji w analizowanych gminach są bardzo zróżnicowane. Najwyższą względną (w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) przewagę liczby urodzeń nad liczbą zgonów notuje gmina wiejska Grudziądz, poddawana procesom suburbanizacji, których jedną z ważnych cech jest napływ młodych osób i rodzin, które podejmują decyzję o powiększeniu rodziny i z tego powodu szukają lepszych warunków do życia poza miastem. Gminy takie jak Dębowa Łąka czy Książki mają niski wskaźnik przyrostu naturalnego jak na typowo wiejskie obszary, które zazwyczaj mają wyższą liczbę urodzeń na 1000 mieszkańców niż ośrodki miejskie. Niekorzystnie pod względem demograficznym prezentuje się szczególnie gmina Książki, która traci mieszkańców w wyniku oscylującego wokół zera przyrostu naturalnego i wyraźnego odpływu mieszkańców z gminy. Poza Płużnicą ujemne saldo migracji notują jeszcze gminy Dębowa Łąka, Książki, Lisewo oraz gmina wiejska Wąbrzeźno. Największy napływ migracyjny notują gminy wokółmiejskie: Grudziądz, Chełmno i Chełmża, w tym szczególnie Grudziądz, gdzie bardzo wysoki wskaźnik salda migracji na 1000 mieszkańców jest rezultatem migracji młodych mieszkańców z miasta Grudziądz na tereny nowych inwestycji mieszkaniowych gminy.

Wskaźnik feminizacji, czyli liczba kobiet na stu mężczyzn, oddaje w pośredni sposób funkcjonalny charakter poszczególnych gmin. Typowo wiejskie gminy, z dominacją miejsc pracy

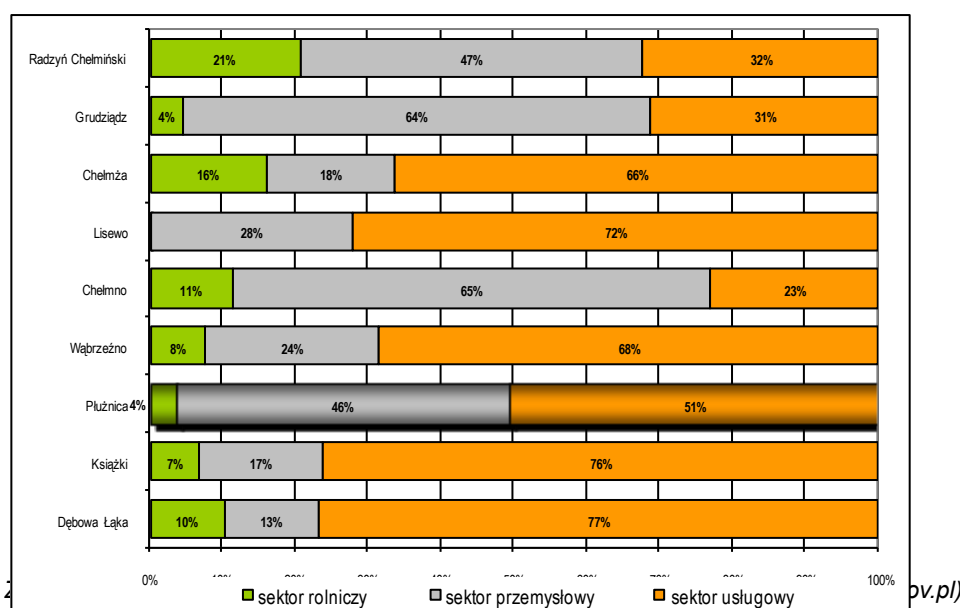
w rolnictwie notują niższą od 100 wartość współczynnika feminizacji i to się potwierdza pośród analizowanych gmin (Dębowa Łąka, Płużnica, Chełmno). Natomiast te obszary, które mają bardziej zróżnicowaną strukturę zatrudnienia (szczególnie większą liczbę miejsc pracy w usługach, przyciągającą do tych obszarów kobiety) notują wskaźnik feminizacji na poziomie 100 lub wyższym (tab. 6.5.2.1).

Na podstawie przeanalizowanych wskaźników demograficznych należy stwierdzić, iż gmina Płużnica posiada słabą pozycję konkurencyjną w porównaniu z pozostałymi gminami wiejskimi powiatu wąbrzeskiego oraz bezpośrednio sąsiadującymi jednostkami gminnymi. Gmina jest obszarem wyraźnego odpływu migracyjnego, którego nie rekompensuje niski jak na wiejską specyfikę społeczny przyrost naturalny. Należy jednak podkreślić, że zaobserwowany w ostatnim czasie wzrost liczby zatrudnionych kobiet w firmach zlokalizowanych na obszarze gminy, może być pozytywnym impulsem do zmian społecznych. Niezależnie od trendów demograficznych Płużnica winna w większym stopniu czerpać z bardzo dobrej dostępności komunikacyjnej, wynikającej z korzystnego położenia geograficznego w bezpośrednim sąsiedztwie autostrady A1 oraz w niewielkiej odległości od dużych ośrodków miejskich: Torunia, Chełmna, Grudziądz czy też stolicy powiatu – Wąbrzeźna.

6.5.3 Gospodarka

Aktywność gospodarcza poszczególnych gmin jest zróżnicowana i uzależniona zarówno od czynników historycznych, jak i walorów położenia. Podstawowa struktura gospodarcza wybranych gmin została przedstawiona poprzez strukturę zatrudnienia w podziale na cztery podstawowe sektory gospodarcze (ryc. 6.5.3a)

Ryc.6.5.3a Struktura zatrudnienia w gminie Płużnica na tle wybranych gmin w 2003 roku

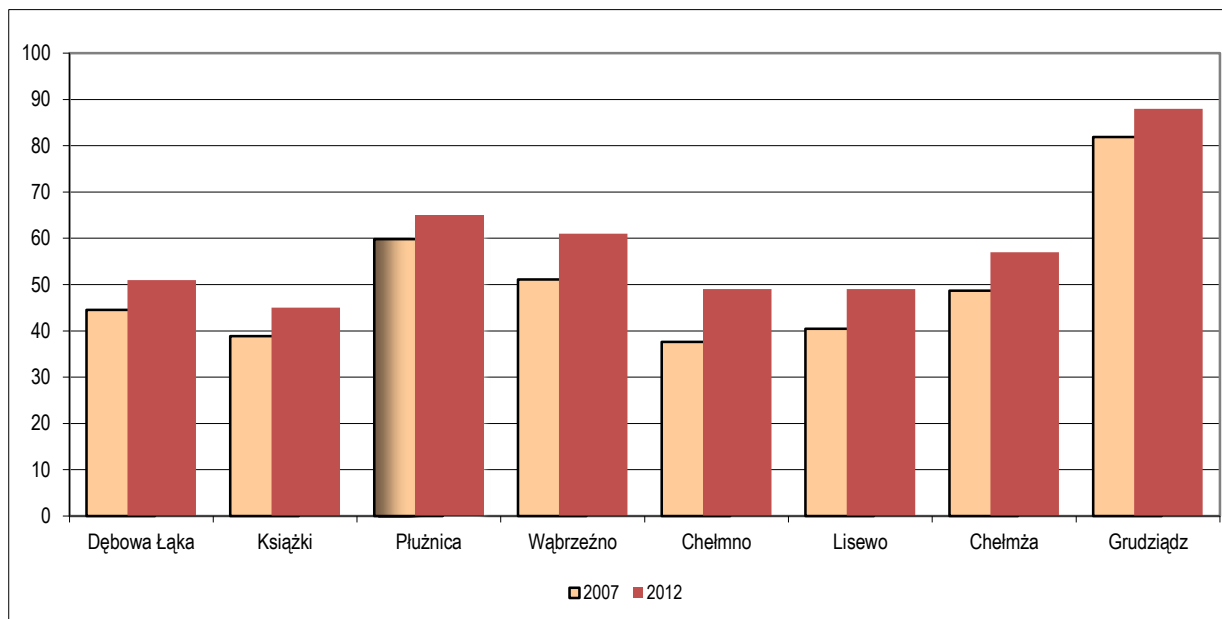

Struktura zatrudnienia w poszczególnych gminach pozwala pogrupować badane jednostki na dwa zasadnicze rodzaje: gminy o charakterze przemysłowym i o charakterze rolniczym. Do gmin o dominującej funkcji przemysłowej należą: Chełmno i Grudziądz, gdzie aż 2/3 osób pracuje w firmach o profilu przemysłowym. Również gminy Płużnica i Radzyń Chełmiński zalicza się do przemysłowych, bowiem pracujący w przemyśle stanowią tu blisko połowę ogólnego zatrudnienia. Pozostałe gminy cechują się wyraźnie mniejszym zatrudnieniem w przemyśle i wysokim zatrudnieniem w usługach (szczególnie publicznych). Świadczy to nie tyle o wyższym poziomie rozwoju tych usług w gminach, lecz raczej o relatywnie niewielkim zatrudnieniu ogółem, co daje ostatecznie wysoki odsetek zatrudnienia w usługach publicznych. Zwraca również uwagę stosunkowo niewielki (wyłączając gminy Radzyń Ch. i Chełmę, w których wiele gospodarstw prezentuje wysoki poziom produkcji i wysoką kulturę rolną, a w strukturze gospodarstw przeważają gospodarstwa indywidualne), jak na gminy wiejskie, odsetek pracujących w rolnictwie, mieszczący się w przedziale od 0% do 11%. W gminie Płużnica zaledwie 4% ogółu pracujących ma zatrudnienie w rolnictwie.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA

Gmina Płużnica wyróżnia się poziomem uprzemysłowienia oraz relatywnie rozwiniętą branżą usługową. Zadaniem gminy może być zatem wykorzystanie tego potencjału i uczynienie z obszaru gminy lokalnego ośrodka przemysłowego o skali ponadregionalnej, szczególnie w kontekście aktywności przedsiębiorczej jej mieszkańców (ryc. 6.5.3b).

Ryc. 6.5.3b Podmioty gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców w wybranych gminach województwa kujawsko-pomorskiego w 2012 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

Jednym z podstawowych i najczęściej używanych wskaźników aktywności gospodarczej mieszkańców jest liczba zarejestrowanych zakładów osób fizycznych na 1000 mieszkańców. Wśród analizowanych gmin przoduje – mająca już wyraźnie podmiejski charakter – gmina Grudziądz. Również wysoki wskaźnik notuje gmina Płużnica, gdzie na 1000 mieszkańców gminy przypada 65 firm. Jest to bardzo istotny wskaźnik, wyraźnie wyróżniający tę gminę spośród obszarów wiejskich, który świadczy o lokalnej przedsiębiorczości i winno się zwrócić uwagę na działania skierowane ku podtrzymaniu i dalszemu rozwojowi lokalnych firm. W pozostałych gminach wskaźnik liczby podmiotów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców zawiera się w przedziale od 45 w Książkach do 61 w Wąbrzeźnie.

6.5.4 Infrastruktura gminy

Jednym z najważniejszych czynników konkurencyjności lokalnej jest stan infrastruktury, rozumianej jako podstawowe urządzenia, budynki i instytucje usługowe, których istnienie jest niezbędne do prawidłowego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa. Zasadniczy podział infrastruktury wyróżnia infrastrukturę techniczną, czyli urządzenia, sieci przesyłowe i związane z nimi obiekty świadczące niezbędne i podstawowe usługi dla określonej jednostki przestrzenno-gospodarczej w zakresie energetyki, dostarczania ciepła, wody, usuwania ścieków i odpadów, transportu oraz infrastruktura społeczna, na którą składają się urządzenia, stanowiące materialną podstawę przekazu usług socjalnych, oświatowych i kulturalnych mieszkańców.

Do podstawowych elementów infrastruktury należy gospodarka mieszkaniowa. Wskaźniki standardu mieszkaniowego w analizowanych gminach są dość zbliżone (tab. 6.5.4a). Gmina Płużnica notuje bliskie średniej bądź słabsze niż przeciętne wskaźniki pośród analizowanych gmin. Do słabszych wskaźników mieszkaniowych należy przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania, natomiast w pozostałych przypadkach notuje wartości przeciętne. Najlepsze wskaźniki notuje gmina Grudziądz i są one bezpośrednim skutkiem podejmowanych nowych inwestycji mieszkaniowych przez i dla mieszkańców napływających tu z miasta Grudziądza.

Tab. 6.5.4a Warunki i budownictwo mieszkaniowe wybranych gmin województwa kujawsko-pomorskiego w 2010 roku

	Dębowa Łąka	Książki	Płużnica	Wąbrzeźno	Chełmno	Lisewo	Chełmża	Grudziądz

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA**

Liczba mieszkań ogółem	885	1 190	1 406	2413	1 374	1 471	2 529	3 357
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania	79,6	79,5	78,9	78,0	88,5	80,1	80,2	90,2
Liczba izb przypadających na mieszkanie	3,95	4,00	3,91	3,86	4,13	3,87	3,84	4,22
Przeciętna liczba osób w mieszkaniu	3,66	3,59	3,51	3,58	4,05	3,60	3,85	3,55
Średnia powierzchnia mieszkania na osobę	21,7	21,7	22,4	22,0	22,2	22,3	21,1	25,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

Zasoby mieszkaniowe, mierzone przedstawionymi powyżej wskaźnikami, były dość porównywalne pomiędzy analizowanymi gminami (z wyłączeniem odmienniejszej funkcjonalnie i społecznie gminie Grudziądz), analiza poziomu nowych inwestycji mieszkaniowych stawia Płużnicę w innej pozycji (tab. 6.6.4b).

Tab. 6.5.4b Mieszkania oddane do użytku w pięcioleciu (lata 2007-2010) w wybranych gminach województwa kujawsko-pomorskiego

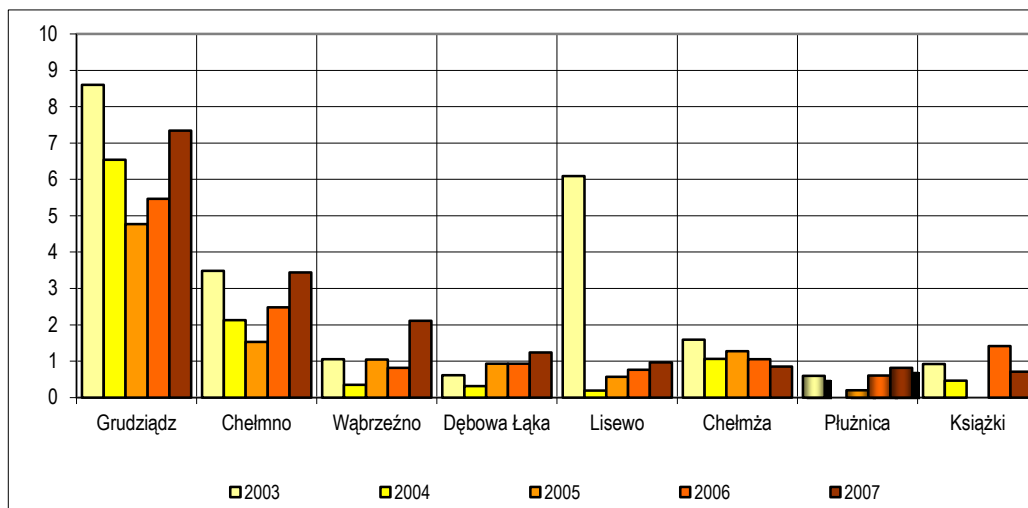
	Dębowa Łąka	Książki	Płużnica	Wąbrzeźno	Chełmno	Lisewo	Chełmża	Grudziądz
Mieszkania oddane do użytku	7	9	48	67	50	22	46	231
Ogólna liczba izb w nowo oddanych mieszkaniach	42	51	200	388	263	98	256	1293
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	1091	1113	3819	9787	6448	2340	6246	34286
Przeciętna powierzchnia mieszkania w m ²	156	124	79,5	146	129	106	136	148

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

W ciągu trzech lat (2007-2010) oddano w gminie do użytku 200 mieszkań. Mniej mieszkań oddano w gminach wiejskich Dębowa Łąka, Książki, Lisewo. Zdecydowanie największą liczbę mieszkań oddano do użytku w gminie Grudziądz – łącznie 231 w latach 2007-2010, co jest kolejnym potwierdzeniem istotnego zaawansowania procesów suburbanizacyjnych na tym obszarze.

Dane o liczbie nowych mieszkań w przeliczeniu na 1000 mieszkańców przedstawiają istotne różnice pomiędzy poszczególnymi gminami. O ile w gminach sąsiednich oddano do użytku głównie domy jednorodzinne, to w Płużnicy oddano domy wielorodzinne (ryc. 6.5.4c). Powierzchnia użytkowa nowoodanych mieszkań zdecydowanie mniejsza niż w pozostałych gminach. Brak nowych danych o liczbie nowych mieszkań w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

Ryc. 6.5.4c Liczba nowo oddanych mieszkań w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w wybranych gminach województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2003-2007

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

W obliczu trudnej sytuacji demograficznej gminy Płużnica, przy jednoczesnym istotnym zaangażowaniu i aktywności gospodarczej mieszkańców, należy bezwzględnie podjąć działania na rzecz ożywienia gospodarki mieszkaniowej w gminie. Oferta w postaci nowych mieszkań, przeznaczonych na wynajem bądź sprzedaż mieszkańcom Płużnicy i sąsiednich gmin, może się okazać ważnym czynnikiem stymulującym rozwój społeczny gminy.

Rozwój infrastruktury technicznej jest niezbędnym warunkiem dalszego rozwoju gospodarczego i społecznego gmin.

Tab. 6.5.4d Infrastruktura techniczna wybranych gmin w 2012 roku

	Dębowa Łąka	Książki	Płużnica	Wąbrzeźno	Chełmno	Lisewo	Chełmża	Grudziądz
Długość czynnej sieci wodociągowej	115	167,7	192	266,0	149,9	157,6	286,6	297
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	16,2	31,1	70,8	46,6	0,9	16,2	37,8	24,5
Połączenia wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych	700	989	920	1518	1237	1105	1676	2578
Połączenia wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych na 1000 mieszkańców	216	231	186	175	221	208	172	216
Połączenia kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych	116	417	383	87	16	153	298	214
Połączenia kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych na 1000 mieszkańców	35	98	78	10	3	29	31	27
Zużycie wody na 1 mieszkańca w m ³	21,1	52,3	40,9	34,3	25,6	26,6	37,8	21,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA**

W tabelicy 6.5.4d przedstawiono dane porównawcze wybranych elementów infrastruktury, zwłaszcza w odniesieniu do systemu wodno-kanalizacyjnego. Gmina Płużnica, w porównaniu z innymi analizowanymi gminami, cechuje się średnim poziomem dostępu do sieci wodociągowej: 186 połączeń na 1000 mieszkańców. Zdecydowanie lepiej sytuacja przedstawia się w kwestii dostępności do sieci kanalizacyjnej, bowiem Płużnica posiada na swoim obszarze najdłuższą sieć kanalizacyjną (71 km) i zarazem dobry wskaźnik liczby połączeń prowadzących do budynków na 1000 mieszkańców – 78 (lepszy wskaźnik ma tylko gmina Książki – 98 przyłączy na 1000 mieszkańców). Gmina cechuje się także przeciętnym w porównaniu z pozostałymi gminami zużyciem wody na 1 mieszkańca, co jest bardzo pozytywnym zjawiskiem i może wynikać z opomiarowania części mieszkań i świadomym ograniczaniem zużycia wody.

Liczebność placówek edukacji przedszkolnej i szkolnej (włącznie z poziomem gimnazjalnym) jest zazwyczaj proporcjonalna do liczby ludności. Ten fakt świadczy o przeprowadzonej racjonalizacji systemu przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjalnych.

Tab. 6.5.4e System oświatowy wybranych gmin województwa kujawsko-pomorskiego w 2012 roku

	Dębowa Łąka	Książki	Płużnica	Wąbrzeźno	Chełmno	Lisewo	Chełmża	Grudziądz
SZKOŁY PODSTAWOWE								
szkoły ogółem	4	1	1	4	3	2	5	9
Oddziały	22	14	14	29	21	17	34	50
Uczniowie	235	283	300	510	362	324	641	677
GIMNAZJA								
szkoły ogółem	2	1	1	3	2	1	2	4
Oddziały	9	7	8	12	10	7	17	15
Uczniowie	159	149	175	292	200	152	360	276
PLACÓWKI PRZEDSZKOLNE								
Oddziały	0	4	1	0	0	4	2	3
Dzieci	0	83	22	0	0	85	39	75

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

6.5.5 Działalność samorządów

W celu porównania działalności samorządów terytorialnych wybrano najważniejsze wskaźniki efektywności, a mianowicie: dochody i wydatki budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca (tab. 6.5.5a). Ponadto dla oceny skuteczności działań samorządów przeanalizowano wielkość środków na zadania własne z innych źródeł oraz wydatki na inwestycje.

Tab. 6.5.5a Sytuacja budżetowa wybranych gmin w 2012 roku

	Dębowa Łąka	Książki	Płużnica	Wąbrzeźno	Chełmno	Lisewo	Chełmża	Grudziądz
Dochody budżetowe na mieszkańca w zł.	3 889,05	3 249,43	3 395,78	3 079,07	3 256,02	3 054,08	3 029,17	2 867,10
Wydatki budżetowe na mieszkańca w zł.	4 634,28	3 364,88	3 000,34	2 790,47	3 091,63	2 951,99	3 242,68	2 819,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

Dochody budżetów wybranych gmin na 1 mieszkańca nieznacznie się od siebie różnią i zawierają się w przedziale od 2 867,10 zł (Grudziądz) do 3 889,05 zł (Dębowa Łąka). Na tle wybranych gmin Płużnica notuje wysoką wartość – 3 395,78 zł. W bardzo podobnym przedziale zawierają się wydatki budżetowe na 1 mieszkańca – od 2 790,47 zł w Wąbrzeźnie do 4 634,28 zł w Dębowej Łące. W Płużnicy przeciętnie wydano 3 000,34 zł w przeliczeniu na osobę.

Gmina Płużnica na tle najbliższych jednostek administracyjnych, wykazuje istotne przewagi konkurencyjne w pewnych obszarach społeczno-gospodarczych, natomiast w innych – wyraźnie odstaje od innych gmin wiejskich, a w szczególności tych, leżących w bezpośrednim sąsiedztwie większych ośrodków miejskich. Zwłaszcza w sferze przestrzeni produkcyjnej oraz aktywności gospodarczej mieszkańców Płużnica cechuje się znacznym potencjałem i jest konkurencyjna w regionie. Prężność lokalnych firm sprawiają, że gmina nabiera istotnego znaczenia nie tylko w skali lokalnej, ale także ponadregionalnej. Problemem natomiast są problemy społeczne, a nade

wszystko fakt, iż obszar ten pod względem demograficznym jest odpływowy, co stanowi istotną barierę rozwoju. Należy zatem wykorzystać fakt bardzo korzystnego położenia geograficznego gminy i jej dobrej dostępności komunikacyjnej i zapewnić takie warunki życia, by nie tylko zatrzymać mieszkańców, ale również zachęcić innych do osiedlenia się w gminie Płużnica. Wydaje się, iż jednym z kluczowych posunięć mogłoby się okazać wsparcie rozwoju mieszkalnictwa wielorodzinnego, które stanowiłoby o atrakcyjności rezydencjonalnej gminy. Taki krok mógłby się okazać szczególnie ważny w kontekście niewątpliwego rozwoju całego obszaru, z uwagi na znajdującą się w pobliżu autostradę.

ROZDZIAŁ 7 DZIEDZICTWO KULTUROWE GMINY PŁUŻNICA

PODROZDZIAŁ 7.1

UWARUNKOWANIA PRAWNE OCHRONY WARTOŚCI DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Podstawy prawne ochrony:

Warunki ochrony konserwatorskiej realizowane są na podstawie **ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami** z dn. 23 lipca 2003 r. (Dz. U. 2003 Nr 162 poz. 1568, z późn. zmian.), w korelacji z ustawami:

- o gospodarce nieruchomościami (t.j.: Dz. U. 2010 r. Nr 102 poz. 651 z późn. zmian.);
- o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j.: Dz. U. 2012, poz. 647 z późn. zmian.);
- Prawo budowlane (t.j.: Dz. U. 2010 r. Nr 243 poz. 1623 z późn. zmian.);
- Prawo geodezyjne i kartograficzne (t.j.: Dz. U. 2010 r. Nr 193 poz. 1287 z późn. zmian.);
- o ochronie przyrody (t.j.: Dz. U. 2013 poz. 627 z późn. zmian.);
- Prawo ochrony środowiska (t.j.: Dz. U. 2013 r. poz. 1232).

Cele i zasady prawne ochrony dóbr kultury:

Zgodnie z treścią ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dn. 23 lipca 2003 r.:

Art. 4. *Ochrona zabytków polega, w szczególności, na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:*

- 1) *zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;*
- 2) *zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;*
- 3) *udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;*
- 4) *przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;*
- 5) *kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;*
- 6) *uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.*

Art. 5. *Opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega, w szczególności, na zapewnieniu warunków:*

- 1) *naukowego badania i dokumentowania zabytku;*
- 2) *prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;*
- 3) *zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;*
- 4) *korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;*
- 5) *popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.*

Art. 6.

1. *Ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania:*

- 1) zabytki nieruchome będące, w szczególności:
 - a) krajobrazami kulturowymi;
 - b) układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi;
 - c) dziełami architektury i budownictwa;
 - e) obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi;
 - f) cmentarzami;
 - g) parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni;
- 2) zabytki ruchome będące, w szczególności:
 - a) dziełami sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej;
 - g) wytworami sztuki ludowej i rękodzieła oraz innymi obiektami etnograficznymi;
- 3) zabytki archeologiczne będące, w szczególności:
 - a) pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa;
 - b) cmentarzyskami;
 - c) kurhanami;
 - d) relikwiami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

2. Ochronie mogą podlegać nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.

Art. 7. Formami ochrony zabytków są:

- 1) wpis do rejestru zabytków;
- 2) uznanie za pomnik historii;
- 3) utworzenie parku kulturowego;
- 4) ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Art. 19.

1. **W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się, w szczególności ochronę:**

- 1) zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
 - 2) innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków;
 - 3) parków kulturowych.
2. W przypadku gdy gmina posiada gminny program opieki nad zabytkami, ustalenia tego programu uwzględnia się w studium i planie, o których mowa w ust. 1.
3. W studium i planie, o których mowa w ust. 1, ustala się, w zależności od potrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków.

Art. 21. Ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy.

Art. 22.

2. Wojewódzki konserwator zabytków prowadzi wojewódzką ewidencję zabytków w formie kart ewidencyjnych zabytków znajdujących się na terenie województwa.
3. Włączenie karty ewidencyjnej zabytku ruchomego niewpisanego do rejestru do wojewódzkiej ewidencji zabytków może nastąpić za zgodą właściciela tego zabytku.
4. **Wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków.**

Gmina Płużnica nie posiada gminnej ewidencji zabytków ani programu opieki nad zabytkami.

PODROZDZIAŁ 7.2
ZARYS HISTORII GMINY

Gmina Płużnica położona jest w północno-wschodniej części historycznej Ziemi Chełmińskiej. W procesie historycznym można wyodrębnić kilka istotnych faz rozwoju jakim podlegał obszar gminy ważnych zarówno dla terenu Ziemi Chełmińskiej jak i dla losów całego Państwa Polskiego.

Okres państwa wczesnofeudalnego (wczesnopiastowskiego) - XI-XIII w.

Ziemia Chełmińska dzięki pomostowemu położeniu na styku dwóch plemion (Mazowszan i Prusów) została wczesnie zasiedlona. Zakładanie osiedli było bowiem jedną z dróg utrwalających i rozszerzających wpływy polskie na północno-wschodnich rubieżach. Zakładane osady należały zarówno do władców świeckich (księcia mazowieckiego) jak i kościelnych (biskupa płockiego) czy też możnych rodów rycerskich. W latach 1221-23 książę mazowiecki Konrad odstąpił część swoich posiadłości misyjnemu biskupowi Chrystianowi - jako materialną bazę szeroko wówczas zakrojonej akcji chrystianizacji. W niedługim jednak czasie (w 1231 r.) dobra te przeszły w ręce Krzyżaków.

Znaleziska archeologiczne i dokumenty potwierdzają istnienie w okresie wczesnego średniowiecza między innymi:

- osady przy trakcie z Wąbrzeźna do Chełmna. W obrębie dzisiejszego obszaru wsi Płużnica istniały trzy osady - własności rycerskie: Płużnica, Augustynki i Kwiatki.
- osad nad jeziorem Wieczno (Bartoszewice i Orłowo)
- osady na terenie dzisiejszego Błędowa.
- grodu Zippel (Czaple) spalonego przez Jaćwingów.
- osady na terenie dzisiejszego Kotnowa i Wiewiórek.
- osad Mgowa i Ostrowa oraz grodu Wieldządz (wymienionych w przywileju łowickim z 5 sierpnia 1222 r.) a założonych w czasie przynależności do kasztelanii chełmińskiej jako części Mazowsza.
- osady na terenie dzisiejszej Nowej Wsi Królewskiej.
- osady rycerskiej wł. Kraka Krakowica (Croco Croconis) darowanej biskupowi Chrystianowi w 1223 r. (Kosobudy pod Radzyniem - dzisiejszy Uciąż).

Okres Państwa Krzyżackiego (1231-1466 r.)

Okres panowania Zakonu otworzył nowy rozdział w rozwoju osadnictwa. Ziemia Chełmińska bowiem, zajmując w Państwie Krzyżackim położenie przygraniczne, pełniła ważną rolę strategiczną. W powiązaniu z powyższym akcja osadnicza przebiegała na jej terenie ze szczególnie wzmożoną siłą. Zakładanie nowych wsi stwarzało, obok korzyści gospodarczych, dodatkowo źródło dochodów, niezbędnych do utrzymania zbrojnej armii Zakonu. Powstałe w tym czasie wsie lokowano na zasadzie prawa chełmińskiego.

W tym okresie lokowane były między innymi Wiewiórki 1339 r., Mgowo 1423 r., Błędowo, Czaple 1373 r., Bartoszewice, Nowa Wieś Królewska 1289 r. Obok wsi zaczęły się zjawiać nowe formy, mianowicie folwarki, reprezentujące osady jednodworcze, zorganizowane wyłącznie dla zaspokojenia potrzeb gospodarczych Zakonu. Większość folwarków uległa w następnych wiekach przeobrażeniu. Folwarkiem Zakonu początkowo był np. Goryń.

W dobie panowania Krzyżaków nastąpiła także zmiana w układzie hierarchicznym osiedli. Wraz z wprowadzeniem nowego podziału administracyjnego na komturie i wójtostwa wyższą rangę uzyskały siedziby władz zakonnych. Odgrywały one również rolę polityczną, czego wyrazem było wznoszenie w ich obrębie zamków.

W latach 1278 - 1308 siedziba komtura znajdowała się w Wieldządzu, po zniesieniu komturii wieldządzkiej ziemie te przeszły do komturstwa w Brodnicy a od 1416 r. do komturstwa kowalewskiego.

Okres Rzeczypospolitej szlacheckiej (1466 - 1772 r.)

Odzyskane, po pokoju toruńskim w 1466 r., ziemie - zwane Prusami Królewskimi - zostały podzielone na trzy województwa: pomorskie, malborskie i chełmińskie. Gmina Płużnica znalazła się w województwie chełmińskim, w jednym z dwóch powiatów - chełmińskim.

Okres rozbiorów (1772 - 1918 r.)

Po roku 1772 Płużnica wraz z całym województwem chełmińskim, na skutek postanowień I-go rozbioru Polski została włączona w skład monarchii pruskiej Fryderyka II. Jako naczelną władzę nowej prowincji zorganizowana została w Kwidzynie Kamera Wojny i Domen. Do powstałej prowincji, którą nazwano Prusami Zachodnimi (Westpreussen) przyłączono również Ziemię Lęborsko-Bytowską i powiat kwidzyński.

W obrębie prowincji niższą jednostką administracyjną był powiat, na czele którego stał radca ziemski (landrat). Zniesiono podziały na województwa. W ziemi chełmińskiej zachowano dawne powiaty chełmiński i michałowski. Jednym z pierwszych posunięć nowych władz na objętych terenach było dokonanie konfiskaty wielkich dóbr kościelnych, starostw, królewskiej oraz majątków szlachty, która nie złożyła przysięgi hołdowniczej. Szlachta poddana została zarządzeniami Fryderyka II bardzo niekorzystnym przepisom podatkowym. W celu dokładnego ustalenia podstawy podatkowej, król pruski powołał Komisję Klasyfikacyjną z tajnym radcą finansowym Johannem Tödenem na czele. Komisja ta sporządziła w latach 1772/73 tzw. "Friderizianische Landesaufnahme". Dokument ten określany mianem katastru kontrybucyjnego lub fryderycjańskiego stanowił szczegółową lustrację dóbr dla wszystkich kategorii własności (zawierał dane dotyczące położenia wsi, jej właściciela, tytułów prawnych własności lub użytkownika, liczby i składu społeczno-zawodowego mieszkańców, wszystkich działów gospodarki i ciężarów materialnych ludności).

Kolejny raz ziemia chełmińska zajęła peryferyjne położenie w stosunku do granic państwowych. Miało to szczególny wpływ na intensywną akcję kolonizacyjną, której celem było stworzenie silnego bastionu niemieckiego na południowym pograniczu. Równoległe z koncentracją dóbr rozwijał się proces parcelacji własności kościelnej lub zadłużonych właścicieli ziemskich. Nowe, wydzielone parcele przekazywano głównie osadnikom niemieckim.

Na mocy traktatu pokojowego z Tylży na krótko (1807 - 1814 r.) dawne województwo chełmińskie włączono do nowo utworzonego Księstwa Warszawskiego. Od 1807 r. Księstwo posiadało nadaną przez Napoleona I konstytucję, a także własny rząd i wojsko i stanowiło krótkotrwałą formę państwowości polskiej.

W czasie kampanii saskiej 1813 r. na tereny Księstwa Warszawskiego opuszczone przez wojsko polskie, wkroczyły oddziały wojsk rosyjskich. Do czasu postanowień Kongresu Wiedeńskiego władze rosyjskie objęły ten teren w tymczasowy zarząd (1813 - 1815 r.).

W 1815 r. dwa zachodnie departamenty: bydgoski i poznański oraz Wolne Miasto Gdańsk przeszły znowu we władanie Prus. Płużnica - administracyjnie należała do regencji kwidzyńskiej. Po kilkuletniej przerwie rozpoczął się ponownie okres kolonizacji pruskiej. Wzmógł się proces germanizacji, szczególnie w okresie 1872 - 1887 r. - tzw. "walki o kulturę" - Kulturkampf, zainicjowanej przez kanclerza Otto von Bismarcka.

Utworzenie w 1886 r. Pruskiej Komisji Kolonizacyjnej powodowało kolejne nasilenie parcelacji i germanizacji zwłaszcza w latach 1892-99 i 1902 - 1905. Procesowi germanizacji przeciwdziałały polskie spółki parcelacyjne, których głównym celem było dążenie do zachowania ziemi w rękach Polaków - np. Towarzystwo Rolnicze w Wąbrzeźnie założone w 1866 r. staraniem Apolinarego Działowskiego.

W latach I wojny światowej (1914 - 1918 r.) wielu młodych Polaków z gminy Płużnica, posiadających obywatelstwo niemieckie, wcielonych zostało do armii cesarstwa i wysłanych do walki na różne fronty.

Okres międzywojenny (1918 - 1939 r.)

20 stycznia 1920 r. do Wąbrzeźna wkroczyły oddziały polskie pod dowództwem Stanisława Pruszyńskiego. Dwa dni później część tych oddziałów zajęła Płużnicę i okoliczne miejscowości. W 1920 r. powiat chełmiński, w skład którego wchodziła Płużnica, znalazł się w województwie pomorskim.

Proces rozpraszania zabudowy zapoczątkowany w końcu XVIII w. rozwijał się również po I wojnie światowej w trakcie kolejnych reform agrarnych: w 1919, 1925, 1927 i 1935 r., nad którymi czuwał Okręgowy Urząd Ziemski z siedzibą w Grudziądzu.

W okresie międzywojennym doszło też do częściowego odpływu ludności niemieckiej. W ich miejsce osiedlono ludność pochodzącą z centralnej części Polski tzw. "Kongresówki" i Galicji.

Okres II wojny światowej

Po klęsce wrześniowej 1939 r. gmina Płużnica znalazła się w Okręgu Rzeszy Gdańsk (Prusy Zachodnie), rejencji kwidzyńskiej, powiecie wąbrzeskim. W 1939 r. Niemcy rozpoczęli akcję wysiedleńczą. Część wysiedlonych trafiła do Generalnej Guberni, część zaś do Rzeszy. Opuszczone gospodarstwa zasiedlano ściągniętymi z Besarabii Niemcami.

Okres po II wojnie światowej

Wyzwolenie powiatu wąbrzeskiego nastąpiło w lutym 1945 r. Rozpoczęły się też aresztowania pod zarzutem współpracy z okupantem (jednym z "argumentów" była przynależność do III grupy niemieckiej listy narodowej) i wywózki na teren ZSRR. Część osób wróciła do swoich domów w październiku 1945 r.

W latach 1945 - 1975 gmina Płużnica administracyjnie należała do powiatu wąbrzeskiego, województwa bydgoskiego. Dzieliła się początkowo na 6 a potem na 2 gromady: Płużnicę i Nową Wieś Królewska. Gromadę Kotnowo utworzono w 1955 r., a zniesiono w 1958 r. (obejmowała Kotnowo, Dąbrówkę i Wielządź).

Od 1 stycznia 1975 r. gmina, w wyniku reformy administracyjnej Polski, weszła w skład województwa toruńskiego.

Od 1 stycznia 1999 r. - w wyniku kolejnej reformy administracyjnej państwa - znalazła się w powiecie wąbrzeskim, województwie kujawsko-pomorskim.

W bogatej historii osadnictwa na terenie gminy Płużnica duży wpływ na stopień zachowania i kolejne przekształcenia struktur miały wpływ między innymi:

- zniszczenia wojenne (np. w czasie Wielkiej Wojny z Krzyżakami - spalenie Czapli, Wiewiórek, Horynia; w czasie wojen szwedzkich - częściowe zniszczenie Kotnowa oraz oczywiście zniszczenia z okresu II wojny światowej w tym dewastacje zespołu w Orłowie itd.)
- parcelacje (zapoczątkowane w końcu XVIII w.) np.:
 - Bągart 1897 i 1933 r.
 - Bielawy 1905, 1908, 1910 r.
 - Błędowo 1898 i 1902 r.
 - Czaple 1756, 1909, 1928, 1933-34 r.
 - Józefkowo 1933 r.
 - Kotnowo 1906 i 1908 r.
 - Nowa Wieś Królewska 1898 i 1933-34 r.
 - Orłowo 1892, 1925, 1930 r.
 - Ostrowo 1873 r.
 - Płachawy 1904 r.
 - Uciąż 1875, 1899 r.
 - Wiewiórki 1771 r.
 - Bartoszewice 1935 r.
- osiedlanie na obszarze gminy osadników niemieckich a później z tzw. "Kongresówki" i Galicji.
- tworzenie po 1945 r. w obrębie dawnych zespołów dworsko-parkowych - siedzib PGR np. w Mgowie, Działowie, Gryniu, Bartoszewicach, a następnie długoletnie zaniedbania i postępująca dewastacja substancji zabytkowej.

PODROZDZIAŁ 7.3 RYS HISTORYCZNY MIEJSCOWOŚCI

Bągart (Bonmgart, Baumgart)

W XVIII w. folwark należący do Mgowia. Graniczyło z nim w 1772 r. tzw. Pustkowie (Schlossgrund). W 1858 r. włączono doń kilka dalszych parceli. W XIX w. folwark należał do rodziny Działowskich (Bartolomeusza a później jego syna Ksawerego).

- **1868 r.** - w majątku mieszkało 44 Polaków, parafia katolicka w Nowej Wsi Królewskiej, szkoła katolicka w Mgowie, 7 budynków z tego trzy domy prywatne, obszar majątku - 808,72 morgi magdeburskie.
- **18.VI.1897 r.** - część obszaru majątku Bągart obejmująca 209,47 ha została rozparcelowana. Osadzono, na wyłączonych gruntach 25 osadników rentowych.

Właścicielem majątku był w tym czasie Stanisław Gajewski (oprócz Bągartu posiadający majątki w Mgowie i Wałyczu).

- **1933 r.** - na mocy ustawy o reformie rolnej część gruntów folwarcznych rozparcelowano.
- **1945 r.** - Bągart był przysiółkiem w gminie Płużnica. W latach 50-tych należał do gromady Nowa Wieś Królewska, a od 1973 (po zniesieniu gromad) do gminy Płużnica.
- **1997r.** - Bągart liczył 15 gospodarstw rolnych i 60 mieszkańców.

Mgowo

(Glovino, 1479 Mgłow, 1437 Magow, w XVI w. - Lugendorf, Logendorf, Lehndorf)

- **5.VII.1222 r.** - pierwsza wzmianka o Mgowie zamieszczona w przywileju łowickim nadanym przez księcia mazowieckiego Konrada biskupowi Chrystianowi.
- **1404 r.** - część wolnych gruntów obok wsi Mgowo (Mgłowo, Gloven) Krzyżacy nadają rodzinie Logendorf znad Łaby. Obok wsi Mgowo powstaje dwór Logendorf.
- Na początku XV w. mieszkały w Mgowie trzy rodziny: Stangowie, Świnkowie i Dytryk z Mgowa.
- **1423-1424 r.** - własność rycerska przynależąca do komturstwa radzińskiego, z obowiązkiem do jednej służby w zbroi lekkiej.
- **1662 r.** - Poglówne Generalne w województwie chełmińskim podaje Radzińską jako właścicielkę Mgowa.
- **1667 r.** - Wizytacja Strzesza wymienia właściciela - Czarnkowskiego.
- **1701 r.** - Król August Mocny potwierdza przywileje i prawa nadane przez Krzyżaków w 1423 r. (właściciele Mgowa mieli prawo do połowu ryb na jeziorze Wielządzkim oraz czerpania drewna z lasu rybienieckiego). Do Mgowa należy również Pustkowie ("Schlossgrund") - zasiedlone za czasów polskich przez chłopów czynszowych. Właścicielem jest Krajewski, który w 1731 r. sprzedaje majątek kasztelanowi Bagniewskiemu.
- W **1749 r.** majątek przechodzi na jego syna Józefa żonatego z Konstancją de Lubi. Ich córka Józefa wychodzi za mąż za Zboińskiego (właściciela Turzna, Elzanowa, Tobółki, Brzeźna).
- W **1772 r.** majątek zajmował 40 włók, istniał las olchowy i dębowy, dwór składał się z budynku drewnianego pod strzechą, budynków gospodarczych, karczmy, wiatraka, młyna wodnego nad Strugą Daszkowską i kaplicy rodowej (wybudowanej w 1710 r.). Do majątku należały również jeziora w Goryniu.
- Kataster podatkowy z **1772/73 r.** podaje 212 mieszkańców w tym: 20 parobków i 15 dziewczek.
- Po **1777 r.** spadkobierczynią Mgowa zostaje generałowa Józefa Katarzyna z Ossówka-Zboińskich Jeżewska.
- **21.IV.1801 r.** - Jeżewscy sprzedają swoje dobra zięciowi Augustowi Bartolomeuszowi Działowskiemu z Płachaw. Do klucza należały majątki: Turzno (siedziba Działowskiego) z Gappą i Smarujem, Brzeźno, Wielka Łąka z Józefatarn i Tobółką, Elzanowo, Wałycz i Wałyczek, Gaj i Mgowo, Wronie wraz z Katarzynkami, Stanisławkami i Młynikiem.
- Po śmierci Augustyna Działowskiego (**1827 r.**) połowę dóbr turznieńsko - mgowskich z Mgowem obejmuje, jako dziedzictwo rodzime jego syn Ksawery Działowski.
- **1856 r.** - po śmierci Katarzyny z Jeżewskich Działowskiej spadkobiercy dokonują podziału 17 majątków należących do klucza. Ksawery otrzymuje Mgowo z Bągartem, daszkowski młyn, jezioro Wielządz, spichlerz w Grudziądzu, Wałycz i Wałyczek oraz Wymysłowo.
- **1821 r.** - powstaje w Mgowie szkoła.
- **1867 r.** - majątek dziedziczy Zygmunt Działowski.
- **1868 r.** - Mgowo obejmuje 3385,87 mórg magdeburskich, mieszka tu 306 mieszkańców (295 katolików, 11 ewangelików), we wsi było 46 budynków z tego 19 stanowiło prywatne domy. Parafia katolicka - w Nowej Wsi Królewskiej. Parafia ewangelicka - w Grudziądzu.
- **25.XI.1894 r.** - Mgowo dziedziczy Stanisław Gajewski (brat cioteczny Zygmunta Działowskiego).
- **21.VII.1897 r.** - Gajewski sprzedaje Mgowo Apolinaremu Działowskiemu.
- **1900 r.** - Mgowo obejmuje obszar 568,36 ha.

- **1928 r.** - właścicielem jest Stefan Buszczyński.
- **1945 r.** - Mgowo jest jedną z gromad gminy Płużnica (powierzchnia 867 ha i 322 mieszkańców). Powstaje PGR Mgowo. Istnieje 5 klasowa szkoła z dwoma nauczycielami.
- **Styczeń 1955 r.** - Mgowo administracyjnie przyłączono do gromady Nowa Wieś Królewska.
- W latach pięćdziesiątych powstaje w Mgowie stacja wodociągowa. Dawny PGR przejmuje Agro- Wronie.
- W **1997 r.** wieś liczyła 536 mieszkańców.

Bielawy (Bielawi, n. niem. Bilau)

W I poł. XVIII w. Bielawy zostały wydzielone, jako kolonia, z części Lisewa.

- W **1765 r.** był to folwark - owczarnia dzierżawiony przez Wawrzyńca Celmera.
- W latach **1772 - 1773** mieszkali tam trzy rodziny (15 osób w tym czterech parobków i jedna dziewczka).
- W **XVIII w.** folwark stał się własnością rządu pruskiego, który wydzierżawił a następnie sprzedał go niemieckiej rodzinie Schmidt.
- W **1869 r.** folwark obejmował 259,08 mórg magdeburgskich, liczył 26 mieszkańców (16 katolików, 10 ewangelików), 5 budynków w tym dwa domy prywatne. Parafia katolicka - w Płużnicy, Parafia ewangelicka - w Wąbrzeźnie, Szkoła w Płużnicy, poczta w Lisewie.
- W **1904 r.** Robert Schmidt sprzedał swą własność komisji kolonizacyjnej i majątek został rozparcelowany (w **1905 r.**) na 14 osad dla niemieckich kolonistów.
- W **1905 r.** liczba mieszkańców majątku wynosiła 42 osoby (26 Polaków, 16 Niemców) a w **1910 r.** zwiększyła się do 94 (86 Niemców i 8 Polaków).
- W **1921 r.** we wsi mieszkało już 107 osób (101 Niemców i 6 Polaków) w 20 gospodarstwach (18 budynków mieszkalnych). Funkcjonował wiatrak, którego właścicielem był J. Minkolei.
- Po II wojnie światowej Bielawy do **1955 r.** należały do gminy Lisewo (powiat chełmiński) a od 1.I.1955 do gromady Płużnica (powiat wąbrzeski). Od **I.1973 r.** są sołectwem w gminie Płużnica. W **1997 r.** wieś liczyła 21 gospodarstw i 80 mieszkańców.

Błędowo (Blandow, n. niem. Blandau)

W XIV w. wieś czynszowa komturstwa grudziądzkiego. Parafia błędowska wydzielona została z parafii sarnowskiej.

- Ok. **1300 r.** Krzyżacy budują kościół z kamienia polnego, nieociosanego.
- W **1331 r.** część wsi posiadał Eberhard z Błędowa, na prawie rycerskim za służbę wojenną.
- W **1438 r.** Błędowo jako własność Zakonu liczyła 48 łanów osiadłych (karczmarz, zagrodnicy, sołtys).
- Po 1466 r., jako królewszczyzna, należała do starostwa grudziądzkiego. Aleksander Jagiellończyk w **1504 r.** potwierdził przywilej dla sołtysa wsi królewskiej Błędowo.
- W **1565 r.** Błędowo liczyło 60 łanów 25 morgów. Własność królewska Błędowo w **1570r.** miała 51 łanów, karczmę, 15 zagrodników z rolą, 5 rzemieślników, 6 komorników, 2 ubogich komorników. Parafia błędowska należała do dekanatu grudziądzkiego a w XIX w. przyłączono ją do dekanatu wąbrzeskiego.
- W **1664 r.** wieś królewska Błędowo miała 60,5 włók, kościół murowany, do którego należały 4 włóki i taca od gburów. We wsi były 4 włóki wybraneckie, zaś sołtys posiadał 5 włók. Reszta gruntów przekształcona została w folwark (budynek folwarku "o jednej izbie, dwie komory, sień i komora. Stajnia naprawy potrzebuje. Stodoła o dwóch bojowiskach. Owczarnia. Browar zrujnowany"). W Błędowie zamieszkiwało trzech ogrodników i szewc.
- W **1770 r.** właścicielami Błędowa był Michał Canden - Trzeciński a następnie Teodor Działowski, od **1797 r.** Hemyk Goldbeck, od **1798 r.** Ernest Hoof.
- Pierwszym właścicielem po 1772 r. był Kasztelan rypiński - Trzeciński.
- W **1868 r.** własność szlachecka Błędowo obejmowała 4057,06 mórg magdeburgskich i liczyła 279 mieszkańców (190 katolików - parafia w Błędowie, 89 ewangelików parafia

ewangelicka w Grudziądzu), z ogółem 37 domów, 20 było własnością prywatną mieszkańców.

- Administratorem majątku w Błędowie w 1892 r. był Max Wentscher. Obszar dworski Błędowo został 22.07.1898 r. sprzedany przez właścicielkę (Mathias) Komisji Kolonizacyjnej. Latem 1898 r. Komisja Osiedleńcza z Poznania kupiła Błędowo.
- W 1900r. w Błędowie były: 54 domy i 295 mieszkańców (230 katolików, 65 ewangelików)
- W 1902 r. Komisja Kolonizacyjna rozparcelowała obszar dworski własności Mathiasa. Powstały 53 gospodarstwa.
- W 1892 r. utworzono w Błędowie szkołę ewangelicką. We wsi istniał szpital (spłonął po I wojnie światowej) i funkcjonowała oberża.
- W 1916 r. wieś liczyła 468 mieszkańców.
- W okresie międzywojennym funkcjonowały we wsi:
 - - (1920 r.) szkoła ewangelicka licząca 74 dzieci, w 1922 r. - 72 dzieci,
 - - pracowała połoźna obsługująca 7 pobliskich wsi,
 - - w 1928 r. - dwie szkoły powszechne: katolicka z jednym nauczycielem, jedną klasą z 32 dziećmi i ewangelicka jednoklasowa z jednym nauczycielem i 38 uczniami,
 - - organizacje: Związek Strzelecki, Towarzystwo Powstańców i Wojaków, Ochotnicza Straż Pożarna, Kółko Rolnicze
- W 1945 r. wieś należała do gminy Płużnica, od 1955 r. tworzyła gromadę. Powstał w tym czasie punkt weterynaryjny przekształcony w Państwowy Zakład Lecznicy dla zwierząt. W 1968 r. sprawował on opiekę nad 950 gospodarstwami i trzema gospodarstwami wielkostadnymi (PGR Działowo, Mgowo, Goryń).
- W 1970 r. wieś liczyła 339 mieszkańców.
- W 1973 r. zniesiono gromadę i Błędowo stało się wsią sołecką w gminie Płużnica.
- W 1997 r. we wsi było 59 gospodarstw rolnych i 305 mieszkańców.

Goryń (Goryn, Gorin, Grinnen, Gorinngen)

W czasach Krzyżackich - folwark Zakonu należący do wójtostwa rogozińskiego. 1414 r. - folwark zostaje spalony.

- 1425 r. -lokacja wsi.
- 1430 r. - sołtys Flisatii i mieszkańcy otrzymują prawo własności na 30 łanach, z których czynsz płacą do Rogóżna
- 1530 r. - wieś przysądzono staroście Łukaszowi von Allen
- 1565 r. - własność królewska, starostwo rogozińskie.
- 40 łanów (3 łany sołtysa, 7 łanów rozkopanych, 30 łanów osiadłych należących do 10 chłopów), karczmarz, 6 zagrodników.
- 1570 r. - 30 łanów chłopskich, 3 łany sołtysa, karczma, 8 zagrodników, 3 komorników bez bydła. Parafia - w Wiewiórkach.
- W czasie potopu szwedzkiego wieś uległa dużemu zniszczeniu. Po pierwszym rozbiore Polski (1772/73 r.) wieś liczyła 122 mieszkańców (w tym 13 parobków i 8 dziewczek), dzierżawcą był Józef Gosański.
- 1868 r. - wieś zamieszkiwało 161 mieszkańców (72 ewangelików, 89 katolików), obszar gruntów wiejskich - 2105,31 morgów magdeburskich, budynków - 29 w tym 11 domów prywatnych.
- 1892 r. - administratorem majątku jest Paul Bucholtz.
- W Goryniu działała w tym czasie szkoła katolicka (4 dzieci ewangelickich uczyło się w szkole w Błędowie).
- 1900 r. - Goryń kupuje Ossowski.
- W 1902 r. rozpoczyna budowę szkoły, w 1915 r. szkoła była gotowa w stanie surowym.
- 1906 r. - Goryń kupuje Stefan Krause.
- 1907 r. - wieś kupuje Gottfried Voigt.
- 1918 r. - majątek kupuje Józef Błachowiak z Bydgoszczy.
- Powstają dwa obwody szkolne. Dzieci katolików z Błędowa uczęszczają do katolickiej szkoły w Goryniu, dzieci ewangelików do Błędowa.
- Obszar dworski Goryń (wójtostwo w Wielądzu) obejmował 524 ha w tym: 500 ha

gruntów ornych, 12 ha łąk, 3 ha lasu, 8 ha nieużytków, 1 ha wody.

- 1921 r. - spis wykazał 182 mieszkańców (w tym 182 Polaków, 0 Niemców), 29 gospodarstw, 11 budynków mieszkalnych.
- 1928 r. - wieś liczy 207 mieszkańców. Do jednoklasowej szkoły katolickiej z jednym nauczycielem uczęszcza 29 dzieci.
- Po II wojnie światowej - w latach 50-tych Goryń należał do gromady Błędowo, w 1973 r. - wieś sołecka w gminie Płużnica.
- 1970 r. - wieś liczy 289 mieszkańców.
- 1997 r. - 186 mieszkańców, 7 gospodarstw.
- Według map z 1905 r. do Gorynia dochodziła bocznicą kolejowa od linii Chełmża - Mełno.

Czapple (Zippel, Szczepil, Tschippeln, Czepi I, Treuhausen)

ok. 1230 Krzyżacy pobudowali zamek obronny niedaleko jeziora Wieczno zwany Zippel, Tschippeln lub Scheppeln.

- 1268 r. - pierwsza wzmianka o wsi - Jaćwingowie spalili gród. Na miejscu zamku bądź grodu osadzono kolonistów niemieckich, którzy stworzyli osadę pod nazwą Cipel, Czepil.
- 1373 r. - Wielki Mistrz Winrich von Kriprode wystawia dokument lokacyjny wsi. Przywilej lokacyjny na prawie chełmińskim nadaje sołtysowi Hannusowi.
- W XIV W. - wieś czynszowa należąca do komturstwa wielkądzińskiego.
- W XV W. - wieś należy do wójtostwa lipienieckiego.
- W czasie Wielkiej Wojny z Krzyżakami (1410 r.) osada uległa zniszczeniu, mieszkańcy zostali wybici lub uciekli. Rejestry czynszowe z 1437 r. i nieco późniejsze wykazywały Czepil jako "puste".
- 1485 r. - Kazimierz Jagiellończyk potwierdza Gotardowi Radlińskiemu własność między innymi wsi Czapple.
- Po II Pokoju Toruńskim w Czaplach istnieją:
 - folwark (dobra stołowe biskupów chełmińskich),
 - majątek sołecki należący do Albrechta von Marwitsa (zarządzał on także folwarkiem biskupim)
- 1565 r. - własność królewska, starostwo rogozińskie, parafia w Nowej Wsi Królewskiej - wieś opustoszała, większość obszaru wioski uprawiali mieszkańcy wsi przyległych i czeladź folwarku Trzciano.
- 1570 r. - własność (części wsi) szlachecka Marcelego Dulskiego (z trzema zagrodnikami).
- Część wsi i folwark była własnością królewską (8 chłopów i 6 zagrodników).
- W I poł. XVIII - właściciel Michał Adam Bahr.
- 1755 r. - kupuje wieś M. Żydowicz, któremu August III Sass przyznał prawo własności specjalnym przywilejem.
- 1756 r. - wobec trudności finansowych Żydowicz sprzedaje Gozdzie, 4 wólki i 6 mórg leżących ugiorem z majątności Czapple. Gozda oddaje te grunty w dzierżawę wieczystą czterem niemieckim kolonistom z Nauenburga. Budują oni domy z drewna - tworząc Małe Czapple - Czapelki. W północnej ich części, przy granicy z Nową Wsią Królewską znajdował się cmentarz ewangelicki.
- W latach 1772/73 w Czaplach mieszkało 75 osób w tym: 8 parobków i 5 dziewczek. Do 1819 r. Czapple czterokrotnie zmieniają właścicieli.
- W 1812r. (w czasie wojen napoleońskich) wieś została zniszczona i spalona.
- 1868 r. - Czapple - własność szlachecka (1423 morgi magdeburskie, 114 mieszkańców w tym: 57 ewangelików z parafią w Grudziądzu, 49 katolików z parafią w Nowej Wsi Królewskiej, 25 budynków z tego 6 domów prywatnych).
- Czapelki - obszar 268 mórg, 83 mieszkańców (62 ewangelików, 21 katolików), 18 budynków w tym 12 prywatnych domów.
- Obok leżący majątek Cholewice (1400 - Kolwitz, Cholewitz) obejmował 831 mórg, 85 mieszkańców (15 ewangelików, 70 katolików), 11 budynków w tym 5 prywatnych domów (nie przetrwały do naszych czasów).
- 1893 r. - majątek Czapple obejmował 8 włók, 21 mórg, 7 prętów chełmińskich - Prusacy

zmieniali nazwę wsi na Treuhausen.

- 1909 r.. - majątek nabywa komisja kolonizacyjna i rozparcelowuje obszar na 22 parcele pomiędzy osadników niemieckich, reemigrantów z Rosji.
- 1912 r.. - Czaple, Czapelki i Cholewice stanowiły jedną gminę wiejską pod nazwą Treuhausen. Do 1920 r. zamieszkiwała tu jedna rodzina polska.
- W okresie międzywojennym w całych Czaplach pozostało 14 rodzin niemieckich. 1928 r.. - wyznaczono 17 parceli dla małorolnych.
- W latach 1933-1934 przybyła do Czapli grupa osadników z centralnej Polski tzw. "Kongresówki" oraz Galicji.
- Działała szkoła podstawowa (do 1989 r. w części dworu).
- Po 1945 r. Czaple liczyły 411 mieszkańców.
- W 1954 r. utworzono Spółdzielnię Produkcyjną "Nasza Przyszłość" w Czapelkach.
- W 1955 r.. wieś Czaple, w wyniku reformy administracyjnej, została w gromadzie Płużnica, Czapelki przyłączono do gromady Nowa Wieś Królewska.
- W 1973 r.. sołectwo Czaple weszło w skład gminy Płużnica.
- W 1997 r. Czaple liczyły 235 mieszkańców i 52 gospodarstwa indywidualne.

Bartoszewice (Bartuschdorf, Bartischdorf, Bartholemitz, Bmihlemitz, Barthoszewicze, n. niem. Bartoschewitz, Bartelsdorf)

Dawna osada leżąca nad jeziorem Wieczno. Dobra lenne wchodzące w skład domen Krzyżackich komturstwa kowalewskiego.

- 1417 - 1419 r. - właściciel Mikołaj Pilawski (12 łanów na prawie chełmińskim i obowiązek jednej służby zbrojnej bez odszkodowania).
- 1423 r. - Wielki Mistrz Paweł Rusdorf nadaje Bartoszewice (w wójtostwie lipienieckim) Mikołajowi z Pilewic.
- 1451 r. - Wielki Mistrz Ludwik von Erlichshausen nadaje Lorentzowi Rakoczy 26 łanów w Bartoszewicach z prawem rybołówstwa na jeziorze i brania drewna na opał i budulec w dobrach Zakonu, za obowiązek służby zbrojnej.
- 1526 r. - król Zygmunt Stary nadaje Bartoszewice A. Kaczyńskiemu (z prawem rybołówstwa na jeziorze Wieczno należącym do zamku rogozińskiego oraz wyspą na jeziorze).
- 1565 r. - właścicielem wsi staje się Bartoszewski z tymi samymi prawami.
- 1570 r. - właścicielem 9 łanów oraz trzech zagrodników, dwóch rybaków, wyszynku gorzałki i karczmy w Bartoszewicach jest Jerzy Wierzbowski, a Jerzy Rokusz posiadał 4 zagrodników.
- W latach 1662-1849 kolejnymi właścicielami Bartoszewic są:
 - Snakowski (od 1662 r.),
 - Michał Karpikowski, Piwnicki (od 1717 r.),
 - Franciszek Ciborski (od 1753 r.),
 - Ignacy Znaniecki (od 1773 r.),
 - Marcin Orłowski (od 1802 r.),
 - Jan Blumberg (od 1807 r.) i jego syn,
 - Załuski (od 1821 r.),
 - Riesenbeck (od 1830 r.).
- W 1849 r. nastąpiła przymusowa sprzedaż na rzecz Rözera i kolejno właścicielami posiadłości byli:
 - Kittel z Kosobud (od 1852 r.),
 - Niemoyer (od 1860 r.),
 - rodzina von Pflug (od 1901 r.).
- W 1868 r. Bartoszewice posiadały 2188,25 mórg magdeburskich i 126 mieszkańców (18 ewangelików, 108 katolików), 14 budynków w tym 7 prywatnych. Parafia katolicka i szkoła - w Płużnicy.
- W 1920 r. nastąpił odpływ ludności niemieckiej.
- W 1935 r. majątek Bartoszewice przeznaczono do parcelacji i skarb państwa kupił go na cele reformy rolnej. Rozparcelowano 134,5 ha.

- W 1945 r. Bartoszewice były przysiółkiem w gromadzie Płużnica, w byłym majątku utworzono PGR wchodzący w skład stacji hodowli roślin w Orłowie.
- W 1987 r. wieś liczyła 10 gospodarstw i 186 mieszkańców. Jest wsią w sołectwie Czaple. Tworzą ją wyłącznie zabudowania dawnego majątku.

Dąbrówka (Damerau, Dombrowken)

XV w. - osada w wójtostwie lipienieckim następnie należała do zakonu benedyktynek z Chełmna. 1599 r. - Ksieni Magdalena Mortęska nabywa Dąbrówkę od podkomorzego krakowskiego Ciechowskiego.

- Według spisu podatkowego 1772/73 r. we wsi mieszkało 73 mieszkańców w tym 9 parobków i 7 dziewczek.
- W 1868 r. mieszkało w Dąbrówce 305 osób (270 ewangelików i 28 katolików). Parafia ewangelicka znajdowała się w Radziniu, katolicka - w Samowie, poczta w Lisewie. Wieś posiadała 69 budynków z tego 35 domów prywatnych. Na miejscu istniała szkoła ewangelicka, do której uczęszczało 64 ewangelików i trzech katolików.
- W 1920 r. we wsi działały:
 - wiatrak (wł. Adam Fetzer),
 - mleczarnia (wł. Józef Lindeman),
 - szkoła powszechna (w 1920 r. - 17 ewangelików, 32 katolików a w 1922 r. - 10 ewangelików i 36 katolików).
- posterunek policji obsługiwał: Dąbrówkę, Malankowo, Krajęcín, Piątkowo, Wielządz, Kotnowo, Goryń i Działowo.
- Poczta znajdowała się w Gorzuchowie.
- W 1921 r. w Dąbrówce mieszkało 313 osób (38 Niemców, 275 Polaków), było 38 budynków i 58 gospodarstw.
- Po II wojnie światowej od 1955 r. do 1958 r. należała do gromady Kotnowo, od 1958 r. do gromady Błędowo.
- W 1970 r. Dąbrówka liczyła 186 mieszkańców.
- W 1997 r. zamieszkiwało ją 145 osób oraz istniało 28 gospodarstw indywidualnych.

Józefkowo (Josephsdorff, Josephdorf)

W XVIII w. - folwark należący do Mgoszcza, powiat chełmiński, obwód Józefkowo i Dębie. 1868 r. - jako majątek Mgoszcza (Heimbrunn) obejmowało 2151,63 morgi magdeburskie. Józefkowo zamieszkiwały 152 osoby (128 katolików, 24 ewangelików), było 15 budynków, z tego 6 domów prywatnych.

- Parafia katolicka - Płużnica.
- Parafia ewangelicka - Grudziądz.
- Szkoła w Płużnicy.
- Poczta w Lisewie..
- W okresie międzywojennym wieś należała do gminy Lisewo.
- W 1933 r. na mocy ustawy o reformie rolnej rozparcelowano folwark i tworzone gospodarstwa indywidualne z charakterystyczną zabudową tzw. "poniatówkami". W 1955 r. Józefkowo odłączono od gminy Lisewo i włączono do gminy Płużnica.
- W latach 60-tych działały tu: czteroklasowa szkoła z dwoma nauczycielami, świetlica, biblioteka i boisko sportowe.
- Po 1973 r. wieś należała do gminy Płużnica.
- W 1997 r. wieś liczyła 253 mieszkańców i 40 gospodarstw rolnych.

Kotnowo (Cottenaw, Kottenau, Kattenau, Kottnau, Kottnowo, Kottenau)

W czasach krzyżackich - posiadłość rycerska w wójtostwie lipienieckim.

- 1421 r. - pierwsza wzmianka o majątku, który zalega Zakonowi z czynszem.
- 1437 r. - Wielki Mistrz Paweł Russdorf nadaje braciom Jakubowi i Piotrowi 4 łany w Kotnowie.

- 1570 r.- własność królewska w starostwie lipienieckim (mieszkało w niej 4 lemanów i 6 zagrodników). Parafia - Płużnica.
- Po wojnach szwedzkich wieś częściowo zniszczona a folwark "cały zarósł lasem".
- 1772/73 r.- wieś liczy 60 mieszkańców (w tym 6 parobków i jedna dziewczka).
- 1868r.- 135 mieszkańców (85 ewangelików z parafią w Radzynie, 45 katolików z parafią w Płużnicy), 25 budynków w tym 16 domów prywatnych.
- Do wsi wjeżdżało się przez bramy po uiszczeniu drobnej opłaty. Dzieci uczęszczały do szkoły w Wieldządzu. Wieś borykała się z brakiem wody. Wszyscy mieszkańcy korzystali ze wspólnej studni. Na najwyższym wzniesieniu stała wieża obserwacyjna (obecnie teren sołectwa Józefkowo). Na wzgórzu tym znajdował się również wielki kamień.
- 1906r.- po wykupieniu większości gruntów komisja kolonizacyjna rozparcelowała ziemię na 11 gospodarstw. Parcele kupili ewangeliccy Niemcy z Rosji.
- 1908r.- utworzono kolejne pięciomorgowe gospodarstwo dla kolejnych osiedleńców niemieckich z Rosji. Wzniesiono budynki i oddano kolonistom jako własność rentową. Na krzyżówkach mieściła się gospoda.
- 1921r.- gmina wiejska Kotnowo należała do wójtostwa w Wieldządzu. We wsi mieszkało 201 osób (178 Niemców, 23 Polaków). Były 33 budynki mieszkalne. Do szkoły ewangelickiej w Kotnowie uczęszczało (1920 r.) 36 uczniów.
- W okresie międzywojennym, w miejsce wyjeżdżających w większości Niemców, osiedlają się Polacy. Przeprowadzona w latach 30-tych reforma rolna powoduje częściową parcelację majątku i powstanie charakterystycznej zabudowy tzw. "Poniatówek".
- 1955r.- wieś staje się gromadą obejmującą Kotnowo, Dąbrówkę i Wieldządz. 1.I.1958 r. - zniesiono gromadę Kotnowo, a wieś włączono do gromady Płużnica.
- W 1997 r. w Kotnowie zamieszkiwało 109 mieszkańców, funkcjonowały 23 gospodarstwa rolne.

Nowa Wieś Królewska (1289 Ditterichswalde, Dietrichswaide, Ditttherischwalde, 1442, 1444, 1478 Sanskau, 1411 Neuenkirchen, Neuenkirchen, 1920 Królewska Nowa Wieś)

W 1289 r. - wieś czynszowa komturstwa wieldzadzkiego. Dokument lokacyjny z 13.I.1289 r. w którym komtur chełmiński Hennann von Schoenebeck nadaje sołtysowi Dytrykowi 60 włók (w tym 6 włók wolnych i 1/3 sądowych kar pieniężnych). Z pozostałych włók chłopci i karczmarz mieli płacić czynsz do Wieldządza.

- Sołtys był uprawniony do rybołówstwa na jeziorze Wieldzadzkiem, stawiania sideł na zające i do chowania dwóch psów na polowanie w zamian za świadczenie służby wojskowej na rzecz zamku w Rogoźnie.
- Około 1300 r. rozpoczyna się budowa kościoła zakończona w połowie XIV w. W latach 30-tych XIV w. - w wójtostwie rogozińskim.
- W XV w. wieś należy do komturstwa rogozińskiego (w niektórych dokumentach do lipienieckiego).
- 1466 r. - jako królewszczyzna należy do starostwa rogozińskiego.
- 1526 r. - wieś obejmuje ok. 60 łąnów (z tego 5 łąnów - sołtysa, 6 łąnów proboszcza, 48 łąnów czynszowych). 1560 r. - odnowienie przywileju z 1289 r. 1565 r. - wieś obejmuje 60 łąnów w tym 5 łąnów sołtysa, 6 kościelnych, 30 osiadłych (na których 14 chłopów miało po dwa łąny, karczmarz - jeden łąn), 18 łąnów opustoszało, występuje 4 zagrodników.
- 1570 r. - królewszczyzna ma tylko 36 łąnów chłopskich (5 łąnów należy do sołtysa). Występuje 9 zagrodników, 3 komorników i 3 rzemieślników.
- 1618 r. - wybudowano nowe zabudowania proboszczowskie.
- 1645 r. wzmianki o młynie wodnym i karczmie przy młynie z wjeżdżą stajnią.
- 1647 i 1667 r. - szkoła z nauczycielem. Przy szkole ogród.
- 1667 r. - folwark proboszcza posiada ogród warzywny, prawo do wolnego drewna w borach starościńskich i wolnego rybołówstwa w jeziorze Wieldzadzkiem. Na roli były dwa stawy rybne. Przy parafii istniał szpital, wokół którego były dwa ogrody o powierzchni ok. 1 morgi. Szpital na skutek wojen szwedzkich - pusty, wieś zniszczona i wyludniona.
- 1772/73 r. - wieś liczy 230 mieszkańców (w tym 33 parobków i 19 dziewczek).
- 1788 r. - właściciel sołectwa Michał Kowalski sprzedaje je Stenzlowi.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA

- 1792 r. - wł. porucznik Szymon Świącicki (majątek liczy 72 włóki, 21 mórg, 86 prętów).
- 1796 r. - wieś liczy 264 mieszkańców.
- 1803 r. - wieś kupuje Michał Wolfa, w 1819 - Barańska (vel Bade).
- 10.X.1830 r. - uwłaszczenie 14 chłopów. Przy majątku pozostaje 526 mórg i 61 prętów roli.
- 1832 r. - majątek nabywa Józef Eitner, w 1837 r. Wilhelm Waegner, w 1853 r. Emanuel Friedrich. Przy kościele istnieje nadal szpital dla ubogich.
- W 1868 r. - wieś liczy: 3042,27 mórg magdeburskich, 111 budynków w tym 50 prywatnych domów, 499 mieszkańców (356 katolików i 141 ewangelików z parafią w Radzynie).
- W 1879 r. - właścicielem wsi zostaje Jan Tiedemann, w 1894 r. - Brunon Block. 1898 r. - 14 parceli wyłącza z majątku komisja kolonizacyjna - jako grunty rentowe.
- Resztę (45 ha) Bank Rentowy sprzedaje Jerzemu Kadu. Wieś składa się z 15 gospodarstw rentowych i 14 właścicieli wolnych posiadających 777 ha w tym także grunty szkolne i kościelne.
- XIX/XX w. - rozpoczęto budowę dróg wewnątrz wsi i drogi do Wąbrzeźna. We wsi istnieją: mleczarnia i dwu izbowa szkoła katolicka.
- W okresie międzywojennym następuje częściowy odpływ ludności niemieckiej (w 1928 r. wieś liczy 546 dusz), osiedlają się tu rodziny polskie z "Kongresówki" i Galicji (szczególnie w latach 1933-34).
- Po 1945 r. - Nowa Wieś Królewska jest jedną z gromad w gminie Płużnica i liczy 626 mieszkańców.
- Według danych z 1954 r. we wsi istnieje 7 klasowa szkoła podstawowa z czterema nauczycielami, przedszkole i biblioteka.
- W 1997 r. - wieś liczyła 507 mieszkańców i 88 gospodarstw rolnych.

Ostrowo (Ostrowich, Ostrow, Ostrau, Hochdorl)

Pierwsza wzmianka o miejscowości z 25.VIII.1122 r.- wieś wymieniona w przywileju łowickim, w którym książę mazowiecki Konrad nadaje biskupowi Chrystianowi posiadłości w ziemi chełmińskiej.

- 1231-1466 r.- majątek lenny w wójtostwie lipienieckim.
- 1526r.- Zygmunt I Stary potwierdza przywilej na dobra ostrowskie dla Jakuba Rokusza (z prawem rybołówstwa na jeziorze Wieczno potwierdzonym w 1565 r.).
- 1570 r. - wł. Jerzego Rokusza obejmuje 26 łanów chłopskich. Mieszkało w nim ponadto dwóch rybaków, dwóch komorników, funkcjonowała karczma. Wieś należała do parafii w Płużnicy.
- 1662 r. - wł. szlachcic Wypczyński. Po nim kolejno: Canden- Trzcziński, Adam Canden - Trzcziński, 1768 r. - Michał Canden - Trzcziński, Trebnic, Kazimierz Zboiński, Michał Działowski.
- 1772 r. - wł. Józef Krupocki. Obszar majątku Ostrowo liczył 18 włók gruntu, 1 włókę łąk, 2 włóki wrzosowiska i 2 włóki lasu oraz posiadał wiatrak, karczmę, prawo łowienia ryb dwanaście razy w zimie i raz latem małym sprzętem. Według katastru podatkowego liczył 85 mieszkańców (w tym 7 parobków i 3 dziewczki).
- 1786 r. - przymusowa sprzedaż (za brak wywiązania się z zobowiązań do poprzednich właścicieli) na rzecz Wawrzyńca Kucharskiego. Kolejnymi właścicielami Ostrowa są: Wojciech Kucharski, 1868 r. Ignacy Chrzanowski, 1887 r. Emilia Trzczińska.
- 1868 r. - Ostrowo liczy 143 mieszkańców (141 katolików - parafia w Płużnicy, 2 ewangelików), 22 budynki w tym 14 domów mieszkalnych. Szkoła w Płużnicy.
- 1873 r. - Ignacy Chrzanowski wyodrębnia z dóbr Ostrowa folwark Ignacewo. Następuje parcelacja części majątku przez właściciela za pośrednictwem Banku Rolnego na 5-11 hektarowe gospodarstwa dla 20 osadników. Resztę ziemi przypisano oberży. Folwark Ignacewo (pow. 116,64 ha) był kolejno własnością: 1873 r. - Louisa Valtiera, 1874 r. - Edwarda Tachnaua, 1889 r. - Wojciecha Czeczewskiego, 1890 r. - Ludwika Cholewińskiego, 1899 r. - po przymusowej sprzedaży Alberta Obermüllera.
- 1887 r. - część jeziora Wieczno przejęło Orłowo. Ostrowo - obszar dworski wraz z parcelami Orłowa - staje się gminą wiejską Hochdorf (18 zagród).

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA

- 1890 r. - działa szkoła powszechna jednoklasowa, do której uczęszcza 35 dzieci. Wieś liczy 144 mieszkańców i 27 domów.
- 1931 r. - wieś liczy 466 osób, 62 domy mieszkalne (tylko 9 rodzin niemieckich).
- Po 1945 r. - Ostrowo było jedną z 6 gromad gminy Płużnica i obejmowało obszar 1377 ha z 670 mieszkaniami.
- W 1997 r. Ostrowo liczyło 603,53 ha, 45 gospodarstw, 213 mieszkańców.

Orłowo

Tereny w sąsiedztwie jeziora Wieczno należą do obszarów, na których intensywne osadnictwo występowało już od najdawniejszych czasów. Pierwsza udokumentowana zapisami wzmianka o Orłowie pochodzi z XV w. - dobro rycerskie w wójtostwie lipienieckim.

- 1423-24 r. - majątek Orłowo obejmował 40 łanów, wł. rycerz Waltke.
- 1437-38 r. - wł. Gotcze Rubitt.
- 1565 r. - wł. Jakub Orłowski i Kielczewski.
- 1570 r. - własność szlachecka:
- wł. Jakub Orłowski (8 łanów chłopskich, 6 zagrodników, rybak, 2 luźnych rybaków, tkacz, kowal, wyszynk gorzałki),
- wł. Krzysztof Kielczewski (6 łanów, 3 zagrodników),
- wł. Adam Kielczewski (4 zagrodników),
- wł. Michał Kielczewski (6 łanów, 3 zagrodników, rzemieślnik).
- Parafia katolicka - Płużnica.
- 1595 r. - wł. Maciej Orłowski i kolejno: Jerzy Orłowski, 1600 r. - Jerzy Trebnic. 1741 r. - wł. gen Zboiński z Ossówka.
- 1722/23 r. - według katastru podatkowego było 143 mieszkańców (w tym 12 parobków i 11 dziewczek).
- 1855 r. - Orłowo nabywa Ludwik Ślaski.
- 1868 r. - majątek obejmuje 629,02 ha ziemi ornej, 40 ha łąk, 48,3 ha pastwisk, 5,7 ha lasu, 9,5 ha nieużytków oraz część jeziora Wieczno, działka cegielnia. Wieś liczy 274 mieszkańców (267 katolików, 7 ewangelików), 38 budynków, w tym 21 mieszkalnych. W 1874 r. powstaje dwór według projektu arch. Kazimierza Skórzewskiego.
- 1992 r. - jego syn Kazimierz Ślaski parceluje część majątku osadzając 18 osadników wyłącznie narodowości polskiej.
- W latach międzywojennych Orłowo ulegało parcelacjom, w 1939 r. miano rozparcelować dalsze 315 ha.
- W latach 50-tych w Orłowie organizowana jest Stacja Hodowli Roślin.
- W latach 70-tych - Orłowo przyłączono do kombinatu PGR Wałycz.
- 1984-1991 r. - administratorem jest Andrzej Bąk.
- Od 1991 r. - Aleksander Komorowski.
- Pałac wł. AWRSP - dzierżawi Adam Lipiński, we wsi istnieją 3 gospodarstwa indywidualne.
- W 1997 r. wieś liczyła 402 mieszkańców.

Płachawy (Plenchaw, Plenchow, n. niem. Plangenau)

- Pierwsza wzmianka z 1409 r.
- 1423-24 r. - własność rycerska w wójtostwie lipienieckim.
- 1570r. - właściciel Feliks Mełdzyński (4,5 łana chłopskiego, 14 zagrodników, karczmy). Parafia - Samowo..
- W XVII w. - Płachawy należą do klucza dworskiego w Działowie (razem z pobliskimi Brzezinami).
- 1762r. - wł. Ludwik Działowski (rząd pruski pod pozorem niepłacenia podatku odbiera mu majątek). 1799r. - wł. Emst Friese. 1800 r. - wł. Dawid Friese. W 1811 r. - Płachawy odebrano Polakom. Do 1899 r. - wł. Friese, Peterson, Hinrichsen sprzedają Płachawy Komisji Kolonizacyjnej.
- W 1904r. - utworzono 34 osady dla kolonistów z Wołynia, Rumunii i Saksonii.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA

- W 1904 r. - utworzono w dworze szkołę z kaplicą ewangelicką - od 03.12.1904 uczyło się w niej 49 dzieci (do tego czasu uczęszczały do szkoły do Błędowa).
- W 1920 r.- 50% kolonistów niemieckich wyjeżdża do Niemiec.
- 1928r.- wieś liczy 80 osób. Parafia katolicka w Błędowie, do szkoły powszechnej z jednym nauczycielem uczęszcza 11 dzieci katolików i 19 dzieci ewangelików.
- W 1967r.- Płachawy należą do gromady Błędowo.
- W 1970r.- w Płachawach mieszkają 224 osoby, działa Kółko Rolnicze.
- W 1997 r. wieś liczyła 254 osoby i 48 gospodarstw indywidualnych.

Działowo (Salendorf, Działowo)

- 1423-24 r. - pierwsza wzmianka o miejscowości o nazwie Salendorf. W czasach krzyżackich - własność rycerska w wójtostwie lipienieckim (26 wólk i obowiązek jednej służby w zbroi lekkiej). Pierwotna siedziba rodu Działowskich herbu Prawdzic należąca do tej rodziny do 1940r..
- 1570 r. - część majątku należy do Bartłomieja Kобрzyńskiego. Obszar dworski Działowo był kluczem okolicznych majątków m. in.: Płachaw, Brzeziny, Pilewic, Błędowa, Gorynia, Dębienca, Mgowa. Parafia w Sarnowie.
- 1864 r. - Eustachy Działowski rozpoczyna budowę dworu i budynków folwarcznych oraz kaplicy.
- 1868 r. - majątek Działowo liczy 1459,14 mórg magdeburskich, 157 mieszkańców (155 katolików, 2 ewangelików). Parafia i szkoła - w Sarnowie.
- W okresie międzywojennym obszar dworski Działowo obejmował 371 ha w tym: 319 ha - roli, 42 ha - łąk, 9 ha - nieużytków 1 ha - wody.
- W 1921 r. w Działowie mieszkali wyłącznie Polacy - 173 osoby. Było 27 gospodarstw i 9 budynków mieszkalnych. Wójtostwo znajdowało się w Trzebiełuchu. Posterunek policji w Dąbrówce, szkoła katolicka w Goryniu.
- Po 1.IX.1939 - zarządcą majątku był Grabowski z Chełmna. 12.II.1940 - dwór i dobra ziemskie przejęli Niemcy, a w lutym 1943 Działowo otrzymał baron von Sternberg za majątek utracony w Estonii.
- W 1944 r. dwór był siedzibą dowództwa wojsk radzieckich w czasie ofensywy zimowej.
- Dekretem z 6.II.1946 - Działowo przejęte zostało przez Skarb Państwa i przekształcone w PGR.
- W latach 50-tych - Działowo wchodziło w skład gromady Błędowo.
- 1970 r. - wieś Działowo włączono do sołectwa Dąbrówka (liczyła 199 mieszkańców).
- W1997 r. Działowo miało 252 mieszkańców.

Plużnica (Plotznitz, Plotenz, Pfeilsdorf (1400 r.), Plosznice (1570 r.), Płożnica (1706 r.), Plusnitz, Pfeildorf)

W okresie wczesnego średniowiecza - osada przy trakcie z Wąbrzeźna do Chełmna. W obszarze dzisiejszej wsi znajdują się tereny nieistniejących wsi Augustynki (Augustynowice, Austindorf, Austinken, Austun) i Kwiatki (Kwetkow, Kwettendorf, Quitau, Quetkendorf)

W okresie krzyżackim - własności rycerskie w wójtostwie lipienieckim. Właścicielami Kwiatków byli:

- 1488 r. - Kwiatkowski,
- 1488 r. - Jakusch i Hannusz Kwiatkowscy,
- 1547 r. - Maciej Kwiatkowski.
- W XV w. - Kwiatki częściowo należały do rodziny Pilawskich.
- W pocz. XV w. właścicielem Augustynek był chorąży Ziemi Chełmińskiej - Jan Cegenberg, następnie Hanusz Roder.
- 1570 r.
- wł. Augustynek:
 - Barbara Kwiatkowska (2 łany chłopskie i 1 zagrodnik),
 - Jan Augustynowski (4 łany, 4 zagrodników), .
 - Walenty Augustynowski (3 łany),

- właścicielami Płużnicy byli:
 - Kilian Wypczyński (4 łany, 4 zagrodników, karczma),
 - Barbara Kwiatkowska (1 łan chłopski i 3 rzemieślników)
- Kwiatki - należały do Barbary Kwiatkowskiej (4 łany chłopskie i 3 zagrodników).
- W XVII w. - (ok. 1662 r.)
 - wł. Kwiatków - p. Goliatowski
 - wł. Płużnicy - p. Wypczyński
 - wł. Augustynek - p. Wypczyński, Stefan Pniewski i Leski.
- Po Wypczyńskich dobra płużnickie były własnością kolejno: Franciszka Wolskiego, Piwnickiego, Józefa Płaskowskiego.
- 1745 r. - Płaskowski sprzedaje Płużnicę z folwarkiem Kwiatki i Cholewice ksieni benedyktynek z Grudziądza - Ewie Radeckiej.
- 1760 r. - dobra wykupuje Jan Orłowski, po nim właścicielem jest jego syn Franciszek.
- Przed 1772 r. - Płużnica posiadała prawo odbywania 6 jarmarków w ciągu roku.
- 1779r. - Płużnicę i Kwiatki kupuje na przetargu od Franciszka Orłowskiego - Paweł Białobłocki, który zamienia się majątkami z Ignacym Mellinem (Orłowo za Płużnicę i Kwiatki). W tym czasie wieś posiada: karczmę, cegielnię, rybaczówkę nad jeziorem Wieczno, wiatrak oraz sprawuje patronat nad miejscowym kościołem. Wobec nie uregulowania zobowiązań przez Białobłockiego - rząd pruski rekwiruje majątki i w drodze przetargu sprzedaje Płużnicę i Kwiatki – małżeństwu Schretter.
- 1786 r. - małżeństwo Schretter kupują od Józefa Krupockiego Augustynoicę,
- Od 1788 r. w Płużnicy odbywają się ponownie jarmarki.
- W końcu XVIII w. kompleks majątkowy (Płużnica, Kwiatki, Augustynki) obejmuje powierzchnią 19 włók i 15 mórg.
- 1792 r. - klucz nabywają młynarze Andrzej Preuss z Kłódki i Daniel Turley z Przechowic.
- 1794 r. - pozbywają się oni prawa własności w drodze przymusowego przetargu.
- 1795 r. - wł. Jan Lehwald - Jeziński, po jego śmierci Ksawery Jeziński.
- 1806 r. - majątek nabywa Fabian Bonawentura Nostyc - Grąbczewski.
- 1815 r. - odsprzedaje posiadłość Ksaweremu Jezińskiemu. Płużnica administracyjnie należy do rejencji kwidzyńskiej.
- 1819 r. - w Płużnicy zostaje założona szkoła.
- 1823 r. - Jeziński zbywa nieruchomości na rzecz rodziny Grąbczewskich (majątek nabywa siostra Fabiana).
- 1825 r. - wł. Płużnicy - Senger.
- Od 1858 r. - wł. Ernesta Kringera z Karbowa.
- 1887 r. - budowa szosy Płużnica-Chełmża.
- 1888 r. - w folwarku Augustynki wybucha pożar pochłaniając stodołę folwarczną. Przypuszczalnie wtedy zorganizowano straż pożarną i obok spalonej stodoły postawiono murowaną remizę strażacką z drewnianą wieżą obserwacyjną (dzisiaj nie istnieje). Powstała również "spółkowa mleczarnia".
- 1895 r. - Płużnicę, Augustynki wraz z ziemią rozebranego majątku Kwiatki dziedziczy Petersonowa de domo Kriger.
- 1899 r. - Petersonowa sprzedaje posiadłość Królewskiej Komisji Osiedleńczej w Poznaniu (833 ha). Osiedlono ok. 50 osadników niemieckich, z których 35 otrzymało parcele po 14 ha. Powołano spółkę drenarską.
- W okresie międzywojennym w Płużnicy działają: Urząd Gminy (spalony w 1945 r.), kościół rzymsko-katolicki, karczma (wł. Bronisława Dąbrowskiego), szkoła powszechna - czteroklasowa, posterunek Policji Państwowej, kilka sklepików, warsztatów i drobnych rzemieślników, straż pożarna, stacja kolejowa i prawdopodobnie jednostka straży kolejowej.
- Od 1927 r. - rozpoczęto elektryfikację Płużnicy.
- W okresie II wojny światowej wysiedlono część mieszkańców Płużnicy, a opuszczone gospodarstwa zasiedlono ściągniętymi z Besarabii Niemcami.
- 1945-1975 r. - Płużnica należy do powiatu wąbrzeskiego, woj. bydgoskie.
- 1951 r. - we wsi powstaje Spółdzielnia Produkcyjna "Chłopska Droga".
- 1952 r. - uruchomiono punkt felczerski.

- 1954 r. - zapada decyzja o budowie nowej szkoły.
- 1962 r. - budowa agromówki.
- 1965 r. - budowa ośrodka zdrowia.
- 1968 r. - filia Spółdzielni Oszczędnościowo-Pożyczkowej w administracji BS w Ryńsku zostaje przejęta przez Bank Ludowy w Wieldzadzu.
- 1970 r. - Bank Ludowy SOP przenosi swoją siedzibę z Wieldzadza do Płużnicy.
- W 1997 r. wieś liczyła 661 mieszkańców i 71 gospodarstw rolnych.

Pólko (Pulko)

- W XVIII w. - folwark należący do Wronia.
- W 1829 r.- zamieszkiwały tu cztery rodziny.
- W II poł. XIX w. - mieszkało 13 osób (8 ewangelików, 5 katolików), były 3 domy w tym jeden prywatny. Pólko należało do parafii w Wąbrzeźnie, szkoła znajdowała się we Wroniu.
- W 1997 r. wieś liczyła 109 mieszkańców i 21 gospodarstw indywidualnych.

Według map z 1095r. w granicach wsi Pólko znajdowały się przysiółki:

- Szczerostugi (Deutschwalde)
- Pieńki (Birkenhaim)

Uciąż (Driickenhof)

Pod tą nazwą miejscowość występuje w dokumentach pod koniec XIX w. Pobliskie kolonie, siedliska na pograniczu z Nową Wsią Królewską nazywane są Kosówką, Kosobudami.

- Dokument z 1223 r., w którym Krak Krakowic ze swym synem Tomaszem darowali biskupowi Chrystianowi wieś Kosobudy.
- XV w. - w spisie miejscowości istniejących za czasów Zakonu wymieniane jest Cossow, Cossowke w wójtostwie lipienieckim.
- XVII w. - jako właściciel Kossowcen wymieniany jest Mattias Zelinski, następnie Dorota Balcerowa, w 1708 r. - Jakub Potulicki.
- XVIII w. - wł. Bernard Canden-Trzciński, w 1768 r. - Michał Canden-Trzciński, w wyniku dalszego podziału dóbr Canden-Trzcińskich Kossówkę otrzymuje Stanisław Canden-Trzciński doprowadzający majątek do zadłużenia.
- 1827 r. - majątek przejmuje Antoni Woliński. 1831 r. - uwłaszczenie dotychczasowych dzierżawców (powierzchnia objęta uwłaszczeniem - 328,47 mórg), pozostałe 52,95 morgi przejmuje w 1841 r. Aleksander Kittel wydzierżawiając je Gracjanowi Jurgielewiczowi.
- 1848 r. - Aleksander Kittel przejmuje majątek we własny zarząd i nazywa Driickenhof. 1852 r. - wł. porucznik Bock a od 1860 r. - Roderich von Rode.
- 1868 r. - w drodze przetargu przymusowego majątek nabywa Apolinary Działowski. Driickenhof liczył 148 mieszkańców (108 katolików i 40 ewangelików), miał 17 budynków, z tego 4 domy prywatne.
- 1885 r. - wieś liczy 198 mieszkańców (129 katolików i 69 ewangelików) i 40 budynków.
- Działowski parceluje swój majątek tworząc 8 osad rentowych z parcel położonych na granicy z Nową Wsią Królewską. Nękany podatkami sprzedaje majątek porucznikowi Lewinowi z Berlina. Ten zaś sprzedaje swe dobra Komisji Kolonizacyjnej.
- 1899 r.. - Komisja tworzy 22 osady rentowe dla Niemców wracających z Rosji.
- 1910 r. - wieś liczy 55 zagród i 256 mieszkańców, funkcjonuje szkoła.
- W okresie międzywojennym mieszkańcy wsi tworzą Stowarzyszenie Młodzieży Katolickiej Męskiej oraz Związek Strzelecki, działa straż pożarna. W miejsce wyjeżdżających osadników niemieckich przyjeżdżają osadnicy z tzw. „Kongresówki”. W czasie II wojny światowej są oni wysiedleni do Generalnej Guberni. Na ich miejsce sprowadzano osiedleńców z Besarabii. Otwarto szkołę niemiecką.
- 4.V.1945 r. - działalność rozpoczyna miejscowa szkoła.
- 1951 r. - założono Spółdzielnię Produkcyjną "Wolność" liczącą 14 członków.
- 1952 r. – po upadku Spółdzielni „Wolność” powstaje druga Spółdzielnia Produkcyjna „26

Października" z 12 członkami (po kilku latach rozwiązana).

- 1959 r. - powstaje Kółko Rolnicze. W 1997 r. wieś liczyła 45 gospodarstw rolnych, 182 mieszkańców.

Wieldządź (Villisaz, Wieldzonz, Villisaß)

- 1222 r. - w przywileju łowickim Konrad Mazowiecki nadaje Wieldządź biskupowi Chrystianowi.
- 1223 r. - papież Honoriusz III potwierdza nadanie.
- 1277 r. - Jaćwingowie oblegają gród i palą podgrodzie.
- 1278 - 1308 r. - siedziba komturów z zamkiem wybudowanym na półwyspie w południowo-zachodniej części jeziora. Zachowały się resztki fundamentów o grubości 2,5m. Do wojen szwedzkich istniała kaplica zamkowa.
- Komturstwo wieldzadzkie (pod koniec lat 30-tych XIV w. administracyjnie podporządkowane wójtostwu rogozińskiemu) obejmowało lenna w Bartoszewicach, Brównie, Wroniu, Nielubiu, Orłowie, Płużnicy, Pilewicach, Sosnowce, Ryńsku i wsie Wałycz, Niedźwiedź, Cymbark oraz okoliczne młyny.
- Po zniesieniu komturii - ziemie przeszły do komturstwa w Brodnicy, a od 1416 r. - do komturstwa kowalewskiego.
- 1349 r. - Wieldządź jako wieś ma 50 łanów na prawie chełmińskim na podstawie przywileju od wielkiego mistrza Henryka Dusemera.
- 1466 r. - po pokoju toruńskim - wieś królewska. 1565 r. - wieś w starostwie rogozińskim z opustoszałym zamczyskiem i ogrodami zamkowymi, o 45 łanach (w tym 5 sołeckich, 10 pustych, 30 chłopskich zamieszkałych przez 12 chłopów). Parafia - Nowa Wieś Królewska.
- 1570 r. - wieś posiada 39 łanów chłopskich w tym 5 sołtysa, 4 zagrodników, 7 komorników, kowala i kołodzieja.
- 1772/73 r. - według pruskiego katastru podatkowego wieś liczy 238 mieszkańców (w tym 32 parobków i 22 dziewczki).
- 1885 r. - 625 mórg dóbr wieldzadzkich oraz jezioro od właściciela Mgowa - Gajewskiego kupuje Wruck z Inowrocławia.
- Od 1889 r. - urządzono w Wieldządzu nową parafię ewangelicką. Istniała też we wsi szkoła ewangelicka.
- 17.X.1899 r. - poświęcenie fundamentów pod budowę kościoła ewangelickiego.
- 03.X.1900 r. - poświęcenie kościoła.
- 13.II.1900 r. - poświęcenie cmentarza ewangelickiego.
- 1921 r. - wieś liczyła 499 mieszkańców (169 Polaków i 330 Niemców). Parafia ewangelicka obejmowała wsie: Wieldządź, Błędowo, Dąbrówka, Goryń, Józefkowo, Płachawy. We wsi było 91 gospodarstw i 70 budynków, wiatrak słupkowy wł. Ferdynanda i Gustawa Hoffmanów oraz Krystiana Nadrowitza, filia mleczarni w Płużnicy, a od 1922 r. agentura pocztowa.
- W 1920 r. do szkoły uczęszczało 30 dzieci polskich i 54 niemieckich a w 1922r.. 21 dzieci polskich i 52 niemieckich.
- Po 1945 r. Wieldządź należał do gromady Kotnowo w powiecie chełmińskim.
- Od 01.I.1956 r. - w powiecie wąbrzeskim.
- 21.XI.1958 - po zniesieniu gromady w Kotnowie - Wieldządź włączono do gromady Nowa Wieś Królewska.
- Obecnie (1997 r.) w Wieldządzu mieszka 328 mieszkańców, funkcjonują 51 gospodarstwa rolne.
- Od 1993 r. w byłym kościele ewangelickim wykorzystywanym wcześniej jako magazyn zbożowy funkcjonuje obiekt rozrywkowy - dyskoteka "Rink-Weis". Na terenie byłego cmentarza przykościelnego właściciel zamierzał urządzić parking.

Wiewiórki (Weburg, Weborg, Weberg, 1521 r. Wyewyorki, n.niem. Weburg)

- 30.XI.1339 r. - przywilej lokacyjny wsi na prawie chełmińskim wydaje wójt rogoziński Fryderyk von Spire. Wieś stanowiła własność Zakonu komturstwa pokrzywnickiego w

wójtostwie rogozińskim.

- 1404 r. - Wielki Mistrz Komad von Jungingen nadaje wieś na prawie dziedzicznym Bartoszowi Newburgerowi.
- 1410 r. - po bitwie pod Grunwaldem - wieś spalona.
- Po 1414 r. - Wielki Mistrz Paweł von Rusdorf osadza we wsi Piotra Briaga (2 łany), Wawrzyńca Plenchau, Marcina Kolecha, Macieja Lorche i Macieja Schmidta (po I łanie).
- Według rejestrów czynszowych w 1435 r. w Wiewiórkach było 60 włók z tego 4 - sołtysa, 4 - proboszcza, 1 - karczmarza, 4 - opustoszałe.
- W 1442 r. - było 52 włóki czynszowe i osiadłe.
- 1521 r. - król Zygmunt Stary nadaje Wiewiórki (jako jedną z wsi wraz z zamkiem pokrzywnickim) Ludwikowi Mortęskiemu w posiadanie dziedziczne.
- 1570 r. - własność królewska o powierzchni 15 łanów, z 14 zagrodnikami i 1 komornikiem.
- 1595 r. - na prośbę sołtysa Wiewiórek Wojciecha Grotkowskiego nastąpiło odnowienie przywileju sołeckiego z 1404 r.
- 1664 r. - we wsi, która posiadała wcześniej 40 włók i w której mieszkało 5 gburów, pozostał tylko kowal i kotlarz. Sołtys Maciej Wyszyński miał 4 włóki a kościół i plebania opustoszały, istniała zabudowa folwarku ale pól nie uprawiano.
- 1670 r. - wizytacja wykazała we wsi 2 chaty i 7 mieszkańców.
- 1765 r. - 35,5 włók arendowało 19 osiadłych rolników - czynszowników.
- 1771 r. - wolne sołectwo kupuje Jan Dębski a starosta pokrzywnicki hr Heyserling oddaje w dzierżawę 35,5 włóki 12 osadnikom.
- 1829 r. - osadnicy uzyskują dzierżawioną ziemię na własność.
- 1868 r. - Wiewiórki dzieliły się na wieś i folwark królewski. Wieś liczyła 668 mieszkańców, 147 budynków w tym 84 budynki prywatne, folwark miał 6 osób i 2 budynki. We wsi istniała szkoła. Parafia - w Błędowie. Kościół w Wiewiórkach zbudowany w czasach krzyżackich, był kościołem parafialnym dla Mgowa i Wieldządza do początku XVI w.
- W 1647 r. stał się kościołem filialnym parafii Błędowo. Przy cmentarzu znajdowała się szkoła i szpital parafialny.
- W 1725 r. kościół zniszczony został przez piorun, po odbudowaniu, do 1830 r. trzy razy do roku odprawiano w nim nabożeństwa.
- W 1863 r. cegły z kościoła wykorzystano przy budowie szkoły a plac kościelny wraz z cmentarzem już w 1829 r. po oddaniu w wieczystą dzierżawę, zostały przekształcone w pole orne. W szkole ewangelicko-katolickiej uczyło się 195 dzieci (początek XX w.) w tym 25 katolickich.
- 1931 r. - Wiewiórki liczyły 691 mieszkańców, do 1934 r. wchodziły w skład powiatu grudziądzkiego a następnie powiatu chełmińskiego.
- 1970 r. - wieś liczyła 422 mieszkańców, zbudowano nowy pawilon szkolny a w 1971 r. przeprowadzono remont kapitalny w starej szkole.
- W 1971 r. po likwidacji gromady Błędowo Wiewiórki przyłączono do gromady Nowa Wieś Królewska. Od 1973 r. wieś należy do gminy Płużnica. W 1997 r. liczyła 340 mieszkańców i 55 gospodarstw rolnych.

PODROZDZIAŁ 7.4
OBIEKTY I TERENY PRAWNIE CHRONIONE

Podstawa prawna: obiekty wpisane do rejestru zabytków objęte są ochroną na podstawie art. 7 pkt. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r.

Prawnej ochronie podlegają obiekty, zespoły zabudowy, zespoły zieleni i grodziska wpisane do rejestru zabytków Województwa Kujawsko - Pomorskiego. W rejestrze znajdują się zarówno pojedyncze budynki (obiekty budowlane), jak i całe dworsko - folwarczne zespoły zabudowy lub zespoły zieleni, a także grodziska.

Wykaz nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków Województwa Kujawsko - Pomorskiego zawiera Aneks Nr 3 do niniejszego opracowania.

Zespół dworsko - parkowy w Bartoszewicach

Zespół dworsko-parkowy z podwórzem gospodarczym oraz drogą dojazdową, z pozostałościami muru ogrodzeniowego i słupów bramnych.

Część domen krzyżackich nad jez. Wieczno, po raz pierwszy wzmiankowane w r. 1417. Właścicielami byli m.in.: Pilewscy, Rakoczy, Bartoszewscy (stąd pochodzenie nazwy miejscowości); w 1946 r. majątek został przejęty przez Skarb Państwa i przekształcony w PGR.

Zespół dworsko - parkowy znajduje się na wschód od przesmyku oddzielającego jez. Płużnickie i jez. Wieczno. Pod względem kompozycyjnym zespół składa się z 3 elementów: 1) część rezydencjonalna z willą w parku; 2) sąsiadująca z nią od północy część gospodarcza; 3) kolonia mieszkaniowa stanowiąca wschodnią część założenia. Wieś stanowią wyłącznie zabudowania dawnego folwarku.

Pałacyk właściciela pochodzący z lat 1913-1917, zbudowany w formie willi, usytuowany frontem ku pn. - wsch. 2 - kondygnacyjny, na wysokich piwnicach; na planie zbliżonym do kwadratu, nakryty dachem 4-spadowym; elewacje opracowane asymetrycznie; elewacja frontowa poprzedzona niewielkim gankiem ze schodami; bez wyraźnych cech stylowych. Przed pałacem - niewielki podjazd i klomb.

Bartoszewice – willa właściciela

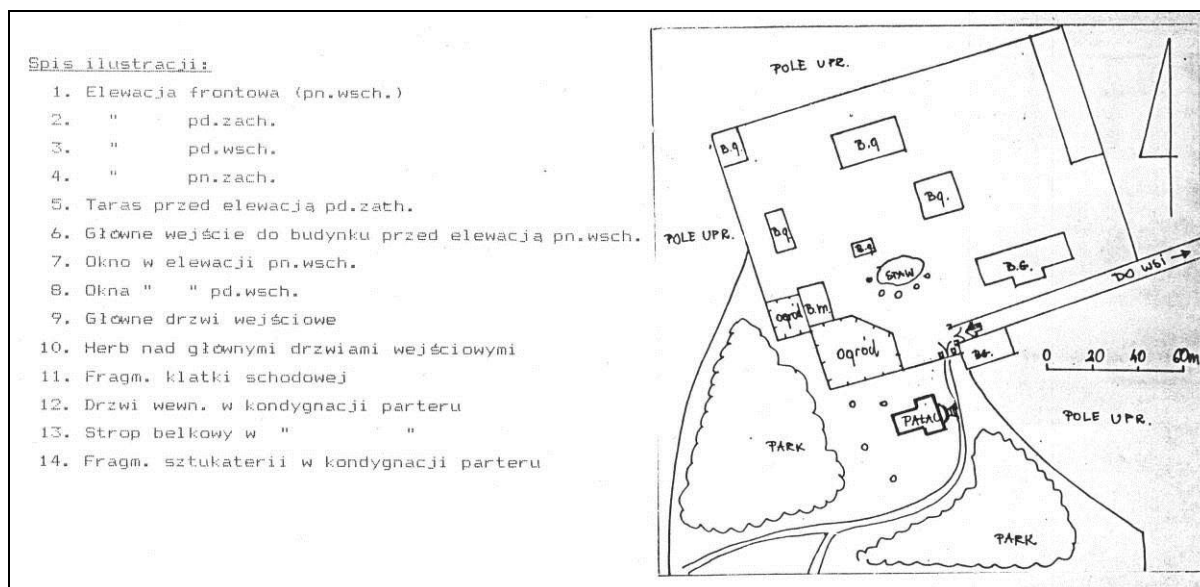
Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne.

Willę otacza park krajobrazowy z 1 poł. XIX w. o pow. 3,8 ha, Od podjazdu – droga,

prowadząca ku pd., przecina centrum parku ze wsch. na zach.; w części środkowej rozwidla się ku pd.; w pobliżu pd. – zach. skraju parku – aleja grabowa. W części pd. - zach. – gęste zadrzewienia i krzewy, sięgające do pałacu; w części pn. – zach. – kilka polan parkowych. W obrębie parku niewielka sadzawka otoczona dębami, a dalej na wsch. – duży głaz i grób d. właścicieli otoczony świerkami. Park ogrodzony.

Część folwarczna zorganizowana jest wokół rozległego podwórza o kształcie zbliżonym do kwadratu. Zabudowania gospodarcze z końca XIX w., wpisane do rejestru zabytków, to rządcówka, spichlerz obora, chlewnia i kuźnia otaczające centralnie położone podwórze.

Bartoszewice – rozplanowanie zespołu dworsko - parkowego.

Źródło: ewidencja zabytków WOSZOZ w Toruniu.

Kościół parafialny w Błędowie

Kościół parafialny p.w. Św. Michała Archanioła z otoczeniem w granicach działki nr 136/31. Kościół wzniesiono zapewne na początku XIV w. Z okresu gotyku zachowały się mury obwodowe pierwotnego kościoła (korpusu nawy). W 1922 r. uległ spaleni. W latach 1923 -1924 został odbudowany i rozbudowany. Do kamiennego korpusu nawy dobudowano prezbiterium wraz z zakrystią i kaplicę w stylu neogotyckim oraz kruchtę bez wyraźnych cech stylowych. W aktach budowlanych kościoła zachował się projekt z 1896 r. przedstawiający drewnianą wieżę fasady o konstrukcji słupowo – ramowej. Najprawdopodobniej został zrealizowany w roku 1897. Z tego okresu musiała pochodzić wolnostojąca drewniana dzwonnica, która podobno stała przy kościele jeszcze w latach 60-tych XX w.

Na podstawie materiałów archiwalnych wiadomo, że parafia w Błędowie została założona przez Krzyżaków na pocz. XIV lub pod koniec XIII w. Wcześniej miejscowość najprawdopodobniej należała do parafii w Sarnowie. Parafia w Błędowie przynależała do dekanatu grudziądzkiego, a w XVIII w. przydzielono ją do dekanatu Wąbrzeskiego.

Kościół orientowany, usytuowany na wzniesieniu w miejscowości Błędowo. Położony przy drodze prowadzącej ze Stolna do Radzenia Chełmińskiego (po stronie południowej). Wokół niego znajduje się cmentarz przykościelny. Teren kościelny ogrodzony płotem, którego murowane słupki stanowią pozostałość dawnego ogrodzenia. W pobliżu świątyni po stronie zachodniej stoi budynek plebanii (neogotycki z ok. 1890 r.

Błędowo – kościół parafialny.

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne.

Fundamenty kamienne, ściany – mury obwodowe korpusu nawy: murowane z kamienia polnego z domieszką cegły; ściany prezbiterium i zakrystii: murowane z cegły pełnej i profilowanej, w wątku krzyżowym; kaplica i kruchta: murowane z cegły pełnej, otynkowane. Od wewnątrz ściany tynkowane, na zewnątrz z tynkowanymi gładziami okiennymi i częściowo szczytami wschodnimi – nad prezbiterium i korpusem nawy. Sklepienia – prezbiterium: pozorne sklepienie krzyżowo – żebrowe; nawa: pozorne sklepienie kolebkowe z żelbetu obłożone deskowaniem. Stropy – kaplica, kruchta i zakrystia: sufit. Wieżba dachowa – drewniana, krokwiowo – jętkowa, usztywniona krzyżem św. Andrzeja. Pokrycie dachowe: dachówka ceramiczna, klasztorna. Rzut – kościół na planie prostokąta z węższym prostokątem prezbiterium od wschodu. Do prezbiterium od wschodu przylega zakrystia. Do korpusu przylega kruchta na planie kwadratu i kaplica.

Bryła: kościół jednonawowy, częściowo oskarpowany, z wyodrębnionym, niższym od korpusu prezbiterium i niższymi: kruchtą, kaplicą i zakrystią. Korpus, kaplica i kruchta kryte osobnymi dachami dwuspadowymi. Zakrystia przekryta dachem pulpitowym.

Zespół dworski w Błędowie

Pierwsza zachowana wzmianka w dokumentach z 1320 r. Wieś czynszowa do 1466 r. własność Zakonu Krzyżackiego w komturstwie grudziądzkim. Po 1466 r. Własność królewska w starostwie grudziądzkim.

W 1664 r. utworzono folwark. Zabudowania folwarku składały się z: budynku mieszkalnego, stajni, stodoły o 2 bojowiskach, owczarni i browaru.

W 1765 r. królewszczyzny z Błędowie należały do Michała Kanden – Trzcńskiego Podkomorzego Nadwornego J. Królewskiej Mości (folwark), kasztelanowej dobrzyńskiej z Podolskich Trzcńskiej (sołectwo) oraz Julianny z Słupskich i Teodora, sędziego ziemskiego michałowskiego – Dziadowskich.

Ostatnią właścicielką majątku była (...) Mathias, która sprzedała go w 1898 r. pruskiej Komisji Kolonizacyjnej, która rozparcelowała dobra w 1902 r., tworząc 53 siedliska osadnicze. W dawnym dworze umieszczono szkołę powszechną.

Po 1945 r. w budynku mieściła się szkoła, później władze gminne. Obecnie poszczególne budynki zespołu posiadają różnych prywatnych właścicieli.

Błędowo położone jest przy szosie prowadzącej z Chełmna przez Wabcz i Dębieniec do Radzenia Chełmińskiego. Zabudowania zespołu folwarcznego rozciągają się wzdłuż tej drogi i wzdłuż poprzecznej w stosunku do niej, drogi do Płużnicy.

Zespół składa się z zabudowań częściowo wzniesionych wzdłuż dróg: ze wschodu na zachód drogi biegnącej do Dębieńca oraz poprzecznej do niej drogi biegnącej na południe do Płużnicy, częściowo zaś z zabudowy rozproszonej. Taka kompozycja zespołu jest wynikiem parcelacji folwarku na przełomie XIX i XX w. Przy szosie do Dębieńca, w pobliżu kuźni wznoszą się dwa ceglane słupy dawnej bramy.

Błędowo – rozplanowanie zespołu dworsko – parkowego.

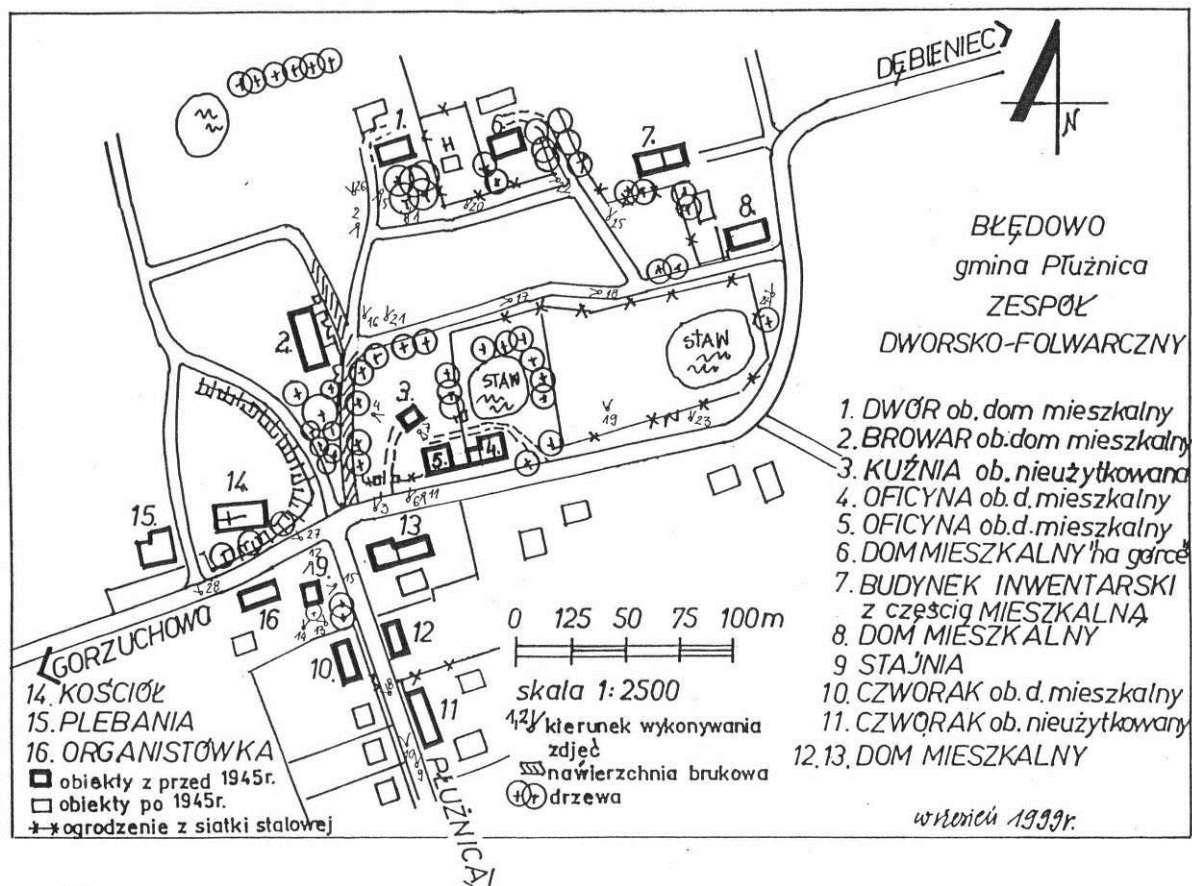
Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne.

Dawny dwór usytuowany jest w głębi zespołu, po północnej stronie drogi do Dębieńca, zwrócony elewacją frontową ku tej drodze. Przed frontem dworu rośnie starodrzew dębowy – pozostałość dawnego parku dworskiego. Po wschodniej stronie dworu, na tzw. „górcie” usytuowane zostały zabudowania mieszkalne, zapewne osadnicze, z towarzyszącą zabudową inwentarską i gospodarczą. Są to 2 domy mieszkalne oraz budynek inwentarski. Po południowo – zachodniej stronie dworu wznosi się browar. Przy drodze do Dębieńca stoją 2 oficyny. Za oficyną wznosi się kuźnia.

Wzdłuż drogi do Płużnicy wznoszą się 2 zachowane czworaki, a przy skrzyżowaniu z drogą do Dębieńca – stajnia stanowiąca pozostałość rozebranego zajazdu.

Dwór wzniesiony został ok. połowy XIX w. w stylu klasycyzującym, obecnie zniekształcony przebudowaniami wnętrza i elewacji. Budynek na planie prostokąta w układzie dwutraktowym z sienią na osi elewacji frontowej, wysuniętą w lekkim ryzalicie, poprzedzonym tarasem ze schodami. Całkowicie podpiwniczony, parterowy, kryty dachem dwuspadowym, naczółkowym. Ściany tynkowane, na wysuniętym, dwustopniowym cokole. W zwieńczeniu profilowany gzyms. Szczyty odcięte pasem fryzu, zwieńczone gzymsem profilowanym. Elewacja frontowa pięcioosiowa, symetryczna. Po środku 3-osiowy ryzalit poprzedzony tarasem. W ryzalicie wejście na osi i 2 okna zamknięte pełnym łukiem. W korpusie na bocznych osiach okna wtórne 3-dzielne. Elewacja tylna asymetryczna. Pomieszczenia w układzie dwutraktowym z sienią na osi. Zachowana posadzka ceramiczna w sieni, częściowo stolarka drzewiowa.

Błądowo – rozplanowanie zespołu dworsko – parkowego.

Źródło: ewidencja zabytków WOSOZ w Toruniu.

Dwór w Józefkowie z zabytkowym parkiem

Najstarszy zapis archiwalny dotyczący wsi pochodzi z 1831 r., kiedy to Józefkowo staje się własnością rodziny Plehn. (właścicielem jest Konrad Plehn do 1871 r.). Około połowy XIX w. powstaje najstarsza część dworu (północna). Kolejnym właścicielem zostaje w 1871 r. August Plehn, a w 1907 r. – Herbert Plehn (do 1946 r.). Na III ćw. XIX w. przypada rozbudowa dworu w kierunku południowym. Kolejne prace przy dworze nastąpiły ok. 1915 r., kiedy to rozbudowano go w kierunku południowym (o 2 osie), dobudowano ganek, oraz wymieniono stolarkę okienną i drzwiową. W 1946 r. dwór został przejęty przez Skarb Państwa, umieszczono w nim wtedy szkołę rolniczą, a w 1950 r. – szkołę podstawową.

Wieś Józefkowo leży przy bocznej drodze odchodzącej na pn. wsch. od szosy Chełmno – Wąbrzeźno. Dwór położony jest na pn. – wsch. skraju wsi. Otoczony od południa i wschodu parkiem krajobrazowym.

Dwór założony jest na nieregularnym planie, złożonym z 3 połączonych prostokątów. Bryła dworu składa się z 3 zróżnicowanych gabarytowo a także stylistycznie części. Od północy tworzy ją parterowy, niewielki budynek przekryty dachem 2 – spadowym, ustawiony kalenicowo w stosunku do elewacji zasadniczej bryły dworu, a także znacznie cofnięty w stosunku do niej. Budynek jest podpiwniczony. Piwnice kamienne przesklepione stropem odcinkowym o wysokiej strzałce. Najprawdopodobniej to duże, jednoprzestrzennego pomieszczenie pełniło kiedyś rolę lodowni. Budynek tynkowany na niewysokim tynkowanym cokole. Od frontu 4 osiowe (skrajna oś południowa stanowi obecnie połączenie z pozostałą częścią dworu). Elewacje boczne 3 – osiowe. W szczytach po 2 okna. Na elewacji tylnej 1 okno. Wszystkie otwory okienne w profilowanych opaskach, zwieńczone ząbkowanymi gzymsami nadokiennymi. Stolarka okienna pierwotna, okna 2 skrzydłowe. Wejście do budynku poprzedzają proste schody (w elewacji północnej). Wewnątrz proste schody 1 – biegowe z trawką balustradą. Wnętrze podzielone na

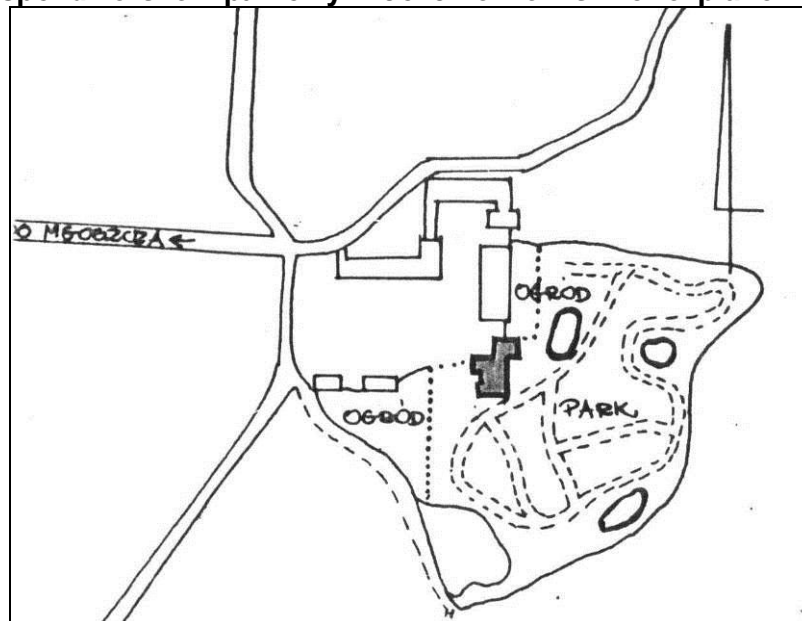
Józefkowo - dwór z zabytkowym parkiem

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne.

2 zasadnicze części: mniejsza z nich z 2 wydzielonymi niewielkimi pomieszczeniami i z klatką schodową pośrodku. Większa część budynku posiada połączenie z pozostałą częścią dworu. W kondygnacji strychowej wbudowane pomieszczenia mieszkalne. Opisana powyżej część dworu stanowi najstarszy jego fragment. Część środkowa stanowi główny korpus budynku. Jest ona w części północnej parterowa, w południowej piętrowa, podpiwniczona. Piwnice przesklepione odcinkowo na dźwigarach stalowych. Dach dwuspadowy, założony kalenicowo na osi pn. – płd. Elewacja frontowa 6 osiowa, z trójbocznym wykuszem po środku. W części południowej ganek wsparty na kanelowanych filarach zwieńczonych kapitelami. Elewacja tylna 5 osiowa, a boczna północna – 3 osiowa. Okna w prostych opaskach, prostokątne, przesklepione odcinkowo. Wnętrze opracowane symetrycznie względem osi głównej, 3 – osiowe, 2 – traktowe. W części płd. sień z drewnianą klatką schodową i boazerią wykazującą cechy secesyjne, pochodząca prawdopodobnie z ostatniej rozbudowy dworu przypadającej na I 15 - lecie XX w. Z tego czasu pochodzi też stolarka okienna i drzwiowa. Układ wnętrz pierwotny. Ok. 1915 r. dwór rozbudowano w kierunku południowym. Powstało wówczas piętrowe, 2 – osiowe skrzydło z tarasem prowadzącym do parku.

Zespół dworsko – parkowy w Józefkowie – szkic rozplanowania

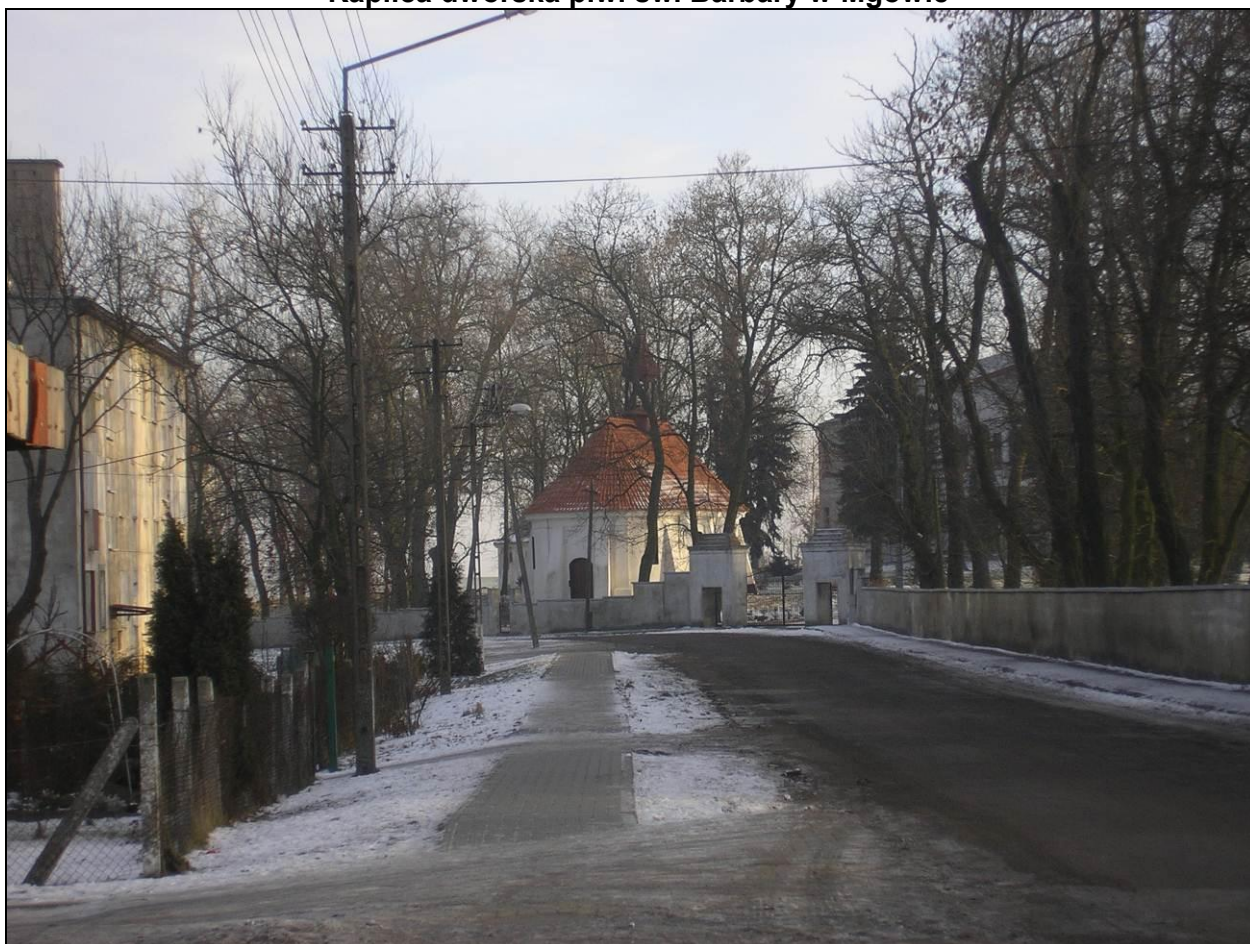

Źródło: ewidencja zabytków WOSZ w Toruniu.

Kaplica dworska p.w. Św. Barbary w Mgowie

Mgowo usytuowane jest przy szosie Nowa Wieś Królewska - Wiewiórki, w odległości ok. 2 km na północ od Nowej Wsi Królewskiej. Kaplicę p.w. Św. Barbary zbudowano w 1784 r., w stylu barokowym, z fundacji Konstancji Bagniewskiej, kasztelanowej elbląskiej, o czym świadczy metalowa tablica inskrypcyjna, umieszczona we wnętrzu. Kaplica wchodzi w skład zespołu pałacowo – parkowego. Pałac wzniesiony w 1 poł. XIX w. przez Dziadowskich – wieloletnich właścicieli Mgowa. Kaplica usytuowana jest w kierunku zachodnim od pałacu, w sąsiedztwie bramy wjazdowej, flankowanej dwiema klasycystycznymi furtami, zwieńczonymi gzymsami i uskokowymi postumentami. Park oddzielony jest od drogi murem.

Kaplica dworska p.w. św. Barbary w Mgowie

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne.

Kaplica murowana; fundamenty – z kamienia polnego; ściany z cegły palonej pełnej na zaprawie cementowo – wapiennej, z zewnątrz tynkowane, wewnątrz pomalowane na biało; wnętrze nakryte pozornym sklepieniem kolebkowym o łuku obniżonym; wieżba dachowa krokwiowo – jętkowa; dach pokryty dachówką esówką, sygnaturka pokryta czarnym łupkiem; posadzka betonowa, na chórze podłoga z desek; stopnie wejściowe betonowe, schody wewnętrzne drewniane; otwory okienne i drzwiowe zamknięte łukami spłaszczonymi; stolarka okienna krosnowa, jednopoziomowa, jednodzielna, szklona w szczeblinach drewnianych; drzwi konstrukcji ramowo – szkieletowej, jednoskrzydłowe.

Kaplica orientowana, wzniesiona na rzucie eliptycznym, od wschodu i zachodu apsydy wydzielone występami ściennymi, kryta dachem czterospadowym, z zaokrąglonymi krótszymi połączeniami, na nim nowsza wieżyczka – sygnaturka z latarnią i iglicą. Na zewnątrz ściany podzielone pilastrami o gładkich trzonach i głowicach, wsparte skośnymi skarpami.

Wystrój wnętrza jest w większości XVIII – wieczny. Ołtarz rokokowy z 2 poł. XVIII w., z rzeźbami ludowo – barokowymi przedstawiającymi ŚŚ. Wojciecha, Józefa i Jadwigi Śląskiej; w nim obrazy późnobarokowe z 2 poł. XVIII w., 6 rzeźb ludowo – barokowych z XVIII w.

Kościół parafialny p.w. Św. Jana Chrzciciela w Nowej Wsi Królewskiej

Parafia erygowana w 1300 r. prawdopodobnie przez Krzyżaków. Dalsze wzmianki o parafii w latach 1402 – 1416, 1445. W obrębie parafii była kaplica, na nie istniejącym obecnie zamku krzyżackim w Wieldządzu. Wezwanie Św. Jana Chrzciciela od 1647 r. lub wcześniej. Budowę kościoła rozpoczęto po 1289 r., tj. po lokacji wsi dokonanej z nadania komtura ziemi chełmińskiej, a zakończono w I poł. XIV w. W czasie wojen szwedzkich kościół został zdewastowany. Odnowiony w 1908 r., wewnątrz polichromię Fehlberga z Berlina, wówczas także pierwotną murowaną iglicę wieży zastąpiono dachem namiotowym krytym dachówką. Zakrystia w XIX w.

**Fot. Kościół parafialny p.w. Św. Jana Chrzciciela
w Nowej Wsi Królewskiej**

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne.

Kościół usytuowany w centrum wsi Nowa Wieś Królewska, na niewielkim wzniesieniu, przy drodze Uciąż – Wieldządz, na północ od drogi głównej Wąbrzeźno – Chełmno. Ogrodzony murem kamiennym. W obrębie ogrodzenia znajduje się cmentarz parafialny. Poza ogrodzeniem, od strony północnej znajduje się cmentarz parafialny.

Fundamenty z kamienia polnego; ściany – nawa i dolne partie prezbiterium oraz wieża wzniesione z kamienia polnego, pozostałe części murowane z użyciem cegły zendrówki; zakrystia, kruchta boczna, blendy, fryzy, glify okienne tynkowane; ściany prezbiterium zwieńczone ceramicznym fryzem arkadkowym, portale zaakcentowane bogatym opracowaniem w formie uskoków. Sklepienia i stropy – wewnątrz nakryte pozornym sklepieniem kolebkowym: kruchta sklepiona kolebkowo z lunetami, w zakrystii i w kruchcie wejściowej strop płaski, wieża w przejściu z kwadratu w ośmiobok przesklepiona trompami; 1 i 2 kondygnacja wieży – strop belkowy. Wieżba dachowa – drewniana, krokwiowo – jętkowa. Pokrycie dachu – wszystkie połacie dachu kryte dachówką karpieńską ułożoną w koronkę, wieża – dachówką mnich/mniszka. Posadzki i podłogi - wszystkie posadzki z płytek ceramicznych, oraz na emporzach organowej i 1 i 2 kondygnacji płyty pilśniowe (wieża); następne kondygnacje wieży – podłoga z desek, biała.

Otworki okienne ostrołukowe, obustronnie rozglifione i o zwieńczeniu prostym, otworki drzwiowe ostrołukowe i o zwieńczeniu prostym. Portal główny o dwóch uskokach, we wnętrzu portale jednouskokowe.

Kościół parafialny p.w. Św. Małgorzaty w Płużnicy

Miejscowość założono prawdopodobnie w XII w. Pierwotnie, przed 1230 r. wchodziła ona w skład parafii w Papowie Biskupim. Samodzielna parafia powstała tu jeszcze przed sprowadzeniem na ziemię chełmińska Krzyżaków. Wezwanie kościoła – św. Małgorzaty – istniał na pewno od 1647 r. Przymyślnie wcześniej funkcjonowało inne wezwanie – św. Bartłomieja, którego figura była niegdyś ulokowana w pobliżu kościoła. W 1647 r. istniejący w parafii budynek szkolny uległ zniszczeniu. Kościół zbudowany został na początku XIV w. Wnętrze przekształcono w XVIII w. W 1896 r. wzniesiono drewnianą wieżę istniejącą do 1951 r. W XIX w. wzniesiono drewnianą dzwonicę, która obecnie nie istnieje. W 1943 r. hitlerowcy zrabowali księgi chrztów sprzed 1900 r., ślubów sprzed 1939 r. pogrzebów sprzed 1887 r. Wywieźli również dwa dzwony. Kościół zbudowany w stylu gotyckim.

Kościół parafialny p.w. Św. Małgorzaty w Płużnicy

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne.

Kościół usytuowany w centrum wsi Płużnica, na niewielkim wzniesieniu przy skrzyżowaniu traktów komunikacyjnych: Wąbrzeźno – Chełmno (wsch. – zach.) i Błędowo – Świętosław (pn. – pd.). Ogrodzony murem kamiennym. W obrębie ogrodzenia znajduje się cmentarz parafialny. Poza ogrodzeniem, od strony południowej usytuowano budynek plebanii.

Kościół orientowany; korpus wzniesiony na rzucie prostokąta, jednonawowy, trójprzęsłowy. Od wschodu przylega do korpusu, węższe, zamknięte ścianą prostą prezbiterium od zachodu wieża na rzucie kwadratu. Od południa do korpusu nawowego przylega prostokątna kaplica, do prezbiterium prostokątna zakrystia. Od południa i północy do wieży przylegają prostokątne przybudówki. Kościół kryty dachami osobnymi dla korpusu i prezbiterium – dwuspadowymi, zakrystia kryta dachem pulpitowym będącym przedłużeniem połaci dachu prezbiterium,

dwuspadowymi, zakrystia kryta dachem pulpitowym będącym przedłużeniem połaci dachu prezbiterium, kaplica kryta dachem dwuspadowym, wieża zwieńczona hełmem, przybudówki przy wieży dachami dwuspadowymi. Korpus nawowy szerszy i wyższy od prezbiterium, Po między prezbiterium i nawą trójkątny szczyt z sygnaturką flankowany siedmioma sterczynami. Prosto zamknięte prezbiterium z trójkątnym szczytem. Szczyt zachodni korpusu wtopiony w wieżę. Na zewnątrz kościół opięty skarpami. Wieża kwadratowa z niskimi przybudówkami po bokach.

Fundamenty – z kamienia polnego, wieży z kamienia łamanego, na zaprawie cementowej. Ściany korpusu i nawa wzniesione z kamienia z użyciem cegły, portale bogato profilowane z formowanej cegły. Ściany wieży z cegły pełnej, na zaprawie wapiennej, gzymsy i występy wieży na zaprawie cementowo – wapiennej. Sklepienia i stropy – płaski strop nad częścią nawową schodzącym łukowo na ściany boczne, w prezbiterium pozorne sklepienie kolebkowe. Zakrystia zamknięta sklepieniem kolebkowym, w kaplicy strop płaski obity boazerią, w kruchcie wejściowej sklepienie krzyżowe. Więźba dachowa – drewniana, krokwiowo – jętkowa. Pokrycie połaci dachowych dachówką mnicz/mniszka, dach wieży pokryty miedzianym hełmem. Posadzka w kruchcie wejściowej, nawie i prezbiterium – posadzka marmurowa., w kaplicy – posadzka betonowa, w zakrystii przy prezbiterium i zakrystii przy wieży posadzka z płytek ceramicznych, na chórze podłoga z desek, biała. Schody – stopnie wejściowe do zakrystii przy prezbiterium betonowe, we wnętrzu trzy stopnie betonowe, poręcz metalowa i dwubiegowe, powrotne, z podestem, betonowe. Otwory okienne zamknięte półkoliście, umieszczone we wnękach ostrołukowych i półkolistych, obustronnie rozglifionych oraz okna o zwieńczeniu prostym i odcinkowym. Otwory drzwiowe ostrołukowe, o zwieńczeniu prostym i półkolistym. Dwa portale gotyckie

Wyposażenie: ołtarze rokokowe i w tradycjach barokowych, ambona rokokowa z II poł. XVIII w., kropielnica granitowa z XIV w., krucyfiks barokowy z XVII/XVIII w., zabytkowa monstrancja, chór muzyczny późnobarokowy.

Zespół pałacowo – parkowy w Orłowie

Orłowo w czasach krzyżackich było wsią rycerską, pierwszym wzmiankowanym właścicielem był Walter z Orłowa. W kolejnych wiekach majątek przechodził na kolejne pokolenia rodu Orłowskich. Od 1855 r. właścicielami staje się rodzina Ślaskich.

Pałac w Orłowie

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne.

W latach 1865-70 nastąpiła przebudowa pierwotnego, drewnianego dworku (dobudowano parterową część w miejscu obecnego korpusu głównego i wzniesiono obok piętrowy budynek –

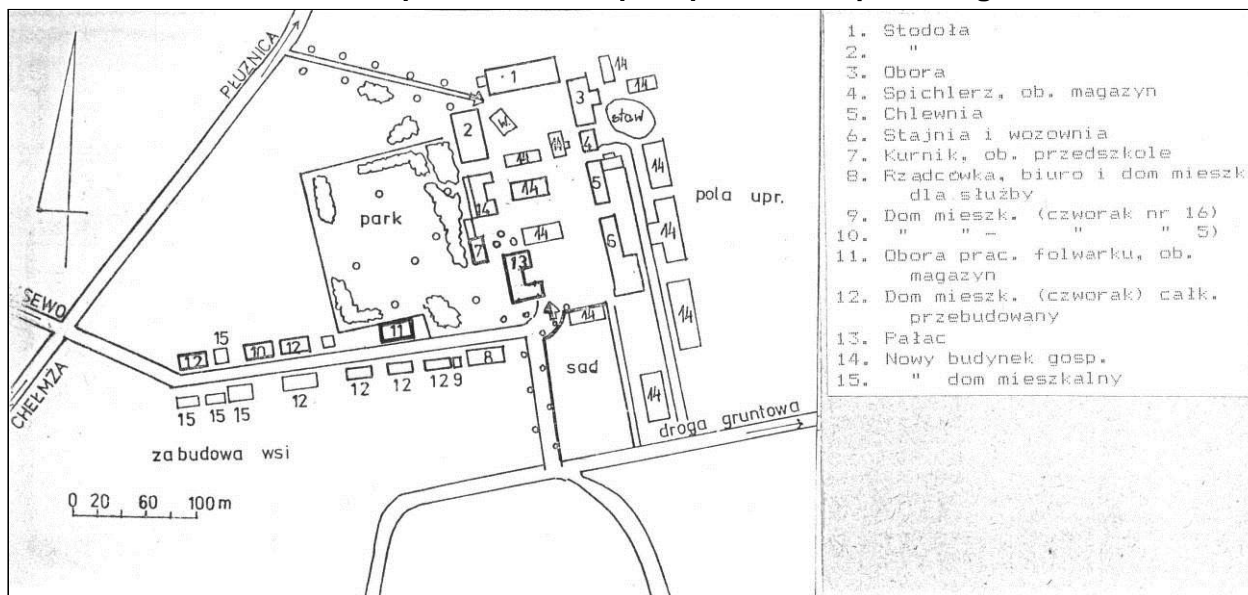
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA

obecnie skrzydło pd.) a także parku. W 1874 następuje dalsza rozbudowa dworu w stylu neobarokowym wg projektu Kazimierza Skórczewskiego z Berlina (nadbudowano piętro w części środkowej – ob. ryzalit korpusu głównego – oraz rozbudowano skrzydła pd.); 1883 wzniesiono mleczarnię parową; 1906-7 – ponowna przebudowa pałacu w stylu neobarokowym z elementami dekoracji secesyjnej) i parku; w 1932 r. zbudowano szklarnie do uprawy winogron. W 1942 r. skonfiskowany przez Rzeszę Niemiecką i prowadzony przez dyspozytora władz okupacyjnych Poważnie zniszczony w 1945 r. Następnie majątek przekazano Instytutowi Hodowli i Aklimatyzacji Roślin (gospodarstwo nasienne). W latach 70-tych XX w. włączony do Kombinatu PGR Wabcz.

Dawny folwark Orłowo położony jest ok. 3 km na pd. od szosy z Wąbrzeźna do Chełmna, usytuowany na zach. od przesmyku rozdzielającego jez. Wieczno na dwie części, na terenie silnie pofałdowanym, o bogatej sieci hydrograficznej. Wieś tworzą wyłącznie zabudowania d. folwarku. Kompozycyjnie na zespół składają się trzy elementy: 1) część rezydencjonalna z pałacem i parkiem krajobrazowym; 2) sąsiadująca z nią część gospodarcza; 3) kolonia mieszkaniowa w pd. – zach. części założenia.

Park dworski zajmuje pn. - zach. część założenia i graniczy: od wsch. z podwórzem gospodarczym, od pd. – z kolonią mieszkaniową i główną drogą wiejską. Na północ i wschód od parku rozciągają się pola uprawne. Park posiada charakter naturalistycznego parku krajobrazowego; wew. układ dróg – swobodny, oparty o płynnie linie; pierwotny teren objęty zadrzewieniem – na wsch. od pałacu, przed frontem budynku – rozległy trawnik z półkolistym wycięciem – analogicznym do planu samego pałacu; teren przed pd. szczytem pałacu – zakomponowały w formie półkolistego wnętrza, podkreślonego wysokim żywopłotem; na pd. od pałacu, na prostokątnym terenie otoczonym murem – ogrody użytkowe; polana parkowa – wyodrębniona od pn. i pd. przez grupy zwartego zadrzewienia; na polanie – pojedyncze drzewa iglaste; na środku – kolisty kwietnik. W pn. – wsch. części parku – staw, otoczony drzewami i bogaty starodrzew; na największej polanie, wzdłuż zach. granicy parku – prosta aleja z dwóch szpalerów grabów, od pn. – zach. narożnika biegnie w kierunku zach. aleja jesionowa. Park całkowicie ogrodzony płotem z siatki metalowej z ceglanyimi słupami.

Orłowo – rozplanowanie zespołu pałacowo – parkowego.

Źródło: ewidencja zabytków WOSZ w Toruniu.

Na pd. wsch. skraju parku, na granicy z podwórzem gospodarczym znajduje się neobarokowy pałac, skierowany frontem ku zachodowi; murowany z cegły, tynkowany, piętrowy, częściowo podpiwniczony, na planie prostokąta. Stopniowe narastanie bryły pałacu sprawiło, że rzut jego nie jest zbyt regularny. Nawiązuje on do rzutów pałaców późnobarokowych z ryzalitem środkowym i skrzydłami bocznymi, od strony frontowej wysuniętymi do przodu na kształt alkierzy, w części tylnej przechodzącymi w skrzydła (pn. bardziej rozbudowane od pd.) Ponadto do elewacji tylnej przylegają w narożnikach dwie małe przybudówki spełniające rolę komunikacyjną. Wejście główne do pałacu nie jest na osi, lecz zostało przesunięte do pomieszczenia od strony pd. mieszczącego główną klatkę schodową. Wielkość pomieszczeń jest zróżnicowana ryzalitami nie opiera się o zasadę symetrii. Bryła zewnętrzna pałacu jest zróżnicowana gabarytowo, ryzality na osi i bokach elewacji frontowej, połączone są kolumnowymi altankami, dachy siodłowe, kryte dachówką. W wyposażeniu wewnątrz na uwagę zasługuje murowany kominek z ok. 1809 r., warsztat paryski, wykonany na zamówienie gen. Franciszka Józefa Lefebre'a do jego gdańskiego mieszkania w domu burmistrza Gralatha. Kupiony w 1909 r. przez Jerzego Ślaskiego dla pałacu w Orłowie. W sieni neobarokowa, zabiegowa klatka schodowa (boazeria i schody z 4 ćw. XIX w.),

Podwórze gospodarcze, usytuowane w pn. – wsch. części założenia, ma formę wydłużonego prostokąta o orientacji pn. – pd. wyznaczonego nieciągłą zabudową dookólną; w skład zabudowy podwórza wchodzi: stodoła, obora, spichlerz, chlewnia, stodoła oraz kurnik i magazyn

Duża kolonia mieszkaniowa zajmuje pd. – zach. część założenia i skupiona jest wzdłuż głównej drogi wiejskiej o orientacji wsch. – zach.; obecnie liczy 8 domów mieszkalnych, z których dwa: czworaki nr 4 i 16, zachowały się w stanie pierwotnym, dalsze 4: sześcioraki nr 7, 11, i 13 oraz czworak nr 15 – zostały częściowo przekształcone w wyniku remontu, a pozostałe dwa uległy całkowitej przebudowie. Po pn. stronie drogi, przy jej wsch. krańcu – obora dla pracowników folwarku (obiekt nr 11).

Gródek stożkowy w Orłowie

Grodzisko w Orłowie stanowi pozostałość wczesnośredniowiecznego gródka pełniącego funkcję lokalnego centrum administracyjno – politycznego i refugium dla ludności okolicznych osad związanych z grodem. Jest zabytkiem archeologicznym posiadającym własną ekspozycję w terenie. Obecnie jest czytelny jako wyniesienie terenu pokryte zadrzewieniami.

Grodzisko w Orłowie

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne.

Grodzisko stanowi pozostałość wczesnośredniowiecznego gródka pełniącego funkcję lokalnego centrum administracyjno – politycznego i refugium dla ludności okolicznych osad związanych z grodem. Pierwsza wzmianka pochodzi z 1277 r., kiedy był oblegany przez Jaćwingów (podgrodzie zostało spalone). Siedziba komturów z zamkiem. Kaplica zamkowa istniała do wojen Szwedzkich (zniszczona przez Szwedów).

Jest zabytkiem archeologicznym posiadającym własną ekspozycję w terenie. Obecnie jest czytelny jako wyniesienie terenu pokryte zadrzewieniami.

Grodzisko w Wielądzu

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne.

PODROZDZIAŁ 7.5

INNE TERENY, OBIEKTY I ZESPOŁY ZNACZĄCE DLA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO GMINY

Do tej kategorii zaliczone zostały inne obiekty, zespoły zabudowy, zespoły zieleni i cmentarze, które nie są wpisane do rejestru zabytków Województwa Kujawsko - Pomorskiego, ale znajdują się w ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Toruniu lub posiadają walory znaczące dla dziedzictwa kulturowego gminy.

Z powodu braku fotografii i dokładnego opisu obiektów znajdujących się w ewidencji WKZ w trakcie prac inwentaryzacyjnych autorzy opracowania podjęli próbę ich identyfikacji w terenie. Niestety, część z nich już nie istnieje, część znajduje się w takim stanie, że utraciły one swoje walory kulturowe (ruina), a niektóre obiekty zostały już gruntownie przebudowane. Odnaleziono jednakże również obiekty, które nie są ujęte w ewidencji WKZ, a które posiadają walory i wartości kulturowe predestynujące je do objęcia ochroną.

Wykaz budynków, zespołów i terenów o wartościach kulturowych, oraz postulowanych do wpisu do rejestru zabytków lub do wpisu do gminnej ewidencji zabytków (sporządzony w oparciu o ewidencję WKZ i terenowe prace inwentaryzacyjne) zawierają Aneks Nr 4, Nr 5 i Nr 6.

W aneksie Nr 5 załączono informację o wpisie obiektów do Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków (WEZ).

Aneks Nr 7 zawiera zestawienie budynków postulowanych do wykreślenia z ewidencji zabytków WKZ.

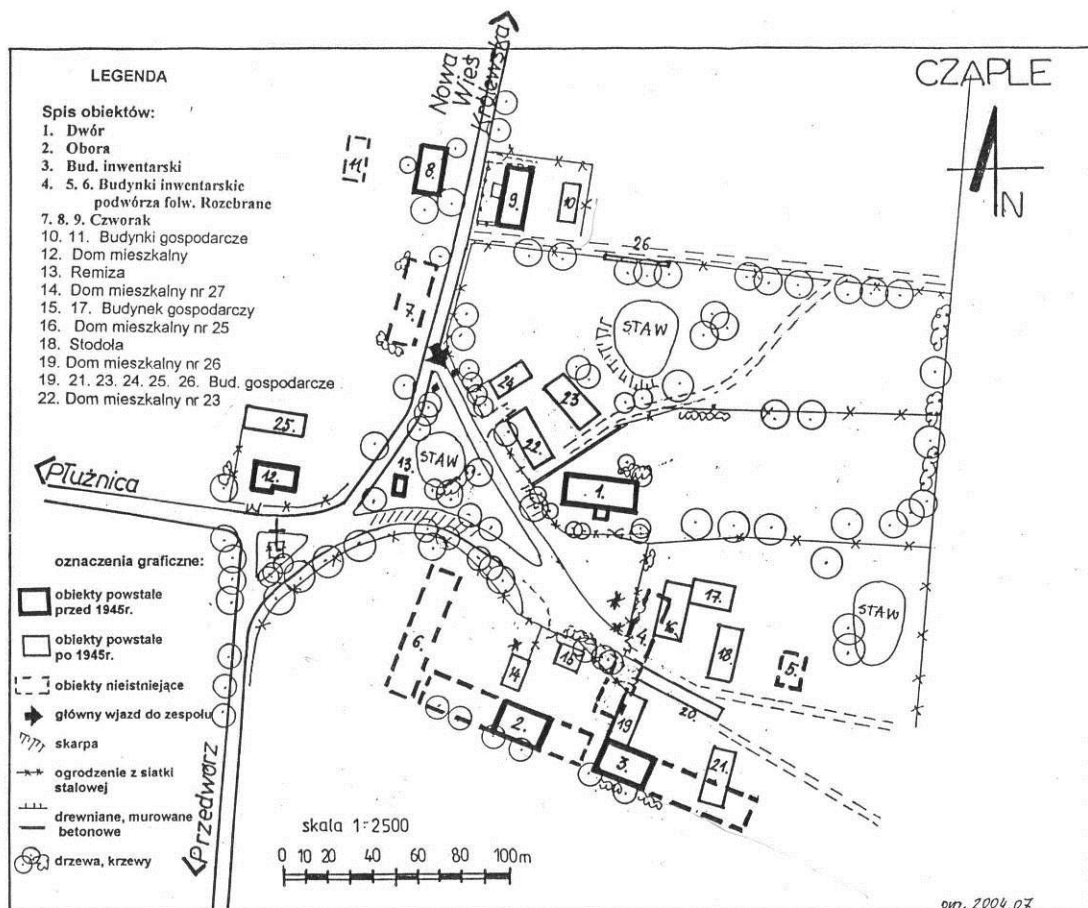
7.5.1 Założenia pałacowo – folwarczne i dworsko – folwarczne
Czaple – zespół dworsko - folwarczny

Dwór w Czaplach

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne.

Rozplanowanie zespołu dworsko – folwarchnego w Czaplach

Źródło: ewidencja zabytków WOSZ w Toruniu.

Na zespół dworsko – folwarczny składają się:

- dwór murowany z ok. 4 ćw. XIX w., obecnie dom mieszkalny;
- park dworski XIX w. o powierzchni 1,6 ha;
- czworak (ob. dom mieszkalny);
- obiekty gospodarcze: obora, budynek inwentarski, budynek gospodarczy,
- remiza,
- 5 domów mieszkalnych, poparcelacyjnych.

Częściowo zachował się bruk typu „kocie łby”, fragmenty ogrodzenia, słup bramny.

Czaple - Cholewice – zespół dworsko – folwarczny

Niewielki zespół dworsko - folwarczny położony po obu stronach drogi z Bartoszewic do Nowej Wsi Królewskiej. Składa się z:

- dwór murowany z ok. 4 ćw. XIX w.,;
- zaplecze gospodarcze położone na północ od dworu,
- część gospodarcza folwarku i po przeciwnej stronie drogi,
- pozostałości parku dworskiego od strony zachodniej i południowej

Budynek dworu o prostej bryle w kształcie odwróconej litery T, zwrócony frontem na wschód.

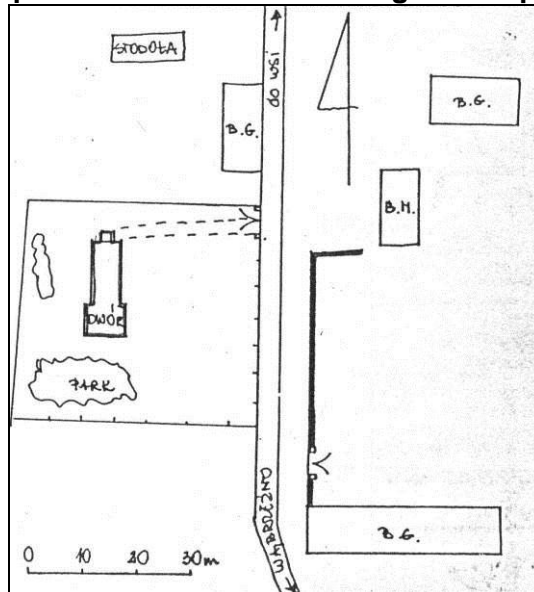
W latach 1945 – 89 w budynku dworu funkcjonowała szkoła, obecnie dom mieszkalny.

Dwór w Czaplach - Cholewicach

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne.

Rozplanowanie zespołu dworsko – folwarcznego w Czaplach – Cholewiczach

Źródło: ewidencja zabytków WOSZ w Toruniu.

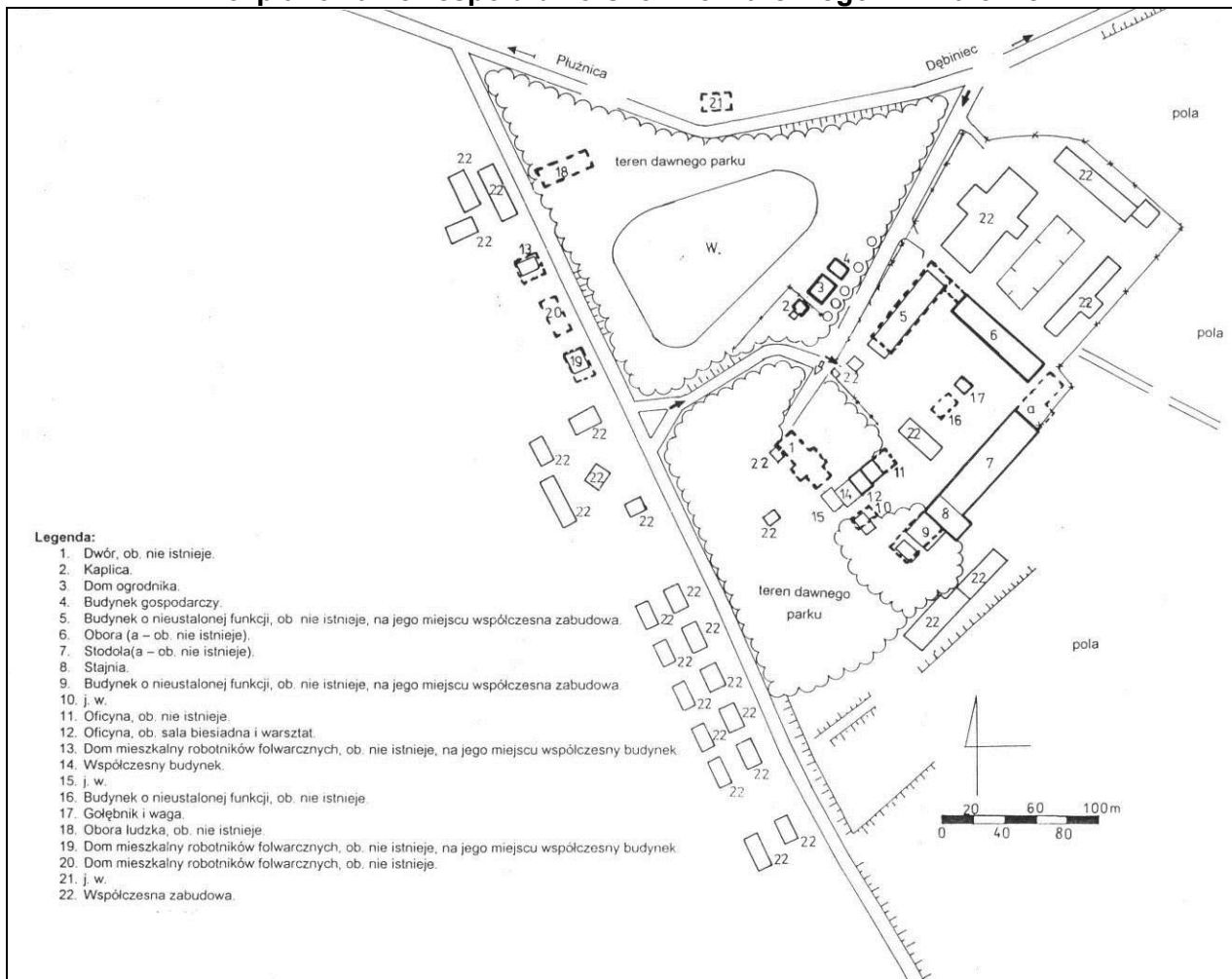
Działowo – zespół pałacowo – folwarczny

Zespół pałacowo-folwarczny 2 poł. XIX wieku i początku XX, w skład którego wchodzi:

- park dworski, krajobrazowy XIX wieku o pow. 1,4 ha,
- część rezydencjonalna, w tym: dom ogrodnika wraz z budynkiem gospodarczym, z końca XIX w. oraz kaplica filialna rzymsko – katolicka z końca XIX w., murowana, p.w. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy, rozbudowana w 1991 r.
- podwórze gospodarcze wraz z zabudowaniami z końca XIX w.- stodołą, oborą, stanicą, oficyną i gołębnikiem pełniącym funkcję wagi,

Nie zachował się dwór z poł. XIX w. ani kolonia mieszkalna pracowników folwarcznych położona przy drodze do Płużnicy.

Rozplanowanie zespołu dworsko – folwarcznego w Działowie

Źródło: ewidencja zabytków WOSZ w Toruniu.

Dom ogrodnika w Działowie

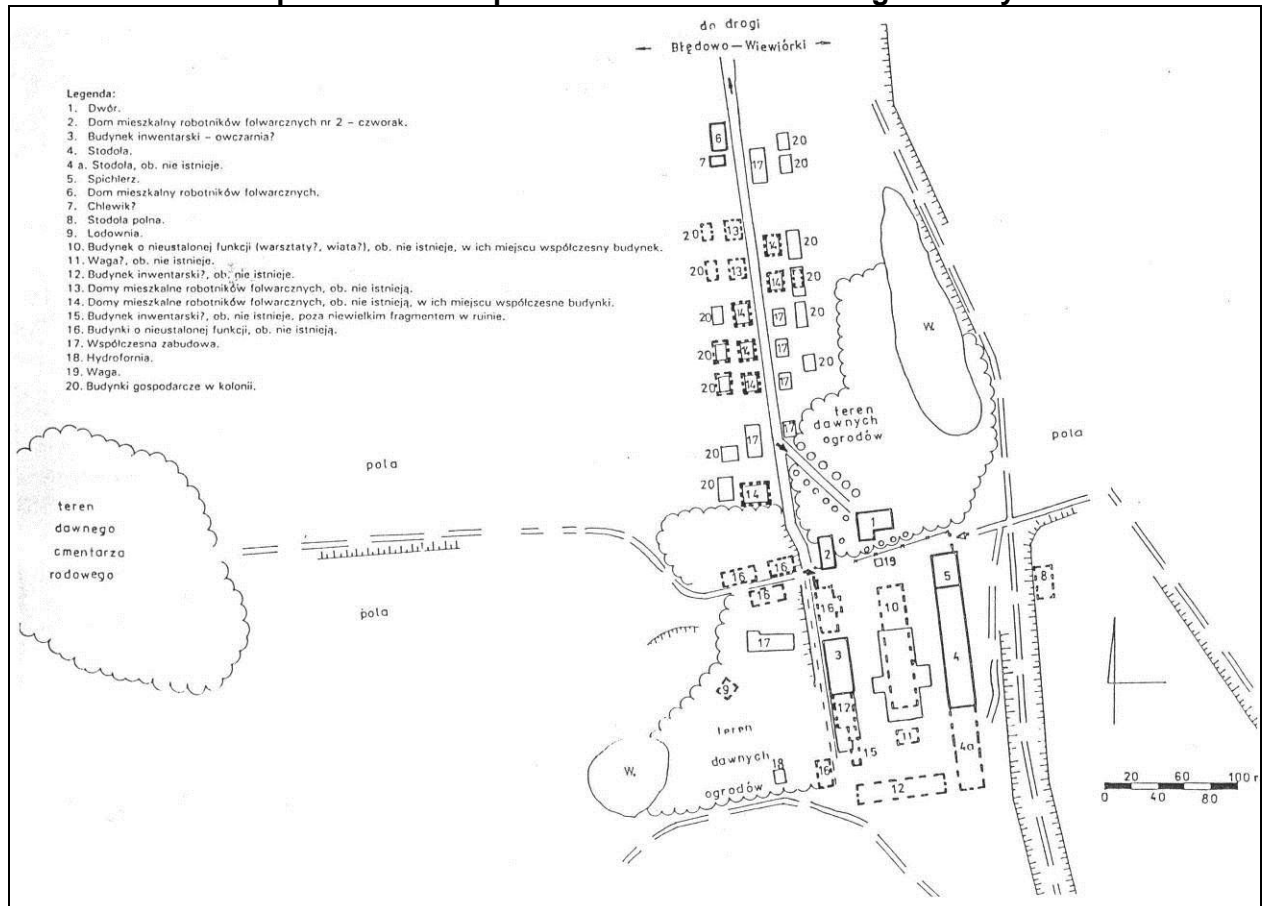
Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne.

Goryń – zespół dworsko - folwarczny

Zespół dworsko - folwarczny z przełomu XIX i XX wieku:

- dwór murowany z cegły z przełomu XIX i XX wieku,
- park dworski, krajobrazowy XIX wieku o pow. 1,4 ha,
- 2 domy mieszkalny robotników folwarcznych (XIX/XX w.),
- budynek inwentarski z pocz. XX w.,
- stodoła z końca XIX w.,
- spichlerz murowany z końca XIX w.,,
- cmentarz rodowy z II poł. XIX w..

Rozplanowanie zespołu dworsko – folwarcznego w Goryniu

Źródło: ewidencja zabytków WOSZ w Toruniu.

Dwór w Goryniu – widok od strony podwórza gospodarczego

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne.

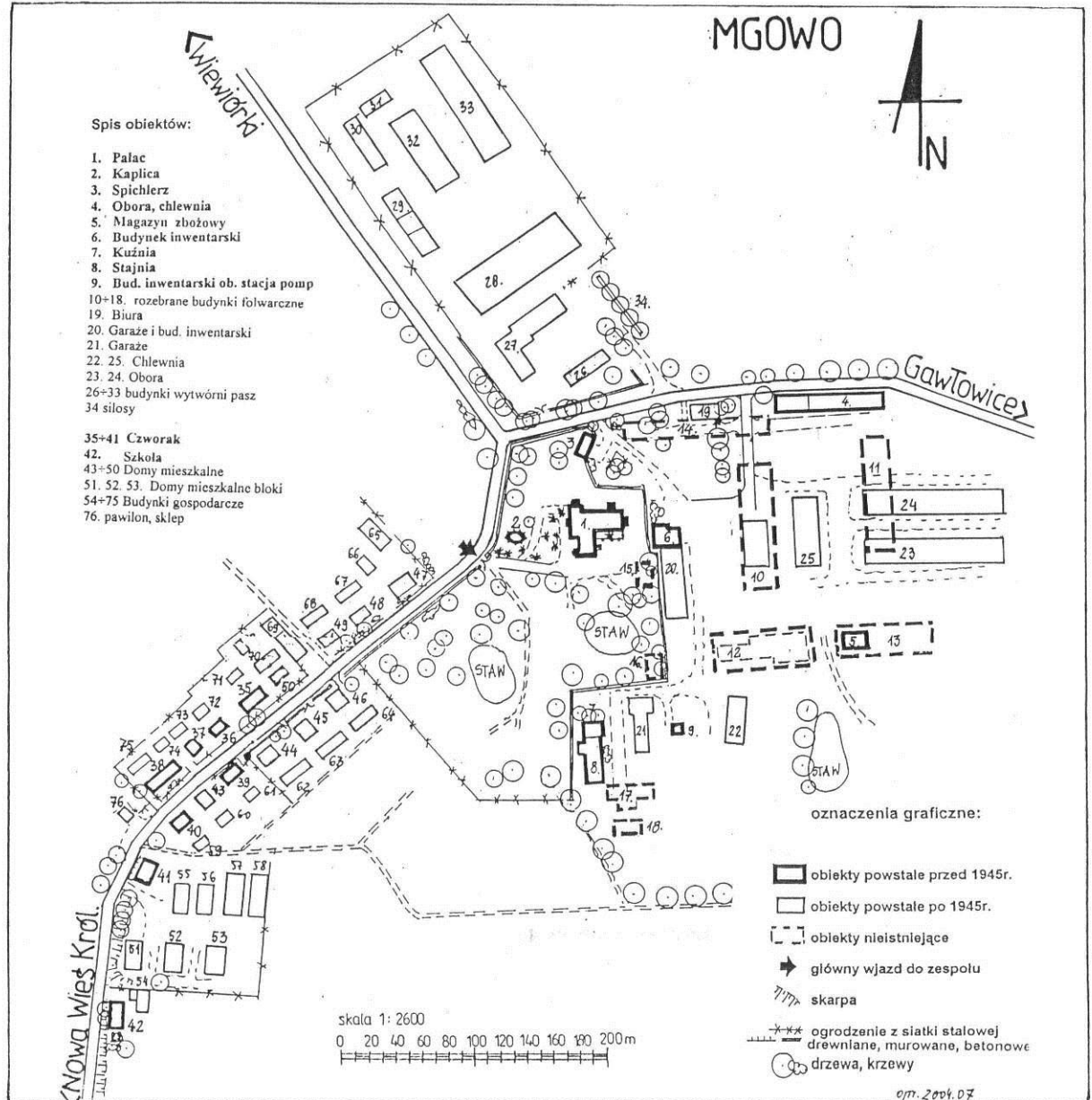
Mgowo – zespół pałacowo - folwarczny

Zespół pałacowo-folwarczny z II połowy XIX, przebudowany w 1945 roku; w skład zespołu wchodzi m.in.:

- pałac murowany z I poł. XIX wieku przebudowany po 1945 r.,
- park dworski z XIX wieku o pow. 5,4 ha, ze stawem,
- Kaplica dworska p.w. Św. Barbary z 1710 (wpisana do rejestru zabytków),
- spichlerz murowany z ok. I poł. XIX w.,
- obora (ob. chlewnia),
- budynek inwentarski (ob. nieużytkowany),
- budynek inwentarski (ob. stacja paliw),
- stajnia (ob. nieużytkowana),
- magazyn zbożowy,
- kuźnia, (ob. nieużytkowana),
- brama folwarku i ogrodzenie z zachowanym, charakterystycznym słupem narożnym,
- oficyna murowana z I poł. XIX w.,
- budynki mieszkalne robotników folwarcznych (7 czworaków wzdłuż głównej drogi, w kolonii mieszkaniowej)

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA

Rozplanowanie zespołu pałacowo – folwarcznego w Mgowie

Źródło: ewidencja zabytków WOSZ w Toruniu.

Mgowo – czworak robotników folwarcznych

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne

Mgowo – słup narożny muru ogrodzeniowego folwarku

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne

Płachawy – zespół pałacowo - folwarczny

Zespół pałacowo-folwarczny z II połowy XIX w., na który składają się:

- pałac murowany z II poł. XIX w., od 1804 r. - szkoła
- oficyna pałacowa z II poł. XIX w.;

Po parcelacji ok. 1900 r. pałac i oficyna zostały gruntownie przebudowane, obecnie są jedynymi czytelnymi pozostałościami dawnego zespołu..

Płachawy – pałac wraz z oficyną

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne.

Płachawy – widok boczny oficyny pałacowej

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne. 1

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA

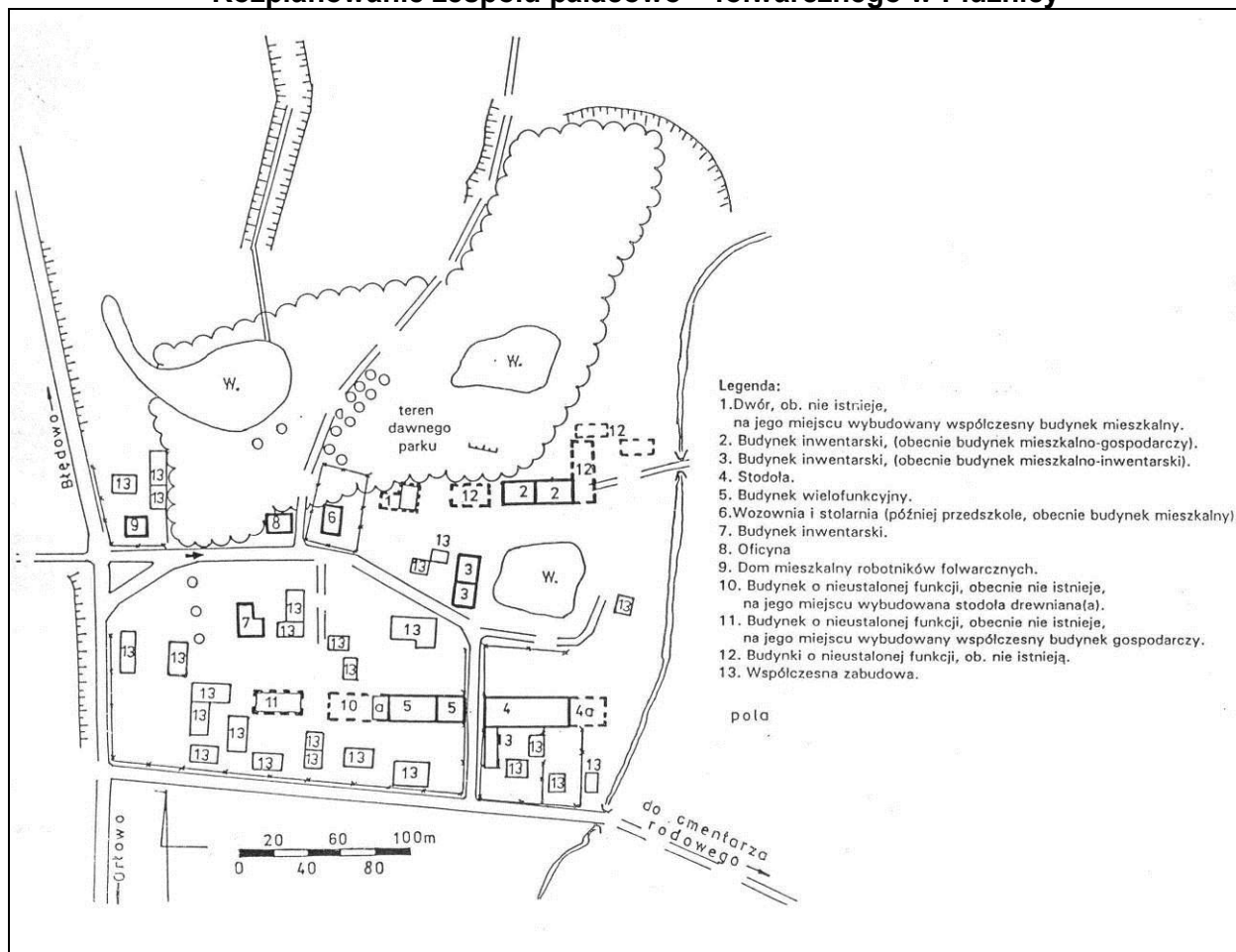
Płużnica – zespół pałacowo - folwarczny

Zespół pałacowo-folwarczny z I połowy XIX w. i pocz. XX w., na który składają się:

- pozostałości parku krajobrazowego z XIX w. o powierzchni około 1,3 ha.
- budynki wchodzące w skład dawnego podwórza gospodarczego;
- budynek inwentarski z II poł. XIX w. (obecnie mieszkalno – gospodarczy),
- budynek inwentarski z 4 ćw. XIX w. (obecnie mieszkalno – inwentarski),
- stodoła z II poł. XIX w.,
- budynek wielofunkcyjny z II poł. XIX w.,
- wozownia i stolarnia z 4 ćw. XIX w., później przedszkole, obecnie budynek mieszkalny,
- oficyna z II poł. XIX w.,
- budynek inwentarski z 4 ćw. XIX w.,
- dom mieszkalny z II poł. XIX w.

Pałac z poł. XIX w. nie zachował się – na jego fundamentach powstała nowa zabudowa – budynek mieszkalny. Stodoła obecnie pozbawiona części dachu. Całość zespołu silnie przekształcona, budynki historyczne wkomponowane w nową zabudowę powstałą wzdłuż nowo wyznaczonych dróg w obrębie zespołu.

Rozplanowanie zespołu pałacowo – folwarczny w Płużnicy

Źródło: ewidencja zabytków WOSZ Toruń

Płużnica- stolarnia/wozownia w zespole pałacowo - parkowym

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne. 2

Uciąż – zespół dworsko - folwarczny

Zespół folwarczny zok. poł. XIX wieku, w skład którego wchodzi:

- dwór z ok. poł. XIX w., murowany,
- park z poł. XIX w. o powierzchni 1,1 ha,

Dwór w Uciążu

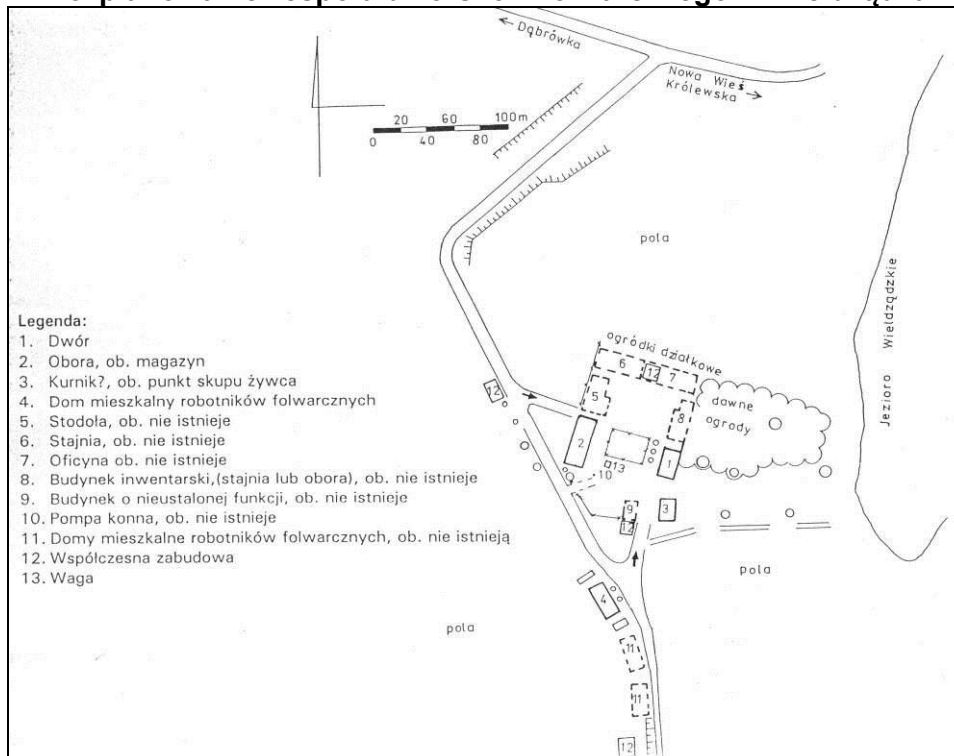
Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne.

Wieldzadz – zespół dworsko - folwarczny

W skład zespołu dworsko -folwarcznego z ok. połowy XIX w. wchodzi:

- dwór z ok. poł. XIX w. murowany
- budynek inwentarski – obora (obecnie magazyn)
- dom mieszkalny robotników folwarcznych –jedyna pozostałość dawnej kolonii mieszkalnej.

Rozplanowanie zespołu dworsko – folwarcznego w Wieldzadzu

Źródło: ewidencja zabytków WOSZ Toruń

Dwór uległ gruntownej przebudowie w 1966 r. – podwyższono go o 1 kondygnację, pomieszczenia podzielono na mniejsze i wydzielono mieszkania. Zmieniono także kształt otworów okiennych.

Dwór w Wieldzadzu

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne. 3

7.5.2 Kościoły

Wieldzadz – kościół ewangelicki z pastorówką

Zbór ewangelicki z 1900 r. wraz z domem pastora, murowany, powstały po założeniu od 1889 r. nowej parafii ewangelickiej w Wieldzadzu (we wsi istniała także szkoła ewangelicka). Po II wojnie światowej kościół wykorzystywany jako magazyn zbożowy, obecnie jako lokal rozrywkowy – dyskoteka.

Wieldzadz – d. kościół ewangelicki

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne. 4

Wieldzadz – dom pastora

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne. 5

7.5.3 Zabytki architektury przemysłowej i techniki

Linia kolejowa Chełmża – Mełno wraz z towarzyszącymi urządzeniami i budynkami;

Pierwotnie linia kolejowa łączyła m.in. Orłowo, Płużnicę, Wieldzisz, Mgowo i Goryń.

Została zlikwidowana, a tory kolejowe i urządzenia – rozebrane. Zachowały się:

- Płużnica – zespół dworca dawnego dworca kolejowego, w tym budynek dworca kolejowego i dom przy stacji kolejowej z pocz. XX w. – obecnie mieszkalne,

Budynek dworca kolejowego w Płużnicy

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne.

- pozostałości stacji kolejowej w Mgowie,

Pozostałości stacji kolejowej w Mgowie

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne.

Wiewiórki – mleczarnia

Budynek murowany z ok. 1900 r., znacjonalizowany w 1945 r., obecnie nie użytkowany, poddasze mieszkalne.

Wiewiórki – dawna mleczarnia

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne. 6

Nowa Wieś Królewska – mleczarnia

Budynek murowany z przełomu XIX i XX w., położony na wschodnim krańcu wsi.

Mleczarnia w Nowej Wsi Królewskiej

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne.

Nowa Wieś Królewska – Młyn Zbożowy

Budynek murowany z II poł. XIX w., położony na w centrum wsi.

Młyn zbożowy w Nowej Wsi Królewskiej

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne. 7

7.5.4 Budynki mieszkalne i inne

Józefkowo – budynek mieszkalny typu „poniatówka”

Budynek drewniany – mały dom mieszkalny z lat 30 XX w. – przykład typowej zabudowy wznoszonej dla osadników z „kongresówki” sprowadzonych do Józefkowa w okresie międzywojennym. Rzadki przykład „poniatówki” zachowanej bez większych zmian.

Józefkowo – typowy budynek mieszkalny typu „Poniatówka”

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne. 8

Józefkowo – budynek mieszkalny

Budynek mieszkalny z II poł. XIX w., murowany. Uwagę zwraca nietypowy, mansardowy kształt dachu.

Józefkowo – budynek mieszkalny

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne. 9

Nowa Wieś Królewska – dom mieszkalny

Budynek mieszkalny z poł. XIX w., ceglano – drewniany, kryty strzechą. Jest obecnie jedynym budynkiem mieszkalnym z takim pokryciem dachu na terenie gminy.

Nowa Wieś Królewska – dom mieszkalny

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne. 10

Płachawy – dawny dom dla ubogich

Dawny dom dla ubogich, ok. 1906 r., obecnie dom mieszkalny.

Płachawy, dawny dom dla ubogich

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne. 11

7.5.5 Cmentarze i miejsca pamięci

Na terenie gminy Płużnica znajduje się znaczna ilość (24) cmentarzy. Czynne cmentarze katolickie znajdują się w większych wsiach (Płużnica, Nowa Wieś Królewska, Błędowo) Cmentarze przykościelne założone są na gruntach cmentarzy średniowiecznych, są dobrze utrzymane, ogrodzone, w dobrym stanie. Cmentarz przy kościele ewangelickim w Wielądzu jest zdewastowany, a właściciel nieruchomości zabiegał o lokalizację parkingu na jego terenie, w związku z działalnością rozrywkową prowadzoną w kubaturze zboru. Oprócz tego na terenie gminy znajduje się wiele historycznych, nieczynnych cmentarzy, głównie ewangelickich. Można je odnaleźć niemalże w każdej wsi (w niektórych wsiach po kilka), a także cmentarze rodowe. Położone są głównie na poza terenami zabudowanymi – wśród pól, często na wzniesieniach (w przypadku cmentarzy rodowych - zlokalizowane w sąsiedztwie zespołów dworsko – parkowych). Większość z nich jest w bardzo złym stanie – najczęściej o ich istnieniu świadczą resztki nagrobków, kawałki płyt nagrobnych, sporadycznie pozostałości ogrodzeń, bram, krzyży cmentarnych. Pomimo niemal całkowitego zniszczenia cmentarze te są czytelne w krajobrazie jako kępy zadrzewień/zakrzewień o specyficznym składzie gatunkowym (akacja, lipa, dąb, jesion, głóg, bez czarny, lilak, barwinek, bluszcz). W pobliżu Uciąża znajduje się również kamienny pomnik ofiar II wojny światowej położony na przy szosie prowadzącej do Nowej Wsi Królewskiej.

Błędowo

- cmentarz katolicki, parafialny, przykościelny, czynny, położony na gruntach dawnego cmentarza średniowiecznego, ogrodzony, z bramą wejściową i kostnicą, w dobrym stanie, najstarszy nagrobek z 1877 r.
- cmentarz katolicki, parafialny, nieczynny, założony w latach 60 XX w. przy drodze do Chełmna, gruntach niewielkiej powierzchni, ogrodzony, z krzyżem cmentarnym. Cmentarz nie przyjął się i został zamknięty. Z miejsca lokalizacji cmentarza rozciąga się atrakcyjny, daleki widok w kierunku północnym, ograniczony ścianą lasów strefy krawędziowej doliny Wisły.
- cmentarz ewangelicki, nieczynny, położony na północ od terenu zabudowanego wsi, założony w końcu XIX w..

Czaple

- cmentarz ewangelicki z 2 poł. XIX w; położony w północnej części wsi, nieczynny.

Dąbrówka

- cmentarz ewangelicki z 2 poł. XIX w., nieczynny;

Goryń

- cmentarz rodowy, powiązany przestrzennie z zespołem dworsko – parkowym w Goryniu, z 1 nagrobkiem, nieczynny.

Józefkowo

- cmentarz rodowy, powiązany z zespołem dworsko – parkowym w Józefkowie, z 1 grobowcem, nieczynny.

Nowa Wieś Królewska

- cmentarz katolicki, parafialny, przykościelny, czynny, założony w 2 poł. XIX w. na gruntach dawnego cmentarza średniowiecznego z XIV w., ogrodzony, z bramą wejściową i kostnicą, w dobrym stanie, najstarszy nagrobek z 1884 r.
- cmentarz katolicki, parafialny, czynny, założony na przełomie XIX i XX w. przy drodze do Uciaża, ogrodzony, z bramą wejściową i krzyżem cmentarnym, najstarszy nagrobek z 1921 r.
- cmentarz ewangelicki, nieczynny, położony poza terenem zabudowanym wsi wśród pól, założony w 2 poł. XIX w., bez zachowanych nagrobków.

Ostrowo

- cmentarz ewangelicki, nieczynny, położony poza terenem zabudowanym wsi, na skraju lasu, założony w 2 poł. XIX w., najstarszy nagrobek z 1923 r.

Płużnica

- cmentarz katolicki, parafialny, przykościelny, czynny, założony w 1 ćw. XX w., ogrodzony, z bramą wejściową i kaplicą, w dobrym stanie, najstarszy nagrobek z 1906 r.
- cmentarz rodowy, nieczynny, założony na przełomie 2 poł. XIX w. powiązany z zespołem dworsko – parkowym w Płużnicy, 1 grobowiec.
- cmentarz ewangelicki, nieczynny, położony na północnym krańcu wsi, na wzgórzu, założony w 2 poł. XIX w., znaczna ilość zachowanych nagrobków.

Pólko

- cmentarz ewangelicki, nieczynny, , założony w 4 ćw. XIX w., zachowana brama wejściowa.
- cmentarz ewangelicki, nieczynny, położony poza terenem zabudowanym wsi, założony w 2 poł. XIX w.

Szczerostugi

- cmentarz ewangelicki, nieczynny, położony poza terenem zabudowanym wsi, założony w 2 poł. XIX w.

Uciaż

- cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w 4 ćw. XIX w., bez zachowanych nagrobków.
- cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w 2 poł. XIX w. zachowało się 14 nagrobków

Wieldzadz

- cmentarz ewangelicki, nieczynny, przykościelny - założony w 2 poł. XIX w., na tyłach zboru, najstarszy nagrobek z 1940 r.
- cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w 2 poł. XIX w., na północnym skraju wsi.

Wiewiórki

- cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w 1 ćw. XX w., najstarsze nagrobki z lat 1933, 1942.
- cmentarz ewangelicki, zlikwidowany, założony w 2 poł. XIX w. bez zachowanych nagrobków.

Zestawienie cmentarzy i miejsc pamięci na obszarze gminy Płużnica zawiera Aneks Nr 9. Oznaczone one zostały także na *Rysunku U-10*.

Zabytkowe kapliczki przydrożne

Ludzie od dawna przywiązywali duże znaczenie do miejsc, w których mieszkali lub przebywali. Jedne miejsca uważano za niebezpieczne, inne zaś za odstrasające złe moce. Do grupy miejsc niebezpiecznych zaliczano wszystkie skrzyżowania i rozstaje dróg, na których, w myśl dawniejszych przesądów, grasują złe duchy. Na skrzyżowaniach stawiano więc krzyże lub figurki świętych, przy których się modlono. Wiele z nich istnieje do dziś i zachwyca swoim pięknem. Kapliczki tworzą malownicze, swojskie elementy wiejskiego krajobrazu.

Spośród kapliczek przydrożnych na uwagę zasługują przede wszystkim te najstarsze. Są to najczęściej figury Chrystusa, Matki Bożej oraz drewniane i metalowe krzyże. Krzyże przydrożne są często urozmaicone na końcach rzeźbionymi elementami, w nowszych zaś końce u góry i z boku są rozszerzone rozetowo.

Do bardziej znamienitych przydrożnych wizerunków kultury sakralnej w regionie należą kapliczki znajdujące się w miejscowościach:

Czaple - kamienny krzyż przydrożny z 1923 r.

Dąbrówka - krzyż przydrożny z wizerunkiem Chrystusa

Kotnowo - murowany krzyż przydrożny

Nowa Wieś Królewska - murowany krzyż z wizerunkiem Chrystusa

Uciąż - krzyż drewniany z wizerunkiem Chrystusa

Wieldzadz - kapliczka Matki Boskiej z 1927 r.

Wiewiórki - krzyż przydrożny

7.5.6. Dziedzictwo archeologiczne

Na obszarze gminy Płużnica zewidencjonowano ponad 400 stanowisk archeologicznych, spośród których ponad dwieście to osady, obozowiska i cmentarzyska. Drugą połowę stanowią ślady osadnictwa. Najstarsze znaleziska datują się na początek okresu neolitu. Ślady osadnictwa zlokalizowane są na terenie całej gminy. Szczególne natężenie pozostałości po dawnych społecznościach zauważa się w centralnej części gminy. Generalnie zewidencjonowane stanowiska nie są wyeksponowane w krajobrazie. Do obiektów wyeksponowanych w terenie należą grodziska: w obrębach ewidencyjnych Orłowo i Wieldzadz. Grodziska te są wpisane do rejestru zabytków, określone w ANEKSIE Nr 3. Wszystkie stanowiska zostały wykazane w tabeli znajdującej się poniżej.

Na załączniku graficznym stanowiska archeologiczne zostały oznaczone w następujący sposób¹³:

- trójkąt równoramienny o boku 5 mm, bez wewnętrznego wypełnienia, oznacza nieruchomy zabytek archeologiczny znany z kwarendy, o niustalanej lokalizacji;
- trójkąt równoramienny o boku 5 mm, wypełniony, oznacza nieruchomy zabytek archeologiczny znany z kwarendy, o ustalonej lokalizacji, którego weryfikacja w terenie przyniosła wynik negatywny;
- punkt o średnicy 2 mm oznacza znalezisko pojedyncze, ślad osadnictwa lub stanowisko archeologiczne o powierzchni do 1 ara;
- zakreskowany okrąg o średnicy 5 mm oznacza stanowisko archeologiczne o powierzchni 0,01 – 0,5 ha;
- zakreskowana strefa obwiedzona linią oznacza nieruchomy zabytek archeologiczny o powierzchni powyżej 0,5 ha.

Opracowanie graficzne ROZDZIAŁU 7 – załączniki U-10

ROZDZIAŁ 8 KRAJOBRAZ GMINY PŁUŻNICA

¹³ Zgodnie z Archeologiczne zdjęcie Polski. Instrukcja opracowania Karty Ewidencyjnej Zabytku Archeologicznego. Warszawa 2012.

PODROZDZIAŁ 8.1
KRAJOBRAZ NATURALNY

Obszar gminy Płużnica leży w obrębie tzw. Wysoczyzny Chełmińskiej, która wchodzi w skład makroregionu fizyczno-geograficznego zwanego Pojezierzem Chełmińskim, (część Pojezierzy Południowo-bałtyckich). Obszar położony na północno – zachodnim krańcu gminy przynależy z kolei do makroregionu Dolina Dolnej Wisły.

Na krajobraz naturalny gminy wpływa urozmaicona rzeźba terenu. Została ona ukształtowana podczas ostatniego zlodowacenia bałtyckiego i wykazuje klasyczne cechy krajobrazu młodoglacjalnego. Wysoczyznę urozmaicają wypukłe formy rzeźby terenu: pagórki i wzgórza morenowe, pagórki i wzgórza kemowe. Na południe od Nowej Wsi Królewskiej maksymalna kulminacja moreny czołowej wynosi 123 m n.p.m.

Powierzchnię terenu urozmaicają również wklęsłe formy rzeźby terenu. Są to głębokie, długie i wąskie rynny polodowcowe, których dna są:

- podmokłe lub wypełnione wodami jezior (np. rynna Jeziora Wielżądźkiego),
- rozległe przestrzenie i niezbyt głębokie obniżenia wytopiskowe niekiedy z jeziorami (np. Wieczno Północne i Południowe)
- doliny wód roztopowych.

Obszar gminy Płużnica charakteryzuje stosunkowo niewielka lesistość. Łączna powierzchnia lasów to 362 ha (ok 3,5% powierzchni gminy). Kompleksy leśne występują głównie w otoczeniu jezior: Wieczno Północne i Południowe oraz Płużnickiego, a także w strefie krawędziowej doliny Wisły.

Istniejące zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne występują głównie wzdłuż cieków wodnych, rowów odwadniających, na stokach, skarpach i miedzach. Na terenie gminy znajdują się 4 jeziora, o powierzchni przekraczającej 20 ha:

- J. Płużnickie (43,4 ha),
- J. Wieczno Południowe (199,4 ha),
- J. Wieczno Północne (147,6 ha),
- J. Wielżądźkie (43,5 ha).

Typowym elementem krajobrazu są również polodowcowe bagna i naturalne oczka wodne. Bagna to obszary ziemi znajdujące się pod stałym wpływem wysokiego poziomu wód gruntowych w zagłębieniach terenowych. Niektóre siedliska bagienne są zadrzewione i tworzą specyficzny typ zbiorowisk roślinnych - zarośla wierzbowe lub olchowe, które spełniają ważną rolę w utrzymaniu bioróżnorodności terenu.

Wspomniane cechy ukształtowania powierzchni terenu wpływają decydująco na sposób postrzegania krajobrazu gminy – z jednej strony silnie pofałdowana powierzchnia terenu ogranicza widoczność, z drugiej strony, z wierzchołków wzgórz morenowych rozciągają się często rozległe i dalekie widoki, co wynika również niewielkim udziałem lasów w ogólnej powierzchni gminy (np. widok z drogi Błędowo – Wiewiórki w kierunku północno – wschodnim umożliwia daleki wgląd w Dolinę Wisły, aż do Grudziądza). Charakterystyczna jest duża zmienność sposobu postrzegania przestrzeni w miarę przemieszczania się obserwatora – dominanty krajobrazowe na przemian ukazują się w otwarciach widokowych lub są przesłaniane przez naturalne formy ukształtowania terenu. Rynny polodowcowe wraz z jeziorami Wieczno i Wielżądźkim stanowią rozległe wnętrza krajobrazowe, charakter wnętrza krajobrazowych o ściśle wyodrębnionych granicach mają również stosunkowo głębokie parowy wcinające się w wysoczyznę w strefie krawędziowej Doliny Wisły.

Na obszarze gminy Płużnica znajdują się wielkoprzestrzenne formy ochrony krajobrazu. Są to fragmenty dwóch obszarów chronionego krajobrazu:

- „Obszar kompleksu torfowiskowo – jeziorno - leśnego Zgniłka – Wieczno - Wronie”. Powierzchnia obszaru na terenie gminy wynosi 1324 ha. Zajmuje południową część gminy i chroni:
 - kompleks torfowiskowy ze zbiorowiskami roślinnymi i szeregiem rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt,
 - największe na terenie Pojezierza Chełmińskiego jezioro Wieczno o dobrej jakości wody

użytkowane rekreacyjnie i będące jednocześnie miejscem lęgowym ptactwa,

- kompleksy leśne.

- „Obszar strefy krawędziowej doliny Wisły” o powierzchni 514,0 ha znajduje się w północnej części gminy i chroni wysoką, stromą i malowniczą strefę krawędziową Doliny Dolnej Wisły wraz z terenami przyległymi.

Łączna powierzchnia obszarów chronionego krajobrazu na terenie gminy Płużnica wynosi 1838 ha, co stanowi 15,4% ogólnej powierzchni.

Cytaty za: Anna Welter, Artykuł sfinansowany ze środków programu Rzeczpospolita Internetowa Fundacji Grupy TP i UNDP.

PODROZDZIAŁ 8.2 KRAJOBRAZ KULTUROWY

Krajobraz gminy postrzegany jest nie tylko przez cechy wynikające z ukształtowania i funkcjonowania środowiska przyrodniczego, ale także przez elementy antropogeniczne – powstałe w wyniku działalności człowieka w tym środowisku. Charakterystyczne jest, że cechy antropogeniczne nie dotyczą wyłącznie zabudowań, ale także sposobu kształtowania zieleni na obszarach zabudowanych.

Krajobrazowo – kompozycyjne cechy zespołów zabudowy dotyczą problematyki:

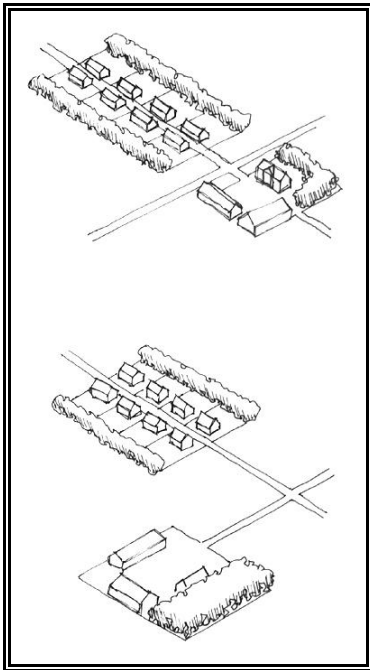
- układu rozplanowania wsi,
- układu rozplanowania zagród,
- tradycyjnych form zabudowy.

Osiedla ludzkie kształtowały się przez wieki i wykształciły szereg tradycyjnych cech specyficznych dla danego regionu. Promowanie istoty krajobrazu regionalnego i rodzimych wzorców za pomocą zestawienia form budownictwa miejscowego, powinno pomóc w odnalezieniu właściwego sposobu kształtowania przestrzeni architektonicznej i krajobrazowej regionu. Współczesne budownictwo, tak jak w przeszłości, nie powinno kłócić się z otoczeniem, z krajobrazem. Tradycje budownictwa regionalnego, rozpoznane i określone dziedzictwo, powinno zostać przekazane w formie dostosowanej do potrzeb określonych przez teraźniejszość.

8.2.1 Regionalne układy rozplanowania wsi

Na obszarze gminy dominują układy dworsko-folwarczne, w sąsiedztwie których rozwinęły się współczesne miejscowości. Można wyróżnić cztery główne typy układów występujących w gminie Płużnica:

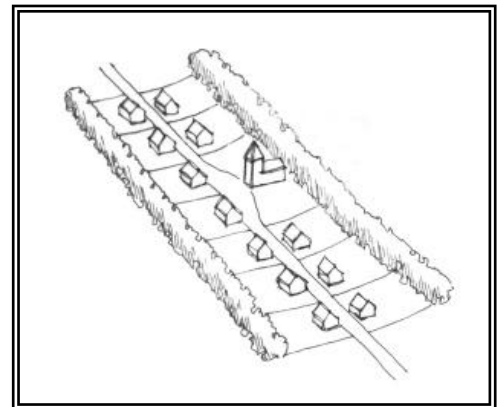
Wieś folwarczna (**Ryc. 8.2.1a**) – np. miejscowości: Płużnica (część północna), Mgowo, Goryń, Bartoszewice, Orłowo, Błędowo, Działowo, Józefkowo (część centralna)

Ryc. 8.2.1a Zasady rozplanowania wsi folwarcznej.

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne.

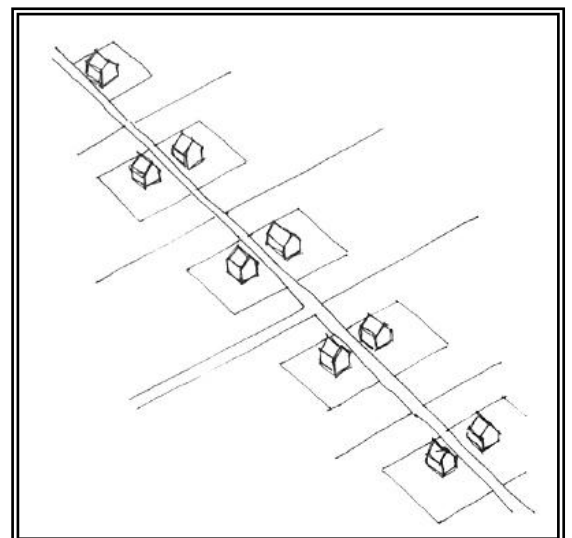
Wieś ulicowa (Ryc.8.2.1b) – np. miejscowości: Płużnica (część centralna), Nowa Wieś Królewska, Bielawy, Płachawy, Wiewiórki;

Ryc. 8.2.1b Zasady rozplanowania wsi ulicowej.

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne.

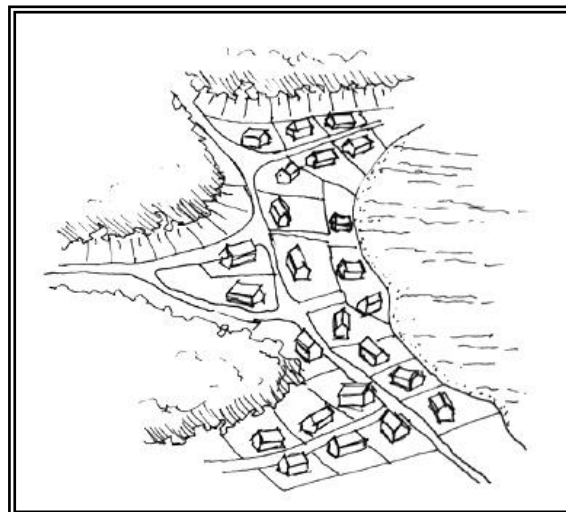
Wieś rzędowa (Rys.8.2.c) – , np. miejscowości: Józefkowo (cz. północna i południowa), Czaple, Uciąż, Płużnica (część zachodnia),

Ryc. 8.2.1c Zasady rozplanowania wsi rządowej.

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne.

Wieś o układzie nieregularnym (Rys.8.2.1d) – np. miejscowość Wieldządz.

Ryc. 8.2.1d Zasady rozplanowania wsi rzędowej.

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne.

Tab. Walory kompozycyjne układów przestrzennych wsi w gminie Płużnica

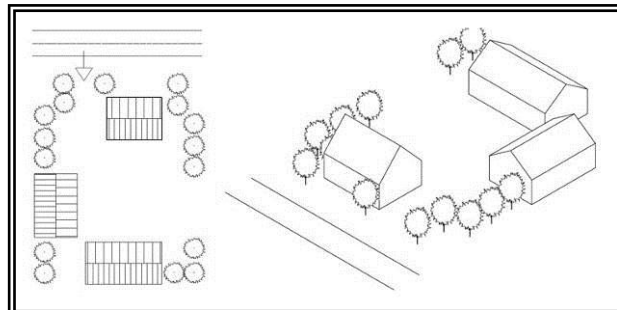
Miejscowość	Typ układu przestrzennego wsi	Wartościowe elementy układu przestrzennego
Płużnica (część północna), Mgowo, Goryń, Bartoszewice, Orłowo, Błędowo, Działowo, Józefkowo (część centralna)	Wieś folwarczna	<ul style="list-style-type: none"> • związek przestrzenny pomiędzy dworem-pałacem, parkiem a budynkami gospodarczymi i budynkami mieszkalnymi pracowników folwarku, • układ dróg • układ folwarcznych działek siedliskowych, • zieleń parkowa i elementy wnętrza krajobrazowego (stawy, aleje), zieleń graniczna i wewnątrzsiedliskowa działek folwarcznych
Płużnica (część centralna), Nowa Wieś Królewska, Bielawy, Płachawy, Wiewiórki	Wieś ulicowa	<ul style="list-style-type: none"> • główna droga wiejska • układ działek siedliskowych wzdłuż głównej drogi • zieleń przydrożna, graniczna i wewnątrzsiedliskowa
Józefkowo (cz. północna i południowa), Czaple, Uciąż, Płużnica (część zachodnia)	Wieś rzędowa	<ul style="list-style-type: none"> • główna droga wiejska • rozluźniony układ zabudowy wzdłuż drogi • charakterystyczna relacja zabudowy do rozłogu gruntów • zieleń przydrożna, graniczna i wewnątrzsiedliskowa
Wieldządz	Wieś o nieregularnym układzie	<ul style="list-style-type: none"> • nieregularny układ głównych dróg • nieregularnie wyznaczone place, drogi i granice siedlisk, • zieleń graniczna, przydrożna i wewnątrzsiedliskowa

8.2.2 Regionalne układy rozplanowania zagród

We wsiach gminy można doszukać się układów siedlisk, które są charakterystyczne dla tego regionu oraz poszczególnych miejscowości. Stanowią one dobry przykład zabudowy harmonijnie wkomponowanej w krajobraz.

- zagroda z budynkami wolnostojącymi z kalenicowo, równoległe do osi drogi, ustawionym budynkiem mieszkalnym; występuje na obszarze całej gminy;

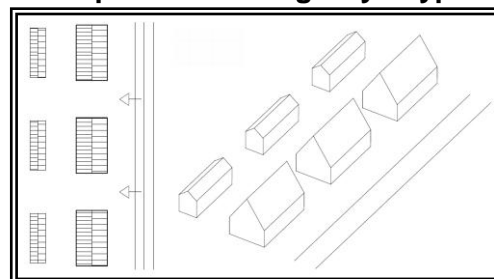
Ryc. 8.2.2a Zasady rozplanowania zagrody – typ 1.

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne.

- zagrody przy domach pracowników folwarcznych w charakterystycznych układach liniowych; budynki mieszkalne (przeważnie dwójaki lub czworaki) ułożone kalenicą równoległą do drogi prowadzącej do folwarku; równoległe do każdego budynku mieszkalnego ustawione są budynki gospodarcze, również tworzące jeden ciąg; występują na obszarach wsi o układzie folwarcznym.

Ryc. 8.2.2b Zasady rozplanowania zagrody – typ 2.

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne.

- zagroda z budynkami wolnostojącymi z kalenicowo, równoległe do osi drogi, ustawionym budynkiem mieszkalnym; oraz budynkiem gospodarczym o gabarytach zbliżonych do budynku mieszkalnego ustawionym kalenicowo prostopadle do drogi. Występuje na obszarze wsi Płużnica;

Ryc. 8.2.2c Zasady rozplanowania zagrody – typ 4.

8.2.3 Regionalne formy zabudowy

Podobnie jak układy wsi, formy zabudowy wiejskiej na obszarze gminy Płużnica posiadają cechy charakterystyczne zarówno w skali regionu, jak i poszczególnych miejscowości. O wartości tych budynków świadczy nie tylko stan ich zachowania, ale także sprawdzone, właściwe proporcje samych budynków, a także materiały, z których je wykonano.

Charakterystycznym rozwiązaniem konstrukcyjnym jest budownictwo murowane z cegieł ceramicznych. Tradycyjne pokrycia dachowe wykonywane były ze słomy, trzciny i łupka, a od początku XX w. – dachówki ceramicznej i papy.

Ryc.8.2.3a Zasady kompozycji formy budynków

- **budynek szerokofrontowy z dachem dwuspadowym**, murowany, często na bez wystawki,

Cechy charakterystyczne:

- symetria,
- nachylenie połaci dachu $\alpha = 35-45^\circ$,
- proporcje rzutu a/b: od 1-1,5 do 1-2.

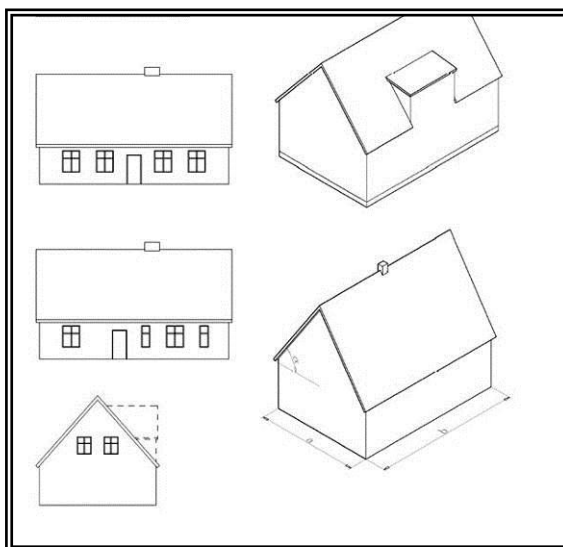

Źródło: GP ZOOM-opracowanie własne

Typ A. Forma duża, o bogatym detalu z czerwonej cegły (fryzy kostkowe, gzymsy, oprawy okien, pilastry, sterczyny podkreślające symetrię, otwory okienne i drzwiowe często zwieńczone łukiem odcinkowym, pozostałe płaszczyzny ścian z cegły białej (Józefkowo);

Typ B. Forma uproszczona – budynki o uboższym detalu, mniejsze, najczęściej z cegły nieotynkowanej, otwory zwieńczone prosto, rzadziej odcinkowo (cały obszar gminy).

Typ C. Forma uproszczona – budynki murowano – drewniane. Najczęściej niższe i mniejsze od budynków typu A i B, o froncie trójosiowym, o ślepej ścianie szczytowej, o szczytcie drewnianym.

Źródło:
GP
ZOOM-
opraco-
wanie
własne

Źródło:
GP
ZOOM-
opraco-
wanie
własne

Źródło: GP ZOOM-opracowanie własne

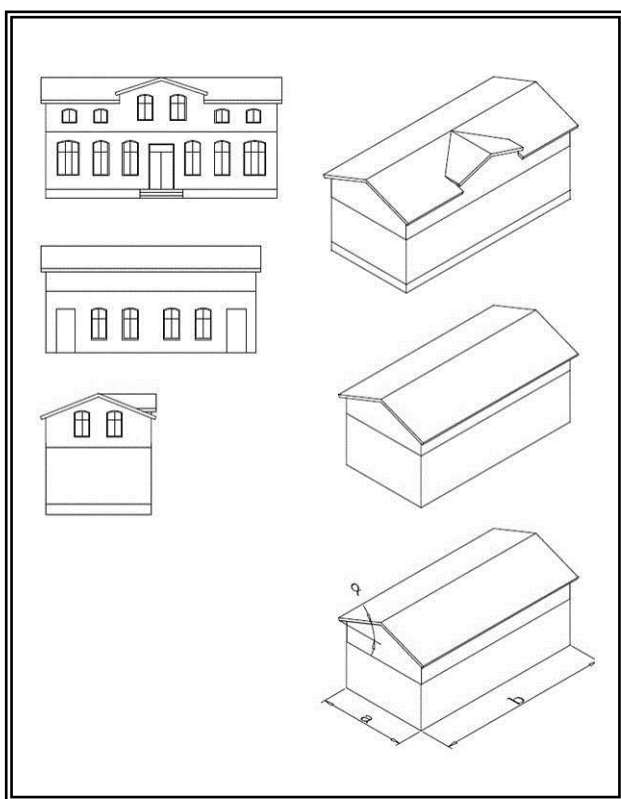
Budynek szeroko frontowy z dachem półpłaskim najczęściej ze ścianką kolankową z doświetleniem lub bez, często z frontową wystawką, murowany, kryty papą.

Cechy charakterystyczne:

- symetria,
- nachylenie połaci dachu $\alpha = 20-30^\circ$,
- ścianka kolankowa,
- doświetlenie w ścianie kolankowej,
- gzyms oddzielający kondygnacje,
- z podmurówką do wysokości ok. 50 cm,
- proporcje rzutu a/b: od 1-1,5 do 1-2.

Typ A. Forma podstawowa z wystawką i doświetleniem w ścianie kolankowej;

Typ B. Budynek bez wystawki, lecz z doświetleniem w ścianie kolankowej .

Źródło: GP ZOOM-opracowanie własne

Źródło: GP ZOOM-opracowanie własne

- **budynki mieszkalne robotników folwarcznych**, murowane, bez wystawek, czasem z przedsionkiem frontowym.

Cechy charakterystyczne:

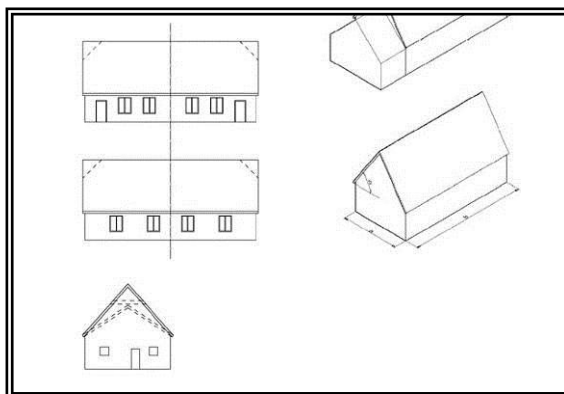
- symetria,
- nachylenie połąci dachu ok. $\alpha = \sim 45^\circ$.

Typ A. – „czworak” – Orłowo, Goryń, Mgowo;

Typ B. – „sześciorak” – Bartoszewice;

Dodatkowo niektóre budynki tego typu posiadają dach naczółkowy, np. w Bartoszewicach.

Ryc. 8.2.3b Zasady kompozycji formy budynków pracowników folwarcznych.

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne.

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne.

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne.

mały dom mieszkalny; tzw. „poniatówka”

Na terenie gminy „poniatówki” występują głównie w Józefowie i zachodniej części wsi Płużnica. „Poniatówki” pochodzą z lat 30 XX w. – stanowiły typową, tanią zabudowę wznoszoną dla osadników z „kongresówki” sprowadzonych na teren gminy w okresie międzywojennym.

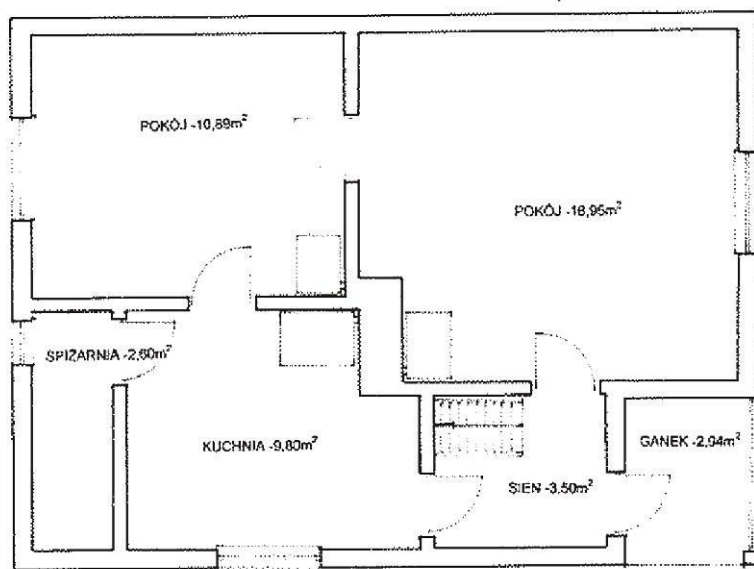
Budynek z zewnątrz jest odeskowany, a wewnątrz tynkowany. Dach kryty eternitem czasem gontem. Wejście przez okolony balustradą ganek. Prefabrykowane elementy budynków wytwarzano w miejscu pozyskania drewna tj. w okolicach Tarnowa, i w pobliskich Borach Tucholskich. Gotowe elementy konstrukcyjne domów były przewożone na miejsce ich montażu, w nowo tworzonych zagrodach. Budynki o tej konstrukcji można spotkać jeszcze na terenach wiejskich całej Polski.

Źródło: GP ZOOM – opracowanie własne.

Cechy charakterystyczne:

- Rzut na planie prostokąta
proporcje rzutu a/b: od 1-1,3 do 1-1,4.
(około 6 na 9m.)

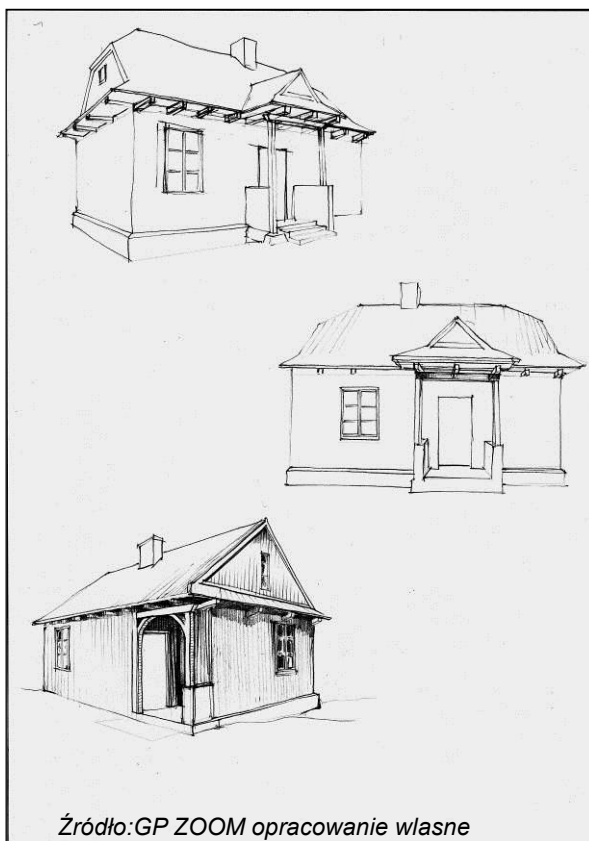

Źródło: „Ocalić od zapomnienia - Historia Poniatówek” zdjęcia Tomasz Stański

Konstrukcja ścian słupowa
isumikowo-łatkowa
asymetra

- wejście:
 - 1) gankiem umiejscowionym w narożniku budynku jako podcień mieszczący się w obrysie prostokątnego rzutu (Ryc. 8.2.3c 1)
 - 2) niecentralnie umiejscowionym gankiem na dłuższej ścianie, wychodzący poza obrys prostokątnego rzutu (Ryc. 8.2.3c 2)

Ryc. 8.2.3c Kompozycja bryły

Źródło: GP ZOOM opracowanie własne

ryc.8.2.3d

Źródło: GP ZOOM opracowanie własne

Zdj.8.2.3e Detal wejścia

Źródło: "Ocalić od zapomnienia - historia Poniatówek" zdjęcia Tomasz Stański
Źródło: "Ocalić od zapomnienia - historia Poniatówek" zdjęcia Tomasz Stański

PODROZDZIAŁ 8.3
NIEMATERIALNE SKŁADNIKI LOKALNEGO DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

8.3.1 Organizacje społeczne

W regionie Wieczno aktywnie działa wiele organizacji społecznych promujących lokalne dziedzictwo kulturowe. Proces ich powstawania i rozwoju wspomagany jest przez lokalne samorządy oraz instytucje wspierające.

Jest to skuteczny sposób na ponowną integrację środowiska oraz zwiększenie aktywności mieszkańców. Pierwsze stowarzyszenie Towarzystwo Rozwoju Gminy Płużnica (TRGP) zostało utworzone w 1998 r.

Głównym celem jego działalności jest aktywizacja społeczności lokalnej w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, gospodarczych oraz ekonomicznych i wspieranie wszelkich inicjatyw w tym zakresie. TRGP w ciągu 10-letniej pracy zrealizowało 92 różne projekty o wartości ponad 4,6 mln zł. Powiększyło obszar swojego funkcjonowania na inne gminy województwa kujawsko-pomorskiego.

Również w 1998 roku powstały pierwsze grupy nieformalnych Klubów Pracy, w dawnych osiedlach PGR w Mgowie, Orłowie, Działowie i Bartoszewicach. Z czasem podobne kluby tworzone w kolejnych wsiach. W 2006 roku powołały one Stowarzyszenie Klubów Pracy i Pomocy Rodzinie w Gminie Płużnica. Organizacja ta skupia ponad 1 300 osób, zorganizowanych w czterech Klubach Pracy, dziesięciu Klubach Pomocy Rodzinie i dwóch Punktach Socjalnych. Stowarzyszenie pomaga najbardziej potrzebującym poprzez przekazywanie pomocy żywnościowej i rzeczowej. Świadczy także usługi w zakresie pośrednictwa pracy, doradztwa zawodowego, organizacji targów pracy i zajęć dotyczących aktywnego poszukiwania pracy.

Rozwiązywaniem problemów młodzieży zajmuje się utworzone w 2002 roku Stowarzyszenie Młodych Gminy Płużnica. Młodzi ludzie zdobywają doświadczenie i uczą się języków obcych poprzez udział w różnorodnych warsztatach oraz wymianach międzynarodowych. Przedstawiciele stowarzyszenia gościli kilkakrotnie w Niemczech, Belgii, Holandii, Kanadzie i na Litwie. Systematycznie organizują wymiany dzieci ze Stowarzyszeniem Artystycznym z miasta Ostroh na Ukrainie.

W 2004 roku swoją działalność rozpoczęło Stowarzyszenie "Nasza Gmina". Jego głównym celem jest działalność na rzecz wszechstronnego rozwoju Gminy Wąbrzeźno, a w szczególności rozwój społeczno-gospodarczy, kulturalny, oświatowy i sportowy. Organizacja wspiera przedsiębiorczość, pracuje z dziećmi i młodzieżą, organizuje akcje charytatywne, szkolenia, festyny i rozwija bezprzewodową sieć komputerową.

Osoby zainteresowane nowymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi powołały Centrum Technologii Informacyjnych e-Misja. Stowarzyszenie to buduje bezprzewodowe sieci komputerowe, zapewniające mieszkańcom wsi tani dostęp do Internetu. Organizuje również bezpłatne szkolenia z zakresu obsługi komputera i korzystania z Internetu oraz tworzy lokalne serwisy informacyjne.

8.3.2 Imprezy i wydarzenia kulturalne

Dużą popularnością cieszą się imprezy kulturalne, w których uczestniczą mieszkańcy gminy Płużnica, goście oraz turyści. Dla miłośników koni i hippiki odbywa się „Doroczne Święto konia”. „Dożynki gminne” są uwieńczeniem sezonu prac polowych, a „Święto rodziny” stało się tradycją dla mieszkańców gminy Płużnica jak i okolicznych miejscowości.

Region Wieczno zamieszkuje ludność pochodząca z różnych obszarów kraju, która w wyniku przemian historycznych, społecznych i gospodarczych emigrowała na te tereny w przeciągu wielu lat. Najbardziej znaczący wpływ na kulturę ziem tego obszaru miał zabór pruski. Nie bez znaczenia były też wpływy migrującej tu ludności z Polski centralnej oraz z Polski wschodniej.

Dziedzictwo kulturowe regionu Wieczno jest jednym z głównych walorów ukazujących

bogactwo oraz piękno tutejszego środowiska.

Duchowe i materialne elementy tego dziedzictwa kształtowały się przez całe stulecia, a czas i burzliwe dzieje regionu spowodowały, że wiele tych wartości zniknęło. Te zaś, które pozostały należy dostrzec i ocalić od zapomnienia.

Świadomość bogactwa i różnorodności lokalnego dziedzictwa jest dziś podstawą umacniania poczucia tożsamości mieszkańców, a także powodem do zadowolenia i dumy z miejsca, w którym mieszkamy i żyjemy. Regiony to przecież "małe ojczyzny" różniące się cechami krajobrazu, architekturą, tradycjami i kulturą miejscowej ludności. Dziś ta swoista odrębność jest wartością, która budzi ciekawość i zasługuje na szacunek.

8.3.3 Tradycja

8.3.3.1 Tradycje twórczości rzemieślniczej i ludowej

Hafciarstwo należy do rzemiosła artystycznego obejmującego wytwarzanie przedmiotów użytkowych i dekoracyjnych o charakterze artystycznym. Rzemiosło artystyczne, znane od starożytności, stanowiło kiedyś domenę pracy niewolniczej. W średniowieczu oraz w XVI i XVII w. skupiało się w cechach.

Od XVIII w. częściowo przejęte zostało przez manufaktury. Upadło wraz z rozwojem produkcji przemysłowej w XIX w. W drugiej połowie tegoż stulecia podjęto jednak próby odrodzenia tej sztuki użytkowej i nastąpił sukcesywny rozwój rzemiosła artystycznego.

Współcześnie tradycje hafciarskie pielęgnowane są głównie w ramach pracy Kół Gospodyń Wiejskich. Hafciarstwem zajmują się niektóre gospodynie w Płużnicy. Wśród technik hafciarskich wyróżnia się m.in.: haft przed igłę, sznurkowy, łańcuszkowy, dziergany, płaski, satynowy, węzełkowy, i krzyżkowy.

Rzeźba, malarstwo i grafika

Głównym ośrodkiem malarstwa nieprofesjonalnego jest Płużnica. Grono lokalnych artystów, entuzjastów i hobbystów sztuki skupia tutaj Stowarzyszenie Artystów Nieprofesjonalnych gminy Płużnica. Stowarzyszenie jest organizatorem warsztatów artystycznych, plenerów i wystaw z dziedziny rękodzieła, haftu, malarstwa, grafiki i rzeźby. Miejscem istotnym dla promocji lokalnego dziedzictwa kulturowego jest Galeria Płużnicka mieszcząca się w budynku „starej poczty” w Płużnicy, która prezentuje dorobek lokalnych artystów.

8.3.3.2 Tradycje kulinarne

Tradycje to przechodzące z pokolenia na pokolenie przepisy, technologie, wytwory rąk ludzkich oraz codzienne zwyczaje żywieniowe. Wpływ na tradycje i kulturę tego regionu daje się zauważyć w wielu dziedzinach, w tym także w kuchni regionalnej. Wiele potraw i produktów tradycyjnego pożywienia zachowało się po dziś dzień. Przepisy na ich sporządzenie przekazywane były nie tylko w kręgach rodzinnych, ale również między członkami lokalnych społeczności. Dużą rolę w tym zakresie odegrały, między innymi, Kola Gospodyń Wiejskich.

Wśród tradycyjnych składników wielu potraw znajdują się produkty zbożowe mąki i kasze. Szczególnie ulubionym przysmakiem jest też wieprzowina i drób. Mięso wieprzowe i przygotowane z niego wyroby były w dawnym gospodarstwie wiejskim rzadziej spożywane. Jedzono je głównie z okazji najważniejszych świąt lub uroczystości rodzinnych.

Uboju tuczników dokonywano przeważnie dwa razy w roku, przed Wielkanocą i przed Bożym Narodzeniem. Bezpośrednio po uboju schładzano mięso, peklowano szynki i wyrabiano przetwory: kielbasę, kaszankę, biały i czarny salceson oraz wątrobiankę. Oprócz wędzenia popularnym sposobem utrwalania mięsa było solenie i pasteryzacja w słoikach zwanych "wekami". Wymienione wyżej procedury przetrwały w wielu gospodarstwach do dzisiaj. Uzupełnieniem mięsa wieprzowego było i jest nadal mięso drobiowe: kurze, kacze lub gęsie. Przetwory i dania z drobiu przygotowuje się na różne sposoby, w formie gotowanej bądź smażonej. Charakterystycznym i lubianym przetworem jest domowy paszтет drobiowy. W kuchni wiejskiej ważne miejsce zajmuje mleko krowie, jaja, masło, smalec, powidła i miód. Z przetworów mlecznych najbardziej znane i najczęściej spożywane są sery wyrabiane z podgrzewanego, kwaśnego mleka tzw. sery twarogowe. Z przetopionego dojrzałego twarogu wyrabiany jest również serek smażony z kminkiem. Współcześnie wiele gospodyń domowych urozmaica jego

smak gotowymi mieszankami przypraw.

Do popularnych, lubianych i często jadanych potraw domowej kuchni należą: bigos staropolski sporządzany na bazie kiszonej kapusty, żur na zakwasie z żytniej mąki, rosół z makaronem, zupa grochowa i fasolowa oraz krupnik i zacierki. W wielu domach przetrwał również zwyczaj spożywania specyficznego i nie przez każdego lubianego dania zwanego "czarniną" lub "czerniną" (dawniej czarną polewką). Jest to rodzaj zupy gotowanej na bazie wywaru drobiowego i świeżej kaczki lub gęsięj krwi z dodatkiem warzyw oraz suszonych owoców (gruszek i śliwek). Na Pomorzu czerninę podaje się z kluskami ziemniaczanymi. Podstawą tutejszego żywienia są: chleb i ziemniaki potocznie zwane "kartoflami". Ziemniaki są surowcem dla wielu dań przygotowywanych na różne sposoby, szczególnie zup, klusek, sałatek i placków. Zanika sztuka wypieku chleba według starych receptur. Tradycyjny wiejski chleb pieczony był niemal wyłącznie na zakwasie, wyjątkowo na drożdżach, które szeroko rozpowszechniły się na wsi w okresie międzywojennym. Jako zakwasu używano żytniej razowej mąki zalanej ciepłą wodą i poddanej fermentacji. Dobrze przygotowany zakwas wpływał na smak chleba. Chleb pieczono w specjalnym piecu nagrzanym uprzednio węglami wypalonymi z drzewa liściastego. Proces pieczenia trwał od 1,5 do 2 godzin, w zależności od wielkości bochenków. Po upieczeniu i wystygnięciu chleb zachowywał świeżość i smak przez kilka dni. Chleb uważany był powszechnie za symbol pożywienia i dobrobytu, odnoszono się więc do niego z szacunkiem i przestrzegano by nie był marnowany i wyrzucany. Przed rozkrojeniem każdego bochenka na spodniej stronie chleba gospodyni czyniła nożem znak krzyża. Obecnie rzadko piecze się chleb w domu.

Wśród typowych, lubianych i chętnie spożywanych ciast znajdują się: sernik, jabłecznik, makowiec, piernik, drożdżówka zwana "kuchem" i pączki. Drożdżówka należy do ciast znanych na polskich wsiach od bardzo dawna. Pierwotnie pieczono ją w wersji bardzo oszczędnej, bez dodatku bakalii i słodkiej posypki zwanej "kruszonką". Wierzch ciasta smarowano wówczas rozmaconym żółtkiem. Obecnie drożdżówka to popularne smaczne i zdrowe "wiejskie ciasto". Piecze się ją z różnymi dodatkami, są to świeże lub suszone owoce, najczęściej śliwki węgierki, jabłka i rodzynki. Ciasto posypywane jest ponadto kruszonką z cukru zagniecionego z tłuszczem i odrobiną mąki. Ciasto drożdżowe przeżywa na nowo okres swojej świetności.

Ponieważ Wieldządz był siedzibą komturów krzyżackich, mieszkańcy wsi postanowili wykorzystać ten fakt historyczny. Nietypowym pomysłem było przygotowanie przez miejscowe kucharki dania o zwracającej uwagę nazwie czyli „przekąska mistrza krzyżackiego”. Danie zostało zaprezentowane i poddane degustacji podczas lokalnej imprezy pn. „Szuwarowe zabawy” nad jeziorem Wieldządz.

Do zdrowych i lubianych naturalnych produktów spożywczych należy miód. W regionie, podobnie jak na całym Pomorzu, produkcja miodu i związane z nim pszczelarstwo ma długi rodowód, sięga on XVIII i XIX wieku. Hodowla pszczół stała się tu tradycją rodzinną przechodzącą niekiedy z ojca na syna. Powstały również aktywnie działające związki pszczelarskie. Dawniejsze typy uli słomianych zwanych "koszkami" zastąpione zostały obecnie przez nowe drewniane wzory o różnych kształtach i wymiarach. Paski ustawia się w pobliżu lasów, sadów, alei lipowych i akacjowych lub obok plantacji kwitnących roślin uprawnych, głównie rzepaku i gryki. W zależności od tego pozyskuje się miody o różnych barwach i smakach: spadziowy, lipowy, wielokwiatowy bądź gryczany. Miód posiada również cenne właściwości lecznicze.

W medycynie ludowej stosuje się go w leczeniu grypy i przeziębień oraz w rekonwalescencji. Z miodu przyrządza się też smaczne domowe nalewki. Sposoby wytwarzania tradycyjnych potraw i przetworów przeżywają dziś swój renesans, są one popularyzowane, chronione oraz oznaczane znakami jakości i pochodzenia. Służą temu organizowane konkursy, wystawy i degustacje. Jedną z form identyfikacji i promocji tutejszych produktów regionalnych jest konkurs "Produkt Tradycyjny Pomorza i Kujaw" ogłoszony przez Zarząd Województwa Kujawsko Pomorskiego w Toruniu. Celem Konkursu jest wpisanie ich na Listę Produktów Tradycyjnych prowadzoną przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

8.3.3.3 Tradycje dożynkowe

Polskie tradycje święta plonów związane są ze żniwami. Żniwa to zbiór roślin uprawianych na nasiona, głównie zbóż oraz roślin strączkowych i rzepaku obejmujący wszystkie czynności od koszenia do omłotów i składowania. W Polsce żniwa trwają około dwa miesiące

(przeciętnie od 15 czerwca do 15 sierpnia), rozpoczynają je tzw. "żniwa małe" - zbiór rzepaku i jęczmienia ozimego, po których następują żniwa właściwe, tzw. "żniwa duże", obejmujące zbiór żyta, pszenżyta, jęczmienia jarego, pszenicy i owsa. Po zakończeniu żniw odbywa się święto plonów - doroczne dożynki.

Dawniej uroczystość późniwą zwaną "dożynkami" obchodzono w każdym majątku dziedzica oraz u zamożnych chłopów.

Wieniec dożynkowy przygotowywały dziewczęta. Był on przystrojony białymi i czerwonymi wstęgami oraz kwiatami, niekiedy kłosa barwiono lub pokrywano pozłotką by błyszcząły. Wieniec niosła w pochodzie przodownica wraz z innymi dziewczętami i kosiarzami. Przed domem gospodarza śpiewano pieśń "Plon niesiemy plon" i wręczano panu wieniec. Dziedzic w podzięce urządził kosiarzom zabawę i poczęstunek.

Dzisiejsza uroczystość dożynkowa nawiązuje do dawniejszej tradycji, składa się z mszy św. dziękczynnej, w czasie której dokonuje się poświęcenia wieńców, chleba oraz warzyw i owoców. Po mszy św. organizowany jest festyn ludowy z występami artystycznymi, muzyką i tańcami. Festyn urozmaicają stoiska i wystawy oferujące degustację regionalnych wyrobów kulinarnych. Dożynki należą do uroczystości integrujących i aktywizujących lokalne społeczności.

8.3.4 Gwara oraz podania, opowieści i przysłowia

Ważnym elementem regionalnej tożsamości jest język i jego lokalne odmiany - gwara. Na terenie Polski występuje pięć głównych dialektów o własnych cechach językowych: kaszubski, małopolski, mazowiecki, śląski i wielkopolski. Istnieją jednak obszary, gdzie dialekty te przenikają się wzajemnie i zostają wzbogacone o lokalne wyrażenia, tworząc w ten sposób regionalne odmiany języka, tzw. regionalizmy.

Region Wieczno, w tym obszar gminy Płużnica, znajduje się w sferze oddziaływania tzw. gwary chełmińsko - dobrzyńskiej. Daje się również zauważyć funkcjonowanie w mowie wielu cech charakterystycznych dla dialektu mazowieckiego z końcówkami: "ta", np. niesieta (od niesiecie), mówita (od mówicie), jedzieta (od jedziecie) i końcówkami "ak", np. cielak (od cielę), dzieciak (od dziecię) itp. Największy wpływ na kształtowanie się gwary miał język niemiecki. Wynika to z polsko - niemieckich przenikań kulturowych z czasów zaboru pruskiego, a później z okresu drugiej wojny światowej i okupacji hitlerowskiej. Wielu określeń z języka niemieckiego używa się więc do dziś, często są one w innej spolszczonej formie, np. bety, bratnik, bryle, durszlak, fuga, kartofle, sztanga i inne.

Podania i opowieści łączą się przeważnie z takimi miejscami jak: jeziora, błota, bagna, lasy, głązy, drzewa czy też ruiny. Treścią ich są najczęściej zakopane i ukryte skarby, dzwony, epizody historyczne, zaginione w niewyjaśnionych okolicznościach postaci lub tajemnicze podziemia. Niekiedy wydarzenia prawdziwe łączą się tu ściśle z momentami fantastycznymi. Podania mówią m.in. o zatopionym kościele w Wieldządzu, który istniał w miejscu dzisiejszego jeziora. Prawdopodobnie zapadł się on pod ziemię za karę, gdy jakiś śmiałek skradł z kościoła mszał i ukrył go w nieznanym miejscu. Inna legenda "O wyspie kormoranów" podaje, że przed wieloma laty mieszkańcy wioski Zwanej Bożawodą odkryli na swoim terenie cudowne źródło o dziwnej mocy powstrzymującej starzenie się. Żyli więc długo i beztrudnie do czasu, gdy na ziemię te przybyło wojownicze pogańskie plemię Lotów. W obawie przed zbliżającym się niebezpieczeństwem zasypano pośpiesznie źródło i wszyscy skryli się na pobliskiej wyspie jeziora Wieczno. Oblężenie przez Lotów trwało jednak długo, a zapasy żywności i cudownej wody skończyły się. Ludzie zaczęli się starzeć i byli coraz słabsi, a w końcu zamienili się w czarne ptaszyska uzbrojone w ostre szpony i dzioby. Ptaki wzbiły się w górę i wymierzyły śmiertelną karę swym prześladowcom. Pozostały jednak nadal ptakami. Podobno, jak głosi legenda, gdyby komuś udało się znaleźć źródło i napoić kormorany to znów przybiorą one ludzką postać.

Innym z podań jest historia jeźdźca bez głowy, będąca zapewne wariantem legendy anglosaskiej z Nowego Świata. Rycerz ma się pojawiać od czasu do czasu na polach płużnickich. Według tej legendy na ziemiach obecnej Płużnicy żył rycerz, który władał tymi terenami. Ściągał z biednych poddanych duże podatki i karał ich za błaźnotki. Rycerz był władcą okrutnym, dlatego poddani nienawidzili go i bardzo się go bali. Nikt jednak nie odważył się stawić mu czoła w pojedynku. Pewnego dnia rycerz wraz ze swoim orszakiem wyjechał z wizytą do swojego przyjaciela. Ludzie zebrali się i zastawili na niego zasadzkę. Kiedy ten wpadł w sidła, wracając z wizyty, najmężniejszy z wieśniaków wybiegł z ukrycia i zabił go, odcinając mu głowę.

Potem głowę wrzucono do jeziora, a ciało zakopano w lesie niedaleko Płużnicy (las ten później nazwano Kirchaczem, od imienia nieszczęsnego rycerza). Od tamtego czasu, aby odpokutować swoje winy, rycerz dokładnie o północy wstawał z grobu i wsiadał na swojego czarnego wierzchowca, by przez godzinę szukać odciętej głowy. Legenda mówi, że gdy ją odzyska, będzie mógł wreszcie spocząć na wieki w spokoju.

Według pewnej legendy dawny XIV wieczny kościółek we Wroniu posiadał wieżę, a na niej wisiły dwa dzwony. Gdy w 1670 roku właściciela Wronia Jana Plemińskiego zastąpił Niemiec Behm, dzwony w tajemniczy sposób zaginęły. Miejscowa ludność przyjęła tę wiadomość z wielkim rozgoryczeniem. Przeszukano okoliczne lasy i moczary, na ślad dzwonów jednak nie natrafiono. Dzwony wprawdzie nie istnieją, ale słychać je ponoć w noc wigilijną. Ostrzegają również ludność o mających nastąpić klęskach żywiołowych (źródłem powstania legendy mogą być wydarzenia z czasów ostatniej wojny, które miały miejsce na terenie gminy Płużnica, kiedy niemieckie władze okupacyjne konfiskowały dzwony kościelne m.in. w Błędowie, Nowej Wsi Królewskiej, Płużnicy).

O jeziorze Wieldzackim legenda głosi, że ma podziemne połączenie z jeziorem Gawłowickim i dalej Radzyńskim. W jeziorze ma być też prawdopodobnie zatopiona kaplica zamkowa a w noc sylwestrową zajeżdża tam pan Mgowa, karocą zaprzęzoną w 4 konie i całym pędem wjeżdża do jeziora.

Inna legenda głosi o cmentarzu cholerycznym od strony Nowej Wsi Królewskiej (cholera panowała faktycznie na tym terenie w 1831 r.), na którym wyorywano niegdyś kości większe od normalnych.

Podania o zaginionych kościołach są echem sporadycznych przypadków zapadnięcia się lub likwidacji zaniedbanych i nie używanych niegdyś świątyń. Z faktów historycznych wiadomo np., że w XVIII wieku w pobliżu Ryńska wojewoda chełmiński Stanisław Działyński zbudował dwie kaplice, które później nie były używane i popadły w ruinę. W Wieldządzu zaś odprawiano dawniej nabożeństwa w kaplicy nieistniejącego dziś zamku krzyżackiego. Wokół tych faktów powstały więc podania o ich tajemniczym zaginięciu. Pewne wątki wierzeniowe w złe moce i duchy snują się też wokół błot, trzęsawisk i torfowisk, które wciągają ludzi. Przykładem tego może być tzw. "Bagno Zgniłka", największe torfowisko na terenie Pojezierza Chełmińskiego. Podanie mówi, że w zamierzczłych czasach w pobliżu Zgniłka mieszkał pustelnik. Złe duchy, które tu przebywały nie dawały mu spokoju, ciągle mu dokuczały aż wreszcie któregoś dnia wciągnęły go w torfowisko i zaginały. Gdy następnie i pustelnię jego chciały zniszczyć, ukazał się im świetlisty krzyż. Wtedy diabły z wściekłością uciekły z tego miejsca, przedtem jednak poszarpały okoliczną ziemię i połamały wokół wszystkie drzewa. Ponoć do dziś nad bagnami błądzi nocą świetlisty ognek, niektórzy uważają, że jest to dusza pustelnika.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA

Bibliografia:

1. *Bank Danych Regionalnych, Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl*
2. *Informator o miejscach udzielania pomocy osobom bezdomnym w województwie kujawsko-pomorskim, 2008, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu, Dział Analiz i Programowania, maszynopis.*
3. *Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków, www.kobidz.pl*
4. *PKS Grudziądz sp. z o.o., http://www.pks.grudziadz.pl*
5. *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego, 2003, Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku*
6. *Program ochrony środowiska gminy Płużnica na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2016, 2004, Biuro Ekspertyz Ekologicznych Eko-Opinia, Płużnica, maszynopis.*
7. *Program ochrony środowiska z planem gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego. Aktualizacja na lata 2007-2010 z perspektywą na lata 2011-2014, 2007, Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Toruń, maszynopis.*
8. *Program potrzeb inwestycji wodno-melioracyjnych w zakresie melioracji szczegółowych na lata 2007-2015 na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, 2005, Kujawsko-Pomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we Włocławku, Włocławek, maszynopis.*
9. *PTTK oddział miejski im. Mariana Sydowa w Toruniu, www.pttk.torun.pl*
10. *Raport o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2007 roku, 2008, Inspekcja Ochrony Środowiska. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy. Biblioteka Monitoringu Środowiska, Bydgoszcz, maszynopis.*
11. *Sprawozdanie z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Płużnicy za 2007 rok, 2008, maszynopis*
12. *Sprawozdanie z rozpoznania zjawisk patologicznych demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz stanu prewencji kryminalnej w 2007 roku na terenie województwa kujawsko – pomorskiego, 2008, Bydgoszcz, Komenda Wojewódzka Policji w Bydgoszczy, maszynopis.*
13. *Stan sanitarny i sytuacja epidemiologiczna powiatu wąbrzeskiego w 2007 roku, 2008, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Wąbrzeźno, maszynopis.*
14. *Strategia rozwoju turystyki w województwie kujawsko-pomorskim, 2004, Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku*
15. *Veolia Transport Kujawy sp. z o.o., http://www.veolia-transport.torun.pl*
16. *Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, www.wios.bydgoszcz.pl*
17. *Wojewódzki Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej we Włocławku*
18. *www.ims.infoteren.pl*
19. *„Ocalić od zapomnienia-Historia Poniatówek”, Płużnica 2008, Ewelina Stańska i Izabela Wróblewska*
20. *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płużnica (Uchwała Rady Gminy Płużnica Nr XV/121/2000 z dnia 28 lutego 2000 r. w sprawie uchwalenia studium); główny projektant i koordynator prac mgr inż. arch. Adam Wincek, zespół autorski: mgr inż. arch. Ewa Kamińska, mgr Sławomir Flanz, dr Jan Stachowski, mgr inż. arch. Elżbieta Przyjemska – Kociołek, mgr inż. Izabela Kurowska, mgr inż. Elżbieta Wójt, mgr Joanna Sosnowska, Krzysztof Wincek, Włodzimierz Łaganowski, mgr inż. Janusz Czajkowski, Brygida Surmacz, Maria Sierocka, Joanna Paradowska, Jerzy Niewiadomski.*
21. *Modelowe ujęcie prac urządzeniowo – rolnych na obszarze woj. Mazowieckiego, Prof. dr hab. inż. Wojciech Wilkowski, dr inż. Katarzyna Sobolewska – Mikulska.*

Analiza SWOT - Diagnoza stanu istniejącego i możliwości rozwojowych gminy

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Dobry stan jakości środowiska przyrodniczego • Duże zróżnicowanie środowiska przyrodniczego • Występowanie cennych obszarów przyrodniczych, w tym obiektów i obszarów objętych formami ochrony przyrody • Duża powierzchnia dobrych gleb • Duże zasoby wód podziemnych, w tym zasobów chronionych • Duża ilość oczek wodnych, pełniących funkcje retencyjne i stanowiące o bioróżnorodności • Występowanie jezior, o korzystnych walorach dla rekreacji • Dobre warunki dla rozwoju energetyki wiatrowej • Zasoby surowców mineralnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak korytarza ekologicznego • Niewielka powierzchnia lasów • Słabo rozwinięty system infrastruktury ochrony środowiska (infrastruktury technicznej) • Niskie walory krajobrazowe zespołów zabudowy • Mało zróżnicowany krajobraz centralnej części gminy • W większości tereny ubogie w zielenią wysoką • Uboga pod względem faunistycznym środkowa i północna część gminy • Występowanie dzikich wysypisk śmieci
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Zachowanie wysokiego standardu środowiska przyrodniczego • Rozwój energetyki wiatrowej – lokalizacja siłowni wiatrowych • Rozwój systemów infrastruktury ochrony środowiska • Zrównoważony rozwój funkcji osiedleńczych, turystycznych i rekreacyjnych przy racjonalnym wykorzystaniu istniejących zasobów krajobrazu i środowiska przyrodniczego • Poprawa walorów krajobrazowych zespołów zabudowy • Kształtowanie spójnego systemu łączącego obszary chronione • Rozbudowa sieci kanalizacji zbiorczej • Wdrożenie nowoczesnego systemu gospodarki odpadami. • Poprawa warunków klimatu akustycznego • Stała poprawa jakości wód powierzchniowych, zwłaszcza jezior • Zachowanie i kształtowanie różnorodności biologicznej 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój terenów zurbanizowanych bez wyposażenia w systemy infrastruktury ochrony środowiska (infrastruktury technicznej) • Rozwój rozproszonej zabudowy na terenie gminy • Intensywny rozwój energetyki wiatrowej – lokalizacja siłowni wiatrowych bez uwzględniania walorów krajobrazowych, przyrodniczych i warunków życia ludzi • Nieskoordynowany rozwój funkcji przemysłowych stwarzających potencjalne zagrożenie dla środowiska • Niekontrolowana eksploatacja surowców naturalnych, w szczególności w rejonach obszarów chronionego krajobrazu

ŚRODOWISKO SPOŁECZNE

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Wysoka aktywność społeczna mieszkańców • Wysoki poziom bezpieczeństwa • Wysoka atrakcyjność rezydencjalna • Dobrze zorganizowany system podstawowej opieki zdrowotnej • Rozwinięty system handlu detalicznego • Optymalna sieć placówek podstawowej bazy oświatowej • Występujące obiekty dziedzictwa kulturowego • Położenie w sąsiedztwie (dobrze skomunikowanych przez autostradę) Bydgoszczy i Torunia, ułatwiające rozwój osadnictwa podmiejskiego • Rozwinięte organizacje społeczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczona baza i oferta kulturalna, sportowa i rekreacyjna • Niski poziom wykształcenia • Niski poziom zamożności mieszkańców • Ujemne saldo migracji • Duży udział mieszkańców o niskim dochodzie • Znaczący udział byłych pracowników PGR-ów, w niewielkim stopniu dostosowanych do obecnych warunków społeczno-gospodarczych • Wysoki udział mieszkańców bez pracy • Niedostosowanie obiektów i infrastruktury dla osób niepełnosprawnych • Brak mieszkań socjalnych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost aktywności zawodowej mieszkańców • Wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców, w tym fachowego • Powrót młodych i wykształconych mieszkańców do gminy • Przygotowanie nowych terenów pod inwestycje mieszkaniowe • Wzrost więzi lokalnych i tożsamości terytorialnej oraz umocnienie kultury regionalnej i regionalnych form zabudowy • Współpraca z innymi jednostkami samorządu • Dalszy rozwój bazy oświatowej i nauka języków obcych • Poprawa dostępności obiektów publicznych dla osób niepełnosprawnych • Funkcjonowanie programów profilaktyki zdrowotnej i rehabilitacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Emigracja znacznej części młodych i wykształconych mieszkańców • Starzenie się społeczeństwa • Utrzymanie się niskich zarobków • Niekontrolowany rozwój zabudowy, podnoszący koszty infrastruktury • Wzrost zanieczyszczenia środowiska mogący prowadzić do obniżenia atrakcyjności mieszkaniowej • Wzrost bezrobocia strukturalnego • Wzmaganie się patologii społecznych • Brak inicjatywy społeczeństwa oraz marginalizacja i apatia społeczna jako efekt braku działań aktywizujących • Napływ taniej siły roboczej i rosące problemy społeczne

GOSPODARKA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Położenie przy węźle autostrady A1 • Położenie w ponadregionalnym korytarzu transportowym • Rozwinięty system komunikacji kołowej • Powiązania międzynarodowe lokalnych przedsiębiorstw • Potencjał przedsiębiorczości społecznej • Wysoka przydatność terenów do wyspecjalizowanej produkcji rolnej • Dobre warunki do rozwoju rolnictwa ekologicznego • Korzystne warunki dla rozwoju energetyki wiatrowej i dynamiczny rozwój odnawialnych form pozyskiwania energii • Dobre warunki do obsługi turystyki aktywnej i 	<ul style="list-style-type: none"> • Peryferyjna lokalizacja wobec głównych centrów gospodarczych • Niskie kwalifikacje zawodowe pracowników i trudności z pozyskaniem pracowników • Niewielka aktywność gospodarcza dużej ilości mieszkańców • Zły stan techniczny dróg i parametry dróg niedostosowane do standardów europejskich • Słabe wykorzystanie walorów turystycznych i słabo rozwinięta baza turystyczna • Niska estetyka terenów zabudowanych • Brak wybitnych obszarów i obiektów o znaczeniu w turystyce • Niska atrakcyjność dla sportów wodnych jezior w gminie Płużnica

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA**

<p>kwalfikowanej</p> <ul style="list-style-type: none"> • Walory dla rozwoju agroturystyki • Położenie w sąsiedztwie atrakcyjnych turystycznie terenów • Walory lokalnego dziedzictwa kulturowego, w szczególności parków podworskich • Krajobraz atrakcyjny turystycznie, w szczególności południowa i północna część gminy, krajobrazowe walory jezior w gminie Płużnica • Brak istotnych zagrożeń powodowanych przez naturę, w szczególności powodziowych • Korzystne warunki morfometryczne i geologiczno-gruntowe dla urbanizacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Zaniedbany drzewostan i właściwości krajobrazowe większości parków podworskich • Brak połączeń kolejowych - najbliższe stacje Wąbrzeźno i Władowo Szlacheckie położone poza gminą • Brak uwarunkowań umożliwiających rozwój energetyki opartej na zasobach wodnych powierzchniowych • Niekorzystne dla zabudowy tereny skarp rynien i dolin oraz podmokłych zagłębień wytopiskowych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój i modernizacja sieci transportowej, a zwłaszcza dróg (budowa autostrady) • Dalsza aktywizacja ekonomiczna mieszkańców • Rozwój stref inwestycyjnych i przygotowanie terenów pod inwestycje • Marketing miejsca i wzrost popytu na lokalne towary i usługi, stworzenie i promocja lokalnych produktów turystycznych, w tym bazujących na tradycjach i rzemiośle • Modernizacja i urynkowanie gospodarstw rolnych • Rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej mieszkańców wsi, w tym rozwój rolnictwa ekologicznego • Wzrost aktywności liderów lokalnych oraz napływ inwestorów strategicznych • Wzrost zapotrzebowania na energię odnawialną • Planowany rozwój sieci elektroenergetycznych wysokiego napięcia • Dofinansowanie rolnictwa i przedsiębiorczości ze źródeł unijnych • Rozwój racjonalnego systemu infrastruktury turystycznej, w tym bazy turystycznej, gastronomicznej i kulturalnej • Poprawa estetyki krajobrazu kulturowego • Rozwój usług specjalistycznych korzystających z sąsiedztwa autostrady 	<ul style="list-style-type: none"> • Likwidacja bądź zatrzymanie rozwoju istniejących przedsiębiorstw na terenie gminy • Niepowstawanie nowych przedsiębiorstw • Nieelastyczność i trudność przekształceń zawodowych osób pozostających bez pracy • Konflikt funkcjonalny między rolnictwem, turystyką a funkcjami komercyjnymi • Nieracjonalna prywatyzacja terenów Skarbu Państwa • Brak funduszy na finansowanie projektów rozwojowych • Wzrost konkurencyjności gmin sąsiednich i marginalizacja gospodarcza gminy • Napływ tanich produktów z zagranicy • Zmiana polityki rolnej UE i Polski i ograniczanie opłacalności rolnictwa • Umocnienie się złotego i spadek eksportu • Pogorszenie ogólnej sytuacji gospodarczej kraju • Rozwój zabudowy mieszkaniowej i produkcyjnej na najbardziej atrakcyjnych terenach rolnych lub przyrodniczych • Niewystarczający rozwój infrastruktury • Zubożenie mieszkańców

DZIAŁ III ZAŁOŻENIA

Rozdział ten przedstawia kierunki kształtowania zagospodarowania przestrzennego Gminy Płużnica wraz z uzasadnieniem przyjętych rozwiązań¹⁴. Szczegółowe uzasadnienie dla przyjętych w studium kierunków kształtowania zagospodarowania przestrzennego gminy stanowią, wskazane w poszczególnych Rozdziałach i Podrozdziałach niniejszego opracowania, uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego¹⁵, wraz z wyznaczonymi poniżej celami zagospodarowania przestrzennego.

Kierunki kształtowania zagospodarowania przestrzennego gminy Płużnica uwzględniają uwarunkowania i realizują kierunki wynikające z planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego oraz innych lokalnych i ponadlokalnych dokumentów planistycznych i strategicznych, o których mowa w Dziale I. Uwarunkowania.

Kierunki kształtowania zagospodarowania przestrzennego gminy określone są w studium poprzez ustalenia określające:

- 1) główne elementy struktury funkcjonalno - przestrzennej gminy Płużnica;
 - a) obszary predysponowane do lokalizacji nowych funkcji strategicznych dla rozwoju gospodarczego gminy:
 - tereny koncentracji funkcji komercyjnych
 - tereny farm elektrowni wiatrowych,
 - tereny koncentracji funkcji turystycznych i obsługi ruchu turystycznego,
 - tereny złóż surowców naturalnych,
 - b) obszary istniejących funkcji strategicznych dla rozwoju gospodarczego gminy:
 - tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
 - tereny leśnej przestrzeni produkcyjnej
 - c) jednostki osadnicze gminy:
 - Płużnica - centralny ośrodek administracyjno - usługowy gminy,
 - ośrodki koncentracji usług,
 - ośrodki mieszkaniowe,
 - tereny ekstensywnej zabudowy,
 - d) system osnowy przyrodniczo - krajobrazowej,
 - e) tereny komunikacji:
 - tereny autostrady,
 - tereny dróg publicznych wojewódzkich,
 - tereny dróg publicznych powiatowych,
 - tereny dróg publicznych gminnych,
 - f) kierunki zmian w strukturze funkcjonalno – przestrzennej gminy i przeznaczeniu terenów:
 - rolnicza przestrzeń produkcyjna,
 - leśna przestrzeń produkcyjna,
 - tereny koncentracji funkcji komercyjnych,
 - tereny farm elektrowni wiatrowych,
 - tereny koncentracji funkcji turystycznych i obsługi ruchu turystycznego,
 - tereny eksploatacji złóż surowców naturalnych,
 - jednostki osadnicze,
 - system osnowy – przyrodniczo – krajobrazowej,
 - tereny komunikacji,
- 2) kierunki i wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów:
 - rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna,
 - tereny farm elektrowni wiatrowych,
 - tereny eksploatacji złóż surowców naturalnych,
 - tereny zurbanizowane i zabudowane,

¹⁴ Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

¹⁵ § 4 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy mówi, że „W projekcie studium należy określić wpływ uwarunkowań, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy, na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego gminy, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy.”

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- tereny zabudowy siedliskowej,
- tereny usług oraz centrów usługowych i administracyjnych miejscowości,
- tereny funkcji komercyjnych,
- a) parametry i wskaźniki urbanistyczne dla terenów zabudowanych i zurbanizowanych,
- b) wytyczne określania wymagań ładu przestrzennego w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- 3) obszary i zasady ochrony środowiska i jego zasobów, przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk:
 - a) obszary i obiekty objęte ochroną prawną – wytyczne do miejscowych planów,
 - b) warunki utrzymania równowagi przyrodniczej – wytyczne do miejscowych planów,
- 4) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:
 - a) ogólne kierunki ochrony i kształtowania środowiska kulturowego i krajobrazu,
 - b) tereny i obiekty objęte ochroną prawną na podstawie przepisów odrębnych,
 - c) obszary i obiekty wskazane do objęcia ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
 - d) wytyczne określania zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
 - e) działania niezbędne do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu,
- 5) kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej, w tym wytyczne do miejscowych planów:
 - a) zaopatrzenie w wodę,
 - b) odprowadzenie ścieków sanitarnych,
 - c) odprowadzenie ścieków deszczowych,
 - d) gospodarka odpadami,
 - e) zaopatrzenie w gaz,
 - f) zaopatrzenie w ciepło,
 - g) zaopatrzenie w energię elektryczną,
 - h) telekomunikacja,
 - i) kierunki rozwoju systemów infrastruktury drogowej,
- 6) powiązania funkcjonalno – przestrzenne z otoczeniem gminy,
- 7) powiązania funkcjonalno – przestrzenne wewnątrz gminy,
- 8) obszary problemowe,
- 9) potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa,
- 10) obszary obowiązkowych i zalecanych planów, w tym:
 - a) tereny wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
 - b) tereny wyłączone z zabudowy.

Syntezę ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płużnica przedstawiono w Dziale II Uwarunkowania lokalne Rozdział 9. Analiza SWOT – Diagnoza stanu istniejącego i możliwości rozwojowych gminy.

CELE PRZESTRZENNE KSZTAŁTOWANIA ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW GMINY

Z przeprowadzonej analizy uwarunkowań rozwojowych, analizy SWOT oraz kierunków rozwoju wytyczonych w Strategii rozwoju gminy Płużnica¹⁶ wynika szereg celów szczegółowych, mających na celu realizację głównego celu przestrzennego – kształtowania atrakcyjnego środowiska. Strategiczne cele rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy Płużnica stanowią:

- korelacja wszelkich działań rozwojowych związanych z kształtowaniem zagospodarowania przestrzennego, podejmowanych na obszarze gminy,
- zrównoważone wykorzystanie istniejących zasobów dla rozwoju gminy,

¹⁶ patrz Rozdział 2.8.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA

- stworzenie sprawnie i zgodnie funkcjonującej struktury przestrzennej złożonej z terenów rolniczych, leśnych, przyrodniczych oraz komercyjnych i terenów mieszkaniowych,
- stworzenie warunków dla podniesienia standardu życia ludności na obszarze gminy poprzez poprawę warunków zamieszkania i rozwój skoncentrowanego budownictwa mieszkaniowego,
- wykształcenie w strukturze przestrzennej gminy ośrodków budujących tożsamość lokalną,
- stworzenie warunków dla rozwoju inwestycji w zakresie przedsiębiorczości, inwestycji proekologicznych oraz związanych z energetyką odnawialną,
- stworzenie warunków dla rozwoju infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, w tym agroturystycznej,
- podnoszenie jakości środowiska przyrodniczego,
- ochrona i zachowanie najcenniejszych elementów środowiska przyrodniczego na obszarze gminy,
- stworzenie warunków do wzmacniania tożsamości lokalnej poprzez: ekspozycję, właściwe zachowanie walorów i kształtowanie dziedzictwa kulturowego i krajobrazu kulturowego i naturalnego gminy oraz kształtowanie ładu przestrzennego i poprawę estetyki gminy.

W celu wykorzystania szans rozwojowych gminy Płużnica, wynikających z lokalizacji gminy, jej mocnych stron i możliwości rozwojowych oraz z planowanych inwestycji ponadlokalnych i osiągnięcia określonych powyżej celów niezbędne jest stworzenie odpowiednich warunków przestrzennych i planistycznych. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy określa warunki, umożliwiające właściwy rozwój gminy. Przedstawione powyżej cele stanowią założenia do Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Płużnica.

DZIAŁ IV KSZTAŁTOWANIE STRUKTURY PRZESTRZENNEJ GMINY PŁUŻNICA

Przyjmuje się zasadę zrównoważonego rozwoju jako priorytet do zapewnienia zgodnego współistnienia terenów o różnym sposobie zagospodarowania i obiektów różnych funkcji za podstawową zasadę rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.

W szczególności, dla zachowania wysokiego stanu środowiska naturalnego i walorów krajobrazu, za podstawowy kierunek kształtowania struktury przestrzennej gminy uważa się harmonijne współistnienie terenów zabudowanych, terenów rolniczych i terenów przyrodniczych. Przez harmonijne współistnienie rozumie się nie tylko działania zmierzające do tworzenia nowoczesnej przestrzeni zurbanizowanej i realizacji potrzeb wynikających z kierunków rozwoju gospodarczego, społecznego i wzrostu jakości życia mieszkańców gminy, ale także działania wynikające z konieczności ochrony zasobów przyrodniczych i walorów kulturowych i zapewnienia właściwych warunków dla funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, przy czym działania ochronne zgodne będą z ideą trójochrony, czyli równorzędnego traktowania ochrony wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych. Pozwoli to zarówno na racjonalne wykorzystanie i gospodarowanie istniejącymi zasobami dla rozwoju gminy, jak również na zachowanie tych zasobów dla przyszłych pokoleń.

ROZDZIAŁ 1 STRUKTURA FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNA GMINY

Ze względu na:

- dotychczasowy sposób zagospodarowania terenów gminy, (Rozdział 5)
- istniejący sposób przestrzennego rozmieszczenia ludności na obszarze gminy, (Podrozdział 4.1)
- istniejący sposób przestrzennego rozmieszczenia podstawowych funkcji na obszarze gminy, (Rozdział 5)
- istniejące walory przyrodnicze terenów rolnych i leśnych, (Podrozdział 3.2)
- lokalne tradycje w użytkowaniu terenów, (Podrozdział 6.1)
- strukturę zatrudnienia ludności, (Podrozdział 6.2)
- aktywność gospodarczą mieszkańców gminy, (Podrozdział 6.2)
- istniejące walory dziedzictwa kulturowego i krajobrazu gminy, (Rozdział 7 i 8)
- dotychczasowe planowane kształtowanie zagospodarowania przestrzennego gminy,
- dotychczasowe kierunki rozwoju infrastruktury turystycznej, (Podrozdział 5.4)
- położenie w obrębie regionu o wysokich walorach turystycznych,
- znaczny, niewykorzystany potencjał gminy w zakresie rozwoju gospodarki turystycznej, (Podrozdział 5.4)
- wytyczone w ponadlokalnych dokumentach strategicznych kierunki kształtowania zagospodarowania przestrzennego terenów gminy, (Rozdział 2)
- atrakcyjne warunki dla rozwoju energetyki odnawialnej,
- położenie gminy w pobliżu węzła komunikacyjnego autostrady,
- położenie gminy w ciągu ważnych regionalnych korytarzy transportowych – autostrada A1,
- wytyczone w ponadlokalnych dokumentach strategicznych kierunki kształtowania zagospodarowania przestrzennego terenów gminy, (rozdział 2)

W celu:

- ❖ stworzenia warunków do podnoszenia jakości życia mieszkańców,
- ❖ zapewnienia wszystkim mieszkańcom dostępu co najmniej do podstawowych usług,
- ❖ umożliwienia rozwoju alternatywnych form zarobkowania dla mieszkańców gminy i wzrostu liczby miejsc pracy,
- ❖ podnoszenia atrakcyjności osiedleńczej i turystycznej gminy,
- ❖ zapewnienia ekologicznych warunków życia mieszkańców,
- ❖ zachowania i racjonalnego wykorzystania dla rozwoju gminy istniejących walorów przyrodniczych (rolnych i leśnych), kulturowych i krajobrazowych,
- ❖ oszczędnego gospodarowania gruntami,
- ❖ zapewnienia bioróżnorodności, a w szczególności ciągłości, w funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego,
- ❖ kształtowania zwartych przestrzennie jednostek osadniczych,
- ❖ poprawy struktury przestrzennej terenów rolnych z rozproszoną zabudową siedliskową,
- ❖ zapewnienia kontynuacji tradycji rolniczych gminy,
- ❖ wykorzystania potencjału wynikającego z położenia gminy,
- ❖ wykorzystania potencjału wynikającego z przebiegających przez gminę ważnych szlaków

- komunikacyjnych,
- ❖ funkcjonalnego i ekonomicznego kształtowania i rozwoju systemów komunikacyjnych i infrastruktury technicznej,
- ❖ umożliwienia lokalizacji i rozwoju głównych funkcji związanych z rozwojem środowiska gospodarczego na obszarze gminy,
- ❖ realizacji celów i priorytetów określonych w Strategii Rozwoju Gminy Płużnica i planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego;
- ❖ efektywnego wykorzystania potencjału turystycznego – obok zachowania i ochrony zasobów naturalnych oraz dziedzictwa kulturowego,
- ❖ umożliwienia rozwoju publicznej infrastruktury turystycznej, podnoszenia jakości obsługi ruchu turystycznego i wydłużenia sezonu turystycznego,

1. **Ustala się** główne tereny i elementy struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy rozumiane jako przeznaczenie i sposoby zagospodarowania terenów, które w istotny sposób wpływają na sposób funkcjonowania całej gminy, oraz jednocześnie określają zasadnicze ramy jej potencjału rozwojowego (tzn. zarówno zasoby jak i ograniczenia):

PODROZDZIAŁ 1.1.

OBSZARY PREDYSPONOWANE DO LOKALIZACJI NOWYCH FUNKCJI STRATEGICZNYCH

1.1. wyznaczone na *Rysunku K-01*, **obszary predysponowane do lokalizacji nowych funkcji strategicznych**¹⁷ dla rozwoju gospodarczego gminy:

- 1.1.1. tereny koncentracji funkcji komercyjnych rozumiane jako tereny zgodnego, w myśl zasad zrównoważonego rozwoju, współistnienia terenów służących prowadzeniu działalności produkcyjnej, przemysłowej, składowej i magazynowej oraz handlowej, w tym o powierzchni sprzedaży powyżej 400m². Ustala się, że funkcje komercyjne lokalizowane będą w rejonie miejscowości Płużnica, Józefkowo, Czaple, oraz Bartoszewice.
- 1.1.2. tereny farm elektrowni wiatrowych, rozumiane jako tereny lokalizacji turbin wiatrowych wraz z niezbędnymi dojazdami, budowlami oraz urządzeniami budowlanymi i infrastruktury technicznej. Ustala się, że energetyka wiatrowa rozwijana będzie w granicach **stref lokalizacji elektrowni wiatrowych i biogazowni o mocy powyżej 100 kW wraz ze strefą ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów**, położonych w rejonach miejscowości: Działowo, Płachawy, Błędowo, Goryń, **Mgowo**, Nowa Wieś Królewska i Wieldzadz oraz Płużnica, Bielawy, Ostrowo.
- 1.1.3. tereny farm fotowoltaicznych, rozumiane jako tereny lokalizacji ogniw fotowoltaicznych wraz z niezbędnymi dojazdami, budowlami oraz urządzeniami budowlanymi i infrastruktury technicznej. Ustala się, że farmy fotowoltaiczne lokalizowane będą w granicach **stref lokalizacji farm fotowoltaicznych i innych urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW wraz ze strefą ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów**.
- 1.1.4. tereny koncentracji funkcji turystycznych i obsługi ruchu turystycznego, rozumiane jako tereny lokalizacji inwestycji i infrastruktury związanych z kreowaniem i obsługą ruchu turystycznego. Ustala się, że funkcje turystyczne i obsługi ruchu turystycznego koncentrować się będą w rejonach miejscowości Płużnica i Ostrowo, Orłowo.
- 1.1.5. tereny eksploatacji złóż surowców naturalnych, rozumiane jako tereny inwestycji i infrastruktury oraz działalności związanych z wydobyciem złóż surowców naturalnych, w tym kruszyw (piasków i żwirów). Ustala się, że działalność związana z wydobyciem rozwijana będzie w granicach wyznaczonych obszarów położonych w rejonach miejscowości: Działowo, Płachawy, Błędowo, Goryń, **Mgowo**, Bągart, Nowa Wieś Królewska i Wieldzadz oraz Płużnica, Bielawy, Ostrowo i Bartoszewice.

PODROZDZIAŁ 1.2.

OBSZARY ISTNIEJĄCYCH FUNKCJI STRATEGICZNYCH

1.2. **obszary istniejących funkcji strategicznych dla rozwoju gospodarczego gminy:**

- 1.2.1. **tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej**, rozumiane jako tereny rolne

¹⁷ tzn. wskazanych w Strategii Rozwoju Gminy Płużnica i innych, ponadlokalnych dokumentach strategicznych.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA

niezabudowane i niezalesione w postaci kompleksów leśnych, bezpośrednio związane z procesami produkcji rolniczej, zajmujące istniejące obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, niezajęte na inne cele wyznaczone poprzez pozostałe ustalenia studium.

- 1.2.2. **tereny leśnej przestrzeni produkcyjnej** rozumiane jako tereny leśne niezabudowane, bezpośrednio związane z procesami produkcji leśnej, zajmujące istniejące obszary leśnej przestrzeni produkcyjnej, niezajęte na inne cele wyznaczone poprzez pozostałe ustalenia studium.

PODROZDZIAŁ 1.3.

TERENY JEDNOSTEK OSADNICZYCH

- 1.3. oznaczone na *Rysunku K-01*, **jednostki osadnicze gminy**:

1.3.1. Płużnica - centralny ośrodek administracyjno - usługowy gminy - rozumiany jako główny ośrodek administracyjny i tereny zgodnego, w myśl zasad zrównoważonego rozwoju, współistnienia terenów mieszkaniowych, terenów usług publicznych i komercyjnych oraz innych, kształtujących właściwe środowisko zamieszkania i atrakcyjną przestrzeń dla przyjezdnych i turystów.

1.3.2. ośrodki koncentracji usług, rozumiane jako tereny zgodnego, w myśl zasad zrównoważonego rozwoju, współistnienia terenów mieszkaniowych, terenów usług publicznych i komercyjnych oraz innych, kształtujących właściwe środowisko zamieszkania i atrakcyjną przestrzeń dla przyjezdnych i turystów. Ustala się, że rolę ośrodka koncentracji usług stanowić będzie Nowa Wieś Królewska.

1.3.3. ośrodki mieszkaniowe, rozumiane jako tereny mieszkaniowe wraz z terenami funkcji zapewniających mieszkańcom podstawowy i wystarczający standard zamieszkania. Ustala się, że rolę ośrodków mieszkaniowych stanowić będą pozostałe, wyżej niewymienione wsie gminy.

1.3.4. tereny ekstensywnej zabudowy, rozumiane jako tereny rolne częściowo zabudowane - głównie gospodarstwami rolnymi oraz sporadycznie zabudową mieszkaniową i rekreacyjną - bez wykształconej koncentrycznej struktury ruralistycznej. Ustala się, że tereny ekstensywnej zabudowy ograniczają się do istniejących terenów rolnych z ekstensywną zabudową tj. rejonu wsi: Płachawy, Wiewiórki, Nowa Wieś Królewska – Bągart – Pólko, Kotnowo - Wielądź - Czaple, Dąbrówka – Józefkowo, Bielawy - Ostrowo.

PODROZDZIAŁ 1.4.

SYSTEM OSNOWY PRZYRODNICZO - KRAJOBRAZOWEJ

- 1.4. wyznaczony na *Rysunku K-01*, **system osnowy przyrodniczo - krajobrazowej** rozumiany jako system terenów przyrodniczo czynnych, w tym prawnie chronionych, przenikających obszar gminy i różnicujących strukturę środowiska przyrodniczego gminy w sensie gatunkowym (fauna i flora), różnorodności biologicznej oraz krajobrazowym.

PODROZDZIAŁ 1.5.

TERENY KOMUNIKACJI

- 1.5. wyznaczone na *Rysunku K-01*, **tereny komunikacji**:

1.5.1. tereny autostrady.

1.5.2. tereny dróg publicznych wojewódzkich.

1.5.3. tereny dróg publicznych powiatowych.

1.5.4. tereny dróg publicznych gminnych.

ROZDZIAŁ 2

KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNEJ GMINY

PODROZDZIAŁ 2.1.

ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

- 2.1. **Ustala się** kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- 2.1.1. Tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej stanowić będą zgodnie z dotychczasową polityką dominującą funkcję w strukturze przestrzennej gminy.
- 2.1.2. Istniejące tereny rolne, w wyniku rozwoju gminy, mogą zostać pomniejszone o tereny lokalizacji funkcji strategicznych oraz innych niezbędnych dla sprawnego funkcjonowania gminy, w tym rolniczej przestrzeni produkcyjnej, z zachowaniem zasad określonych w innych ustaleniach studium.
- 2.1.3. Dopuszcza się na terenach rolniczej przestrzeni produkcyjnej lokalizację funkcji rolniczych i okołorolniczych przy zachowaniu istniejących walorów glebowych dla potrzeb gospodarki rolnej.
- 2.1.4. Obowiązuje prowadzenie gospodarki rolnej z uwzględnieniem obowiązujących przepisów i ustaleń studium dotyczących terenów chronionych.
- 2.1.5. Obowiązuje poprawa warunków wodnych poprzez wprowadzanie zadrzewień i zalesień wokół oczek wodnych i cieków.
- 2.1.6. Dopuszcza się restrukturyzację rolniczej przestrzeni produkcyjnej i prace urządzeniowo – rolne, w tym wprowadzenie nowych podziałów własnościowych, w sposób:
 - a) poprawiający system melioracyjny nawadniający i odwadniający;
 - b) poprawiający rozłogi gruntów skoordynowane z urządzeniami melioracyjnymi, planami dróg i cieków oraz towarzyszącą koncepcją krajobrazu (z uwzględnieniem miejsc ekspozycji tj. punktów, osi i ciągów widokowych);
 - c) zachowujący lub przywracający walory przyrodnicze środowiska;
 - d) poprawiający techniczne warunki prowadzenia produkcji rolniczej;
 - e) poprawiający system istniejących dróg obsługi pól, w celu skrócenia czasu przeznaczonego na dojazdy i dojścia do działek,
 - f) zapewniający tworzenie struktur przestrzennych niezbędnych dla rozwoju lokalnego, w tym przygotowanie terenów pod zabudowę, urządzenia infrastrukturalne, użyteczności publicznej jak np. urządzenia ochrony przeciwpowodziowej i inne;
 - g) poprawiający urodzajność gruntów rolnych przez regulację stosunków wodnych w glebie oraz zabezpieczenie przeciwerozyjne gleb;
 - h) stwarzający możliwości wykorzystania zasobów naturalnych, środowiskowych i przyrodniczych środowiska lokalnego i zapewniający racjonalne wykorzystanie gruntów zgodnie z istniejącymi warunkami przyrodniczymi.
- 2.1.7. Lokalizacja funkcji strategicznych dla rozwoju gospodarczego gminy, w szczególności dróg dojazdowych z nimi związanych, winna uwzględniać wymogi prowadzenia racjonalnej gospodarki rolnej.
- 2.1.8. W granicach stref lokalizacji elektrowni wiatrowych i biogazowni o mocy powyżej 100 kW wraz ze strefą ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, dopuszcza się lokalizację zabudowy w sposób uwzględniający uwarunkowania wynikające z funkcjonowania lokalizowanych w sąsiedztwie elektrowni wiatrowych (w szczególności wynikające z przepisów szczególnych dotyczących oddziaływania elektrowni wiatrowych);
- 2.1.9. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego określania dopuszczalnego zakresu i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej:
 - a) ogranicza się przeznaczanie na cele nierolnicze gruntów rolnych położonych poza terenami zurbanizowanymi oraz terenami, które służyły będą realizacji innych ustaleń studium, w szczególności związanymi z rozwojem funkcji strategicznych gminy, w tym z lokalizacją elektrowni wiatrowych oraz obsługą transportową oraz infrastrukturą techniczną. Na terenach rolnych zlokalizowanych poza wyznaczonymi na rysunku studium terenami, o których mowa powyżej, dopuszcza się lokalizację innych funkcji niż rolnicza w przypadku uzasadnionego interesu gminy oraz pod warunkiem spełnienia innych ustaleń dotyczących nowych funkcji i braku kolizji z istniejącym zagospodarowaniem;
 - b) wyłącza się spod lokalizacji nowej zabudowy, z zastrzeżeniem punktu a), tereny gruntów chronionych, tzn. gruntów o najwyższej przydatności dla gospodarki rolnej, chronionych przepisami odrębnymi;
 - c) wyznacza się w zależności od potrzeb na gruntach rolnych, poza jednostkami

osadniczymi, tereny rekreacyjno – wypoczynkowe takie jak: ogrody zoologiczne i botaniczne, tereny sportowe: stadiony, boiska sportowe, kąpieliska itp. oraz tereny o charakterze zabytkowym: grodziska, kurhany, pomniki przyrody itp. Dopuszcza się tymczasowo lokalizowane tereny rekreacyjno – wypoczynkowe, spełniające funkcje rozrywkowe: lunaparki, wesołe miasteczka itp., wyłącznie na gruntach o niskiej przydatności dla rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

PODROZDZIAŁ 2.2.
LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

2.2. Ustala się kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów leśnej przestrzeni produkcyjnej:

- 2.2.1. Obowiązuje utrzymanie lub poprawa istniejącego wskaźnika lesistości gminy jako podstawowy kierunek kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej na obszarze gminy. Wskazane jest zwiększanie lesistości gminy poprzez powiększanie istniejących kompleksów leśnych.
- 2.2.2. Obowiązuje prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem obowiązujących przepisów, w tym dotyczących terenów chronionych oraz ustaleń studium.
- 2.2.3. Dopuszcza się powiększanie leśnej przestrzeni produkcyjnej o nowe tereny. **Przed planowanymi zalesieniami zaleca się wykonanie rozpoznania przyrodniczego, w celu ochrony cennych siedlisk nieleśnych.** Do zalesienia mogą być przeznaczane¹⁸:
 - a) obszary oznaczone na rysunku K-01 jako predysponowane do zalesienia,
 - b) nieużytki, grunty rolne nieprzydatne lub o najniższej przydatności do produkcji rolnej (grunty najniższych klas bonitacyjnych – tj. klasy V i VI) położone w sąsiedztwie i w obrębie kompleksów leśnych
 - c) grunty w granicach oznaczonych na *Rysunku K-01* terenów systemu osnowy przyrodniczej gminy,
 - d) grunty położone przy źródłiskach rzek lub potoków, na wododziałach, wzdłuż brzegów rzek oraz na obrzeżach jezior i zbiorników wodnych należących do terenów osnowy ekologicznej gminy;
 - e) lotne piaski;
 - f) strome stoki, zbocza, urwiska i zapadliska;
 - g) hałdy i tereny po wyeksploatowanym piasku, żwirze, torfie i glinie;
 - h) tereny łąk, pastwisk i nieużytków, które nie posiadają cech siedlisk chronionych krajowym i europejskim prawem ochrony przyrody;
 - i) grunty zdegradowane¹⁹;
- 2.2.4. Obowiązuje zakaz przeznaczania na cele nieleśne gruntów leśnych położonych poza oznaczonymi na *Rysunku K-01* terenami zurbanizowanymi oraz terenami, które służyły będą realizacji ustaleń studium związanych z rozwojem funkcji strategicznych, obsługą transportową oraz infrastrukturą techniczną;
- 2.2.5. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego określania dopuszczalnego zakresu i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów leśnej przestrzeni produkcyjnej:
 - a) wyznacza się tereny przeznaczone do zmiany przeznaczenia na cele leśne zgodnie z pkt. 2.2.3. oraz z ustaleniami studium dla pozostałych terenów i elementów struktury przestrzennej gminy;
 - b) obowiązuje zakaz przeznaczania na cele leśne gruntów położonych na terenach stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków oraz o własnej formie krajobrazowej oraz w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów i terenów zabytkowych funkcjonujących historycznie w otwartym krajobrazie;
 - c) powierzchnia gruntów przeznaczanych do zalesienia, nie przylegających do kompleksów leśnych, nie powinna być mniejsza niż 0,3 ha i jej szerokość nie powinna być mniejsza niż 20 m.;

¹⁸ Ustalenia uwzględniają przepisy zawarte w art. 14 ustawy z dnia 28.09.1991 r. o lasach (t. j.: Dz. U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59 z późn. zmianami).

¹⁹ Rozumie się przez to grunty, których rolnicza lub leśna wartość użytkowa zmalała, w szczególności w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych albo wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej – art. 4 pkt 16 ustawy z dnia 03.02.1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1205).

- d) wyznacza się w zależności od potrzeb na gruntach leśnych tereny rekreacyjno – wypoczynkowe takie jak: ogrody zoologiczne i botaniczne, tereny sportowe: kąpieliska itp. oraz tereny o charakterze zabytkowym: grodziska, kurhany, pomniki przyrody itp.

PODROZDZIAŁ 2.3.
TERENY KONCENTRACJI FUNKCJI KOMERCYJNYCH

2.3. Ustala się kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów na funkcje komercyjne:

- 2.3.1. Obowiązuje kształtowanie terenów koncentracji funkcji komercyjnych, w granicach obszarów wyznaczonych na *Rysunku K-01*, w sposób:
- umożliwiający funkcjonowanie inwestycji różnego typu,
 - zapewniający właściwe wyposażenie terenów w systemy infrastruktury technicznej,
 - zapewniający właściwą obsługę komunikacyjną.
- 2.3.2. Na obszarze gminy oprócz wyznaczonych na *Rysunku K-01* obszarów koncentracji funkcji komercyjnych, dopuszcza się lokalizację funkcji komercyjnych, w tym związanych z obsługą rolnictwa:
- w adaptowanych istniejących obiektach (np. obiekty gospodarcze dawnych zespołów folwarcznych); **pod warunkiem przeprowadzenia adaptacji z poszanowaniem i zachowaniem wartości historycznych, artystycznych i naukowych danego zabytku, zgodnie z przepisami odrębnymi,**
 - na innych terenach, pod warunkiem zapewnienia właściwego wyposażenia w systemy infrastruktury technicznej oraz właściwej obsługi komunikacyjnej. Lokalizacja funkcji komercyjnych nie może pogorszyć systemu komunikacyjnego gminy, w szczególności w wyniku zwiększenia ruchu komunikacyjnego na odcinkach dróg publicznych przebiegających przez miejscowości.
- 2.3.3. Obowiązuje lokalizacja funkcji komercyjnych w sposób nieograniczający możliwości zrównoważonego kształtowania istniejących jednostek osadniczych (w szczególności funkcji mieszkaniowych, usługowych oraz zabudowy zagrodowej) położonych w granicach obszarów predysponowanych do lokalizacji funkcji strategicznych lub w bliskim sąsiedztwie planowanych funkcji komercyjnych.
- 2.3.4. Obowiązuje lokalizacja funkcji strategicznych w sposób respektujący walory kulturowe i krajobrazowe występujące na terenie przewidzianym pod lokalizację funkcji komercyjnych oraz w bezpośrednim sąsiedztwie.
- 2.3.5. Obowiązuje lokalizacja funkcji strategicznych w sposób niezagrażający środowisku przyrodniczemu funkcjonowania terenów inwestycyjnych.
- 2.3.6. **Dopuszcza się lokalizację terenów zieleni, w tym zieleni parkowej, zieleni krajobrazowej.**
- 2.3.7. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego określania dopuszczalnego zakresu i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów na funkcje komercyjne:
- dopuszcza się wyłączenie z produkcji rolnej gruntów chronionych w granicach terenów koncentracji funkcji komercyjnych, wyznaczonych na *Rysunku K-01*, zapewniając warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i zgodnie z zasadami racjonalnej gospodarki gruntami rolnymi,
 - obowiązuje zakaz przeznaczania na funkcje komercyjne, z zastrzeżeniem pkt 2.3.2. i 2.3.6. a), położonych poza terenami rolnymi zabudowanymi gruntów rolnych, chronionych odrębnymi przepisami,
 - granice planów zagospodarowania przestrzennego powinny zawierać poszczególne tereny koncentracji funkcji komercyjnych, wyznaczone na *Rysunku K-01*, wraz z niezbędnym otoczeniem umożliwiającym kompleksowe rozwiązanie obsługi komunikacyjnej i włączenia terenów do systemu komunikacyjnego gminy.
 - wyznacza się w zależności od potrzeb tereny o charakterze zabytkowym: grodziska, kurhany, pomniki przyrody itp., urządzone parki, skwery, zieleńce. Dopuszcza się tymczasowo lokalizowane tereny rekreacyjno – wypoczynkowe, spełniające funkcje rozrywkowe: lunaparki, wesołe miasteczka itp.

PODROZDZIAŁ 2.4.
TERENY FARM ELEKTROWNI WIATROWYCH

2.4. Ustala się kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów na funkcje farm elektrowni wiatrowych:

- 2.4.1. Dopuszcza się lokalizację elektrowni wiatrowych w granicach wyznaczonych na *Rysunku K-01 stref lokalizacji elektrowni wiatrowych i biogazowni o mocy powyżej 100 kW wraz ze strefą ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów* pod warunkiem:
- a) nie powodowania przekroczeń obowiązujących norm hałasu dla istniejących funkcji chronionych,
 - b) zapewnienia możliwości zrównoważonego kształtowania jednostek osadniczych (w szczególności funkcji mieszkaniowych, usługowych oraz zabudowy zagrodowej) oraz zapewnienia możliwości rozwojowych miejscowości położonych w granicach obszarów predysponowanych do lokalizacji farm wiatrowych,
 - c) zapewnienia właściwej ekspozycji i ochrony zabytków wpisanych do rejestru zabytków i objętych ochroną ekspozycji,
 - d) zachowania właściwych warunków dla prowadzenia racjonalnej gospodarki rolnej,
 - e) lokalizacji elektrowni wiatrowych w sposób nie wywołujący zagrożeń dla istniejącego systemu transportowego i infrastruktury technicznej,
 - f) *uwzględnienia charakterystycznych dominant krajobrazowych.*
- 2.4.2. *Obowiązuje zamknięcie oddziaływania farm elektrowni wiatrowych na poziomie jak dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, określonym obowiązującymi normami i przepisami prawnymi oraz innymi ustaleniami studium w granicach oznaczonych na Rysunku K-01 stref lokalizacji elektrowni wiatrowych i biogazowni o mocy powyżej 100 kW wraz ze strefą ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów.*
- 2.4.3. Lokalizację elektrowni wiatrowych wyklucza się na terenach mieszkaniowych oraz innych chronionych obowiązującymi przepisami odnośnie dopuszczalnych norm hałasu wraz ze strefą oddziaływania akustycznego charakteryzującą planowane elektrownie wiatrowe; wielkość strefy powinna być uzależniona od prognozy hałasu dla projektowanych siłowni wiatrowych i zachowania stosownych norm dopuszczalnego hałasu.
- 2.4.4. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego określania dopuszczalnego zakresu i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów na funkcje farm elektrowni wiatrowych:
- a) dopuszcza się wyłączenie z produkcji rolnej gruntów chronionych na cele lokalizacji farm elektrowni wiatrowych, wyznaczonych na *Rysunku K-01*, pod warunkiem zapewnienia warunków utrzymania równowagi przyrodniczej i zgodnie z zasadami racjonalnej gospodarki gruntami rolnymi oraz z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa, w szczególności ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
 - b) ogranicza się wyłączenie z produkcji rolnej gruntów chronionych w granicach terenów farm elektrowni wiatrowych, wyznaczonych na *Rysunku K-01*, wyłącznie na cele lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz z niezbędnymi urządzeniami technicznymi i budowlanymi oraz drogami dojazdowymi i placami manewrowymi;
 - c) granice planów zagospodarowania przestrzennego powinny zawierać poszczególne tereny farm elektrowni wiatrowych wraz z niezbędnym otoczeniem umożliwiającym kompleksowe rozwiązanie obsługi komunikacyjnej i włączenia terenów do systemu komunikacyjnego gminy oraz oddziaływania akustycznego elektrowni wiatrowych.

PODROZDZIAŁ 2.5.
TERENY FARM FOTOWOLTAICZNYCH

2.5. Ustala się kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów na funkcje farm fotowoltaicznych:

- 2.5.1. Dopuszcza się lokalizację farm fotowoltaicznych w granicach wyznaczonych na *Rysunku K-01 stref lokalizacji farm fotowoltaicznych i innych urządzeń*

wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW wraz ze strefą ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów pod warunkiem:

- a) zapewnienia możliwości zrównoważonego kształtowania jednostek osadniczych (w szczególności funkcji mieszkaniowych, usługowych oraz zabudowy zagrodowej) oraz zapewnienia możliwości rozwojowych miejscowości położonych w granicach obszarów predysponowanych do lokalizacji farm fotowoltaicznych,
 - b) zapewnienia właściwej ekspozycji i ochrony zabytków wpisanych do rejestru zabytków i objętych ochroną ekspozycji,
 - c) zachowania właściwych warunków dla prowadzenia racjonalnej gospodarki rolnej.
- 2.5.2. W granicy terenu koncentracji funkcji komercyjnych położonego przy miejscowości Bartoszewice, wyklucza się lokalizację farmy fotowoltaicznej w formie wolnostojącej.
- 2.5.3. Obowiązuje zamknięcie oddziaływania farm fotowoltaicznych na poziomie określonym obowiązującymi normami i przepisami prawnymi oraz innymi ustaleniami studium w granicach stref lokalizacji farm fotowoltaicznych i innych urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW wraz ze strefą ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów.
- 2.5.4. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego określania dopuszczalnego zakresu i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów na funkcje farm fotowoltaicznych:
- a) ogranicza się wyłączenie z produkcji rolnej gruntów chronionych na cele lokalizacji farm fotowoltaicznych, wyznaczonych na *Rysunku K-01*, wyłączenie z produkcji rolnej dopuszcza się wyłącznie pod warunkiem zapewnienia warunków utrzymania równowagi przyrodniczej i zgodnie z zasadami racjonalnej gospodarki gruntami rolnymi oraz z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa, w szczególności ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych,

PODROZDZIAŁ 2.6.

TERENY KONCENTRACJI FUNKCJI TURYSTYCZNYCH I OBSŁUGI RUCHU TURYSTYCZNEGO

2.6. Ustala się kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów na funkcje turystyczne i obsługi ruchu turystycznego:

- 2.6.1. Obowiązuje kształtowanie terenów funkcji turystycznych i obsługi ruchu turystycznego w sposób:
 - a) umożliwiający funkcjonowanie inwestycji turystycznych i zagospodarowania turystycznego różnego typu,
 - b) racjonalny, wykorzystujący walory środowiska przyrodniczego, dziedzictwa kulturowego i krajobrazu. Obowiązuje dostosowanie rodzajów inwestycji oraz form infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej do struktury przestrzennej gminy, istniejącego potencjału środowiska przyrodniczego oraz istniejących sposobów zagospodarowania terenów osadniczych.
 - c) zapewniający właściwe wyposażenie terenów w systemy infrastruktury technicznej,
 - d) zapewniający właściwą obsługę komunikacyjną.
- 2.6.2. W granicach obszarów wyznaczonych na *Rysunku K-01* jako tereny koncentracji funkcji turystycznych i obsługi ruchu turystycznego, oraz w miejscowościach stanowiących ośrodki usługowe, obowiązuje lokalizacja inwestycji związanych z kreowaniem i obsługą ruchu turystycznego (zagospodarowanie i infrastruktura) w sposób kształtujący atrakcyjną przestrzeń turystyczną i rekreacyjną, z dopuszczeniem funkcji mieszkaniowej. **Wszelkie nowe inwestycje powinny być prowadzone z poszanowaniem i zachowaniem dziedzictwa kulturowego.**
- 2.6.3. W granicach obszarów wyznaczonych na *Rysunku K-01* jako tereny koncentracji funkcji turystycznych i obsługi ruchu turystycznego, obowiązuje organizacja miejsc i infrastruktury dla organizacji imprez masowych, targów, jarmarków. **Wszelkie nowe inwestycje powinny być prowadzone z poszanowaniem i zachowaniem dziedzictwa**

[kulturowego.](#)

- 2.6.4. Na obszarze całej gminy umożliwia się lokalizację funkcji turystycznych, w tym w szczególności funkcji agroturystycznych. Spośród funkcji turystycznych i rekreacyjnych, poza terenami oznaczonymi na *Rysunku K-01* jako tereny koncentracji funkcji turystycznych i obsługi ruchu turystycznego, ogranicza się lokalizację funkcji, z zastrzeżeniem pkt 2.6.5.:
- a) nowych zespołów zabudowy rekreacji indywidualnej – do jednostek osadniczych oraz rejonów miejscowości Wiewiórki, Błędowo i Płachawy,
 - b) obsługi zorganizowanej turystyki pobytowej, turystyki kulturalnej i turystyki biznesowej, funkcji konferencyjnych i ośrodków szkoleniowych – do rejonów miejscowości Płużnica, Nowa Wieś Królewska, Wieldządz, Błędowo,
 - c) głównej siedziby obsługi aktywnej rekreacji sportowej – do rejonu miejscowości Płużnica,
- Lokalizacja tych funkcji uzależniona jest od zapewnienia właściwego wyposażenia w systemy infrastruktury technicznej, właściwej obsługi komunikacyjnej oraz braku kolizji z istniejącymi funkcjami i zagospodarowaniem. Lokalizacja funkcji turystycznych nie może pogorszyć warunków zamieszkania. [Wszelkie nowe inwestycje powinny być prowadzone z poszanowaniem i zachowaniem dziedzictwa kulturowego.](#)
- 2.6.5. Dopuszcza się adaptację istniejących obiektów zabytkowych na funkcje turystyczne [pod warunkiem, że adaptacja zostanie przeprowadzona z poszanowaniem i zachowaniem wartości historycznych, artystycznych i naukowych danego zabytku, zgodnie z przepisami odrębnymi.](#)
- 2.6.6. Dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy rekreacji indywidualnej pod warunkiem:
- a) zapewnienia dostępu do drogi publicznej,
 - b) zapewnienia niezbędnej, wymaganej przepisami odrębnymi, infrastruktury technicznej.
- 2.6.7. Na terenie gminy obowiązuje wyznaczenie i organizacja znakowanych szlaków turystycznych pieszych, rowerowych, konnych w sposób łączący najatrakcyjniejsze elementy środowiska przyrodniczego, środowiska kulturowego oraz walory krajobrazu oraz pozwalający na włączenie ich w regionalny system szlaków turystycznych.
- 2.6.8. Na terenie gminy obowiązuje organizacja infrastruktury służącej uprawianiu turystyki krajoznawczej: dróg rowerowych, parkingów dla rowerów, wypożyczalni rowerów oraz koni, szlaków, przystani i stanic kajakowych, wież widokowych i obserwacyjnych, miejsc piknikowych, miejsc zatrzymania jako zorganizowanego systemu.
- 2.6.9. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego określania dopuszczalnego zakresu i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów na funkcje turystyczne:
- a) dopuszcza się wyłączenie z produkcji rolnej gruntów chronionych w granicach terenów koncentracji funkcji komercyjnych, wyznaczonych na *Rysunku K-01*, zapewniając warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i zgodnie z zasadami racjonalnej gospodarki gruntami rolnymi,
 - b) obowiązuje zakaz przeznaczania na funkcje turystyczne, z zastrzeżeniem pkt a), położonych poza terenami rolnymi zabudowanymi, gruntów rolnych, chronionych odrębnymi przepisami,
 - c) wyznacza się w zależności od potrzeb tereny rekreacyjno – wypoczynkowe takie jak: tereny o charakterze zabytkowym: grodziska, kurhany, pomniki przyrody itp., tereny ośrodków wypoczynkowych, tereny zabaw dziecięcych, plaże, urządzone parki, skwery, zieleńce, tereny sportowe. Tymczasowo lokalizowane tereny rekreacyjno – wypoczynkowe, spełniające funkcje rozrywkowe: lunaparki, wesołe miasteczka itp. winny być lokalizowane na terenach służących organizacji imprez masowych.

PODROZDZIAŁ 2.7.

TERENY EKSPLOATACJI ZŁOŻ SUROWCÓW NATURALNYCH

2.7. **Ustala się** kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz dopuszczalny zakres i

ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów **istniejących udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego oraz innych** przewidzianych pod eksploatację złóż surowców naturalnych:

- 2.7.1. Na terenie gminy, oznaczonym na *K-01*, dopuszcza się poszukiwanie i eksploatację złóż surowców naturalnych.
- 2.7.2. **Zakaz poszukiwania i eksploatacji złóż surowców naturalnych na terenach wpisanych do rejestru zabytków, terenach historycznych założen dworsko – folwarcznych, stref ochrony układu ruralistycznego.**
- 2.7.3. Eksploatacja złóż surowców naturalnych winna się odbywać w sposób:
 - a) zgodny z decyzjami i koncesjami wymaganymi na podstawie przepisów odrębnych,
 - b) respektujący walory środowiska przyrodniczego, dziedzictwa kulturowego i krajobrazu oraz istniejące zagospodarowanie. Obowiązuje dostosowanie wielkości inwestycji do potencjału i możliwości regeneracyjnych środowiska przyrodniczego,
 - c) zapewniający brak kolizji pomiędzy eksploatacją a terenami lokalizacji innych funkcji strategicznych, w szczególności zagospodarowania turystycznego,
 - d) zapewniający właściwe wyposażenie terenów w systemy infrastruktury technicznej,
 - e) zapewniający właściwą obsługę komunikacyjną.
- 2.7.4. Na obszarze eksploatacji złóż dopuszcza się lokalizację funkcji towarzyszących, związanych z obróbką złóż pod warunkiem zapewnienia właściwego zabezpieczenia przed szkodliwym oddziaływaniem na tereny sąsiadujące.
- 2.7.5. Na terenach po wyeksploatowanych złożach naturalnych zlokalizowanych na terenach rolniczej przestrzeni produkcyjnej, winno się rekultywować tereny w sposób służący rolniczej przestrzeni produkcyjnej.
- 2.7.6. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego określania dopuszczalnego zakresu i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów na funkcje komercyjne:
 - a) dopuszcza się wyłączenie z produkcji rolnej gruntów chronionych, pod warunkiem zapewnienia równowagi przyrodniczej i rekultywacji terenu poeksploatacyjnego na cele służące rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
 - b) obowiązuje zakaz eksploatacji złóż na terenach leśnych **oraz w granicach stref ochrony konserwatorskiej i ochrony ekspozycji,**
 - c) lokalizacja terenów eksploatacji złóż winna respektować obiekty i tereny chronione przepisami odrębnymi, w szczególności stanowiska archeologiczne; należy je chronić i zagospodarować zgodnie z przepisami o odrębnymi.

PODROZDZIAŁ 2.8. JEDNOSTKI OSADNICZE

- 2.8. **Ustala się** kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów na cele jednostek osadniczych:
 - 2.8.1. Ustala się rozbudowę poszczególnych jednostek osadniczych. Obowiązuje dostosowanie wielkości miejscowości wynikającej z potrzeb społeczności lokalnej oraz z uzasadnionego interesu społecznego do pojemności środowiska przyrodniczego. Obowiązują ograniczenia rozwoju przestrzennego miejscowości wynikające z ustaleń studium, w tym w szczególności z zasad ochrony rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej i ochrony środowiska.
 - 2.8.2. Rozwój jednostek osadniczych wymaga zapewnienia:
 - a) prawidłowego wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną i właściwej obsługi komunikacyjnej,
 - b) właściwych warunków dla funkcjonowania istniejących i planowanych funkcji,
 - c) minimalizacji konfliktów wynikających z funkcjonowania różnych funkcji.
 - 2.8.3. Obowiązuje kształtowanie ekonomicznej struktury przestrzennej poszczególnych jednostek osiedleńczych poprzez:
 - a) kształtowanie spójnej koncepcji rozwoju przestrzennego poszczególnych miejscowości w oparciu o istniejącą strukturę;
 - b) koncentrację nowej zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie terenów

- zurbanizowanych;
- c) intensyfikację i racjonalizację zagospodarowania nieruchomości niezabudowanych w obrębie istniejących terenów zabudowanych;
 - d) ograniczanie lokalizacji nowej zabudowy na terenach rolniczej przestrzeni produkcyjnej o wysokich walorach produkcyjnych.
- 2.8.4. Na terenach ekstensywnej zabudowy, wyznaczonych na *Rysunku K-01*, obowiązuje zakaz lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej. Dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy zagrodowej wyłącznie pod warunkiem:
- a) zapewnienia dostępu do drogi publicznej bez konieczności wyznaczania nowych dróg wewnętrznych,
 - b) zapewnienia niezbędnej, wymaganej przepisami odrębnymi, infrastruktury technicznej,
 - c) lokalizacji na terenach o niskiej przydatności do produkcji rolnej,
 - d) **respektowania walorów krajobrazowych.**
- 2.8.5. **W granicach stref lokalizacji elektrowni wiatrowych i biogazowni o mocy powyżej 100 kW wraz ze strefą ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, dopuszcza się lokalizację zabudowy w sposób uwzględniający uwarunkowania wynikające z funkcjonowania lokalizowanych w sąsiedztwie elektrowni wiatrowych (w szczególności wynikające z przepisów szczególnych dotyczących oddziaływania elektrowni wiatrowych);**
- 2.8.6. W obrębie istniejącej struktury przestrzennej gminy dopuszcza się zmianę przeznaczenia istniejących funkcji pod warunkiem zachowania właściwych warunków dla funkcjonowania nowych funkcji oraz zachowania pozostałych ustaleń studium.
- 2.8.7. Obowiązuje kształtowanie struktury przestrzenno – funkcjonalnej miejscowości Płużnica jako głównego ośrodka usługowego gminy koncentrującego funkcje administracji, usługowe, publiczne i inne niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania gminy.
- 2.8.8. Obowiązuje kształtowanie struktury przestrzenno – funkcjonalnej ośrodków usługowych jako ośrodków koncentracji usług wykraczających poza podstawowe usługi i handel, oraz koncentracji funkcji oświatowych, kulturowych i innych wynikających z potrzeb gminy.
- 2.8.9. Obowiązuje kształtowanie struktury przestrzenno – funkcjonalnej pozostałych ośrodków mieszkaniowych w sposób umożliwiający zapewnienie wszystkim mieszkańcom podstawowego standardu dostępu do usług.
- 2.8.10. Obowiązuje tworzenie nowoczesnej struktury jednostek osiedleńczych, rozumianej jako warunki zgodnego współistnienia wielu różnych funkcji w myśl zasad zrównoważonego rozwoju.
- 2.8.11. Obowiązuje kształtowanie struktury przestrzenno – funkcjonalnej jednostek osiedleńczych w sposób pozwalający na zapewnienie mieszkańcom gminy dostępu do niezbędnej infrastruktury społecznej i technicznej oraz w sposób:
- a) poprawiający warunki mieszkaniowe i pracownicze, w tym zapewniający w zależności od potrzeb nowe tereny pod zabudowę mieszkaniową (z dopuszczeniem terenów mieszkaniowych wielorodzinnych w Płużnicy), rekreacji indywidualnej, siedliskową i gospodarczą oraz pod obiekty przetwórstwa rolnego i punkty skupu oraz inne niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania gminy,
 - b) tworzący warunki do rekreacji i wypoczynku, w tym zapewniający tereny sportowe i place zabaw oraz inne niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania gminy,
 - c) wzmacniający potencjał ekonomiczny terenów wiejskich, w tym zapewniający tereny dla innowacyjnych funkcji rozwojowych wsi.
- 2.8.12. Obowiązuje kształtowanie struktury przestrzenno - kompozycyjnej poszczególnych miejscowości w sposób:
- a) kształtujący krajobraz kulturowy gminy poprzez nawiązanie do cech tradycyjnych, historycznych układów ruralistycznych i form zabudowy występujących na obszarze gminy oraz właściwe zachowanie i wyeksponowanie historycznych układów przestrzennych i walorów zabytkowych,

- b) pozwalający na tworzenie systemu przestrzeni publicznych²⁰ rozumianego jako rdzeń kompozycyjno-funkcjonalny miejscowości,
- c) wykorzystujący funkcje usługowe i publiczne oraz tereny dróg publicznych jako elementy kształtujące rdzeń kompozycyjno – funkcjonalny.
- 2.8.13. Obowiązuje kształtowanie struktury przestrzenno – kompozycyjnej miejscowości Płużnica i pozostałych ośrodków usługowych oraz pozostałych ośrodków mieszkaniowych w sposób stwarzający warunki do budowania tożsamości lokalnej mieszkańców i wizerunku gminy.
- 2.8.14. Obowiązuje kształtowanie struktury przestrzenno – kompozycyjnej miejscowości Płużnica w sposób zapewniający harmonijne powiązania kompozycyjne i funkcjonalne z terenami koncentracji funkcji turystycznych i obsługi ruchu turystycznego z uwzględnieniem bariery przestrzennej w postaci drogi wojewódzkiej nr 548.
- 2.8.15. Obowiązuje kształtowanie struktury przestrzenno – kompozycyjnej miejscowości Nowa Wieś Królewska oraz Wielzijdz w sposób:
- a) zapewniający powiązania kompozycyjno – funkcjonalne pomiędzy miejscowościami,
- b) włączający harmonijnie w strukturę przestrzenną tereny przewidziane do zabudowy wokół jeziora Wielzijdzkiego oraz istniejącą ekstensywną zabudowę na terenach rolnych.
- 2.8.16. Obowiązuje kształtowanie struktury przestrzenno - kompozycyjnej pozostałych miejscowości w sposób uzupełniający istniejącą strukturę oraz rozwijający istniejący układ ruralistyczny.
- 2.8.17. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dotyczące określania dopuszczalnego zakresu i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów na cele rozwojowe jednostek osadniczych:
- a) dopuszcza się wyłączenie z produkcji rolnej i leśnej gruntów chronionych na cele rozwoju ośrodków usługowych, zapewniając warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i zgodnie z zasadami racjonalnej gospodarki gruntami rolnymi i leśnymi,
- b) z zastrzeżeniem pkt a), obowiązuje zakaz przeznaczania na cele inne niż rolnicze i leśne gruntów rolnych i leśnych, chronionych odrębnymi przepisami, położonych poza otoczeniem terenów rolnych poszczególnych zabudowanych jednostek osiedleńczych,
- c) wyznacza się w zależności od potrzeb tereny rekreacyjno – wypoczynkowe takie jak: tereny o charakterze zabytkowym: grodziska, kurhany, pomniki przyrody itp., tereny ośrodków wypoczynkowych, tereny zabaw dziecięcych, plaże, urządzone parki, skwery, zieleńce, tereny sportowe. Tymczasowo lokalizowane tereny rekreacyjno – wypoczynkowe, spełniające funkcje rozrywkowe: lunaparki, wesołe miasteczka itp. winny być lokalizowane na terenach służących organizacji imprez masowych.

PODROZDZIAŁ 2.9.

SYSTEM OSNOWY – PRZYRODNICZO - KRAJOBRAZOWEJ

- 2.9. **Ustala się** kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów na funkcje systemu osnowy przyrodniczo - krajobrazowej:
- 2.9.1. Obowiązuje kształtowanie terenów w systemie osnowy przyrodniczo – krajobrazowej jako szlaku dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego łączącego obszary przyrodnicze prawnie chronione.
- 2.9.2. W obszarze systemu osnowy przyrodniczo – krajobrazowej obowiązuje kształtowanie atrakcyjnego krajobrazu gminy poprzez:
- a) wprowadzanie właściwych siedliskowo zadrzewień w sąsiedztwie naturalnych

²⁰ system przestrzeni publicznych – ogólnodostępna część terenu zabudowanego jednostki osadniczej stanowiąca ważny element jej kompozycji funkcjonalno-przestrzennej; w obrębie terenów należących do systemu przestrzeni publicznych celem publicznym jest kształtowanie zagospodarowania o wysokiej estetyce; w szczególności pożądane jest kształtowanie wysokiego standardu estetycznego elewacji budynków od strony przestrzeni ogólnodostępnych, małej architektury i terenów zieleni

- oczek wodnych i terenów podmokłych,
- b) wzbogacanie bioróżnorodności poprzez wprowadzanie typowych dla obszaru gminy gatunków roślin, w szczególności w pobliżu ciągów komunikacyjnych,
 - c) kształtowanie sylwet poszczególnych jednostek osiedleńczych oraz harmonizowanie z otoczeniem ekstensywnej zabudowy widocznych z punktów i ciągów widokowych.
- 2.9.3. Obowiązuje urządzenie trasy rowerowej, oznaczonej na *Rysunku K-01*. Wzdłuż trasy rowerowej dopuszcza się lokalizację funkcji usługowych i terenów z urządzeniami turystycznymi służącymi rekreacji mieszkańców i turystów.
- 2.9.4. Lokalizację funkcji turystycznych i rekreacyjnych ogranicza się do terenów przylegających do poszczególnych jednostek osiedleńczych w sąsiedztwie systemu osnowy przyrodniczo – krajobrazowej. Dla funkcji turystycznych obowiązują ustalenia dla terenów jednostek osiedleńczych.
- 2.9.5. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w celu określania dopuszczalnego zakresu i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów w systemie osnowy przyrodniczo - krajobrazowej:
- a) dopuszcza się wprowadzanie zalesień na zasadach określonych w ustaleniach dotyczących rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej
 - b) obowiązuje zachowanie funkcji leśnej na terenach leśnych,
 - c) dopuszcza się wyłączenie z produkcji rolnej i leśnej gruntów chronionych na cele rozwoju ośrodków usługowych, zapewniając warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i zgodnie z zasadami racjonalnej gospodarki gruntami rolnymi i leśnymi,
 - d) wyznacza się, w zależności od potrzeb, tereny rekreacyjno – wypoczynkowe takie jak: tereny o charakterze zabytkowym: grodziska, kurhany, pomniki przyrody itp., tereny zabaw dziecięcych, plaże, urządzone parki, skwery, zieleńce, tereny sportowe. Tymczasowo lokalizowane tereny rekreacyjno – wypoczynkowe, spełniające funkcje rozrywkowe: lunaparki, wesołe miasteczka itp. winny być lokalizowane na terenach służących organizacji imprez masowych.
 - e) z zastrzeżeniem pkt. c) i d), obowiązuje zakaz przeznaczania na cele inne niż rolnicze i leśne gruntów rolnych i leśnych, chronionych odrębnymi przepisami, położonych poza terenami rolnymi zabudowanymi jednostek osiedleńczych, **za wyjątkiem lokalizacji obiektów i urządzeń infrastruktury drogowej i technicznej.**

PODROZDZIAŁ 2.10.
TERENY KOMUNIKACJI

- 2.10. **Ustala się** kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów na cele komunikacji:
- 2.10.1. Obowiązuje rozbudowa i przebudowa dróg wojewódzkich. Dopuszcza się poszerzenie istniejących pasów drogowych na potrzeby przebudowy drogi oraz lokalizacji dróg rowerowych.
- 2.10.2. Obowiązuje lokalizacja dróg rowerowych wzdłuż dróg wojewódzkich, zgodnie z *Rysunkiem K-01*.
- 2.10.3. Obowiązuje rozbudowa i przebudowa dróg powiatowych oraz budowa części istniejących dróg powiatowych o nawierzchni gruntowej. Dopuszcza się poszerzenie istniejących pasów drogowych na potrzeby przebudowy drogi oraz lokalizacji dróg rowerowych.
- 2.10.4. Obowiązuje lokalizacja dróg rowerowych wzdłuż dróg powiatowych, zgodnie z *Rysunkiem K-01*.
- 2.10.5. Obowiązuje rozbudowa i przebudowa dróg gminnych oraz budowa części istniejących dróg gminnych o nawierzchni gruntowej. Dopuszcza się poszerzenie istniejących pasów drogowych na potrzeby przebudowy drogi oraz lokalizacji niezbędnych dróg rowerowych.
- 2.10.6. **Rozbudowa i przebudowa dróg winna odbywać się z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego.**
- 2.10.7. Dopuszcza się lokalizację dróg rowerowych wzdłuż dróg gminnych.
- 2.10.8. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego określania dopuszczalnego zakresu i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów na cele

komunikacji:

- a) dopuszcza się wyłączenie z produkcji rolnej i leśnej gruntów chronionych na tereny komunikacji, zapewniając warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i zgodnie z zasadami racjonalnej gospodarki gruntami rolnymi i leśnymi,
- b) obowiązuje zabezpieczenie terenu na pasy drogowe i tereny komunikacji w sposób wystarczający dla lokalizacji niezbędnego wyposażenia poszczególnych terenów komunikacji, w tym, w zależności od potrzeb: dróg rowerowych, przystanków autobusowych, zajezdni itp.

ROZDZIAŁ 3

KIERUNKI I WSKAŹNIKI ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW

PODROZDZIAŁ 3.1.

ROLNICZA I LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

3.1. **Ustala się** kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

3.1.1. W zależności od jakości bonitacyjnej gleb oraz przydatności gruntów rolnych do produkcji rolnej dopuszcza się wyodrębnienie na obszarach wiejskich obszarów:

- a) zintegrowanej produkcji rolnej – gleby o klasach bonitacji I – IVa, kompleksy przydatności rolniczej od 1 do 5,
- b) okresowo użytkowanych rolniczo – gleby o bonitacji od IVb – VI, kompleksy przydatności rolniczej od 6 do 9,
- c) intensywnej produkcji leśnej - grunty leśne i preferowane do zalesienia.

3.1.2. Dla obszarów zintegrowanej produkcji rolnej wskazane jest:

- a) wydzielanie zblokowanych upraw sadowniczych,
- b) wprowadzanie pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż cieków i zbiorników wodnych,
- c) tworzenie sieci zadrzewień śródpolnych,
- d) ograniczanie spływu wód powierzchniowych,
- e) zwiększanie retencji wód.

3.1.3. Dla obszarów okresowo użytkowanych rolniczo wskazane jest:

- a) prowadzenie produkcji rolnej opartej na zasadach rolnictwa zrównoważonego i ekologicznego,
- b) tworzenie zblokowanych użytków zielonych,
- c) utrzymanie właściwej struktury użytków gruntowych,
- d) zachowanie elementów krajobrazu tworzące ostoje dzikiej przyrody,
- e) tworzenie i utrzymywanie zadrzewień śródpolnych,
- f) zachowanie bądź utrzymanie pasów zadarnień o szerokości 3 metrów na granicy pól ornych i wód powierzchniowych,
- g) ograniczenie erozji wodnej i wietrznej,
- h) ograniczenie zanieczyszczenia wód stojących i płynących,
- i) tworzenie użytków ekologicznych,
- j) utrzymanie terenów otwartych w krajobrazie rolniczym.

3.1.4. Zwiększanie terenów leśnej przestrzeni produkcyjnej wymaga racjonalnego kształtowania granicy rolno – leśnej.

3.1.5. Zalesienia terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej nie powinny obejmować sąsiedztwa stanowisk archeologicznych posiadających własną formę krajobrazową oraz sąsiedztwa historycznych cmentarzy.

3.1.6. Zalesienia terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej nie powinny ograniczać i obniżać walorów krajobrazowych gminy, takich jak ekspozycje sylwet miejscowości, widoki na rozległe wnętrza krajobrazowe, znaczenia dominant krajobrazowych.

3.1.7. Kształtowanie sieci dróg do gruntów rolnych i leśnych powinno uwzględniać:

- a) zapewnienie dojazdu do użytków rolnych każdej działki,
- b) zaprojektowanie sieci dróg w sposób jak najbardziej skracający dojazd do użytków rolnych od budynków,
- c) wykorzystanie dróg istniejących,
- d) uzyskanie warunków transportowych po drogach o jak najmniejszych spadkach podłużnych i przejezdnych przez cały rok,
- e) zapewnienie warunków dla przejazdu maszyn rolniczych (szerokość dróg, kąty na

skrzyżowaniach dróg i ich załamaniach).

PODROZDZIAŁ 3.2.
TERENY FARM ELEKTROWNI WIATROWYCH

- 3.2. Ustala się kierunki** zagospodarowania i użytkowania terenów farm elektrowni wiatrowych:
- 3.2.1. Lokalizacja wiatraków i dróg dojazdowych wymaga uwzględnienia zasad obowiązujących dla rolniczej przestrzeni produkcyjnej i umożliwienia prowadzenia racjonalnej gospodarki rolnej.
- 3.2.2. Lokalizacja wiatraków winna spełniać wymogi stawiane przeszkodom lotniczym i być zgodna z przepisami odrębnymi.
- 3.2.3. Dla lokalizacji elektrowni wiatrowych zaleca się zachowanie minimalnych odległości od:
- a) dróg publicznych i linii kolejowych – 200 m,
 - b) linii elektroenergetycznych (niskiego i średniego napięcia – 1 długość ramienia wirnika, wysokich i najwyższych napięć – 3 długości ramienia wirnika),
 - c) ściany lasu – 200 m,
 - d) brzegów rzek i jezior o powierzchni od 1 ha do 10 ha – 200 m,
 - e) akwenów wodnych powyżej 10 ha – 500 m.

PODROZDZIAŁ 3.3.
TERENY FARM FOTOWOLTAICZNYCH

- 3.3. Ustala się kierunki** zagospodarowania i użytkowania terenów farm fotowoltaicznych:
- 3.3.1. Lokalizacja ogniw fotowoltaicznych i dróg dojazdowych wymaga uwzględnienia zasad obowiązujących dla rolniczej przestrzeni produkcyjnej i umożliwienia prowadzenia racjonalnej gospodarki rolnej.

PODROZDZIAŁ 3.4.
TERENY EKSPLOATACJI ZŁÓŻ SUROWCÓW NATURALNYCH

- 3.4. Ustala się** kierunki zagospodarowania i użytkowania terenów eksploatacji złóż surowców naturalnych:
- 3.4.1. Eksploatacja złóż winna odbywać się zgodnie z warunkami określonymi w uzyskanych koncesjach, winna być poprzedzona udokumentowaniem i kategoryzacją złoża, w granicach docelowo projektowanej eksploatacji – na całej powierzchni działki.
- 3.4.2. Wyrobisko eksploatacyjne winno być formowane w sposób umożliwiający po zakończeniu eksploatacji jego rekultywację na cele: rolne lub leśne albo pod inne zgodne z ustaleniami studium.
- 3.4.3. W procesie czyszczenia i uszlachetniania kruszywa należy stosować zamknięty obieg wody.
- 3.4.4. Zagospodarowanie terenów eksploatowanych złóż wymaga winno następować w sposób ograniczający oddziaływanie na tereny sąsiednie.
- 3.4.5. Eksploatacja złoża nie może naruszyć systemu wód powierzchniowych i podziemnych na terenach sąsiednich.
- 3.4.6. Eksploatacja kruszywa nie może naruszyć istniejącego drzewostanu w pasach przydrożnych.
- 3.4.7. Na terenach wyeksploatowanych złóż surowców naturalnych obowiązuje ich rekultywacja poprzez:
- a) właściwe ukształtowanie terenu,
 - b) zabezpieczenie i umocnienie skarp,
 - c) odbudowę lub budowę niezbędnych dróg,
 - d) poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych terenu,
 - e) uregulowanie stosunków wodnych,
 - f) odtworzenie gleb.

PODROZDZIAŁ 3.5.
TERENY ZURBANIZOWANE I ZABUDOWANE

- 3.5. Ustala się** kierunki zagospodarowania i użytkowania terenów zurbanizowanych i

zabudowanych:

- 3.5.1. Sposób zagospodarowania poszczególnych jednostek osadniczych oraz innych terenów zurbanizowanych i zabudowanych winien się odbywać w sposób kształtujący sprawną przestrzeń wielofunkcyjną.
- 3.5.2. Zasady zagospodarowania w obszarze poszczególnych jednostek osadniczych oraz innych terenów zurbanizowanych i zabudowanych określają ustalenia dotyczące wyodrębnionych funkcji dominujących – rozumianych jako główna (najważniejsza) funkcja terenu, determinująca ale nie wykluczająca rozwoju innych funkcji – na danym terenie; ograniczenia lokalizacyjne dla obiektów funkcji uzupełniających wynikają z konieczności zapewnienia właściwych warunków dla funkcjonowania zagospodarowania określonego jako dominująca funkcja danego terenu.
- 3.5.3. Przyjmuje się podstawowe tereny funkcji dominujących:
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej**, rozumianych jako tereny lokalizacji budynków mieszkalnych jednorodzinnych wraz z przeznaczonymi dla potrzeb mieszkających w nich rodzin: urządzeniami budowlanymi, ogrodami, budynkami garażowymi i gospodarczymi oraz obiektami małej architektury;
 - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej**, rozumianych jako tereny lokalizacji budynków mieszkalnych wielorodzinnych wraz z przeznaczonymi dla potrzeb mieszkających w nich rodzin: urządzeniami budowlanymi, ogrodami, budynkami garażowymi i gospodarczymi oraz obiektami małej architektury;
 - tereny zabudowy siedliskowej**, rozumianych jako tereny lokalizacji budynków mieszkalnych jednorodzinnych wraz z przeznaczonymi dla potrzeb mieszkających w nich rodzin: urządzeniami budowlanymi, ogrodami, budynkami garażowymi i gospodarczymi oraz obiektami małej architektury, służących na potrzeby prowadzenia gospodarstwa rolnego lub leśnego,
 - tereny usług oraz centrów usługowych i administracyjnych miejscowości**, rozumiane jako tereny funkcji polegających na prowadzeniu działalności:
 - usług publicznych – jak: administracja publiczna, wymiar sprawiedliwości, funkcje kultu religijnego i czynności religijnych, porządku publicznego, ochrony przeciwpożarowej, usługi oświaty, nauki, zdrowia, opieki społecznej, rekreacji i kultury fizycznej, sportu (za wyjątkiem sportu wyczynowego) i ogólnodostępne usługi kultury, muzea i biblioteki;
 - usług komercyjnych – jak: usługi handlu, gastronomii, biura, usługi turystyki, łączności, centra konferencyjne i wystawiennicze, usługi finansowe, działalność gospodarcza związana z wykonywaniem wolnych zawodów, hurtownie o powierzchni nie większej niż 150m² powierzchni użytkowej;
 - rzemiosła usługowego – jak (np. szewc, krawiec, fryzjer, zakład naprawy sprzętu RTV, itp.);oraz innej działalności na zasadzie analogii do wymienionych powyżej nie powodującej przekroczeń wartości normatywnych zanieczyszczeń powietrza i poziomu dźwięku w środowisku jak dla zabudowy mieszkaniowej, jak również powstawania odorów i niezorganizowanej emisji zanieczyszczeń;
 - tereny funkcji komercyjnych**, rozumianych jako tereny funkcji polegających na prowadzeniu działalności produkcyjnej, przemysłowej, składowej i magazynowej; przy następującym rozróżnieniu:
 - funkcje komercyjne nieuciążliwe – rozumie się przez to wszelką działalność produkcyjną wywołującą nieszkodliwe uciążliwości dla środowiska w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska, tzn. dana produkcja i zastosowane technologie nie są źródłem zagrożeń dla jakości środowiska i zdrowia człowieka, a także nie powodują zagrożeń środowiska w przypadku awarii; do grupy nieuciążliwych funkcji komercyjnych należą działalności typu: składy (poza nieobudowanymi składami materiałów sypkich), hurtownie, zakłady rzemiosła produkcyjnego, małe zakłady produkcyjne, przemysł elektroniczny, przemysł urządzeń elektrycznych i mechanicznych (poza produkcją środków produkcji i pojazdów), przemysł spożywczy (poza zakładami rybnymi i dużymi zakładami przetwórstwa mięsnego) oraz inne działalności przemysłowe na zasadzie analogii do wymienionych powyżej lub o analogicznym stopniu uciążliwości, uwzględniające powyższe

ograniczenia; do grupy powyższych działalności nie należą działalności przemysłowe:

wymagające składowania materiałów w stanie sypkim pod gołym niebem na powierzchni powyżej 1000m²,

o znacznej uciążliwości wynikającej z: wielkości produkcji, ilości przewozów koniecznych do tej produkcji, generowania ruchu kołowego, emisji zanieczyszczeń, hałasu, wibracji, promieniowania elektromagnetycznego oraz wytwarzania znacznej ilości odpadów poprodukcyjnych;

funkcje komercyjne uciążliwe – rozumie się przez to wszelką działalność produkcyjną wywołującą szkodliwe uciążliwości dla środowiska w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska, tzn. dana produkcja i zastosowane technologie wywołują uciążliwości związane z dużymi przewozami, dużą ilością odpadów poprodukcyjnych, emisją zanieczyszczeń, hałasu, wibracji, znacznych pól elektromagnetycznych itp.; uciążliwości te mogą utrudniać życie albo są dokuczliwe dla środowiska w stopniu powodującym zagrożenie zdrowia ludzi, uszkodzenie albo zniszczenie środowiska;

funkcje przemysłowe – przyjmuje się, że funkcje komercyjne lokalizowane będą w centralnej części gminy, w rejonie miejscowości Płużnica; że lokalizacja funkcji strategicznych nie powinna ograniczać możliwości zrównoważonego kształtowania jednostek osadniczych (a w szczególności funkcji mieszkaniowych, usługowych oraz zabudowy zagrodowej) położonych w granicach obszarów predysponowanych do lokalizacji funkcji strategicznych.

- 3.5.4. Obowiązuje zagospodarowanie terenów w sposób kształtujący warunki właściwe dla funkcjonowania i użytkowania poszczególnych terenów funkcji dominującej oraz dla współistnienia poszczególnych terenów funkcji dominujących.
- 3.5.5. Na terenie funkcji dominującej na danym obszarze dopuszcza się lokalizację innych funkcji, o ile funkcje uzupełniające nie spowodują:
- a) naruszenia głównych kierunków i zasad kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej danego obszaru i całej gminy,
 - b) ograniczeń lokalizacji zagospodarowania dominującego,
 - c) obniżenia atrakcyjności terenów zagospodarowania dominującego,
 - d) konfliktów funkcjonalnych i przestrzennych z sąsiednimi terenami funkcji dominujących.
- 3.5.6. Na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej obowiązuje zakaz lokalizacji:
- a) funkcji komercyjnych (funkcji polegających na prowadzeniu działalności produkcyjnej, przemysłowej, składowej i magazynowej),
 - b) stacji paliw,
 - c) parkingów dla samochodów ciężarowych,
 - d) warsztatów samochodowych i stacji obsługi samochodów,
 - e) zespołów garaży,
 - f) budynków zamieszkania zbiorowego za wyjątkiem zaspakajających specyficzne potrzeby mieszkaniowe (dom dziecka, dom rencisty, klasztor, internat, dom akademicki),
 - g) campingów i pól namiotowych,
 - h) innych obiektów obniżających standard warunków mieszkaniowych,
 - i) funkcji usługowych komercyjnych i rzemiosła usługowego, poza terenami przylegającymi do ulic o szerokości zapewniającej właściwą obsługę komunikacyjną.
- 3.5.7. Na terenach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej obowiązuje zakaz lokalizacji:
- a) funkcji komercyjnych (funkcji polegających na prowadzeniu działalności produkcyjnej, przemysłowej, składowej i magazynowej),
 - b) stacji paliw,
 - c) parkingów dla samochodów ciężarowych,
 - d) warsztatów samochodowych i stacji obsługi samochodów,
 - e) budynków zamieszkania zbiorowego za wyjątkiem zaspakajających specyficzne potrzeby mieszkaniowe (dom dziecka, dom rencisty, klasztor, internat, dom akademicki),
 - f) zabudowy zagrodowej,

- g) campingów i pól namiotowych,
 - h) innych obiektów obniżających standard warunków mieszkaniowych,
 - i) funkcji usługowych komercyjnych i rzemiosła usługowego, poza terenami przylegającymi do ulic o szerokości zapewniającej właściwą obsługę komunikacyjną.
- 3.5.8. Na terenach zabudowy siedliskowej obowiązuje zakaz lokalizacji funkcji nie związanych z funkcjonowaniem gospodarstwa rolnego lub leśnego, za wyjątkiem agroturystyki.
- 3.5.9. Na terenach usług oraz centrów usługowych i administracyjnych miejscowości obowiązuje zakaz lokalizacji:
- a) parkingów dla samochodów ciężarowych,
 - b) warsztatów samochodowych i stacji obsługi samochodów,
 - c) budynków zamieszkania zbiorowego za wyjątkiem związanych ze świadczeniem usług turystyki w obiektach hotelarskich,
 - d) funkcji komercyjnych (funkcji polegających na prowadzeniu działalności produkcyjnej, przemysłowej, składowej i magazynowej), na działkach nie przylegających do ulic o szerokości zapewniającej właściwą obsługę komunikacyjną obiektów tych funkcji.
- 3.5.10. Na terenach rzemiosła usługowego obowiązuje zakaz lokalizacji:
- a) zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i innej niż wolnostojąca lub bliźniacza form zabudowy jednorodzinnej,
 - b) funkcji usługowych publicznych,
 - c) budynków zamieszkania zbiorowego,
 - d) zabudowy zagrodowej,
 - e) campingów i pól namiotowych,
 - f) funkcji komercyjnych na działkach nie przylegających do ulic o szerokości zapewniającej właściwą obsługę komunikacyjną obiektów tych funkcji.
- 3.5.11. Na terenach funkcji usług publicznych:
- a) jest wskazane nadanie indywidualnej formy, wynikającej z cech budownictwa tradycyjnego,
 - b) jest wskazane powiązanie terenów ich lokalizacji z terenami zorganizowanej zieleni publicznej,
 - c) dla funkcji związanych z edukacją obowiązują zakazy lokalizacji funkcji uzupełniających jak dla zabudowy mieszkaniowej.
- 3.5.12. Na terenach funkcji komercyjnych obowiązuje zakaz lokalizacji:
- a) funkcji chronionych (funkcji mieszkaniowych, usług oświaty, usług służby zdrowia i opieki społecznej),
 - b) budynków zamieszkania zbiorowego,
 - c) zabudowy zagrodowej,
 - d) campingów i pól namiotowych.
- 3.5.13. Obowiązuje kształtowanie terenów przylegających do dróg publicznych, w sposób pozwalający na wykorzystanie potencjału transportowego tych dróg oraz umożliwiający działania modernizacyjne zmierzające do podniesienia ich standardu użytkowego.

PODROZDZIAŁ 3.6.
PARAMETRY I WSKAŹNIKI URBANISTYCZNE

3.6. Ustala się parametry i wskaźniki urbanistyczne dla terenów zurbanizowanych i zabudowanych:

3.6.1. Wskaźniki określające minimalny standard warunków mieszkaniowych dla nowych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej:

- a) maksymalna intensywność zabudowy – 0,5,
- b) minimalny wskaźnik terenów biologicznie czynnych²¹ – 50% powierzchni działki,
- c) minimalny standard miejsc postojowych – 2 mp na 1 działkę,

²¹ rozumie się przez to powierzchnię terenu biologicznie czynną w rozumieniu §3 pkt 22 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, tj.: grunt rodzimy oraz wodę powierzchniową na terenie działki budowlanej, a także 50 % sumy powierzchni tarasów i stropodachów o powierzchni nie mniejszej niż 10 m² urządzonych jako stałe trawniki lub kwietniki na podłożu zapewniającym im naturalną vegetację.

- d) maksymalna wysokości zabudowy nowych budynków dostosowana pod względem kompozycyjnym do zabudowy otaczającej ale nie więcej niż 3 kondygnacje nadziemne i 10 m.
- 3.6.2. Wskaźniki określające minimalny standard warunków mieszkaniowych dla nowych terenów zabudowy wielorodzinnej:
- a) nowa zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna kształtowana będzie w formie budynków o liczbie mieszkań nie większej niż 5,
 - b) maksymalna intensywność zabudowy – 1,15,
 - c) minimalny wskaźnik terenów zieleni zorganizowanej (wraz z zielenią wypoczynkową i placami dla dzieci) – 30m² na 1 mieszkanie,
 - d) minimalny standard miejsc postojowych – 1 mp na 1 mieszkanie,
 - e) maksymalna wysokości zabudowy nowych budynków dostosowana pod względem kompozycyjnym do zabudowy otaczającej ale nie więcej niż 4 kondygnacje nadziemne i 14 m, w przypadku bezpośredniego sąsiedztwa zabudowy z zabawkami, maksymalna wysokość nowych obiektów powinna być dostosowana do obiektów historycznych.
- 3.6.3. Wskaźniki zapewnienia właściwej obsługi komunikacyjnej nowych terenów zabudowy mieszkaniowej:
- a) dla obsługi nie więcej niż 4 działek obowiązuje wydzielenie dojazdu jako drogi wewnętrznej z zachowaniem szerokości pasa drogowego: minimum 5 m., maksimum 8 m,
 - b) dla obsługi 5 i więcej działek obowiązuje wydzielenie dojazdu jako drogi wewnętrznej z zachowaniem szerokości pasa drogowego: minimum 6 m maksimum 8 m.
- 3.6.4. Wskaźniki określające przestrzenne i kompozycyjne wymagania dla nowych terenów usług:
- a) maksymalna wysokości zabudowy dostosowana pod względem kompozycyjnym do zabudowy otaczającej ale nie więcej niż 12 m,
 - b) minimalny standard zapewnienia miejsc postojowych, określany wg wskaźnika 1 miejsce postojowe na 40 m² powierzchni użytkowej obiektu lub 1 mp na każdego zatrudnionego; z zapewnienia właściwej liczby miejsc postojowej zwolnione mogą być obiekty usługowe o powierzchni użytkowej do 40 m².
- 3.6.5. Wskaźniki określające przestrzenne i kompozycyjne wymagania dla nowych terenów funkcji komercyjnych:
- a) minimalny standard zapewnienia miejsc postojowych, określany wg wskaźnika 1 miejsce postojowe na 40 m² powierzchni użytkowej obiektu lub 1 mp na każdego zatrudnionego.
- 3.6.6. Wskaźniki określające przestrzenne i kompozycyjne wymagania dla nowych obiektów i terenów innych funkcji:
- a) minimalny standard zapewnienia miejsc postojowych, określany wg wskaźnika 1 miejsce postojowe na 40 m² powierzchni użytkowej obiektu lub 1 mp na każdego zatrudnionego.

PODROZDZIAŁ 3.7.

WYTYCZNE OKREŚLANIA WYMAGAŃ ŁADU PRZESTRZENNEGO W MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

- 3.7. Ustala się** wytyczne do określania wymagań ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury oraz zrównoważonego rozwoju w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
- 3.7.1. Ład przestrzenny winien być rozpatrywany w kategoriach współzależnych, tj. społecznych, funkcjonalnych, ekonomicznych, ekologicznych, technicznych, estetycznych i kulturowych.
- 3.7.2. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określa się cechy elementów struktury przestrzennej i zagospodarowania terenów kształtujące ład przestrzenny, rozpatrywane we współzależnych kategoriach:
- a) funkcjonalnej (przeznaczenie i zagospodarowanie terenów, lokalizacja funkcji)
 - b) technicznej (uzbrojenie w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną),

- c) społecznej (warunki funkcjonowania człowieka, możliwości rozwojowe, tożsamość lokalna – historia i kultura),
 - d) gospodarczej (rozwój gospodarczy),
 - e) przyrodniczej, ekologicznej (zrównoważony rozwój),
 - f) estetycznej (kompozycja zespołów zabudowy, krajobraz terenów zabudowanych i przyrodniczych).
- 3.7.3. Ład przestrzenny, określany jako pożądany stan zagospodarowania przestrzennego wyraża się, między innymi, poprzez:
- a) logikę przestrzenną, wyrażającą się w rozmieszczeniu elementów struktury przestrzennego i zagospodarowania o uporządkowanej różnorodności form i funkcji,
 - b) przestrzenną czytelność struktury terenów, uwzględniającą przyjęte społecznie wzorce zachowań i percepcji,
 - c) ekonomikę struktur przestrzennych, uwzględniającą oszczędne gospodarowanie przestrzenią i tworzenie struktur przestrzennych ekonomicznych, oszczędzających czas i pieniądze,
 - d) optymalne relacje pomiędzy jednostkami usługowymi a pozostałymi jednostkami osiedleńczymi i obszarami peryferyjnymi, w tym optymalny sposób przemieszczania osób i przepływu towarów,
 - e) właściwe warunki zamieszkania w gminie,
 - f) właściwe proporcje pomiędzy przestrzeniami publicznymi i prywatnymi,
 - g) właściwe warunki dla rozwoju gospodarczego i społecznego,
 - h) pozytywny wyraz estetyczno – krajobrazowy gminy i poszczególnych elementów struktury przestrzennej,
 - i) właściwe warunki do budowania tożsamości lokalnej, kształtowane poprzez zachowanie walorów środowiska przestrzennego, dziedzictwa kulturowego i krajobrazu oraz stworzenie warunków do kształtowania nowych wartości kulturowych, krajobrazowych i przestrzennych, między innymi w systemie przestrzeni publicznych, krajobrazie rolniczym,
 - j) właściwe warunki ekologiczne kształtowane poprzez zachowanie walorów środowiska przyrodniczego, w szczególności obiektów i terenów prawnie chronionych oraz stworzenie warunków do kształtowania nowych wartości przyrodniczych i wzmocnienia środowiska przyrodniczego.
- 3.7.4. Cechy elementów zagospodarowania przestrzennego wymagające ochrony w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:
- a) wartości społeczne, kulturowe, kompozycyjne, krajobrazowe i funkcjonalne zabytkowych układów ruralistycznych,
 - b) wartości społeczne, kompozycyjne i krajobrazowe, a także **historyczne, artystyczne i naukowe** obiektów i terenów zabytkowych, wpisanych do rejestru zabytków oraz znajdujących się w ewidencji konserwatora zabytków,
 - c) wartości społeczne i krajobrazowe cennych stanowisk archeologicznych,
 - d) wartości przyrodnicze, ekologiczne i krajobrazowe obiektów i obszarów podlegających ochronie na podstawie przepisów o ochronie przyrody,
 - e) wartości przyrodnicze, ekologiczne i krajobrazowe obiektów i obszarów znaczących dla funkcjonowania środowiska przyrodniczego,
 - f) wartości funkcjonalne, kompozycyjne i krajobrazowe istniejących podziałów nieruchomości w obrębie terenów zabudowanych oraz na terenach rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
 - g) wartości kompozycyjne i krajobrazowe zagospodarowania urbanistycznego i zabudowy, w tym istniejących dominant przestrzennych, zamknięć osi i innych elementów ważnych dla kształtowania wnętrza urbanistycznych,
 - h) wartości funkcjonalne istniejącego systemu dróg publicznych,
 - i) wartości funkcjonalne terenów rolnych i leśnych dla rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
 - j) wartości funkcjonalne i techniczne sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,
 - k) wartości funkcjonalne, kompozycyjne, krajobrazowe i społeczne ogólnodostępnych terenów zieleni zorganizowanej,
 - l) wartości funkcjonalne, kompozycyjne, krajobrazowe i społeczne obiektów

- użyteczności publicznej, terenów funkcji usług edukacyjnych i sportowych.
- 3.7.5. Cechy elementów zagospodarowania przestrzennego wymagające ukształtowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:
- a) funkcjonalne, gospodarcze, techniczne i społeczne zagospodarowania terenów i zabudowy, pozwalające na stworzenie właściwych warunków dla zrównoważonego rozwoju gminy,
 - b) funkcjonalne, gospodarcze, techniczne i społeczne zagospodarowania terenów i zabudowy, pozwalające na stworzenie właściwych dla współistnienia funkcji mieszkaniowych z funkcjami strategicznymi dla rozwoju gminy, w myśl zrównoważonego rozwoju,
 - c) funkcjonalne, techniczne, estetyczne nowych terenów pod zabudowę jednostek osadniczych nawiązujących do struktury funkcjonalno – przestrzennej poszczególnych jednostek osadniczych,
 - d) funkcjonalne i techniczne nowego zagospodarowania urbanistycznego i zabudowy, pozwalające na racjonalne wykorzystanie istniejących systemów infrastruktury technicznej, komunikacyjnej i społecznej oraz uwzględniające konieczność zapewnienia terenów pod lokalizację obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej,
 - e) funkcjonalne i techniczne oraz społeczne i estetyczne nowych dróg i szlaków rowerowych,
 - f) funkcjonalne i społeczne zagospodarowania terenów i zabudowy, pozwalające na zachowanie równowagi pomiędzy interesem publicznym i prywatnym oraz pozwalające na kształtowanie, w zależności od potrzeb, systemu przestrzeni publicznych,
 - g) przyrodnicze, ekologiczne, społeczne i estetyczne terenów systemu osnowy przyrodniczo - krajobrazowej, pozwalające na podnoszenie jakości środowiska przyrodniczego i środowiska życia ludzi,
 - h) kompozycyjne i krajobrazowe nowego zagospodarowania urbanistycznego i zabudowy - dominanty przestrzenne, zamknięcia kompozycyjne i inne elementy ważne dla kształtowania wnętrza urbanistycznych, odpowiednio do znaczenia miejsca w przestrzeni gminy,
 - i) kompozycyjne i krajobrazowe terenów zabudowy oraz terenów rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, pozwalające na podnoszenie atrakcyjności gminy,
 - j) funkcjonalne, kompozycyjne i krajobrazowe nowych podziałów nieruchomości pozwalające na ukształtowanie ekonomicznej, sprawnej i harmonijnej przestrzeni,
 - k) funkcjonalne i estetyczne farm elektrowni wiatrowych, pozwalające na zrównoważenie ich ze środowiskiem zamieszkania i minimalizację oddziaływania na to środowisko.
- 3.7.6. Cechy elementów zagospodarowania przestrzennego wymagające rewaloryzacji w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:
- a) funkcjonalne, gospodarcze, techniczne i społeczne zagospodarowania terenów ekstensywnej zabudowy, pozwalające na stworzenie właściwych warunków zamieszkania i uniemożliwiające dalsze rozpraszanie zabudowy,
 - b) funkcjonalne, gospodarcze, techniczne i społeczne zagospodarowania terenów zabudowy po-pgrowskiej oraz nieużytkowanych obiektów gospodarczych, w szczególności pozwalające na minimalizację ich niekorzystnego oddziaływania na krajobraz (dotyczy to głównie obiektów i obszarów zlokalizowanych we wsiach podlegających ochronie dziedzictwa kulturowego),
 - c) funkcjonalne, gospodarcze i techniczne zagospodarowania terenów zabudowy stanowiącej zabytki techniki i architektury przemysłowej położone w obrębie zabudowy wsi, pozwalające na ich aktywizację ekonomiczną i dalsze spełnianie funkcji gospodarczych, bądź też zmianę przeznaczenia na cele usługowe bądź mieszkaniowe.

ROZDZIAŁ 4 OBSZARY I ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK

PODROZDZIAŁ 4.1. OBSZARY I OBIEKTY OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ

Ze względu na:

- położenie części terenów gminy w oznaczonych na *Rysunku K-01* granicach Obszarów Chronionego Krajobrazu, (Podrozdział 3.3)
- położenie w granicach gminy 7 obszarów stanowiących użytki ekologiczne, (Podrozdział 3.3)
- ustanowienie użytków ekologicznych na terenie gminy różnymi aktami prawnymi, (Podrozdział 3.3)
- położenie w granicach gminy 19 pomników przyrody – drzewa oraz ich grupy, aleje i wyspa na jeziorze (Podrozdział 3.3)
- ustanowienie pomników przyrody na terenie gminy różnymi aktami prawnymi, (Podrozdział 3.3)
- obowiązujące na terenach położonych w granicach obszarów chronionego krajobrazu przepisy odrębne; (Podrozdział 3.3)

W celu:

- ❖ ochrony i kształtowania obszarów przyrodniczych objętych ochroną prawną;

4.1. Ustala się wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wynikające z potrzeb ochrony przyrody:

- 4.1.1. Respektowanie, właściwe utrzymanie i ekspozycja dóbr objętych ochroną prawną.
- 4.1.2. Stosowanie zasad zagospodarowania według obowiązujących przepisów szczególnych na obszarach chronionego krajobrazu, oznaczonych na *Rysunku K-01*.
- 4.1.3. Stosowanie zasad zagospodarowania według obowiązujących przepisów szczególnych na terenach położonych w granicach użytków ekologicznych, oznaczonych na *Rysunku K-01*.
- 4.1.4. Stosowanie zasad zagospodarowania według obowiązujących przepisów szczególnych w stosunku do pomników przyrody, oznaczonych na *Rysunku K-01*.

PODROZDZIAŁ 4.2. UTRZYMANIE RÓWNOWAGI PRZYRODNICZEJ

Ze względu na:

- istniejące uwarunkowania, (Podrozdział 3.1 i 3.2)
- diagnozę stanu istniejącego, (Podrozdział 3.4)
- kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy, (Dział II, Rozdział 2)

W celu:

- ❖ utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalnej gospodarki zasobami środowiska;
- ❖ rozwiązania problemów zabudowy wsi, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodnej, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, systemów transportowych i komunikacji publicznej oraz kształtowania terenów zieleni;
- ❖ ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej;
- ❖ ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych;
- ❖ ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi;
- ❖ zapobiegania ruchom masowym ziemi i ich skutkom;
- ❖ zagospodarowania obszarów zdegradowanych w wyniku działalności człowieka, klęsk żywiołowych oraz ruchów masowych ziemi;

4.2. Ustala się wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wynikające z potrzeb ochrony środowiska przyrodniczego:

- 4.2.1. Ochrona, właściwe utrzymanie i ekspozycja dóbr nie objętych ochroną prawną, ale posiadających znaczącą wartość dla środowiska przyrodniczego i krajobrazu gminy.
- 4.2.2. Tworzenie warunków do utrzymania równowagi przyrodniczej i prawidłowych warunków życia oraz poprawy stanu środowiska przyrodniczego poprzez realizację pozostałych ustaleń studium i wytycznych do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie kierunków zmian przeznaczenia terenów oraz kierunków

- zagospodarowania terenów i rozwoju systemów infrastrukturalnych.
- 4.2.3. Uwzględnianie programów i zasad racjonalnego gospodarowania gruntami oraz racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi, w szczególności na obszarach rozwojowych jednostek osiedleńczych i funkcji strategicznych dla rozwoju gminy oraz na terenach rolniczej przestrzeni produkcyjnej przewidzianej do restrukturyzacji.
 - 4.2.4. Zachowanie i ochrona cennych drzewostanów oraz innych zasobów środowiska przyrodniczego, w szczególności na obszarach przewidzianych jako tereny rozwojowe ośrodków mieszkaniowych.
 - 4.2.5. Zrównoważone wykorzystanie wód powierzchniowych dla celów rekreacyjnych w sposób uwzględniający ich funkcje mikroklimatyczne i ekologiczne.
 - 4.2.6. Kształtowanie proporcji pomiędzy terenami zabudowanymi a terenami rolniczej przestrzeni produkcyjnej umożliwiające efektywne funkcjonowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Preferuje się do zabudowy tereny o najniższej przydatności do produkcji rolnej. Dopuszcza się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych chronionych na cele nierolnicze w sytuacji uzasadnionego interesu gminy i wyłącznie w niezbędnym zakresie, zgodnie z wytycznymi do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie kierunków zmian przeznaczenia terenów.
 - 4.2.7. Zrównoważone wykorzystanie istniejących na obszarze gminy kopalin na zasadach zgodnych z przepisami dotyczącymi ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego oraz prawem geologicznym i górniczym²².
 - 4.2.8. Rekultywacja wyrobisk poeksploatacyjnych. Dopuszcza się rekultywację, w zależności od lokalizacji na cele leśne, rolne, w tym obiekty małej retencji oraz rekreacyjne.
 - 4.2.9. Kształtowanie nowego zagospodarowania w sposób umożliwiający zachowanie pełnych możliwości funkcjonowania ekosystemów.
 - 4.2.10. Kształtowanie warunków dla rozwoju jednostek osiedleńczych i funkcji strategicznych, pozwalających na ochronę zasobów środowiska przyrodniczego poprzez stosowanie, zgodnie z pozostałymi ustaleniami studium, właściwych systemów infrastruktury technicznej i inżynierii ochrony środowiska.
 - 4.2.11. Kształtowanie terenów zieleni w jednostkach osiedleńczych w sposób:
 - a) uwzględniający system funkcjonowania środowiska przyrodniczego i zapewniający mieszkańcom właściwy kontakt z przyrodą poprzez rozwój terenów zieleni zorganizowanej,
 - b) włączający publiczne tereny zieleni zorganizowanej w system przestrzeni publicznych jednostek osadniczych,
 - c) uwzględniający walory krajobrazowe oraz ich rolę w kształtowaniu kompozycji i estetyki przestrzeni publicznych.
 - 4.2.12. Ochrona i kształtowanie właściwego stanu czystości wód powierzchniowych oraz środowiska przyrodniczego wód i otoczenia w szczególności poprzez rozwój systemów inżynierii ochrony środowiska na obszarze gminy.
 - 4.2.13. Ochrona i kształtowanie śródpolnych zbiorników retencyjnych i oczek wodnych.
 - 4.2.14. Zakaz lokalizowania wysypisk odpadów komunalnych i składowisk odpadów przemysłowych i promieniotwórczych poza miejscami do tego przygotowanymi.
 - 4.2.15. Ochrona i utrzymanie w należyтым stanie koryt cieków naturalnych i kanałów.
 - 4.2.16. Założenie i utrzymanie przynajmniej dwumetrowej zadarnionej strefy buforowej od wszystkich cieków wodnych. W uzasadnionych przypadkach, szczególnie cennych siedlisk i wód powierzchniowych szerokość strefy ochronnej powinna wynosić nawet 20 metrów.
 - 4.2.17. Zakaz lokalizowania wylewisk ścieków, gnojowicy i innych substancji niebezpiecznych. Gospodarstwa rolne wymagają wyposażenie w niezbędną infrastrukturę techniczną.
 - 4.2.18. Zakaz zrzutu ścieków sanitarnych, przemysłowych, technologicznych i innych bez oczyszczenia do gruntu lub suchych rowów melioracyjnych oraz do wód powierzchniowych.
 - 4.2.19. Zakaz magazynowania, składowania odpadów oraz substancji niebezpiecznych bez utwardzonego podłoża i izolacji uniemożliwiającej przenikanie zanieczyszczeń do gruntu.
 - 4.2.20. Poszanowanie i adaptacja dziedzictwa przyrodniczego i walorów krajobrazu.

²² Ustawa z dnia 09.06.2011 r. prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2011 r. Nr 163, poz. 981 z późn. zmianami).

- 4.2.21. Kształtowanie nowego zagospodarowania z poszanowaniem regionalnych tradycji przy wykorzystaniu specyfiki dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego gminy.
- 4.2.22. Udostępnienie walorów środowiska przyrodniczego, dziedzictwa kulturowego oraz wartości wizualnych krajobrazu przez:
- a) Kształtowanie, przywracanie i ochronę ekspozycji tras widokowych,
 - b) ochronę ekspozycji z punktów widokowych i ich zagospodarowanie,
 - c) rozbudowę sieci znakowanych szlaków turystycznych łączących atrakcje przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe.
- 4.2.23. Zachowanie regionalnych i lokalnych korytarzy ekologicznych i innych terenów istotnych dla funkcjonowania środowiska przyrodniczego poprzez:
- a) zachowanie jako dominującego naturalnego, przyrodniczego zagospodarowania tych terenów lub ich rolniczego użytkowania;
 - b) właściwe utrzymanie przyrodniczych elementów systemu osnowy ekologicznej;
 - c) podjęcie działań pielęgnacyjnych, restytucyjnych i rewaloryzacyjnych²³;
- 4.2.24. Ochrona i wzmocnienie ciągłości przestrzennej systemu osnowy ekologicznej gminy, składającego się z ustanowionych prawnie obszarów chronionego krajobrazu oraz systemu osnowy przyrodniczo - krajobrazowej poprzez:
- a) wprowadzanie dolesień, zadrzewień i pasów zakrzewień (dotyczy to przede wszystkim zboczy form dolinnych i najsłabszych terenów rolniczych),
 - b) wzmocnienie i wprowadzenie obudowy biologicznej niez izolowanych od negatywnego antropogenicznego wpływu terenów hydrogenicznych (zwłaszcza tranzytowych) poprzez realizację zadrzewień i zakrzewień – w wyniku czego wzrośnie ich funkcja przyrodnicza,
 - c) realizację nowych korytarzy przyrodniczych przez wprowadzenie zalesień, zadrzewień i zwiększenie bioróżnorodności;
- 4.2.25. Wzbogacanie bioróżnorodności na obszarze gminy.
- 4.2.26. Priorytetowe działania zmierzające do wzmocnienia terenów tworzących system osnowy ekologicznej gminy:
- a) ograniczanie barier antropogenicznych w systemie osnowy ekologicznej (dotyczy to przede wszystkim jednostek osadniczych oraz obiektów infrastrukturalnych) ograniczających ciągłość przestrzenną systemu;
 - b) kształtowanie zagospodarowania przestrzennego jednostek osadniczych w sposób uwzględniający zachowanie ciągłości i lokalne zasady funkcjonowania systemu środowiska przyrodniczego, m.in. poprzez:
 - zachowanie właściwych wskaźników powierzchni aktywnych przyrodniczo na terenach zabudowanych;
 - włączanie terenów zieleni zorganizowanej w system osnowy ekologicznej gminy;
 - c) rekultywacja terenów zdegradowanych, zwłaszcza w kierunku leśnym lub służącym rolniczej przestrzeni produkcyjnej (np. obiekty małej retencji).
- 4.2.2.7. Ze względu na brak zagrożeń w zakresie ruchów masowych ziemi i ich skutków, nie ustala się potrzeb gminy w tym zakresie.
- 4.2.2.8. Ze względu na brak czynników w zakresie ruchów masowych ziemi i ich skutków, nie ustala się potrzeb gminy w tym zakresie.
- 4.2.2.9. Ze względu na brak zagrożenia wibracjami i polami elektromagnetycznymi nie ustala się zasad ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, w tym zakresie.
- 4.2.2.10. Sposoby zagospodarowania obszarów zdegradowanych w wyniku działalności człowieka, klęsk żywiołowych oraz ruchów masowych ziemi:
- a) rekultywacja gruntów zerodowanych, zawodnionych, przesuszonych i popowodziowych, na zasadach określonych w studium,
 - b) zagospodarowanie gruntów nieużytkowanych rolniczo na cele rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, na zasadach określonych w studium.

²³ Według M. Przewoźniak – „Kształtowanie Środowiska Przyrodniczego Miast Przykłady z Regionu Gdańskiego”, Wydział Architektury Politechniki Gdańskiej, Gdańsk 2002: **Pielęgnacja** środowiska dotyczy terenów o korzystnym stanie przyrodniczym, wymagających jedynie jego podtrzymywania, z możliwością dokonywania przekształceń w przypadku istotnych potrzeb społeczno-gospodarczych. **Restytucja** środowiska polega na przywracaniu go do stanu naturalnego. **Rewaloryzacja** środowiska dotyczy terenów wykorzystywanych niewłaściwie w aspekcie uwarunkowań przyrodniczych lub społeczno-gospodarczych i polega na ich przekształcaniu dla potrzeb pożądaných funkcji.

ROZDZIAŁ 5
OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW
ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

PODROZDZIAŁ 5.1.
OGÓLNE KIERUNKI OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO I
KRAJOBRAZU

Ze względu na:

- istniejące zasoby dziedzictwa kulturowego gminy (Rozdział 7.),
- istniejące walory krajobrazu kulturowego i naturalnego (Rozdział 8.),
- znaczenie dziedzictwa kulturowego dla kształtowania tożsamości lokalnej mieszkańców,
- znaczenie dziedzictwa kulturowego dla rozwoju gospodarczego i społecznego gminy
- (Rozdział 7);

W celu:

- ❖ zapewnienia na obszarze gminy rozwoju społecznego i gospodarczego, który zgodny będzie z zasadami rozwoju zrównoważonego,
- ❖ zapewnienia ochrony dziedzictwa kulturowego gminy,
- ❖ ochrony i kształtowania tożsamości lokalnej mieszkańców gminy,
- ❖ kształtowania krajobrazu gminy zgodnie z ideą trójochrony, czyli równorzędnego traktowania ochrony wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych,
- ❖ kształtowania atrakcyjnego środowiska życia mieszkańców;
- ❖ zapewnienia harmonijnego rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględniającego walory środowiska przyrodniczego, tradycje kulturowe regionu i walory krajobrazowe,
- ❖ harmonijnego kształtowanie współczesnego środowiska kulturowego, twórczo nawiązującego do przeszłości,
- ❖ zachowania integralności i zwartości przestrzennej istniejących układów zabudowy wiejskiej,
- ❖ kontynuowania harmonijnego i organicznego procesu rozwoju miejscowości;

5.1. Ustala się kierunki ochrony i kształtowania środowiska kulturowego i krajobrazu:

- 5.1.1. Sprawowanie opieki nad zabytkami i właściwe utrzymanie obiektów i terenów objętych ochroną prawną – wpisanych do rejestru zabytków województwa kujawsko-pomorskiego i podlegające ochronie na mocy przepisów szczególnych²⁴.
- 5.1.2. Objęcie ochroną i właściwe utrzymanie obiektów i terenów istotnych dla zachowania tożsamości lokalnej, na podstawie aktów prawa miejscowego, a w szczególności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- 5.1.3. Sprawowanie ochrony i kształtowanie krajobrazu otwartego w sposób zapewniający harmonijne pod względem wizualnym współistnienie gospodarki człowieka z naturalnymi zasobami środowiska człowieka.
- 5.1.4. Poszanowanie tradycji w kształtowaniu krajobrazu kulturowego, a w szczególności zespołów zabudowy i jednostek osiedleńczych istotnych dla zachowania tożsamości lokalnej, w sposób:
 - a) uwzględniający lokalną tradycję budowlaną i historyczne zasady rozplanowania wsi,
 - b) zapewniający planową i kontrolowaną parcelację terenów prowadzoną zgodnie z lokalną tradycją,
 - c) zapewniający kontynuację harmonijnego i organicznego procesu rozwoju miejscowości;
- 5.1.5. Ochrona i harmonijne kształtowanie krajobrazowych walorów jednostek osadniczych w otwartym krajobrazie: cennych wewnątrz krajobrazowych, dominant, eksponowanych sylwet wsi, przedpoli ekspozycji.
- 5.1.6. Podkreślenie w krajobrazie gminy obiektów i zespołów znaczących dla dziedzictwa kulturowego gminy i uczytelnienie stanowisk i obiektów archeologicznych.
- 5.1.7. Zachowanie w krajobrazie gminy wartościowych obiektów kultury materialnej:
 - a) obiektów archeologicznych,
 - b) kaplic i kościołów,
 - c) pałaców i dworów,
 - d) folwarków i pozostałości po nich,

²⁴ Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.).

- e) tradycyjnych obiektów budownictwa wiejskiego,
 - f) kapliczek i krzyży przydrożnych,
 - g) zabytków techniki i kultury przemysłowej;
- 5.1.8. Dostosowanie nowej zabudowy oraz przekształceń zabudowy istniejącej pod względem wysokości, kubatury i kolorystyki do tradycyjnych form budownictwa wiejskiego, zasad kompozycyjnych wsi i walorów krajobrazowych.
- 5.1.9. Harmonijne i zgodne z lokalnymi tradycjami kształtowanie terenów zieleni zorganizowanej: parków, skwerów, zieleńców, alei i szpalerów drzew, zieleni przydrożnej.
- 5.1.10. Sprawowanie ochrony i opieki nad zabytkami zgodnie z przepisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, tj. w szczególności:

*Art. 4. **Ochrona** zabytków polega, w szczególności, na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:*

- 1) *zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;*
- 2) *zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;*
- 3) *udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;*
- 4) *przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;*
- 5) *kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;*
- 6) *uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.*

*Art. 5. **Opieka** nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega, w szczególności, na zapewnieniu warunków:*

- 1) *naukowego badania i dokumentowania zabytku;*
- 2) *przewodzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;*
- 3) *zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;*
- 4) *korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;*
- 5) *popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.*

*Art. 28. Niezależnie od obowiązków wynikających z opieki nad zabytkami, określonych w art. 5, właściciel lub posiadacz zabytku **wpisanego do rejestru lub zabytku znajdującego się w wojewódzkiej ewidencji zabytków** zawiadamia wojewódzkiego konserwatora zabytków o:*

- 1) *uszkodzeniu, zniszczeniu, zaginięciu lub kradzieży zabytku, niezwłocznie po powzięciu wiadomości o wystąpieniu zdarzenia;*
- 2) *zagrożeniu dla zabytku, niezwłocznie po powzięciu wiadomości o wystąpieniu zagrożenia;*
- 3) *zmianie miejsca przechowania zabytku ruchomego w terminie miesiąca od dnia nastąpienia tej zmiany;*
- 4) *zmianach dotyczących stanu prawnego zabytku, nie później niż w terminie miesiąca od dnia ich wystąpienia lub powzięcia o nich wiadomości.*

PODROZDZIAŁ 5.2.

TERENY I OBIEKTY OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

5.2. Ustala się dla terenów i obiektów wpisanych do rejestru zabytków wojewódzkiego konserwatora zabytków, znajdujących się w wykazie obiektów i terenów wpisanych do rejestru zabytków województwa kujawsko - pomorskiego i położonych na terenie gminy Płużnica - *Aneks Nr 3* do niniejszego opracowania:

5.2.1. Wszelkie działania związane z zabytkami wpisanymi do rejestru zabytków wymagają zgody wojewódzkiego konserwatora zabytków, zgodnie z przepisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:

Art. 36. 1. Pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga:

- 1) *przewodzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru;*
- 2) *wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku;*
- 3) *przewodzenie badań konserwatorskich zabytku wpisanego do rejestru;*
- 4) *przewodzenie badań architektonicznych zabytku wpisanego do rejestru;*
- 5) *przewodzenie badań archeologicznych;*
- 6) *przemieszczanie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru;*
- 7) *trwale przeniesienie zabytku ruchomego wpisanego do rejestru, z naruszeniem ustalonego tradycją wystroju wnętrza, w którym zabytek ten się znajduje;*
- 8) *dokonywanie podziału zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru;*
- 9) *zmiana przeznaczenia zabytku wpisanego do rejestru lub sposobu korzystania z tego zabytku;*
- 10) *umieszczanie na zabytku wpisanym do rejestru urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz*

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA

napisów, z zastrzeżeniem art. 12 ust. 1²⁵;

- 11) podejmowanie innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru;
- 12) poszukiwanie ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych, przy użyciu wszelkiego rodzaju urządzeń elektronicznych i technicznych oraz sprzętu do nurkowania.

5.2.2. Dla budynków znajdujących się w rejestrze zabytków wojewódzkiego konserwatora zabytków obowiązuje:

- a) zachowanie i ich właściwe utrzymanie,
- b) ekspozycja w krajobrazie gminy,
- c) adaptacja i włączenie w strukturę funkcjonalną gminy.

5.2.3. Dla stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków województwa kujawsko - pomorskiego obowiązuje:

- a) zakaz prowadzenia wszelkiej działalności inwestycyjnej, zwłaszcza związanej z pracami ziemnymi, parcelacją terenu bądź przekształceniem krajobrazu, na obszarze stanowisk oraz w ich bezpośrednim otoczeniu;
- b) wszelkie prace i roboty przy zabytkach oraz prace archeologiczne i wykopaliskowe wolno prowadzić tylko za zezwoleniem wojewódzkiego konserwatora zabytków;
- c) zachowanie i właściwe utrzymanie terenów stanowisk;
- d) uczytelnienie i ekspozycję stanowisk w krajobrazie gminy;
- e) adaptacja i włączenie stanowisk w strukturę funkcjonalną gminy, np. w postaci atrakcji turystycznych.

PODROZDZIAŁ 5.3.

OBSZARY I OBIEKTY WSKAZANE DO OBJĘCIA OCHRONĄ W MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Ze względu na:

- położenie na obszarze gminy również obiektów i terenów nie wpisanych do rejestru zabytków a posiadających istotną wartość dla dziedzictwa kulturowego gminy i budujących jej lokalną tożsamość; (Podrozdział 7.5)
- położenie na obszarze gminy Płużnica kilku zespołów zieleni, które stanowią pozostałości parków dawnych zespołów dworsko-parkowych lub pałacowo-parkowych, a które istotne są dla dziedzictwa kulturowego i krajobrazu gminy, z których część nie jest wpisana do rejestru zabytków; (Podrozdział 7.5)
- wartości kulturowe obiektów i obszarów, (Rozdział 7)
- istotne znaczenie jakie dla zachowania krajobrazu kulturowego gminy (oprócz ochrony, zachowania i opieki nad historycznymi budynkami, zespołami zabudowy czy historycznie ukształtowanymi typami zabudowy) mają ich wzajemne związki kompozycyjne i widokowe różnych form zagospodarowania terenu (w tym także z budynkami współczesnymi), układ zieleni i podziały parcelacyjne, (Rozdziały 7,8)
- fakt, iż krajobraz jest odzwierciedleniem przenikających się i warunkujących wzajemnie przyrodniczych i kulturowych procesów zachodzących zarówno w czasie jak i w przestrzeni;
- przedstawione w Tab. 5.3a walory kompozycyjne układów przestrzennych wsi w gminie Płużnica;

Tab. 5.3a Walory kompozycyjne układów przestrzennych wsi w gminie Płużnica

Miejscowość	Typ układu przestrzennego wsi	Wartościowe elementy układu przestrzennego	Wskazania dotyczące ochrony i kształtowania układów przestrzennych
Płużnica (część północna), Goryń, Orłowo, Błędowo, Działowo, Józefkowo (część centralna)	Wieś folwarczna	<ul style="list-style-type: none"> • związek przestrzenny pomiędzy dworem-pałacem, parkiem a budynkami gospodarczymi i budynkami mieszkalnymi pracowników folwarku, • układ dróg • układ folwarcznych działek siedliskowych, • zieleń parkowa i elementy 	Szczególnie wskazane zachowanie charakteru zabudowy zespołu mieszkalnego pracowników folwarku oraz związków przestrzennych pomiędzy dworem / pałacem, parkiem,

²⁵ art. 12.1. – Starosta, w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, może umieszczać na zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru znak informujący o tym, iż zabytek ten podlega ochronie.

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA**

		wnętrza krajobrazowego (stawy, aleje), zieleni granicznej i wewnątrzsiedliskowa działek folwarcznych	budynkami gospodarczymi i pracowników folwarku.	
Płużnica centralna), Królewska, Płachawy, Wiewiórki	(część Nowa Wieś Bielawy,	Wieś ulicowa	<ul style="list-style-type: none"> • główna droga wiejska • układ działek siedliskowych wzdłuż głównej drogi • zieleni przydrożna, graniczna i wewnątrzsiedliskowa 	Szczególnie wskazane zachowanie liniowego układu zabudowy.
Józefkowo (cz. północna i południowa), Czaple, Uciąż, Płużnica zachodnia)	(część	Wieś rzędowa	<ul style="list-style-type: none"> • główna droga wiejska • rozluźniony układ zabudowy wzdłuż drogi • charakterystyczna relacja zabudowy do rozłogu gruntów • zieleni przydrożna, graniczna i wewnątrzsiedliskowa 	Szczególnie wskazane zachowanie rozluźnionego układu zabudowy z charakterystyczną relacją zabudowy do rozłogu gruntów.
Wieldządz		Wieś o nieregularnym układzie	<ul style="list-style-type: none"> • nieregularny układ głównych dróg • nieregularnie wyznaczone place, drogi i granice siedlisk, • zieleni granicznej, przydrożnej i wewnątrzsiedliskowej 	Szczególnie wskazane zachowanie nieregularnych wielkości działek, przebiegów dróg i ścisłych związków z elementami środowiska przyrodniczego.

Źródło: opracowanie własne GP ZOOM.

W celu:

- ❖ ochrony walorów istotnych dla lokalnego dziedzictwa kulturowego;
- ❖ ochrony wymienionych obiektów i zespołów i ich zachowania w możliwie niezmienionym kształcie;
- ❖ umożliwienia wprowadzenia w tych obiektach pewnego zakresu zmian niezbędnych dla dostosowania do współczesnych wymogów technicznych i funkcjonalnych - podstawą bowiem działań ochronnych jest użytkowanie obiektu zabytkowego, co pozwala na zagwarantowanie bieżącej konserwacji i ochrony przed dewastacją;
- ❖ w celu zapewnienia ochrony i ekspozycji obiektów i zespołów jako ważnego elementu dziedzictwa kulturowego i lokalnego krajobrazu;
- ❖ zachowania istniejącego zasobu kulturowego i topograficznego wraz ze strefą ochrony krajobrazowej istniejących stanowisk archeologicznych o własnej formie krajobrazowej,
- ❖ ochrony stanowisk archeologicznych nie objętych ochroną prawną a posiadających istotne wartości dla dziedzictwa kulturowego gminy i budujące jej lokalną tożsamość,
- ❖ ochrony stanowisk o mniejszej lub nierozpoznanej jeszcze wartości kulturowej,
- ❖ wszechstronnego udokumentowania relikwów pradziejowej i średniowiecznej przestrzeni osadniczej;
- ❖ zachowania rozplanowania zespołu przestrzennego, rewaloryzacji zdegradowanych elementów z dostosowaniem elementów nowych do historycznej kompozycji zespołu zabudowy,
- ❖ utrzymania historycznej zasady podziałów parcelacyjnych,
- ❖ utrzymania istniejącej zabudowy o wartości historycznej we właściwym stanie technicznym i funkcjonalnym,
- ❖ utrzymania historycznej kompozycji obiektów z dostosowaniem elementów nowych do kompozycji istniejącej,
- ❖ zachowania kompozycji układów zieleni, wraz z koniecznością uzupełniania ubytków i kontrolą dosadzeń,
- ❖ nawiązania w nowej zabudowie do zasad historycznej kompozycji zespołu zabudowy i typu zabudowy;

5.3. Ustala się obiekty i obszary, wskazane do objęcia ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:

5.3.1. **Zespoły zabudowy i budynki** istotne dla lokalnego dziedzictwa kulturowego oznaczone na Rysunku K-01.:

- a) zespoły znajdujące się w ewidencji zabytków wojewódzkiego konserwatora zabytków,
 - założenie dworsko – folwarczne w miejscowości Czaple;

- założenie dworsko – folwarczne w miejscowości Uciąż;
 - założenie dworsko – folwarczne w miejscowości Wieldządz;
 - założenie dworsko – folwarczne w Czaple – Cholewice;
 - założenie dworsko – folwarczne w Działowie;
 - założenie dworsko – folwarczne w Goryniu;
 - założenie pałacowo – folwarczne w Płachawach,
- b) założenie pałacowo – folwarczne w Mgowie - postulowane do wpisu do rejestru wojewódzkiego konserwatora zabytków,
- c) budynki znajdujące się w ewidencji zabytków wojewódzkiego konserwatora zabytków, określone w *ANEKSIE Nr 5* do niniejszego opracowania;
- d) budynki postulowane do wpisu do ewidencji zabytków wojewódzkiego konserwatora zabytków, określone w *ANEKSIE Nr 6* do niniejszego opracowania.
- 5.3.2. **Zespoły zieleni** istotne dla lokalnego dziedzictwa kulturowego znajdujące się w ewidencji zabytków wojewódzkiego konserwatora zabytków, oznaczone na Rysunku K-01 oraz określone w *ANEKSIE Nr 8* do niniejszego opracowania.
- 5.3.3. **Cmentarze** istotne dla lokalnego dziedzictwa kulturowego znajdujące się w ewidencji zabytków wojewódzkiego konserwatora zabytków, oznaczone na Rysunku K-01 oraz określone w *ANEKSIE Nr 9* do niniejszego opracowania.
- 5.3.4. **Stanowiska archeologiczne wraz ze strefami ochrony** istotne dla lokalnego dziedzictwa kulturowego, oznaczone na Rysunku K-01 i określone w *ANEKSIE Nr 10* do niniejszego opracowania.
- 5.3.5. **Historyczne układy przestrzenne wsi** istotne dla lokalnego dziedzictwa kulturowego, oznaczone na Rysunku K-01.:
- a) wieś folwarczna – część północna Płużnicy, Mgowo, Goryń, Bartoszewice, Orłowo, Błędowo, Działowo, część centralna Józefkowa,
 - b) wieś ulicowa - część centralna Płużnicy, Nowa Wieś Królewska, Bielawy, Płachawy,
 - c) wieś rzędowa – część północna i południowa Józefkowa, Czaple, Uciąż, część zachodnia Płużnicy,
 - d) wieś o nieregularnym układzie – Wieldządz.

PODROZDZIAŁ 5.4.

WYTYCZNE OKREŚLANIA ZASAD OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ W MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

- 5.4.1. Obejmowanie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego obszarów wpisanych do rejestru zabytków wraz z ich strefami ochrony konserwatorskiej.
- 5.4.2. Obejmowanie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego obszarów wsi w sposób umożliwiający kompleksowe rozwiązanie zagadnień ochrony dziedzictwa kulturowego.
- 5.4.3. Dążenie do objęcia planami obszarów objętych strefami ochrony ekspozycji.
- 5.4.4. Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zagadnień związanych z lokalizacją i gabarytami elektrowni wiatrowych i ich oddziaływaniem na krajobraz kulturowy. Dla obszarów zlokalizowanych na przedpolach ekspozycji zespołów objętych strefą ochrony ekspozycji zaleca się opracowanie studium oddziaływania na krajobraz kulturowy, w celu konfiguracji farmy w sposób zharmonizowany z krajobrazem kulturowym i realizujący zasadę zrównoważonego rozwoju.
- 5.4.5. Objęcie i sprawowanie ochrony obiektów i obszarów określonych w podrozdziale 5.3. na podstawie zapisów aktów prawa miejscowego, a w szczególności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z przedstawionymi poniżej zasadami.
- 5.4.6. [Na terenach układów ruralistycznych ujętych w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków uzgodnienia z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków zgodnie z przepisami szczególnymi.](#)
- 5.4.7. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla

budynków i zespołów zabudowy istotnych dla lokalnego dziedzictwa kulturowego:

- a) ochrona obiektów w zakresie:
- autentycznej substancji zabytkowej,
 - gabarytów,
 - eksponowanych elewacji,
 - formy i pokrycia dachu i zwieńczenia budowli,
 - rozmieszczenia, wielkości i proporcji otworów okiennych i drzwiowych,
 - elementów programu architektoniczno-estetycznego (detali, faktury materiałów, zasad kolorystyki itp.),
 - kształtu i podziałów stolarki,
 - urządzeń łączących obiekt z otaczającym terenem, towarzyszącymi obiektami pomocniczymi wspierającymi kompozycyjnie obiekt główny;
- b) ochrona kompozycji zespołów zabudowy rozumianej jako układ dróg, placów, budynków i zieleni z uwzględnieniem:
- indywidualnych rozwiązań architektonicznych obiektów,
 - historycznych linii zabudowy,
 - wysokości budynków,
 - kształtu dachów i zwieńczeń budynków,
 - nawierzchni utwardzonych,
 - kompozycji zieleni przydomowej.
- 5.4.8. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla **zespołów zieleni** istotnych dla lokalnego dziedzictwa kulturowego. Obowiązuje ochrona kompozycji zespołów zieleni rozumianej jako układ przestrzenny:
- a) drzew,
 - b) krzewów,
 - c) powierzchni trawiastych,
 - d) rzeźby terenu,
 - e) dróg i ścieżek parkowych,
 - f) trwałych i głównych elementów wyposażenia parkowego (np. założenia pomnikowe, baseny, stawy, obiekty kubaturowe itp.).
- 5.4.9. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla **historycznych cmentarzy**:
- a) zachowanie i ochronę historycznych cmentarzy, a w szczególności sposobu ich rozplanowania i zieleni oraz zachowanych nagrobków i ich elementów,
 - b) uwidocznienie terenów historycznych cmentarzy w krajobrazie gminy,
 - c) **zachowanie w historycznych granicach**.
- 5.4.10. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla stanowisk archeologicznych:
Obowiązuje zagospodarowanie stref ochrony archeologicznej zgodnie z przepisami szczególnymi o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami i innymi przepisami.
- 5.4.11. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla historycznego układu przestrzennego w granicach stref:
- a) lokalizacja nowej zabudowy i przekształcenia zabudowy istniejącej w sposób podporządkowany istniejącym układom historycznym, kontynuujący lokalne tradycje kształtowania przestrzeni;
 - b) harmonijne dostosowanie nowej zabudowy i przekształceń zabudowy istniejącej do istniejących walorów kompozycyjnych i krajobrazowych (w szczególności eksponowanych sylwet);
 - c) zakaz lokalizacji nowych dominant wysokościowych; **zakaz nie dotyczy lokalizacji inwestycji celu publicznego w szczególności o znaczeniu ponadlokalnym — krajowym polegającej na budowie linii elektroenergetycznej 400 kV relacji Bydgoszcz Jasinieć — Grudziądz Węgrowo;**
 - d) zachowanie historycznie ukształtowanych typów zabudowy (przez typ zabudowy rozumie się zespół następujących cech zabudowy: usytuowanie, gabaryty, kształt dachu);
 - e) kształtowanie nowej zabudowy i przekształcanie zabudowy istniejącej w sposób

nawiązujący i respektujący historycznie ukształtowane typy zabudowy istniejące w sąsiedztwie;

- f) zachowanie, pielęgnację i uzupełnianie historycznej kompozycji i składu gatunkowego układów zieleni;
- g) kształtowanie zagospodarowania terenów w sposób uwzględniający lub podkreślający walory widokowe eksponowanych obszarów, obiektów i zespołów zabudowy;
- h) kształtowanie przedpola widokowych w **strefach ochrony ekspozycji** jako obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej z ekstensywną zabudową siedlisk (określenie wskaźników urbanistycznych gwarantujących utrzymanie niskiej intensywności zabudowy)
- i) zachowanie przebiegu dróg.

5.4.12. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla kształtowania historycznych układów przestrzennych wsi poza strefami ochrony:

- a) określenie zasad ochrony wartości zabytkowych stref ochrony konserwatorskiej historycznych układów przestrzennych wsi oraz ich ekspozycji, oznaczonych na Rysunku K-01.
- b) ochrona i utrzymanie funkcjonowania wartościowych elementów układu przestrzennego, o których mowa w Tab. 13.4.4.2.1.
- c) ochrona zachowanych obiektów tradycyjnego budownictwa wiejskiego;
- d) zachowanie tradycyjnego sposobu rozplanowania i wielkości zagród;
- e) lokalizacja nowych budynków w ramach istniejącego układu w sposób uwzględniający tradycyjne, historyczne zasady kształtowania układów wsi;
- f) przebudowy, rozbudowy i modernizacje obiektów istniejących realizowane będą poprzez dostosowanie do tradycyjnych form obiektów budownictwa wiejskiego; **przed wykonaniem przebudowy, rozbudowy i modernizacji obiektów istniejących zaleca się przeprowadzenie inwentaryzacji w kierunku występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy;**
- g) kształtowanie układów przestrzennych jednostek osadniczych w sposób:
 - uwzględniający i adaptujący zasady kształtowania i wartościowe elementy wyznaczone przez historyczne części układów przestrzennych wsi, a w szczególności główny układ drogowy;
 - kontynuujący tradycyjny sposób lokalizacji, rozplanowania i wielkości zagród.

5.4.13. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla kształtowania historycznych form zabudowy wsi, w szczególności budynków mieszkalnych:

- a) ochrona historycznej zabudowy wsi, reprezentowanej przez główne, występujące na obszarze gminy typy tradycyjnej zabudowy wiejskiej:
 - budynek szerokofrontowy z dachem dwuspadowym, murowany, często bez wystawki,
 - budynek szerokofrontowy z dachem półpłaskim, najczęściej ze ścianką kolankową z doświetleniem lub bez, często z frontową wystawką, murowany, kryty papą,
 - budynki mieszkalne robotników folwarcznych, murowane, bez wystawek, czasem z przedsionkiem frontowym,
 - mały dom mieszkalny; tzw. „poniatówka”.
- b) organiczna, twórcza kontynuacja i adaptacja form architektonicznych właściwych dla lokalnej tradycji budowlanej opartej o historyczne typy występujące na obszarze gminy;
- c) uwzględnianie i respektowanie w trakcie projektowania nowych budynków charakterystycznych cech wyróżniających lokalne typy tradycyjnej zabudowy wiejskiej, a w szczególności:
 - kształtu dachu, kąta nachylenia połaci dachowych (ok. 20° lub ok. 40 -50°) oraz materiału pokrycia połaci dachowych (dachówka ceramiczna),
 - proporcji poszczególnych części bryły budynku, a w szczególności:
 - poziomu podłogi parteru względem poziomu posadowienia

- otaczającego terenu (nie więcej niż 0,5 m,
- wysokości strefy fundamentów (cokołu) względem wysokości pierwszej kondygnacji nadziemnej liczonej do okapu dachu,
- kubatury kondygnacji naziemnej do kubatury poddasza,
- rzutu budynku (zbliżony do modułu od 1:1,2 do 1:2);
- wysokości budynków (1-kondygnacyjne lub 2-kondygnacyjne),
- sposobu kształtowania elewacji frontowej (symetria),
- wykorzystania tradycyjnych materiałów (cegła licowa, kamień – w szczególności strefa cokołu i fundamenty, drewno – konstrukcja, wykończenia, tynki, ceramiczne pokrycia dachów itp.).

PODROZDZIAŁ 5.5.

DZIAŁANIA NIEZBĘDNE DO ZAPOBIEGANIA ZAGROŻENIOM DLA ZABYTKÓW, ZAPEWNIENIA IM OCHRONY PRZY REALIZACJI INWESTYCJI ORAZ PRZYWRACANIA ZABYTKÓW DO JAK NAJLEPSZEGO STANU

- 5.5.1. Objęcie ochroną na podstawie wpisu do rejestru wojewódzkiego konserwatora zabytków założenia pałacowo – folwarcznego w Mgowie.
- 5.5.2. Realizacja ustalonych kierunków studium poprzez akty prawa miejscowego, a w szczególności poprzez ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- 5.5.3. Opracowanie gminnej ewidencji zabytków²⁶.
- 5.5.4. Opracowanie gminnego programu opieki nad zabytkami oraz jego realizacja, w szczególności w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego²⁷.
- 5.5.5. Opracowanie planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych.
- 5.5.6. Działania pielęgnacyjne i restauracyjne na zabytkach oraz w ich otoczeniu za zgodą (dotyczy terenów wpisanych do rejestru zabytków) lub w konsultacji z WUOZ (dla innych terenów).
- 5.5.7. Przywrócenie obiektów i terenów istotnych dla dziedzictwa kulturowego do funkcjonowania w strukturze funkcjonalno-przestrzennej zarówno miejscowości, w których się znajdują jak i całej gminy, w tym aktywne działania na rzecz pozyskania inwestorów i aktywizacji ekonomicznej oraz rewitalizacji dawnych zespołów folwarcznych.

²⁶ Zgodnie z art. 22 ust. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

²⁷ Zgodnie z art. 21 o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami podstawą do sporządzenia gminnego programu opieki nad zabytkami jest gminna ewidencja zabytków.

ROZDZIAŁ 6 KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

PODROZDZIAŁ 6.1. ZAOPIATRZENIE W WODĘ

Ze względu na:

- zmiany w zapotrzebowaniu na wodę na obszarze gminy, które związane będą głównie ze wzrostem demograficznym i rozwojem terenów zurbanizowanych na obszarze gminy, (Podrozdziały 3.4 i 5.6)
- rozproszony charakter systemu wodociągowego na obszarze gminy, (Podrozdziały 5.6)
- stan sieci wodociągowej wymagający przeprowadzenia rozbudowy i modernizacji ujęć wody, stacji wodociągowych i sieci, (Podrozdziały 5.6)
- brak wyposażenia w hydranty części miejscowości,
- walory środowiskowe gminy oraz zagrożenia środowiskowe, (Rozdział 3)
wytyczone w gminnych dokumentach strategicznych kierunki gospodarki wodno-ściekowej, (Rozdział 2)
- wytyczone w ponadlokalnych dokumentach strategicznych kierunki kształtowania zagospodarowania przestrzennego terenów gminy; (Rozdział 2)

w celu:

- ❖ zapewnienia wszystkim mieszkańcom możliwości zaopatrzenia w wodę,
- ❖ zapewnienia wszystkim mieszkańcom dostępu do czystej i dobrej jakości wody,
- ❖ zapewnienia pełnej i prawidłowej obsługi terenów zabudowanych na obszarze gminy,
- ❖ zapewnienia pełnego dostępu do wody dla celów przeciwpożarowych,
- ❖ zapewnienia dostępu do wody w sytuacjach kryzysowych,
- ❖ ochrony i właściwego kształtowania walorów środowiskowych gminy,
- ❖ poprawy i zachowania jakości wód powierzchniowych, zwłaszcza jezior oraz wód podziemnych i ich ochrony przed degradacją
- ❖ zapewnienia mieszkańcom zdrowych warunków środowiskowych zamieszkania, pracy i wypoczynku,
- ❖ zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia,
- ❖ stworzenia możliwości korzystania z ujęć o najlepszej jakości wody i największej wydajności przy jednoczesnym wyłączeniu ujęć o gorszych parametrach i traktowaniu ich jako ujęcia rezerwowe,
- ❖ realizacji celów i priorytetów określonych w Strategii Rozwoju Gminy Płużnica, w Strategii Rozwoju Powiatu Wąbrzeskiego i planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego;

6.1.Ustala się kierunki rozwoju systemu zaopatrzenia w wodę:

- 6.1.1. Prowadzenie dalszego, systematycznego i etapowego rozwoju i modernizacji zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę.
- 6.1.2. Wykorzystanie dla docelowego zaopatrzenia w wodę ujęć najzasobniejszych i o najlepszej jakości wody – rozbudowa i modernizacja najlepszych ujęć wody i sukcesywnie wyłączenie z eksploatacji ujęć nieefektywnych lub o wodzie niskiej jakości.
- 6.1.3. Kształtowanie systemu wodociągowego w sposób pozwalający na zapewnienie ciągłości dostaw wody (np. w wypadku awarii), zmierzające do spięcia wszystkich wodociągów w jeden system wodociągowy dla całej gminy.
- 6.1.4. Sukcesywną rozbudowę sieci wodociągowej w celu zapewnienia zaopatrzenia w wodę z systemów zbiorowych wszystkich terenów zurbanizowanych.
- 6.1.5. Zaopatrzenie w wodę zabudowy ekstensywnej we własnym zakresie - z sieci wodociągowej bądź z indywidualnego ujęcia.
- 6.1.6. Sukcesywną modernizację sieci poprzez wymianę rur azbestowo-cementowych na inny materiał.
- 6.1.7. Upowszechnianie technologii produkcji charakteryzujących się niskim zużyciem wody i zastosowaniem obiegów zamkniętych.
- 6.1.8. Ograniczanie zużycia wód podziemnych dla celów produkcji przemysłowej (nie dotyczy przemysłu spożywczego).
- 6.1.9. Uwzględnienia konieczności rozbudowy systemu hydrantów i innych urządzeń przeciwpożarowych przy kształtowaniu systemu zaopatrzenia w wodę na obszarze gminy.
- 6.1.10. Budowę, rozbudowę i modernizację systemu wodociągowego w sposób zapewniający dostępu do wody w sytuacjach kryzysowych;

- 6.1.11. Wytyczne określania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wykorzystania i rozwijania potencjału istniejących systemów:
- kształtowanie terenów funkcji strategicznych z wykorzystaniem możliwości istniejących systemów; dopuszcza się budowę nowych systemów zaopatrzenia w wodę w sytuacji braku dostatecznej wydajności istniejących systemów,
 - rozwój jednostek osiedleńczych z wykorzystaniem możliwości istniejących systemów,
 - przekształcenia na terenach ekstensywnej zabudowy z dopuszczeniem zastosowania indywidualnych rozwiązań zaopatrzenia w wodę,
 - możliwość zmiany sposobu zaopatrzenia w wodę poszczególnych miejscowości lub obszarów zurbanizowanych jeżeli nowe rozwiązania, w wyniku przeprowadzonych szczegółowych prac analitycznych lub projektowych, okażą się bardziej efektywne użytkowo i ekonomicznie, ale respektowały będą inne ustalenia studium.
- 6.1.12. Wytyczne koordynacji lokalnych i ponadlokalnych zamierzeń inwestycyjnych – koszty sporządzenia planów miejscowych w zakresie zaopatrzenia w wodę obciążają budżet gminy, ze względu na lokalny charakter inwestycji.

PODROZDZIAŁ 6.2. ODPROWADZENIE ŚCIEKÓW SANITARNYCH

Ze względu na:

- planowany rozwój gospodarczy gminy,
- rozproszone układy sieci kanalizacji sanitarnej, (Podrozdział 5.6)
- tereny zwartej zabudowy nie posiadające kanalizacji przewodowej, część sieci kanalizacyjnej nie odprowadza ścieków od wszystkich możliwych użytkowników zamieszkujących na danym terenie, (Podrozdział 5.6)
- niski stopień skanalizowania gminy, który wpływa negatywnie na stan sanitarny wód powierzchniowych i podziemnych położonych na terenie gminy, (Podrozdział 5.6)
- walory środowiskowe gminy oraz zagrożenia środowiskowe, (Rozdział 3)
wytyczone w gminnych dokumentach strategicznych kierunki gospodarki wodno-ściekowej, (Rozdział 2)
- wytyczone w ponadlokalnych dokumentach strategicznych kierunki kształtowania zagospodarowania przestrzennego terenów gminy; (Rozdział 2)

W celu:

- ❖ zapewnienia efektywnej użytkowo i ekonomicznie gospodarki kanalizacyjnej na obszarze gminy,
- ❖ zapewnienie prawidłowej oraz efektywnej ekonomicznie obsługi terenów zabudowanych na obszarze gminy,
- ❖ zapewnienia prawidłowej i bezawaryjnej pracy oczyszczalni ścieków,
- ❖ zapewnienia kontroli i ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych;
- ❖ zapewnienia kontroli jakości i ilości odprowadzanych ścieków z terenów zabudowy rozproszonej;
- ❖ pełnego skanalizowania terenów zwartej zabudowy,
- ❖ zwiększenia kontroli nad jakością wód powierzchniowych i podziemnych,
- ❖ zminimalizowanie ilości wód przypadkowych i gruntowych dostających się do sieci kanalizacji sanitarnej,
- ❖ ochrony i właściwego kształtowania walorów środowiskowych gminy,
- ❖ zapewnienia mieszkańcom zdrowych warunków środowiskowych zamieszkania, pracy i wypoczynku,
- ❖ zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia,
- ❖ realizacji celów i priorytetów określonych w Strategii Rozwoju Gminy Płużnica, w Strategii Rozwoju Powiatu Wąbrzeskiego i planie zagospodarowania przestrzennego województwa,

6.2. Ustala się kierunki rozwoju systemu odprowadzenia ścieków sanitarnych:

- 6.2.1. Prowadzenie dalszego, systematycznego i etapowego rozwoju i modernizacji zbiorowych systemów odprowadzania ścieków²⁸.
- 6.2.2. Prowadzenie dalszej, systematycznej modernizacji zbiorowych systemów odprowadzania ścieków, w szczególności zmierzających do zapewnienia szczelności systemu kanalizacyjnego i zminimalizowania ilości wód przypadkowych i gruntowych infiltrujących do systemu kanalizacji sanitarnej.
- 6.2.3. Prowadzenie dalszego, systematycznego i etapowego rozwoju i modernizacji

²⁸ Art. 42 ust. 3 ustawy z dnia 18.07.2001 prawo wodne (t. j. Dz. U. z 2012 r. poz. 145 z późn. zm.) mówi: *Budowę urządzeń służących do zaopatrzenia w wodę realizuje się jednocześnie z rozwiązaniem spraw gospodarki ściekowej, w szczególności przez budowę systemów kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków.*

oczyszczalni ścieków. Dopuszcza się likwidację oczyszczalni w Płużnicy, pod warunkiem włączenia terenów obsługiwanych przez nią do systemu zapewniającego prawidłową obsługę tych terenów i poprawę stanu środowiska przyrodniczego.

- 6.2.4. Prowadzenie monitoringu:
 - a) ścieków oczyszczanych,
 - b) ilości i jakości ścieków bytowo-gospodarczych powstających na terenie gminy;
- 6.2.5. Prowadzenie pełnej ewidencji zbiorników bezodpływowych.
- 6.2.6. Prowadzenie pełnej ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków.
- 6.2.7. Obowiązek wyposażenia w zbiorcze systemy kanalizacyjne podłączone do oczyszczalni ścieków i podłączenia zabudowy do tych systemów na wszystkich terenach zwartej zabudowy.
- 6.2.8. Na terenach rozproszonej zabudowy wiejskiej dopuszcza się odprowadzenie ścieków do indywidualnych lub zbiorowych zbiorników bezodpływowych lub jeżeli pozwalają na to warunki gruntowe i wielkość działki wyposażenie zabudowy w przydomowe oczyszczalnie ścieków²⁹;
- 6.2.9. Wytyczne określania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wykorzystania i rozwijania potencjału istniejących systemów:
 - a) kształtowanie terenów funkcji strategicznych z wykorzystaniem możliwości istniejącego systemu odprowadzenia ścieków sanitarnych do oczyszczalni w Wąbrzeźnie, lub innych zewnętrznych odbiorców ścieków sanitarnych,
 - b) rozwój jednostek osiedleńczych z wykorzystaniem możliwości istniejącego systemu odprowadzenia ścieków sanitarnych do oczyszczalni w Wąbrzeźnie, lub innych zewnętrznych odbiorców ścieków sanitarnych, lub z zastosowaniem innych, indywidualnych rozwiązań, zapewniających zachowanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego,
 - c) przekształcenia na terenach ekstensywnej zabudowy z dopuszczeniem zastosowania indywidualnych rozwiązań w zakresie odprowadzenia ścieków sanitarnych,
 - d) możliwość zmiany sposobu odprowadzenia ścieków sanitarnych z poszczególnych miejscowości lub obszarów zurbanizowanych, jeżeli nowe rozwiązania, w wyniku przeprowadzonych szczegółowych prac analitycznych lub projektowych, okażą się bardziej efektywne użytkowo i ekonomicznie, ale respektowały będą inne ustalenia studium.
- 6.2.10 Wytyczne koordynacji lokalnych i ponadlokalnych zamierzeń inwestycyjnych – koszty sporządzenia planów miejscowych dotyczących lokalizacji systemów odprowadzenia ścieków obciążają budżet gminy, ze względu na lokalny charakter inwestycji. Koszty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie dotyczącym lokalizacji kolektorów zbiorczych kanalizacji sanitarnej prowadzących do oczyszczalni ścieków w Wąbrzeźnie obciążają budżet powiatu.

PODROZDZIAŁ 6.3. ODPROWADZENIE ŚCIEKÓW DESZCZOWYCH

Ze względu na:

- planowany rozwój terenów zurbanizowanych i zagęszczenie zabudowy oraz rozwój terenów przeznaczonych Pod lokalizację funkcji komercyjnych, (podrozdział 5.6)
- słabo rozbudowany system sieci kanalizacji deszczowej, (podrozdział 5.6)
- nieszczelność systemu kanalizacji sanitarnej, co powoduje przedostawanie się ścieków opadowych do oczyszczalni i naturalnych zbiorników wodnych, (podrozdział 5.6)
- walory środowiskowe gminy oraz zagrożenia środowiskowe, (Rozdział 3)
- wytyczne w gminnych dokumentach strategicznych kierunku gospodarki wodno-ściekowej, (Rozdział 2)
- wytyczne w ponadlokalnych dokumentach strategicznych kierunku kształtowania zagospodarowania przestrzennego terenów gminy; (Rozdział 2)

W celu:

- ❖ racjonalnego wykorzystania zasobów wodnych gminy,

²⁹ Art. 42 ust. 4 ustawy z dnia 18.07.2001 prawo wodne (t. j. Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 z późn. zm.) mówi: *W miejscach, gdzie budowa systemów kanalizacji zbiorczej nie przyniosłaby korzyści dla środowiska lub powodowałaby nadmierne koszty, należy stosować systemy indywidualne lub inne rozwiązania zapewniające ochronę środowiska.*

- ❖ zapewnienia efektywnej użytkowo i ekonomicznie gospodarki kanalizacyjnej na obszarze gminy,
- ❖ zwiększenia kontroli nad jakością wód powierzchniowych i podziemnych,
- ❖ ochrony i właściwego kształtowania walorów środowiskowych gminy,
- ❖ zapewnienia mieszkańcom zdrowych warunków środowiskowych zamieszkania, pracy i wypoczynku,
- ❖ zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia,
- ❖ realizacji celów i priorytetów określonych w Strategii Rozwoju Gminy Płużnica i planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko- pomorskiego;

6.3. Ustala się kierunki rozwoju systemu odprowadzenia ścieków deszczowych:

- 6.3.1. Prowadzenie systematycznej i etapowej budowy zbiorowych systemów odprowadzania ścieków deszczowych z wykorzystaniem istniejących systemów kanalizacji deszczowej oraz zastosowaniem, w miarę możliwości, rozwiązań umożliwiających retencję wód opadowych.
- 6.3.2. Budowa systemów odprowadzania wód deszczowych obsługujących poszczególne miejscowości i tereny funkcji strategicznych. Dopuszcza się tworzenie systemów odprowadzenia wód opadowych obsługujących większe obszary.
- 6.3.3. Rozsączanie, retencjonowanie lub bezpośrednie odprowadzenie do odbiornika wód opadowych nie wymagających oczyszczania.
- 6.3.4. Zapewnienie podczyszczenia dla ścieków opadowych z terenów o zwiększonym zanieczyszczeniu, a w szczególności terenów lokalizacji funkcji komercyjnych i komunikacyjnych.
- 6.3.5. Wytyczne określania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego kształtowania systemów odprowadzania wód opadowych:
 - a) kształtowanie terenów zabudowanych w sposób uwzględniający docelową kompleksową obsługę terenów zabudowanych w zakresie odprowadzenia wód opadowych,
 - b) uwzględnienie w zagospodarowaniu nowych terenów zabudowanych, obszarów pod zbiorniki retencyjne i urządzenia do kształtowania systemów retencjonowania wód opadowych,
 - c) kształtowanie terenów funkcji strategicznych w sposób zapewniający odprowadzenie ścieków deszczowych zgodny z przepisami odrębnymi; do czasu budowy docelowego systemu odprowadzania wód deszczowych dopuszcza się rozwiązania indywidualne pozwalające na ich włączenie w zorganizowany system,
 - d) rozwój jednostek osiedleńczych z wykorzystaniem możliwości istniejących elementów systemu odprowadzenia ścieków deszczowych lub z zastosowaniem innych, indywidualnych rozwiązań, zapewniających zachowanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego,
 - e) przekształcenia na terenach ekstensywnej zabudowy z dopuszczeniem zastosowania indywidualnych rozwiązań w zakresie odprowadzenia wód opadowych,
 - f) dopuszczalna zmiana istniejącego sposobu odprowadzenia wód opadowych z poszczególnych miejscowości lub obszarów zurbanizowanych na nowe rozwiązania bardziej efektywne użytkowo i ekonomicznie i respektujące inne ustalenia studium.
- 6.3.6. Wytyczne koordynacji lokalnych i ponadlokalnych zamierzeń inwestycyjnych – koszty sporządzenia planów miejscowych dotyczących lokalizacji systemów odprowadzenia ścieków deszczowych obciążają budżet gminy, ze względu na lokalny charakter inwestycji.

PODROZDZIAŁ 6.4.
GOSPODARKA ODPADAMI

Ze względu na:

- walory środowiskowe gminy oraz zagrożenia środowiskowe, (Rozdział 3)
- wytyczne w gminnych dokumentach strategicznych kierunki gospodarki odpadami, (podrozdział 5.6)
- wytyczne w ponadlokalnych dokumentach strategicznych kierunki kształtowania zagospodarowania przestrzennego terenów gminy (Rozdział 2.);

W celu:

- ❖ zapewnienia możliwości składowania i utylizacji odpadów powstających na obszarze gminy,
- ❖ ochrony i właściwego kształtowania walorów środowiskowych gminy,
- ❖ zapewnienia mieszkańcom zdrowych warunków środowiskowych zamieszkania, pracy i wypoczynku,
- ❖ objęcia wszystkich mieszkańców powiatu zorganizowaną zbiórką odpadów,
- ❖ podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu,
- ❖ zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia,
- ❖ realizacji celów i priorytetów określonych w Strategii Rozwoju Gminy Płużnica, w Strategii Rozwoju Powiatu Wąbrzeskiego i planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego;

6.4. Ustala się kierunki rozwoju gospodarki odpadami:

- 6.4.1. Kontynuacja dotychczasowego kierunku gospodarki odpadami. Obowiązuje wywóz odpadów do międzygminnego wysypiska odpadów lub innego poza terenem gminy.
- 6.4.2. Wyposażenie zabudowy oraz terenów przestrzeni publicznych w miejsca do zbiórki odpadów.
- 6.4.3. Rekultywacja wszystkich wyrobisk poeksploatacyjnych i punktów gromadzenia odpadów.
- 6.4.4. Wytyczne określania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wykorzystania i rozwijania potencjału istniejących systemów:
 - a) kształtowanie terenów zabudowanych w sposób uwzględniający lokalizację miejsc zbiórki odpadów,
 - b) dopuszczalna zmiana dotychczasowego sposobu składowania odpadów na nowe rozwiązania bardziej efektywne użytkowo i ekonomicznie i respektujące inne ustalenia studium.
- 6.4.5. Wytyczne koordynacji lokalnych i ponadlokalnych zamierzeń inwestycyjnych – koszty sporządzenia planów miejscowych dotyczących lokalizacji gminnego składowiska odpadów obciążają budżet gminy, ze względu na lokalny charakter inwestycji.

PODROZDZIAŁ 6.5.
ZAOPATRZENIE W GAZ

Ze względu na:

- brak na obszarze gminy systemu przesyłowej sieci gazowej, (podrozdział 5.6)
- planowaną realizację gazociągu wysokiego ciśnienia przebiegającego przez obszar gminy, wraz ze stacją redukcyjną I-go stopnia,
- wytyczne w gminnych dokumentach strategicznych kierunki gospodarki energetycznej, (Rozdział 2)
- wytyczne w ponadlokalnych dokumentach strategicznych kierunki kształtowania zagospodarowania przestrzennego terenów gminy; (Rozdział 2)

W celu:

- ❖ zapewnienia możliwości budowy sieci gazowej na obszarze gminy,
- ❖ ochrony i właściwego kształtowania walorów środowiskowych gminy,
- ❖ zapewnienia mieszkańcom zdrowych warunków środowiskowych zamieszkania, pracy i wypoczynku,
- ❖ zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia,
- ❖ realizacji celów i priorytetów określonych w Strategii Rozwoju Gminy Płużnica i planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego;

6.5. Ustala się kierunki rozwoju systemu zaopatrzenia w gaz:

- 6.5.1. Budowa sieci gazowej przesyłowej przez teren gminy oraz budowa systemu sieci rozdzielczej na cele obsługi terenów gminy.
- 6.5.2. Obowiązuje oznaczona na *Rysunku K-01* orientacyjna lokalizacja stacji redukcyjnej I-go stopnia.
- 6.5.3. Możliwość rozbudowy systemu zaopatrzenia w gaz na obszarze gminy, a w szczególności możliwość realizacji na obszarze gminy systemu przesyłowej i rozdzielczej sieci gazowej oraz podłączanie do niej zabudowy przy zachowaniu przepisów szczególnych.
- 6.5.4. Możliwość wyposażenia zabudowy w gaz ze źródeł indywidualnych przy zachowaniu przepisów szczególnych – w szczególności do czasu realizacji na obszarze gminy systemu rozdzielczej sieci gazowej.

- 6.5.5. Wytyczne określania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zasad kształtowania systemu zaopatrzenia w gaz:
- dokładna lokalizacja stacji redukcyjnej I-go stopnia zostaną ustalone w trakcie analiz i prac projektowych i określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, przy zachowaniu innych ustaleń studium, a w szczególności granic terenów zurbanizowanych.
 - kształtowanie terenów zabudowanych, w szczególności terenów koncentracji funkcji komercyjnych, w sposób uwzględniający docelową kompleksową obsługę terenów zabudowanych w zakresie zaopatrzenia w gaz,
 - uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów, obszarów pod sieci i urządzenia niezbędne dla funkcjonowania systemu zaopatrzenia w gaz.
- 6.5.6. Wytyczne koordynacji lokalnych i ponadlokalnych zamierzeń inwestycyjnych – koszty sporządzenia planów miejscowych dotyczących lokalizacji sieci i urządzeń przesyłowych obciążają budżet województwa lub powiatu, ze względu na ponadlokalny charakter inwestycji. Koszty sporządzenia planów miejscowych dotyczących lokalizacji sieci i urządzeń rozdzielczych obciążają budżet gminy, ze względu na lokalny charakter inwestycji.

PODROZDZIAŁ 6.6. ZAOPATRZENIE W CIEPŁO

Ze względu na:

- zmiany w zapotrzebowaniu na ciepło na obszarze gminy, które związane będą głównie z rozwojem terenów zurbanizowanych na obszarze gminy, (podrozdział 5.6)
- brak na obszarze gminy zbiorowych systemów zaopatrzenia w ciepło, (podrozdział 5.6) rozwijające się na obszarze gminy ekologiczne technologie pozyskiwania energii i ciepła, (podrozdział 5.6)
- wytyczone w ponadlokalnych dokumentach strategicznych kierunki kształtowania zagospodarowania przestrzennego terenów gminy; (Rozdział 2)

W celu:

- ❖ wykorzystania potencjału gminy do rozwoju aktywności gospodarczej związanej z produkcją odnawialnych nośników energii,
- ❖ ochrony i właściwego kształtowania walorów środowiskowych gminy,
- ❖ zapewnienia mieszkańcom zdrowych warunków środowiskowych zamieszkania, pracy i wypoczynku,
- ❖ zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia,
- ❖ realizacji celów i priorytetów określonych w Strategii Rozwoju Gminy Płużnica i planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko- pomorskiego;

6.6.Ustala się kierunki rozwoju systemu zaopatrzenia w ciepło:

- 6.6.1. Budowa nowych zbiorowych systemów zaopatrzenia w ciepło, w tym w szczególności wykorzystujących odnawialne źródła energii i ciepło odpadowe powstające w zlokalizowanych na obszarze gminy zakładach produkcyjnych.
- 6.6.2. Oprócz systemów zbiorowych, zaspokajanie potrzeb ciepłych na obszarze gminy Płużnica oparte będzie o indywidualne źródła energii cieplnej.
- 6.6.3. Promocja i rozwój systemów zaopatrzenia w ciepło bazujących na źródłach wykorzystujących paliwa nie powodujące ponadnormatywnego zanieczyszczenia środowiska.
- 6.6.4. Stopniowa eliminacja węgla jako nośnika energii i zastępowanie go np. biopaliwami.
- 6.6.5. Promocja i rozwój wykorzystania lokalnych odnawialnych źródeł energii.
- 6.6.6. Wraz z rozwojem systemu zaopatrzenia w gaz wykorzystanie tego medium dla zaspokojenia potrzeb zaopatrzenia w ciepło.
- 6.6.7. Promocja i sukcesywna realizacja zadań termo-modernizacyjnych istniejącej zabudowy (w szczególności cykl wymiany / modernizacji elewacji budynków i stolarki okiennej). [Przed wykonaniem termo-modernizacji zabudowy zaleca się przeprowadzenie inwentaryzacji w kierunku występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy;](#)
- 6.6.8. Realizacja nowej zabudowy, w szczególności budynków mieszkalnych, jako obiektów energooszczędnych.
- 6.6.9. Wytyczne określania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zasad kształtowania systemu zaopatrzenia w ciepło:

- a) w zależności od potrzeb, kształtowanie terenów zabudowanych w sposób umożliwiający docelową kompleksową ich obsługę w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w ciepło,
 - b) uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów, w zależności od potrzeb, obszarów pod sieci i urządzenia niezbędne dla funkcjonowania zorganizowanego systemu zaopatrzenia w ciepło,
- 6.6.10. Wytyczne koordynacji lokalnych i ponadlokalnych zamierzeń inwestycyjnych – koszty sporządzenia planów miejscowych dotyczących lokalizacji sieci i urządzeń systemów zaopatrzenia w ciepło obciążają budżet gminy, ze względu na lokalny charakter inwestycji.

PODROZDZIAŁ 6.7.
ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNA

Ze względu na:

- planowany rozwój terenów zurbanizowanych i zagęszczenie zabudowy na tych terenach oraz rozwój terenów przeznaczonych od lokalizacji funkcji komercyjnych,
- dobrze rozwinięty na obszarze gminy system zaopatrzenia w energię elektryczną, (Podrozdział 5.6)
- rozwijające się na obszarze gminy ekologiczne technologie pozyskiwania energii i ciepła, wytyczone w gminnych dokumentach strategicznych kierunki gospodarki energetycznej, (Rozdział 2)
- wytyczone w ponadlokalnych dokumentach strategicznych kierunki kształtowania zagospodarowania przestrzennego terenów gminy; (Rozdział 2)

W celu:

- ❖ zapewnienia efektywnego użytkowo i ekonomicznie systemu zaopatrzenia w energię elektryczną na obszarze gminy,
- ❖ zapewnienia prawidłowej i bezawaryjnej pracy linii i urządzeń energetycznych,
- ❖ zapewnienia ciągłości dostarczania energii elektrycznej do odbiorców,
- ❖ wykorzystania potencjału gminy do rozwoju aktywności gospodarczej związanej z produkcją odnawialnych nośników energii,
- ❖ ochrony i właściwego kształtowania walorów środowiskowych gminy,
- ❖ zapewnienia mieszkańcom zdrowych warunków środowiskowych zamieszkania, pracy i wypoczynku,
- ❖ zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia,
- ❖ realizacji celów i priorytetów określonych w Strategii Rozwoju Gminy Płużnica i planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko- pomorskiego;

6.7.Ustala się kierunki rozwoju systemu zaopatrzenia w energię elektryczną:

- 6.7.1. Dalsze wykorzystanie, modernizacja i rozbudowa linii energetycznych wszystkich napięć oraz stacji transformatorowych zmierzających do realizacji ponadlokalnych inwestycji celu publicznego oraz do zapewnienia dostaw energii do wszystkich terenów zurbanizowanych i zabudowy zlokalizowanej na terenie gminy, **a także, w przypadku sieci przesyłowych, obszarów położonych poza obszarem gminy Płużnica.**
- 6.7.2. W strefach ochronnych dla linii energetycznych wysokiego napięcia obowiązują ograniczenia zabudowy dla poszczególnych typów obiektów według przepisów szczególnych.
- 6.7.3. Dopuszcza się zmniejszenie stref ochronnych pod warunkiem dotrzymania wartości dopuszczalnych natężenia pola elektrycznego; spełnienie tego warunku powinno być stwierdzone w drodze szczegółowych obliczeń, pomiarów modelowych lub pomiarów w otoczeniu istniejących sieci na ryzyko i koszt wnioskującego inwestora.
- 6.7.4. Rozwój zainwestowania na obszarze gminy z uwzględnieniem potrzeby zasilania w energię elektryczną wszystkich obszarów gminy i bezpieczeństwa energetycznego obecnych i nowo przyłączanych odbiorców indywidualnych, **a w przypadku sieci przesyłowych zasilania w energię elektryczną również obszarów położonych poza obszarem gminy Płużnica.**
- 6.7.5. Promocja przedsięwzięć i urządzeń racjonalizujących użytkowanie energii elektrycznej zarówno na potrzeby komunalne (np. oświetlenie ulic) jak i w instalacjach przemysłowych i u odbiorców indywidualnych.
- 6.7.6. Rozwój energetyki ze źródeł odnawialnych, w szczególności energetyki wiatrowej.
- 6.7.7. Wytyczne określania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

zasad wykorzystania i rozwijania potencjału istniejących systemów zaopatrzenia w energię elektryczną:

- a) dokładny przebieg, oznaczonych na *Rysunku K-01*, lokalizacji linii energetycznych wysokiego napięcia oraz związanych z nimi urządzeń ustalony w trakcie analiz i prac projektowych dotyczących rozbudowy sieci elektroenergetycznych, określa miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, przy zachowaniu innych ustaleń studium, a w szczególności niezbędnych odległości od terenów zurbanizowanych,
 - b) uwzględnienie potrzeby wytyczania korytarzy technicznych zapewniających odpowiedni dostęp w celu użycia ciężkiego sprzętu,
 - c) kształtowanie terenów zabudowanych w sposób umożliwiający docelową kompleksową ich obsługę w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną,
 - d) uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów, w zależności od potrzeb, obszarów pod sieci i urządzenia niezbędne dla funkcjonowania systemu zaopatrzenia w energię elektryczną (np. stacje transformatorowe dla obsługi nowych terenów zabudowy).
- 6.7.8. Wytyczne koordynacji lokalnych i ponadlokalnych zamierzeń inwestycyjnych – koszty sporządzenia planów miejscowych dotyczących lokalizacji sieci i urządzeń systemów zaopatrzenia w energię elektryczną na potrzeby lokalne obciążają budżet gminy, ze względu na lokalny charakter inwestycji. Koszty sporządzenia planów miejscowych dotyczących lokalizacji sieci i urządzeń systemów zaopatrzenia w energię elektryczną na potrzeby ponadlokalne obciążają odpowiednio budżet województwa i państwa.
- 6.7.9. Wskazany na rysunku przebieg projektowanej linii 400 kV relacji Jasieniec – Grudziądz-Węgrowo podlega uściśleniu, na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub wydawania decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego, w dostosowaniu do warunków technicznych, gruntowych, własnościowych oraz związanych z istniejącym zagospodarowaniem terenu, a także w nawiązaniu do trasy ww. linii ustalonej w obowiązujących dokumentach planistycznych (Studiach Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego, decyzjach o lokalizacji inwestycji celu publicznego) gmin bezpośrednio sąsiadujących z gminą Płużnica. Korekta przebiegu trasy w opisanym wyżej zakresie nie wymaga zmiany studium.
- Dla planowanej linii 2x400 kV ustala się pas technologiczny zgodnie z przepisami szczególnymi. W pasie technologicznym, stosownie do potrzeb, dopuszcza się budowę obiektów i urządzeń niezbędnych dla ww. linii 400 kV, w tym traktów światłowodowych.
 - Dopuszcza się demontaż istniejącej linii 220 kV relacji Jasieniec — Grudziądz Węgrowo.
 - Dopuszcza się przebudowę istniejących linii elektroenergetycznych i teletechnicznych położonych na trasie projektowanej linii 400 kV relacji Jasieniec - Grudziądz Węgrowo, celem zapewnienia bezpieczeństwa budowy oraz spełnienia wymagań techniczno - użytkowych w miejscach ich skrzyżowań i zbliżeń z linią projektowaną.
 - Dopuszcza się budowę linii elektroenergetycznej 400 kV na terenach o ustalonych w studium poszczególnych funkcjach dominujących, w tym w miejscach skrzyżowań z terenami komunikacji, celem zachowania ciągłości inwestycji, dla ustalonej w studium trasy linii.

PODROZDZIAŁ 6.8. TELEKOMUNIKACJA

Ze względu na:

- planowany rozwój terenów zurbanizowanych i zagęszczenie zabudowy na tych terenach oraz rozwój terenów przeznaczonych od lokalizacji funkcji komercyjnych,
- dobrze rozwinięty na obszarze gminy system telekomunikacyjny, (podrozdział 5.6)
- zlokalizowane lub przebiegające przez obszar gminy urządzenia i sieci telekomunikacyjne o znaczeniu ponadlokalnym, (podrozdział 5.6)

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA

- rozwijające się na obszarze gminy ekologiczne technologie pozyskiwania energii i ciepła, (podrozdział 5.6)
- wytyczone w gminnych dokumentach strategicznych kierunki gospodarki energetycznej, (Rozdział 2)
- wytyczone w ponadlokalnych dokumentach strategicznych kierunki kształtowania zagospodarowania przestrzennego terenów gminy; (Rozdział 2)

W celu:

- ❖ zapewnienia właściwych warunków łączności na całym obszarze gminy,
- ❖ zapewnienia prawidłowej i bezawaryjnej pracy linii i urządzeń telekomunikacyjnych,
- ❖ zapewnienia sprawności funkcjonowania istniejących ponadlokalnych obiektów, systemów i urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej,
- ❖ ochrony i właściwego kształtowania walorów środowiskowych gminy,
- ❖ zapewnienia mieszkańcom zdrowych warunków środowiskowych zamieszkania, pracy i wypoczynku,
- ❖ zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia,
- ❖ realizacji celów i priorytetów określonych w Strategii Rozwoju Gminy Płużnica i planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko- pomorskiego;

6.8. Ustala się kierunki rozwoju systemów telekomunikacyjnych:

- 6.8.1. Dalsza rozbudowa i modernizacja systemów telekomunikacyjnych na obszarze gminy przy zachowaniu przepisów szczególnych.
- 6.8.2. Maksymalne wykorzystanie istniejących masztów i wież telekomunikacyjnych na potrzeby operatorów. Lokalizacja nowych masztów i wież umożliwiająca realizację pozostałych ustaleń studium.
- 6.8.3. Wytyczne określania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wykorzystania i rozwijania potencjału istniejących systemów telekomunikacyjnych:
 - a) kształtowanie terenów zabudowanych w sposób umożliwiający obsługę terenów zabudowanych w zakresie usług telekomunikacyjnych,
 - b) uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów, obszarów pod sieci i urządzenia niezbędne dla funkcjonowania systemów telekomunikacyjnych.
- 6.8.4. Wytyczne koordynacji lokalnych i ponadlokalnych zamierzeń inwestycyjnych – koszty sporządzenia planów miejscowych dotyczących lokalizacji sieci i urządzeń systemów telekomunikacyjnych na potrzeby lokalne obciążają budżet gminy, ze względu na lokalny charakter inwestycji. Koszty sporządzenia planów miejscowych dotyczących lokalizacji sieci i urządzeń systemów telekomunikacyjnych na potrzeby ponadlokalne obciążają odpowiednio budżet powiatu, województwa i państwa.

PODROZDZIAŁ 6.9. **KOMUNIKACJA DROGOWA**

Ze względu na:

- nie wymagający znaczących zmian i przekształceń układ drogowy w gminie, (Podrozdział 5.7) sposób ukształtowania istniejącej sieci drogowej zapewniający wystarczające powiązania zewnętrzne i wewnętrzne gminy, (Podrozdział 5.7)
- wytyczone w ponadlokalnych dokumentach strategicznych kierunki kształtowania zagospodarowania przestrzennego terenów gminy; (Rozdział 2)

W celu:

- ❖ kształtowania systemu drogowego w sposób uwzględniający wzrost ruchu drogowego na obszarze gminy związany z rozwojem gospodarczym, rozwojem turystyki oraz wzrostem motoryzacji i ruchliwości ludności,
- ❖ zapewnienia sprawnej i bezpiecznej obsługi komunikacyjnej obszaru gminy przy racjonalnym wykorzystaniu istniejącej infrastruktury transportowej,
- ❖ zapewnienia sprawnego powiązania wewnątrzgminnego i bezproblemowych dojazdów do szkół i miejsc pracy i ośrodków usługowych,
- ❖ zapewnienia pełnej dostępności dla motoryzacji indywidualnej wszystkich obiektów stanowiących cel podróży i położonych na obszarze gminy,
- ❖ poprawy dostępności turystycznej atrakcji i walorów turystycznych gminy,
- ❖ zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia,
- ❖ realizacji celów i priorytetów określonych w Strategii Rozwoju Gminy Płużnica i planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko- pomorskiego;

6.9. Ustala się kierunki rozwoju systemów infrastruktury drogowej:

- 6.9.1. Istniejąca sieć drogowa dla ruchu samochodowego stanowi podstawę dla tworzenia bezpiecznego i funkcjonalnego systemu transportowego na obszarze gminy.

- 6.9.2. Dostosowanie istniejących dróg do określonych w przepisach prawa parametrów technicznych zarówno pod względem szerokości w liniach rozgraniczających jak i pod względem stanu technicznego nawierzchni.
- 6.9.3. Sukcesywne zapewnianie chodników przy drogach publicznych w miejscowościach.
- 6.9.4. Sukcesywne zapewnienie chodników lub ciągów pieszo – rowerowych poza terenami zabudowanymi, w szczególności do ośrodków usługowych gminy.
- 6.9.5. Zapewnienie dostępu do dróg publicznych na terenach rozwojowych, w tym, dostosowanego do potrzeb transportowych dla funkcji komercyjnych.
- 6.9.6. Zapewnienie pełnej obsługi drogowej terenów zabudowanych.
- 6.9.7. Uporządkowanie stanu prawnego dróg wewnętrznych na potrzeby zapewnienia dostępu do dróg publicznych z terenów zainwestowanych (w szczególności z terenów z ekstensywną zabudową),
- 6.9.8. Podniesienie bezpieczeństwa na drogach.
- 6.9.9. Racjonalizacja przebiegu dróg o znaczeniu ponadlokalnym przez tereny zabudowane – budowa obwodnic miejscowości oraz kształtowanie bezpiecznej geometrii skrzyżowań.
- 6.9.10. Modernizacja i usprawnienie dostępności komunikacji do atrakcji turystycznych.
- 6.9.11. Kształtowanie systemu transportowego na obszarze gminy w sposób uwzględniający ekspozycję walorów krajobrazowych gminy, w szczególności przez organizację miejsc postojowych w miejscach posiadających potencjał widokowy.
- 6.9.12. Budowa systemu dróg rowerowych wraz z niezbędną infrastrukturą, które realizować będą zarówno połączenia regionalne jak i lokalne oraz stanowią będą podstawę do rozwoju turystyki rowerowej na obszarze gminy.
- 6.9.13. Wyposażenie wszystkich inwestycji w odpowiednią ilość miejsc parkingowych zaspokajających potrzeby użytkowników (pracowników i klientów); potrzebne miejsca parkingowe umieszcza się na terenie inwestycji; plan miejscowy może dopuścić ich zlokalizowanie na wspólnych parkingach w pobliżu inwestycji.
- 6.9.14. Dostosowywanie parkingów przewidzianych do obsługi ruchu turystycznego do skali atrakcji i ośrodków obsługi turystów oraz ich kształtowanie z poszanowaniem środowiska przyrodniczego i krajobrazu; studium za optymalny uznaje parking 30 – stanowiskowy.
- 6.9.15. Dla dróg wojewódzkich nr 543 i 548 ustala się:
 - a) modernizację i rozbudowę dróg do parametrów technicznych klasy G – droga główna;
 - b) dopuszcza się, ze względu na potrzeby związane z modernizacją i rozbudową dróg wojewódzkich nr 543 i 548:
 - zmianę geometrii skrzyżowań z drogami się z nią krzyżującymi,
 - budowę chodników i dróg rowerowych wzdłuż drogi wojewódzkiej,
 - likwidację zabudowy i innego zagospodarowania położonego obecnie przy tej drodze, **za wyjątkiem obiektów zabytkowych**;
 - likwidację istniejących zjazdów z tej drogi;
 - lokalizację nowych zjazdów dla obsługi terenów funkcji strategicznych i jednostek osiedleńczych,
 - c) zagospodarowanie terenów położonych wzdłuż drogi wojewódzkiej wymaga uwzględnienia jej planowanej modernizacji i rozbudowy – zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi,
 - d) należy stosować odpowiednie zasady dotyczące³⁰:
 - lokalizacji infrastruktury technicznej przy drodze wojewódzkiej,
 - odległości zabudowy od drogi głównej oraz zabezpieczeń przed zagrożeniami i uciążliwościami wynikającymi z jej funkcjonowania³¹,
 - dostępności komunikacyjnej,
 - określenia linii rozgraniczających dla drogi głównej;
 - e) w przypadku przeznaczania na cele mieszkaniowe gruntów położonych w

³⁰ Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 260 z późn. zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (dz. U. z 1999 r. Nr 43 poz. 430).

³¹ § 11 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (dz. U. z 2002 r. Nr 75 poz. 690)

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA

sąsiedztwie tej drogi przewidzieć należy odpowiednią rezerwę terenu tak, aby zapewnić ochronę budynków przed uciążliwościami (głównie z tytułu klimatu akustycznego) wynikającymi z sąsiedztwa drogi lub zapewnić urządzenia zabezpieczające przed hałasem i innymi uciążliwościami.

6.9.16. Dla dróg powiatowych ustala się:

- a) parametry techniczne (klasę) dróg powiatowych na obszarze gminy Płużnica wymienionych w Tab13.6.2a,
- b) prowadzenie sukcesywnej modernizacji polegającej na:
 - poszerzaniu dróg (dostosowaniu do wymaganych prawem szerokości w liniach rozgraniczających),
 - budowie lub poprawie stanu technicznego nawierzchni,
 - budowie chodników na terenach zabudowanych,dotyczy to w szczególności dróg powiatowych nr: 1701C, 1703C, 1706C, 1707C;
- c) zagospodarowanie terenów położonych wzdłuż dróg powiatowych wymaga uwzględnienia ich planowanej modernizacji i rozbudowy – zgodnie z obowiązującymi przepisami³².

Tab13.6.2a – Drogi powiatowe przebiegające przez teren gminy Płużnica.

Ip	Nr drogi	Klasa	przebieg
1	1701C/ 44169	Z	Działowo, Dąbrówka, Kotnowo, Wieldządź, Nowa Wieś Królewska, gr.gm.Wąbrzeźno
2	1702C/ 44170	L	Józefkowo, od dr.woj.548 przez Józefkowo (centrum wsi) do drogi 4429025 (kier. Mgoszcz)
3	1703C/ 44171	Z	Płużnica, od dr.woj.548 do dr.woj.543 w Błędowie
4	1704C/ 44172	L	Od dr. woj 543,przez Goryń do dr.pow.44169(1701) w Wieldządzu
5	1705C/ 44173	L	Wiewiórki, od dr. woj 543,przez Bągart do Nowej Wsi Królewskiej
6	1706C/ 44174	L	Nowa Wieś Królewska, od dr.pow.44169 (1701) do dr. woj. 548 w Czaplach
7	1707C/ 44175	L	Nowa Wieś K. od dr. pow. 44169 Przez Uciąż do gr.gm.Wąbrzeźno (kier. Trzcianek)
8	1421C/ 44176	L	Mgowo, od dr.pow.44173(1705) Do gr.gm.Wąbrzeźno (kier. Gawłowice)
9	1716C/ 44191	Z	Płużnica od dr.woj.548, przez Ostrowo, Orłowo, do gr. gm. Chełmża (kier. Bocień)
10	1717C/ 44192	L	Czapple, od dr.woj.548, przez Przydwórz , Trzciano do Ryńska
11	1718C/ 44193	L	Czapple od dr.woj.548, przez Bartoszewice do Trzciana
12	1617C/ 44417	L	Działowo, od dr.woj.548 do Gr. gm. Lisewo (kier. Malankowo)

6.9.17. Dla dróg gminnych ustala się:

- a) parametry techniczne (klasę) dróg gminnych na obszarze gminy Płużnica wymienionych w Tab.13.6.4a,
- b) dla dróg istniejących dopuszcza się przyjęcie innych niż wskazane w Tab. 13.6.4a klas technicznych, jeżeli realizację dróg o wskazanych parametrach znacząco utrudniają lub wręcz uniemożliwiają warunki lokalne (np. warunki terenowe, linie zabudowy istniejących budynków, istniejące linie graniczne zabudowanych działek geodezyjnych,

³² przepisy Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (dz. U. z 1999 r. Nr 43 poz. 430).

- c) dla stworzenia kompletnego, zaspakajającego istniejące potrzeby w zakresie lokalnych powiązań drogowych, systemu dróg publicznych, istniejący system jest wystarczający. Proponuje się wyłączyć z systemu dróg publicznych poniżej wymienione drogi (tab.13.6.3b).
- d) prowadzenie sukcesywnej modernizacji polegającej na:
- poszerzaniu dróg (dostosowaniu do wymaganych prawem szerokości w liniach rozgraniczających),
 - budowie lub poprawie stanu technicznego nawierzchni,
 - budowie chodników i rowerowych dróg w zależności od potrzeb na terenach zabudowanych;
 - budowie, w zależności od potrzeb ciągów pieszo rowerowych lub chodników poza terenami zabudowanymi
- e) zagospodarowanie terenów położonych wzdłuż dróg powiatowych wymaga uwzględnienia ich planowanej modernizacji i rozbudowy – zgodnie z obowiązującymi przepisami³³.

³³ przepisy Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (dz. U. z 1999 r. Nr 43 poz. 430).

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA**

Tab. 13.6.3a Gminne drogi publiczne na terenie gminy Płużnica

lp	Nr drogi	k	l	przebieg
1	070101C 4429001	/	L	Płachawy- gr. gm. Grudziądz (kier. Władowo Szlacheckie)
2	070102C 4429002	/	L	Płachawy od dr.woj.543 do dr.pow.1703
3	070103C 4429003	/	L	Błędowo od dr. gm. 4429006 przez Wiewiórki-Podlesie do gr. gm. Grudziądz (kier. Hanowo)
4	070104C 4429004	/	L	Wiewiórki (dr.woj.543)-gr. gm. Daszkowo
5	070105C 4429005	/	L	Błędowo(dr.woj.543)-Goryń
6	070106C 4429006	/	L	Błędowo(dr.woj.543)-gr. gm. Grudziądz
7	070107C 4429007	/	L	Mgowo, od dr.1705- kier. Wieldządz
8	070109C 4429009	/	L	Nowa Wieś Królewska, od dr.pow.1701 do gr. gm. Radzyń Chełmiński (kier. Gawłowice)
9	070110C 4429010	/	L	Nowa Wieś Królewska, od dr.pow.1707 do gr. gm. Wąbrzeźno (kier.Wronie)
10	070111C 4429011	/	L	Nowa Wieś Królewska, od dr.pow.1701 do gr. gm. Wąbrzeźno (kier.Wronie)
11	070112C 4429012	/	L	Od dr.pow.1701 w Pólku przez Pieńki, dr.442909, do Bagartu, dr. pow1421
12	070114C 4429014	/	L	Nowa Wieś Królewska, od dr.pow.1701, do dr.woj.548 w Czaplach
13	070115C 4429015	/	L	Wieldządz, od dr.pow.1701 do dr.pow.1708 w Czapelkach
14	070116C 4429016	/	L	Od dr.pow.1708 do dr.gm.4429014, Czapelki
15	070117C 4429017	/	L	Uciąż, od dr.pow.1707 do gr.gm.Wąbrzeźno (kier Wronie)
16	070118C 4429018	/	L	Uciąż, od dr. pow. 1707 do dr.woj.548
17	070119C 4429019	/	L	Orłowo od dr.pow.1716 do gr. gm. Lisewo (kier Drzonowo)
18	070120C 4429020	/	L	Orłowo, od dr.gm.4429019 do Ostrowo Wybudowanie (kier. gr. gm. Chełmża)
19	070121C 4429021	/	L	Od dr.gm.4429022 w Płużnicy do gr. gm. Lisewo (kier. Drzonowo)
20	070122C 4429022	/	L	Płużnica od dr.pow.1716 do dr.woj.548 w Józefkowie
21	070123C 4429023	/	L	Józefkowo od dr.woj.548 do Bielaw
22	070124C 4429024	/	L	Wieldządz od dr.pow.1701 do Wieldządz Wybudowanie
23	070125C 4429025	/	L	Kotnowo od dr.pow.1701 do gr. gm. Lisewo (kier. Mgoszcz)
24	070126C 4429026	/	L	Wieldządz od dr.pow.1701 do dr.pow.1703 (kier. Błędowo)
25	070127C 4429027	/	L	Dąbrówka, od dr.pow.1701 do dr.pow.1703
26	070128C 4429028	/	L	Dąbrówka od dr.pow.1701 do gr. gm. Lisewo (kier. Malankowo)
27	070131C 4429031	/	L	Czapse, od dr.pow.1706 do dr.gm.4429014

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA**

28	070133C 4429033	/	L	Błędowo, od dr.woj.543 do Gr. gm. Grudziądz (kier. Władowo Szlacheckie)
29	070134C		L	Płużnica od drogi pow. 1706C do dr. woj. 548
30	070135C		L	Dąbrówka od drogi pow. 1701C w kierunku zachodnim
31	070136C		L	Wieldządz od drogi pow. 1706C do drogi gminnej 070115C
32	070137C		L	Józefkowo od drogi powiatowej 1702C do drogi gminnej 010134C

Tab. 13.6.3a Gminne drogi publiczne proponowane do wyłączenia z systemu dróg publicznych

p	numer		Nr działek ewidencyjnych	Przebieg drogi	Uwagi
1	070108C 4429008	/	45/1 Nowa Wieś Królewska	Nowa Wieś Królewska, od dr.1705	Dojazd do 2 posesji
2	070113C 4429013	/	125 Nowa Wieś Królewska	Nowa Wieś Królewska, od dr.pow.1707	Dojazd do działki
3	070129C 4429029	/	poza gr. gminy	Czaple od dr.woj.548 do dr.pow.1707 (kier. Michałki)	poza gr. Gminy
4	070130C 4429030	/	218 Wiewiórki,		Nie istnieje
5	070132C 4429032	/	poza gr. gminy	Józefkowo, od dr.woj.548 do gr. gm. Lisewo (kier. Mgoszcz)	poza gr. Gminy

6.9.18. Dla dróg i ścieżek rowerowych ustala się:

- a) oznaczony na *Rysunku K-01*, przebieg trasy rowerowej (na nieczynnym torowisku kolejowym), służący lokalnym celom komunikacyjnym i rekreacyjnym oraz celom turystycznym: Chełmża - Świętosław – teren gminy Płużnica (Ostrowo – Płużnica – Wieldządz – Mgowo) – Radzyń Chełmiński – Mełno,
- b) oznaczony na *Rysunku K-01*, przebieg trasy rowerowej (na nieczynnej bocznicie oraz po wschodniej stronie drogi gminnej 070133), służącej lokalnym celom komunikacyjnym i rekreacyjnym oraz celom turystycznym: Wieldządz – Władowo Szlacheckie,
- c) oznaczone na *Rysunku K-01*, przebiegi dróg rowerowych służących lokalnym celom komunikacyjnym i rekreacyjnym oraz celom turystycznym;
 - po południowej stronie drogi wojewódzkiej nr 543,
 - po północnej stronie drogi wojewódzkiej nr 548,
- d) uwzględnienie przebiegu planowanych dróg oraz infrastruktury obsługi ruchu rowerowego w gminnych dokumentach planistycznych (w szczególności w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego).

6.9.19. Wytyczne określania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wykorzystania i rozwijania potencjału istniejących systemów infrastruktury drogowej:

- a) parametry przebudowy dróg i ich wyposażenie dostosowane do przewidywanego wzrostu obciążeń komunikacyjnych, określonych w koncepcji obsługi komunikacyjnej,
- b) przebudowa dróg uwzględniająca sposoby rozwiązania zagadnień uciążliwości komunikacyjnych (hałas, zanieczyszczenie powietrza,
- c) wypadkowość - bezpieczeństwo ruchu),
- d) zapewnienie terenów dla przystanków autobusowych i pętli końcowych dla lokalnego transportu publicznego, w szczególności na terenach koncentracji funkcji komercyjnych i turystycznych oraz w poszczególnych jednostkach osiedleńczych,
- e) zapewnienie terenów dla chodników i dróg rowerowych,
- f) zapewnienie optymalnej ilości miejsc postojowych przy lokalizacji punktów widokowych.

6.9.20. Wytyczne koordynacji lokalnych i ponadlokalnych zamierzeń inwestycyjnych – koszty sporządzenia planów miejscowych i decyzji administracyjnych dotyczących

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA**

lokalizacji dróg publicznych obciążają odpowiednio budżet gminy, powiatu, województwa i państwa.

**ROZDZIAŁ 7
INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO**

7.1. Ustala się, że inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym, wymienione w poniższej tabeli będą realizowane na obszarach określonych w ustaleniach studium.

Lp.	inwestycja	obszar
INWESTYCJE PUBLICZNE O ZNACZENIU PONADLOKALNYM		
1	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 548	odcinek Płużnica – Cepno (gmina Lisewo)
2	Budowa, rozbudowa i przebudowa dróg publicznych wojewódzkich i powiatowych na potrzeby zwiększonego natężenia ruchu oraz o drogi rowerowe i chodniki wraz z niezbędną infrastrukturą	drogi wojewódzkie drogi powiatowe
3	Miejsce obsługi podróżnych szlaku motorowerowego	Płużnica
4	Budowa linii 400 kV Grudziądz Węgrowo – Bydgoszcz Jasieniec	Jak na Rysunku K-01
5	Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa istniejących i planowanych linii elektroenergetycznych 220 kV	Jak na Rysunku K-01
INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM		
1a	Budowa, przebudowa dróg gminnych	W niezbędnym zakresie
1b	Rozbudowa sieci elektroenergetycznej	Na obszarach przewidzianych pod zabudowę
1c	Rozbudowa sieci telekomunikacyjnej	Na obszarach przewidzianych pod zabudowę
1d	Rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej	Na obszarach przewidzianych pod zabudowę
2	Ochrona zabytków Zapewnienie warunków prawnych, oraz częściowo organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie.	Określone w ustaleniach studium

**ROZDZIAŁ 8
OBIEKTY I OBSZARY PODLEGAJĄCE OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW
SZCZEGÓLNYCH**

8.1. Na obszarze gminy nie występują obszary podlegające ochronie na podstawie przepisów odrębnych, takich jak:

- a) obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi,

- b) obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych,
- c) obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny,
- d) obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych,
- e) obszary terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.

ROZDZIAŁ 9 OBSZARY PROBLEMOWE

W wyniku analizy sytuacji w gminie i panujących tendencji rozwojowych autorzy studium wyszczególnili, przedstawione poniżej, potencjalne obszary konfliktowe wraz ze szczególnymi problemami, które te konflikty wywołują lub mogą wywołać. Wynikają one zazwyczaj ze współistnienia funkcji o rozbieżnych celach i odmiennych wymaganiach. Pewne problemy dotyczą konfliktów funkcji potencjalnych, których wprowadzenie może hamować lub zdecydowanie ograniczyć istnienie pozostałych, pożądaných lub preferowanych, na danym terenie, form zagospodarowania.

PODROZDZIAŁ 9.1.

DROGA WOJEWÓDZKA A ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW SASIADUJACYCH

9.1. Ustala się, że zagospodarowanie terenów winno być realizowane w sposób optymalny rozwiązujący występujące zagrożenia:

- 9.1.1. Ograniczenie wzajemnej dostępności i ciągłości przestrzennej pomiędzy południową i północną częścią gminy.
- 9.1.2. Uciążliwości akustyczne i zanieczyszczenie powietrza na terenach sąsiadujących z drogą.
- 9.1.3. Ograniczenia lokalizacyjne dla nowych inwestycji planowanych w sąsiedztwie drogi.
- 9.1.4. Zagrożenia bezpieczeństwa ludzi i zwierząt wynikające z funkcjonowania drogi.
- 9.1.1. Zagrożenia dla bezpieczeństwa funkcjonowania drogi wynikające z zagospodarowania i funkcjonowania terenów sąsiadujących.
- 9.1.2. Ograniczenie wzajemnej dostępności i ciągłości przestrzennej pomiędzy południową i północną częścią gminy.

PODROZDZIAŁ 9.2.

FUNKCJE PRZYRODNICZE A INNE ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW

9.2. Ustala się, że zagospodarowanie terenów winno być realizowane w sposób optymalny uwzględniający ograniczenia lokalizacyjne dla innych niż przyrodnicze nowych i istniejących form zagospodarowania terenów.

PODROZDZIAŁ 9.3

FARMY WIATROWE, FUNKCJE PRZEMYSŁOWE A KRAJOBRAZ GMINY

9.3. Ustala się, że zagospodarowanie terenów winno być realizowane w sposób optymalny rozwiązujący występujące zagrożenia:

- 9.3.1. Obniżenie atrakcyjności krajobrazowej gminy poprzez przeinwestowanie (np. pojedynczy wiatrak lub mała ich grupa stanowią atrakcję krajobrazową, zbyt duża ich ilość wraz z towarzyszącą infrastrukturą może znacząco obniżyć walory krajobrazowe).
- 9.3.2. Ingerencja krajobrazu przemysłowego w naturalny krajobraz gminy – degradacja istniejących walorów krajobrazu poprzez wprowadzanie specyficznych form zabudowy przemysłowej niedostosowanych do kulturowo uwarunkowanego krajobrazu.
- 9.3.3. Ograniczenia lokalizacyjne dla wprowadzania innych funkcji, a w szczególności funkcji mieszkaniowych.
- 9.3.4. Przekształcenia środowiska przyrodniczego – wpływ inwestycji szkodliwych dla środowiska - zanieczyszczenia powietrza, wody i gleb.
- 9.3.5. Negatywne oddziaływanie lub wręcz zagrożenie zniszczenia dla obszarów o walorach przyrodniczych, w szczególności obszarów chronionego krajobrazu.
- 9.3.6. Obniżenie jakości środowiska zamieszkania np. poprzez zwiększenie poziomu hałasu, zanieczyszczeń powietrza lub innych uciążliwości.
- 9.3.7. Uciążliwość transportu związanego z funkcjonowaniem zakładów przemysłowych.

- 9.3.8. Zagrożenie zanieczyszczenia zasobów wód podziemnych.
9.3.9. Przekształcenia litosfery w wyniku nieracjonalnej eksploatacji kopalin.

PODROZDZIAŁ 9.4.
KONCENTRACJE FUNKCJI KOMERCYJNYCH A ZABUDOWA O WARTOŚCIACH
HISTORYCZNO - KULTUROWYCH

9.4.1. Ustala się, że zagospodarowanie terenów winno być realizowane w sposób optymalny rozwiązujący występujące zagrożenia:

- a) zaburzenie układu przestrzennego zachodniej części wsi Płużnica, który pozostaje obecnie dobrze czytelny (wieś rzędowa o regularnym rytmie zagród rozmieszczonych wzdłuż drogi wojewódzkiej). Nowa zabudowa w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących zagród, a także towarzyszące jej parcelacje nieruchomości, mogą pogorszyć czytelność układu przestrzennego miejscowości,
- b) pogorszenie ekspozycji widokowej zabudowy o wartości historyczno – kulturowej, w dużej części „poniatówek” wraz z budynkami gospodarczymi poprzez zabudowę sąsiedztwa zagród,
- c) zagrożenie substancji zabytkowej poprzez zmianę sposobu użytkowania zabudowy zagrodowej i utratę funkcji rolniczej na rzecz funkcji komercyjnych,
- d) możliwa utrata cech zabytku lub stopniowa eliminacja wartościowej zabudowy w wyniku zmian przeznaczenia terenów, z uwagi na niewielkie gabaryty „poniatówek” i ich ograniczoną podatność na zmiany przeznaczenia,
- e) wprowadzenie nowych układów komunikacyjnych obsługujących funkcje komercyjne, takich jak drogi dojazdowe i ich powiązania z drogą wojewódzką, może stanowić czynnik zaburzający czytelność historycznie uwarunkowanej struktury przestrzennej miejscowości. Może też zagrozić istnieniu wartościowych szpalerów drzew towarzyszących drodze wojewódzkiej.

PODROZDZIAŁ 9.5.
POPRAWA WARUNKÓW ZAMIESZKANIA W MAŁYCH DOMACH MIESZKALNYCH TZW.
„PONIAŁÓWKACH” A WYMOGI OCHRONY WARTOŚCI HISTORYCZNO - KULTUROWYCH

9.5.1. Ustala się, że zagospodarowanie terenów winno być realizowane w sposób optymalny rozwiązujący następujące zagrożenia :

- a) dążenie do poprawy wartości techniczno – użytkowych małych domów mieszkalnych kosztem ich wartości historyczno – kulturowej (niekontrolowane termomodernizacje, wymiana stolarki, wymiana pokryć dachowych, zmiany kształtu dachów, rozbudowy, likwidacje przedsionków),
- b) przebudowy skutkujące utratą cech zabytku,
- c) porzucanie małych domów mieszkalnych i lokalizowanie w ich bezpośrednim sąsiedztwie nowych budynków, o dużo większym gabarycie, w sposób obniżający wartość kompozycyjną układu przestrzennego zagrody,
- d) popadnięcie w ruinę i zniszczenie porzuconych „Poniatówek”.

ROZDZIAŁ 10
POTRZEBY OBRONNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA

10.1. Ustala się zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego w sposób stwarzający warunki dla realizacji zadań obrony cywilnej oraz straży pożarnej, a w szczególności:

- przygotowanie budowli ochronnych,
- zabezpieczenie ochrony przeciwpożarowej oraz dostępu do wody dla celów przeciwpożarowych,
- zabezpieczenie systemu alarmowego i systemu wczesnego ostrzegania,
- zabezpieczenie alternatywnych źródeł zaopatrzenia w wodę pitną,
- zapewnienie mieszkańcom gminy opieki i pomocy medycznej oraz dostępu do podstawowych usług medycznych,
- realizację zadań obrony cywilnej mających na celu zapewnienie ochrony ludności gminy przed niebezpieczeństwami wynikającymi z działań wojennych, klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiskowych.

- 10.2. Na terenie gminy nie występują tereny zamknięte.
10.3. Na terenie gminy nie występują obiekty ważne i szczególnie ważne dla obronności i bezpieczeństwa państwa, określone odrębnymi przepisami.

ROZDZIAŁ 11 OBSZARY OBOWIĄZKOWYCH I ZALECANYCH PLANÓW

PODROZDZIAŁ 11.1. OBSZARY OBOWIĄZKOWYCH PLANÓW MIEJSCOWYCH

Zgodnie z obowiązującymi przepisami obowiązuje sporządzenie planów miejscowych dla:

- 1) obszarów uzdrowiskowych i obszarów ochrony uzdrowiskowej³⁴,
- 2) obszarów Pomników Zagłady i ich stref ochronnych³⁵,
- 3) parków kulturowych³⁶,
- 4) nieruchomości przejętymi od wojsk Federacji Rosyjskiej³⁷.

W czasie opracowywania niniejszej zmiany studium oraz w momencie jego uchwalenia na obszarze gminy Płużnica nie występowały żadne z wymienionych powyżej obszarów, dla których istniałyby wynikające z przepisów szczególnych obowiązki sporządzenia planu miejscowego.

Sporządzenia planu miejscowego będą wymagały tereny gruntów rolnych, które według ustaleń studium będą mogły zostać przeznaczone na cele nierolnicze i nieleśne, a które należą do gruntów wymienionych w art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t. j. Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266 z późn. zm.).

Zgodnie ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

Plan miejscowy, w wyniku którego następuje zmiana przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, sporządza się dla całego obszaru wyznaczonego w studium³⁸.

Nie istnieje jednakże przepis prawny wyznaczający termin przystąpienia do takiego planu miejscowego, w wyniku którego następuje zmiana przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

PODROZDZIAŁ 11.2. OBSZARY ZALECANYCH PLANÓW MIEJSCOWYCH

Ze względu na:

- brak na obszarze gminy planów miejscowych, które regulowałyby gospodarkę przestrzenną na obszarach już zainwestowanych – w szczególności na obszarach zwartej zabudowy wsi,
- konieczność sporządzenia planów miejscowych dla obszarów charakteryzujących się największym ruchem inwestycyjnym w gminie, jak również takich planów miejscowych, które w czytelny sposób rozstrzygałyby problemy przestrzenne jakie powstają lub powstawały będą na styku planowanych inwestycji (lub obszarów ich oddziaływania) i istniejącego zagospodarowania – w szczególności dotyczy to terenów planowanych farm wiatrowych i położonych w ich sąsiedztwie terenów zabudowy mieszkaniowej oraz terenów koncentracji funkcji komercyjnych;

11.2. Ustala się, że:

- 11.2.1. Gmina sukcesywnie opracowywała będzie miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych miejscowości; granice tych planów obejmowały będą zarówno obszary obecnie zainwestowane jak i sąsiadujące z nimi tereny rozwojowe; W szczególności plany miejscowe opracowane zostaną dla

³⁴ Na podstawie art. 38 ust 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 651 z późn. zm.).

³⁵ Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 1999 r., Nr 41, poz. 412 z późn. zm.).

³⁶ Na podstawie art. 16 ust. 6 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r., Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.).

³⁷ Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zagospodarowaniu nieruchomości Skarbu Państwa przejętych od wojsk Federacji Rosyjskiej (Dz. U. z 1994 r., Nr 79, poz. 363 z późn. zm.).

³⁸ Art. 14 ust. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647 z późn. zm.).

obszarów miejscowości charakteryzujących się najbardziej dynamicznymi zmianami w zagospodarowaniu przestrzennym i najintensywniejszym ruchem inwestycyjnym w gminie tj. w miejscowości: Płużnica, Nowa Wieś Królewska, Wielki Błędów, Błędowo.

11.2.2. Inwestycje dotyczące funkcji komercyjnych oraz parki elektrowni wiatrowych lokalizowane będą na podstawie ustaleń właściwych planów zagospodarowania przestrzennego.

11.2.3. Dla Inwestycji *dotycząca inwestycji celu publicznego, obejmującej budowę linii 400 kV relacji Bydgoszcz Jasiniec - Grudziądz Węgrowo* zasadnym jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w pasie technologicznym projektowanej linii elektroenergetycznej 400 kV relacji Bydgoszcz Jasiniec — Grudziądz Węgrowo.

PODROZDZIAŁ 11.3. TERENY WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY

Ze względu na:

- walory środowiska przyrodniczego i kulturowego gminy (Rozdziały: 3., 7., 8.),
- obowiązujące przepisy dotyczące odległości od uciążliwych linii i urządzeń infrastruktury technicznej,
- wytyczone w ponadlokalnych dokumentach strategicznych kierunki kształtowania zagospodarowania przestrzennego terenów gminy (Rozdział 2.);

w celu:

- ❖ ochrony istniejących walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- ❖ zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia,
- ❖ realizacji celów i priorytetów określonych w Strategii Rozwoju Gminy Płużnica i planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego;

11.3. Ustala się zakaz lokalizacji zabudowy lub ograniczeń dla zabudowy na oznaczonych na *Rysunku K-01:*

- a) terenach leśnych,
- b) terenach rolnych o glebach chronionych, tj. klasach bonitacyjnych I - III,
- c) terenach obiektów i stanowisk archeologicznego dziedzictwa kulturowego gminy wpisanych do rejestru zabytków województwa kujawsko-pomorskiego,
- d) terenach stanowisk archeologicznych nie wpisanych do rejestru zabytków ale posiadających własną formę krajobrazową,
- e) terenach użytków ekologicznych,
- f) terenach położonych w strefach ochronnych od linii energetycznych 110kV oraz innych strefach ochronnych linii, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej położonych lub przebiegających przez obszar gminy,
- g) terenach położonych w strefach oddziaływania akustycznego, wyznaczonego przez przepisy odrębne, autostrady oraz turbin wiatrowych (dla określonych przez przepisy odrębne funkcji),
- h) innych terenach określonych przez przepisy odrębne.

SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

Przyjmuje się zasadę zrównoważonego rozwoju jako priorytet do zapewnienia zgodnego współistnienia terenów o różnym sposobie zagospodarowania i obiektów różnych funkcji za podstawową zasadę rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.

W szczególności, dla zachowania wysokiego stanu środowiska naturalnego i walorów krajobrazu, za podstawowy kierunek kształtowania struktury przestrzennej gminy uważa się harmonijne współistnienie terenów zabudowanych, terenów rolniczych i terenów przyrodniczych. Przez harmonijne współistnienie rozumie się nie tylko działania zmierzające do tworzenia nowoczesnej przestrzeni zurbanizowanej i realizacji potrzeb wynikających z kierunków rozwoju gospodarczego, społecznego i wzrostu jakości życia mieszkańców gminy, ale także działania wynikające z konieczności ochrony zasobów przyrodniczych i walorów kulturowych i zapewnienia właściwych warunków dla funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, przy czym działania ochronne zgodne będą z ideą trójochrony, czyli równorzędnego traktowania ochrony wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych. Pozwoli to zarówno na racjonalne wykorzystanie i gospodarowanie istniejącymi zasobami dla rozwoju gminy, jak również na zachowanie tych zasobów dla przyszłych pokoleń.

ROZDZIAŁ 1

STRUKTURA FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNA GMINY

1. **Ustala się** główne tereny i elementy struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy rozumiane jako przeznaczenie i sposoby zagospodarowania terenów, które w istotny sposób wpływają na sposób funkcjonowania całej gminy, oraz jednocześnie określają zasadnicze ramy jej potencjału rozwojowego (tzn. zarówno zasoby jak i ograniczenia):

PODROZDZIAŁ 1.1.

OBSZARY PREDYSPONOWANE DO LOKALIZACJI NOWYCH FUNKCJI STRATEGICZNYCH

- 1.1. wyznaczone na *Rysunku K-01*, **obszary predysponowane do lokalizacji nowych funkcji strategicznych³⁹ dla rozwoju gospodarczego gminy:**
 - 1.1.1. tereny koncentracji funkcji komercyjnych.
 - 1.1.2. tereny farm elektrowni wiatrowych.
 - 1.1.3. tereny farm fotowoltaicznych.
 - 1.1.4. tereny koncentracji funkcji turystycznych i obsługi ruchu turystycznego.
 - 1.1.5. tereny eksploatacji złóż surowców naturalnych.

PODROZDZIAŁ 1.2.

OBSZARY ISTNIEJĄCYCH FUNKCJI STRATEGICZNYCH

- 1.2. **obszary istniejących funkcji strategicznych dla rozwoju gospodarczego gminy:**
 - 1.2.1. **tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej,**
 - 1.2.2., bezpośrednio związane z procesami produkcji leśnej, zajmujące istniejące obszary leśnej przestrzeni produkcyjnej, niezajęte na inne cele wyznaczone poprzez pozostałe ustalenia studium.

PODROZDZIAŁ 1.3.

TERENY JEDNOSTEK OSADNICZYCH

- 1.3. oznaczone na *Rysunku K-01*, **jednostki osadnicze gminy:**
 - 1.3.1. Płużnica - centralny ośrodek administracyjno - usługowy gminy.
 - 1.3.2. ośrodki koncentracji usług, Ustala się, że rolę ośrodka koncentracji usług stanowić będzie Nowa Wieś Królewska.
 - 1.3.3. ośrodki mieszkaniowe. Ustala się, że rolę ośrodków mieszkaniowych stanowić będą pozostałe, wyżej niewymienione wsie gminy.
 - 1.3.4. tereny ekstensywnej zabudowy. Ustala się, że tereny ekstensywnej zabudowy ograniczają się do istniejących terenów rolnych z ekstensywną zabudową tj. rejonu wsi:

³⁹ tzn. wskazanych w Strategii Rozwoju Gminy Płużnica i innych, ponadlokalnych dokumentach strategicznych.

Płachawy, Wiewiórki, Nowa Wieś Królewska – Bagart – Pólko, Kotnowo - Wielżądź –
Czaple, Dąbrówka – Józefkowo, Bielawy - Ostrowo.

PODROZDZIAŁ 1.4.
SYSTEM OSNOWY PRZYRODNICZO - KRAJOBRAZOWEJ

1.4. wyznaczony na *Rysunku K-01*, **system osnowy przyrodniczo - krajobrazowej** rozumiany jako system terenów przyrodniczo czynnych, w tym prawnie chronionych, przenikających obszar gminy i różnicujących strukturę środowiska przyrodniczego gminy w sensie gatunkowym (fauna i flora), różnorodności biologicznej oraz krajobrazowym.

PODROZDZIAŁ 1.5.
TERENY KOMUNIKACJI

1.5. wyznaczone na *Rysunku K-01*, **tereny komunikacji**:

- 1.5.1. tereny autostrady.
- 1.5.2. tereny dróg publicznych wojewódzkich.
- 1.5.3. tereny dróg publicznych powiatowych.
- 1.5.4. tereny dróg publicznych gminnych.

ROZDZIAŁ 2
KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNEJ GMINY

PODROZDZIAŁ 2.1.
ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

2.1. Ustala się kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- 2.1.1. Tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej stanowiąc będą zgodnie z dotychczasową polityką dominującą funkcję w strukturze przestrzennej gminy.
- 2.1.2. Istniejące tereny rolne, w wyniku rozwoju gminy, mogą zostać pomniejszone o tereny lokalizacji funkcji strategicznych oraz innych niezbędnych dla sprawnego funkcjonowania gminy, w tym rolniczej przestrzeni produkcyjnej, z zachowaniem zasad określonych w innych ustaleniach studium.
- 2.1.3. Dopuszcza się na terenach rolniczej przestrzeni produkcyjnej lokalizację funkcji rolniczych i okołorolniczych przy zachowaniu istniejących walorów glebowych dla potrzeb gospodarki rolnej.
- 2.1.4. **W granicach stref lokalizacji elektrowni wiatrowych i biogazowni o mocy powyżej 100 kW wraz ze strefą ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, dopuszcza się lokalizację zabudowy w sposób uwzględniający uwarunkowania wynikające z funkcjonowania lokalizowanych w sąsiedztwie elektrowni wiatrowych (w szczególności wynikające z przepisów szczególnych dotyczących oddziaływania elektrowni wiatrowych);**
- 2.1.5. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego określania dopuszczalnego zakresu i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej:
 - a) ogranicza się przeznaczanie na cele nierolnicze gruntów rolnych położonych poza terenami zurbanizowanymi oraz terenami, które służyły będą realizacji innych ustaleń studium, w szczególności związanymi z rozwojem funkcji strategicznych gminy, w tym z lokalizacją elektrowni wiatrowych oraz obsługą transportową oraz infrastrukturą techniczną. Na terenach rolnych zlokalizowanych poza wyznaczonymi na rysunku studium terenami, o których mowa powyżej, dopuszcza się lokalizację innych funkcji niż rolnicza w przypadku uzasadnionego interesu gminy oraz pod warunkiem spełnienia innych ustaleń dotyczących nowych funkcji i braku kolizji z istniejącym zagospodarowaniem;
 - b) wyłącza się spod lokalizacji nowej zabudowy, z zastrzeżeniem punktu a), tereny gruntów chronionych, tzn. gruntów o najwyższej przydatności dla gospodarki

rolnej, chronionych przepisami odrębnymi;

- c) wyznacza się w zależności od potrzeb na gruntach rolnych, poza jednostkami osadniczymi, tereny rekreacyjno – wypoczynkowe takie jak: ogrody zoologiczne i botaniczne, tereny sportowe: stadiony, boiska sportowe, kąpieliska itp. oraz tereny o charakterze zabytkowym: grodziska, kurhany, pomniki przyrody itp. Dopuszcza się tymczasowo lokalizowane tereny rekreacyjno – wypoczynkowe, spełniające funkcje rozrywkowe: lunaparki, wesołe miasteczka itp., wyłącznie na gruntach o niskiej przydatności dla rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

PODROZDZIAŁ 2.2. LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

2.2. Ustala się kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów leśnej przestrzeni produkcyjnej:

- 2.2.1. Obowiązuje utrzymanie lub poprawa istniejącego wskaźnika lesistości gminy jako podstawowy kierunek kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej na obszarze gminy. Wskazane jest zwiększanie lesistości gminy poprzez powiększanie istniejących kompleksów leśnych.
- 2.2.2. Obowiązuje prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem obowiązujących przepisów, w tym dotyczących terenów chronionych oraz ustaleń studium.
- 2.2.3. Dopuszcza się powiększanie leśnej przestrzeni produkcyjnej o nowe tereny. **Przed planowanymi zalesieniami zaleca się wykonanie rozpoznania przyrodniczego, w celu ochrony cennych siedlisk nieleśnych.** Do zalesienia mogą być przeznaczane⁴⁰:
- a) obszary oznaczone na rysunku K-01 jako predysponowane do zalesienia,
 - b) nieużytki, grunty rolne nieprzydatne lub o najniższej przydatności do produkcji rolnej (grunty najniższych klas bonitacyjnych – tj. klasy V i VI) położone w sąsiedztwie i w obrębie kompleksów leśnych
 - c) grunty w granicach oznaczonych na *Rysunku K-01* terenów systemu osnowy przyrodniczej gminy,
 - d) grunty położone przy źródłiskach rzek lub potoków, na wododziałach, wzdłuż brzegów rzek oraz na obrzeżach jezior i zbiorników wodnych należących do terenów osnowy ekologicznej gminy;
 - e) lotne piaski;
 - f) strome stoki, zbocza, urwiska i zapadliska;
 - g) hałdy i tereny po wyeksploatowanym piasku, żwirze, torfie i glinie;
 - h) tereny łąk, pastwisk i nieużytków, które nie posiadają cech siedlisk chronionych krajowym i europejskim prawem ochrony przyrody;
 - i) grunty zdegradowane⁴¹;
- 2.2.4. Obowiązuje zakaz przeznaczania na cele nieleśne gruntów leśnych położonych poza oznaczonymi na *Rysunku K-01* terenami zurbanizowanymi oraz terenami, które służyły będą realizacji ustaleń studium związanych z rozwojem funkcji strategicznych, obsługą transportową oraz infrastrukturą techniczną;
- 2.2.5. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego określania dopuszczalnego zakresu i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów leśnej przestrzeni produkcyjnej:
- a) wyznacza się tereny przeznaczone do zmiany przeznaczenia na cele leśne zgodnie z pkt. 2.2.3. oraz z ustaleniami studium dla pozostałych terenów i elementów struktury przestrzennej gminy;
 - b) obowiązuje zakaz przeznaczania na cele leśne gruntów położonych na terenach stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków oraz o własnej formie krajobrazowej oraz w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów i terenów zabytkowych funkcjonujących historycznie w otwartym krajobrazie;

⁴⁰ Ustalenia uwzględniają przepisy zawarte w art. 14 ustawy z dnia 28.09.1991 r. o lasach (t. j.: Dz. U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59 z późn. zmianami).

⁴¹ Rozumie się przez to grunty, których rolnicza lub leśna wartość użytkowa zmalała, w szczególności w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych albo wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej – art. 4 pkt 16 ustawy z dnia 03.02.1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1205).

- c) powierzchnia gruntów przeznaczanych do zalesienia, nie przylegających do kompleksów leśnych, nie powinna być mniejsza niż 0,3 ha i jej szerokość nie powinna być mniejsza niż 20 m.;
- d) wyznacza się w zależności od potrzeb na gruntach leśnych tereny rekreacyjno – wypoczynkowe takie jak: ogrody zoologiczne i botaniczne, tereny sportowe: kąpieliska itp. oraz tereny o charakterze zabytkowym: grodziska, kurhany, pomniki przyrody itp.

PODROZDZIAŁ 2.3.

TERENY KONCENTRACJI FUNKCJI KOMERCYJNYCH

2.3. Ustala się kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów na funkcje komercyjne:

- 2.3.1. Obowiązuje kształtowanie terenów koncentracji funkcji komercyjnych, w granicach obszarów wyznaczonych na *Rysunku K-01*, w sposób:
 - a) umożliwiający funkcjonowanie inwestycji różnego typu,
 - b) zapewniający właściwe wyposażenie terenów w systemy infrastruktury technicznej,
 - c) zapewniający właściwą obsługę komunikacyjną.
- 2.3.2. Na obszarze gminy oprócz wyznaczonych na *Rysunku K-01* obszarów koncentracji funkcji komercyjnych, dopuszcza się lokalizację funkcji komercyjnych, w tym związanych z obsługą rolnictwa:
 - a) w adaptowanych istniejących obiektach (np. obiekty gospodarcze dawnych zespołów folwarcznych); **pod warunkiem przeprowadzenia adaptacji z poszanowaniem i zachowaniem wartości historycznych, artystycznych i naukowych danego zabytku, zgodnie z przepisami odrębnymi,**
 - b) na innych terenach, pod warunkiem zapewnienia właściwego wyposażenia w systemy infrastruktury technicznej oraz właściwej obsługi komunikacyjnej. Lokalizacja funkcji komercyjnych nie może pogorszyć systemu komunikacyjnego gminy, w szczególności w wyniku zwiększenia ruchu komunikacyjnego na odcinkach dróg publicznych przebiegających przez miejscowości.
- 2.3.3. Obowiązuje lokalizacja funkcji komercyjnych w sposób nieograniczający możliwości zrównoważonego kształtowania istniejących jednostek osadniczych (w szczególności funkcji mieszkaniowych, usługowych oraz zabudowy zagrodowej) położonych w granicach obszarów predysponowanych do lokalizacji funkcji strategicznych lub w bliskim sąsiedztwie planowanych funkcji komercyjnych.
- 2.3.4. Obowiązuje lokalizacja funkcji strategicznych w sposób respektujący walory kulturowe i krajobrazowe występujące na terenie przewidzianym pod lokalizację funkcji komercyjnych oraz w bezpośrednim sąsiedztwie.
- 2.3.5. Obowiązuje lokalizacja funkcji strategicznych w sposób niezagrażający środowisku przyrodniczemu funkcjonowania terenów inwestycyjnych.
- 2.3.6. **Dopuszcza się lokalizację terenów zieleni, w tym zieleni parkowej, zieleni krajobrazowej.**
- 2.3.7. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego określania dopuszczalnego zakresu i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów na funkcje komercyjne:
 - a) dopuszcza się wyłączenie z produkcji rolnej gruntów chronionych w granicach terenów koncentracji funkcji komercyjnych, wyznaczonych na *Rysunku K-01*, zapewniając warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i zgodnie z zasadami racjonalnej gospodarki gruntami rolnymi,
 - b) obowiązuje zakaz przeznaczania na funkcje komercyjne, z zastrzeżeniem pkt 2.3.2. i 2.3.6. a), położonych poza terenami rolnymi zabudowanymi gruntów rolnych, chronionych odrębnymi przepisami,
 - c) granice planów zagospodarowania przestrzennego powinny zawierać poszczególne tereny koncentracji funkcji komercyjnych, wyznaczone na *Rysunku K-01*, wraz z niezbędnym otoczeniem umożliwiającym kompleksowe rozwiązanie obsługi komunikacyjnej i włączenia terenów do systemu komunikacyjnego gminy.
 - d) wyznacza się w zależności od potrzeb tereny o charakterze zabytkowym:

grodziska, kurhany, pomniki przyrody itp., urządzone parki, skwery, zieleńce. Dopuszcza się tymczasowo lokalizowane tereny rekreacyjno – wypoczynkowe, spełniające funkcje rozrywkowe: lunaparki, wesole miasteczka itp.

PODROZDZIAŁ 2.4.
TERENY FARM ELEKTROWNI WIATROWYCH

2.4. Ustala się kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów na funkcje farm elektrowni wiatrowych:

- 2.4.1. Dopuszcza się lokalizację elektrowni wiatrowych w granicach wyznaczonych na *Rysunku K-01 stref lokalizacji elektrowni wiatrowych i biogazowni o mocy powyżej 100 kW wraz ze strefą ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów* pod warunkiem:
- a) nie powodowania przekroczeń obowiązujących norm hałasu dla istniejących funkcji chronionych,
 - b) zapewnienia możliwości zrównoważonego kształtowania jednostek osadniczych (w szczególności funkcji mieszkaniowych, usługowych oraz zabudowy zagrodowej) oraz zapewnienia możliwości rozwojowych miejscowości położonych w granicach obszarów predysponowanych do lokalizacji farm wiatrowych,
 - c) zapewnienia właściwej ekspozycji i ochrony zabytków wpisanych do rejestru zabytków i objętych ochroną ekspozycji,
 - d) zachowania właściwych warunków dla prowadzenia racjonalnej gospodarki rolnej,
 - e) lokalizacji elektrowni wiatrowych w sposób nie wywołujący zagrożeń dla istniejącego systemu transportowego i infrastruktury technicznej,
 - f) *uwzględnienia charakterystycznych dominant krajobrazowych.*
- 2.4.2. *Obowiązuje zamknięcie oddziaływania farm elektrowni wiatrowych na poziomie jak dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, określonym obowiązującymi normami i przepisami prawnymi oraz innymi ustaleniami studium w granicach oznaczonych na Rysunku K-01 stref lokalizacji elektrowni wiatrowych i biogazowni o mocy powyżej 100 kW wraz ze strefą ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów.*
- 2.4.3. Lokalizację elektrowni wiatrowych wyklucza się na terenach mieszkaniowych oraz innych chronionych obowiązującymi przepisami odnośnie dopuszczalnych norm hałasu wraz ze strefą oddziaływania akustycznego charakteryzującą planowane elektrownie wiatrowe; wielkość strefy powinna być uzależniona od prognozy hałasu dla projektowanych siłowni wiatrowych i zachowania stosownych norm dopuszczalnego hałasu.
- 2.4.4. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego określania dopuszczalnego zakresu i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów na funkcje farm elektrowni wiatrowych:
- a) dopuszcza się wyłączenie z produkcji rolnej gruntów chronionych na cele lokalizacji farm elektrowni wiatrowych, wyznaczonych na *Rysunku K-01*, pod warunkiem zapewnienia warunków utrzymania równowagi przyrodniczej i zgodnie z zasadami racjonalnej gospodarki gruntami rolnymi oraz z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa, w szczególności ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
 - b) ogranicza się wyłączenie z produkcji rolnej gruntów chronionych w granicach terenów farm elektrowni wiatrowych, wyznaczonych na *Rysunku K-01*, wyłącznie na cele lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz z niezbędnymi urządzeniami technicznymi i budowlanymi oraz drogami dojazdowymi i placami manewrowymi;
 - c) granice planów zagospodarowania przestrzennego powinny zawierać poszczególne tereny farm elektrowni wiatrowych wraz z niezbędnym otoczeniem umożliwiającym kompleksowe rozwiązanie obsługi komunikacyjnej i włączenia terenów do systemu komunikacyjnego gminy oraz oddziaływania akustycznego elektrowni wiatrowych.

PODROZDZIAŁ 2.5.
TERENY FARM FOTOWOLTAICZNYCH

2.5. Ustala się kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów na funkcje farm fotowoltaicznych:

- 2.5.1. Dopuszcza się lokalizację farm fotowoltaicznych w granicach wyznaczonych na *Rysunku K-01* stref lokalizacji farm fotowoltaicznych i innych urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW wraz ze strefą ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów pod warunkiem:
- zapewnienia możliwości zrównoważonego kształtowania jednostek osadniczych (w szczególności funkcji mieszkaniowych, usługowych oraz zabudowy zagrodowej) oraz zapewnienia możliwości rozwojowych miejscowości położonych w granicach obszarów predysponowanych do lokalizacji farm fotowoltaicznych,
 - zapewnienia właściwej ekspozycji i ochrony zabytków wpisanych do rejestru zabytków i objętych ochroną ekspozycji,
 - zachowania właściwych warunków dla prowadzenia racjonalnej gospodarki rolnej.
- 2.5.2. W granicy terenu koncentracji funkcji komercyjnych położonego przy miejscowości Bartoszewice, wyklucza się lokalizację farmy fotowoltaicznej w formie wolnostojącej.
- 2.5.3. Obowiązuje zamknięcie oddziaływania farm fotowoltaicznych na poziomie określonym obowiązującymi normami i przepisami prawnymi oraz innymi ustaleniami studium w granicach stref lokalizacji farm fotowoltaicznych i innych urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW wraz ze strefą ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów.
- 2.5.4. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego określania dopuszczalnego zakresu i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów na funkcje farm fotowoltaicznych:
- ogranicza się wyłączenie z produkcji rolnej gruntów chronionych na cele lokalizacji farm fotowoltaicznych, wyznaczonych na *Rysunku K-01*, wyłączenie z produkcji rolnej dopuszcza się wyłącznie pod warunkiem zapewnienia warunków utrzymania równowagi przyrodniczej i zgodnie z zasadami racjonalnej gospodarki gruntami rolnymi oraz z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa, w szczególności ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych,

PODROZDZIAŁ 2.6.

TERENY KONCENTRACJI FUNKCJI TURYSTYCZNYCH I OBSŁUGI RUCHU
TURYSTYCZNEGO

2.6. Ustala się kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów na funkcje turystyczne i obsługi ruchu turystycznego:

- 2.6.1. Obowiązuje kształtowanie terenów funkcji turystycznych i obsługi ruchu turystycznego w sposób:
- umożliwiający funkcjonowanie inwestycji turystycznych i zagospodarowania turystycznego różnego typu,
 - racjonalny, wykorzystujący walory środowiska przyrodniczego, dziedzictwa kulturowego i krajobrazu. Obowiązuje dostosowanie rodzajów inwestycji oraz form infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej do struktury przestrzennej gminy, istniejącego potencjału środowiska przyrodniczego oraz istniejących sposobów zagospodarowania terenów osadniczych.
 - zapewniający właściwe wyposażenie terenów w systemy infrastruktury technicznej,
 - zapewniający właściwą obsługę komunikacyjną.
- 2.6.2. W granicach obszarów wyznaczonych na *Rysunku K-01* jako tereny koncentracji funkcji turystycznych i obsługi ruchu turystycznego, oraz w miejscowościach stanowiących ośrodki usługowe, obowiązuje lokalizacja inwestycji związanych z kreowaniem i obsługą ruchu turystycznego (zagospodarowanie i infrastruktura) w sposób kształtujący atrakcyjną przestrzeń turystyczną i rekreacyjną, z dopuszczeniem funkcji mieszkaniowej. **Wszelkie nowe inwestycje powinny być prowadzone z poszanowaniem i zachowaniem dziedzictwa kulturowego.**

- 2.6.3. W granicach obszarów wyznaczonych na *Rysunku K-01* jako tereny koncentracji funkcji turystycznych i obsługi ruchu turystycznego, obowiązuje organizacja miejsc i infrastruktury dla organizacji imprez masowych, targów, jarmarków. **Wszelkie nowe inwestycje powinny być prowadzone z poszanowaniem i zachowaniem dziedzictwa kulturowego.**
- 2.6.4. Na obszarze całej gminy umożliwia się lokalizację funkcji turystycznych, w tym w szczególności funkcji agroturystycznych. Spośród funkcji turystycznych i rekreacyjnych, poza terenami oznaczonymi na *Rysunku K-01* jako tereny koncentracji funkcji turystycznych i obsługi ruchu turystycznego, ogranicza się lokalizację funkcji, z zastrzeżeniem pkt 2.6.5.:
- a) nowych zespołów zabudowy rekreacji indywidualnej – do jednostek osadniczych oraz rejonów miejscowości Wiewiórki, Błędowo i Płachawy,
 - b) obsługi zorganizowanej turystyki pobytowej, turystyki kulturalnej i turystyki biznesowej, funkcji konferencyjnych i ośrodków szkoleniowych – do rejonów miejscowości Płużnica, Nowa Wieś Królewska, Wielzijdz, Błędowo,
 - c) głównej siedziby obsługi aktywnej rekreacji sportowej – do rejonu miejscowości Płużnica,
- Lokalizacja tych funkcji uzależniona jest od zapewnienia właściwego wyposażenia w systemy infrastruktury technicznej, właściwej obsługi komunikacyjnej oraz braku kolizji z istniejącymi funkcjami i zagospodarowaniem. Lokalizacja funkcji turystycznych nie może pogorszyć warunków zamieszkania. **Wszelkie nowe inwestycje powinny być prowadzone z poszanowaniem i zachowaniem dziedzictwa kulturowego.**
- 2.6.5. Dopuszcza się adaptację istniejących obiektów zabytkowych na funkcje turystyczne **pod warunkiem, że adaptacja zostanie przeprowadzona z poszanowaniem i zachowaniem wartości historycznych, artystycznych i naukowych danego zabytku, zgodnie z przepisami odrębnymi.**
- 2.6.6. Dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy rekreacji indywidualnej pod warunkiem:
- a) zapewnienia dostępu do drogi publicznej,
 - b) zapewnienia niezbędnej, wymaganej przepisami odrębnymi, infrastruktury technicznej.
- 2.6.7. Na terenie gminy obowiązuje wyznaczenie i organizacja znakowanych szlaków turystycznych pieszych, rowerowych, konnych w sposób łączący najatrakcyjniejsze elementy środowiska przyrodniczego, środowiska kulturowego oraz walory krajobrazu oraz pozwalający na włączenie ich w regionalny system szlaków turystycznych.
- 2.6.8. Na terenie gminy obowiązuje organizacja infrastruktury służącej uprawianiu turystyki krajoznawczej: dróg rowerowych, parkingów dla rowerów, wypożyczalni rowerów oraz koni, szlaków, przystani i stanic kajakowych, wież widokowych i obserwacyjnych, miejsc piknikowych, miejsc zatrzymania jako zorganizowanego systemu.
- 2.6.9. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego określania dopuszczalnego zakresu i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów na funkcje turystyczne:
- a) dopuszcza się wyłączenie z produkcji rolnej gruntów chronionych w granicach terenów koncentracji funkcji komercyjnych, wyznaczonych na *Rysunku K-01*, zapewniając warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i zgodnie z zasadami racjonalnej gospodarki gruntami rolnymi,
 - b) obowiązuje zakaz przeznaczania na funkcje turystyczne, z zastrzeżeniem pkt a), położonych poza terenami rolnymi zabudowanymi, gruntów rolnych, chronionych odrębnymi przepisami,
 - c) wyznacza się w zależności od potrzeb tereny rekreacyjno – wypoczynkowe takie jak: tereny o charakterze zabytkowym: grodziska, kurhany, pomniki przyrody itp., tereny ośrodków wypoczynkowych, tereny zabaw dziecięcych, plaże, urządzone parki, skwery, zieleńce, tereny sportowe. Tymczasowo lokalizowane tereny rekreacyjno – wypoczynkowe, spełniające funkcje rozrywkowe: lunaparki, wesole miasteczka itp. winny być lokalizowane na terenach służących organizacji imprez masowych.

PODROZDZIAŁ 2.7.
TERENY EKSPLOATACJI ZŁOŻ SUROWCÓW NATURALNYCH

- 2.7. **Ustala się** kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów **istniejących udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego oraz innych** przewidzianych pod eksploatację złóż surowców naturalnych:
- 2.7.1. Na terenie gminy, oznaczonym na *K-01*, dopuszcza się poszukiwanie i eksploatację złóż surowców naturalnych.
- 2.7.2. **Zakaz poszukiwania i eksploatacji złóż surowców naturalnych na terenach wpisanych do rejestru zabytków, terenach historycznych założeni dworsko – folwarcznych, stref ochrony układu ruralistycznego.**
- 2.7.3. Eksploatacja złóż surowców naturalnych winna się odbywać w sposób:
- zgodny z decyzjami i koncesjami wymaganymi na podstawie przepisów odrębnych,
 - respektujący walory środowiska przyrodniczego, dziedzictwa kulturowego i krajobrazu oraz istniejące zagospodarowanie. Obowiązuje dostosowanie wielkości inwestycji do potencjału i możliwości regeneracyjnych środowiska przyrodniczego,
 - zapewniający brak kolizji pomiędzy eksploatacją a terenami lokalizacji innych funkcji strategicznych, w szczególności zagospodarowania turystycznego,
 - zapewniający właściwe wyposażenie terenów w systemy infrastruktury technicznej,
 - zapewniający właściwą obsługę komunikacyjną.
- 2.7.4. Na obszarze eksploatacji złóż dopuszcza się lokalizację funkcji towarzyszących, związanych z obróbką złóż pod warunkiem zapewnienia właściwego zabezpieczenia przed szkodliwym oddziaływaniem na tereny sąsiadujące.
- 2.7.5. Na terenach po wyeksploatowanych złożach naturalnych zlokalizowanych na terenach rolniczej przestrzeni produkcyjnej, winno się rekultywować tereny w sposób służący rolniczej przestrzeni produkcyjnej.
- 2.7.6. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego określania dopuszczalnego zakresu i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów na funkcje komercyjne:
- dopuszcza się wyłączenie z produkcji rolnej gruntów chronionych, pod warunkiem zapewnienia równowagi przyrodniczej i rekultywacji terenu poeksploatacyjnego na cele służące rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
 - obowiązuje zakaz eksploatacji złóż na terenach leśnych **oraz w granicach stref ochrony konserwatorskiej i ochrony ekspozycji,**
 - lokalizacja terenów eksploatacji złóż winna respektować obiekty i tereny chronione przepisami odrębnymi, w szczególności stanowiska archeologiczne; należy je chronić i zagospodarować zgodnie z przepisami o odrębnymi.

PODROZDZIAŁ 2.8.
JEDNOSTKI OSADNICZE

- 2.8. **Ustala się** kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów na cele jednostek osadniczych:
- 2.8.1. Ustala się rozbudowę poszczególnych jednostek osadniczych. Obowiązuje dostosowanie wielkości miejscowości wynikającej z potrzeb społeczności lokalnej oraz z uzasadnionego interesu społecznego do pojemności środowiska przyrodniczego. Obowiązują ograniczenia rozwoju przestrzennego miejscowości wynikające z ustaleń studium, w tym w szczególności z zasad ochrony rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej i ochrony środowiska.
- 2.8.2. Rozwój jednostek osadniczych wymaga zapewnienia:
- prawidłowego wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną i właściwej obsługi komunikacyjnej,
 - właściwych warunków dla funkcjonowania istniejących i planowanych funkcji,
 - minimalizacji konfliktów wynikających z funkcjonowania różnych funkcji.
- 2.8.3. Obowiązuje kształtowanie ekonomicznej struktury przestrzennej poszczególnych jednostek osiedleńczych poprzez:

- a) kształtowanie spójnej koncepcji rozwoju przestrzennego poszczególnych miejscowości w oparciu o istniejącą strukturę;
 - b) koncentrację nowej zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zurbanizowanych;
 - c) intensyfikację i racjonalizację zagospodarowania nieruchomości niezabudowanych w obrębie istniejących terenów zabudowanych;
 - d) ograniczanie lokalizacji nowej zabudowy na terenach rolniczej przestrzeni produkcyjnej o wysokich walorach produkcyjnych.
- 2.8.4. Na terenach ekstensywnej zabudowy, wyznaczonych na *Rysunku K-01*, obowiązuje zakaz lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej. Dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy zagrodowej wyłącznie pod warunkiem:
- a) zapewnienia dostępu do drogi publicznej bez konieczności wyznaczania nowych dróg wewnętrznych,
 - b) zapewnienia niezbędnej, wymaganej przepisami odrębnymi, infrastruktury technicznej,
 - c) lokalizacji na terenach o niskiej przydatności do produkcji rolnej,
 - d) **respektowania walorów krajobrazowych.**
- 2.8.5. **W granicach stref lokalizacji elektrowni wiatrowych i biogazowni o mocy powyżej 100 kW wraz ze strefą ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, dopuszcza się lokalizację zabudowy w sposób uwzględniający uwarunkowania wynikające z funkcjonowania lokalizowanych w sąsiedztwie elektrowni wiatrowych (w szczególności wynikające z przepisów szczególnych dotyczących oddziaływania elektrowni wiatrowych);**
- 2.8.6. W obrębie istniejącej struktury przestrzennej gminy dopuszcza się zmianę przeznaczenia istniejących funkcji pod warunkiem zachowania właściwych warunków dla funkcjonowania nowych funkcji oraz zachowania pozostałych ustaleń studium.
- 2.8.7. Obowiązuje kształtowanie struktury przestrzenno – funkcjonalnej miejscowości Płużnica jako głównego ośrodka usługowego gminy koncentrującego funkcje administracji, usługowe, publiczne i inne niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania gminy.
- 2.8.8. Obowiązuje kształtowanie struktury przestrzenno – funkcjonalnej ośrodków usługowych jako ośrodków koncentracji usług wykraczających poza podstawowe usługi i handel, oraz koncentracji funkcji oświatowych, kulturowych i innych wynikających z potrzeb gminy.
- 2.8.9. Obowiązuje kształtowanie struktury przestrzenno – funkcjonalnej pozostałych ośrodków mieszkaniowych w sposób umożliwiający zapewnienie wszystkim mieszkańcom podstawowego standardu dostępu do usług.
- 2.8.10. Obowiązuje tworzenie nowoczesnej struktury jednostek osiedleńczych, rozumianej jako warunki zgodnego współistnienia wielu różnych funkcji w myśl zasad zrównoważonego rozwoju.
- 2.8.11. Obowiązuje kształtowanie struktury przestrzenno – funkcjonalnej jednostek osiedleńczych w sposób pozwalający na zapewnienie mieszkańcom gminy dostępu do niezbędnej infrastruktury społecznej i technicznej oraz w sposób:
- a) poprawiający warunki mieszkaniowe i pracownicze, w tym zapewniający w zależności od potrzeb nowe tereny pod zabudowę mieszkaniową (z dopuszczeniem terenów mieszkaniowych wielorodzinnych w Płużnicy), rekreacji indywidualnej, siedliskową i gospodarczą oraz pod obiekty przetwórstwa rolnego i punkty skupu oraz inne niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania gminy,
 - b) tworzący warunki do rekreacji i wypoczynku, w tym zapewniający tereny sportowe i place zabaw oraz inne niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania gminy,
 - c) wzmacniający potencjał ekonomiczny terenów wiejskich, w tym zapewniający tereny dla innowacyjnych funkcji rozwojowych wsi.
- 2.8.12. Obowiązuje kształtowanie struktury przestrzenno - kompozycyjnej poszczególnych miejscowości w sposób:
- a) kształtujący krajobraz kulturowy gminy poprzez nawiązanie do cech tradycyjnych, historycznych układów ruralistycznych i form zabudowy występujących na obszarze gminy oraz właściwe zachowanie i wyeksponowanie historycznych układów przestrzennych i walorów zabytkowych,

- b) pozwalający na tworzenie systemu przestrzeni publicznych⁴² rozumianego jako rdzeń kompozycyjno-funkcjonalny miejscowości,
- c) wykorzystujący funkcje usługowe i publiczne oraz tereny dróg publicznych jako elementy kształtujące rdzeń kompozycyjno – funkcjonalny.
- 2.8.13. Obowiązuje kształtowanie struktury przestrzenno – kompozycyjnej miejscowości Płużnica i pozostałych ośrodków usługowych oraz pozostałych ośrodków mieszkaniowych w sposób stwarzający warunki do budowania tożsamości lokalnej mieszkańców i wizerunku gminy.
- 2.8.14. Obowiązuje kształtowanie struktury przestrzenno – kompozycyjnej miejscowości Płużnica w sposób zapewniający harmonijne powiązania kompozycyjne i funkcjonalne z terenami koncentracji funkcji turystycznych i obsługi ruchu turystycznego z uwzględnieniem bariery przestrzennej w postaci drogi wojewódzkiej nr 548.
- 2.8.15. Obowiązuje kształtowanie struktury przestrzenno – kompozycyjnej miejscowości Nowa Wieś Królewska oraz Wielzijdz w sposób:
- a) zapewniający powiązania kompozycyjno – funkcjonalne pomiędzy miejscowościami,
- b) włączający harmonijnie w strukturę przestrzenną tereny przewidziane do zabudowy wokół jeziora Wielzijdzkiego oraz istniejącą ekstensywną zabudowę na terenach rolnych.
- 2.8.16. Obowiązuje kształtowanie struktury przestrzenno - kompozycyjnej pozostałych miejscowości w sposób uzupełniający istniejącą strukturę oraz rozwijający istniejący układ ruralistyczny.
- 2.8.17. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dotyczące określania dopuszczalnego zakresu i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów na cele rozwojowe jednostek osadniczych:
- a) dopuszcza się wyłączenie z produkcji rolnej i leśnej gruntów chronionych na cele rozwoju ośrodków usługowych, zapewniając warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i zgodnie z zasadami racjonalnej gospodarki gruntami rolnymi i leśnymi,
- b) z zastrzeżeniem pkt a), obowiązuje zakaz przeznaczania na cele inne niż rolnicze i leśne gruntów rolnych i leśnych, chronionych odrębnymi przepisami, położonych poza otoczeniem terenów rolnych poszczególnych zabudowanych jednostek osiedleńczych,
- c) wyznacza się w zależności od potrzeb tereny rekreacyjno – wypoczynkowe takie jak: tereny o charakterze zabytkowym: grodziska, kurhany, pomniki przyrody itp., tereny ośrodków wypoczynkowych, tereny zabaw dziecięcych, plaże, urządzone parki, skwery, zieleńce, tereny sportowe. Tymczasowo lokalizowane tereny rekreacyjno – wypoczynkowe, spełniające funkcje rozrywkowe: lunaparki, wesołe miasteczka itp. winny być lokalizowane na terenach służących organizacji imprez masowych.

PODROZDZIAŁ 2.9.

SYSTEM OSNOWY – PRZYRODNICZO - KRAJOBRAZOWEJ

- 2.9. **Ustala się** kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów na funkcje systemu osnowy przyrodniczo - krajobrazowej:
- 2.9.1. Obowiązuje kształtowanie terenów w systemie osnowy przyrodniczo – krajobrazowej jako szlaku dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego łączącego obszary przyrodnicze prawnie chronione.
- 2.9.2. W obszarze systemu osnowy przyrodniczo – krajobrazowej obowiązuje kształtowanie atrakcyjnego krajobrazu gminy poprzez:
- a) wprowadzanie właściwych siedliskowo zadrzewień w sąsiedztwie naturalnych oczek

⁴² system przestrzeni publicznych – ogólnodostępna część terenu zabudowanego jednostki osadniczej stanowiąca ważny element jej kompozycji funkcjonalno-przestrzennej; w obrębie terenów należących do systemu przestrzeni publicznych celem publicznym jest kształtowanie zagospodarowania o wysokiej estetyce; w szczególności pożądane jest kształtowanie wysokiego standardu estetycznego elewacji budynków od strony przestrzeni ogólnodostępnych, małej architektury i terenów zieleni

- wodnych i terenów podmokłych,
- b) wzbogacanie bioróżnorodności poprzez wprowadzanie typowych dla obszaru gminy gatunków roślin, w szczególności w pobliżu ciągów komunikacyjnych,
 - c) kształtowanie sylwet poszczególnych jednostek osiedleńczych oraz harmonizowanie z otoczeniem ekstensywnej zabudowy widocznych z punktów i ciągów widokowych.
- 2.9.3. Obowiązuje urządzenie trasy rowerowej, oznaczonej na *Rysunku K-01*. Wzdłuż trasy rowerowej dopuszcza się lokalizację funkcji usługowych i terenów z urządzeniami turystycznymi służącymi rekreacji mieszkańców i turystów.
- 2.9.4. Lokalizację funkcji turystycznych i rekreacyjnych ogranicza się do terenów przylegających do poszczególnych jednostek osiedleńczych w sąsiedztwie systemu osnowy przyrodniczo – krajobrazowej. Dla funkcji turystycznych obowiązują ustalenia dla terenów jednostek osiedleńczych.
- 2.9.5. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w celu określania dopuszczalnego zakresu i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów w systemie osnowy przyrodniczo - krajobrazowej:
- a) dopuszcza się wprowadzanie zalesień na zasadach określonych w ustaleniach dotyczących rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej
 - b) obowiązuje zachowanie funkcji leśnej na terenach leśnych,
 - c) dopuszcza się wyłączenie z produkcji rolnej i leśnej gruntów chronionych na cele rozwoju ośrodków usługowych, zapewniając warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i zgodnie z zasadami racjonalnej gospodarki gruntami rolnymi i leśnymi,
 - d) wyznacza się, w zależności od potrzeb, tereny rekreacyjno – wypoczynkowe takie jak: tereny o charakterze zabytkowym: grodziska, kurhany, pomniki przyrody itp., tereny zabaw dziecięcych, plaże, urządzone parki, skwery, zieleńce, tereny sportowe. Tymczasowo lokalizowane tereny rekreacyjno – wypoczynkowe, spełniające funkcje rozrywkowe: lunaparki, wesołe miasteczka itp. winny być lokalizowane na terenach służących organizacji imprez masowych.
 - e) z zastrzeżeniem pkt. c) i d), obowiązuje zakaz przeznaczania na cele inne niż rolnicze i leśne gruntów rolnych i leśnych, chronionych odrębnymi przepisami, położonych poza terenami rolnymi zabudowanymi jednostek osiedleńczych, **za wyjątkiem lokalizacji obiektów i urządzeń infrastruktury drogowej i technicznej.**

PODROZDZIAŁ 2.10.
TERENY KOMUNIKACJI

- 2.10. **Ustala się** kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów na cele komunikacji:
- 2.10.1. Obowiązuje rozbudowa i przebudowa dróg wojewódzkich. Dopuszcza się poszerzenie istniejących pasów drogowych na potrzeby przebudowy drogi oraz lokalizacji dróg rowerowych.
 - 2.10.2. Obowiązuje lokalizacja dróg rowerowych wzdłuż dróg wojewódzkich, zgodnie z *Rysunkiem K-01*.
 - 2.10.3. Obowiązuje rozbudowa i przebudowa dróg powiatowych oraz budowa części istniejących dróg powiatowych o nawierzchni gruntowej. Dopuszcza się poszerzenie istniejących pasów drogowych na potrzeby przebudowy drogi oraz lokalizacji dróg rowerowych.
 - 2.10.4. Obowiązuje lokalizacja dróg rowerowych wzdłuż dróg powiatowych, zgodnie z *Rysunkiem K-01*.
 - 2.10.5. Obowiązuje rozbudowa i przebudowa dróg gminnych oraz budowa części istniejących dróg gminnych o nawierzchni gruntowej. Dopuszcza się poszerzenie istniejących pasów drogowych na potrzeby przebudowy drogi oraz lokalizacji niezbędnych dróg rowerowych.
 - 2.10.6. **Rozbudowa i przebudowa dróg winna odbywać się z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego.**
 - 2.10.7. Dopuszcza się lokalizację dróg rowerowych wzdłuż dróg gminnych.
 - 2.10.8. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego określania dopuszczalnego zakresu i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów na cele komunikacji:

- a) dopuszcza się wyłączenie z produkcji rolnej i leśnej gruntów chronionych na tereny komunikacji, zapewniając warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i zgodnie z zasadami racjonalnej gospodarki gruntami rolnymi i leśnymi,
- b) obowiązuje zabezpieczenie terenu na pasy drogowe i tereny komunikacji w sposób wystarczający dla lokalizacji niezbędnego wyposażenia poszczególnych terenów komunikacji, w tym, w zależności od potrzeb: dróg rowerowych, przystanków autobusowych, zajezdni itp.

ROZDZIAŁ 3

KIERUNKI I WSKAŹNIKI ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW

PODROZDZIAŁ 3.1.

ROLNICZA I LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

- 3.1. **Ustala się** kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:
- 3.1.1. W zależności od jakości bonitacyjnej gleb oraz przydatności gruntów rolnych do produkcji rolnej dopuszcza się wyodrębnienie na obszarach wiejskich obszarów:
- a) zintegrowanej produkcji rolnej – gleby o klasach bonitacji I – IVa, kompleksy przydatności rolniczej od 1 do 5,
 - b) okresowo użytkowanych rolniczo – gleby o bonitacji od IVb – VI, kompleksy przydatności rolniczej od 6 do 9,
 - c) intensywnej produkcji leśnej - grunty leśne i preferowane do zalesienia.
- 3.1.2. Dla obszarów zintegrowanej produkcji rolnej wskazane jest:
- a) wydzielanie zblokowanych upraw sadowniczych,
 - b) wprowadzanie pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż cieków i zbiorników wodnych,
 - c) tworzenie sieci zadrzewień śródpolnych,
 - d) ograniczanie spływu wód powierzchniowych,
 - e) zwiększanie retencji wód.
- 3.1.3. Dla obszarów okresowo użytkowanych rolniczo wskazane jest:
- a) prowadzenie produkcji rolnej opartej na zasadach rolnictwa zrównoważonego i ekologicznego,
 - b) tworzenie zblokowanych użytków zielonych,
 - c) utrzymanie właściwej struktury użytków gruntowych,
 - d) zachowanie elementów krajobrazu tworzące ostoje dzikiej przyrody,
 - e) tworzenie i utrzymywanie zadrzewień śródpolnych,
 - f) zachowanie bądź utrzymanie pasów zadarnień o szerokości 3 metrów na granicy pól ornych i wód powierzchniowych,
 - g) ograniczenie erozji wodnej i wietrznej,
 - h) ograniczenie zanieczyszczenia wód stojących i płynących,
 - i) tworzenie użytków ekologicznych,
 - j) utrzymanie terenów otwartych w krajobrazie rolniczym.
- 3.1.4. Zwiększanie terenów leśnej przestrzeni produkcyjnej wymaga racjonalnego kształtowania granicy rolno – leśnej.
- 3.1.5. Zalesienia terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej nie powinny obejmować sąsiedztwa stanowisk archeologicznych posiadających własną formę krajobrazową oraz sąsiedztwa historycznych cmentarzy.
- 3.1.6. Zalesienia terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej nie powinny ograniczać i obniżać walorów krajobrazowych gminy, takich jak ekspozycje sylwet miejscowości, widoki na rozległe wnętrza krajobrazowe, znaczenia dominant krajobrazowych.
- 3.1.7. Kształtowanie sieci dróg do gruntów rolnych i leśnych powinno uwzględniać:
- a) zapewnienie dojazdu do użytków rolnych każdej działki,
 - b) zaprojektowanie sieci dróg w sposób jak najbardziej skracający dojazd do użytków rolnych od budynków,
 - c) wykorzystanie dróg istniejących,
 - d) uzyskanie warunków transportowych po drogach o jak najmniejszych spadkach podłużnych i przejezdnych przez cały rok,
 - e) zapewnienie warunków dla przejazdu maszyn rolniczych (szerokość dróg, kąty na skrzyżowaniach dróg i ich załamaniach).

PODROZDZIAŁ 3.2.
TERENY FARM ELEKTROWNI WIATROWYCH

- 3.2. Ustala się kierunki** zagospodarowania i użytkowania terenów farm elektrowni wiatrowych:
- 3.2.1. Lokalizacja wiatraków i dróg dojazdowych wymaga uwzględnienia zasad obowiązujących dla rolniczej przestrzeni produkcyjnej i umożliwienia prowadzenia racjonalnej gospodarki rolnej.
- 3.2.2. Lokalizacja wiatraków winna spełniać wymogi stawiane przeszkodom lotniczym i być zgodna z przepisami odrębnymi.
- 3.2.3. Dla lokalizacji elektrowni wiatrowych zaleca się zachowanie minimalnych odległości od:
- a) dróg publicznych i linii kolejowych – 200 m,
 - b) linii elektroenergetycznych (niskiego i średniego napięcia – 1 długość ramienia wirnika, wysokich i najwyższych napięć – 3 długości ramienia wirnika),
 - c) ściany lasu – 200 m,
 - d) brzegów rzek i jezior o powierzchni od 1 ha do 10 ha – 200 m,
 - e) akwenów wodnych powyżej 10 ha – 500 m.

PODROZDZIAŁ 3.3.
TERENY FARM FOTOWOLTAICZNYCH

- 3.3. Ustala się kierunki** zagospodarowania i użytkowania terenów farm fotowoltaicznych:
- 3.3.1. Lokalizacja ogniw fotowoltaicznych i dróg dojazdowych wymaga uwzględnienia zasad obowiązujących dla rolniczej przestrzeni produkcyjnej i umożliwienia prowadzenia racjonalnej gospodarki rolnej.

PODROZDZIAŁ 3.4.
TERENY EKSPLOATACJI ZŁOŻ SUROWCÓW NATURALNYCH

- 3.4. Ustala się** kierunki zagospodarowania i użytkowania terenów eksploatacji złóż surowców naturalnych:
- 3.4.1. Eksploatacja złóż winna odbywać się zgodnie z warunkami określonymi w uzyskanych koncesjach, winna być poprzedzona udokumentowaniem i kategoryzacją złoża, w granicach docelowo projektowanej eksploatacji – na całej powierzchni działki.
- 3.4.2. Wyrobisko eksploatacyjne winno być formowane w sposób umożliwiający po zakończeniu eksploatacji jego rekultywację na cele: rolne lub leśne albo pod inne zgodne z ustaleniami studium.
- 3.4.3. W procesie czyszczenia i uszlachetniania kruszywa należy stosować zamknięty obieg wody.
- 3.4.4. Zagospodarowanie terenów eksploatowanych złóż wymaga winno następować w sposób ograniczający oddziaływanie na tereny sąsiednie.
- 3.4.5. Eksploatacja złoża nie może naruszyć systemu wód powierzchniowych i podziemnych na terenach sąsiednich.
- 3.4.6. Eksploatacja kruszywa nie może naruszyć istniejącego drzewostanu w pasach przydrożnych.
- 3.4.7. Na terenach wyeksploatowanych złóż surowców naturalnych obowiązuje ich rekultywacja poprzez:
- a) właściwe ukształtowanie terenu,
 - b) zabezpieczenie i umocnienie skarp,
 - c) odbudowę lub budowę niezbędnych dróg,
 - d) poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych terenu,
 - e) uregulowanie stosunków wodnych,
 - f) odtworzenie gleb.

PODROZDZIAŁ 3.5.
TERENY ZURBANIZOWANE I ZABUDOWANE

- 3.5. Ustala się** kierunki zagospodarowania i użytkowania terenów zurbanizowanych i zabudowanych:
- 3.5.1. Sposób zagospodarowania poszczególnych jednostek osadniczych oraz innych

terenów zurbanizowanych i zabudowanych winien się odbywać w sposób kształtujący sprawną przestrzeń wielofunkcyjną.

- 3.5.2. Zasady zagospodarowania w obszarze poszczególnych jednostek osadniczych oraz innych terenów zurbanizowanych i zabudowanych określają ustalenia dotyczące wyodrębnionych funkcji dominujących – rozumianych jako główna (najważniejsza) funkcja terenu, determinująca ale nie wykluczająca rozwoju innych funkcji – na danym terenie; ograniczenia lokalizacyjne dla obiektów funkcji uzupełniających wynikają z konieczności zapewnienia właściwych warunków dla funkcjonowania zagospodarowania określonego jako dominująca funkcja danego terenu.
- 3.5.3. Przyjmuje się podstawowe tereny funkcji dominujących:
- a) **tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;**
 - b) **tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej;**
 - c) **tereny zabudowy siedliskowej,**
 - d) **tereny usług oraz centrów usługowych i administracyjnych miejscowości,** rozumiane jako tereny funkcji polegających na prowadzeniu działalności: usług publicznych; usług komercyjnych; rzemiosła usługowego); oraz innej działalności na zasadzie analogii do wymienionych powyżej nie powodującej przekroczeń wartości normatywnych zanieczyszczeń powietrza i poziomu dźwięku w środowisku jak dla zabudowy mieszkaniowej, jak również powstawania odorów i niezorganizowanej emisji zanieczyszczeń;
 - e) **tereny funkcji komercyjnych,** rozumianych jako tereny funkcji polegających na prowadzeniu działalności produkcyjnej, przemysłowej, składowej i magazynowej; przy następującym rozróżnieniu: funkcje komercyjne; funkcje komercyjne uciążliwe; funkcje przemysłowe.
- 3.5.4. Obowiązuje zagospodarowanie terenów w sposób kształtujący warunki właściwe dla funkcjonowania i użytkowania poszczególnych terenów funkcji dominującej oraz dla współistnienia poszczególnych terenów funkcji dominujących.
- 3.5.5. Na terenie funkcji dominującej na danym obszarze dopuszcza się lokalizację innych funkcji, o ile funkcje uzupełniające nie spowodują:
- a) naruszenia głównych kierunków i zasad kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej danego obszaru i całej gminy,
 - b) ograniczeń lokalizacji zagospodarowania dominującego,
 - c) obniżenia atrakcyjności terenów zagospodarowania dominującego,
 - d) konfliktów funkcjonalnych i przestrzennych z sąsiednimi terenami funkcji dominujących.
- 3.5.6. Na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej obowiązuje zakaz lokalizacji:
- a) funkcji komercyjnych (funkcji polegających na prowadzeniu działalności produkcyjnej, przemysłowej, składowej i magazynowej),
 - a) stacji paliw,
 - b) parkingów dla samochodów ciężarowych,
 - c) warsztatów samochodowych i stacji obsługi samochodów,
 - d) zespołów garaży,
 - e) budynków zamieszkania zbiorowego za wyjątkiem zaspakajających specyficzne potrzeby mieszkaniowe (dom dziecka, dom rencisty, klasztor, internat, dom akademicki),
 - f) campingów i pól namiotowych,
 - g) innych obiektów obniżających standard warunków mieszkaniowych,
 - h) funkcji usługowych komercyjnych i rzemiosła usługowego, poza terenami przylegającymi do ulic o szerokości zapewniającej właściwą obsługę komunikacyjną.
- 3.5.7. Na terenach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej obowiązuje zakaz lokalizacji:
- a) funkcji komercyjnych (funkcji polegających na prowadzeniu działalności produkcyjnej, przemysłowej, składowej i magazynowej),
 - b) stacji paliw,
 - c) parkingów dla samochodów ciężarowych,
 - d) warsztatów samochodowych i stacji obsługi samochodów,
 - e) budynków zamieszkania zbiorowego za wyjątkiem zaspakajających specyficzne

- potrzeby mieszkaniowe (dom dziecka, dom rencisty, klasztor, internat, dom akademicki),
- f) zabudowy zagrodowej,
 - g) campingów i pól namiotowych,
 - h) innych obiektów obniżających standard warunków mieszkaniowych,
 - i) funkcji usługowych komercyjnych i rzemiosła usługowego, poza terenami przylegającymi do ulic o szerokości zapewniającej właściwą obsługę komunikacyjną.
- 3.5.8. Na terenach zabudowy siedliskowej obowiązuje zakaz lokalizacji funkcji nie związanych z funkcjonowaniem gospodarstwa rolnego lub leśnego, za wyjątkiem agroturystyki.
- 3.5.9. Na terenach usług oraz centrów usługowych i administracyjnych miejscowości obowiązuje zakaz lokalizacji:
- a) parkingów dla samochodów ciężarowych,
 - b) warsztatów samochodowych i stacji obsługi samochodów,
 - c) budynków zamieszkania zbiorowego za wyjątkiem związanych ze świadczeniem usług turystyki w obiektach hotelarskich,
 - d) funkcji komercyjnych (funkcji polegających na prowadzeniu działalności produkcyjnej, przemysłowej, składowej i magazynowej), na działkach nie przylegających do ulic o szerokości zapewniającej właściwą obsługę komunikacyjną obiektów tych funkcji.
- 3.5.10. Na terenach rzemiosła usługowego obowiązuje zakaz lokalizacji:
- a) zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i innej niż wolnostojąca lub bliźniacza form zabudowy jednorodzinnej,
 - b) funkcji usługowych publicznych,
 - c) budynków zamieszkania zbiorowego,
 - d) zabudowy zagrodowej,
 - e) campingów i pól namiotowych,
 - f) funkcji komercyjnych na działkach nie przylegających do ulic o szerokości zapewniającej właściwą obsługę komunikacyjną obiektów tych funkcji.
- 3.5.11. Na terenach funkcji usług publicznych:
- a) jest wskazane nadanie indywidualnej formy, wynikającej z cech budownictwa tradycyjnego,
 - b) jest wskazane powiązanie terenów ich lokalizacji z terenami zorganizowanej zieleni publicznej,
 - c) dla funkcji związanych z edukacją obowiązują zakazy lokalizacji funkcji uzupełniających jak dla zabudowy mieszkaniowej.
- 3.5.12. Na terenach funkcji komercyjnych obowiązuje zakaz lokalizacji:
- a) funkcji chronionych (funkcji mieszkaniowych, usług oświaty, usług służby zdrowia i opieki społecznej),
 - b) budynków zamieszkania zbiorowego,
 - c) zabudowy zagrodowej,
 - d) campingów i pól namiotowych.
- 3.5.13. Obowiązuje kształtowanie terenów przylegających do dróg publicznych, w sposób pozwalający na wykorzystanie potencjału transportowego tych dróg oraz umożliwiający działania modernizacyjne zmierzające do podniesienia ich standardu użytkowego.

PODROZDZIAŁ 3.6.
PARAMETRY I WSKAŹNIKI URBANISTYCZNE

3.6. Ustala się parametry i wskaźniki urbanistyczne dla terenów zurbanizowanych i zabudowanych:

3.6.1. Wskaźniki określające minimalny standard warunków mieszkaniowych dla nowych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej:

- a) maksymalna intensywność zabudowy – 0,5,
- b) minimalny wskaźnik terenów biologicznie czynnych⁴³ – 50% powierzchni działki,

⁴³ rozumie się przez to powierzchnię terenu biologicznie czynną w rozumieniu §3 pkt 22 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, tj.: grunt rodzimy oraz

- c) minimalny standard miejsc postojowych – 2 mp na 1 działkę,
 - d) maksymalna wysokości zabudowy nowych budynków dostosowana pod względem kompozycyjnym do zabudowy otaczającej ale nie więcej niż 3 kondygnacje nadziemne i 10 m.
- 3.6.2. Wskaźniki określające minimalny standard warunków mieszkaniowych dla nowych terenów zabudowy wielorodzinnej:
- a) nowa zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna kształtowana będzie w formie budynków o liczbie mieszkań nie większej niż 5,
 - b) maksymalna intensywność zabudowy – 1,15,
 - c) minimalny wskaźnik terenów zieleni zorganizowanej (wraz z zielenią wypoczynkową i placami dla dzieci) – 30m² na 1 mieszkanie,
 - d) minimalny standard miejsc postojowych – 1 mp na 1 mieszkanie,
 - e) maksymalna wysokości zabudowy nowych budynków dostosowana pod względem kompozycyjnym do zabudowy otaczającej ale nie więcej niż 4 kondygnacje nadziemne i 14 m, **w przypadku bezpośredniego sąsiedztwa zabudowy z zabytkami, maksymalna wysokość nowych obiektów powinna być dostosowana do obiektów historycznych.**
- 3.6.3. Wskaźniki zapewnienia właściwej obsługi komunikacyjnej nowych terenów zabudowy mieszkaniowej:
- a) dla obsługi nie więcej niż 4 działek obowiązuje wydzielenie dojazdu jako drogi wewnętrznej z zachowaniem szerokości pasa drogowego: minimum 5 m., maksimum 8 m,
 - b) dla obsługi 5 i więcej działek obowiązuje wydzielenie dojazdu jako drogi wewnętrznej z zachowaniem szerokości pasa drogowego: minimum 6 m maksimum 8 m.
- 3.6.4. Wskaźniki określające przestrzenne i kompozycyjne wymagania dla nowych terenów usług:
- a) maksymalna wysokości zabudowy dostosowana pod względem kompozycyjnym do zabudowy otaczającej ale nie więcej niż 12 m,
 - b) minimalny standard zapewnienia miejsc postojowych, określany wg wskaźnika 1 miejsce postojowe na 40 m² powierzchni użytkowej obiektu lub 1 mp na każdego zatrudnionego; z zapewnienia właściwej liczby miejsc postojowej zwolnione mogą być obiekty usługowe o powierzchni użytkowej do 40 m².
- 3.6.5. Wskaźniki określające przestrzenne i kompozycyjne wymagania dla nowych terenów funkcji komercyjnych:
- a) minimalny standard zapewnienia miejsc postojowych, określany wg wskaźnika 1 miejsce postojowe na 40 m² powierzchni użytkowej obiektu lub 1 mp na każdego zatrudnionego.
- 3.6.6. Wskaźniki określające przestrzenne i kompozycyjne wymagania dla nowych obiektów i terenów innych funkcji:
- a) minimalny standard zapewnienia miejsc postojowych, określany wg wskaźnika 1 miejsce postojowe na 40 m² powierzchni użytkowej obiektu lub 1 mp na każdego zatrudnionego.

PODROZDZIAŁ 3.7.

WYTYCZNE OKREŚLANIA WYMAGAŃ ŁADU PRZESTRZENNEGO W MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

3.7. Ustala się wytyczne do określania wymagań ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury oraz zrównoważonego rozwoju w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

- 3.7.1. Ład przestrzenny winien być rozpatrywany w kategoriach współzależnych, tj. społecznych, funkcjonalnych, ekonomicznych, ekologicznych, technicznych, estetycznych i kulturowych.
- 3.7.2. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określa się cechy elementów struktury przestrzennej i zagospodarowania terenów kształtujące ład

wodę powierzchniową na terenie działki budowlanej, a także 50 % sumy powierzchni tarasów i stropodachów o powierzchni nie mniejszej niż 10 m² urządzonych jako stałe trawniki lub kwietniki na podłożu zapewniającym im naturalną vegetację.

przestrzenny, rozpatrywane we współzależnych kategoriach:

- a) funkcjonalnej (przeznaczenie i zagospodarowanie terenów, lokalizacja funkcji)
- b) technicznej (uzbrojenie w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną),
- c) społecznej (warunki funkcjonowania człowieka, możliwości rozwojowe, tożsamość lokalna – historia i kultura),
- d) gospodarczej (rozwój gospodarczy),
- e) przyrodniczej, ekologicznej (zrównoważony rozwój),
- f) estetycznej (kompozycja zespołów zabudowy, krajobraz terenów zabudowanych i przyrodniczych).

3.7.3. Ład przestrzenny, określany jako pożądaný stan zagospodarowania przestrzennego wyraża się, między innymi, poprzez:

- a) logikę przestrzenną, wyrażającą się w rozmieszczeniu elementów struktury przestrzennego i zagospodarowania o uporządkowanej różnorodności form i funkcji,
- b) przestrzenną czytelność struktury terenów, uwzględniającą przyjęte społecznie wzorce zachowań i percepcji,
- c) ekonomikę struktur przestrzennych, uwzględniającą oszczędne gospodarowanie przestrzenią i tworzenie struktur przestrzennych ekonomicznych, oszczędzających czas i pieniądze,
- d) optymalne relacje pomiędzy jednostkami usługowymi a pozostałymi jednostkami osiedleńczymi i obszarami peryferyjnymi, w tym optymalny sposób przemieszczania osób i przepływu towarów,
- e) właściwe warunki zamieszkania w gminie,
- f) właściwe proporcje pomiędzy przestrzeniami publicznymi i prywatnymi,
- g) właściwe warunki dla rozwoju gospodarczego i społecznego,
- h) pozytywny wyraz estetyczno – krajobrazowy gminy i poszczególnych elementów struktury przestrzennej,
- i) właściwe warunki do budowania tożsamości lokalnej, kształtowane poprzez zachowanie walorów środowiska przestrzennego, dziedzictwa kulturowego i krajobrazu oraz stworzenie warunków do kształtowania nowych wartości kulturowych, krajobrazowych i przestrzennych, między innymi w systemie przestrzeni publicznych, krajobrazie rolniczym,
- j) właściwe warunki ekologiczne kształtowane poprzez zachowanie walorów środowiska przyrodniczego, w szczególności obiektów i terenów prawnie chronionych oraz stworzenie warunków do kształtowania nowych wartości przyrodniczych i wzmacniania środowiska przyrodniczego.

3.7.4. Cechy elementów zagospodarowania przestrzennego wymagające ochrony w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:

- a) wartości społeczne, kulturowe, kompozycyjne, krajobrazowe i funkcjonalne zabytkowych układów ruralistycznych,
- b) wartości społeczne, kompozycyjne i krajobrazowe, a także **historyczne, artystyczne i naukowe** obiektów i terenów zabytkowych, wpisanych do rejestru zabytków oraz znajdujących się w ewidencji konserwatora zabytków,
- c) wartości społeczne i krajobrazowe cennych stanowisk archeologicznych,
- d) wartości przyrodnicze, ekologiczne i krajobrazowe obiektów i obszarów podlegających ochronie na podstawie przepisów o ochronie przyrody,
- e) wartości przyrodnicze, ekologiczne i krajobrazowe obiektów i obszarów znaczących dla funkcjonowania środowiska przyrodniczego,
- f) wartości funkcjonalne, kompozycyjne i krajobrazowe istniejących podziałów nieruchomości w obrębie terenów zabudowanych oraz na terenach rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- g) wartości kompozycyjne i krajobrazowe zagospodarowania urbanistycznego i zabudowy, w tym istniejących dominant przestrzennych, zamknięć osi i innych elementów ważnych dla kształtowania wnętrza urbanistycznych,
- h) wartości funkcjonalne istniejącego systemu dróg publicznych,
- i) wartości funkcjonalne terenów rolnych i leśnych dla rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
- j) wartości funkcjonalne i techniczne sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,

- k) wartości funkcjonalne, kompozycyjne, krajobrazowe i społeczne ogólnodostępnych terenów zieleni zorganizowanej,
 - l) wartości funkcjonalne, kompozycyjne, krajobrazowe i społeczne obiektów użyteczności publicznej, terenów funkcji usług edukacyjnych i sportowych.
- 3.7.5. Cechy elementów zagospodarowania przestrzennego wymagające ukształtowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:
- a) funkcjonalne, gospodarcze, techniczne i społeczne zagospodarowania terenów i zabudowy, pozwalające na stworzenie właściwych warunków dla zrównoważonego rozwoju gminy,
 - b) funkcjonalne, gospodarcze, techniczne i społeczne zagospodarowania terenów i zabudowy, pozwalające na stworzenie właściwych dla współistnienia funkcji mieszkaniowych z funkcjami strategicznymi dla rozwoju gminy, w myśl zrównoważonego rozwoju,
 - c) funkcjonalne, techniczne, estetyczne nowych terenów pod zabudowę jednostek osadniczych nawiązujących do struktury funkcjonalno – przestrzennej poszczególnych jednostek osadniczych,
 - d) funkcjonalne i techniczne nowego zagospodarowania urbanistycznego i zabudowy, pozwalające na racjonalne wykorzystanie istniejących systemów infrastruktury technicznej, komunikacyjnej i społecznej oraz uwzględniające konieczność zapewnienia terenów pod lokalizację obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej,
 - e) funkcjonalne i techniczne oraz społeczne i estetyczne nowych dróg i szlaków rowerowych,
 - f) funkcjonalne i społeczne zagospodarowania terenów i zabudowy, pozwalające na zachowanie równowagi pomiędzy interesem publicznym i prywatnym oraz pozwalające na kształtowanie, w zależności od potrzeb, systemu przestrzeni publicznych,
 - g) przyrodnicze, ekologiczne, społeczne i estetyczne terenów systemu osnowy przyrodniczo - krajobrazowej, pozwalające na podnoszenie jakości środowiska przyrodniczego i środowiska życia ludzi,
 - h) kompozycyjne i krajobrazowe nowego zagospodarowania urbanistycznego i zabudowy - dominanty przestrzenne, zamknięcia kompozycyjne i inne elementy ważne dla kształtowania wnętrza urbanistycznych, odpowiednio do znaczenia miejsca w przestrzeni gminy,
 - i) kompozycyjne i krajobrazowe terenów zabudowy oraz terenów rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, pozwalające na podnoszenie atrakcyjności gminy,
 - j) funkcjonalne, kompozycyjne i krajobrazowe nowych podziałów nieruchomości pozwalające na ukształtowanie ekonomicznej, sprawnej i harmonijnej przestrzeni,
 - k) funkcjonalne i estetyczne farm elektrowni wiatrowych, pozwalające na zrównoważenie ich ze środowiskiem zamieszkania i minimalizację oddziaływania na to środowisko.
- 3.7.6. Cechy elementów zagospodarowania przestrzennego wymagające rewitalizacji w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:
- a) funkcjonalne, gospodarcze, techniczne i społeczne zagospodarowania terenów ekstensywnej zabudowy, pozwalające na stworzenie właściwych warunków zamieszkania i uniemożliwiające dalsze rozpraszanie zabudowy,
 - b) funkcjonalne, gospodarcze, techniczne i społeczne zagospodarowania terenów zabudowy po-pgrowskiej oraz nieużytkowanych obiektów gospodarczych, w szczególności pozwalające na minimalizację ich niekorzystnego oddziaływania na krajobraz (dotyczy to głównie obiektów i obszarów zlokalizowanych we wsiach podlegających ochronie dziedzictwa kulturowego),
 - c) funkcjonalne, gospodarcze i techniczne zagospodarowania terenów zabudowy stanowiącej zabytki techniki i architektury przemysłowej położone w obrębie zabudowy wsi, pozwalające na ich aktywizację ekonomiczną i dalsze spełnianie funkcji gospodarczych, bądź też zmianę przeznaczenia na cele usługowe bądź mieszkaniowe.

ROZDZIAŁ 4
**OBSZARY I ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, PRZYRODY,
KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK**

PODROZDZIAŁ 4.1.
OBSZARY I OBIEKTY OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ

- 4.1. Ustala się** wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wynikające z potrzeb ochrony przyrody:
- 4.1.1. Respektowanie, właściwe utrzymanie i ekspozycja dóbr objętych ochroną prawną.
 - 4.1.2. Stosowanie zasad zagospodarowania według obowiązujących przepisów szczególnych na obszarach chronionego krajobrazu, oznaczonych na *Rysunku K-01*.
 - 4.1.3. Stosowanie zasad zagospodarowania według obowiązujących przepisów szczególnych na terenach położonych w granicach użytków ekologicznych, oznaczonych na *Rysunku K-01*.
 - 4.1.4. Stosowanie zasad zagospodarowania według obowiązujących przepisów szczególnych w stosunku do pomników przyrody, oznaczonych na *Rysunku K-01*.

PODROZDZIAŁ 4.2.
UTRZYMANIE RÓWNOWAGI PRZYRODNICZEJ

- 4.2. Ustala się** wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wynikające z potrzeb ochrony środowiska przyrodniczego:
- 4.2.1. Ochrona, właściwe utrzymanie i ekspozycja dóbr nie objętych ochroną prawną, ale posiadających znaczącą wartość dla środowiska przyrodniczego i krajobrazu gminy.
 - 4.2.2. Tworzenie warunków do utrzymania równowagi przyrodniczej i prawidłowych warunków życia oraz poprawy stanu środowiska przyrodniczego poprzez realizację pozostałych ustaleń studium i wytycznych do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie kierunków zmian przeznaczenia terenów oraz kierunków zagospodarowania terenów i rozwoju systemów infrastrukturalnych.
 - 4.2.3. Uwzględnianie programów i zasad racjonalnego gospodarowania gruntami oraz racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi, w szczególności na obszarach rozwojowych jednostek osiedleńczych i funkcji strategicznych dla rozwoju gminy oraz na terenach rolniczej przestrzeni produkcyjnej przewidzianej do restrukturyzacji.
 - 4.2.4. Zachowanie i ochrona cennych drzewostanów oraz innych zasobów środowiska przyrodniczego, w szczególności na obszarach przewidzianych jako tereny rozwojowe ośrodków mieszkaniowych.
 - 4.2.5. Zrównoważone wykorzystanie wód powierzchniowych dla celów rekreacyjnych w sposób uwzględniający ich funkcje mikroklimatyczne i ekologiczne.
 - 4.2.6. Kształtowanie proporcji pomiędzy terenami zabudowanymi a terenami rolniczej przestrzeni produkcyjnej umożliwiające efektywne funkcjonowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Preferuje się do zabudowy tereny o najniższej przydatności do produkcji rolnej. Dopuszcza się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych chronionych na cele nierolnicze w sytuacji uzasadnionego interesu gminy i wyłącznie w niezbędnym zakresie, zgodnie z wytycznymi do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie kierunków zmian przeznaczenia terenów.
 - 4.2.7. Zrównoważone wykorzystanie istniejących na obszarze gminy kopalni na zasadach zgodnych z przepisami dotyczącymi ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego oraz prawem geologicznym i górnictwem⁴⁴.
 - 4.2.8. Rekultywacja wyrobisk poeksploatacyjnych. Dopuszcza się rekultywację, w zależności od lokalizacji na cele leśne, rolne, w tym obiekty małej retencji oraz rekreacyjne.
 - 4.2.9. Kształtowanie nowego zagospodarowania w sposób umożliwiający zachowanie pełnych możliwości funkcjonowania ekosystemów.
 - 4.2.10. Kształtowanie warunków dla rozwoju jednostek osiedleńczych i funkcji strategicznych, pozwalających na ochronę zasobów środowiska przyrodniczego poprzez stosowanie, zgodnie z pozostałymi ustaleniami studium, właściwych systemów infrastruktury

⁴⁴ Ustawa z dnia 09.06.2011 r. prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2011 r. Nr 163, poz. 981 z późn. zmianami).

technicznej i inżynierii ochrony środowiska.

- 4.2.11. Kształtowanie terenów zieleni w jednostkach osiedleńczych w sposób:
- uwzględniający system funkcjonowania środowiska przyrodniczego i zapewniający mieszkańcom właściwy kontakt z przyrodą poprzez rozwój terenów zieleni zorganizowanej,
 - włączający publiczne tereny zieleni zorganizowanej w system przestrzeni publicznych jednostek osadniczych,
 - uwzględniający walory krajobrazowe oraz ich rolę w kształtowaniu kompozycji i estetyki przestrzeni publicznych.
- 4.2.12. Ochrona i kształtowanie właściwego stanu czystości wód powierzchniowych oraz środowiska przyrodniczego wód i otoczenia w szczególności poprzez rozwój systemów inżynierii ochrony środowiska na obszarze gminy.
- 4.2.13. Ochrona i kształtowanie śródpolnych zbiorników retencyjnych i oczek wodnych.
- 4.2.14. Zakaz lokalizowania wysypisk odpadów komunalnych i składowisk odpadów przemysłowych i promieniotwórczych poza miejscami do tego przygotowanymi.
- 4.2.15. Ochrona i utrzymanie w należytym stanie koryt cieków naturalnych i kanałów.
- 4.2.16. Założenie i utrzymanie przynajmniej dwumetrowej zadarnionej strefy buforowej od wszystkich cieków wodnych. W uzasadnionych przypadkach, szczególnie cennych siedlisk i wód powierzchniowych szerokość strefy ochronnej powinna wynosić nawet 20 metrów.
- 4.2.17. Zakaz lokalizowania wylewisk ścieków, gnojowicy i innych substancji niebezpiecznych. Gospodarstwa rolne wymagają wyposażenie w niezbędną infrastrukturę techniczną.
- 4.2.18. Zakaz zrzutu ścieków sanitarnych, przemysłowych, technologicznych i innych bez oczyszczenia do gruntu lub suchych rowów melioracyjnych oraz do wód powierzchniowych.
- 4.2.19. Zakaz magazynowania, składowania odpadów oraz substancji niebezpiecznych bez utwardzonego podłoża i izolacji uniemożliwiającej przenikanie zanieczyszczeń do gruntu.
- 4.2.20. Poszanowanie i adaptacja dziedzictwa przyrodniczego i walorów krajobrazu.
- 4.2.21. Kształtowanie nowego zagospodarowania z poszanowaniem regionalnych tradycji przy wykorzystaniu specyfiki dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego gminy.
- 4.2.22. Udostępnienie walorów środowiska przyrodniczego, dziedzictwa kulturowego oraz wartości wizualnych krajobrazu przez:
- Kształtowanie, przywracanie i ochronę ekspozycji tras widokowych,
 - ochronę ekspozycji z punktów widokowych i ich zagospodarowanie,
 - rozbudowę sieci znakowanych szlaków turystycznych łączących atrakcje przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe.
- 4.2.23. Zachowanie regionalnych i lokalnych korytarzy ekologicznych i innych terenów istotnych dla funkcjonowania środowiska przyrodniczego poprzez:
- zachowanie jako dominującego naturalnego, przyrodniczego zagospodarowania tych terenów lub ich rolniczego użytkowania;
 - właściwe utrzymanie przyrodniczych elementów systemu osnowy ekologicznej;
 - podjęcie działań pielęgnacyjnych, restytucyjnych i rewaloryzacyjnych⁴⁵;
- 4.2.24. Ochrona i wzmocnienie ciągłości przestrzennej systemu osnowy ekologicznej gminy, składającego się z ustanowionych prawnie obszarów chronionego krajobrazu oraz systemu osnowy przyrodniczo - krajobrazowej poprzez:
- wprowadzanie dolesień, zadrzewień i pasów zakrzewień (dotyczy to przede wszystkim zboczy form dolinnych i najsłabszych terenów rolniczych),
 - wzmocnienie i wprowadzenie obudowy biologicznej nieizolowanych od negatywnego antropogenicznego wpływu terenów hydrogenicznych (zwłaszcza tranzytowych) poprzez realizację zadrzewień i zakrzewień – w wyniku czego wzrośnie ich funkcja przyrodnicza,

⁴⁵ Według M. Przewoźniak – „Kształtowanie Środowiska Przyrodniczego Miast Przykłady z Regionu Gdańskiego”, Wydział Architektury Politechniki Gdańskiej, Gdańsk 2002: **Pielęgnacja** środowiska dotyczy terenów o korzystnym stanie przyrodniczym, wymagających jedynie jego podtrzymywania, z możliwością dokonywania przekształceń w przypadku istotnych potrzeb społeczno-gospodarczych. **Restytucja** środowiska polega na przywracaniu go do stanu naturalnego. **Rewaloryzacja** środowiska dotyczy terenów wykorzystywanych niewłaściwie w aspekcie uwarunkowań przyrodniczych lub społeczno-gospodarczych i polega na ich przekształcaniu dla potrzeb pożądaných funkcji.

- c) realizację nowych korytarzy przyrodniczych przez wprowadzenie zalesień, zadrzewień i zwiększenie bioróżnorodności;
- 4.2.25. Wzbogacanie bioróżnorodności na obszarze gminy.
- 4.2.26. Priorytetowe działania zmierzające do wzmocnienia terenów tworzących system osnowy ekologicznej gminy:
- a) ograniczanie barier antropogenicznych w systemie osnowy ekologicznej (dotyczy to przede wszystkim jednostek osadniczych oraz obiektów infrastrukturalnych) ograniczających ciągłość przestrzenną systemu;
 - b) kształtowanie zagospodarowania przestrzennego jednostek osadniczych w sposób uwzględniający zachowanie ciągłości i lokalne zasady funkcjonowania systemu środowiska przyrodniczego, m.in. poprzez:
 - zachowanie właściwych wskaźników powierzchni aktywnych przyrodniczo na terenach zabudowanych;
 - włączanie terenów zieleni zorganizowanej w system osnowy ekologicznej gminy;
 - c) rekultywacja terenów zdegradowanych, zwłaszcza w kierunku leśnym lub służącym rolniczej przestrzeni produkcyjnej (np. obiekty małej retencji).
- 4.2.2.11. Ze względu na brak zagrożeń w zakresie ruchów masowych ziemi i ich skutków, nie ustala się potrzeb gminy w tym zakresie.
- 4.2.2.12. Ze względu na brak czynników w zakresie ruchów masowych ziemi i ich skutków, nie ustala się potrzeb gminy w tym zakresie.
- 4.2.2.13. Ze względu na brak zagrożenia wibracjami i polami elektromagnetycznymi nie ustala się zasad ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, w tym zakresie.
- 4.2.2.14. Sposoby zagospodarowania obszarów zdegradowanych w wyniku działalności człowieka, klęsk żywiołowych oraz ruchów masowych ziemi:
- a) rekultywacja gruntów zerodowanych, zawodnionych, przesuszonych i popowodziowych, na zasadach określonych w studium,
 - b) zagospodarowanie gruntów nieużytkowanych rolniczo na cele rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, na zasadach określonych w studium.

ROZDZIAŁ 5 OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

PODROZDZIAŁ 5.1. OGÓLNE KIERUNKI OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO I KRAJOBRAZU

- 5.1. Ustala się** kierunki ochrony i kształtowania środowiska kulturowego i krajobrazu:
- 5.1.1. Sprawowanie opieki nad zabytkami i właściwe utrzymanie obiektów i terenów objętych ochroną prawną – wpisanych do rejestru zabytków województwa kujawsko - pomorskiego i podlegające ochronie na mocy przepisów szczególnych⁴⁶.
 - 5.1.2. Objęcie ochroną i właściwe utrzymanie obiektów i terenów istotnych dla zachowania tożsamości lokalnej, na podstawie aktów prawa miejscowego, a w szczególności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
 - 5.1.3. Sprawowanie ochrony i kształtowanie krajobrazu otwartego w sposób zapewniający harmonijne pod względem wizualnym współistnienie gospodarki człowieka z naturalnymi zasobami środowiska człowieka.
 - 5.1.4. Poszanowanie tradycji w kształtowaniu krajobrazu kulturowego, a w szczególności zespołów zabudowy i jednostek osiedleńczych istotnych dla zachowania tożsamości lokalnej, w sposób:
 - a) uwzględniający lokalną tradycję budowlaną i historyczne zasady rozplanowania wsi,
 - b) zapewniający planową i kontrolowaną parcelację terenów prowadzoną zgodnie z lokalną tradycją,
 - c) zapewniający kontynuację harmonijnego i organicznego procesu rozwoju miejscowości;

⁴⁶ Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.).

- 5.1.5. Ochrona i harmonijne kształtowanie krajobrazowych walorów jednostek osadniczych w otwartym krajobrazie: cennych wewnątrz krajobrazowych, dominant, eksponowanych sylwet wsi, przedpoli ekspozycji.
- 5.1.6. Podkreślenie w krajobrazie gminy obiektów i zespołów znaczących dla dziedzictwa kulturowego gminy i uczytelnienie stanowisk i obiektów archeologicznych.
- 5.1.7. Zachowanie w krajobrazie gminy wartościowych obiektów kultury materialnej:
- a) obiektów archeologicznych,
 - b) kaplic i kościołów,
 - c) pałaców i dworów,
 - d) folwarków i pozostałości po nich,
 - e) tradycyjnych obiektów budownictwa wiejskiego,
 - f) kapliczek i krzyży przydrożnych,
 - g) zabytków techniki i kultury przemysłowej;
- 5.1.8. Dostosowanie nowej zabudowy oraz przekształceń zabudowy istniejącej pod względem wysokości, kubatury i kolorystyki do tradycyjnych form budownictwa wiejskiego, zasad kompozycyjnych wsi i walorów krajobrazowych.
- 5.1.9. Harmonijne i zgodne z lokalnymi tradycjami kształtowanie terenów zieleni zorganizowanej: parków, skwerów, zieleńców, alei i szpalerów drzew, zieleni przydrożnej.
- 5.1.10. Sprawowanie ochrony i opieki nad zabytkami zgodnie z przepisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, tj. w szczególności:

*Art. 4. **Ochrona** zabytków polega, w szczególności, na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:*

- 1) zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwale zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- 2) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- 3) udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- 4) przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- 5) kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- 6) uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

*Art. 5. **Opieka** nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega, w szczególności, na zapewnieniu warunków:*

- 1) naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- 2) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- 3) zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- 4) korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwale zachowanie jego wartości;
- 5) popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

*Art. 28. Niezależnie od obowiązków wynikających z opieki nad zabytkami, określonych w art. 5, właściciel lub posiadacz zabytku **wpisanego do rejestru lub zabytku znajdującego się w wojewódzkiej ewidencji zabytków** zawiadamia wojewódzkiego konserwatora zabytków o:*

- 1) uszkodzeniu, zniszczeniu, zaginięciu lub kradzieży zabytku, niezwłocznie po powzięciu wiadomości o wystąpieniu zdarzenia;
- 2) zagrożeniu dla zabytku, niezwłocznie po powzięciu wiadomości o wystąpieniu zagrożenia;
- 3) zmianie miejsca przechowania zabytku ruchomego w terminie miesiąca od dnia nastąpienia tej zmiany;
- 4) zmianach dotyczących stanu prawnego zabytku, nie później niż w terminie miesiąca od dnia ich wystąpienia lub powzięcia o nich wiadomości.

PODROZDZIAŁ 5.2.

TERENY I OBIEKTY OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

5.2. Ustala się dla terenów i obiektów wpisanych do rejestru zabytków wojewódzkiego konserwatora zabytków, znajdujących się w wykazie obiektów i terenów wpisanych do rejestru zabytków województwa kujawsko - pomorskiego i położonych na terenie gminy Płużnica - Aneks Nr 3 do niniejszego opracowania:

- 5.2.1. Wszelkie działania związane z zabytkami wpisanymi do rejestru zabytków wymagają zgody wojewódzkiego konserwatora zabytków, zgodnie z przepisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:

Art. 36. 1. Pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga:

- 1) prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru;

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA

- 2) wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku;
- 3) prowadzenie badań konserwatorskich zabytku wpisanego do rejestru;
- 4) prowadzenie badań architektonicznych zabytku wpisanego do rejestru;
- 5) prowadzenie badań archeologicznych;
- 6) przemieszczanie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru;
- 7) trwale przeniesienie zabytku ruchomego wpisanego do rejestru, z naruszeniem ustalonego tradycją wystroju wnętrza, w którym zabytek ten się znajduje;
- 8) dokonywanie podziału zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru;
- 9) zmiana przeznaczenia zabytku wpisanego do rejestru lub sposobu korzystania z tego zabytku;
- 10) umieszczanie na zabytku wpisanym do rejestru urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów, z zastrzeżeniem art. 12 ust. 1⁴⁷;
- 11) podejmowanie innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru;
- 12) poszukiwanie ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych, przy użyciu wszelkiego rodzaju urządzeń elektronicznych i technicznych oraz sprzętu do nurkowania.

5.2.2. Dla budynków znajdujących się w rejestrze zabytków wojewódzkiego konserwatora zabytków obowiązują:

- a) zachowanie i ich właściwe utrzymanie,
- b) ekspozycja w krajobrazie gminy,
- c) adaptacja i włączenie w strukturę funkcjonalną gminy.

5.2.3. Dla stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków województwa kujawsko - pomorskiego obowiązują:

- a) zakaz prowadzenia wszelkiej działalności inwestycyjnej, zwłaszcza związanej z pracami ziemnymi, parcelacją terenu bądź przekształceniem krajobrazu, na obszarze stanowisk oraz w ich bezpośrednim otoczeniu;
- b) wszelkie prace i roboty przy zabytkach oraz prace archeologiczne i wykopaliskowe wolno prowadzić tylko za zezwoleniem wojewódzkiego konserwatora zabytków;
- c) zachowanie i właściwe utrzymanie terenów stanowisk;
- d) uczytelnienie i ekspozycję stanowisk w krajobrazie gminy;
- e) adaptacja i włączenie stanowisk w strukturę funkcjonalną gminy, np. w postaci atrakcji turystycznych.

PODROZDZIAŁ 5.3.

OBSZARY I OBIEKTY WSKAZANE DO OBJĘCIA OCHRONĄ W MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

5.3.Ustala się obiekty i obszary, wskazane do objęcia ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:

5.3.1. **Zespoły zabudowy i budynki** istotne dla lokalnego dziedzictwa kulturowego oznaczone na Rysunku K-01.:

- a) zespoły znajdujące się w ewidencji zabytków wojewódzkiego konserwatora zabytków,
 - założenie dworsko – folwarczne w miejscowości Czaple;
 - założenie dworsko – folwarczne w miejscowości Uciąż;
 - założenie dworsko – folwarczne w miejscowości Wielzijdz;
 - założenie dworsko – folwarczne w Czaple – Cholewice;
 - założenie dworsko – folwarczne w Działowie;
 - założenie dworsko – folwarczne w Goryniu;
 - założenie pałacowo – folwarczne w Płachawach,
- b) założenie pałacowo – folwarczne w Mgowie - postulowane do wpisu do rejestru wojewódzkiego konserwatora zabytków,
- c) budynki znajdujące się w ewidencji zabytków wojewódzkiego konserwatora zabytków, określone w ANEKSIE Nr 5 do niniejszego opracowania;
- d) budynki postulowane do wpisu do ewidencji zabytków wojewódzkiego konserwatora zabytków, określone w ANEKSIE Nr 6 do niniejszego opracowania.

5.3.2. **Zespoły zieleni** istotne dla lokalnego dziedzictwa kulturowego znajdujące się w

⁴⁷ art. 12.1. – Starosta, w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, może umieszczać na zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru znak informujący o tym, iż zabytek ten podlega ochronie.

- ewidencji zabytków wojewódzkiego konserwatora zabytków, oznaczone na Rysunku K-01 oraz określone w *ANEKSIE Nr 8* do niniejszego opracowania.
- 5.3.3. **Cmentarze** istotne dla lokalnego dziedzictwa kulturowego znajdujące się w ewidencji zabytków wojewódzkiego konserwatora zabytków, oznaczone na Rysunku K-01 oraz określone w *ANEKSIE Nr 9* do niniejszego opracowania.
- 5.3.4. **Stanowiska archeologiczne wraz ze strefami ochrony** istotne dla lokalnego dziedzictwa kulturowego, oznaczone na Rysunku K-01 i określone w *ANEKSIE Nr 10* do niniejszego opracowania.
- 5.3.5. **Historyczne układy przestrzenne wsi** istotne dla lokalnego dziedzictwa kulturowego, oznaczone na Rysunku K-01.:
- wieś folwarczna – część północna Płużnicy, Mgowo, Goryń, Bartoszewice, Orłowo, Błędowo, Działowo, część centralna Józefkowa,
 - wieś ulicowa - część centralna Płużnicy, Nowa Wieś Królewska, Bielawy, Płachawy,
 - wieś rządowa – część północna i południowa Józefkowa, Czaple, Uciąż, część zachodnia Płużnicy,
 - wieś o nieregularnym układzie – Wielządz.

PODROZDZIAŁ 5.4.

WYTYCZNE OKREŚLANIA ZASAD OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ W MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

- 5.4.1. Obejmowanie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego obszarów wpisanych do rejestru zabytków wraz z ich strefami ochrony konserwatorskiej.
- 5.4.2. Obejmowanie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego obszarów wsi w sposób umożliwiający kompleksowe rozwiązanie zagadnień ochrony dziedzictwa kulturowego.
- 5.4.3. Dążenie do objęcia planami obszarów objętych strefami ochrony ekspozycji.
- 5.4.4. Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zagadnień związanych z lokalizacją i gabarytami elektrowni wiatrowych i ich oddziaływaniem na krajobraz kulturowy. Dla obszarów zlokalizowanych na przedpolach ekspozycji zespołów objętych strefą ochrony ekspozycji zaleca się opracowanie studium oddziaływania na krajobraz kulturowy, w celu konfiguracji farmy w sposób zharmonizowany z krajobrazem kulturowym i realizujący zasadę zrównoważonego rozwoju.
- 5.4.5. Objęcie i sprawowanie ochrony obiektów i obszarów określonych w podrozdziale 5.3. na podstawie zapisów aktów prawa miejscowego, a w szczególności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z przedstawionymi poniżej zasadami.
- 5.4.6. [Na terenach układów ruralistycznych ujętych w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków uzgodnienia z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków zgodnie z przepisami szczególnymi.](#)
- 5.4.7. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla **budynków i zespołów zabudowy** istotnych dla lokalnego dziedzictwa kulturowego:
- ochrona obiektów w zakresie:
 - [autentycznej substancji zabytkowej,](#)
 - [gabarytów,](#)
 - eksponowanych elewacji,
 - formy i pokrycia dachu i zwieńczenia budowli,
 - rozmieszczenia, wielkości i proporcji otworów okiennych i drzwiowych,
 - elementów programu architektoniczno-estetycznego (detali, faktury materiałów, zasad kolorystyki itp.),
 - kształtu i podziałów stolarki,
 - urządzeń łączących obiekt z otaczającym terenem, towarzyszącymi obiektami pomocniczymi wspierającymi kompozycyjnie obiekt główny;
 - ochrona kompozycji zespołów zabudowy rozumianej jako układ dróg, placów, budynków i zieleni z uwzględnieniem:

- [indywidualnych rozwiązań architektonicznych obiektów](#),
 - historycznych linii zabudowy,
 - wysokości budynków,
 - kształtu dachów i zwieńczeń budynków,
 - nawierzchni utwardzonych,
 - kompozycji zieleni przydomowej.
- 5.4.8. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla **zespołów zieleni** istotnych dla lokalnego dziedzictwa kulturowego. Obowiązuje ochrona kompozycji zespołów zieleni rozumianej jako układ przestrzenny:
- a) drzew,
 - b) krzewów,
 - c) powierzchni trawiastych,
 - d) rzeźby terenu,
 - e) dróg i ścieżek parkowych,
 - f) trwałych i głównych elementów wyposażenia parkowego (np. założenia pomnikowe, baseny, stawy, obiekty kubaturowe itp.).
- 5.4.9. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla **historycznych cmentarzy**:
- a) zachowanie i ochronę historycznych cmentarzy, a w szczególności sposobu ich rozplanowania i zieleni oraz zachowanych nagrobków i ich elementów,
 - b) uwidocznienie terenów historycznych cmentarzy w krajobrazie gminy,
 - c) [zachowanie w historycznych granicach](#).
- 5.4.10. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla stanowisk archeologicznych:
[Obowiązuje zagospodarowanie stref ochrony archeologicznej zgodnie z przepisami szczególnymi o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami i innymi przepisami.](#)
- 5.4.11. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla historycznego układu przestrzennego w granicach stref:
- a) lokalizacja nowej zabudowy i przekształcenia zabudowy istniejącej w sposób podporządkowany istniejącym układom historycznym, kontynuujący lokalne tradycje kształtowania przestrzeni;
 - b) harmonijne dostosowanie nowej zabudowy i przekształceń zabudowy istniejącej do istniejących walorów kompozycyjnych i krajobrazowych (w szczególności eksponowanych sylwet);
 - c) zakaz lokalizacji nowych dominant wysokościowych; [zakaz nie dotyczy lokalizacji inwestycji celu publicznego w szczególności o znaczeniu ponadlokalnym —krajowym polegającej na budowie linii elektroenergetycznej 400 kV relacji Bydgoszcz Jasiniec — Grudziądz Węgrowo](#);
 - d) zachowanie historycznie ukształtowanych typów zabudowy (przez typ zabudowy rozumie się zespół następujących cech zabudowy: usytuowanie, gabaryty, kształt dachu);
 - e) kształtowanie nowej zabudowy i przekształcanie zabudowy istniejącej w sposób nawiązujący i respektujący historycznie ukształtowane typy zabudowy istniejące w sąsiedztwie;
 - f) zachowanie, pielęgnację i uzupełnianie historycznej kompozycji i składu gatunkowego układów zieleni;
 - g) kształtowanie zagospodarowania terenów w sposób uwzględniający lub podkreślający walory widokowe eksponowanych obszarów, obiektów i zespołów zabudowy;
 - h) kształtowanie przedpoli widokowych w **strefach ochrony ekspozycji** jako obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej z ekstensywną zabudową siedlisk (określenie wskaźników urbanistycznych gwarantujących utrzymanie niskiej intensywności zabudowy)
 - i) [zachowanie przebiegu dróg](#).
- 5.4.12. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla kształtowania historycznych układów przestrzennych wsi poza strefami ochrony:

- a) określenie zasad ochrony wartości zabytkowych stref ochrony konserwatorskiej historycznych układów przestrzennych wsi oraz ich ekspozycji, oznaczonych na Rysunku K-01.
 - b) ochrona i utrzymanie funkcjonowania wartościowych elementów układu przestrzennego, o których mowa w Tab. 13.4.4.2.1.
 - c) ochrona zachowanych obiektów tradycyjnego budownictwa wiejskiego;
 - d) zachowanie tradycyjnego sposobu rozplanowania i wielkości zagród;
 - e) lokalizacja nowych budynków w ramach istniejącego układu w sposób uwzględniający tradycyjne, historyczne zasady kształtowania układów wsi;
 - f) przebudowy, rozbudowy i modernizacje obiektów istniejących realizowane będą poprzez dostosowanie do tradycyjnych form obiektów budownictwa wiejskiego; **przed wykonaniem przebudowy, rozbudowy i modernizację obiektów istniejących zaleca się przeprowadzenie inwentaryzacji w kierunku występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy;**
 - g) kształtowanie układów przestrzennych jednostek osadniczych w sposób:
 - uwzględniający i adaptujący zasady kształtowania i wartościowe elementy wyznaczone przez historyczne części układów przestrzennych wsi, a w szczególności główny układ drogowy;
 - kontynuujący tradycyjny sposób lokalizacji, rozplanowania i wielkości zagród.
- 5.4.13. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla kształtowania historycznych form zabudowy wsi, w szczególności budynków mieszkalnych:
- a) ochrona historycznej zabudowy wsi, reprezentowanej przez główne, występujące na obszarze gminy typy tradycyjnej zabudowy wiejskiej:
 - budynek szerokofrontowy z dachem dwuspadowym, murowany, często bez wystawki,
 - budynek szerokofrontowy z dachem półpłaskim, najczęściej ze ścianką kolankową z doświetleniem lub bez, często z frontową wystawką, murowany, kryty papą,
 - budynki mieszkalne robotników folwarcznych, murowane, bez wystawek, czasem z przedsionkiem frontowym,
 - mały dom mieszkalny; tzw. „poniatówka”.
 - b) organiczna, twórcza kontynuacja i adaptacja form architektonicznych właściwych dla lokalnej tradycji budowlanej opartej o historyczne typy występujące na obszarze gminy;
 - c) uwzględnianie i respektowanie w trakcie projektowania nowych budynków charakterystycznych cech wyróżniających lokalne typy tradycyjnej zabudowy wiejskiej, a w szczególności:
 - kształtu dachu, kąta nachylenia połaci dachowych (ok. 20° lub ok. 40 -50°) oraz materiału pokrycia połaci dachowych (dachówka ceramiczna),
 - proporcji poszczególnych części bryły budynku, a w szczególności:
 - poziomu podłogi parteru względem poziomu posadowienia otaczającego terenu (nie więcej niż 0,5 m,
 - wysokości strefy fundamentów (cokołu) względem wysokości pierwszej kondygnacji nadziemnej liczonej do okapu dachu,
 - kubatury kondygnacji naziemnej do kubatury poddasza,
 - rzutu budynku (zbliżony do modułu od 1:1,2 do 1:2);
 - wysokości budynków (1-kondygnacyjne lub 2-kondygnacyjne),
 - sposobu kształtowania elewacji frontowej (symetria),
 - wykorzystania tradycyjnych materiałów (cegła licowa, kamień – w szczególności strefa cokołu i fundamenty, drewno – konstrukcja, wykończenia, tynki, ceramiczne pokrycia dachów itp.).

PODROZDZIAŁ 5.5.

DZIAŁANIA NIEZBĘDNE DO ZAPOBIEGANIA ZAGROŻENIOM DLA ZABYTKÓW, ZAPEWNIENIA IM OCHRONY PRZY REALIZACJI INWESTYCJI ORAZ PRZYWRACANIA ZABYTKÓW DO JAK NAJLEPSZEGO STANU

- 5.5.1. Objęcie ochroną na podstawie wpisu do rejestru wojewódzkiego konserwatora zabytków założenia pałacowo – folwarcznego w Mgowie.
- 5.5.2. Realizacja ustalonych kierunków studium poprzez akty prawa miejscowego, a w szczególności poprzez ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- 5.5.3. Opracowanie gminnej ewidencji zabytków⁴⁸.
- 5.5.4. Opracowanie gminnego programu opieki nad zabytkami oraz jego realizacja, w szczególności w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego⁴⁹.
- 5.5.5. Opracowanie planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych.
- 5.5.6. Działania pielęgnacyjne i restauracyjne na zabytkach oraz w ich otoczeniu za zgodą (dotyczy terenów wpisanych do rejestru zabytków) lub w konsultacji z WUOZ (dla innych terenów).
- 5.5.7. Przywrócenie obiektów i terenów istotnych dla dziedzictwa kulturowego do funkcjonowania w strukturze funkcjonalno-przestrzennej zarówno miejscowości, w których się znajdują jak i całej gminy, w tym aktywne działania na rzecz pozyskania inwestorów i aktywizacji ekonomicznej oraz rewitalizacji dawnych zespołów folwarcznych.

ROZDZIAŁ 6 KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

PODROZDZIAŁ 6.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ

6.1. Ustala się kierunki rozwoju systemu zaopatrzenia w wodę:

- 6.1.1. Prowadzenie dalszego, systematycznego i etapowego rozwoju i modernizacji zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę.
- 6.1.2. Wykorzystanie dla docelowego zaopatrzenia w wodę ujęć najzasobniejszych i o najlepszej jakości wody – rozbudowa i modernizacja najlepszych ujęć wody i sukcesywnie wyłączenie z eksploatacji ujęć nieefektywnych lub o wodzie niskiej jakości.
- 6.1.3. Kształtowanie systemu wodociągowego w sposób pozwalający na zapewnienie ciągłości dostaw wody (np. w wypadku awarii), zmierzające do spięcia wszystkich wodociągów w jeden system wodociągowy dla całej gminy.
- 6.1.4. Sukcesywną rozbudowę sieci wodociągowej w celu zapewnienia zaopatrzenia w wodę z systemów zbiorowych wszystkich terenów zurbanizowanych.
- 6.1.5. Zaopatrzenie w wodę zabudowy ekstensywnej we własnym zakresie - z sieci wodociągowej bądź z indywidualnego ujęcia.
- 6.1.6. Sukcesywną modernizację sieci poprzez wymianę rur azbestowo-cementowych na inny materiał.
- 6.1.7. Upowszechnianie technologii produkcji charakteryzujących się niskim zużyciem wody i zastosowaniem obiegów zamkniętych.
- 6.1.8. Ograniczanie zużycia wód podziemnych dla celów produkcji przemysłowej (nie dotyczy przemysłu spożywczego).
- 6.1.9. Uwzględnienia konieczności rozbudowy systemu hydrantów i innych urządzeń przeciwpożarowych przy kształtowaniu systemu zaopatrzenia w wodę na obszarze gminy.
- 6.1.10. Budowę, rozbudowę i modernizację systemu wodociągowego w sposób zapewniający dostępu do wody w sytuacjach kryzysowych;
- 6.1.11. Wytyczne określenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wykorzystania i rozwijania potencjału istniejących systemów:
 - a) kształtowanie terenów funkcji strategicznych z wykorzystaniem możliwości istniejących systemów; dopuszcza się budowę nowych systemów zaopatrzenia w

⁴⁸ Zgodnie z art. 22 ust. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

⁴⁹ Zgodnie z art. 21 o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami podstawą do sporządzenia gminnego programu opieki nad zabytkami jest gminna ewidencja zabytków.

- wodę w sytuacji braku dostatecznej wydajności istniejących systemów,
- b) rozwój jednostek osiedleńczych z wykorzystaniem możliwości istniejących systemów,
 - c) przekształcenia na terenach ekstensywnej zabudowy z dopuszczeniem zastosowania indywidualnych rozwiązań zaopatrzenia w wodę,
 - d) możliwość zmiany sposobu zaopatrzenia w wodę poszczególnych miejscowości lub obszarów zurbanizowanych jeżeli nowe rozwiązania, w wyniku przeprowadzonych szczegółowych prac analitycznych lub projektowych, okażą się bardziej efektywne użytkowo i ekonomicznie, ale respektowały będą inne ustalenia studium.
- 6.1.12. Wytyczne koordynacji lokalnych i ponadlokalnych zamierzeń inwestycyjnych – koszty sporządzenia planów miejscowych w zakresie zaopatrzenia w wodę obciążają budżet gminy, ze względu na lokalny charakter inwestycji.

PODROZDZIAŁ 6.2. ODPROWADZENIE ŚCIEKÓW SANITARNYCH

6.2. Ustala się kierunki rozwoju systemu odprowadzenia ścieków sanitarnych:

- 6.2.1. Prowadzenie dalszego, systematycznego i etapowego rozwoju i modernizacji zbiorowych systemów odprowadzania ścieków⁵⁰.
- 6.2.2. Prowadzenie dalszej, systematycznej modernizacji zbiorowych systemów odprowadzania ścieków, w szczególności zmierzających do zapewnienia szczelności systemu kanalizacyjnego i zminimalizowania ilości wód przypadkowych i gruntowych infiltrujących do systemu kanalizacji sanitarnej.
- 6.2.3. Prowadzenie dalszego, systematycznego i etapowego rozwoju i modernizacji oczyszczalni ścieków. Dopuszcza się likwidację oczyszczalni w Płużnicy, pod warunkiem włączenia terenów obsługiwanych przez nią do systemu zapewniającego prawidłową obsługę tych terenów i poprawę stanu środowiska przyrodniczego.
- 6.2.4. Prowadzenie monitoringu:
 - c) ścieków oczyszczanych,
 - d) ilości i jakości ścieków bytowo-gospodarczych powstających na terenie gminy;
- 6.2.5. Prowadzenie pełnej ewidencji zbiorników bezodpływowych.
- 6.2.6. Prowadzenie pełnej ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków.
- 6.2.7. Obowiązek wyposażenia w zbiorcze systemy kanalizacyjne podłączone do oczyszczalni ścieków i podłączenia zabudowy do tych systemów na wszystkich terenach zwartej zabudowy.
- 6.2.8. Na terenach rozproszonej zabudowy wiejskiej dopuszcza się odprowadzenie ścieków do indywidualnych lub zbiorowych zbiorników bezodpływowych lub jeżeli pozwalają na to warunki gruntowe i wielkość działki wyposażenie zabudowy w przydomowe oczyszczalnie ścieków⁵¹;
- 6.2.11 Wytyczne określania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wykorzystania i rozwijania potencjału istniejących systemów:
 - a) kształtowanie terenów funkcji strategicznych z wykorzystaniem możliwości istniejącego systemu odprowadzenia ścieków sanitarnych do oczyszczalni w Wąbrzeźnie, lub innych zewnętrznych odbiorców ścieków sanitarnych,
 - b) rozwój jednostek osiedleńczych z wykorzystaniem możliwości istniejącego systemu odprowadzenia ścieków sanitarnych do oczyszczalni w Wąbrzeźnie, lub innych zewnętrznych odbiorców ścieków sanitarnych, lub z zastosowaniem innych, indywidualnych rozwiązań, zapewniających zachowanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego,
 - c) przekształcenia na terenach ekstensywnej zabudowy z dopuszczeniem zastosowania indywidualnych rozwiązań w zakresie odprowadzenia ścieków

⁵⁰ Art. 42 ust. 3 ustawy z dnia 18.07.2001 prawo wodne (t. j. Dz. U. z 2012 r. poz. 145 z późn. zm.) mówi: *Budowę urządzeń służących do zaopatrzenia w wodę realizuje się jednocześnie z rozwiązaniem spraw gospodarki ściekowej, w szczególności przez budowę systemów kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków.*

⁵¹ Art. 42 ust. 4 ustawy z dnia 18.07.2001 prawo wodne (t. j. Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 z późn. zm.) mówi: *W miejscach, gdzie budowa systemów kanalizacji zbiorczej nie przyniosłaby korzyści dla środowiska lub powodowałaby nadmierne koszty, należy stosować systemy indywidualne lub inne rozwiązania zapewniające ochronę środowiska.*

sanitarnych,

- d) możliwość zmiany sposobu odprowadzenia ścieków sanitarnych z poszczególnych miejscowości lub obszarów zurbanizowanych, jeżeli nowe rozwiązania, w wyniku przeprowadzonych szczegółowych prac analitycznych lub projektowych, okażą się bardziej efektywne użytkowo i ekonomicznie, ale respektowały będą inne ustalenia studium.

- 6.2.12 Wytyczne koordynacji lokalnych i ponadlokalnych zamierzeń inwestycyjnych – koszty sporządzenia planów miejscowych dotyczących lokalizacji systemów odprowadzenia ścieków obciążają budżet gminy, ze względu na lokalny charakter inwestycji. Koszty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie dotyczącym lokalizacji kolektorów zbiorczych kanalizacji sanitarnej prowadzących do oczyszczalni ścieków w Wąbrzeźnie obciążają budżet powiatu.

PODROZDZIAŁ 6.3.

ODPROWADZENIE ŚCIEKÓW DESZCZOWYCH

6.3. Ustala się kierunki rozwoju systemu odprowadzenia ścieków deszczowych:

- 6.3.1. Prowadzenie systematycznej i etapowej budowy zbiorowych systemów odprowadzania ścieków deszczowych z wykorzystaniem istniejących systemów kanalizacji deszczowej oraz zastosowaniem, w miarę możliwości, rozwiązań umożliwiających retencję wód opadowych.
- 6.3.2. Budowa systemów odprowadzania wód deszczowych obsługujących poszczególne miejscowości i tereny funkcji strategicznych. Dopuszcza się tworzenie systemów odprowadzenia wód opadowych obsługujących większe obszary.
- 6.3.3. Rozsączanie, retencjonowanie lub bezpośrednio odprowadzenie do odbiornika wód opadowych nie wymagających oczyszczania.
- 6.3.4. Zapewnienie podczyszczenia dla ścieków opadowych z terenów o zwiększonym zanieczyszczeniu, a w szczególności terenów lokalizacji funkcji komercyjnych i komunikacyjnych.
- 6.3.5. Wytyczne określania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego kształtowania systemów odprowadzania wód opadowych:
- a) kształtowanie terenów zabudowanych w sposób uwzględniający docelową kompleksową obsługę terenów zabudowanych w zakresie odprowadzenia wód opadowych,
 - b) uwzględnienie w zagospodarowaniu nowych terenów zabudowanych, obszarów pod zbiorniki retencyjne i urządzenia do kształtowania systemów retencjonowania wód opadowych,
 - c) kształtowanie terenów funkcji strategicznych w sposób zapewniający odprowadzenie ścieków deszczowych zgodny z przepisami odrębnymi; do czasu budowy docelowego systemu odprowadzania wód deszczowych dopuszcza się rozwiązania indywidualne pozwalające na ich włączenie w zorganizowany system,
 - d) rozwój jednostek osiedleńczych z wykorzystaniem możliwości istniejących elementów systemu odprowadzenia ścieków deszczowych lub z zastosowaniem innych, indywidualnych rozwiązań, zapewniających zachowanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego,
 - e) przekształcenia na terenach ekstensywnej zabudowy z dopuszczeniem zastosowania indywidualnych rozwiązań w zakresie odprowadzenia wód opadowych,
 - f) dopuszczalna zmiana istniejącego sposobu odprowadzenia wód opadowych z poszczególnych miejscowości lub obszarów zurbanizowanych na nowe rozwiązania bardziej efektywne użytkowo i ekonomicznie i respektujące inne ustalenia studium.
- 6.3.6. Wytyczne koordynacji lokalnych i ponadlokalnych zamierzeń inwestycyjnych – koszty sporządzenia planów miejscowych dotyczących lokalizacji systemów odprowadzenia ścieków deszczowych obciążają budżet gminy, ze względu na lokalny charakter inwestycji.

PODROZDZIAŁ 6.4.
GOSPODARKA ODPADAMI

6.4.Ustala się kierunki rozwoju gospodarki odpadami:

- 6.4.1. Kontynuacja dotychczasowego kierunku gospodarki odpadami. Obowiązuje wywóz odpadów do międzygminnego wysypiska odpadów lub innego poza terenem gminy.
- 6.4.2. Wyposażenie zabudowy oraz terenów przestrzeni publicznych w miejsca do zbiórki odpadów.
- 6.4.3. Rekultywacja wszystkich wyrobisk poeksploatacyjnych i punktów gromadzenia odpadów.
- 6.4.4. Wytyczne określania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wykorzystania i rozwijania potencjału istniejących systemów:
 - c) kształtowanie terenów zabudowanych w sposób uwzględniający lokalizację miejsc zbiórki odpadów,
 - d) dopuszczalna zmiana dotychczasowego sposobu składowania odpadów na nowe rozwiązania bardziej efektywne użytkowo i ekonomicznie i respektujące inne ustalenia studium.
- 6.4.5. Wytyczne koordynacji lokalnych i ponadlokalnych zamierzeń inwestycyjnych – koszty sporządzenia planów miejscowych dotyczących lokalizacji gminnego składowiska odpadów obciążają budżet gminy, ze względu na lokalny charakter inwestycji.

PODROZDZIAŁ 6.5.
ZAOPATRZENIE W GAZ

6.5.Ustala się kierunki rozwoju systemu zaopatrzenia w gaz:

- 6.5.1. Budowa sieci gazowej przesyłowej przez teren gminy oraz budowa systemu sieci rozdzielczej na cele obsługi terenów gminy.
- 6.5.2. Obowiązuje oznaczona na *Rysunku K-01* orientacyjna lokalizacja stacji redukcyjnej I-go stopnia.
- 6.5.3. Możliwość rozbudowy systemu zaopatrzenia w gaz na obszarze gminy, a w szczególności możliwość realizacji na obszarze gminy systemu przesyłowej i rozdzielczej sieci gazowej oraz podłączanie do niej zabudowy przy zachowaniu przepisów szczególnych.
- 6.5.4. Możliwość wyposażenia zabudowy w gaz ze źródeł indywidualnych przy zachowaniu przepisów szczególnych – w szczególności do czasu realizacji na obszarze gminy systemu rozdzielczej sieci gazowej.
- 6.5.5. Wytyczne określania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zasad kształtowania systemu zaopatrzenia w gaz:
 - a) dokładna lokalizacja stacji redukcyjnej I-go stopnia zostaną ustalone w trakcie analiz i prac projektowych i określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, przy zachowaniu innych ustaleń studium, a w szczególności granic terenów zurbanizowanych.
 - b) kształtowanie terenów zabudowanych, w szczególności terenów koncentracji funkcji komercyjnych, w sposób uwzględniający docelową kompleksową obsługę terenów zabudowanych w zakresie zaopatrzenia w gaz,
 - c) uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów, obszarów pod sieci i urządzenia niezbędne dla funkcjonowania systemu zaopatrzenia w gaz.
- 6.5.6. Wytyczne koordynacji lokalnych i ponadlokalnych zamierzeń inwestycyjnych – koszty sporządzenia planów miejscowych dotyczących lokalizacji sieci i urządzeń przesyłowych obciążają budżet województwa lub powiatu, ze względu na ponadlokalny charakter inwestycji. Koszty sporządzenia planów miejscowych dotyczących lokalizacji sieci i urządzeń rozdzielczych obciążają budżet gminy, ze względu na lokalny charakter inwestycji.

PODROZDZIAŁ 6.6.
ZAOPATRZENIE W CIEPŁO

6.6.Ustala się kierunki rozwoju systemu zaopatrzenia w ciepło:

- 6.6.1. Budowa nowych zbiorowych systemów zaopatrzenia w ciepło, w tym w szczególności wykorzystujących odnawialne źródła energii i ciepło odpadowe powstające w zlokalizowanych na obszarze gminy zakładach produkcyjnych.
- 6.6.2. Oprócz systemów zbiorowych, zaspokajanie potrzeb cieplnych na obszarze gminy Płużnica oparte będzie o indywidualne źródła energii cieplej.
- 6.6.3. Promocja i rozwój systemów zaopatrzenia w ciepło bazujących na źródłach wykorzystujących paliwa nie powodujące ponadnormatywnego zanieczyszczenia środowiska.
- 6.6.4. Stopniowa eliminacja węgla jako nośnika energii i zastępowanie go np. biopaliwami.
- 6.6.5. Promocja i rozwój wykorzystania lokalnych odnawialnych źródeł energii.
- 6.6.6. Wraz z rozwojem systemu zaopatrzenia w gaz wykorzystanie tego medium dla zaspokojenia potrzeb zaopatrzenia w ciepło.
- 6.6.7. Promocja i sukcesywna realizacja zadań termo-modernizacyjnych istniejącej zabudowy (w szczególności cykl wymiany / modernizacji elewacji budynków i stolarki okiennej). [Przed wykonaniem termo-modernizacji zabudowy zaleca się przeprowadzenie inwentaryzacji w kierunku występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy;](#)
- 6.6.8. Realizacja nowej zabudowy, w szczególności budynków mieszkalnych, jako obiektów energooszczędnych.
- 6.6.9. Wytyczne określania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zasad kształtowania systemu zaopatrzenia w ciepło:
 - c) w zależności od potrzeb, kształtowanie terenów zabudowanych w sposób umożliwiający docelową kompleksową ich obsługę w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w ciepło,
 - d) uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów, w zależności od potrzeb, obszarów pod sieci i urządzenia niezbędne dla funkcjonowania zorganizowanego systemu zaopatrzenia w ciepło,
- 6.6.10. Wytyczne koordynacji lokalnych i ponadlokalnych zamierzeń inwestycyjnych – koszty sporządzenia planów miejscowych dotyczących lokalizacji sieci i urządzeń systemów zaopatrzenia w ciepło obciążają budżet gminy, ze względu na lokalny charakter inwestycji.

PODROZDZIAŁ 6.7.
ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNA

6.7. Ustala się kierunki rozwoju systemu zaopatrzenia w energię elektryczną:

- 6.7.1. Dalsze wykorzystanie, modernizacja i rozbudowa linii energetycznych wszystkich napięć oraz stacji transformatorowych zmierzających do realizacji ponadlokalnych inwestycji celu publicznego oraz do zapewnienia dostaw energii do wszystkich terenów zurbanizowanych i zabudowy zlokalizowanej na terenie gminy, [a także, w przypadku sieci przesyłowych, obszarów położonych poza obszarem gminy Płużnica.](#)
- 6.7.2. W strefach ochronnych dla linii energetycznych wysokiego napięcia obowiązują ograniczenia zabudowy dla poszczególnych typów obiektów według przepisów szczególnych.
- 6.7.3. Dopuszcza się zmniejszenie stref ochronnych pod warunkiem dotrzymania wartości dopuszczalnych natężenia pola elektrycznego; spełnienie tego warunku powinno być stwierdzone w drodze szczegółowych obliczeń, pomiarów modelowych lub pomiarów w otoczeniu istniejących sieci na ryzyko i koszt wniosującego inwestora.
- 6.7.4. Rozwój zainwestowania na obszarze gminy z uwzględnieniem potrzeby zasilania w energię elektryczną wszystkich obszarów gminy i bezpieczeństwa energetycznego obecnych i nowo przyłączanych odbiorców indywidualnych, [a w przypadku sieci przesyłowych zasilania w energię elektryczną również obszarów położonych poza obszarem gminy Płużnica.](#)
- 6.7.5. Promocja przedsięwzięć i urządzeń racjonalizujących użytkowanie energii elektrycznej zarówno na potrzeby komunalne (np. oświetlenie ulic) jak i w instalacjach przemysłowych i u odbiorców indywidualnych.
- 6.7.6. Rozwój energetyki ze źródeł odnawialnych, w szczególności energetyki wiatrowej.

- 6.7.7. Wytyczne określania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zasad wykorzystania i rozwijania potencjału istniejących systemów zaopatrzenia w energię elektryczną:
- dokładny przebieg, oznaczonych na *Rysunku K-01*, lokalizacji linii energetycznych wysokiego napięcia oraz związanych z nimi urządzeń ustalony w trakcie analiz i prac projektowych dotyczących rozbudowy sieci elektroenergetycznych, określa miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, przy zachowaniu innych ustaleń studium, a w szczególności niezbędnych odległości od terenów zurbanizowanych,
 - uwzględnienie potrzeby wytyczania korytarzy technicznych zapewniających odpowiedni dostęp w celu użycia ciężkiego sprzętu,
 - kształtowanie terenów zabudowanych w sposób umożliwiający docelową kompleksową ich obsługę w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną,
 - uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów, w zależności od potrzeb, obszarów pod sieci i urządzenia niezbędne dla funkcjonowania systemu zaopatrzenia w energię elektryczną (np. stacje transformatorowe dla obsługi nowych terenów zabudowy).
- 6.7.8. Wytyczne koordynacji lokalnych i ponadlokalnych zamierzeń inwestycyjnych – koszty sporządzenia planów miejscowych dotyczących lokalizacji sieci i urządzeń systemów zaopatrzenia w energię elektryczną na potrzeby lokalne obciążają budżet gminy, ze względu na lokalny charakter inwestycji. Koszty sporządzenia planów miejscowych dotyczących lokalizacji sieci i urządzeń systemów zaopatrzenia w energię elektryczną na potrzeby ponadlokalne obciążają odpowiednio budżet województwa i państwa.
- 6.7.9. Wskazany na rysunku przebieg projektowanej linii 400 kV relacji Jasieniec – Grudziądz-Węgrowo podlega uściśleniu, na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub wydawania decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego, w dostosowaniu do warunków technicznych, gruntowych, własnościowych oraz związanych z istniejącym zagospodarowaniem terenu, a także w nawiązaniu do trasy ww. linii ustalonej w obowiązujących dokumentach planistycznych (Studiach Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego, decyzjach o lokalizacji inwestycji celu publicznego) gmin bezpośrednio sąsiadujących z gminą Płużnica. Korekta przebiegu trasy w opisanym wyżej zakresie nie wymaga zmiany studium.
- Dla planowanej linii 2x400 kV ustala się pas technologiczny zgodnie z przepisami szczególnymi. W pasie technologicznym, stosownie do potrzeb, dopuszcza się budowę obiektów i urządzeń niezbędnych dla ww. linii 400 kV, w tym traktów światłowodowych.
 - Dopuszcza się demontaż istniejącej linii 220 kV relacji Jasieniec — Grudziądz Węgrowo.
 - Dopuszcza się przebudowę istniejących linii elektroenergetycznych i teletechnicznych położonych na trasie projektowanej linii 400 kV relacji Jasieniec - Grudziądz Węgrowo, celem zapewnienia bezpieczeństwa budowy oraz spełnienia wymagań techniczno - użytkowych w miejscach ich skrzyżowań i zbliżeń z linią projektowaną.
 - Dopuszcza się budowę linii elektroenergetycznej 400 kV na terenach o ustalonych w studium poszczególnych funkcjach dominujących, w tym w miejscach skrzyżowań z terenami komunikacji, celem zachowania ciągłości inwestycji, dla ustalonej w studium trasy linii.

PODROZDZIAŁ 6.8. TELEKOMUNIKACJA

6.8.Ustala się kierunki rozwoju systemów telekomunikacyjnych:

- 6.8.1. Dalsza rozbudowa i modernizacja systemów telekomunikacyjnych na obszarze gminy przy zachowaniu przepisów szczególnych.
- 6.8.2. Maksymalne wykorzystanie istniejących masztów i wież telekomunikacyjnych na

- potrzeby operatorów. Lokalizacja nowych masztów i wież umożliwiająca realizację pozostałych ustaleń studium.
- 6.8.3. Wytyczne określania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wykorzystania i rozwijania potencjału istniejących systemów telekomunikacyjnych:
- c) kształtowanie terenów zabudowanych w sposób umożliwiający obsługę terenów zabudowanych w zakresie usług telekomunikacyjnych,
 - d) uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów, obszarów pod sieci i urządzenia niezbędne dla funkcjonowania systemów telekomunikacyjnych.
- 6.8.4. Wytyczne koordynacji lokalnych i ponadlokalnych zamierzeń inwestycyjnych – koszty sporządzenia planów miejscowych dotyczących lokalizacji sieci i urządzeń systemów telekomunikacyjnych na potrzeby lokalne obciążają budżet gminy, ze względu na lokalny charakter inwestycji. Koszty sporządzenia planów miejscowych dotyczących lokalizacji sieci i urządzeń systemów telekomunikacyjnych na potrzeby ponadlokalne obciążają odpowiednio budżet powiatu, województwa i państwa.

PODROZDZIAŁ 6.9.
KOMUNIKACJA DROGOWA

6.9. Ustala się kierunki rozwoju systemów infrastruktury drogowej:

- 6.9.1. Istniejąca sieć drogowa dla ruchu samochodowego stanowi podstawę dla tworzenia bezpiecznego i funkcjonalnego systemu transportowego na obszarze gminy.
- 6.9.2. Dostosowanie istniejących dróg do określonych w przepisach prawa parametrów technicznych zarówno pod względem szerokości w liniach rozgraniczających jak i pod względem stanu technicznego nawierzchni.
- 6.9.3. Sukcesywne zapewnianie chodników przy drogach publicznych w miejscowościach.
- 6.9.4. Sukcesywne zapewnienie chodników lub ciągów pieszo – rowerowych poza terenami zabudowanymi, w szczególności do ośrodków usługowych gminy.
- 6.9.5. Zapewnienie dostępu do dróg publicznych na terenach rozwojowych, w tym, dostosowanego do potrzeb transportowych dla funkcji komercyjnych.
- 6.9.6. Zapewnienie pełnej obsługi drogowej terenów zabudowanych.
- 6.9.7. Uporządkowanie stanu prawnego dróg wewnętrznych na potrzeby zapewnienia dostępu do dróg publicznych z terenów zainwestowanych (w szczególności z terenów z ekstensywną zabudową),
- 6.9.8. Podniesienie bezpieczeństwa na drogach.
- 6.9.9. Racjonalizacja przebiegu dróg o znaczeniu ponadlokalnym przez tereny zabudowane – budowa obwodnic miejscowości oraz kształtowanie bezpiecznej geometrii skrzyżowań.
- 6.9.10. Modernizacja i usprawnienie dostępności komunikacji do atrakcji turystycznych.
- 6.9.11. Kształtowanie systemu transportowego na obszarze gminy w sposób uwzględniający ekspozycję walorów krajobrazowych gminy, w szczególności przez organizację miejsc postojowych w miejscach posiadających potencjał widokowy.
- 6.9.12. Budowa systemu dróg rowerowych wraz z niezbędną infrastrukturą, które realizować będą zarówno połączenia regionalne jak i lokalne oraz stanowiły będą podstawę do rozwoju turystyki rowerowej na obszarze gminy.
- 6.9.13. Wyposażenie wszystkich inwestycji w odpowiednią ilość miejsc parkingowych zaspokajających potrzeby użytkowników (pracowników i klientów); potrzebne miejsca parkingowe umieszcza się na terenie inwestycji; plan miejscowy może dopuścić ich zlokalizowanie na wspólnych parkingach w pobliżu inwestycji.
- 6.9.14. Dostosowywanie parkingów przewidzianych do obsługi ruchu turystycznego do skali atrakcji i ośrodków obsługi turystów oraz ich kształtowanie z poszanowaniem środowiska przyrodniczego i krajobrazu; studium za optymalny uznaje parking 30 – stanowiskowy.
- 6.9.15. Dla dróg wojewódzkich nr 543 i 548 ustala się:
 - a) modernizację i rozbudowę dróg do parametrów technicznych klasy G – droga główna;
 - b) dopuszcza się, ze względu na potrzeby związane z modernizacją i rozbudową dróg wojewódzkich nr 543 i 548:
 - zmianę geometrii skrzyżowań z drogami się z nią krzyżującymi,

- budowę chodników i dróg rowerowych wzdłuż drogi wojewódzkiej,
 - likwidację zabudowy i innego zagospodarowania położonego obecnie przy tej drodze, **za wyjątkiem obiektów zabytkowych**;
 - likwidację istniejących zjazdów z tej drogi;
 - lokalizację nowych zjazdów dla obsługi terenów funkcji strategicznych i jednostek osiedleńczych,
- c) zagospodarowanie terenów położonych wzdłuż drogi wojewódzkiej wymaga uwzględnienia jej planowanej modernizacji i rozbudowy – zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi,
- d) należy stosować odpowiednie zasady dotyczące⁵²:
- lokalizacji infrastruktury technicznej przy drodze wojewódzkiej,
 - odległości zabudowy od drogi głównej oraz zabezpieczeń przed zagrożeniami i uciążliwościami wynikającymi z jej funkcjonowania⁵³,
 - dostępności komunikacyjnej,
 - określenia linii rozgraniczających dla drogi głównej;
- e) w przypadku przeznaczania na cele mieszkaniowe gruntów położonych w sąsiedztwie tej drogi przewidzieć należy odpowiednią rezerwę terenu tak, aby zapewnić ochronę budynków przed uciążliwościami (głównie z tytułu klimatu akustycznego) wynikającymi z sąsiedztwa drogi lub zapewnić urządzenia zabezpieczające przed hałasem i innymi uciążliwościami.
- 6.9.16. Dla dróg powiatowych ustala się:
- a) parametry techniczne (klasę) dróg powiatowych na obszarze gminy Płużnica wymienionych w Tab13.6.2a,
- b) prowadzenie sukcesywnej modernizacji polegającej na:
- poszerzaniu dróg (dostosowaniu do wymaganych prawem szerokości w liniach rozgraniczających),
 - budowie lub poprawie stanu technicznego nawierzchni,
 - budowie chodników na terenach zabudowanych,
- dotyczy to w szczególności dróg powiatowych nr: 1701C, 1703C, 1706C, 1707C;
- c) zagospodarowanie terenów położonych wzdłuż dróg powiatowych wymaga uwzględnienia ich planowanej modernizacji i rozbudowy – zgodnie z obowiązującymi przepisami⁵⁴.
- Tab13.6.2a – Drogi powiatowe przebiegające przez teren gminy Płużnica.

⁵² Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 260 z późn. zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (dz. U. z 1999 r. Nr 43 poz. 430).

⁵³ § 11 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (dz. U. z 2002 r. Nr 75 poz. 690)

⁵⁴ przepisy Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (dz. U. z 1999 r. Nr 43 poz. 430).

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA**

Ip	Nr drogi	Klasa	przebieg
1	1701C/ 44169	Z	Działowo, Dąbrówka, Kotnowo, Wieldządz, Nowa Wieś Królewska, gr.gm.Wąbrzeźno
2	1702C/ 44170	L	Józefkowo, od dr.woj.548 przez Józefkowo (centrum wsi) do drogi 4429025 (kier. Mgoszcz)
3	1703C/ 44171	Z	Płużnica, od dr.woj.548 do dr.woj.543 w Błędowie
4	1704C/ 44172	L	Od dr. woj 543,przez Goryń do dr.pow.44169(1701) w Wieldządzu
5	1705C/ 44173	L	Wiewiórki, od dr. woj 543,przez Bagart do Nowej Wsi Królewskiej
6	1706C/ 44174	L	Nowa Wieś Królewska, od dr.pow.44169 (1701) do dr. woj. 548 w Czaplach
7	1707C/ 44175	L	Nowa Wieś K. od dr. pow. 44169 Przez Uciąż do gr.gm.Wąbrzeźno (kier. Trzcianek)
8	1421C/ 44176	L	Mgowo, od dr.pow.44173(1705) Do gr.gm.Wąbrzeźno (kier. Gawłowice)
9	1716C/ 44191	Z	Płużnica od dr.woj.548, przez Ostrowo, Orłowo, do gr. gm. Chełmża (kier. Bocień)
10	1717C/ 44192	L	Czapple, od dr.woj.548, przez Przydwórz , Trzciano do Ryńska
11	1718C/ 44193	L	Czapple od dr.woj.548, przez Bartoszewice do Trzciana
12	1617C/ 44417	L	Działowo, od dr.woj.548 do Gr. gm. Lisewo (kier. Malankowo)

6.9.17. Dla dróg gminnych ustala się:

- a) parametry techniczne (klasę) dróg gminnych na obszarze gminy Płużnica wymienionych w Tab.13.6.4a,
- b) dla dróg istniejących dopuszcza się przyjęcie innych niż wskazane w Tab. 13.6.4a klas technicznych, jeżeli realizację dróg o wskazanych parametrach znacząco utrudniają lub wręcz uniemożliwiają warunki lokalne (np. warunki terenowe, linie zabudowy istniejących budynków, istniejące linie graniczne zabudowanych działek geodezyjnych,
- c) dla stworzenia kompletnego, zaspakajającego istniejące potrzeby w zakresie lokalnych powiązań drogowych, systemu dróg publicznych, istniejący system jest wystarczający. Proponuje się wyłączyć z systemu dróg publicznych poniżej wymienione drogi (tab.13.6.3b).
- d) prowadzenie sukcesywnej modernizacji polegającej na:
 - poszerzaniu dróg (dostosowaniu do wymaganych prawem szerokości w liniach rozgraniczających),
 - budowie lub poprawie stanu technicznego nawierzchni,
 - budowie chodników i rowerowych dróg w zależności od potrzeb na terenach zabudowanych;
 - budowie, w zależności od potrzeb ciągów pieszo rowerowych lub chodników poza terenami zabudowanymi
- e) zagospodarowanie terenów położonych wzdłuż dróg powiatowych wymaga uwzględnienia ich planowanej modernizacji i rozbudowy – zgodnie z obowiązującymi przepisami⁵⁵.

⁵⁵ przepisy Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (dz. U. z 1999 r. Nr 43 poz. 430).

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA**

Tab. 13.6.3a Gminne drogi publiczne na terenie gminy Płużnica

lp	Nr drogi	k l	przebieg
1	070101C 4429001	/	L Płużawy- gr. gm. Grudziądz (kier. Władowo Szlacheckie)
2	070102C 4429002	/	L Płużawy od dr.woj.543 do dr.pow.1703
3	070103C 4429003	/	L Błędowo od dr. gm. 4429006 przez Wiewiórki-Podlesie do gr. gm. Grudziądz (kier. Hanowo)
4	070104C 4429004	/	L Wiewiórki (dr.woj.543)-gr. gm. Daszkowo
5	070105C 4429005	/	L Błędowo(dr.woj.543)-Goryń
6	070106C 4429006	/	L Błędowo(dr.woj.543)-gr. gm. Grudziądz
7	070107C 4429007	/	L Mgowo, od dr.1705- kier. Wielzijdz
8	070109C 4429009	/	L Nowa Wieś Królewska, od dr.pow.1701 do gr. gm. Radzyń Chełmiński (kier. Gawłowice)
9	070110C 4429010	/	L Nowa Wieś Królewska, od dr.pow.1707 do gr. gm. Wąbrzeźno (kier.Wronie)
10	070111C 4429011	/	L Nowa Wieś Królewska, od dr.pow.1701 do gr. gm. Wąbrzeźno (kier.Wronie)
11	070112C 4429012	/	L Od dr.pow.1701 w Pólku przez Pieńki, dr.442909, do Bągartu, dr. pow1421
12	070114C 4429014	/	L Nowa Wieś Królewska, od dr.pow.1701, do dr.woj.548 w Czaplach
13	070115C 4429015	/	L Wielzijdz, od dr.pow.1701 do dr.pow.1708 w Czapelkach
14	070116C 4429016	/	L Od dr.pow.1708 do dr.gm.4429014, Czapelki
15	070117C 4429017	/	L Uciąż, od dr.pow.1707 do gr.gm.Wąbrzeźno (kier Wronie)
16	070118C 4429018	/	L Uciąż, od dr. pow. 1707 do dr.woj.548
17	070119C 4429019	/	L Orłowo od dr.pow.1716 do gr. gm. Lisewo (kier Drzonowo)
18	070120C 4429020	/	L Orłowo, od dr.gm.4429019 do Ostrowo Wybudowanie (kier. gr. gm. Chełmża)
19	070121C 4429021	/	L Od dr.gm.4429022 w Płużnicy do gr. gm. Lisewo (kier. Drzonowo)
20	070122C 4429022	/	L Płużnica od dr.pow.1716 do dr.woj.548 w Józefkowie
21	070123C 4429023	/	L Józefkowo od dr.woj.548 do Bielaw
22	070124C 4429024	/	L Wielzijdz od dr.pow.1701 do Wielzijdz Wybudowanie
23	070125C 4429025	/	L Kotnowo od dr.pow.1701 do gr. gm. Lisewo (kier. Mgoszcz)
24	070126C 4429026	/	L Wielzijdz od dr.pow.1701 do dr.pow.1703 (kier. Błędowo)
25	070127C 4429027	/	L Dąbrówka, od dr.pow.1701 do dr.pow.1703
26	070128C 4429028	/	L Dąbrówka od dr.pow.1701 do gr. gm. Lisewo (kier. Malankowo)
27	070131C 4429031	/	L Czaple, od dr.pow.1706 do dr.gm.4429014

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY PŁUŻNICA**

28	070133C 4429033	/	L	Błędowo, od dr.woj.543 do Gr. gm. Grudziądz (kier. Władowo Szlacheckie)
29	070134C		L	Płużnica od drogi pow. 1706C do dr. woj. 548
30	070135C		L	Dąbrówka od drogi pow. 1701C w kierunku zachodnim
31	070136C		L	Wieldządz od drogi pow. 1706C do drogi gminnej 070115C
32	070137C		L	Józefkowo od drogi powiatowej 1702C do drogi gminnej 010134C

Tab. 13.6.3a Gminne drogi publiczne proponowane do wyłączenia z systemu dróg publicznych

p	numer		Nr działek ewidencyjnych	Przebieg drogi	Uwagi
1	070108C 4429008	/	45/1 Nowa Wieś Królewska	Nowa Wieś Królewska, od dr.1705	Dojazd do 2 posesji
2	070113C 4429013	/	125 Nowa Wieś Królewska	Nowa Wieś Królewska, od dr.pow.1707	Dojazd do działki
3	070129C 4429029	/	poza gr. gminy	Czaple od dr.woj.548 do dr.pow.1707 (kier. Michałki)	poza gr. Gminy
4	070130C 4429030	/	218 Wiewiórki,		Nie istnieje
5	070132C 4429032	/	poza gr. gminy	Józefkowo, od dr.woj.548 do gr. gm. Lisewo (kier. Mgoszcz)	poza gr. Gminy

6.9.18. Dla dróg i ścieżek rowerowych ustala się:

- a) oznaczony na *Rysunku K-01*, przebieg trasy rowerowej (na nieczynnym torowisku kolejowym), służący lokalnym celom komunikacyjnym i rekreacyjnym oraz celom turystycznym: Chełmża - Świętosław – teren gminy Płużnica (Ostrowo – Płużnica – Wieldządz – Mgowo) – Radzyń Chełmiński – Mełno,
- b) oznaczony na *Rysunku K-01*, przebieg trasy rowerowej (na nieczynnej bocznicy oraz po wschodniej stronie drogi gminnej 070133), służącej lokalnym celom komunikacyjnym i rekreacyjnym oraz celom turystycznym: Wieldządz – Władowo Szlacheckie,
- c) oznaczone na *Rysunku K-01*, przebiegi dróg rowerowych służących lokalnym celom komunikacyjnym i rekreacyjnym oraz celom turystycznym;
 - po południowej stronie drogi wojewódzkiej nr 543,
 - po północnej stronie drogi wojewódzkiej nr 548,
- d) uwzględnienie przebiegu planowanych dróg oraz infrastruktury obsługi ruchu rowerowego w gminnych dokumentach planistycznych (w szczególności w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego).

6.9.19. Wytyczne określania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wykorzystania i rozwijania potencjału istniejących systemów infrastruktury drogowej:

- a) parametry przebudowy dróg i ich wyposażenie dostosowane do przewidywanego wzrostu obciążeń komunikacyjnych, określonych w koncepcji obsługi komunikacyjnej,
- b) przebudowa dróg uwzględniająca sposoby rozwiązania zagadnień uciążliwości komunikacyjnych (hałas, zanieczyszczenie powietrza,
- c) wypadkowość - bezpieczeństwo ruchu),
- d) zapewnienie terenów dla przystanków autobusowych i pętli końcowych dla lokalnego transportu publicznego, w szczególności na terenach koncentracji funkcji komercyjnych i turystycznych oraz w poszczególnych jednostkach osiedleńczych,
- e) zapewnienie terenów dla chodników i dróg rowerowych,
- f) zapewnienie optymalnej ilości miejsc postojowych przy lokalizacji punktów widokowych.

6.9.20. Wytyczne koordynacji lokalnych i ponadlokalnych zamierzeń inwestycyjnych – koszty sporządzenia planów miejscowych i decyzji administracyjnych dotyczących lokalizacji dróg publicznych obciążają odpowiednio budżet gminy, powiatu,

województwa i państwa.

ROZDZIAŁ 7 INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO

7.1. Ustala się, że inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym, wymienione w poniższej tabeli będą realizowane na obszarach określonych w ustaleniach studium.

Lp.	inwestycja	obszar
INWESTYCJE PUBLICZNE O ZNACZENIU PONADLOKALNYM		
1	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 548	odcinek Płużnica – Cepno (gmina Lisewo)
2	Budowa, rozbudowa i przebudowa dróg publicznych wojewódzkich i powiatowych na potrzeby zwiększonego natężenia ruchu oraz o drogi rowerowe i chodniki wraz z niezbędną infrastrukturą	drogi wojewódzkie drogi powiatowe
3	Miejsce obsługi podróżnych szlaku motorowerowego	Płużnica
4	Budowa linii 400 kV Grudziądz Węgrowo – Bydgoszcz Jasieniec	Jak na Rysunku K-01
5	Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa istniejących i planowanych linii elektroenergetycznych 220 kV	Jak na Rysunku K-01
INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM		
1a	Budowa, przebudowa dróg gminnych	W niezbędnym zakresie
1b	Rozbudowa sieci elektroenergetycznej	Na obszarach przewidzianych pod zabudowę
1c	Rozbudowa sieci telekomunikacyjnej	Na obszarach przewidzianych pod zabudowę
1d	Rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej	Na obszarach przewidzianych pod zabudowę
2	Ochrona zabytków Zapewnienie warunków prawnych, oraz częściowo organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie.	Określone w ustaleniach studium

ROZDZIAŁ 8 OBIEKTY I OBSZARY PODLEGAJĄCE OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW SZCZEGÓLNYCH

8.1. Na obszarze gminy nie występują obszary podlegające ochronie na podstawie przepisów odrębnych, takich jak:

- f) obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi,
- g) obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych,

- h) obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny,
- i) obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych,
- j) obszary terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.

ROZDZIAŁ 9 OBSZARY PROBLEMOWE

W wyniku analizy sytuacji w gminie i panujących tendencji rozwojowych autorzy studium wyszczególnili, przedstawione poniżej, potencjalne obszary konfliktowe wraz ze szczególnymi problemami, które te konflikty wywołują lub mogą wywołać. Wynikają one zazwyczaj ze współistnienia funkcji o rozbieżnych celach i odmiennych wymaganiach. Pewne problemy dotyczą konfliktów funkcji potencjalnych, których wprowadzenie może hamować lub zdecydowanie ograniczyć istnienie pozostałych, pożądaných lub preferowanych, na danym terenie, form zagospodarowania.

PODROZDZIAŁ 9.1.

DROGA WOJEWÓDZKA A ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW SĄSIADUJĄCYCH

9.1. Ustala się, że zagospodarowanie terenów winno być realizowane w sposób optymalny rozwiązujący występujące zagrożenia:

- 9.1.1. Ograniczenie wzajemnej dostępności i ciągłości przestrzennej pomiędzy południową i północną częścią gminy.
- 9.1.2. Uciążliwości akustyczne i zanieczyszczenie powietrza na terenach sąsiadujących z drogą.
- 9.1.3. Ograniczenia lokalizacyjne dla nowych inwestycji planowanych w sąsiedztwie drogi.
- 9.1.4. Zagrożenia bezpieczeństwa ludzi i zwierząt wynikające z funkcjonowania drogi.
- 9.1.5. Zagrożenia dla bezpieczeństwa funkcjonowania drogi wynikające z zagospodarowania i funkcjonowania terenów sąsiadujących.
- 9.1.6. Ograniczenie wzajemnej dostępności i ciągłości przestrzennej pomiędzy południową i północną częścią gminy.

PODROZDZIAŁ 9.2.

FUNKCJE PRZYRODNICZE A INNE ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW

9.2. Ustala się, że zagospodarowanie terenów winno być realizowane w sposób optymalny uwzględniający ograniczenia lokalizacyjne dla innych niż przyrodnicze nowych i istniejących form zagospodarowania terenów.

PODROZDZIAŁ 9.3

FARMY WIATROWE, FUNKCJE PRZEMYSŁOWE A KRAJOBRAZ GMINY

9.3. Ustala się, że zagospodarowanie terenów winno być realizowane w sposób optymalny rozwiązujący występujące zagrożenia:

- 9.3.1. Obniżenie atrakcyjności krajobrazowej gminy poprzez przeinwestowanie (np. pojedynczy wiatrak lub mała ich grupa stanowią atrakcję krajobrazową, zbyt duża ich ilość wraz z towarzyszącą infrastrukturą może znacząco obniżyć walory krajobrazowe).
- 9.3.2. Ingerencja krajobrazu przemysłowego w naturalny krajobraz gminy – degradacja istniejących walorów krajobrazu poprzez wprowadzanie specyficznych form zabudowy przemysłowej niedostosowanych do kulturowo uwarunkowanego krajobrazu.
- 9.3.3. Ograniczenia lokalizacyjne dla wprowadzania innych funkcji, a w szczególności funkcji mieszkaniowych.
- 9.3.4. Przekształcenia środowiska przyrodniczego – wpływ inwestycji szkodliwych dla środowiska - zanieczyszczenia powietrza, wody i gleb.
- 9.3.5. Negatywne oddziaływanie lub wręcz zagrożenie zniszczenia dla obszarów o walorach przyrodniczych, w szczególności obszarów chronionego krajobrazu.
- 9.3.6. Obniżenie jakości środowiska zamieszkania np. poprzez zwiększenie poziomu hałasu, zanieczyszczeń powietrza lub innych uciążliwości.
- 9.3.7. Uciążliwość transportu związanego z funkcjonowaniem zakładów przemysłowych.
- 9.3.8. Zagrożenie zanieczyszczenia zasobów wód podziemnych.

9.3.9. Przekształcenia litosfery w wyniku nieracjonalnej eksploatacji kopalni.

PODROZDZIAŁ 9.4.

KONCENTRACJE FUNKCJI KOMERCYJNYCH A ZABUDOWA O WARTOŚCIACH
HISTORYCZNO - KULTUROWYCH

9.4.1. Ustala się, że zagospodarowanie terenów winno być realizowane w sposób optymalny rozwiązujący występujące zagrożenia:

- a) zaburzenie układu przestrzennego zachodniej części wsi Płużnica, który pozostaje obecnie dobrze czytelny (wieś rządowa o regularnym rytmie zagród rozmieszczonych wzdłuż drogi wojewódzkiej). Nowa zabudowa w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących zagród, a także towarzyszące jej parcelacje nieruchomości, mogą pogorszyć czytelność układu przestrzennego miejscowości,
- b) pogorszenie ekspozycji widokowej zabudowy o wartości historyczno – kulturowej, w dużej części „poniatówek” wraz z budynkami gospodarczymi poprzez zabudowę sąsiedztwa zagród,
- c) zagrożenie substancji zabytkowej poprzez zmianę sposobu użytkowania zabudowy zagrodowej i utratę funkcji rolniczej na rzecz funkcji komercyjnych,
- d) możliwa utrata cech zabytku lub stopniowa eliminacja wartościowej zabudowy w wyniku zmian przeznaczenia terenów, z uwagi na niewielkie gabaryty „poniatówek” i ich ograniczoną podatność na zmiany przeznaczenia,
- e) wprowadzenie nowych układów komunikacyjnych obsługujących funkcje komercyjne, takich jak drogi dojazdowe i ich powiązania z drogą wojewódzką, może stanowić czynnik zaburzający czytelność historycznie uwarunkowanej struktury przestrzennej miejscowości. Może też zagrozić istnieniu wartościowych szpalerów drzew towarzyszących drodze wojewódzkiej.

PODROZDZIAŁ 9.5.

POPRAWA WARUNKÓW ZAMIESZKANIA W MAŁYCH DOMACH MIESZKALNYCH TZW.
„PONIATÓWKACH” A WYMOGI OCHRONY WARTOŚCI HISTORYCZNO - KULTUROWYCH

9.5.1. Ustala się, że zagospodarowanie terenów winno być realizowane w sposób optymalny rozwiązujący następujące zagrożenia :

- a) dążenie do poprawy wartości techniczno – użytkowych małych domów mieszkalnych kosztem ich wartości historyczno – kulturowej (niekontrolowane termomodernizacje, wymiana stolarki, wymiana pokryć dachowych, zmiany kształtu dachów, rozbudowy, likwidacje przedsiionków),
- b) przebudowy skutkujące utratą cech zabytku,
- c) porzucanie małych domów mieszkalnych i lokalizowanie w ich bezpośrednim sąsiedztwie nowych budynków, o dużo większym gabarycie, w sposób obniżający wartość kompozycyjną układu przestrzennego zagrody,
- d) popadnięcie w ruinę i zniszczenie porzuconych „Poniatówek”.

ROZDZIAŁ 10

POTRZEBY OBRONNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA

10.1. Ustala się zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego w sposób stwarzający warunki dla realizacji zadań obrony cywilnej oraz straży pożarnej, a w szczególności:

- przygotowanie budowli ochronnych,
- zabezpieczenie ochrony przeciwpożarowej oraz dostępu do wody dla celów przeciwpożarowych,
- zabezpieczenie systemu alarmowego i systemu wczesnego ostrzegania,
- zabezpieczenie alternatywnych źródeł zaopatrzenia w wodę pitną,
- zapewnienie mieszkańcom gminy opieki i pomocy medycznej oraz dostępu do podstawowych usług medycznych,
- realizację zadań obrony cywilnej mających na celu zapewnienie ochrony ludności gminy przed niebezpieczeństwami wynikającymi z działań wojennych, klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiskowych.

10.2. Na terenie gminy nie występują tereny zamknięte.

- 10.3. Na terenie gminy nie występują obiekty ważne i szczególnie ważne dla obronności i bezpieczeństwa państwa, określone odrębnymi przepisami.

ROZDZIAŁ 11 OBSZARY OBOWIĄZKOWYCH I ZALECANYCH PLANÓW

PODROZDZIAŁ 11.1. OBSZARY OBOWIĄZKOWYCH PLANÓW MIEJSCOWYCH

Zgodnie z obowiązującymi przepisami obowiązuje sporządzenie planów miejscowych dla:

- 1) obszarów uzdrowiskowych i obszarów ochrony uzdrowiskowej⁵⁶,
- 2) obszarów Pomników Zagłady i ich stref ochronnych⁵⁷,
- 3) parków kulturowych⁵⁸,
- 4) nieruchomości przejętymi od wojsk Federacji Rosyjskiej⁵⁹.

W czasie opracowywania niniejszej zmiany studium oraz w momencie jego uchwalenia na obszarze gminy Płużnica nie występowały żadne z wymienionych powyżej obszarów, dla których istniałyby wynikające z przepisów szczególnych obowiązki sporządzenia planu miejscowego.

Sporządzenia planu miejscowego będą wymagały tereny gruntów rolnych, które według ustaleń studium będą mogły zostać przeznaczone na cele nierolnicze i nieleśne, a które należą do gruntów wymienionych w art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t. j. Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266 z późn. zm.).

Zgodnie ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

Plan miejscowy, w wyniku którego następuje zmiana przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, sporządza się dla całego obszaru wyznaczonego w studium⁶⁰.

Nie istnieje jednakże przepis prawny wyznaczający termin przystąpienia do takiego planu miejscowego, w wyniku którego następuje zmiana przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

PODROZDZIAŁ 11.2. OBSZARY ZALECANYCH PLANÓW MIEJSCOWYCH

11.2. Ustala się, że:

11.2.1. Gmina sukcesywnie opracowywała będzie miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych miejscowości; granice tych planów obejmowały będą zarówno obszary obecnie zainwestowane jak i sąsiadujące z nimi tereny rozwojowe; W szczególności plany miejscowe opracowane zostaną dla obszarów miejscowości charakteryzujących się najbardziej dynamicznymi zmianami w zagospodarowaniu przestrzennym i najintensywniejszym ruchem inwestycyjnym w gminie tj. w miejscowości: Płużnica, Nowa Wieś Królewska, Wielzijdz, Błędowo.

11.2.2. Inwestycje dotyczące funkcji komercyjnych oraz parki elektrowni wiatrowych lokalizowane będą na podstawie ustaleń właściwych planów zagospodarowania przestrzennego.

11.2.3. Dla Inwestycji *dotycząca inwestycji celu publicznego, obejmującej budowę linii 400 kV relacji Bydgoszcz Jasiniec - Grudziądz Węgrowo* zasadnym jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w

⁵⁶ Na podstawie art. 38 ust 2 ustawy z dnia z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 651 z późn. zm.).

⁵⁷ Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 1999 r., Nr 41, poz. 412 z późn. zm.).

⁵⁸ Na podstawie art. 16 ust. 6 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r., Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.).

⁵⁹ Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zagospodarowaniu nieruchomości Skarbu Państwa przejętych od wojsk Federacji Rosyjskiej (Dz. U. z 1994 r., Nr 79, poz. 363 z późn. zm.).

⁶⁰ Art. 14 ust. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647 z późn. zm.).

pasie technologicznym projektowanej linii elektroenergetycznej 400 kV relacji
Bydgoszcz Jasiniec — Grudziądz Węgrowo.

PODROZDZIAŁ 11.3.
TERENY WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY

11.3. Ustala się zakaz lokalizacji zabudowy lub ograniczeń dla zabudowy na oznaczonych na
Rysunku K-01:

- i) terenach leśnych,
- j) terenach rolnych o glebach chronionych, tj. klasach bonitacyjnych I - III,
- k) terenach obiektów i stanowisk archeologicznego dziedzictwa kulturowego gminy wpisanych do rejestru zabytków województwa kujawsko-pomorskiego,
- l) terenach stanowisk archeologicznych nie wpisanych do rejestru zabytków ale posiadających własną formę krajobrazową,
- m) terenach użytków ekologicznych,
- n) terenach położonych w strefach ochronnych od linii energetycznych 110kV oraz innych strefach ochronnych linii, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej położonych lub przebiegających przez obszar gminy,
- o) terenach położonych w strefach oddziaływania akustycznego, wyznaczonego przez przepisy odrębne, autostrady oraz turbin wiatrowych (dla określonych przez przepisy odrębne funkcji),
- p) innych terenach określonych przez przepisy odrębne.

UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ W ZMIANIE STUDIUM

Zmiana Studium obejmuje obszar całej Gminy.

W związku ze zmianami w przepisach prawa m.in. zmianą ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wprowadzoną 25 września 2010 r. dodającą w Art. 10 ustęp 2a: „Jeżeli na obszarze gminy przewiduje się wyznaczenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu; w studium ustala się ich rozmieszczenie.” tereny farm elektrowni wiatrowych wskazane w uchwalonym w 2010 roku Studium wymagały dostosowania do obowiązującego porządku prawnego.

Przedmiotowa zmiana Studium, jako że stanowi jedynie aktualizację, kontynuuje wyznaczoną w obowiązującym Studium politykę w zakresie lokalizacji elektrowni wiatrowych na terenie gminy.

Po przeprowadzonej na potrzeby zmiany Studium aktualizacji uwarunkowań, obszary lokalizacji elektrowni wiatrowych zostały zmienione i ograniczone w stosunku do obowiązującego Studium. Ograniczenie stref oddziaływania elektrowni wiatrowych zostało doprecyzowane również w kierunkach zmiany Studium poprzez zapis podrozdziału 2.4.1.: „Obowiązuje zamknięcie oddziaływania farm elektrowni wiatrowych na poziomie jak dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, określonym obowiązującymi normami i przepisami prawnymi oraz innymi ustaleniami studium w granicach oznaczonych na Rysunku K-01 stref lokalizacji elektrowni wiatrowych i biogazowni o mocy powyżej 100 kW wraz ze strefą ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów.”

Zmiana Studium pozwoli również na realizację celu strategicznego gminy Płużnica: „Rozwinięta i konkurencyjna gospodarka lokalna” określonego w Strategii rozwoju gminy Płużnica na lata 2012 - 2020 przyjętej uchwałą Rady Gminy Płużnica nr XXI/160/2012 z dnia 28 listopada 2012 r. Jednym z celów częściowych Strategii jest: „Wysoki poziom inwestycji w gminie” realizowany między innymi poprzez wytwarzanie na terenie Gminy do 2020 r. 90 MW energii elektrycznej pochodzącej z OZE.

Zmiana Studium wskazuje również strefy lokalizacji farm fotowoltaicznych, co daje możliwość na rozpoczęcie pozyskiwania na terenie gminy energii pochodzącej z tej technologii.

W Kierunkach zmiany Studium zostały również wskazane nowe tereny koncentracji funkcji komercyjnych przy miejscowości Bartoszewice. Na tych terenach zlokalizowany zostanie Płużnicki Park Inwestycyjny. Tereny koncentracji funkcji komercyjnych przy miejscowości Bartoszewice zastąpiły niewykorzystane tereny koncentracji funkcji komercyjnych położone na południowy – zachód od miejscowości Płużnica.

W zmianie Studium nieznacznej korekcie uległ przebieg projektowanej linii elektroenergetycznej 400 kV. Zmiana wynika ze złożonego wniosku do zmiany Studium.

ANEKS NR 1
WYKAZ UŻYTKÓW EKOLOGICZNYCH W GMINIE PŁUŻNICA

NR NA RYSUNKU U-01	OPIS OBIEKTU	POW. [HA]	OBRĘB	NUMER DZIAŁKI	LEŚNICTWO/ ODDZIAŁ LEŚNY
1	rywna porośnięta zaroślami	2,98	Wronie	15/2	15 a, 15 b
2	zagłębienie terenu	1,50	Wronie	90/22	39 d
3	zatorfiona nisza jeziorna	2,15	Nielub	49/5	49 B b
4	zatorfiona nisza jeziorna	2,78	Nielub	49/5	49 B f
5	zatorfiona nisza jeziorna	3,43	Nielub	49/5	49 B h, 49 C a
6	zatorfiona nisza jeziorna	2,08	Nielub	49/4	49 C j
7	zatorfiona nisza jeziorna	1,70	Nielub	49/4	49/4

Podstawa prawna: Dziennik Urzędowy Województwa Toruńskiego nr 15, poz. 88

ANEKS nr 2
WYKAZ POMNIKÓW PRZYRODY W GMINIE PŁUŻNICA

NR NA RYSUNKU U-01	RODZAJ	GATUNEK	MIEJSCOWOŚĆ / OBRĘB	LOKALIZACJA
1	grupa 3 drzew	różne	JÓZEFKOWO	
2	grupa 7 drzew	różne	JÓZEFKOWO	
3	drzewo	Dąb	WRONIE	Oddz. leśnictwa 39a
4	aleja 361 drzew	309 jesionów, 25 kasztanowców	PŁUŻNICA - ORŁOWO	Wzdłuż dr. powiatowej 1715
5	grupa 10 drzew	dęb szypułkowy	WRONIE	Oddz. leśnictwa 39a
6	wyspa na jeziorze Wieczno	miejsce lęgowe ptaków	WYSPA NA JEZIORZE WIECZNO	Odnoga Bartoszewicka
7	grupa 2 drzew	głóg jednoszyjkowy i wiąz szypułkowy	NIELUB	Oddz. leśnictwa 49c
8	drzewo	Dąb szypułkowy	CZAPLE	

Podstawa prawna: Dziennik Urzędowy Województwa Toruńskiego nr 15, poz. 88

ANEKS NR 3
ZABYTKI ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA ORAZ ARCHEOLOGICZNE
NA TERENIE GMINY PŁUŻNICA WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW

LP	MIEJSCOWOŚĆ	OBIEKT	DATOWANIE	DATA DECYZJI	NR REJESTRU ZABYTKÓW	UWAGA
1.	BARTOSZEWICE	Zespół dworsko-parkowy z podwórzem gospodarczym oraz drogą dojazdową, z pozostałością muru ogrodzeniowego i słupów bramnych	Poł. XIX w., 1ćw. XX w.	21.04.1998 r.	A/67/1-7	d. nr woj. toruńskiego A/702/1-7
		j.w. – willa właściciela	1913-1917	j.w.	A/67/1	j.w. A/702/1
		j.w. – park o pow. 3,8 ha	1 poł. XIX w.	j.w.	A/67/2	j.w. A/702/2
		j.w. – rządówka	k. XIX w.	j.w.	A/67/3	j.w. A/702/3
		j.w. – spichlerz	j.w.	j.w.	A/67/4	j.w. A/702/4
		j.w. – obora	j.w.	j.w.	A/67/5	j.w. A/702/5
		j.w. – chlewnia	j.w.	j.w.	A/67/6	j.w. A/702/6
		j.w. – kuźnia	j.w.	j.w.	A/67/7	j.w. A/702/7
2.	BŁĘDOWO	Kościół parafialny p.w. Św. Michała Archanioła z otoczeniem w granicach działki nr 136/31	XIV w., 1923-1924	15.12.2003 r.	A/119	
3.	BŁĘDOWO	Zespół dworski	1 poł. XIX w.	29.04.1966 r.	A/9/154	
4.	JÓZEFKOWO	Dwór	3 ćw. XIX w.	11.04.1983 r.	A/939	d. nr woj. toruńskiego A/423
5.	JÓZEFKOWO	Park dworski	Poł. XIX w.	05.09.2000 r.	A/27	
6.	MGOWO	Kaplica dworska p.w. Św. Barbary	1764	29.04.1966 r.	A/411	d. nr woj. toruńskiego

						A/11/156
7.	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	Kościół parafialny p.w. Św. Jana Chrzciciela	XIII/XIV w.	13.07.1936 r.	A/354	d. nr woj. toruńskiego A/195/98
8	ORŁOWO	Pałac	1870-1880, 1908-1910, 1972	11.04.1983	A/546	d. nr woj. toruńskiego 425
9.	ORŁOWO	Zespół pałacowo – parkowy z fragmentami murowanego ogrodzenia oraz terenem podwórza gospodarczego i dawnych ogrodów użytkowych	4 ćw. XIX w.	03.03.1997 r.	A/76/1-8	d. nr woj. toruńskiego A/686/1-8
		j.w. – park o pow. 3,7 ha	XIX w.	j.w.	A/76/1	j.w. A/686/1
		j.w. – oficyna	4 ćw. XIX w.	j.w.	A/76/2	j.w. A/686/2
		j.w. – stodoła	j.w.	j.w.	A/76/3	j.w. A/686/3
		j.w. – stodoła	j.w.	j.w.	A/76/4	j.w. A/686/4
		j.w. – obora	1877	j.w.	A/76/5	j.w. A/686/5
		j.w. – spichlerz	4 ćw. XIX w.	j.w.	A/76/6	j.w. A/686/6
		j.w. – chlewnia	1898	j.w.	A/76/7	j.w. A/686/7
		j.w. – stajnie z zachowanym częściowo wyposażeniem boksów dla koni	1897	j.w.	A/76/8	j.w. A/686/8
10.	OSTROWO	Gródek stożkowaty		28.09.1965	C/39	d. nr woj. toruńskiego C/35/22
11.	PŁUŻNICA	Kościół paraf. p.w. Św. Małgorzaty	k. XIV	30.04.1966	A/410	d. nr woj. toruńskiego A/12/157
12.	WIELDZĄDZ	Grodzisko		13.12.1965	C/54	d. nr woj. toruńskiego C/26/23

źródło: Wojewódzki Konserwator Zabytków Województwa Kujawsko- Pomorskiego

ANEKS NR 4
ZABYTKI ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA NA TERENIE GMINY POSTULOWANE DO OBJĘCIA OCHRONĄ
NA PODSTAWIE WPISU DO REJESTRU ZABYTKÓW

MIEJSCOWOŚĆ	ZESPÓŁ	OBIEKTY	DZIAŁKA
MGOWO	Zespół pałacowo-folwarczny z II połowy XIX, przebudowany w 1945 roku;	pałac murowany z I poł. XIX wieku przebudowany po 1945 r.,b.z.	110/73
		park dworski z XIX wieku o pow.5,4 ha, ze stawem,b.z.	
		spichlerz murowany z ok. I poł. XIX w.,	
		obora (ob. .chlewnia),	
		budynek inwentarski (ob. nieużytkowany),	
		budynek inwentarski (ob. stacja paliw),	
		stajnia (ob. nieużytkowana),	
		magazyn zbożowy,	
		kuźnia, (ob. nieużytkowana),	
		brama folwarku i ogrodzenie z zachowanym, charakterystycznym słupem narożnym,	
		oficyna murowana z I poł. XIX w.,	
		budynki mieszkalne robotników folwarcznych (7 czworaków wzdłuż głównej drogi, w kolonii	

ŹRÓDŁO: INWENTARYZACJA W TERENIE

ANEKS NR 5

ZABYTKI ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

NA TERENIE GMINY PŁUŻNICA WPISANE DO EWIDENCJI WOJEWÓDZKIEGO KONSERWATORA ZABYTKÓW I WSKAZANE DO OBJĘCIA OCHRONĄ
W MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

MIEJSCOWOŚĆ	L P	OBIEKT	OBECNA FUNKCJA	DATOWANIE	ADRES	DZIAŁKA	UWAGI	STAN	WEZ	
PŁUŻNICA	1.	budynek dworca PKP	mieszkalny	pocz. XX w.	87	151		średni	TAK	
	2.	dom przy stacji PKP	mieszkalny	pocz. XX w.				średni	TAK	
	3.	plebania	plebania		pocz. XX w.	-	223/1		średni	TAK
	4.	budynek gospodarczy	nie użytkowany		koniec XIX w.	-	101		zły	TAK
	5.	budynek mieszkalny	b.z.		1912	106	199/1		dobry	TAK
	6.	budynek gospodarczy	b.z.		1917	-	228/2		dobry	TAK
	7.	budynek mieszkalny	budynek gospodarczy		XIX/XX w.	111	230/1		dobry	TAK
	8.	budynek gospodarczy	b.z.		XIX/XX w.	36	32/2, 32/8		dobry	TAK
	9.	budynek mieszkalny	budynek gospodarczy		XIX/XX w.	83	147/5		dobry	TAK
	10.	budynek mieszkalny	b.z.		XIX/XX w.	78	267		średni	TAK
	11.	budynek mieszkalny	b.z.		XIX/XX w.		262		dobry	TAK
	12.	budynek gospodarczy - spichlerz	budynek mieszkalno - gospodarczy		XIX/XX w.		103/2, 104		średni	TAK
	13.	budynek mieszkalny	budynek mieszkalny + salka katechetyczna		XIX/XX w.		210	(przy domu parafialnym)	dobry	TAK
	14.	budynek mieszkalny	b.z.		XIX/XX w.	90	189		dobry	TAK
	15.	budynek mieszkalny	b.z.		XIX/XX w.	90/2	187		dobry	TAK
	16.	budynek mieszkalny	b.z.		XIX/XX w.	25	99/1		średni	TAK
	17.	budynek gospodarczy	b.z.		XIX/XX w.		17/1		średni	TAK
	18.	budynek mieszkalny	b.z.		XIX/XX w.		17/1, 193		dobry	TAK
	19.	budynek mieszkalny	b.z.		XIX/XX w.		70		dobry	TAK
	20.	budynek gospodarczy	b.z.		XIX/XX w.		211/2		dobry	TAK
	21.	budynek mieszkalny	gospoda		XIX/XX w.		138/10		dobry	TAK

	22.	budynek mieszkalny	b.z.	pocz. XX w.		149/2		dobry	TAK
	23.	budynek mieszkalny	budynek gospodarczy	XIX/XX w.		184/1, 185/1		średni	TAK
	24.	budynek gospodarczy			36	32/2			TAK
	25.	budynek inwentarski (3) w zespole podworskim			20				TAK
	26.	budynek wielofunkcyjny (5) w zespole podworskim							TAK
	27.	Wozownia i stolarnia (6) w zespole podworskim							TAK
	28.	oficyna (8) w zespole podworskim			16				TAK
	29.	dom mieszkalny robotników folwarcznych (9) w zespole podworskim							TAK
	30.	mleczarnia			91				TAK
	WIEWIÓRKI	31.	szkoła	szkoła + budynek mieszkalny	koniec XIX w.	40/1, 40/2			średni
32.		szkoła	b.z.	pocz. XX w.	40	140/4		dobry	TAK
33.		budynek mieszkalny	b.z.	II poł. XIX w.		140/1, 140/2		dobry	NIE
34.		mleczarnia	b.z.	XIX/XX		204		dobry	TAK
35.		budynek mieszkalny	b.z.	II poł. XIX w.		203/2, 203/5		dobry	TAK
36.		budynek mieszkalny	b.z.	II poł. XIX w.		165		dobry	TAK
37.		budynek mieszkalny	b.z.	II poł. XIX w.	7	164/2		dobry	TAK
UCIĄŻ	38.	dwór	budynek mieszkalny	poł. XIX w.		34		dobry	TAK
	39.	budynek mieszkalny	b.z.	II poł. XIX w.		133		średni	TAK
	40.	budynek mieszkalny	b.z.	pocz. XX w.		103/1		średni	TAK
WIEDZĄDZ	41.	zбір ewangelicki	lokal rozrywkowy	1900		59/3		dobry	TAK
	42.	pastorówka	budynek mieszkalny	XIX/XX w.		57/5		dobry	TAK
	43.	dwór	budynek mieszkalny	poł. XIX w.	44	201/16		średni	TAK
	44.	obora	magazyn	XIX/XX w.		201/10		średni	TAK
	45.	budynek mieszkalny	b.z.	XIX/XX w.		155/25		średni	NIE
	46.	zagroda gospodarska	b.z.	XIX/XX w.		103/5		dobry	TAK

	47.	zagroda gospodarska	b.z.	XIX/XX w.		85/8		dobry	TAK
	48.	budynek mieszkalny	b.z.	XIX/XX w.		207/3		dobry	TAK
	49.	budynek mieszkalny	b.z.	pocz. XX w.	12	208/1		dobry	TAK
	50.	budynek mieszkalny	b.z.	pocz. XX w.	16	99/1		dobry	TAK
	51.	budynek mieszkalny	b.z.	XIX/XX w.		96/2		dobry	TAK
	52.	budynek mieszkalny	b.z.	XIX/XX w.	19	98/3		dobry	TAK
	53.	kurnik (3) w zespole podworskim							TAK
GORYŃ	54.	dwór	nie użytkowany	poł. XIX w.		282/3		zły	TAK
	55.	spichlerz (5) w zespole podworskim							TAK
	56.	czworak (2) w zespole podworskim							TAK
	57.	dom mieszkalny robotników folwarcznych (6) w zespole podworskim							TAK
CZAPLE	58.	dwór	budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w	24	80/3		dobry	TAK
	59.	obora	b.z.	XIX/XX w.	27			średni	TAK
	60.	budynek inwentarski	b.z.	XIX/XX w.		90/2		średni	NIE
	61.	budynek mieszkalny	b.z.	XIX/XX w.	22	76/6 – 76/11	d. czworak	średni	NIE
	62.	szkoła	budynek mieszkalny	pocz. XX w.		186		dobry	TAK
	63.	kuźnia	budynek gospodarczy	II poł. XIX w.		82	remiza OSP	średni	TAK
	64.	budynek mieszkalny	b.z.	pocz. XX w.		110/2		dobry	TAK
	65.	budynek mieszkalny	b.z.	pocz. XX w.		111/3		dobry	TAK
	66.	dom mieszkalny (12) w zespole podworskim			19				TAK
	67.	dom mieszkalny (14) w zespole podworskim			27				TAK
	68.	dom mieszkalny (16) w zespole podworskim			25				TAK
	69.	dom mieszkalny (19) w zespole podworskim			26				TAK
	70.	dom mieszkalny (19) w zespole podworskim			23				TAK
CZAPLE -	71.	dwór		4 ćw. XIX w		22		dobry	TAK

CHOLEWICE	72.	budynek mieszkalny	budynek gospodarczy	XIX/XX w.		60	budynek przy dworze	średni	TAK
MGOWO	73.	pałac	budynek mieszkalny	I poł. XIX		110/73		dobry	TAK
	74.	spichlerz	budynek gospodarczy	I poł. XIX		110/73		średni	TAK
	75.	obora	chlewnia	XIX/XX w.		110/73		średni	TAK
	76.	magazyn zbożowy	b.z.	XIX/XX w.		110/76		średni	TAK
	77.	budynek inwentarski	nieużytkowany	XIX/XX w.		110/76		średni	TAK
	78.	budynek inwentarski	stacja paliw	XIX/XX w.		110/76		średni	TAK
	79.	kuźnia	nieużytkowany	XIX/XX w.		110/76		średni	TAK
	80.	stajnia	nieużytkowany	XIX/XX w.		110/76		średni	TAK
	81.	budynek mieszkalny	b.z.	poł. XIX w.		104/26		średni	TAK
	82.	budynek mieszkalny	b.z.	poł. XIX w.		104/27		średni	TAK
	83.	budynek mieszkalny	b.z.	poł. XIX w.		104/28		średni	TAK
	84.	budynek mieszkalny	b.z.	poł. XIX w.	9	104/29		średni	TAK
	85.	budynek mieszkalny	b.z.	poł. XIX w.		110/11, 110/13		średni	TAK
	86.	budynek mieszkalny	b.z.	poł. XIX w.		110/17		średni	TAK
	87.	budynek mieszkalny	b.z.	poł. XIX w.		110/19		średni	TAK
88.	szkoła	budynek mieszkalny	poł. XIX w.		121/7, 121/8, 121/9		średni	TAK	
NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	89.	szkoła	szkoła + budynek mieszkalny	koniec XIX w.	25A	158/7		dobry	TAK
	90.	plebania	b.z.	pocz. XX w.	24	301		dobry	TAK
	91.	kuźnia	nie użytkowany	koniec XIX w.		202		zły	TAK
	92.	budynek gospodarczy	budynek gospodarczy	koniec XIX w.	24	300	przy plebanii	średni	TAK
	93.	budynek gospodarczy	budynek gospodarczy	koniec XIX w.	24	300	przy plebanii	dobry	TAK
	94.	budynek mieszkalny	b.z.	II poł. XIX w.	10	42/6		dobry	TAK
	95.	budynek mieszkalny	b.z.	II poł. XIX w.		210/1		dobry	TAK
	96.	budynek mieszkalny	b.z.	poł. XIX w.	12	14	ceglano- drewniany, kryty strzechą	średni	TAK
	97.	budynek gospodarczy	lokal gastronomiczny	XIX/XX w.		306/2		dobry	TAK
	98.	budynek gospodarczy	b.z.	XIX/XX w.		27/2		dobry	TAK

	99.	młyn zbożowy	b.z.	II poł. XIX w.		163/1		dobry	TAK
	100	budynek mieszkalny	b.z.	II poł. XIX w.		27/2		dobry	TAK
	101	mleczarnia	b.z.	XIX/XX w.		241/2		dobry	TAK
	102	budynek gospodarczy	gospodarczo-mieszkalny	II poł. XIX w.		302/2		średni	TAK
	103	budynek gospodarczy przy plebanii			24	300			TAK
	104	układ ruralistyczny							TAK
BIELAWY	105	garaż OSP	b.z.	pocz. XX w.		28/1		dobry	TAK
	106	budynek gospodarczy	b.z.	XIX/XX w.		18/10		średni	TAK
	107	budynek mieszkalny	b.z.	XIX/XX w.	6	18/10		dobry	TAK
DĄBRÓWKA	108	mleczarnia	budynek mieszkalno - gospodarczy	XIX/XX w.	21	90/5		średni	TAK
	109	budynek mieszkalny	b.z.	1912	18	14		dobry	TAK
PŁĄCHAWY	110	pałac	szkoła	II poł. XIX w.		75/1		dobry	TAK
	111	budynek mieszkalny	b.z.	koniec XIX w.		52/4		dobry	TAK
	112	budynek mieszkalno-gospodarczy	b.z.	ok. 1890	19			dobry	NIE
	113	budynek mieszkalno-gospodarczy	b.z.	ok. 1890	20			dobry	NIE
	114	budynek mieszkalno-gospodarczy	b.z.	ok. 1890	21			dobry	NIE
	115	dom dla ubogich	dom mieszkalny	ok. 1906	22				
OSTROWO	116	dwór, późn. karczma	nieużytkowany	poł. XIX w.	2	63	ruina	zły	TAK
ORŁOWO	117	szkoła	bud. użyteczności publ.	koniec XIX w.		149		dobry	TAK
	118	rzędcówka w zespole podworskim							TAK
	119	czworak (10) w zespole podworskim			5				TAK
	120	Czworak (9) w zespole podworskim			16				TAK
	121	sześciorak (7) w zespole podworskim							TAK

	122	sześciorak (11) w zespole podworskim							TAK
	123	sześciorak (13) w zespole podworskim							TAK
	124	sześciorak (15) w zespole podworskim							TAK
BŁĘDOWO	125	stajnia	nie użytkowana	XIX/XX w.		301/2		średni	TAK
	126	kuźnia	nie użytkowana	XIX/XX w.		112		średni	TAK
	127	budynek mieszkalny	b.z.	XIX/XX w.	27	300	organistówka	dobry	TAK
	128	plebania	b.z.	ok. 1880		136/30		dobry	TAK
	129	budynek mieszkalny	b.z.	koniec XIX w.		195/3		dobry	TAK
	130	budynek mieszkalny	b.z.	koniec XIX w.		200/4		średni	TAK
	131	dom mieszkalny (8) w zespole podworskim							TAK
	132	czworak (10) w zespole podworskim			21				TAK
	133	dom mieszkalny (6) w zespole podworskim							TAK
	134	budynek inwentarski (7) w zespole podworskim							TAK
DZIAŁOWO	135	budynek gospodarczy	b.z.	XIX/XX w.		141/7		średni	TAK
	136	kaplica dworska MBNP	kaplica MBNP	koniec XIX w.		141/8		dobry	TAK
	137	budynek gospodarczy	b.z.	XIX/XX w.		141/5		dobry	TAK
	138	oficyna	budynek gospodarczy	XIX/XX w.		141/7		średni	TAK
	139	gołębnik	budynek gospodarczy	XIX/XX w.		141/5		dobry	TAK
	140	stajnia (8) w zespole podworskim							TAK
JÓZEFKOWO	141	budynek mieszkalny	b.z.	I. 30 XX w.	50	53	„poniatówka”	dobry	TAK
	142	budynek mieszkalny	b.z.	I. 30 XX w.	58	103	„poniatówka”	dobry	TAK
	143	budynek mieszkalny	b.z.	I. 30 XX w.		58/4	„poniatówka”	dobry	TAK
	144	budynek mieszkalny	b.z.	I. 30 XX w.	47	59/10	„poniatówka”	dobry	TAK
	145	budynek mieszkalny	b.z.	I. 30 XX w.		97	„poniatówka”	dobry	TAK
	146	budynek mieszkalny	b.z.	XIX/XX w.	6	90/1		dobry	TAK
	147	budynek mieszkalny	b.z.	XIX/XX w.		98		dobry	TAK
	148	budynek mieszkalny	b.z.	XIX/XX w.	3	40/4		dobry	TAK

	149	budynek mieszkalny	b.z.	II poł. XIX w.		43/1	nietypowy kształt dachu - mansarda	dobry	TAK
BARTOSZEWICE	150	czworak w zespole podworskim			22				TAK
	151	czworak w zespole podworskim			20				TAK
	152	czworak w zespole podworskim			21				TAK
	153	czworak w zespole podworskim			25				TAK

ŹRÓDŁO: WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO- POMORSKIEGO

ANEKS NR 6
ZABYTKI ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA
NA TERENIE GMINY POSTULOWANE DO OBJĘCIA OCHRONĄ NA PODSTAWIE WPISU DO GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW I WSKAZANE DO
OBJĘCIA OCHRONĄ W MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

MIEJSCOWOŚĆ	LP	OBIEKT	OBECNA FUNKCJA	DATOWANIE	DZIAŁKA	UWAGI	STAN
PŁUŻNICA	1.	Zagroda – zespół budynek mieszkalny + budynek gospodarczy	b.z.	XIX/XX w.	27/5	Zespół 3 zagród w zabudowie rzędowej	dobry
	2.	Zagroda – zespół budynek mieszkalny + budynek gospodarczy	b.z.	XIX/XX w.	27/7		dobry
	3.	Zagroda – zespół budynek mieszkalny + budynek gospodarczy	b.z.	XIX/XX w.	28		dobry
KOTNOWO	4.	Budynek mieszkalny	b.z.	XIX/XX w.?	31/1	bogaty detal neoklasycystyczny	Średni
	5.	Budynek mieszkalny	B.Z.	XIX/XX w.?			

ŹRÓDŁO: INWENTARYZACJA W TERENIE

ANEKS NR 7
ZABYTKI ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA
NA TERENIE GMINY PŁUŻNICA, POSTULOWANE DO SKREŚLENIA Z GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW

MIEJSCOWOŚĆ	LP	OBIEKT	OBECNA FUNKCJA	DATOWANIE	ADRES	DZIAŁKA	UWAGI	STAN
PŁUŻNICA	1.	budynek gospodarczy	nieużytkowany	koniec XIX w.	-	101		zły
NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	2.	kuźnia	nieużytkowany	koniec XIX w.	25A	158/7		zły
OSTROWO	3.	dwór, późn. karczma	nieużytkowany	poł. XIX w.	2	63	ruina	zły

ŹRÓDŁO: *INWENTARYZACJA W TERENIE*

ANEKS NR 8

ZABYTKOWE PARKI NA TERENIE GMINY PŁUŻNICA WPISANE DO EWIDENCJI WOJEWÓDZKIEGO KONSERWATORA ZABYTKÓW
I WSKAZANE DO OBJĘCIA OCHRONĄ W MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

LP	MIEJSCOWOŚĆ	POWIERZCHNIA w ha	UWAGI
1.	BŁĘDOWO	1,50	
2.	CZAPLE	ok. 1,20	
3.	CZAPLE – CHOLEWICE	ok. 1,20	
4.	DZIAŁOWO	1,40	Park posiada dokumentację ewidencyjną
5.	GORYŃ	1,40	Park posiada dokumentację ewidencyjną
6.	MGOWO	5,40	Park posiada dokumentację ewidencyjną
7.	PŁUŻNICA	1,30	
8.	UCIAŹ	1,10	
9.	WIELDZĄDZ	0,53	Park posiada dokumentację ewidencyjną

ŹRÓDŁO: WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

ANEKS NR 9

CMENTARZE NA TERENIE GMINY PŁUŻNICA WPISANE DO EWIDENCJI WOJEWÓDZKIEGO KONSERWATORA ZABYTKÓW I WSKAZANE DO OBJĘCIA OCHRONĄ W MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

MIEJSCO-WOŚĆ	LP	PRZYNALEŻ- NOŚĆ WYZNANIOWA	TYP	CZYNNY /NIECZYN- NY	DATA ZAŁOŻENIA	ILOŚĆ MOGIŁ /NAGROB- KÓW HISTORYCZ- NYCH	NAJSTAR- SZE NAGROB- KI	PO- WIERZ- CHNIA w ha	WYPOSAŻ E-NIE
PŁUŻNICA	1.	ewangelicki		nieczynny	poł. XIX w.	42		0,08	
	2.	rzymsko - katolicki	przykościelny	czynny	pocz. XX w.	8	1906	0,80	
	3.		rodowy	nieczynny	II poł. XIX w.	1 grobowiec			pozostałości kaplicy grobowej
WIEWIÓRKI	4.	ewangelicki		zlikwidowany	poł. XIX w.			0,16	
	5.	ewangelicki		nieczynny	pocz. XX w.	64	1933, 1942	0,18	
UCIĄŻ	6.	ewangelicki		nieczynny	II poł. XIX w.	14		0,15	
	7.	ewangelicki		nieczynny	II poł. XIX w.			0,05	
WIELDZĄDZ	8.	ewangelicki	przykościelny	nieczynny	Pocz. XX w.	124	1940	0,50	
	9.	ewangelicki		nieczynny	II poł. XIX w.				
GORYŃ	10.	ewangelicki	rodowy	nieczynny	II poł. XIX w.	1		0,04	
CZAPLE	11.	ewangelicki	poza wsią	nieczynny	II poł. XIX w.	1	1868	0,32	
NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	12.	rzymsko - katolicki	Poza wsią	czynny	XIX/XX w.	3	1921	0,36	
	13.	ewangelicki	Poza wsią	nieczynny	II poł. XIX w.			0,10	
	14.	rzymsko – katolicki	Przykościelny,	czynny	Poł. XIX w. na gruncie cm. średniowiecznego	2	1884	0,18	
DĄBRÓWKA	15.	ewangelicki	Poza wsią	nieczynny	II poł. XIX w.	13	1872	0,28	
OSTROWO	16.	ewangelicki	Poza wsią	nieczynny	Poł. XIX w.	18	1923	0,16	

BŁĘDOWO	17.	ewangelicki	Poza wsią	nieczynny	Koniec XIX w.	23	1930	0,40	
	18.	rzymsko katolicki	przykościelny	czynny	Poł. XIX w. na gruncie cm. średniowiecznego	22	1877	0,49	Ogrodzenie, kostnica
	19.	rzymsko katolicki	Parafialny - nowy	zamknięty	1966		1966	0,01	Nie przyjął się
PÓLKO/ SZCZEROSŁUGI	20.	ewangelicki	Poza wsią	nieczynny	II poł XIX w.	14		0,09	
	21.	ewangelicki	Poza wsią	nieczynny	Koniec XIX w.	30	1911	0,06	Fr. bramy
JÓZEFKOWO	22.		rodowy		II ćw. XIX w.	1			grobowiec

ŹRÓDŁO: WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO- POMORSKIEGO ORAZ INWENTARYZACJA W TERENIE

ANEKS NR 10
EWIDENCJA STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH NA TERENIE GMINY PŁUŻNICA

Lp.	Numer obszaru AZP	Numer stan. na obszarze	Miejscowość	Numer stan. w miejscowości	Godło mapy	Współrzędne	Funkcja obiektu	Kultura	Bliższa chronologia
1	32-45	26	WIEWIÓRKI	00 6	345.411	97824/61974	ŚLAD OS.		PŚ
2	32-45	27	WIEWIÓRKI	00 7	345.411	97717/61996	OSADA		PŚ
3	32-45	25	WIEWIÓRKI	00 5	345.411	97758/62008	OSADA		PŚ
4	32-45	41	BŁĘDOWO	00 3	345.411	97719/61746	ŚLAD OS.	?	?
4	32-45	41	BŁĘDOWO	00 3	345.411	97719/61746	ŚLAD OS.		PŚ
5	32-45	40	BŁĘDOWO	00 2	345.411	97655/61890	ŚLAD OS.		PŚ
6	32-45	24	WIEWIÓRKI	00 4	345.411	97664/62022	OSADA		PŚ
6	32-45	24	WIEWIÓRKI	00 4	345.411	97664/62022	ŚLAD OS.		WS
7	32-45	39	BŁĘDOWO	00 1	345.411	97610/61854	ŚLAD OS.		SCHN
7	32-45	39	BŁĘDOWO	00 1	345.411	97610/61854	ŚLAD OS.		PŚ
8	32-45	23	WIEWIÓRKI	00 3	345.411	97611/62035	OSADA		PŚ
9	33-44	11	DZIAŁOWO	00 1	345.324	97398/61466	ŚLAD OS.		NEOLIT (?)
9	33-44	11	DZIAŁOWO	00 1	345.324	97398/61466	OSADA		PŚ
10	33-44	12	DZIAŁOWO	00 2	345.324	97371/61458	ŚLAD OS.		WS
11	33-45	12	PLACHAWY	00 8	345.322	97551/61552	ŚLAD OS.	?	?
12	33-45	13	PLACHAWY	00 9	345.322	97545/61557	ŚLAD OS.		NEOLIT
13	33-45	14	PLACHAWY	0 10	345.322	97548/61591	OSADA		OR
13	33-45	14	PLACHAWY	0 10	345.322	97548/61591	ŚLAD OS.		NEOLIT
14	33-45	16	PLACHAWY	0 11	345.411	97506/61614	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
14	33-45	16	PLACHAWY	0 11	345.411	97506/61614	OSADA	ŁUŻ	
15	33-45	17	PLACHAWY	0 12	345.411	97548/61641	ŚLAD OS.	?	?
16	33-45	18	PLACHAWY	0 13	345.413	97496/61693	ŚLAD OS.		SCHN
17	33-45	23	BŁĘDOWO	00 6	345.411	97556/61795	OSADA		HA-LA
17	33-45	23	BŁĘDOWO	00 6	345.411	97556/61795	OSADA		SCHN
18	33-45	24	BŁĘDOWO	00 7	345.411	97568/61825	ŚLAD OS.	?	?
18	33-45	24	BŁĘDOWO	00 7	345.411	97568/61825	OSADA		PŚ
19	33-45	25	BŁĘDOWO	00 8	345.411	97548/61832	OSADA		PŚ
20	33-45	26	BŁĘDOWO	00 9	345.411	97550/61872	ŚLAD OS.	?	?
21	33-45	27	BŁĘDOWO	0 10	345.411	97537/61873	ŚLAD OS.	?	?
22	33-45	28	BŁĘDOWO	0 11	345.411	97554/61914	ŚLAD OS.		WS
23	33-45	29	WIEWIÓRKI	00 8	345.411	97571/61943	OSADA		HA-LA
24	33-45	36	BŁĘDOWO	0 16	345.411	97529/61884	ŚLAD OS.	?	?
25	33-45	37	BŁĘDOWO	0 17	345.411	97502/61897	ŚLAD OS.		PŚ
25	33-45	37	BŁĘDOWO	0 17	345.411	97502/61897	OSADA		WS
26	33-45	35	BŁĘDOWO	0 15	345.413	97495/61924	ŚLAD OS.	KCWR(?)	NEOLIT
26	33-45	35	BŁĘDOWO	0 15	345.413	97495/61924	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
26	33-45	35	BŁĘDOWO	0 15	345.413	97495/61924	OSADA	ŁUŻ	NEOLIT
27	33-45	32	BŁĘDOWO	0 13	345.411	97519/61944	ŚLAD OS.	?	?
28	33-45	31	BŁĘDOWO	0 12	345.411	97504/61962	OSADA		WS
28	33-45	31	BŁĘDOWO	0 12	345.411	97504/61962	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
29	33-45	33	BŁĘDOWO	0 14	345.413	97491/61947	OSADA		WS
29	33-45	33	BŁĘDOWO	0 14	345.413	97491/61947	ŚLAD OS.		SCHN
30	33-45	117	GORYŃ	0 29	345.411	97502/61977	OSADA	KPL	NEOLIT
30	33-45	117	GORYŃ	0 29	345.411	97502/61977	OSADA		WS
31	33-45	30	GORYŃ	00 1	345.413	97474/61985	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
31	33-45	30	GORYŃ	00 1	345.413	97474/61985	OSADA		WS
31	33-45	30	GORYŃ	00 1	345.413	97474/61985	OSADA		PŚ
32	33-45	34	GORYŃ	00 2	345.413	97481/61952	OSADA		WS
33	33-45	38	GORYŃ	00 3	345.413	97481/61915	OSADA	KAK	NEOLIT
34	33-45	39	GORYŃ	00 4	345.413	97450/61937	ŚLAD OS.	?	?
35	33-45	40	GORYŃ	00 5	345.413	97425/61994	ŚLAD OS.	KCW(?)	NEOLIT
36	33-45	172	WIEWIÓRKI	0 12	345.411	97588/62070	ŚLAD OS.	?	?
37	33-45	171	WIEWIÓRKI	0 11	345.411	97576/62063	ŚLAD OS.		SCHN
37	33-45	171	WIEWIÓRKI	0 11	345.411	97579/62063	ŚLAD OS.		HA-LA
38	33-45	170	WIEWIÓRKI	0 10	345.411	97565/62041	OSADA	KCW	NEOLIT
38	33-45	170	WIEWIÓRKI	0 10	345.411	97565/62041	OSADA	KPL	NEOLIT
38	33-45	170	WIEWIÓRKI	0 10	345.411	97565/62041	OSADA		OR
39	33-45	169	WIEWIÓRKI	00 9	345.411	97568/62025	ŚLAD OS.		SCHN
39	33-45	169	WIEWIÓRKI	00 9	345.411	97568/62025	ŚLAD OS.		HA-LA
40	33-45	165	GORYŃ	0 13	345.411	97545/62012	ŚLAD OS.	?	?
41	33-45	168	GORYŃ	0 16	345.411	97546/62037	ŚLAD OS.		SCHN
41	33-45	168	GORYŃ	0 16	345.411	97546/62037	OSADA		HA-LA
41	33-45	168	GORYŃ	0 16	345.411	97546/62037	OSADA		OR
42	33-45	166	GORYŃ	0 14	345.411	97513/62047	ŚLAD OS.	?	?
43	33-45	167	GORYŃ	0 15	345.411	97529/62063	OSADA	ŁUŻ	
43	33-45	167	GORYŃ	0 15	345.411	97529/62063	OSADA	KPL	NEOLIT
43	33-45	167	GORYŃ	0 15	345.411	97529/62063	OSADA		OR
44	33-45	173	WIEWIÓRKI	0 13	345.411	97567/62103	ŚLAD OS.	?	?
45	33-45	174	WIEWIÓRKI	0 14	345.411	97552/62112	OBOZOWISKO	KCW	NEOLIT
46	33-45	176	WIEWIÓRKI	0 15	345.411	97550/62091	ŚLAD OS.	?	?
47	33-45	208	WIEWIÓRKI	0 16	345.411	97589/62168	ŚLAD OS.	?	?
48	33-45	175	GORYŃ	0 17	345.411	97534/62106	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
49	33-45	206	MGOWO	0 12	345.411	97559/62227	ŚLAD OS.		OR
50	33-45	207	MGOWO	0 13	345.411	97554/62200	ŚLAD OS.		SCHN
50	33-45	207	MGOWO	0 13	345.411	97554/62200	ŚLAD OS.		HA-LA
50	33-45	207	MGOWO	0 13	345.411	97554/62200	OSADA		OR
50	33-45	207	MGOWO	0 13	345.411	97554/62200	OSADA		WS

ANEKS NR 10
EWIDENCJA STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH NA TERENIE GMINY PŁUŻNICA

Lp.	Numer obszaru AZP	Numer stan. na obszarze	Miejscowość	Numer stan. w miejscowości	Godło mapy	Współrzędne	Funkcja obiektu	Kultura	Blizsza chronologia
51	33-45	205	MGOWO	0 11	345.411	97538/62207	ŚLAD OS.	?	?
52	33-45	204	MGOWO	0 10	345.411	97537/62231	OSADA		SCHN
52	33-45	204	MGOWO	0 10	345.411	97537/62231	OSADA		OR
53	33-45	203	MGOWO	00 9	345.411	97523/62222	OSADA		HA-LA
53	33-45	203	MGOWO	00 9	345.411	97523/62222	OSADA		WŚ
54	33-45	209	MGOWO	0 14	345.411	97530/62183	ŚLAD OS.	?	?
55	33-45	178	GORYŃ	0 19	345.411	97511/62131	ŚLAD OS.	KAK	NEOLIT
56	33-45	177	GORYŃ	0 18	345.413	97493/62140	ŚLAD OS.	KCKW(?)	NEOLIT
56	33-45	177	GORYŃ	0 18	345.413	97493/62140	ŚLAD OS.		HA-LA
57	33-45	202	MGOWO	00 8	345.411	97520/62200	OSADA		PŚ
58	33-45	201	MGOWO	00 7	345.411	97509/62214	ŚLAD OS.		WŚ
59	33-45	200	MGOWO	00 6	345.413	97487/62218	ŚLAD OS.		WŚ
60	33-45	211	MGOWO	0 16	345.413	97496/62170	ŚLAD OS.		WŚ
60	33-45	211	MGOWO	0 16	345.413	97496/62170	ŚLAD OS.		HA-LA
61	33-45	210	MGOWO	0 15	345.413	97484/62173	OSADA		HA-LA
62	33-45	199	MGOWO	00 5	345.413	97480/62207	ŚLAD OS.		PŚ
62	33-45	199	MGOWO	00 5	345.413	97480/62207	ŚLAD OS.		WŚ
63	33-45	180	GORYŃ	0 21	345.413	97440/62121	OBOZOWISKO	KCW	NEOLIT
64	33-45	179	GORYŃ	0 20	345.413	97432/62149	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
65	33-45	181	GORYŃ	0 22	345.413	97435/62094	OSADA	KAK	NEOLIT
65	33-45	181	GORYŃ	0 22	345.413	97435/62094	ŚLAD OS.		NEOLIT
65	33-45	181	GORYŃ	0 22	345.413	97435/62094	OBOZOWISKO	KPL	NEOLIT
65	33-45	181	GORYŃ	0 22	345.413	97435/62094	OSADA		WŚ
66	33-45	182	GORYŃ	0 23	345.413	97424/62073	OSADA		SCHN
66	33-45	182	GORYŃ	0 23	345.413	97424/62073	OSADA		HA-LA
66	33-45	182	GORYŃ	0 23	345.413	97424/62073	ŚLAD OS.	?	?
67	33-45	183	GORYŃ	0 24	345.413	97412/62113	OSADA	KL	NEOLIT
67	33-45	183	GORYŃ	0 24	345.413	97412/62113	OSADA	KAK	NEOLIT
67	33-45	183	GORYŃ	0 24	345.413	97412/62113	ŚLAD OS.		NEOLIT
68	33-45	184	GORYŃ	0 25	345.413	97417/62133	OBOZOWISKO	KL	NEOLIT
69	33-45	185	GORYŃ	0 26	345.413	97405/62139	ŚLAD OS.	KL(?)	NEOLIT
69	33-45	185	GORYŃ	0 26	345.413	97405/62139	ŚLAD OS.	?	?
70	33-45	198	MGOWO	00 4	345.413	97413/62178	OSADA		HA-LA
71	33-45	196	MGOWO	00 2	345.413	97388/62171	OSADA		PŚ
72	33-45	197	MGOWO	00 3	345.413	97396/62163	ŚLAD OS.	KAK(?)	NEOLIT
73	33-45	186	GORYŃ	0 27	345.413	97386/62134	ŚLAD OS.	?	?
73	33-45	186	GORYŃ	0 27	345.413	97386/62134	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
74	33-45	188	GORYŃ	0 28	345.413	97375/62083	ŚLAD OS.	KAK	NEOLIT
75	33-45	187	WIELDZADZ	0 36	345.413	97346/62135	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
76	33-45	191	WIELDZADZ	0 39	345.413	97262/62149	ŚLAD OS.		WŚ
77	33-45	190	WIELDZADZ	0 38	345.413	97242/62116	OSADA		WŚ
78	33-45	189	WIELDZADZ	0 37	345.413	97262/62075	OSADA		WŚ
79	33-45	192	WIELDZADZ	0 40	345.413	97188/62141	OSADA		WŚ
79	33-45	192	WIELDZADZ	0 40	345.413	97188/62141	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
79	33-45	192	WIELDZADZ	0 40	345.413	97188/62141	OSADA		PŚ
80	33-45	193	WIELDZADZ	0 41	345.413	97178/62184	ŚLAD OS.		WŚ
81	33-45	194	WIELDZADZ	0 42	345.413	97182/62199	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
82	33-45	110	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	00 9	345.413	97163/62214	OSADA		PŚ
82	33-45	110	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	00 9	345.413	97163/62214	OBOZOWISKO	KCKW	NEOLIT
83	33-45	108	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	00 7	345.413	97142/62238	ŚLAD OS.		NEOLIT
84	33-45	195	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	0 10	345.413	97209/6223	OSADA		PŚ
85	33-45	100	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	00 3	345.413	97077/62208	OSADA	KCWR	NEOLIT
86	33-45	101	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	00 4	345.413	97086/62239	OSADA	KPL	NEOLIT
87	33-45	102	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	00 5	345.413	97119/6221	ŚLAD OS.	?	?
88	33-45	103	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	00 6	345.413	97115/62215	OSADA		WŚ XIIIW
89	33-45	104	WIELDZADZ	0 32	345.413	97112/62198	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
89	33-45	104	WIELDZADZ	0 32	345.413	97112/62198	ŚLAD OS.	?	?
90	33-45	105	WIELDZADZ	0 33	345.413	97112/62186	ŚLAD OS.	KPL (?)	NEOLIT
91	33-45	106	WIELDZADZ	0 34	345.413	97128/62182	ŚLAD OS.		HA-LA
91	33-45	106	WIELDZADZ	0 34	345.413	97128/62182	OSADA		WŚ
91	33-45	106	WIELDZADZ	0 34	345.413	97128/62182	ŚLAD OS.	KCKW(?)	
92	33-45	35	WIELDZADZ	0 35	345.413	97131/62194	ŚLAD OS.	?	?
92	33-45	35	WIELDZADZ	0 35	345.413	97131/62194	OBOZOWISKO	KL	NEOLIT
93	33-45	95	WIELDZADZ	0 27	345.413	97136/62160	OBOZOWISKO		SCHN
94	33-45	94	WIELDZADZ	0 26	345.413	97132/62147	OSADA		WŚ
94	33-45	94	WIELDZADZ	0 26	345.413	97132/62147	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
94	33-45	94	WIELDZADZ	0 26	345.413	97132/62147	ŚLAD OS.		?
95	33-45	97	WIELDZADZ	0 29	345.413	97111/62142	ŚLAD OS.		WŚ
96	33-45	98	WIELDZADZ	0 30	345.413	97119/62160	ŚLAD OS.	?	?
97	33-45	99	WIELDZADZ	0 31	345.413	97084/62167	OSADA	KCWR	NEOLIT
97	33-45	99	WIELDZADZ	0 31	345.413	97084/62167	OSADA	KPL	NEOLIT
98	33-45	96	WIELDZADZ	0 28	345.413	97084/62105	ŚLAD OS.	?	?
99	33-45	92	WIELDZADZ	0 24	345.413	97102/62130	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
99	33-45	92	WIELDZADZ	0 24	345.413	97102/62130	OSADA	KL	NEOLIT
100	33-45	93	WIELDZADZ	0 25	345.413	97122/62133	ŚLAD OS.	?	?
100	33-45	93	WIELDZADZ	0 25	345.413	97122/62133	OSADA	KL	NEOLIT
101	33-45	87	WIELDZADZ	0 20	345.413	97151/62094	OSADA		PŚ
101	33-45	87	WIELDZADZ	0 20	345.413	97151/62094	OSADA	KL	NEOLIT

ANEKS NR 10
EWIDENCJA STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH NA TERENIE GMINY PŁUŻNICA

Lp.	Numer obszaru AZP	Numer stan. na obszarze	Miejscowość	Numer stan. w miejscowości	Godło mapy	Współrzędne	Funkcja obiektu	Kultura	Blizsza chronologia
101	33-45	87	WIELDZADZ	0 20	345.413	97151/62094	OSADA		HA-LA
102	33-45	88	WIELDZADZ	00 1	345.413	97121/62110	GRODZ.		WŚ
103	33-45	89	WIELDZADZ	0 21	345.413	97113/62100	OSADA		PŚ
103	33-45	89	WIELDZADZ	0 21	345.413	97113/62100	OSADA PODGR.		WŚ XII-XIIIW
103	33-45	89	WIELDZADZ	0 21	345.413	97113/62100	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
104	33-45	90	WIELDZADZ	0 22	345.413	97084/62089	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
105	33-45	91	WIELDZADZ	0 23	345.413	97070/62105	ŚLAD OS.	?	?
106	33-45	86	WIELDZADZ	0 19	345.413	97119/62039	ŚLAD OS.	KAK(?)	NEOLIT
107	33-45	85	WIELDZADZ	0 18	345.413	97126/62008	ŚLAD OS.		WŚ
108	33-45	84	WIELDZADZ	0 17	345.413	97103/61984	OSADA	KCWR	NEOLIT
108	33-45	84	WIELDZADZ	0 17	345.413	97103/61984	OSADA	KL	NEOLIT
108	33-45	84	WIELDZADZ	0 17	345.413	97103/61984	ŚLAD OS.		NEOLIT
109	33-45	83	WIELDZADZ	0 16	345.413	97085/62000	ŚLAD OS.	?	?
110	33-45	82	WIELDZADZ	0 15	345.413	97082/61982	ŚLAD OS.	KL(?)	NEOLIT
111	33-45	81	WIELDZADZ	0 14	345.413	97073/61957	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
111	33-45	81	WIELDZADZ	0 14	345.413	97073/61957	ŚLAD OS.	KL(?)	NEOLIT
112	33-45	80	KOTNOWO	0 10	345.413	97085/61903	ŚLAD OS.	?	?
113	33-45	163	KOTNOWO	0 16	345.413	97087/61818	ŚLAD OS.	KAK	NEOLIT
114	33-45	162	KOTNOWO	0 15	345.413	97141/61791	ŚLAD OS.		WŚ
114	33-45	162	KOTNOWO	0 15	345.413	97141/61791	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
115	33-45	164	JÓZEFKOWO	0 14	345.413	97077/61719	ŚLAD OS.	KAK	NEOLIT
116	33-45	71	KOTNOWO	00 5	345.413	97163/61898	OSADA		HA-LA
117	33-45	73	KOTNOWO	00 7	345.413	97174/61912	ŚLAD OS.	KAK(?)	NEOLIT
117	33-45	73	KOTNOWO	00 7	345.413	97174/61912	ŚLAD OS.		HA-LA
118	33-45	74	WIELDZADZ	0 10	345.413	97189/61970	OSADA		PŚ
119	33-45	79	WIELDZADZ	0 13	345.413	97210/61993	ŚLAD OS.		WŚ
120	33-45	72	KOTNOWO	00 6	345.413	97189/61913	ŚLAD OS.	KPL(?)	NEOLIT
120	33-45	72	KOTNOWO	00 6	345.413	97189/61913	ŚLAD OS.	?	?
121	33-45	70	KOTNOWO	00 4	345.413	97180/61885	ŚLAD OS.		HA-LA
122	33-45	67	KOTNOWO	00 1	345.413	97150/61851	ŚLAD OS.	?	?
123	33-45	161	KOTNOWO	0 14	345.413	97171/61804	ŚLAD OS.		SCHN
124	33-45	68	KOTNOWO	00 2	345.413	97194/61848	OSADA	KCW	NEOLIT
124	33-45	68	KOTNOWO	00 2	345.413	97194/61848	ŚLAD OS.		NEOLIT
124	33-45	68	KOTNOWO	00 2	345.413	97194/61848	OSADA	KPL	NEOLIT
125	33-45	69	KOTNOWO	00 3	345.413	97219/61867	ŚLAD OS.		HA-LA
126	33-45	77	KOTNOWO	00 8	345.413	97226/61880	OSADA		HA-LA
127	33-45	78	KOTNOWO	00 9	345.413	97228/61837	ŚLAD OS.	?	?
128	33-45	75	WIELDZADZ	0 11	345.413	97229/61925	OSADA		HA-LA
129	33-45	76	WIELDZADZ	0 12	345.413	97243/61917	OSADA		HA-LA
129	33-45	76	WIELDZADZ	0 12	345.413	97243/61917	OBOZOWISKO	KPL	NEOLIT
130	33-45	52	WIELDZADZ	00 8	345.413	97257/61960	OSADA		WŚ
130	33-45	52	WIELDZADZ	00 8	345.413	97257/61960	OSADA		HA-LA
130	33-45	52	WIELDZADZ	00 8	345.413	97257/61960	OBOZOWISKO		NEOLIT
131	33-45	53	WIELDZADZ	00 9	345.413	97222/61959	ŚLAD OS.		HA-LA
132	33-45	51	WIELDZADZ	00 7	345.413	97266/61926	OSADA		HA-LA
133	33-45	50	WIELDZADZ	00 6	345.413	97285/61909	OSADA		HA-LA
133	33-45	50	WIELDZADZ	00 6	345.413	97285/61909	ŚLAD OS.		SCHN
134	33-45	54	GORYŃ	0 10	345.413	97311/61982	ŚLAD OS.		HA-LA
135	33-45	55	GORYŃ	0 11	345.413	97329/61985	ŚLAD OS.		OR(?)
136	33-45	56	GORYŃ	0 12	345.413	97330/61963	ŚLAD OS.	?	?
137	33-45	43	GORYŃ	00 8	345.413	97300/61940	ŚLAD OS.	KL(?)	NEOLIT
137	33-45	43	GORYŃ	00 8	345.413	97300/61940	OSADA		WŚ
137	33-45	43	GORYŃ	00 8	345.413	97300/61940	ŚLAD OS.	KCWR	NEOLIT
137	33-45	43	GORYŃ	00 8	345.413	97300/61940	OBOZOWISKO	KPL	NEOLIT
137	33-45	43	GORYŃ	00 8	345.413	97300/61940	OSADA	ŁUŻ	
138	33-45	42	GORYŃ	00 7	345.413	97327/61924	OSADA		HA-LA
139	33-45	41	GORYŃ	00 6	345.413	97347/61918	ŚLAD OS.	?	?
140	33-45	44	GORYŃ	00 9	345.413	97315/61905	ŚLAD OS.	?	?
141	33-45	48	BŁĘDOWO	0 21	345.413	97311/61873	ŚLAD OS.	?	?
141	33-45	48	BŁĘDOWO	0 21	345.413	97311/61873	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
142	33-45	49	BŁĘDOWO	0 22	345.413	97320/61848	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
143	33-45	47	BŁĘDOWO	0 20	345.413	97339/61873	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
144	33-45	46	BŁĘDOWO	0 19	345.413	97370/61875	ŚLAD OS.	?	?
145	33-45	45	BŁĘDOWO	0 18	345.413	97380/61861	ŚLAD OS.	?	?
146	33-45	4	BŁĘDOWO	00 4	345.413	97472/61781	OSADA		WŚ
146	33-45	4	BŁĘDOWO	00 4	345.413	97472/61781	ŚLAD OS.	KAK(?)	NEOLIT
146	33-45	4	BŁĘDOWO	00 4	345.413	97472/61781	OBOZOWISKO	KPL	NEOLIT
147	33-45	7	BŁĘDOWO	00 5	345.413	97410/61782	OSADA		HA-LA
148	33-45	66	BŁĘDOWO	0 24	345.413	97359/61816	OSADA		OR
148	33-45	66	BŁĘDOWO	0 24	345.413	97359/61816	OSADA	KL(?)	NEOLIT
149	33-45	65	BŁĘDOWO	0 23	345.413	97353/61793	ŚLAD OS.	KAK	NEOLIT
149	33-45	65	BŁĘDOWO	0 23	345.413	97353/61793	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
149	33-45	65	BŁĘDOWO	0 23	345.413	97353/61793	OSADA		PŚ
150	33-45	64	PLACHAWY	0 21	345.413	97355/61771	OSADA	KAK	NEOLIT
150	33-45	64	PLACHAWY	0 21	345.413	97355/61771	OSADA		HA-LA
150	33-45	64	PLACHAWY	0 21	345.413	97355/61771	ŚLAD OS.	KPL(?)	NEOLIT
151	33-45	5	PLACHAWY	00 4	345.413	97413/61747	OSADA		HA-LA
152	33-45	6	PLACHAWY	00 5	345.413	97379/61744	ŚLAD OS.	?	?

ANEKS NR 10
EWIDENCJA STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH NA TERENIE GMINY PŁUŻNICA

Lp.	Numer obszaru AZP	Numer stan. na obszarze	Miejscowość	Numer stan. w miejscowości	Godło mapy	Współrzędne	Funkcja obiektu	Kultura	Blizsza chronologia
152	33-45	6	PLACHAWY	00 5	345.413	97379/61744	OBOZOWISKO	KAK(?)	NEOLIT
153	33-45	2	PLACHAWY	00 2	345.413	97438/61699	SLAD OS.	?	?
154	33-45	3	PLACHAWY	00 3	345.413	97401/61669	SLAD OS.		EP. KAMIENIA
155	33-45	1	PLACHAWY	00 1	345.324	97435/61583	SLAD OS.		EP. KAMIENIA
156	33-45	9	PLACHAWY	00 7	345.324	97490/61555	OSADA	KL	NEOLIT
156	33-45	9	PLACHAWY	00 7	345.324	97490/61555	SLAD OS.	KPL	NEOLIT
156	33-45	9	PLACHAWY	00 7	345.324	97490/61555	OSADA	KAK	NEOLIT
156	33-45	9	PLACHAWY	00 7	345.324	97490/61555	SLAD OS.		NEOLIT
156	33-45	9	PLACHAWY	00 7	345.324	97490/61555	OSADA		HA-LA
157	33-45	8	PLACHAWY	00 6	345.324	97462/61534	SLAD OS.		EP. KAMIENIA
157	33-45	8	PLACHAWY	00 6	345.324	97462/61534	OSADA		WS
158	33-45	19	PLACHAWY	0 14	345.324	97445/61558	SLAD OS.		PS
158	33-45	19	PLACHAWY	0 14	345.324	97445/61558	OSADA		OR
159	33-45	20	PLACHAWY	0 15	345.324	97461/61566	SLAD OS.	?	?
159	33-45	20	PLACHAWY	0 15	345.324	97461/61566	SLAD OS.	KPL	NEOLIT
160	33-45	21	PLACHAWY	0 16	345.324	97470/61588	SLAD OS.	?	?
161	33-45	22	PLACHAWY	0 17	345.324	97458/61596	OSADA		HA-LA
162	33-45	118	PLACHAWY	0 22	345.413	97405/61620	SLAD OS.		SCHN
162	33-45	118	PLACHAWY	0 22	345.413	97405/61620	SLAD OS.		HA-LA
163	33-45	113	DZIALOWO	00 6	345.324	97394/61558	SLAD OS.		NEOLIT
164	33-45	111	DZIALOWO	0 28	345.324	97383/61572	SLAD OS.	KAK	NEOLIT
164	33-45	111	DZIALOWO	0 28	345.324	97383/61572	OSADA		OR
165	33-45	114	DZIALOWO	00 7	345.324	97377/61595	SLAD OS.		EP. KAMIENIA
165	33-45	114	DZIALOWO	00 7	345.324	97377/61595	OSADA		WS
166	33-45	115	DZIALOWO	00 8	345.413	97369/61611	OBOZOWISKO	KPL	NEOLIT
166	33-45	115	DZIALOWO	00 8	345.413	97369/61611	OSADA	POM.	
167	33-45	116	DZIALOWO	00 9	345.413	97371/61632	SLAD OS.	?	?
168	33-45	119	DZIALOWO	0 10	345.413	97383/61673	OSADA		HA-LA
168	33-45	119	DZIALOWO	0 10	345.413	97383/61673	SLAD OS.	KPL	NEOLIT
168	33-45	119	DZIALOWO	0 10	345.413	97383/61673	SLAD OS.		SCHN
168	33-45	119	DZIALOWO	0 10	345.413	97383/61673	SLAD OS.		NEOLIT
169	33-45	120	DZIALOWO	0 11	345.413	97267/61674	SLAD OS.		NEOLIT
169	33-45	120	DZIALOWO	0 11	345.413	97267/61674	OSADA		WS
170	33-45	121	DZIALOWO	0 12	345.413	97353/61678	OSADA		WS
171	33-45	122	DZIALOWO	0 13	345.413	97353/61773	SLAD OS.		EP. KAMIENIA
171	33-45	122	DZIALOWO	0 13	345.413	97353/61773	OSADA		HA-LA
172	33-45	57	PLACHAWY	0 18	345.413	97340/61711	OBOZOWISKO	KAK	NEOLIT
172	33-45	57	PLACHAWY	0 18	345.413	97340/61711	OSADA		HA-LA
173	33-45	59	PLACHAWY	0 20	345.413	97325/61714	SLAD OS.		EP. KAMIENIA
173	33-45	59	PLACHAWY	0 20	345.413	97325/61714	SLAD OS.		HA-LA
174	33-45	58	PLACHAWY	0 19	345.413	97315/61705	OSADA		HA-LA
174	33-45	58	PLACHAWY	0 19	345.413	97315/61705	SLAD OS.		SCHN
175	33-45	61	DZIALOWO	00 4	345.413	97298/61736	SLAD OS.		EP. KAMIENIA
176	33-45	124	DZIALOWO	0 15	345.413	97298/61697	SLAD OS.	?	?
177	33-45	125	DZIALOWO	0 16	345.413	97293/61681	SLAD OS.	?	?
178	33-45	60	DZIALOWO	00 3	345.413	97281/61700	SLAD OS.	?	?
178	33-45	60	DZIALOWO	00 3	345.413	97281/61700	OSADA	KPL	NEOLIT
179	33-45	62	DZIALOWO	00 5	345.413	97271/61690	SLAD OS.	KPL	NEOLIT
179	33-45	62	DZIALOWO	00 5	345.413	97271/61690	SLAD OS.	KAK	NEOLIT
180	33-45	112	DZIALOWO	0 29	345.413	97325/61668	SLAD OS.		EP. KAMIENIA
180	33-45	112	DZIALOWO	0 29	345.413	97325/61668	OSADA		HA-LA
181	33-45	128	DZIALOWO	0 18	345.413	97303/61659	SLAD OS.		SCHN
181	33-45	128	DZIALOWO	0 18	345.413	97303/61659	OSADA		HA-LA
181	33-45	128	DZIALOWO	0 18	345.413	97303/61659	SLAD OS.	KPL	NEOLIT
182	33-45	129	DZIALOWO	0 19	345.413	97347/61668	OSADA		SCHN
182	33-45	129	DZIALOWO	0 19	345.413	97347/61668	OSADA		HA-LA
183	33-45	127	DZIALOWO	0 17	345.413	97286/61649	SLAD OS.		SCHN
183	33-45	127	DZIALOWO	0 17	345.413	97286/61649	OSADA		HA-LA
183	33-45	127	DZIALOWO	0 17	345.413	97286/61649	OSADA		WS
184	33-45	63	DABROWKA	00 2	345.413	97262/61697	OSADA	KAK	NEOLIT
184	33-45	63	DABROWKA	00 2	345.413	97262/61697	SLAD OS.	KPL	NEOLIT
184	33-45	63	DABROWKA	00 2	345.413	97262/61697	OSADA		HA-LA
185	33-45	140	DZIALOWO	0 24	345.324	97350/61593	SLAD OS.	?	?
186	33-45	141	DZIALOWO	0 25	345.413	97347/61609	OSADA		HA-LA
187	33-45	142	DZIALOWO	0 26	345.413	97324/61602	OSADA		WS
187	33-45	142	DZIALOWO	0 26	345.413	97324/61602	OSADA		HA-LA
188	33-45	143	DZIALOWO	0 27	345.324	97312/61595	SLAD OS.	?	?
189	33-45	123	DZIALOWO	0 14	345.324	97348/61542	SLAD OS.		NEOLIT
190	33-45	136	DZIALOWO	0 20	345.324	97245/61555	SLAD OS.		WS
191	33-45	137	DZIALOWO	0 21	345.324	97331/61558	OSADA		HA-LA
192	33-45	138	DZIALOWO	0 22	345.324	97329/61573	SLAD OS.		SCHN
193	33-45	139	DZIALOWO	0 23	345.324	97338/61581	OSADA		OR
193	33-45	139	DZIALOWO	0 23	345.324	97338/61581	OSADA		SCHN
193	33-45	139	DZIALOWO	0 23	345.324	97338/61581	OSADA	KPL	NEOLIT
194	33-45	144	DABROWKA	0 10	345.324	97312/61573	OSADA		HA-LA
195	33-45	145	DABROWKA	0 11	345.324	97317/61556	OSADA		HA-LA
195	33-45	145	DABROWKA	0 11	345.324	97317/61556	OSADA		OR
195	33-45	145	DABROWKA	0 11	345.324	97317/61556	SLAD OS.	KPL	NEOLIT

ANEKS NR 10
EWIDENCJA STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH NA TERENIE GMINY PŁUŻNICA

Lp.	Numer obszaru AZP	Numer stan. na obszarze	Miejscowość	Numer stan. w miejscowości	Godło mapy	Współrzędne	Funkcja obiektu	Kultura	Blizsza chronologia
196	33-45	146	DĄBRÓWKA	0 12	345.324	97305/61543	OBOZOWISKO	KCW	NEOLIT
196	33-45	146	DĄBRÓWKA	0 12	345.324	97305/61543	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
197	33-45	134	DĄBRÓWKA	00 8	345.324	97278/61575	ŚLAD OS.	?	?
198	33-45	147	DĄBRÓWKA	0 13	345.413	97273/61608	OSADA		SCHN
198	33-45	147	DĄBRÓWKA	0 13	345.413	97273/61608	OSADA		HA-LA
199	33-45	135	DĄBRÓWKA	00 9	345.324	97277/61596	OSADA		HA-LA
199	33-45	135	DĄBRÓWKA	00 9	345.324	97277/61596	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
199	33-45	135	DĄBRÓWKA	00 9	345.324	97277/61596	OSADA	KPL	NEOLIT
199	33-45	135	DĄBRÓWKA	00 9	345.324	97277/61596	OSADA	KL	NEOLIT
200	33-45	148	DĄBRÓWKA	0 14	345.324	97264/61597	ŚLAD OS.	?	?
200	33-45	148	DĄBRÓWKA	0 14	345.324	97264/61597	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
201	33-45	153	DĄBRÓWKA	0 19	345.324	97267/61539	OSADA		WŚ
202	33-45	133	DĄBRÓWKA	00 7	345.324	97239/61563	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
202	33-45	133	DĄBRÓWKA	00 7	345.324	97239/61563	OSADA		WŚ
203	33-45	132	DĄBRÓWKA	00 6	345.324	97228/61583	OSADA		WŚ
204	33-45	126	DĄBRÓWKA	00 3	345.413	97267/61668	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
204	33-45	126	DĄBRÓWKA	00 3	345.413	97267/61668	ŚLAD OS.	?	?
205	33-45	130	DĄBRÓWKA	00 4	345.413	97261/61635	OSADA		HA-LA
205	33-45	130	DĄBRÓWKA	00 4	345.413	97261/61635	OSADA	KL	NEOLIT
205	33-45	130	DĄBRÓWKA	00 4	345.413	97261/61635	ŚLAD OS.	KCWR	NEOLIT
206	33-45	131	DĄBRÓWKA	00 5	345.413	97238/61623	OSADA		OR
207	33-45	152	DĄBRÓWKA	0 18	345.324	97211/61555	OSADA		WŚ
208	33-45	154	DĄBRÓWKA	0 20	345.413	97211/61600	ŚLAD OS.		HA-LA
208	33-45	154	DĄBRÓWKA	0 20	345.413	97211/61600	OSADA		PŚ
209	33-45	155	DĄBRÓWKA	0 21	345.413	97193/61634	OSADA		PŚ
209	33-45	155	DĄBRÓWKA	0 21	345.413	97193/61634	OSADA		WŚ
210	33-45	156	DĄBRÓWKA	0 22	345.413	97205/61660	OSADA	KPL	NEOLIT
211	33-45	158	DĄBRÓWKA	0 23	345.413	97187/61704	OSADA	KPL	NEOLIT
212	33-45	149	DĄBRÓWKA	0 15	345.324	97184/61572	OSADA	KAK	NEOLIT
212	33-45	149	DĄBRÓWKA	0 15	345.324	97184/61572	OSADA	KPL	NEOLIT
213	33-45	151	DĄBRÓWKA	0 17	345.324	97159/61553	OSADA		WŚ XIIIW
214	33-45	150	DĄBRÓWKA	0 16	345.324	97211/61555	OSADA		WŚ
215	33-45	157	KOTNOWO	0 11	345.413	97170/61684	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
216	33-45	159	KOTNOWO	0 12	345.413	97167/61716	ŚLAD OS.	KL(?)	NEOLIT
217	33-45	160	KOTNOWO	0 13	345.413	97153/61717	OSADA	KL	NEOLIT
218	33-45	109	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	00 8	345.413	97149/62219	ŚLAD OS.		PŚ
219	33-46	114	MGOWO	0 32	345.411	97574/62234	OSADA		OR
219	33-46	114	MGOWO	0 32	345.411	97574/62234	OBOZOWISKO	KPL	NEOLIT
220	33-46	115	MGOWO	0 33	345.411	97578/62248	OSADA		OR
220	33-46	115	MGOWO	0 33	345.411	97578/62248	ŚLAD OS.	KAK	NEOLIT
221	33-46	116	MGOWO	0 34	345.411	97565/62277	OSADA		HA-LA
222	33-46	117	MGOWO	0 35	345.411	97547/62277	OBOZOWISKO		SCHN
223	33-46	118	MGOWO	0 36	345.411	97545/62263	OBOZOWISKO	KCWR	NEOLIT
223	33-46	118	MGOWO	0 36	345.411	97545/62263	ŚLAD OS.		NEOLIT
223	33-46	118	MGOWO	0 36	345.411	97545/62263	OBOZOWISKO	KAK	NEOLIT
224	33-46	119	MGOWO	0 37	345.411	97530/62274	OBOZOWISKO	KCW(?)	NEOLIT
224	33-46	119	MGOWO	0 37	345.411	97530/62274	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
224	33-46	119	MGOWO	0 37	345.411	97530/62274	ŚLAD OS.		NEOLIT
224	33-46	119	MGOWO	0 37	345.411	97530/62274	OSADA		HA-LA
225	33-46	113	MGOWO	0 10	345.411	97535/6223	OBOZOWISKO		SCHN
225	33-46	113	MGOWO	0 10	345.411	97535/6223	OSADA		OR
226	33-46	138	MGOWO	0 31	345.411	97539/62260	OSADA		HA-LA
226	33-46	138	MGOWO	0 31	345.411	97539/62260	OSADA	KAK	NEOLIT
227	33-46	120	MGOWO	0 38	345.411	97525/62284	OSADA		HA-LA
228	33-46	112	MGOWO	0 30	345.411	97519/62241	OSADA	POM.	
228	33-46	112	MGOWO	0 30	345.411	97519/62241	OBOZOWISKO	KAK	NEOLIT
228	33-46	112	MGOWO	0 30	345.411	97519/62241	ŚLAD OS.	KL(?)	NEOLIT
229	33-46	111	MGOWO	0 29	345.413	97497/62252	OBOZOWISKO		SCHN
229	33-46	111	MGOWO	0 29	345.413	97497/62252	ŚLAD OS.	?	?
230	33-46	109	MGOWO	0 27	345.413	97485/62245	ŚLAD OS.		SCHN
231	33-46	110	MGOWO	0 28	345.413	97485/62261	OSADA	POM.	
231	33-46	110	MGOWO	0 28	345.413	97485/62261	OBOZOWISKO	KAK(?)	NEOLIT
232	33-46	108	MGOWO	0 26	345.413	97463/62266	OSADA		WŚ XI-XIIW
232	33-46	108	MGOWO	0 26	345.413	97463/62266	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
233	33-46	121	MGOWO	0 39	345.411	97503/62303	OSADA		HA-LA
234	33-46	122	MGOWO	0 40	345.411	97517/62307	OSADA		HA-LA
235	33-46	123	MGOWO	0 41	345.411	97517/62318	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
235	33-46	123	MGOWO	0 41	345.411	97517/62318	ŚLAD OS.		WŚ
236	33-46	124	MGOWO	0 42	345.411	97537/62308	ŚLAD OS.	KCKW(?)	NEOLIT
236	33-46	124	MGOWO	0 42	345.411	97537/62308	OBOZOWISKO	KPL	NEOLIT
236	33-46	124	MGOWO	0 42	345.411	97537/62308	OSADA		HA-LA
236	33-46	124	MGOWO	0 42	345.411	97537/62308	OSADA		WŚ
236	33-46	124	MGOWO	0 42	345.411	97537/62308	OSADA	KCWR	NEOLIT
237	33-46	125	MGOWO	0 43	345.411	97548/62315	OSADA		WŚ
238	33-46	126	MGOWO	0 44	345.411	97572/62307	OSADA		WŚ
239	33-46	127	MGOWO	0 45	345.411	97570/62322	ŚLAD OS.		WŚ
240	33-46	128	MGOWO	0 46	345.411	97572/62343	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
241	33-46	129	MGOWO	0 47	345.411	97551/62372	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA

ANEKS NR 10
EWIDENCJA STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH NA TERENIE GMINY PŁUŻNICA

Lp.	Numer obszaru AZP	Numer stan. na obszarze	Miejscowość	Numer stan. w miejscowości	Godło mapy	Współrzędne	Funkcja obiektu	Kultura	Blizsza chronologia
241	33-46	129	MGOWO	0 47	345.411	97551/62372	ŚLAD OS.	?	?
242	33-46	130	MGOWO	0 48	345.411	97553/62385	ŚLAD OS.	?	?
243	33-46	131	MGOWO	0 49	345.411	97539/62364	ŚLAD OS.	?	?
244	33-46	132	MGOWO	0 50	345.411	97556/62356	OSADA		OR
245	33-46	133	MGOWO	0 51	345.411	97547/62344	ŚLAD OS.	?	?
246	33-46	134	MGOWO	0 52	345.411	97526/62343	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
246	33-46	134	MGOWO	0 52	345.411	97526/62343	OSADA		WŚ
247	33-46	135	MGOWO	0 53	345.411	97526/62366	ŚLAD OS.	?	?
248	33-46	136	MGOWO	0 54	345.413	97487/62363	ŚLAD OS.	?	?
248	33-46	136	MGOWO	0 54	345.413	97487/62363	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
249	33-46	137	MGOWO	0 55	345.411	97510/62332	ŚLAD OS.	?	?
250	33-46	197	BĄGART	00 8	345.412	97508/62415	ŚLAD OS.	?	?
251	33-46	198	BĄGART	00 9	345.412	97565/62403	ŚLAD OS.		HA-LA
252	33-46	199	BĄGART	0 10	345.411	97576/62394	ŚLAD OS.	?	?
253	33-46	60	BĄGART	00 5	345.412	97502/62451	OBOZOWISKO	KPL-IIF	NEOLIT
253	33-46	60	BĄGART	00 5	345.412	97502/62451	OSADA		HA-LA
254	33-46	59	BĄGART	00 4	345.414	97488/62441	OBOZOWISKO		SCHN
254	33-46	59	BĄGART	00 4	345.414	97488/62441	OBOZOWISKO		HA-LA
255	33-46	58	BĄGART	00 3	345.414	97460/62461	ŚLAD OS.		WS
256	33-46	73	BĄGART	00 7	345.414	97446/62484	ŚLAD OS.	?	?
256	33-46	73	BĄGART	00 7	345.414	97446/62484	OSADA	KPL	NEOLIT
257	33-46	57	BĄGART	00 2	345.414	97383/62484	ŚLAD OS.		NEOLIT
258	33-46	56	BĄGART	00 1	345.414	97383/62484	ŚLAD OS.	?	?
259	33-46	53	MGOWO	0 24	345.413	97438/62378	ŚLAD OS.		WŚ
260	33-46	48	MGOWO	0 19	345.413	97433/62352	OSADA		PŚ
261	33-46	49	MGOWO	0 20	345.413	97420/62304	ŚLAD OS.	KCW(?)	NEOLIT
261	33-46	49	MGOWO	0 20	345.413	97420/62304	OSADA		HA-LA
262	33-46	50	MGOWO	0 21	345.413	97405/62298	ŚLAD OS.	?	?
263	33-46	51	MGOWO	0 22	345.413	97387/62298	OSADA		PŚ
264	33-46	52	MGOWO	0 23	345.413	97388/62325	ŚLAD OS.		HA-LA
264	33-46	52	MGOWO	0 23	345.413	97388/62325	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
265	33-46	54	MGOWO	0 25	345.414	97379/62406	ŚLAD OS.		HA-LA
266	33-46	193	MGOWO	0 56	345.414	97357/62432	ŚLAD OS.	?	?
266	33-46	193	MGOWO	0 56	345.414	97357/62432	ŚLAD OS.	KCWR	NEOLIT
267	33-46	55	PÓLKO	00 2	345.414	97345/62454	ŚLAD OS.		HA-LA
268	33-46	101	PÓLKO	00 3	345.414	97342/62491	ŚLAD OS.	KAK	NEOLIT
269	33-46	102	PÓLKO	00 4	345.414	97333/62483	ŚLAD OS.	KCKW(?)	NEOLIT
270	33-46	45	MGOWO	0 17	345.413	97320/62352	OBOZOWISKO	KAK	NEOLIT
270	33-46	45	MGOWO	0 17	345.413	97320/62352	ŚLAD OS.	?	?
271	33-46	46	MGOWO	0 18	345.413	97319/62365	ŚLAD OS.		WŚ
272	33-46	194	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	0 27	345.414	97324/62405	ŚLAD OS.	?	?
273	33-46	195	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	0 28	345.413	97283/62376	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
274	33-46	196	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	0 29	345.413	97242/62373	ŚLAD OS.	KCWR	NEOLIT
274	33-46	196	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	0 29	345.413	97242/62373	ŚLAD OS.		HA-LA
275	33-46	44	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	0 12	345.413	97290/62302	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
276	33-46	43	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	0 11	345.413	97285/62295	ŚLAD OS.	POM.	LA
276	33-46	43	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	0 11	345.413	97285/62295	ŚLAD OS.	KL(?)	NEOLIT
277	33-46	93	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	0 20	345.413	97258/62300	ŚLAD OS.		SCHN
277	33-46	93	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	0 20	345.413	97258/62300	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
278	33-46	94	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	0 21	345.413	97249/62320	OSADA		WŚ
279	33-46	92	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	0 19	345.413	97250/62296	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
280	33-46	95	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	0 22	345.413	97226/62309	OBOZOWISKO	KCWR	NEOLIT
280	33-46	95	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	0 22	345.413	97226/62309	OBOZOWISKO		SCHN
281	33-46	96	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	0 23	345.413	97197/62320	ŚLAD OS.		OR
282	33-46	190	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	0 24	345.413	97175/62334	OSADA		PŚ
283	33-46	191	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	0 25	345.413	97213/62377	OSADA		PŚ
284	33-46	192	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	0 26	345.413	97170/62368	OSADA		PŚ
285	33-46	91	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	0 18	345.413	97243/62261	OSADA		HA-LA
285	33-46	91	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	0 18	345.413	97243/62261	OBOZOWISKO		SCHN
285	33-46	91	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	0 18	345.413	97243/62261	ŚLAD OS.		WEB
285	33-46	91	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	0 18	345.413	97243/62261	OBOZOWISKO	KPL	NEOLIT
286	33-46	90	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	0 17	345.413	97190/62279	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
287	33-46	86	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	0 13	345.413	97143/62279	ŚLAD OS.		WŚ
288	33-46	87	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	0 14	345.413	97138/62255	ŚLAD OS.		WEB
289	33-46	88	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	0 15	345.413	97117/62259	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
290	33-46	89	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	0 16	345.413	97111/62274	OSADA		PŚ
291	34-45	84	JÓZEFKOWO	00 5	345.413	97042/61690	ŚLAD OS.		HA-LA
292	34-45	85	JÓZEFKOWO	00 6	345.431	96992/61683	OSADA		PŚ
292	34-45	85	JÓZEFKOWO	00 6	345.431	96992/61683	OBOZOWISKO	KPL	NEOLIT
292	34-45	85	JÓZEFKOWO	00 6	345.431	96992/61683	ŚLAD OS.	KAK	NEOLIT
293	34-45	86	JÓZEFKOWO	00 7	345.431	96981/61677	OSADA		PŚ
294	34-45	87	JÓZEFKOWO	00 8	345.431	96942/61650	OSADA		PŚ
295	34-45	88	JÓZEFKOWO	00 9	345.431	96962/62690	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
296	34-45	89	JÓZEFKOWO	0 10	345.431	96900/61690	ŚLAD OS.		PŚ
296	34-45	89	JÓZEFKOWO	0 10	345.431	96900/61690	ŚLAD OS.	?	?
296	34-45	89	JÓZEFKOWO	0 10	345.431	96900/61690	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
297	34-45	132	CZAPLE	0 0 0	.	/	OSADA(?)	KPL	NEOLIT
298	34-45	73	JÓZEFKOWO	00 2	345.342	96826/61580	ŚLAD OS.	?	?

ANEKS NR 10
EWIDENCJA STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH NA TERENIE GMINY PŁUŻNICA

Lp.	Numer obszaru AZP	Numer stan. na obszarze	Miejscowość	Numer stan. w miejscowości	Godło mapy	Współrzędne	Funkcja obiektu	Kultura	Blizsza chronologia
298	34-45	73	JÓZEFKOWO	00 2	345.342	96826/61580	OSADA	KPL	NEOLIT
298	33-46	107	PÓLKO	00 6	345.414	97248/62623	OSADA		HA-LA
299	33-46	106	PÓLKO	00 5	345.414	97207/62630	ŚLAD OS.		EP. BRAZU(?)
300	34-45	71	PŁUŻNICA	0 34	345.431	96834/61764	ŚLAD OS.		NEOLIT
301	34-45	70	PŁUŻNICA	0 33	345.431	96863/61825	ŚLAD OS.		HA-LA
302	34-45	69	PŁUŻNICA	0 32	345.431	96857/61846	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
303	34-45	68	PŁUŻNICA	0 31	345.431	96871/61875	ŚLAD OS.		NEOLIT
303	34-45	68	PŁUŻNICA	0 31	345.431	96871/61875	OSADA		PŚ
304	34-45	66	PŁUŻNICA	0 29	345.431	96915/61847	ŚLAD OS.	?	?
305	34-45	67	PŁUŻNICA	0 30	345.431	96917/61825	ŚLAD OS.		NEOLIT
305	34-45	67	PŁUŻNICA	0 30	345.431	96917/61825	OSADA		HA-LA
306	34-45	65	PŁUŻNICA	0 28	345.431	96940/61841	ŚLAD OS.		HA-LA
306	34-45	65	PŁUŻNICA	0 28	345.431	96940/61841	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
307	34-45	64	PŁUŻNICA	0 27	345.431	96950/61844	ŚLAD OS.		NEOLIT
308	34-45	63	PŁUŻNICA	0 26	345.431	96988/61892	ŚLAD OS.	KCWR	NEOLIT
308	34-45	63	PŁUŻNICA	0 26	345.431	96988/61892	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
309	34-45	37	PŁUŻNICA	0 12	345.431	96994/61999	ŚLAD OS.		HA-LA
309	34-45	37	PŁUŻNICA	0 12	345.431	96994/61999	OBOZOWISKO	KPL	NEOLIT
310	34-45	38	PŁUŻNICA	0 13	345.431	96997/61985	ŚLAD OS.		NEOLIT
311	34-45	39	PŁUŻNICA	0 14	345.431	96978/61975	ŚLAD OS.		HA-LA
311	34-45	39	PŁUŻNICA	0 14	345.431	96978/61975	ŚLAD OS.	KPL(?)	NEOLIT
311	34-45	39	PŁUŻNICA	0 14	345.431	96978/61975	ŚLAD OS.		PŚ
312	34-45	43	PŁUŻNICA	0 15	345.431	96948/61949	ŚLAD OS.		HA-LA
313	34-45	36	PŁUŻNICA	0 11	345.431	96939/61973	OSADA		PŚ
313	34-45	36	PŁUŻNICA	0 11	345.431	96939/61973	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
314	34-45	44	PŁUŻNICA	0 16	345.431	96936/61947	OSADA	KPL	NEOLIT
315	34-45	45	PŁUŻNICA	0 17	345.431	96937/61920	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
315	34-45	45	PŁUŻNICA	0 17	345.431	96937/61920	ŚLAD OS.		WŚ
316	34-45	46	PŁUŻNICA	0 18	345.431	96954/61927	ŚLAD OS.	KL	NEOLIT
316	34-45	46	PŁUŻNICA	0 18	345.431	96954/61927	OSADA	KCWR	NEOLIT
317	34-45	47	PŁUŻNICA	0 19	345.431	96957/61911	OSADA		WŚ
318	34-45	48	PŁUŻNICA	0 20	345.431	96963/61924	OSADA		WŚ
319	34-45	133	PŁUŻNICA	0 0 0	.	/	OSADA	KPL	NEOLIT
320	34-45	35	PŁUŻNICA	0 10	345.431	96865/61916	ŚLAD OS.	KAK	NEOLIT
321	34-45	34	PŁUŻNICA	00 9	345.431	96856/61928	ŚLAD OS.		NEOLIT
322	34-45	33	PŁUŻNICA	00 8	345.431	96846/61933	ŚLAD OS.		NEOLIT
323	34-45	32	PŁUŻNICA	00 7	345.431	96850/61920	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
324	34-45	58	PŁUŻNICA	0 21	345.431	96821/91928	ŚLAD OS.		NEOLIT
325	34-45	59	PŁUŻNICA	0 22	345.431	96829/61939	ŚLAD OS.		PŚ
325	34-45	59	PŁUŻNICA	0 22	345.431	96829/61939	ŚLAD OS.	KAK	NEOLIT
325	34-45	59	PŁUŻNICA	0 22	345.431	96829/61939	OSADA		WŚ
326	34-45	60	PŁUŻNICA	0 23	345.431	96827/61953	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
327	34-45	61	PŁUŻNICA	0 24	345.431	96821/61953	ŚLAD OS.	KAK	NEOLIT
327	34-45	61	PŁUŻNICA	0 24	345.431	96821/61953	ŚLAD OS.		WEB
328	34-45	62	PŁUŻNICA	0 25	345.431	96845/62012	OSADA		PŚ
329	34-45	40	WIEDZĄDZ	00 2	345.413	97004/61986	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
330	34-45	41	WIEDZĄDZ	00 3	345.413	97031/61987	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
330	34-45	41	WIEDZĄDZ	00 3	345.413	97031/61987	ŚLAD OS.	?	?
331	34-45	42	WIEDZĄDZ	00 4	345.413	97026/61942	ŚLAD OS.		NEOLIT
332	34-45	57	WIEDZĄDZ	00 5	345.413	97019/62122	ŚLAD OS.	?	?
333	34-45	52	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	00 1	345.431	96882/62202	OBOZOWISKO	KPL	NEOLIT
333	34-45	52	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	00 1	345.431	96882/62202	ŚLAD OS.		PŚ
334	34-45	53	NOWA WIEŚ KRÓLEWSKA	00 2	345.431	96983/62238	ŚLAD OS.		PŚ
335	34-45	51	CZAPLE	0 20	345.431	96892/62251	OSADA		PŚ
336	34-45	49	CZAPLE	0 18	345.431	96868/62248	OSADA		PŚ
337	34-45	50	CZAPLE	0 19	345.431	96878/62203	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
338	34-45	56	CZAPLE	0 23	345.431	96825/62048	OSADA		PŚ
338	34-45	56	CZAPLE	0 23	345.431	96825/62048	OSADA		WŚ
339	34-45	55	CZAPLE	0 22	345.431	96829/62119	ŚLAD OS.		HA-LA
340	34-45	54	CZAPLE	0 21	345.431	96801/62121	ŚLAD OS.		WŚ
340	34-45	54	CZAPLE	0 21	345.431	96801/62121	ŚLAD OS.		PŚ
341	34-45	134	PŁUŻNICA	0 0 0	.	/	ZNAL. LUŻNE		NEOLIT
342	34-45	123	BIELAWY	0 15	345.342	96768/61546	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
342	34-45	123	BIELAWY	0 15	345.342	96768/61546	ŚLAD OS.		PŚ
343	34-45	122	BIELAWY	0 14	345.342	96729/61580	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
344	34-45	121	BIELAWY	0 13	345.342	96713/61579	OBOZOWISKO	KPL	NEOLIT
345	34-45	119	BIELAWY	0 11	345.342	96698/61585	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
346	34-45	120	BIELAWY	0 12	345.342	96668/61583	OSADA		WŚ
346	34-45	120	BIELAWY	0 12	345.342	96668/61583	ŚLAD OS.		WEB
347	34-45	118	PŁUŻNICA	0 39	345.431	96786/61750	ŚLAD OS.	?	?
348	34-45	114	PŁUŻNICA	0 35	345.431	96742/61801	ŚLAD OS.		OR
348	34-45	114	PŁUŻNICA	0 35	345.431	96742/61801	OSADA		PŚ
348	34-45	114	PŁUŻNICA	0 35	345.431	96742/61801	ŚLAD OS.		NEOLIT
348	34-45	114	PŁUŻNICA	0 35	345.431	96742/61801	OSADA	KAK	NEOLIT
348	34-45	114	PŁUŻNICA	0 35	345.431	96742/61801	OSADA	KPL	NEOLIT
349	34-45	115	PŁUŻNICA	0 36	345.431	96746/61818	ŚLAD OS.		HA-LA
349	34-45	115	PŁUŻNICA	0 36	345.431	96746/61818	ŚLAD OS.	KCWR	NEOLIT
350	34-45	116	PŁUŻNICA	0 37	345.431	96728/61854	ŚLAD OS.		NEOLIT

ANEKS NR 10
EWIDENCJA STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH NA TERENIE GMINY PŁUŻNICA

Lp.	Numer obszaru AZP	Numer stan. na obszarze	Miejscowość	Numer stan. w miejscowości	Godło mapy	Współrzędne	Funkcja obiektu	Kultura	Blizsza chronologia
351	34-45	117	PŁUŻNICA	0 38	345.431	96736/61772	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
351	34-45	117	PŁUŻNICA	0 38	345.431	96736/61772	ŚLAD OS.	?	?
352	34-45	91	JÓZEFKOWO	0 11	345.431	96769/61718	OBOZOWISKO	KPL	NEOLIT
353	34-45	92	JÓZEFKOWO	0 12	345.431	96763/61721	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
354	34-45	111	JÓZEFKOWO	0 13	345.431	96731/61692	OSADA	KPL	NEOLIT
354	34-45	111	JÓZEFKOWO	0 13	345.431	96731/61692	ŚLAD OS.		HA-LA
355	34-45	110	BIELAWY	0 10	345.431	96702/61697	OBOZOWISKO	KPL	NEOLIT
356	34-45	109	BIELAWY	00 9	345.431	96684/61662	ŚLAD OS.	?	?
357	34-45	108	BIELAWY	00 8	345.431	96668/61640	OSADA	KPL	NEOLIT
358	34-45	97	BIELAWY	00 6	345.431	96660/61691	OSADA	KPL	NEOLIT
359	34-45	96	BIELAWY	00 5	345.431	96650/61696	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
360	34-45	95	BIELAWY	00 4	345.431	96640/61702	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
361	34-45	98	BIELAWY	00 7	345.431	96637/61680	ŚLAD OS.	KAK	NEOLIT
361	34-45	98	BIELAWY	00 7	345.431	96637/61680	OSADA		WS
361	34-45	98	BIELAWY	00 7	345.431	96637/61680	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
362	34-45	94	BIELAWY	00 3	345.431	96685/61717	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
363	34-45	93	BIELAWY	00 2	345.431	96696/61770	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
363	34-45	93	BIELAWY	00 2	345.431	96696/61770	ŚLAD OS.	?	?
364	34-45	113	OSTROWO	00 7	345.431	96701/61810	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
365	34-45	112	OSTROWO	00 6	345.431	96632/61830	ŚLAD OS.		OR
365	34-45	112	OSTROWO	00 6	345.431	96632/61830	OSADA		PŚ
366	34-45	124	OSTROWO	00 8	345.431	96602/61830	ŚLAD OS.		PŚ
367	34-45	125	OSTROWO	00 9	345.431	96559/61828	OSADA		PŚ
368	34-45	126	OSTROWO	0 10	345.431	96532/61783	ŚLAD OS.		PŚ
368	34-45	126	OSTROWO	0 10	345.431	96532/61783	OSADA		HA-LA
369	34-45	127	OSTROWO	0 11	345.431	96537/61743	OBOZOWISKO	KL(?)	NEOLIT
369	34-45	127	OSTROWO	0 11	345.431	96537/61743	OSADA	KPL	NEOLIT
369	34-45	127	OSTROWO	0 11	345.431	96537/61743	OSADA		HA-LA
370	34-45	128	OSTROWO	0 12	345.431	96570/61727	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
370	34-45	128	OSTROWO	0 12	345.431	96570/61727	OSADA		HA-LA
370	34-45	128	OSTROWO	0 12	345.431	96570/61727	ŚLAD OS.	?	?
371	34-45	129	OSTROWO	0 13	345.431	96557/61727	ŚLAD OS.		HA-LA
372	34-45	130	OSTROWO	0 14	345.431	96553/61679	OSADA	KPL	NEOLIT
372	34-45	130	OSTROWO	0 14	345.431	96553/61679	ŚLAD OS.	KAK	NEOLIT
372	34-45	130	OSTROWO	0 14	345.431	96553/61679	OSADA		HA-LA
373	34-45	131	OSTROWO	0 15	345.431	96555/61632	ŚLAD OS.		WEB
373	34-45	131	OSTROWO	0 15	345.431	96555/61632	ŚLAD OS.		HA-LA
374	34-45	5	PŁUŻNICA	00 1	345.431	96763/61923	OSADA		PŚ-CZASY NOW
374	34-45	5	PŁUŻNICA	00 1	345.431	96763/61923	ŚLAD OS.	KL	NEOLIT
375	34-45	31	PŁUŻNICA	00 6	345.431	96729/61910	ŚLAD OS.		NEOLIT
376	34-45	30	PŁUŻNICA	00 5	345.431	96727/61878	ŚLAD OS.		HA-LA
377	34-45	23	PŁUŻNICA	00 2	345.431	96717/61914	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
378	34-45	24	PŁUŻNICA	00 3	345.431	96700/61930	ŚLAD OS.	KAK	NEOLIT
378	34-45	24	PŁUŻNICA	00 3	345.431	96700/61930	OSADA		WS
379	34-45	25	PŁUŻNICA	00 4	345.431	96684/61944	OBOZOWISKO	KPL	NEOLIT
379	34-45	25	PŁUŻNICA	00 4	345.431	96684/61944	OSADA		WS XIIW
380	34-45	27	OSTROWO	00 3	345.431	96660/61918	ŚLAD OS.		NEOLIT
381	34-45	26	OSTROWO	00 2	345.431	96651/61932	ŚLAD OS.		HA-LA
382	34-45	29	OSTROWO	00 5	345.431	96597/61892	ŚLAD OS.		NEOLIT
383	34-45	28	OSTROWO	00 4	345.431	96565/61903	ŚLAD OS.		PŚ
383	34-45	28	OSTROWO	00 4	345.431	96565/61903	ŚLAD OS.		OR
384	34-45	1	CZAPLE	00 1	345.431	96789/62044	ŚLAD OS.		HA-LA
385	34-45	2	CZAPLE	00 2	345.431	96778/62053	OSADA		HA-LA
385	34-45	2	CZAPLE	00 2	345.431	96778/62053	OBOZOWISKO	KPL	NEOLIT
386	34-45	4	CZAPLE	00 4	345.431	96757/62012	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
387	34-45	3	CZAPLE	00 3	345.431	96746/62021	ŚLAD OS.		WS
387	34-45	3	CZAPLE	00 3	345.431	96746/62021	OBOZOWISKO	KPL	NEOLIT
388	34-45	8	CZAPLE	00 7	345.431	96735/62050	OSADA		WS
389	34-45	9	CZAPLE	00 8	345.431	96733/62063	ŚLAD OS.	?	?
390	34-45	12	CZAPLE	0 11	345.431	96734/62076	ŚLAD OS.		WS
390	34-45	12	CZAPLE	0 11	345.431	96734/62076	OSADA	KPL	NEOLIT
391	34-45	7	CZAPLE	00 6	345.431	96722/62051	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
392	34-45	10	CZAPLE	00 9	345.431	96710/62069	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
392	34-45	10	CZAPLE	00 9	345.431	96710/62069	OSADA		HA-LA
393	34-45	11	CZAPLE	0 10	345.431	96720/62084	ŚLAD OS.		HA-LA
394	34-45	6	CZAPLE	00 5	345.431	96693/62065	ŚLAD OS.	?	?
395	34-45	13	CZAPLE	0 12	345.431	96663/62087	ŚLAD OS.		PŚ
395	34-45	13	CZAPLE	0 12	345.431	96663/62087	ŚLAD OS.		HA-LA
396	34-45	14	CZAPLE	0 13	345.431	96647/62097	OSADA		WS
396	34-45	14	CZAPLE	0 13	345.431	96647/62097	ŚLAD OS.	KCW	NEOLIT
396	34-45	14	CZAPLE	0 13	345.431	96647/62097	OSADA		HA-LA
397	34-45	15	CZAPLE	0 14	345.431	96613/62123	OSADA		WS
397	34-45	15	CZAPLE	0 14	345.431	96613/62123	OSADA		HA-LA
397	34-45	15	CZAPLE	0 14	345.431	96613/62123	ŚLAD OS.		NEOLIT
397	34-45	15	CZAPLE	0 14	345.431	96613/62123	ŚLAD OS.	KL(?)	NEOLIT
397	34-45	15	CZAPLE	0 14	345.431	96613/62123	OSADA	KAK	NEOLIT
397	34-45	15	CZAPLE	0 14	345.431	96613/62123	OSADA	KPL	NEOLIT
398	34-45	16	CZAPLE	0 15	345.431	96606/62098	OSADA		WS

ANEKS NR 10
EWIDENCJA STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH NA TERENIE GMINY PŁUŻNICA

Lp.	Numer obszaru AZP	Numer stan. na obszarze	Miejscowość	Numer stan. w miejscowości	Godło mapy	Współrzędne	Funkcja obiektu	Kultura	Bliższa chronologia
398	34-45	16	CZAPLE	0 15	345.431	96606/62098	OBOZOWISKO	KAK	NEOLIT
399	34-45	21	CZAPLE	0 16	345.431	96622/62141	ŚLAD OS.	KAK	NEOLIT
399	34-45	21	CZAPLE	0 16	345.431	96622/62141	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
400	34-45	22	CZAPLE	0 17	345.431	96634/62156	ŚLAD OS.	?	?
400	34-45	22	CZAPLE	0 17	345.431	96634/62156	ŚLAD OS.		NEOLIT
401	34-44	122	BIELAWY	00 1	345.342	96746/61534	ŚLAD OS.		NEOLIT
402	34-46	61	UCIAŻ	00 2	345.431	96935/62307	OSADA		PŚ
403	34-46	60	UCIAŻ	00 1	345.432	96833/62417	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
404	34-46	75	UCIAŻ	00 3	345.432	96804/62458	ŚLAD OS.	?	?
404	34-46	75	UCIAŻ	00 3	345.432	96804/62458	ŚLAD OS.		PŚ
405	35-45	165	OSTROWO	0 29	345.433	96492/61614	ŚLAD OS.	?	?
406	35-45	164	OSTROWO	0 28	345.433	96461/61594	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
406	35-45	164	OSTROWO	0 28	345.433	96461/61594	ŚLAD OS.	KCKW(?)	NEOLIT
407	35-45	163	OSTROWO	0 27	345.433	96453/61605	OBOZOWISKO	KPL	NEOLIT
408	35-45	173	OSTROWO	0 31	345.433	96446/61621	ŚLAD OS.	KPL(?)	NEOLIT
408	35-45	173	OSTROWO	0 31	345.433	96446/61621	ŚLAD OS.	?	?
409	35-45	172	OSTROWO	0 30	345.433	96434/61611	OSADA	KPL	NEOLIT
409	35-45	172	OSTROWO	0 30	345.433	96434/61611	ŚLAD OS.	?	?
410	35-45	174	OSTROWO	0 32	345.433	96422/61635	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
411	35-45	161	OSTROWO	0 25	345.433	96401/61700	ŚLAD OS.		NEOLIT
412	35-45	162	OSTROWO	0 26	345.433	96417/61694	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
412	35-45	162	OSTROWO	0 26	345.433	96417/61694	OSADA	ŁUŻ	
413	35-45	156	OSTROWO- ORŁOWO	0 24	345.433	96492/61732	OBOZOWISKO		SCHN
414	35-45	155	OSTROWO- ORŁOWO	0 23	345.433	96479/61743	OSADA	KAK	NEOLIT
415	35-45	154	OSTROWO- ORŁOWO	0 22	345.433	96480/61777	OSADA		PŚ
415	35-45	154	OSTROWO- ORŁOWO	0 22	345.433	96480/61777	ŚLAD OS.		SCHN
415	35-45	154	OSTROWO- ORŁOWO	0 22	345.433	96480/61777	ŚLAD OS.		HA-LA
416	35-45	151	OSTROWO- ORŁOWO	0 19	345.431	96505/61800	ŚLAD OS.	KL	NEOLIT
416	35-45	151	OSTROWO- ORŁOWO	0 19	345.431	96505/61800	ŚLAD OS.	?	?
417	35-45	152	OSTROWO- ORŁOWO	0 20	345.433	96473/61808	ŚLAD OS.	?	?
418	35-45	153	OSTROWO- ORŁOWO	0 21	345.433	96462/61785	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
419	35-45	150	OSTROWO- ORŁOWO	0 18	345.433	96498/61905	OSADA	KPL	NEOLIT
419	35-45	150	OSTROWO- ORŁOWO	0 18	345.433	96498/61905	ŚLAD OS.	?	?
420	35-45	149	OSTROWO- ORŁOWO	00 1	345.433	96478/61919	OSADA		PŚ
420	35-45	149	OSTROWO- ORŁOWO	00 1	345.433	96478/61919	OSADA PODGR.		WŚ
420	35-45	149	OSTROWO- ORŁOWO	00 1	345.433	96478/61919	GRODZ.		WŚ
421	35-45	139	OSTROWO- ORŁOWO	0 17	345.433	96458/61921	ŚLAD OS.	?	?
422	35-45	73	OSTROWO- ORŁOWO	0 16	345.433	96449/61914	OSADA		HA-LA
423	35-45	213	OSTROWO- ORŁOWO	0 37	345.433	96436/61814	ŚLAD OS.	?	?
423	35-45	213	OSTROWO- ORŁOWO	0 37	345.433	96436/61814	OSADA		PŚ
424	35-45	212	OSTROWO- ORŁOWO	0 36	345.433	96419/61841	OSADA		HA-LA
425	35-45	214	OSTROWO- ORŁOWO	0 38	345.433	96412/61807	OSADA		SCHN
426	35-45	211	OSTROWO- ORŁOWO	0 35	345.433	96405/61844	OSADA		PŚ
427	35-45	215	OSTROWO- ORŁOWO	0 39	345.433	96402/61822	OBOZOWISKO	KL	NEOLIT
428	35-45	216	OSTROWO- ORŁOWO	0 40	345.433	96396/61789	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
429	35-45	209	OSTROWO- ORŁOWO	0 33	345.433	96336/61815	ŚLAD OS.	?	?
429	35-45	209	OSTROWO- ORŁOWO	0 33	345.433	96336/61815	OSADA		PŚ
430	35-45	210	OSTROWO- ORŁOWO	0 34	345.433	96351/61838	OSADA	KPL	NEOLIT
430	35-45	210	OSTROWO- ORŁOWO	0 34	345.433	96351/61838	ŚLAD OS.	KL(?)	NEOLIT
430	35-45	210	OSTROWO- ORŁOWO	0 34	345.433	96351/61838	CMENT.(?)		LA
431	35-45	223	OSTROWO- ORŁOWO	0 41	345.433	96327/61841	ŚLAD OS.	KAK	NEOLIT
431	35-45	223	OSTROWO- ORŁOWO	0 41	345.433	96327/61841	OSADA	KPL	NEOLIT
431	35-45	223	OSTROWO- ORŁOWO	0 41	345.433	96327/61841	ŚLAD OS.	KL	NEOLIT
432	35-45	224	OSTROWO- ORŁOWO	0 42	345.433	96313/61854	OSADA		HA-LA
432	35-45	224	OSTROWO- ORŁOWO	0 42	345.433	96313/61854	OSADA	KL	NEOLIT
432	35-45	224	OSTROWO- ORŁOWO	0 42	345.433	96313/61854	OSADA	KAK	NEOLIT
432	35-45	224	OSTROWO- ORŁOWO	0 42	345.433	96313/61854	ŚLAD OS.		NEOLIT
433	35-45	235	OSTROWO- ORŁOWO	0 50	345.433	96418/61910	ŚLAD OS.	KAK(?)	NEOLIT
433	35-45	235	OSTROWO- ORŁOWO	0 50	345.433	96418/61910	ŚLAD OS.	?	?
434	35-45	234	OSTROWO- ORŁOWO	0 49	345.433	96406/61938	ŚLAD OS.	?	?
435	35-45	232	OSTROWO- ORŁOWO	0 47	345.433	96389/61951	ŚLAD OS.		EP. KAMIENIA
436	35-45	231	OSTROWO- ORŁOWO	0 46	345.433	96389/61982	ŚLAD OS.	?	?
436	35-45	231	OSTROWO- ORŁOWO	0 46	345.433	96389/61982	ŚLAD OS.	KPL	NEOLIT
437	35-45	228	OSTROWO- ORŁOWO	0 43	345.433	96384/61914	ŚLAD OS.	KAK	NEOLIT
438	35-45	233	OSTROWO- ORŁOWO	0 48	345.433	96379/61934	ŚLAD OS.	?	?
439	35-45	230	OSTROWO- ORŁOWO	0 45	345.433	96363/61980	OSADA	KL	NEOLIT
439	35-45	230	OSTROWO- ORŁOWO	0 45	345.433	96363/61980	OSADA	KPL	NEOLIT
440	35-45	229	OSTROWO- ORŁOWO	0 44	345.433	96351/61987	OSADA	KAK(?)	NEOLIT
441	32-45	11	WIEWIÓRKI	00 1	345.411	97864/62087	ŚLAD OS.		PŚ
442	32-45	22	WIEWIÓRKI	00 2	345.411	97802/62189	ŚLAD OS.		PŚ
443	33-44	89	DĄBRÓWKA	00 1	345.324	97209/61518	ŚLAD OS.	?	?
444	33-46	47	PÓLKO	00 1	345.414	97134/62496	ŚLAD OS.		HA-LA

ANEKS NR 11
INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO

INNE INWESTYCJE PUBLICZNE O ZNACZENIU PONADLOKALNYM		
1	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 548	odcinek Płużnica – Cepno (gmina Lisewo)
2	Budowa, rozbudowa i przebudowa dróg publicznych wojewódzkich i powiatowych na potrzeby zwiększonego natężenia ruchu oraz o drogi rowerowe i chodniki wraz z niezbędną infrastrukturą	drogi wojewódzkie drogi powiatowe
3	Miejsce obsługi podróżnych szlaku motorowerowego	Płużnica
5	Budowa linii 400 kV Grudziądz Węgrowo – Bydgoszcz Jasiniec	Jak na Rysunku K-01
6	Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa istniejących linii elektroenergetycznych 220 kV	Jak na Rysunku K-01
INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM		
1a	Budowa, przebudowa dróg gminnych	W niezbędnym zakresie
1b	Rozbudowa sieci elektroenergetycznej	Na obszarach przewidzianych pod zabudowę
1c	Rozbudowa sieci telekomunikacyjnej	Na obszarach przewidzianych pod zabudowę
1d	Rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej	Na obszarach przewidzianych pod zabudowę
2	Ochrona zabytków Zapewnienie warunków prawnych, oraz częściowo organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie.	Określone w ustaleniach studium

ŹRÓDŁO: PLAN ZAGOSPODAROWANIA WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO